

แผนพัฒนาจังหวัด
พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕

(รอบปี พ.ศ. ๒๕๖๔)

สำนักงานจังหวัดหนองคาย
กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด
โทร/โทรสาร ๐ ๔๒๔๒ ๐๓๒๓
เว็บไซต์ : www.nongkhai.go.th
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : nongkhai@moi.go.th

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ๑

๑.๑ ความเป็นมา ๑

๑.๒ ลักษณะทางกายภาพ ๒

๑.๓ ข้อมูลการปกครอง ๕

๑.๔ ลักษณะทางสังคม ๖

๑.๕ ข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐาน ๙

๑.๖ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ๓๗

๑.๗ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑๐๕

๑.๘ ข้อมูลด้านความมั่นคง ๑๒๓

๑.๙ ข้อมูลด้านสาธารณสุข ๑๒๕

๑.๑๐ ข้อมูลด้านแรงงาน ๑๓๓

๑.๑๑ ข้อมูลด้านการศึกษา ๑๔๗

๑.๑๒ ข้อมูลเชิงสถิติสำคัญเชิงพื้นที่ ๑๕๑

๑.๑๓ ข้อมูลผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ รอบ ๓ ปีที่ผ่านมา ๑๖๐

๑.๑๔ นโยบาย ทิศทางการพัฒนาประเทศและข้อมูลอื่นๆ ที่สำคัญ ๑๗๔

ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์สภาวการณ์และศักยภาพ ๒๐๗

๒.๑ ข้อมูลการวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่น ๒๐๗

๒.๒ ข้อมูลการวิเคราะห์ศักยภาพ ๒๐๙

๒.๓ การวิเคราะห์ทางการบริหารประเมินสถานการณ์ และสภาวะแวดล้อมของจังหวัด (SWOT Matrix) ๒๒๑

๒.๔ การวิเคราะห์กลยุทธ์ (TOWS Matrix) ๒๒๔

ส่วนที่ ๓ สรุปข้อมูลแผนพัฒนาจังหวัด ๒๓๔

๓.๑ วิสัยทัศน์ ๒๓๔

๓.๒ พันธกิจ ๒๓๔

๓.๓ เป้าประสงค์รวม ๒๓๔

๓.๔ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายรวม ๒๓๔

๓.๕ ค่านิยม ๒๓๔

๓.๖ ประเด็นยุทธศาสตร์ ๒๓๔

๓.๗ กลยุทธ์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ ๒๓๕

ส่วนที่ ๔ สรุปงบประมาณโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕ ๒๓๗

๔.๑ แบบ จ.๑ ๒๓๗

ภาคผนวก ก. รายการตรวจสอบการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย การบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑

ภาคผนวก ข. สรุปผลการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด

(ดาวน์โหลดรูปเล่ม)

หนองคาย “เกษตรอุตสาหกรรมวัฒนธรรมรุ่งเรือง เมืองท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง”

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัดหนองคาย

๑.๑ ความเป็นมา

หนองคาย “เมืองน่าอยู่ริมฝั่งโขง” พื้นที่อันเป็นที่ตั้งในปัจจุบันได้มีการตรวจพบแหล่งโบราณคดีในเขตตำบลโคกคอน อำเภอท่าบ่อ พบหม้อดินโบราณ เหรียญเงินฟูนัน (อายุสองพันปี) กระดูกมนุษย์ กระจายอยู่ทั่วไป และเป็นแหล่งถลุงแร่โลหะขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังพบแหล่งถลุงโลหะสมัยก่อนประวัติศาสตร์บางพื้นที่ตอนเหนือของจังหวัด มีการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มาแต่สมัยโลหะพบในเขตภูโล้น อำเภอสังคม ซึ่งเป็นแหล่งทำเหมืองแร่ทองแดงสมัยก่อนประวัติศาสตร์ด้วย

ในยุคประวัติศาสตร์มีการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่จังหวัดหนองคายโดยปรากฏหลักฐานการติดต่อระหว่างอาณาจักรใกล้เคียงที่ได้มีการบันทึกเกี่ยวกับบ้านเมืองที่ตั้งอยู่บริเวณจังหวัดหนองคาย เมืองหนองคายในอดีตเป็นชุมชนเมืองที่ขึ้นกับ อาณาจักรขอม เมื่ออาณาจักรขอมล่มสลายก็ได้ขึ้นกับ อาณาจักรล้านช้างหลวงพระบางและเวียงจันทน์ ตามลำดับ จนกระทั่งสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. ๒๓๖๙ เจ้าอนุวงศ์ยกทัพผ่านเมืองรายทางถึงเมืองนครราชสีมา ทางกรุงเทพมหานคร ได้ให้พระยาราชสุภาวดี “สิง สิงหเสนี” เป็นแม่ทัพปราบปราม โดยมีท้าวสุวอธรรมมา (บุญมา) ยกทัพจาก เมืองยโสธร และพระยาเชียง สามารถช่วยเป็นกำลังสำคัญในการทำศึกจนได้รับชัยชนะ และได้รับพระราชทานบำเหน็จความดีความชอบพร้อมทั้งให้ท้าวสุวอธรรมมาเลือกทำเลสร้างเมือง ๔ แห่ง คือ เมืองพานพร้าว อยู่ตรงข้ามกับเวียงจันทน์ (ปัจจุบันคืออำเภอศรีเชียงใหม่), เมืองเวียงคุก, เมืองปะโค และบ้านไผ่ (บ้านบึงค่าย)

พ.ศ. ๒๓๗๐ ท้าวสุวอธรรมมา (บุญมา) ได้เลือกเอาบ้านไผ่สร้างเป็นเมืองหนองคายขึ้น โดยได้โปรดเกล้า ฯ ให้ท้าวสุวอธรรมมา (บุญมา) ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองหนองคายคนแรกให้เมืองเวียงจันทน์ขึ้นตรงต่อเมืองหนองคาย

พ.ศ. ๒๔๓๔ ภายหลังกบฏฮ่อ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคม เป็นสมุหเทศาภิบาลประจำมณฑลลาวพวน ตั้งที่ทำการมณฑลอยู่ที่เมืองหนองคาย (ต่อมาเป็นมณฑลฝ่ายเหนือและมณฑลอุดรธานี)

พ.ศ. ๒๔๓๖ (เหตุการณ์ ร.ศ. ๑๑๒) ไทยเสียดินแดนฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงให้แก่ฝรั่งเศสและระบุในสัญญาว่า “ห้ามมิให้ไทยตั้งหรือนำกองทัพทหารอยู่ในเขต ๒๕ กิโลเมตรจากชายแดน” กรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคมจึงได้ย้ายที่ทำการมณฑลไปอยู่ที่บริเวณบ้านเดื่อหมากแข้ง และตั้งเป็นมณฑลอุดรธานี มาจนถึงรัชกาลที่ ๖ พ.ศ. ๒๔๕๗ โปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ขึ้น โดยให้ยกเลิกระบอบเจ้าปกครองนคร (เจ้าเมือง) ทั่วประเทศเปลี่ยนคำเรียกชื่อ“เมือง” มาเป็น “จังหวัด” มีข้าหลวงปกครอง (ต่อมาเรียกว่า “ผู้ว่าราชการจังหวัด”) ในวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๘ กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งสถาปนาเมืองหนองคายเป็นจังหวัดหนองคายตั้งแต่นั้นมา

ชุมชนและชาติพันธุ์

ชุมชนและชาติพันธุ์ในจังหวัดหนองคาย ปัจจุบันกลุ่มคนที่อพยพมาอยู่ในเขตจังหวัดหนองคายได้มีการปรับตัวและปรับเปลี่ยนเอกลักษณ์เฉพาะตัวให้กลมกลืนกับชาวพื้นเมืองที่ตั้งถิ่นฐานอยู่เดิมจนแทบไม่เห็นความแตกต่าง ทั้งการแต่งกาย ที่อยู่อาศัย ประเพณีต่าง ๆ จะสังเกตได้เฉพาะสำเนียงของภาษาพูดที่ยังคงเหลือเค้าให้ทราบว่า เดิมเป็นชนเผ่าไหน ซึ่งพอจำแนกได้ ดังนี้

(๑) กลุ่มชาวไทอีสาน/ลาวอีสาน เนื่องจากเดิมเป็นอาณาจักรล้านช้างจึงนับเป็นกลุ่มลาวล้านช้างด้วย แต่ถึงอย่างไรก็ดี หน้าตา ผิวพรรณ สำเนียงการพูด ก็แตกต่างจากชาวลาว จึงน่าจะเรียกว่า “ไทอีสาน” ถือว่าเป็นกลุ่มชนที่มากที่สุดในจังหวัดหนองคาย

(๒) กลุ่มไทพวน มีถิ่นฐานเดิมจากเมืองพวน แขวงเชียงขวาง ประเทศลาว อาศัยอยู่ที่อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอโพธิ์ตาก

(๓) กลุ่มไทลื้อ/ไทด่าน/ไทเหนือ เป็นกลุ่มที่อพยพมาจากเมืองหลวงพระบาง และอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ปัจจุบันอยู่ที่อำเภอสังคม และอำเภอโพธิ์ตาก

(๔) กลุ่มคนเวียดนาม อพยพมาในสมัยสงครามอินโดจีน พร้อม ๆ กับเจ้าเมืองจันทบุรี (เวียงจันทน์) มาอยู่ที่อำเภอท่าบ่อ ตามประวัติศาสตร์เดิมมีกลุ่มคนที่เป็นชาติพันธุ์ต่าง ๆ อพยพมาที่จังหวัดหนองคายมากกว่านี้ แต่ปัจจุบันไม่สามารถหาหลักฐานหรือสิ่งบอกเหตุว่าเป็นชนกลุ่มนั้น ๆ หรือไม่ เนื่องจากมีการกลมกลืนกันเป็นไทอีสานหมดแล้ว และมีบางส่วนที่เป็นกลุ่มคนที่อพยพมาจากจังหวัดอื่น ๆ มาตั้งถิ่นฐานในอำเภอรัตนวาปี และอำเภอโพนพิสัย ซึ่งเรียกว่า “ไทครัว” เพราะในหมู่บ้านหนึ่ง ๆ จะมาจากหลากหลายจังหวัด และไม่สามารถสืบสานชาติพันธุ์ได้และปัจจุบันได้กลมกลืนกับชาวบ้านที่อาศัยอยู่เดิมหมดแล้ว

๑.๒ ลักษณะทางกายภาพ

๑.๒.๑ พื้นที่

จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดชายแดนตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จัดอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ (อุดรธานี หนองคาย เลย หนองบัวลำภู และบึงกาฬ) ห่างจากกรุงเทพมหานคร ๖๑๕ กิโลเมตร มีขนาดพื้นที่ ๓,๐๒๖.๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑,๘๙๓,๗๒๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๙ ของพื้นที่ทั้งประเทศ มีรูปร่างลักษณะพิเศษโดยทอดยาวขนานตามลำแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นเส้นเขตแดนระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระยะทางรวม ๒๑๐.๖ กิโลเมตร

ลักษณะของพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ค่อนข้างราบ เป็นคลื่นลอนลาด ด้านตะวันตกของจังหวัดในเขตอำเภอสังคมเป็นพื้นที่ภูเขาสูงชันสลับซับซ้อน ระดับความสูงของภูเขา มีตั้งแต่ ๒๐๐ – ๔๐๐ เมตร ถึง ๓๐๐ – ๙๐๘ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง

๑.๒.๒ ตำแหน่งศาลากลางจังหวัดหนองคาย

พิกัดภูมิศาสตร์ ละติจูด ๑๗๐ ๕๒' ๐๔.๑๗" เหนือ, ลองติจูด ๑๐๒๐ ๔๔" ๓๙.๗๙" ตะวันออก พิกัด UTM ๔๘ Q TE ๖๐๙๘๗๗๐๐

๑.๒.๓ ขอบเขตจังหวัด

ทิศเหนือ	ติดลำแม่น้ำโขง อันเป็นเส้นเขตแดนระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ทิศใต้	ติดอำเภอบ้านดุง อำเภอเพ็ญ อำเภอสร้างคอม และอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันออก	ติดอำเภอโซ่พิสัย และอำเภอปากคาด จังหวัดบึงกาฬ
ทิศตะวันตก	ติดอำเภอปากชม จังหวัดเลย

๑.๒.๔ ลักษณะภูมิประเทศ โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง แยกเป็น ๔ บริเวณ คือ

(๑) พื้นที่ค่อนข้างราบ ได้แก่ เขตอำเภอเมืองหนองคาย อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ ซึ่งใช้ประโยชน์ในการทำนา และปลูกพืชสวนบริเวณริมแม่น้ำโขง

(๒) พื้นที่เป็นคลื่นลอนลาด กระจายอยู่ทุกอำเภอเป็นหย่อม ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำนา และปลูกพืชไร่ พืชสวน และป่าธรรมชาติ

(๓) พื้นที่เป็นคลื่นลอนชัน และเป็นเขาเป็นป่าธรรมชาติ เช่น ป่าไม้เต็งรัง เบญจพรรณ พบในเขตอำเภอสังคม

(๔) สภาพพื้นที่เป็นภูเขาที่มีความสูงชันจากระดับน้ำทะเล ตั้งแต่ ๒๐๐ เมตรเป็นบริเวณเทือกเขาต่าง ๆ ทางทิศตะวันตกในเขตอำเภอสังคม

๑.๒.๕ จุดผ่านแดนระหว่างประเทศ

จังหวัดหนองคาย มีอำเภอตั้งอยู่ตามแนวชายแดน รวม ๖ อำเภอ คือ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอสังคม อำเภอโพนพิสัย และอำเภอรัตนวาปี โดยมีจุดผ่านแดนและจุดผ่อนปรนการค้า ดังต่อไปนี้

(๑) จุดผ่านแดนและจุดตรวจคนเข้าเมือง

ตามประกาศกรมศุลกากร ที่ ๒๑/๒๕๖๑ ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดช่วงเวลาขนส่งของเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรผ่านด่านพรมแดน ๓ แห่ง ดังนี้

- ด่านพรมแดนสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ ๑ บ้านเหล่าจอมมณี ตำบลมีชัย อำเภอเมืองหนองคายกับด่านสากลบ้านดงพูสี เมืองหาดทรายฟอง นครหลวงเวียงจันทน์ เปิดให้บริการทุกวัน เวลา ๐๖.๐๐ – ๒๒.๐๐ น. การคมนาคมทางบกข้ามสะพานมิตรภาพไทย - ลาวแห่งที่ ๑ โดยรถยนต์ และรถไฟ โดยเปิดใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๗

- ด่านพรมแดนท่าเรือหนองคาย ตำบลในเมือง อำเภอเมืองหนองคายกับด่านสากลท่าเดื่อ เมืองหาดทรายฟอง นครหลวงเวียงจันทน์ เปิดให้บริการทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๘.๐๐ น. การคมนาคมทางน้ำ เรือหางยาว และเรือโดยสาร โดยเปิดใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗

- ด่านตรวจคนเข้าเมือง ณ สถานีรถไฟหนองคาย อำเภอเมืองหนองคายเปิดทำการทุกวัน เดินรถวันละ ๒ เที่ยว เปิดใช้เป็นทางการเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ (ใช้เวลาเดินทาง ๑๕ นาที)

เที่ยวที่ ๑	ออกจากสถานีหนองคาย	เวลา ๐๙.๐๐ น.
	กลับจากสถานีท่านาแล้งสปป.ลาว	เวลา ๑๑.๑๕ น.
เที่ยวที่ ๒	ออกจากสถานีหนองคาย	เวลา ๑๔.๔๕ น.
	กลับจากสถานีท่านาแล้งสปป.ลาว	เวลา ๑๗.๐๐ น.

(๒) จุดผ่อนปรนการค้า

จุดผ่อนปรนการค้า (Checkpoint for Border Trade) หมายถึง ช่องทางที่รัฐบาลไทยเปิดเพื่อช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านในด้านมนุษยธรรม และส่งเสริมความสัมพันธ์ของประชาชนในระดับท้องถิ่นโดยการผ่อนปรนให้มีการค้าขายสินค้าอุปโภค – บริโภคที่จำเป็น ทั้งนี้ การพิจารณาการเปิดจุดผ่านแดน มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาความเหมาะสมในทางปฏิบัติ โดยจังหวัดจะเสนอขอเปิดจุดผ่อนปรนทางการค้าไปยังกระทรวงมหาดไทย เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทวงมหาดไทยให้ความเห็นชอบ และมอบให้จังหวัดจัดทำประกาศเปิดจุดผ่อนปรนการค้า โดยจะกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบริเวณจุดผ่อนปรนมาตรการการควบคุมดูแลการผ่านเข้า – ออก จุดผ่อนปรนของประชาชนจากประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนสินค้าบางประเภทที่ไม่อนุญาตให้ค้าขาย ณ จุดผ่อนปรนการค้า ซึ่งจังหวัดหนองคายมีประกาศจุดผ่อนปรนการค้าให้เป็นช่องทางสำหรับประชาชนไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ติดต่อซื้อขายสินค้า และแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม จำนวน ๔ แห่ง ในพื้นที่ ๔ อำเภอ ดังนี้

- **จุดผ่อนปรนบ้านม่วง**

หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านม่วง อำเภอสังคม กับ ด่านประเพณีบ้านโคกแฮ่ เมืองสังทอง นครหลวงเวียงจันทน์ เปิดทุกวันพุธ และวันเสาร์ เวลา ๐๖.๐๐ - ๑๘.๐๐ น. การคมนาคมทางน้ำ โดยเรือโดยสาร

- **จุดผ่อนปรนบ้านหม้อ**

หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ กับ ด่านประเพณีบ้านหนองดา เมืองสีโคดตะบอง นครหลวงเวียงจันทน์ เปิดทุกวันอังคาร วันพฤหัสบดี และวันเสาร์ เวลา ๐๖.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. การคมนาคมทางน้ำ โดยเรือโดยสาร

- **จุดผ่อนปรนบ้านจุมพล**

หมู่ที่ ๑ ตำบลจุมพล อำเภอโพนพิสัย กับ ด่านประเพณีบ้านโดน เมืองปากงึม นครหลวงเวียงจันทน์ เปิดทุกวันอังคาร และวันเสาร์ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. การคมนาคมทางน้ำโดยเรือโดยสาร

- **จุดผ่อนปรนบ้านเปงจาน**

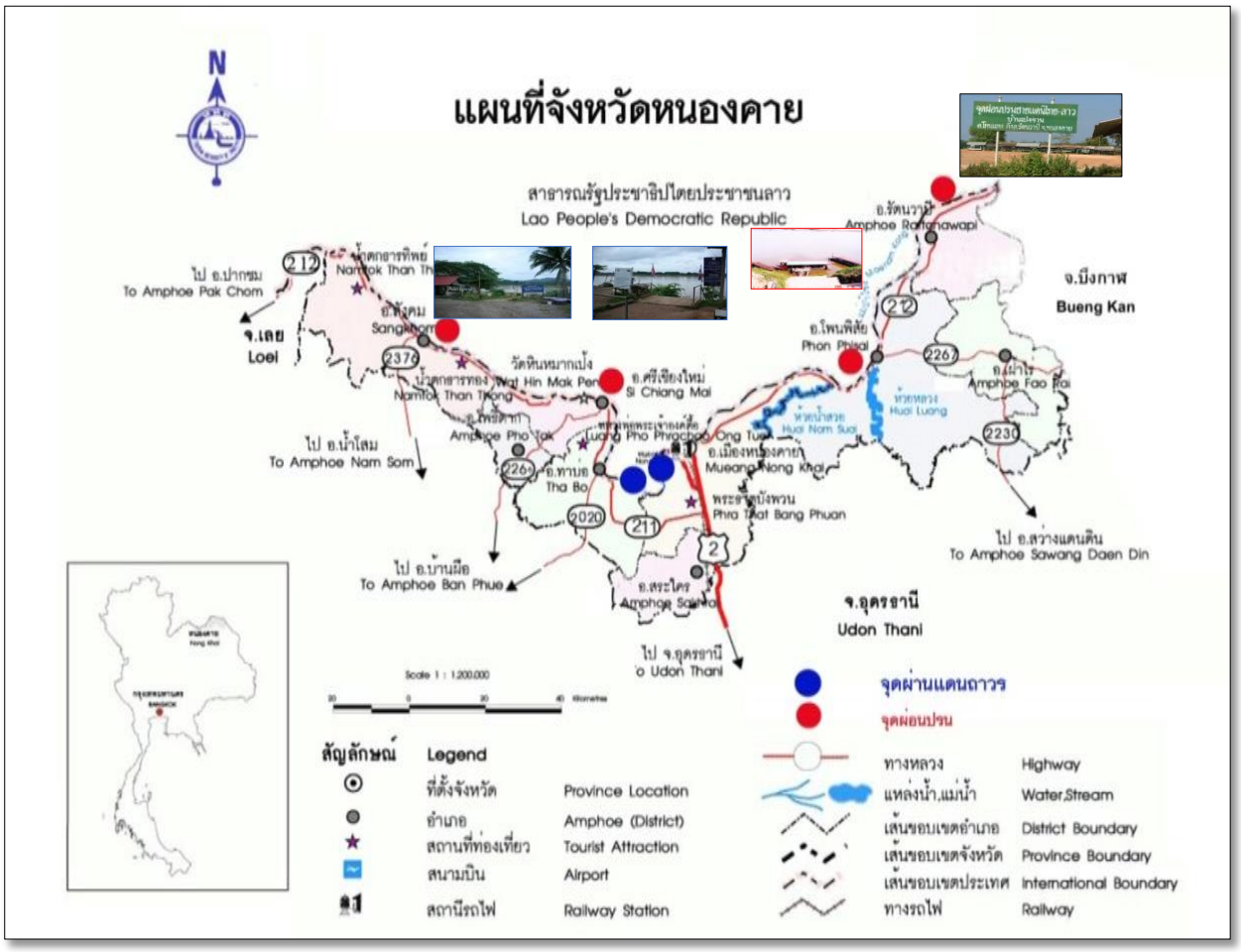
หมู่ที่ ๘ ตำบลโพนแพง อำเภอรัตนวาปี กับ ด่านประเพณีบ้านทวย เมืองท่าพระบาด แขวงบอลิคำไซ เปิดทุกวันพุธ วันศุกร์ และวันอาทิตย์ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๓๐ น. การคมนาคมทางน้ำ โดยเรือโดยสาร

ตารางที่ ๑.๑ แสดงที่ตั้งจุดผ่านแดนถาวรและจุดผ่อนปรนเพื่อการค้า

จุดผ่านแดนถาวร/จุดผ่อนปรน		จำนวน	เมืองเชื่อมต่อเส้นทางคมนาคม		การคมนาคม	วัน/เวลาเปิดทำการ
			สปป.ลาว	ประเทศไทย		
จุดผ่านแดนถาวร	สะพานมิตรภาพไทย - ลาวแห่งที่ ๑	๑	บ้านดงพูสี เมืองหาดทรายฟอง นครหลวงเวียงจันทน์	อำเภอเมืองหนองคาย	ทางบกข้ามสะพานมิตรภาพ ไทย - ลาว ,รถยนต์, รถไฟ	ทุกวัน เวลา ๐๖.๐๐ - ๒๒.๐๐ น.
	ท่าเรือหนองคาย	๑	ท่าเดื่อ เมืองหาดทรายฟอง นครหลวงเวียงจันทน์	อำเภอเมืองหนองคาย	ทางน้ำ, เรือหางยาว, เรือโดยสาร	ทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.
จุดผ่อนปรนการค้า	อำเภอศรีเชียงใหม่	๑	บ้านหนองดา เมืองสีโคดตะบอง นครหลวงเวียงจันทน์	บ้านหม้อ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่	ทางน้ำ, เรือหางยาว, เรือโดยสาร	อังคาร, พฤหัสบดี, เสาร์ เวลา ๐๖.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.
	อำเภอรัตนวาปี	๑	บ้านทวย เมืองท่าพระบาท แขวงบอลิคำไซ	บ้านเปงจาน ตำบลโพนแพง อำเภอรัตนวาปี	ทางน้ำ, เรือหางยาว, เรือโดยสาร	พุธ, ศุกร์, อาทิตย์ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.
	อำเภอโพนพิสัย	๑	บ้านโดน เมืองปากงึม นครหลวงเวียงจันทน์	บ้านจุมพล ตำบลจุมพล อำเภอโพนพิสัย	ทางน้ำ, เรือหางยาว, เรือโดยสาร	อังคาร,เสาร์ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.
	อำเภอสังคม	๑	บ้านโคกแฮ่ เมืองสังทอง นครหลวงเวียงจันทน์	บ้านม่วง ตำบลบ้านม่วง อำเภอสังคม	ทางน้ำ, เรือหางยาว, เรือโดยสาร	พุธ,เสาร์ เวลา ๐๖.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.

ที่มา : ด่านศุลกากรหนองคาย และตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดหนองคาย

แผนภาพที่ ๑-๑ แสดงผังสถานที่ตั้งจุดผ่านแดนและจุดผ่อนปรน

๑.๓ ข้อมูลการปกครองและประชากร

- จังหวัดหนองคาย มีพื้นที่ทั้งหมด ๓,๐๒๖.๕๓ ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองเป็น ๙ อำเภอ ๖๒ ตำบล ๖๗๘ หมู่บ้าน มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๖๘ แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๒ แห่ง เทศบาลตำบล ๑๗ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๔๘ แห่ง

- จำนวนประชากร จากการสำรวจข้อมูลประชากร ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่า จังหวัดหนองคายมีประชากรรวมทั้งสิ้น ๕๒๒,๒๗๐ คน แยกเป็นประชากรชาย ๒๕๙,๘๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๗๕ และประชากรหญิง ๒๖๒,๔๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๒๕

- อำเภอที่มีจำนวนประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองหนองคาย และอำเภอที่มีจำนวนประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอโพธิ์ตาก

ตารางที่ ๑.๒ แสดงข้อมูลประชากรของจังหวัดหนองคาย

อำเภอ	จำนวนประชากร			จำนวนครัวเรือน	หมู่บ้าน	ตำบล	พื้นที่ ตร.กม.	เทศบาล		อบต.
	ชาย	หญิง	รวม					เมือง	ตำบล	
๑. เมืองหนองคาย	๗๔,๔๓๔	๗๖,๔๔๓	๑๕๐,๘๗๗	๕๗,๓๕๗	๑๔๗	๑๖	๖๐๗.๔๕๖	๑	๘	๗
๒. ท่าบ่อ	๔๑,๙๐๑	๔๑,๙๙๘	๘๒,๘๙๙	๒๖,๑๑๖	๙๐	๑๐	๓๕๕.๓๑๓	๑	๓	๘
๓. โพนพิสัย	๔๙,๓๙๒	๔๙,๕๙๓	๙๘,๙๘๕	๓๑,๗๒๓	๑๕๙	๑๑	๖๔๒.๗๓๙	-	๒	๑๐
๔. ศรีเชียงใหม่	๑๕,๓๑๐	๑๕,๕๕๓	๓๐,๘๖๓	๙,๙๒๖	๔๓	๔	๑๙๗.๙๖๑	-	๒	๓

อำเภอ	จำนวนประชากร			จำนวนครัวเรือน	หมู่บ้าน	ตำบล	พื้นที่ ตร.กม.	เทศบาล		อบต.
	ชาย	หญิง	รวม					เมือง	ตำบล	
๕. สังคม	๑๒,๘๖๗	๑๒,๕๖๐	๒๕,๔๒๗	๘,๓๓๑	๓๖	๕	๔๔๙.๗๒๔	-	๑	๕
๖. สระใคร	๑๓,๕๒๑	๑๓,๒๖๓	๒๖,๗๘๔	๗,๗๗๑	๔๑	๓	๒๑๐.๙๐๒	-	-	๓
๗. เฝ้าไร่	๒๖,๑๓๘	๒๖,๑๖๓	๕๒,๓๐๑	๑๕,๑๓๗	๗๓	๕	๒๕๕.๙๐๐	-	๑	๔
๘. รัตนวาปี	๑๙,๔๙๗	๑๙,๒๒๑	๓๘,๗๑๘	๑๒,๖๐๘	๖๒	๕	๒๐๔.๐๐๗	-	-	๕
๙. โพธิ์ตาก	๗,๖๙๒	๗,๖๓๕	๑๕,๓๒๗	๕,๐๓๓	๒๗	๓	๑๐๒.๕๓๒	-	-	๓
รวม	๒๕๙,๘๒๒	๒๖๒,๔๔๘	๕๒๒,๒๗๐	๑๗๔,๑๙๓	๖๗๘	๖๒	๓,๐๒๖.๕๓	๒	๑๗	๔๘

ที่มา : กรมการปกครอง (ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๒)

๑.๔ ลักษณะทางสังคม

๑.๔.๑ สภาพโดยทั่วไป : จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดชายแดนติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสามารถเชื่อมโยงไปถึงตอนใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีประวัติความเป็นมาอันยาวนานทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสังคมที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บริบท และภูมิสังคมของจังหวัดหนองคายมีความแตกต่างจากจังหวัดอื่นบ้าง เนื่องจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ปัจจุบันมีทั้งประชาชนที่อาศัยอยู่ดั้งเดิมตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษเรื่อยมา และประชาชน ที่อพยพมาจากที่อื่น และจากประเทศเพื่อนบ้านในอดีตที่ผ่านมา จึงทำให้ลักษณะทางสังคมของจังหวัดหนองคายมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ เช่น

(๑) ไทหนองคาย ชาวอำเภอเมืองหนองคายที่คนท้องถิ่นอีสานเขาเรียกกันว่า“ไทหนองคาย” (หมายถึงคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดหนองคาย) คือ ชาวลาวอีสานเช่นเดียวกับคนจังหวัดอุดรธานี ทั้งนี้ ในอดีตประชาชนชาวหนองคายกลุ่มแรก คือ ชาวเวียงจันทน์ที่อพยพข้ามแม่น้ำโขงมาสร้างเมืองใหม่ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๓ พ.ศ. ๒๓๗๐ ถึง อย่างไรก็ดีภาษาถิ่นที่ไทหนองคายพูดกันอยู่ทุกวันนี้ แม้จะมีสำเนียงคล้ายคลึงกับชาวลาวเวียงจันทน์ ในเขต สปป.ลาว มากก็ตาม แต่ก็ใช่ว่าจะเป็นแบบเดียวกัน น้ำเสียงขึ้นต้นประโยคของชาวหนองคายจะสูงกว่าคำพูดขึ้นต้นประโยคของชาวอีสานทั่วไป โดยมากจะลงท้ายประโยคคำถามด้วย “หวา” เช่น “เจ้าเป็นคนหนองคายบ่แมนหวา” เป็นต้น ในแต่ละประโยคน้ำเสียงของไทหนองคายจะเน้นสูงต่ำฟังดูเสนาะหู ถ้าใครไม่เคยได้ยินคนหนองคายเขาพูดกัน อาจฟังคล้ายคนเหนือเขาอู้กัน บางทีไทหนองคายบางคนอาจลงท้ายพูดตอบรับว่า “เจ้า” ด้วยเช่นเดียวกับชาวล้านนาเชียงใหม่และเวียงจันทน์

(๒) พวน ชาวพวนในจังหวัดหนองคายส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณทางตอนเหนือของแม่น้ำโขง**หรือทิศตะวันตกของจังหวัดหนองคาย คือ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอโพธิ์ตาก และอำเภอบ้านผือจังหวัดอุดรธานี (ในอดีตขึ้นกับจังหวัดหนองคาย) ชาวพวนที่อำเภอศรีเชียงใหม่อพยพมาจากแขวงเชียงขวาง ที่อยู่ติดกับชายแดน**เวียดนาม เดิมขึ้นกับอาณาจักรล้านช้าง ภายหลังเกิดเหตุสงครามบ้านเมืองไม่สงบ รัชกาลที่ ๓ จึงโปรดเกล้า ฯ ให้เจ้าเมืองอพยพผู้คนมาอาศัยอยู่ที่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำโขง ทั้งนี้ การอพยพชาวพวนรวมทั้งคนในท้องถิ่นหนองคายปัจจุบันทำให้เมืองใหม่ คือเมืองหนองค่าย (หรือหนองคายปัจจุบัน) มีพลเมืองเพิ่มมากขึ้นทำให้หนองคายมีพัฒนาการเป็นหัวเมืองสำคัญทางอีสานเหนือมาอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ชาวพวนที่อพยพมาอยู่อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอโพธิ์ตาก (บ้านโพธิ์ตาก) น่าจะเป็นกลุ่มเดียวกันกับชาวพวนที่บ้านกลางใหญ่ และชาวพวนที่อำเภอบ้านผือจังหวัดอุดรธานีด้วย ชาวพวนจะพูดลากเสียงยาวคำสุดท้ายและพูดเยิ่นเยื้อ พูดไปยิ้มไปเพราะคนพวนชอบยิ้มแย้มแจ่มใส คนส่วนใหญ่ผิวขาวใส รูปร่างหน้าตาดีกันทุกคน มีคำศัพท์ที่แปลกไปจากคนอีสานทั่วไปอยู่มากโดยเฉพาะในอดีต ศัพท์บางคำของชาวพวนคนลาวอีสานฟังไม่รู้จักเลยก็ว่าได้ เช่น บักโอ่ย แปลว่า ฝรั่ง ที่คนอีสานเรียก“หมาก, หมักสีดา” มะพร้าว คนพวนก็ว่า “มะพรั้ว” ส้มโอ คนพวนก็เรียก “หมากพุก” คำที่พูดกันออกมาแล้วฟังออกเลยว่าใช่คนพวนหรือไม่ก็คือคำว่า “บ่แม้น” ฟังแล้วต่างกับคนอีสานที่พูดว่า“บแมน” เฉย ๆ ไม่ลากเสียงยาวคำสุดท้ายเหมือน

ชาวพวน ชาวพวนได้ชื่อว่าเป็นคนขยันทำมาหากิน และชอบทำการค้าขาย ถ้าเปรียบเทียบกับชาวอีสานในถิ่นหนองคายอื่น ๆ ชุมชนพวนในจังหวัดหนองคายถือว่าเป็นชุมชนขนาดใหญ่จนสามารถตั้งเป็นเขตตำบล และอำเภอได้ ส่วนประเพณี ขนบธรรมเนียมของชาวพวนบางประเภทก็ผสมปนเปไปกับชาวอีสานทั่วไปแล้วจนเกือบสูญประเพณีเดิม เช่น กำฟ้า กำเกียง กาวสาว (เกี้ยวสาว)

(๓) คนญวน หรือคนไทยเชื้อสายเวียดนามส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่อำเภอท่าบ่อ อพยพมาจากเมืองเวียงจันทน์และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม คราวแรกน่าจะเป็นการอพยพในสมัยรัชกาลที่ ๓ เมื่อครั้งที่ไทยทำสงครามกับเวียดนาม คงมีการกวาดต้อนเอาพลเมืองญวนมายังฝั่งไทยบ้าง ต่อมาคงมีชาวญวนมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในเวียงจันทน์มากในสมัยรัชกาลที่ ๕ ฝรั่งเศสได้เวียงจันทน์ และล้านช้างเป็นเมืองขึ้น พระกุประดิษฐ์บดี (ชาลี, สาลี) เจ้าเมืองจันทบุรี (เวียงจันทน์) จึงพาราษฎรอพยพมาอยู่ที่บ้านท่าบ่อเกลือ หรืออำเภอท่าบ่อในปัจจุบัน และสุดท้ายในช่วงสงครามอินโดจีนราษฎรเมืองเวียงจันทน์หลบหนีภัยสงครามในเวียงจันทน์และเวียดนามมาอาศัยอยู่ทางฝั่งเมืองหนองคายมากขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ดังนั้น อำเภอท่าบ่อปัจจุบันซึ่งได้ชื่อว่ามีครอบครัวชาวญวนอยู่อาศัยหนาแน่นมากที่สุด และยังรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของตนไว้อย่างเหนียวแน่น โดยเฉพาะภาษาพูดซึ่งต่างกับภาษาถิ่นอีสานทั่วไป ยังคงเป็นภาษาที่คนญวนใช้พูดคุยกันในกลุ่มชาวญวนด้วยกันเอง เด็กหนุ่มสาวก็ยังคงพูดญวนเช่นเดียวกับปู่ ย่า ตายาย ผิดแต่ว่าถ้าหนุ่มสาวชาวญวนพูดคุยกันเองจะใช้ภาษาถิ่นไทอีสาน หรือ พูดไทยภาคกลางแทน คำที่ใช้เรียกอาหารญวนก็คงได้รับการเรียกขานกันอยู่ในปัจจุบัน เพราะอาหารญวนมีลักษณะเหมือนอาหารอีสานทั้งยังเป็นที่นิยมซื้อหารับประทานกันโดยทั่วไปโดยเฉพาะในเขตอำเภอท่าบ่อ เช่น บั่นแบ่ว กะญอ ข้าวเปียกญวน เป็นต้น

(๔) ไทด่าน คนถิ่นหนองคายเรียกคนพูดไทด่านว่า “ไทเหนือ” หมายถึง พวกที่อาศัยอยู่แถบด้านเหนือของหนองคายรวมทั้งจังหวัดเลย คือ อำเภอสังคม และบางส่วนของอำเภอโพธิ์ตาก เช่น บ้านโพนทอง และบ้านนาง้ิว บ้านคำด้วง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ชาวไทด่าน หมายถึง คนที่อพยพมาจากอำเภอด่านซ้าย และเมืองบ่อแตน แก่นท้าว แขวงไชยบุรี ของ สปป.ลาว ตั้งแต่สมัยที่ฝรั่งเศสได้ดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงไปเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๖ สมัยรัชกาลที่ ๕ ด้วยความที่ไม่อยากอยู่ใต้การปกครองของฝรั่งเศส ชาวเมืองบ่อแตน เมืองแก่นท้าว และเมืองด่านซ้ายจึงอพยพมาตั้งหลักแหล่งยังเขตเมืองหนองคายมาจนถึงปัจจุบัน สำเนียงพูดของชาวไทด่านจะออกเสียงสูงเกือบทั้งประโยค โดยเฉพาะคนเฒ่าคนแก่บ้านโพนทอง ยังพูดภาษาถิ่นไทด่านกันอยู่ ในขณะที่ลูกหลานพูดภาษาถิ่นไทหนองคายแล้วในปัจจุบัน นอกเสียจากเด็ก ๆ ก็จะยังคงพูดไทด่านกันอยู่จนกว่าจะโตถึงจะพูดแบบคนถิ่นไทหนองคาย นับว่าเป็นเรื่องแปลกเรื่องภาษาถิ่นไทด่าน และไทหนองคาย ทั้งนี้ คงเป็นเพราะว่าสำเนียงไทด่านนั้นสูงแปลกหูมากเมื่อเทียบกับไทหนองคายที่พูดแบบไทอีสานใต้ คือ พื้น ๆ ไปทั้งประโยคไม่เน้นเสียงสูงมากนัก ทำให้หนุ่มสาววัยรุ่นทั่วไปเมื่อเข้าไปในเมืองจะหัดพูดไทหนองคายกันหมดเมื่อกลับมาพูดไทด่านก็พูดอีกไม่ได้เพราะต้องบังคับเสียงให้สูงยากที่จะพูดได้ถ้าไม่ใช่คนไทด่านแท้

๑.๔.๒ ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม

ถึงแม้จะมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ แต่เอกลักษณ์ที่โดดเด่น และสำคัญของชาวจังหวัดหนองคายมีร่วมกัน คือ การมีวิถีชีวิตแบบเรียบง่ายเป็นรูปแบบเฉพาะของคนหนองคายภายใต้วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีที่สวยงาม ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งที่รุนแรงในหมู่ประชาชน ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาประชาชนคนไทยอาจมีความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกัน แต่ในพื้นที่จังหวัดหนองคายไม่มีความรุนแรงใด ๆ เกิดขึ้น โดยขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมายาวนาน และมีความสำคัญของจังหวัดหนองคายที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศชื่นชอบ และนิยมเข้ามาเยี่ยมเยือนเป็นประจำทุกปี คือ

(๑) งานนมัสการหลวงพ่อพระเจ้าองค์ตื้อ ประดิษฐานอยู่ที่วัดศรีชมภูองค์ตื้อ บ้านน้ำโมงเป็นพระพุทธรูปขนาดใหญ่หล่อด้วยทองสำริด ฝีมือของช่างฝ่ายเหนือและช่างล้านช้าง เป็นพระพุทธรูปที่มีลักษณะงดงามนั่งขัดสมาธิปางมารวิชัย เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่ประชาชนทั้งสองฝั่งแม่น้ำโขงเคารพนับถือมาก สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๑๐๕ โดยพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช กษัตริย์อาณาจักรล้านช้าง ผู้สถาปนากรุงเวียงจันทน์ โดยใช้ทองคำ ทองเหลือง

และเงินผสมกันรวมน้ำหนักได้ ๑ ตื้อ (ตื้อเป็นมาตราโบราณของอีสาน) ใช้เวลาในการสร้าง ๗ ปี ๗ เดือน จังหวัดได้กำหนดจัดงานนมัสการหลวงพ่อพระเจ้าองค์ตื้อเป็นประจำทุกปีในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔

(๒) งานอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ จัดประมาณเดือนมีนาคมของทุกปี ณ บริเวณอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ เขตเทศบาลเมืองหนองคาย ภายในงานจะมีการแสดงการละเล่นที่เป็นเอกลักษณ์ วัฒนธรรมชาวหนองคาย รวมทั้งมีการออกร้านจำหน่ายสินค้าราคาถูกด้วย

(๓) งานวันสงกรานต์ เป็นงานประจำปี จัดขึ้นที่วัดโพธิ์ชัย (พระอารามหลวงชั้นตรี) เขตเทศบาลเมืองหนองคาย มีการอัญเชิญหลวงพ่อพระใสแห่รอบเมืองเพื่อประชาชนได้สรงน้ำมีการทำบุญตักบาตร วันสงกรานต์เฉลิมฉลองหลวงพ่อพระใสที่วัดโพธิ์ชัย มีงานรื่นเริง การละเล่นพื้นเมือง การกีฬาท้องถิ่นและมหรสพครบครัน ๕ วัน ๕ คืน เริ่มจัดขึ้นในวันที่ ๑๓ เมษายนของทุกปี

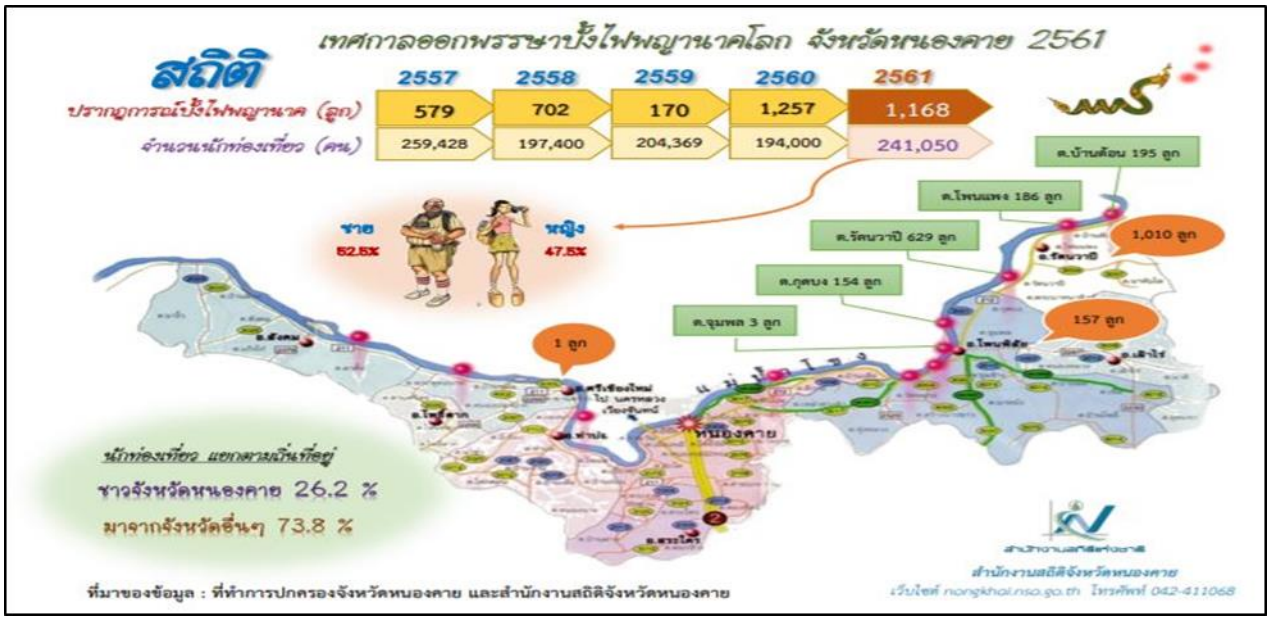
(๔) งานแข่งเรือ เป็นงานประเพณีของท้องถิ่นที่จัดขึ้นก่อนวันออกพรรษา จัดให้มีการแข่งเรือยาวในลำแม่น้ำโขง โดยประชาชนในคุ้มต่าง ๆ ได้จัดเรือแข่งจากอำเภอ และบางปีก็มีเรือจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมาร่วมการแข่งขันด้วย เป็นการแสดงถึงความสามัคคีที่มีต่อกันมายาวนาน โดยจัดให้มีขึ้นในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ของทุกปี

(๕) งานแห่ปราสาทผึ้ง เป็นประเพณีของท้องถิ่นที่เก่าแก่ จัดให้มีขึ้นควบคู่กันกับงานแข่งเรือมีการจัดทำปราสาทผึ้งประกวดและนำลงเรือยนต์ล่องไปตามลำแม่น้ำโขง กลางคืนมีการไหลเรือไฟ ประดับดวงไฟมากมายและดูทิวทัศน์แสงไฟกระทบพื้นน้ำยามค่ำคืนสวยงามมาก เพื่อนมัสการพระธาตุกลางแม่น้ำโขงหรือพระธาตุหล้าหนอง (วัดและองค์มหาเจดีย์ได้พังลงในแม่น้ำโขงไปนานแล้ว) อยู่หน้าวัดสิริมหากัจจาย (วัดธาตุ) เขตเทศบาลเมืองหนองคาย จัดขึ้นในวันเพ็ญเดือน ๑๑ จัดพร้อมกันกับงานแข่งเรือประจำปี

(๖) งานวันออกพรรษา จัดเป็นงานต่อจากวันแห่ปราสาทผึ้งและแข่งเรือเป็นวันทำบุญประจำของท้องถิ่นมีการตักบาตรเทโวภายในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย ประชาชนท้องถิ่นถือเป็นวันสำคัญยิ่ง ไม่ว่าจะไปประกอบอาชีพอยู่ต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ เมื่อถึงกำหนดวันทำบุญออกพรรษาแล้ว คนส่วนมากจะเดินทางกลับบ้านเพื่อทำบุญอุทิศกุศลแก่บรรพบุรุษตามประเพณีนิยมที่ได้ปฏิบัติต่อเนื่องมาแต่โบราณกาล

(๗) บั้งไฟพญานาค เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติตามลำน้ำโขงมานานหลายปีแล้วตามคำร่ำลือของชาวบ้าน แต่บั้งไฟพญานาคเพิ่งจะได้รับส่งเสริมเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวของจังหวัดหนองคายไม่กี่ปีมานี้เอง บั้งไฟพญานาคเป็นลูกไฟที่พุ่งขึ้นมาจากใต้แม่น้ำโขง พุ่งลอยขึ้นสู่อากาศ ประมาณ ๒๐-๓๐ เมตร แล้วก็หายไป ลูกไฟไม่จำกัดบริเวณที่เกิดและเกิดไม่ค่อยซ้ำที่บริเวณนั้น ขนาดของลูกไฟ มีหลายขนาด ขนาดโตเท่าผลส้มขนาดกลางเท่าไข่ไก่ ขนาดเล็กเท่าหัวแม่มือ เวลาที่เกิดขึ้นไม่แน่นอน แต่ต้องมืดค่ำแล้ว บางปีเกิดตั้งแต่หัวค่ำประมาณ ๑๘.๐๐ น. บางปีเริ่มเกิด ๒๐.๐๐ – ๒๑.๐๐ น. และจะเกิดไปอีกประมาณ ๓ - ๔ ชั่วโมง จึงจะค่อย ๆ หมดลง จำนวนลูกไฟที่เกิดขึ้นบริเวณหนึ่ง ๆ มีจำนวนไม่แน่นอน สถานที่เกิดนั้นส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่อำเภอโพนพิสัยและอำเภอรัตนวาปี บั้งไฟพญานาคจะเกิดขึ้นในคืนวันเพ็ญเดือน ๑๑ ของทุกปี ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้มีการจัดเก็บข้อมูลสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาค พบว่ามีจำนวน ๒๔๑,๐๕๐ คน โดยแบ่งเป็นนักท่องเที่ยวต่างจังหวัด ๗๓.๘% และนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวหนองคาย ๒๖.๒% ทั้งนี้ได้มีการเก็บสถิติปรากฏการบั้งไฟพญานาคพบว่ามีจำนวนปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาคที่เกิดขึ้น ๑,๑๖๘ ลูก ในพื้นที่ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอโพนพิสัย และอำเภอรัตนวาปี

แผนภาพที่ ๑-๒ แผนที่จุดเกิดบั้งไฟพญานาค

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดหนองคาย และที่ทำการปกครองจังหวัดหนองคาย, ๒๕๖๑

๑.๔.๓ จำนวนศาสนสถานและนักบวช

(๑) วัด/สำนักสงฆ์ ๖๒๘ แห่ง พระสงฆ์ ๓,๔๔๑ รูป สามเณร ๑,๑๐๓ รูป แม่ชี ๙๒ คน

- วัด/สำนักสงฆ์มหานิกาย ๕๕๖ แห่ง

(พระสงฆ์ ๒,๘๒๕ รูป สามเณร ๑,๐๒๑ รูป แม่ชี ๙๒ คน)

- วัด/สำนักสงฆ์ธรรมยุต ๗๒ แห่ง

(พระสงฆ์ ๖๑๖ รูป สามเณร ๘๒ รูป ไม่มีแม่ชี)

ที่มา : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๖๑

(๒) โบสถ์ (ศาสนาคริสต์) จำนวน ๑๒ แห่ง

(๓) มัสยิดถ์ (ศาสนาอิสลาม) จำนวน ๑ แห่ง

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๖๑

๑.๕ ข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑.๕.๑ ไฟฟ้า จังหวัดหนองคาย มีสถานีไฟฟ้า จำนวน ๔ แห่ง กำลังผลิตรวม ๒๕๐ เมกะวัตต์ มีความต้องการพลังงานไฟฟ้าสูงสุด ๙๓.๓๖ เมกะวัตต์ ประกอบด้วย

- สถานีไฟฟ้าหนองคาย จำนวน ๒ สถานี
- สถานีไฟฟ้าโพนพิสัย จำนวน ๑ สถานี
- สถานีไฟฟ้าศรีเชียงใหม่ จำนวน ๑ สถานี

ปัจจุบันจังหวัดหนองคายมีไฟฟ้าใช้ครบทุกหมู่บ้าน จำนวน ๑๔๗,๐๘๗ ราย บ้านที่อยู่อาศัย จำนวน ๑๓๖,๘๔๓ ราย ส่วนราชการที่ใช้ไฟฟ้า จำนวน ๑,๖๖๕ ราย ธุรกิจเอกชนขนาดกลาง จำนวน ๔๐๕ ราย และธุรกิจเอกชนขนาดใหญ่ ๑๔ ราย

นอกจากนี้ยังมีโรงงานไฟฟ้าพลังงานทดแทน จำนวน ๕ โรง กำลังผลิตรวม ๑๓.๙ เมกะวัตต์ ประกอบด้วย

- โรงไฟฟ้าชีวะมวล จำนวน ๑ โรง กำลังผลิต ๙.๙ เมกะวัตต์
- โซลาร์ฟาร์ม จำนวน ๔ โรง กำลังผลิตโรงละ ๑ เมกะวัตต์ รวม ๔ เมกะวัตต์

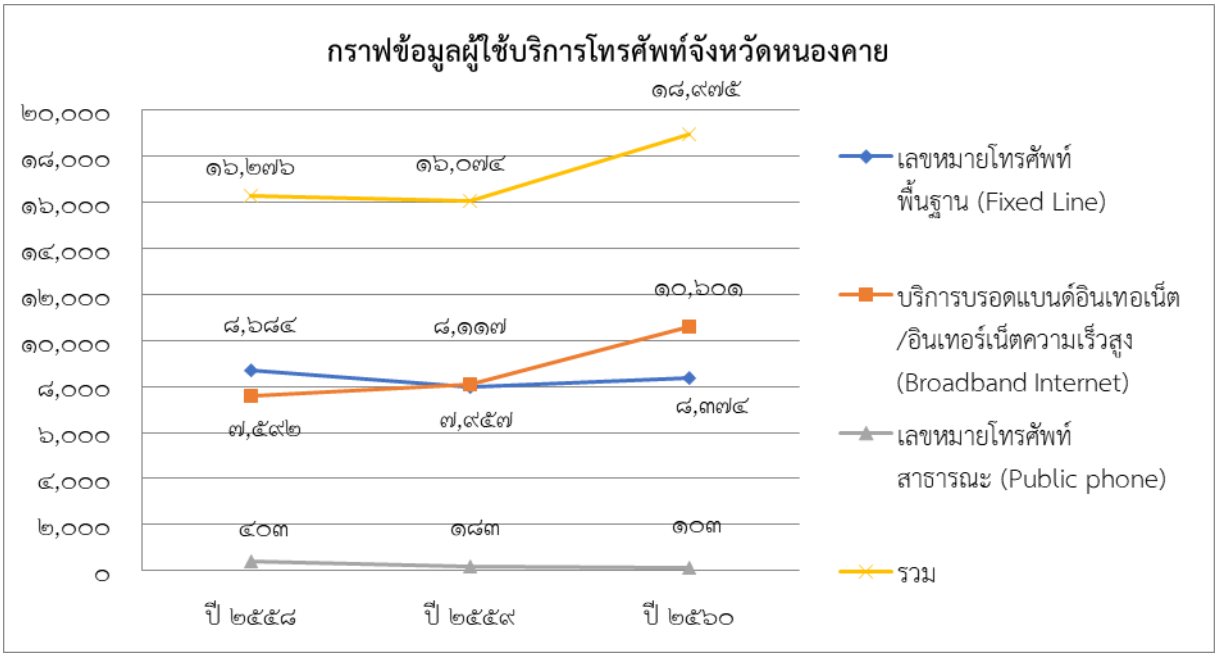
ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดหนองคาย

๑.๕.๒ ประปา จังหวัดหนองคาย มีกำลังผลิตน้ำประปาในจังหวัดทั้งสิ้น ๙,๑๙๘,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี (หรือที่ ๗๕๖,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อเดือน) มีผู้ใช้น้ำทั้งสิ้น ๒๑,๓๐๘ ราย ซึ่งมีความต้องการใช้น้ำประปา

๔๘๐,๐๐๐ ลบ.ม./เดือน ทั้งนี้ แหล่งน้ำดิบของการประปาส่วนภูมิภาคหนองคายอยู่ในลุ่มแม่น้ำโขง ปริมาณน้ำที่จ่ายเพื่อสาธารณประโยชน์และรั่วไหล เฉลี่ยต่อเดือนที่ ๒๓.๗ % ของปริมาณน้ำที่ผลิต
ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค สาขาหนองคาย

๑.๕.๓ โทรศัพท์ จังหวัดหนองคายมีหน่วยงานที่ให้บริการโทรศัพท์ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย คือ บริษัท ทีโอที จำกัด ปัจจุบันมีผู้ใช้โทรศัพท์ จำนวน ๓ ศูนย์บริการ (หนองคาย, ท่าบ่อ และโพนพิสัย) รวมทั้งสิ้น ๑๘,๙๗๕ ราย แยกเป็นโทรศัพท์พื้นฐาน จำนวน ๘,๓๗๔ ราย โทรศัพท์สาธารณะ (ทุกประเภท) จำนวน ๑๐๓ ราย และอินเทอร์เน็ต จำนวน ๘,๓๗๔ ราย

แผนภูมิที่ ๑.๑ ข้อมูลผู้ใช้บริการโทรศัพท์จังหวัดหนองคาย

ที่มา : บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) /ศูนย์บริการลูกค้าจังหวัดหนองคาย

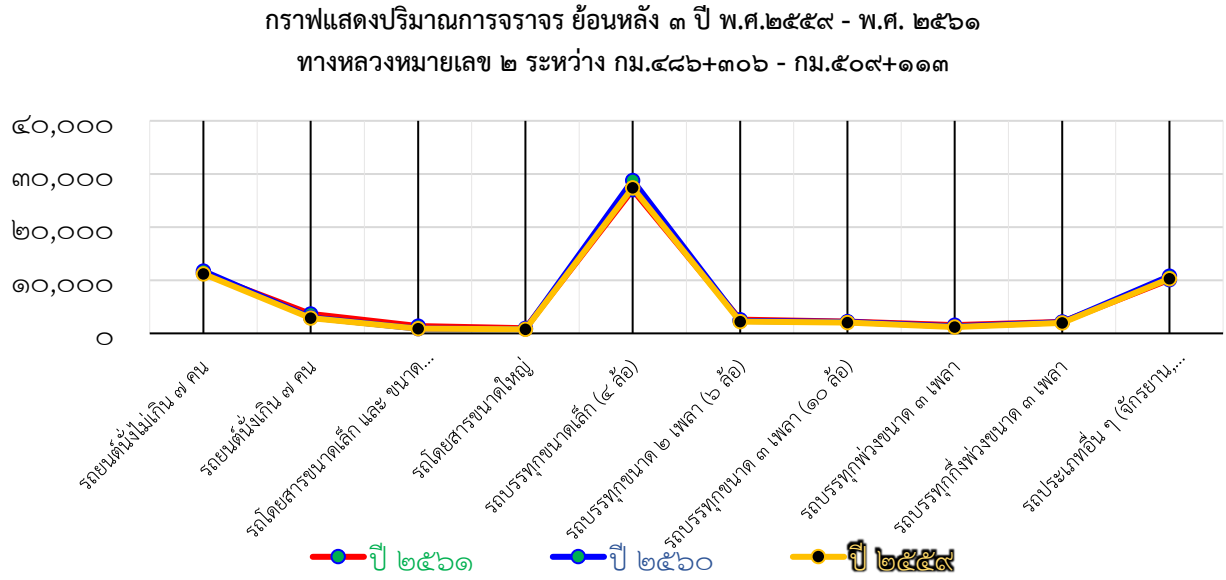
จากตารางแผนภูมิที่ ๑.๑ สรุปได้ว่า เลขหมายโทรศัพท์พื้นฐาน (fixed line) มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง สาเหตุจากผู้ใช้บริการเปลี่ยนมาใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งมีอัตราค่าบริการถูกกว่า และการใช้โทรศัพท์ผ่าน application Line, Facebook ที่ไม่คิดค่าใช้จ่ายในการให้บริการโทรศัพท์ทำให้กลุ่มลูกค้าทั่วไปใช้งานโทรศัพท์แบบปกติลดน้อยลง คงเหลือเพียงกลุ่มราชการ และธุรกิจที่ไม่ต้องการเปลี่ยนเลขหมายโทรศัพท์ ประกอบกับทาง ทีโอทีได้รับโอนเลขหมายพื้นฐานจาก บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด ซึ่งหมดสัญญาสัมปทานกับทีโอที และถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ฯ จึงทำให้ทีโอทีมีเลขหมายเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๙ หมายเลขโทรศัพท์สาธารณะมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาเหตุจากผู้ใช้บริการเปลี่ยนมาใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งมีอัตราค่าบริการถูกกว่า, การใช้โทรศัพท์ผ่าน application Line, Facebook ทำให้กลุ่มลูกค้าทั่วไปหมดความจำเป็นการใช้งาน ซึ่งในปัจจุบันคงเหลือไว้เฉพาะจุดสำคัญ เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน เป็นต้น

บริการบรอดแบนด์อินเทอร์เน็ต มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตง่ายขึ้น อุปกรณ์ร่วมใช้งานมีราคาถูก การแข่งขันผู้ให้บริการมีสูง จึงมีรายการส่งเสริมการขาย/โปรโมชั่นที่ดึงดูดใจในราคาที่ถูกขึ้น อัตราการใช้โทรศัพท์ application Line, Facebook สูงขึ้น ลูกค้าจึงขอติดตั้งเพิ่มขึ้น รวมถึงนโยบายของรัฐบาลในการสร้างประเทศ สู่ไทยแลนด์ ๔.๐ / เทคโนโลยี Fiber to the home สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้

๑.๕.๔ การคมนาคมขนส่งและความปลอดภัยทางถนน

๑.๕.๔.๑ ทางหลวงแผ่นดิน จังหวัดหนองคายตั้งอยู่บนถนนมิตรภาพหรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒ เริ่มต้นจากเขตอำเภอสระใคร (เขตติดต่ออำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี) สิ้นสุด ณ สะพานมิตรภาพไทย – ลาว แห่งที่ ๑ (หนองคาย – เวียงจันทน์) ระยะทางประมาณ ๒๓.๙๒๑ กม. โดยเส้นทางนี้สามารถเดินทางผ่านสะพานมิตรภาพไทย – ลาว แห่งที่ ๑ เชื่อมไปยังสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐประชาชนจีน (ตอนใต้) และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามได้ โดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒ ข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – พ.ศ. ๒๕๖๑ มีปริมาณการจราจรหนาแน่นขึ้นทุกปีสะท้อนให้เห็นว่า การค้า การลงทุนของจังหวัดหนองคายเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

แผนภูมิที่ ๑.๒ แสดงปริมาณการจราจรทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒

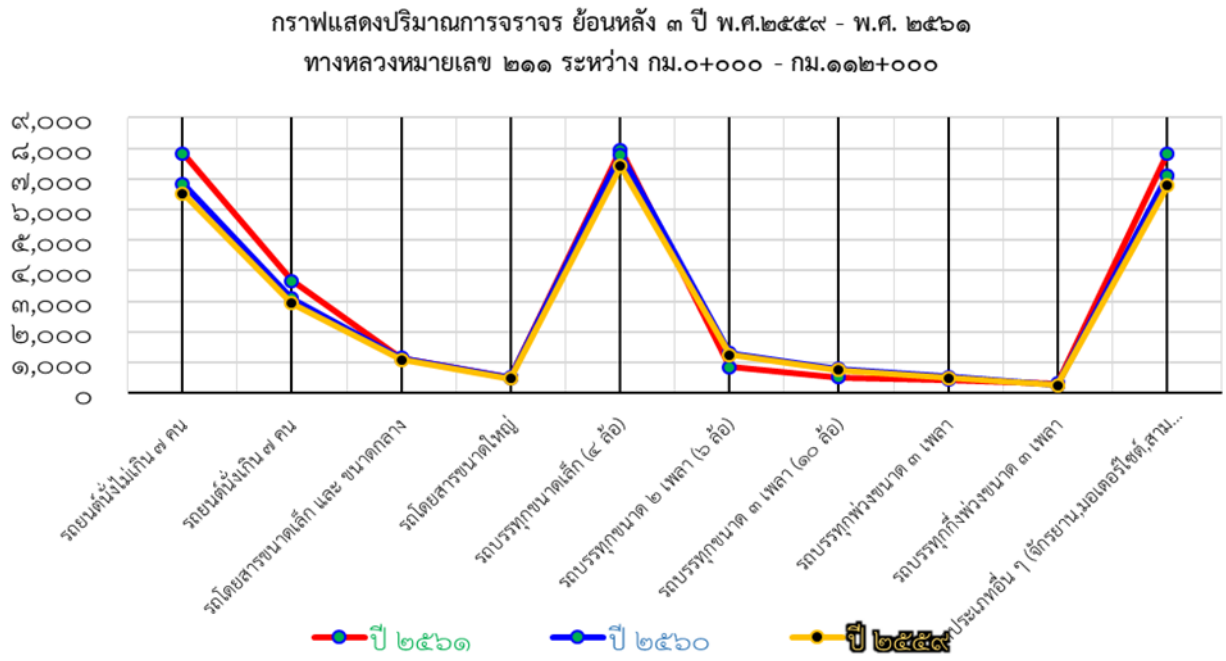

สรุปจากแผนภูมิที่ ๑.๒ จะเห็นได้ว่าการจราจรทางหลวงหมายเลข ๒ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑ มีปริมาณการจราจรเฉลี่ยสูงขึ้นกับรถทุกประเภททุกปี ทำให้สะท้อนได้ว่าการค้า การลงทุนของจังหวัดเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยเส้นทางนี้มีศักยภาพเชื่อมโยงโครงข่ายระบบการขนส่งทางราง และทางบก ตลอดจนเชื่อมโยงโครงข่ายขนส่งระหว่างประเทศไทย – สปป.ลาว และมีความสำคัญในการเชื่อมโยงภาคการผลิตด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น ภาคการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และบริการ ภาคการเกษตร และอุตสาหกรรม เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีทางหลวงแผ่นดินสายทางหลักที่มีความสำคัญอีก ๔ สายทาง ที่แยกออกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒ และสามารถเชื่อมโยงไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศได้ ประกอบด้วย

(๑) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๑ เริ่มต้นจาดเทศบาลตำบลหนองสองห้อง ผ่านอำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอสังคม สิ้นสุดเขตแดนด้านทิศตะวันตก (ติดต่อเขตแดนอำเภอปากชม จังหวัดเลย) ระยะทางประมาณ ๑๑๒ กิโลเมตร ปริมาณการจราจรระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – พ.ศ. ๒๕๖๑ มีปริมาณการจราจรสูงขึ้นทุกปีโดยเฉพาะสัดส่วนรถโดยสารขนาดใหญ่ และรถบรรทุกขนาดเล็ก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ามีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะมายังแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในพื้นที่อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอสังคมเพิ่มขึ้นทุกปี และเส้นทางนี้ยังสามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไปยังจังหวัดอุดรธานี จังหวัดเลย ภาคกลางตอนบน ภาคเหนือตอนล่าง และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้อีกด้วย

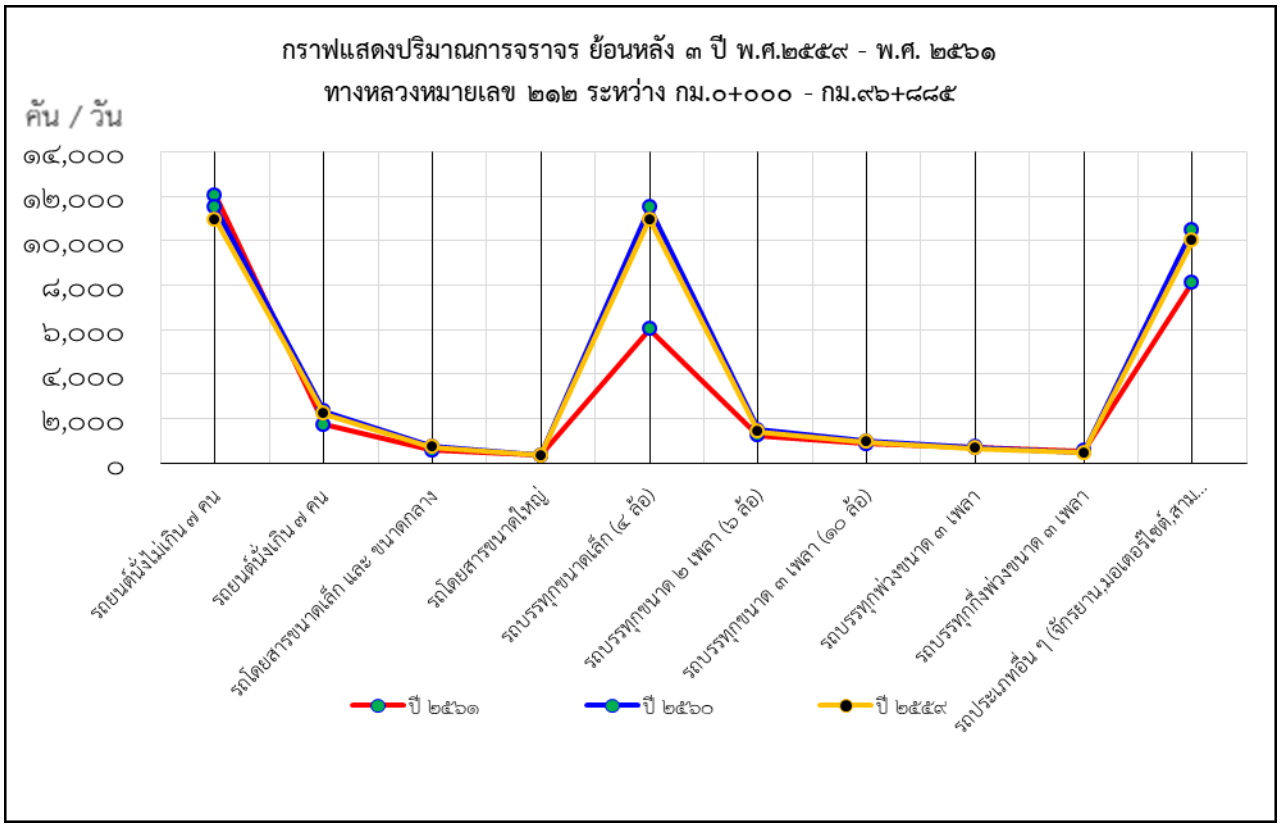
แผนภูมิที่ ๑.๓ แสดงปริมาณการจราจรทางหลวงหมายเลข ๒๑๑

จากแผนภูมิที่ ๑.๓ จะเห็นได้ว่าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๑ ตลอดเวลา ๓ ปีที่ผ่านมามีปริมาณการจราจรเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะสัดส่วนรถโดยสารขนาดใหญ่ และรถบรรทุกขนาดเล็กมีความสำคัญในการเชื่อมโยงภาคการผลิตด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น ภาคการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และบริการภาคการเกษตร และอุตสาหกรรมสามารถเชื่อมโยงโครงข่ายกับแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเลยและจังหวัดอุดรธานีได้อีกด้วย

(๒) <u>ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๒</u> จากสี่แยกพญานาคอำเภอเมืองหนองคายถึงสิ้นสุดเขตแดนจังหวัดหนองคายฝั่งทิศตะวันออก ณ อำเภอรัตนวาปี (ติดต่อเขตแดนอำเภอปากคาด) เชื่อมต่อกับจังหวัดบึงกาฬ ระยะทางประมาณ ๘๗ กิโลเมตร (อยู่ระหว่างการปรับปรุงพัฒนาขยายเส้นทางเป็นถนนเชื่อมโยงระหว่างประเทศ) ปริมาณการจราจรระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – พ.ศ. ๒๕๖๑ มีปริมาณการจราจรเฉลี่ยสูงขึ้นกับรถทุกประเภท โดยเฉพาะรถบรรทุกกึ่งพ่วง ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากทางหลวงแผ่นดินสายนี้เป็นทางหลวงแผ่นดินที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศ (ไทย – ลาว – เวียดนาม – จีน) ผ่านจังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม (ข้ามด่านพรมแดนนครพนม – แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว – สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม – สาธารณรัฐประชาชนจีนฝั่งทิศตะวันออก) ไปจังหวัดมุกดาหาร (ข้ามด่านพรมแดนมุกดาหาร – แขวงสะวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว – ท่าเรือน้ำลึกดานัง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor: EWEC) หรือเส้นทางหมายเลข ๙ (R๙) สิ้นสุด ณ จังหวัดอุบลราชธานี จึงเป็นเส้นทางรองรับการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการขนส่งที่สำคัญของประเทศ

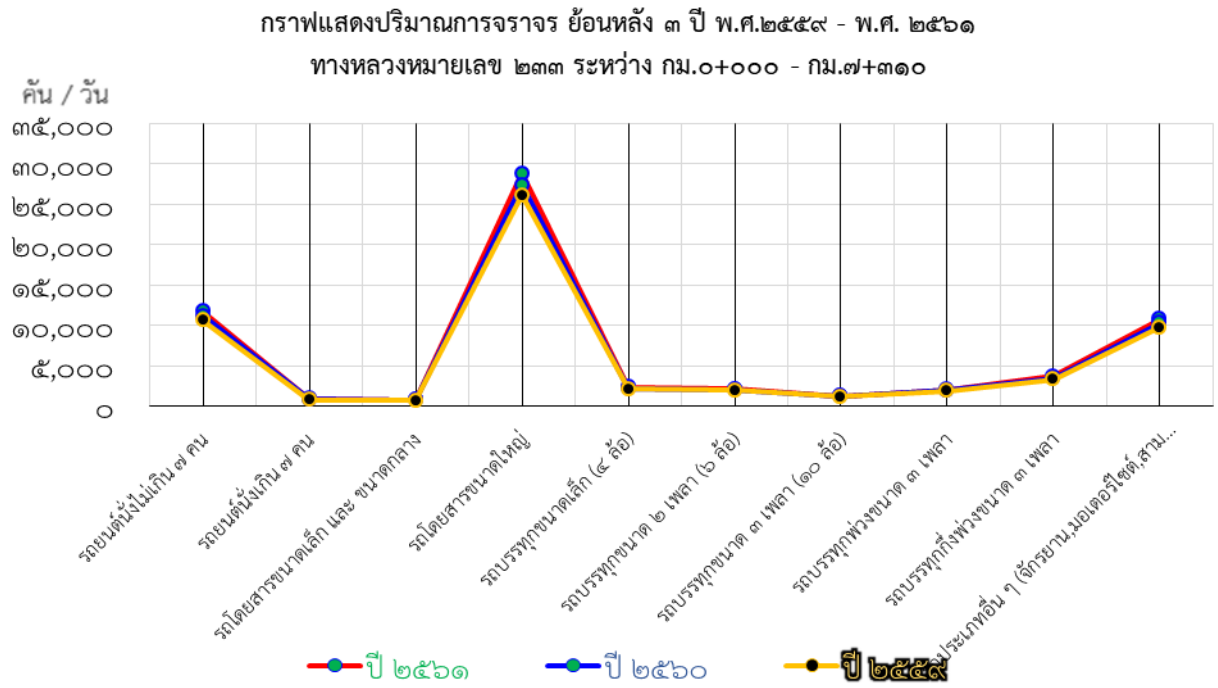
แผนภูมิที่ ๑.๔ แสดงปริมาณการจราจรบนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๒

จากแผนภูมิที่ ๑.๔ จะเห็นได้ว่าการจราจรทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ มีปริมาณการจราจรเฉลี่ยสูงขึ้นกับรถทุกประเภท โดยเฉพาะรถบรรทุกกึ่งพ่วง ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากทางหลวงสายนี้เป็นทางหลวงเชื่อมระหว่างประเทศ คือ ไทย – ลาว – เวียดนาม ผ่านจังหวัดบึงกาฬ จึงเป็นเส้นทางรับรองการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ การค้าการลงทุน และการขนส่งในอนาคต

(๓) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓๓ จากแยก By Pass มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย ถึงตัวเมืองหนองคาย (สี่แยกพญานาค) ระยะทาง ๗.๓๑๐ กิโลเมตร ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ จังหวัดหนองคายได้ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงภูมิทัศน์ ณ บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัด โดยใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ทำให้การจราจรบริเวณดังกล่าวมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น

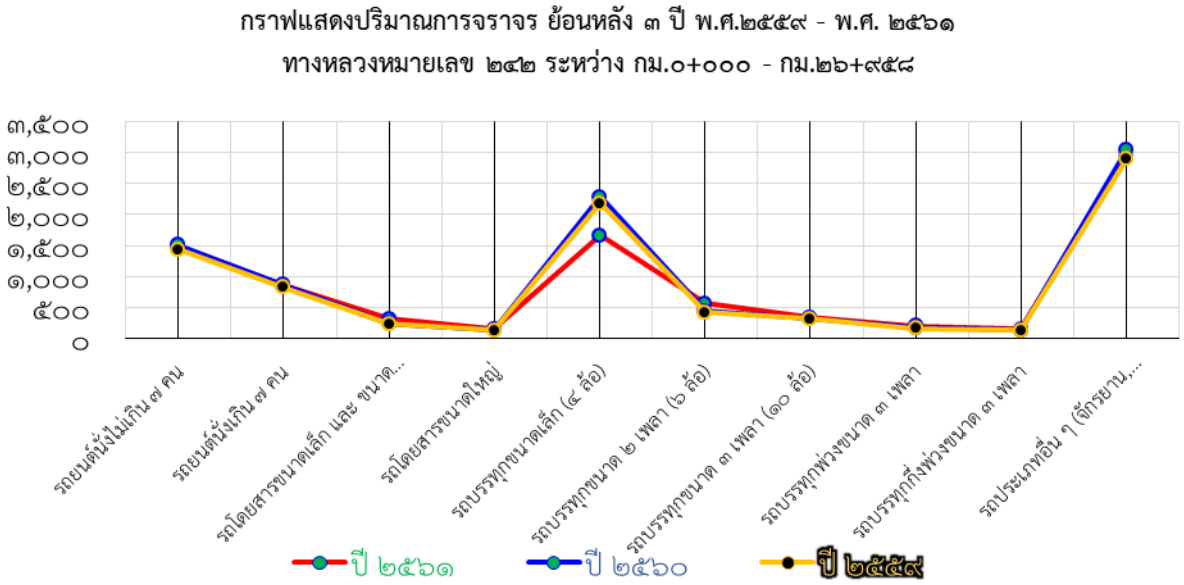
แผนภูมิที่ ๑.๕ แสดงปริมาณการจราจรบนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓๓

จากแผนภูมิที่ ๑.๕ จะเห็นได้ว่าการจราจรทางหลวงหมายเลข ๒๓๓ มีปริมาณการจราจรเฉลี่ยสูงขึ้นกับรถทุกประเภท โดยเฉพาะรถบรรทุกกึ่งพ่วง ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากทางหลวงสายนี้เป็นทางหลวงเชื่อมระหว่างประเทศ คือ ไทย – ลาว – เวียดนาม ผ่านจังหวัดบึงกาฬ จึงเป็นเส้นทางรับรองการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ การค้าการลงทุน และการขนส่งในอนาคต

(๔) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๔๒ เริ่มต้นจากสามแยกรวมศิลป์ไปตามเส้นทาง หนองคาย – หนองบัว – ท่าบ่อ ซึ่งเป็นเส้นทางเลียบแม่น้ำโขงไปเชื่อมต่อกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๑ ที่อำเภอท่าบ่อ ระยะทางประมาณ ๒๖.๙๕๘ กิโลเมตร ตลอดเส้นทางการเดินทางจะมีเส้นทางเชื่อมโยงเข้ากับแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และทางธรรมชาติที่สวยงามของจังหวัดอาทิเช่น วัดเทพพลประดิษฐาราม บ้านเวียงคุกใต้ หมู่ที่ ๒ ตำบลเวียงคุก พระธาตุโพนจิกเวียงงัว ณ วัดพระธาตุบุ บ้านโคกป่าฝาง ตำบลปะโค และวังบัวแดง บ้านไผ่สีทอง ตำบลเวียงคุก อำเภอเมืองหนองคาย นอกจากนี้ยังมีภูมิทัศน์ตามลำแม่น้ำโขงที่สวยงาม สามารถมองเห็นริมฝั่งลำแม่น้ำโขงด้านสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวอย่างชัดเจน

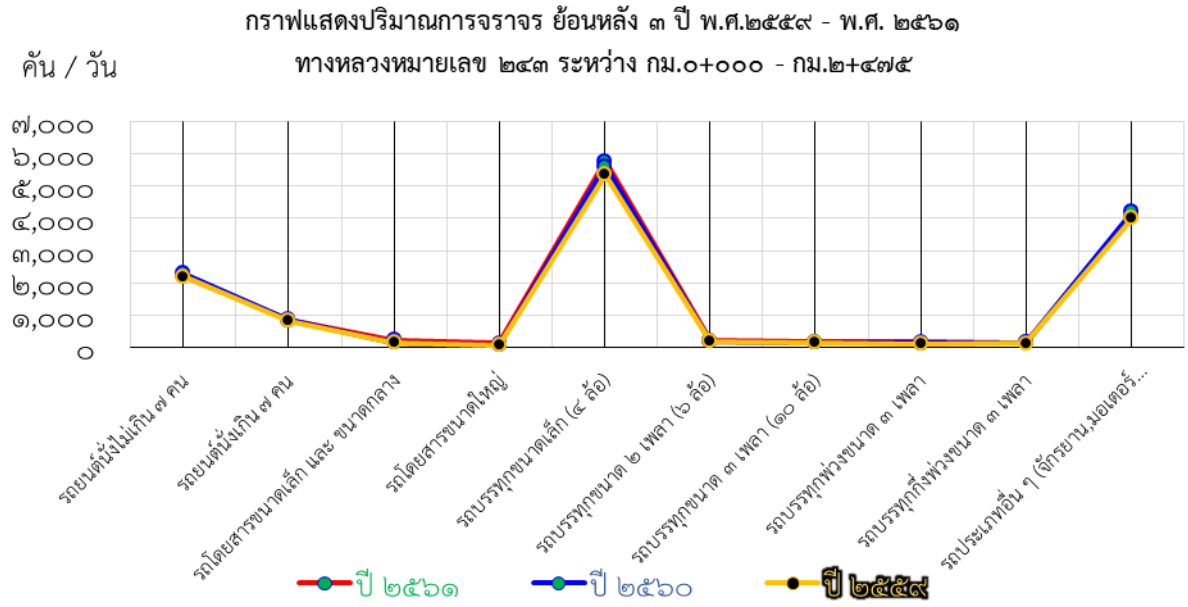
แผนภูมิที่ ๑.๖ แสดงปริมาณการจราจรบนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๔๒

จากแผนภูมิที่ ๑.๖ จะเห็นได้ว่าการจราจรทางหลวงหมายเลข ๒๔๒ ตลอดเวลา ๓ ปี มีปริมาณการจราจรเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะสัดส่วนรถโดยสารขนาดใหญ่และรถบรรทุกขนาดเล็ก และมีความสำคัญในการเชื่อมโยงภาค การผลิต ด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น ภาคการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและบริการ ภาคการเกษตร เป็นต้น ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ใช้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์เป็นจำนวนมาก และสามารถเชื่อมโยงโครงข่ายกับแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเลยและอุดรธานีได้อีก

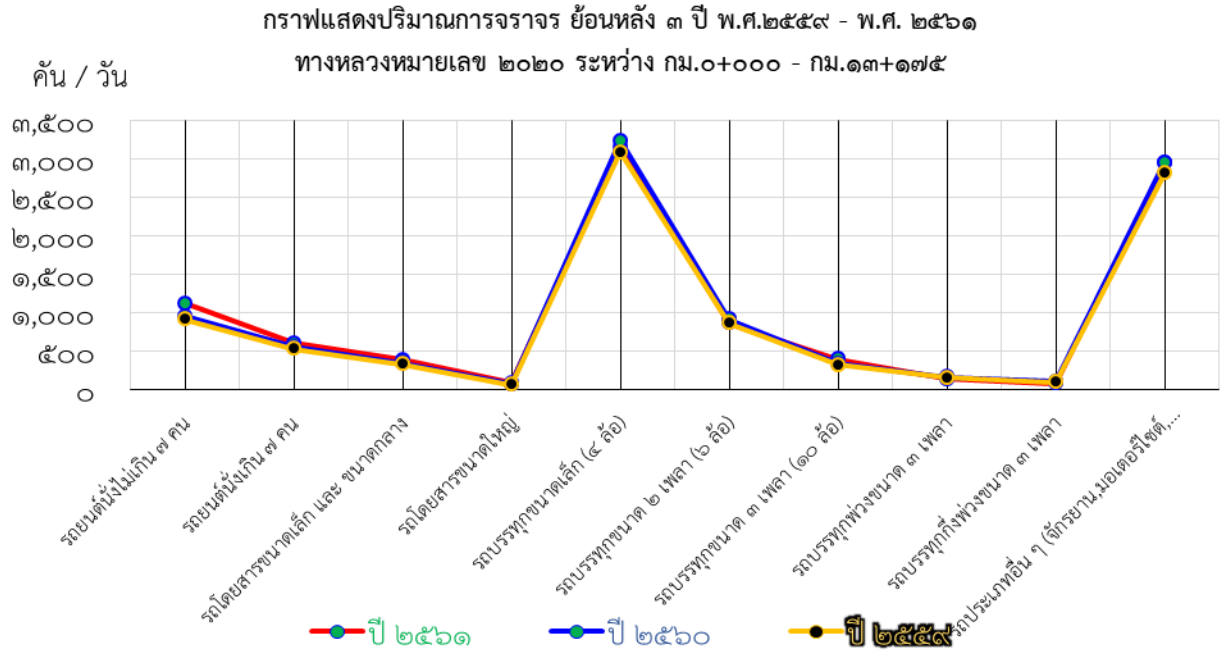
(๕) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๔๓ เริ่มต้นสี่แยกพญานาค (จุดเชื่อมต่อทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๒ และ ๒๓๓) ไปทางทิศตะวันตกบรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒ ณ บริเวณสามแยกด่านสะพานมิตรภาพไทย – ลาว ระยะ ๒.๕ กิโลเมตร เป็นเส้นทางเดินรถที่มาจากตัวเมืองหนองคาย อุดรธานี และบึงกาฬ เพื่อเชื่อมต่อไปยังด่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

แผนภูมิที่ ๑.๗ แสดงปริมาณการจราจรบนทางหลวงหมายเลข ๒๔๓

จากแผนภูมิที่ ๑.๗ จะเห็นได้ว่าการจราจรทางหลวงหมายเลข ๒๔๓ ตลอดเวลา ๓ ปี มีปริมาณการจราจรเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะสัดส่วนรถโดยสารขนาดใหญ่และรถบรรทุกขนาดเล็กและมีความสำคัญในการเชื่อมโยงภาคการผลิตด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น ภาคการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและบริการ เป็นต้น และสามารถเชื่อมโยงโครงข่ายทางหลวงระหว่างประเทศ (สปป.ลาว)

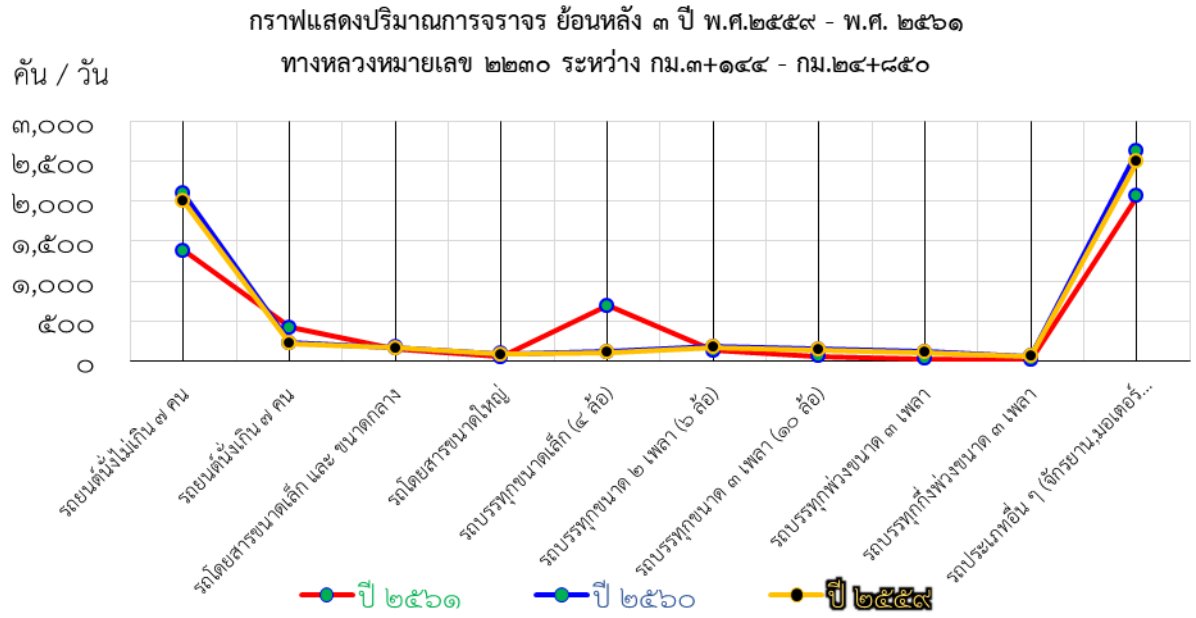
แผนภูมิที่ ๑.๘ แสดงปริมาณการจราจรบนทางหลวงหมายเลข ๒๐๒๐

จากแผนภูมิที่ ๑.๘ การจราจรทางหลวงหมายเลข ๒๐๒๐ ตลอดเวลา ๓ ปี มีปริมาณการจราจรเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะสัดส่วนรถโดยสารขนาดใหญ่และรถบรรทุกขนาดเล็ก และมีความสำคัญในการเชื่อมโยงภาคการผลิต

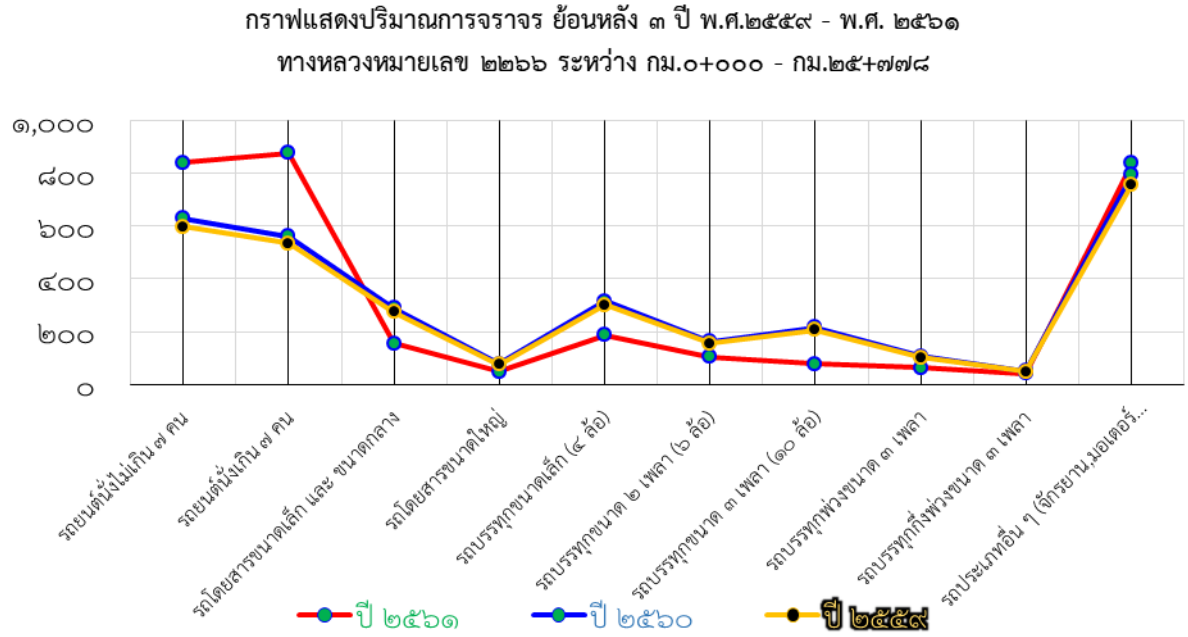
ด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น ภาคการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและบริการ ภาคการเกษตร เป็นต้น และสามารถเชื่อมโยงโครงข่ายทางหลวงกับแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเลยและอุดรธานีได้อีก

แผนภูมิที่ ๑.๙ แสดงปริมาณการจราจรบนทางหลวงหมายเลข ๒๒๓๐

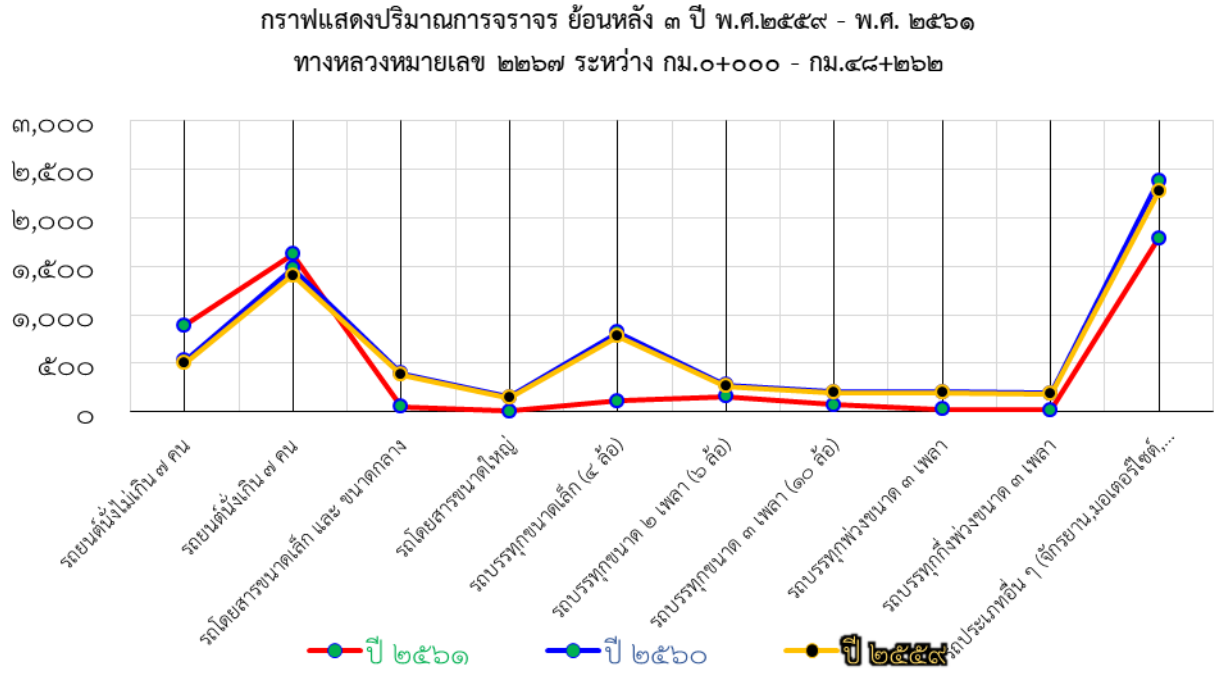
จากแผนภูมิที่ ๑.๙ การจราจรทางหลวงหมายเลข ๒๒๓๐ ตลอดเวลา ๓ ปี มีปริมาณการจราจรเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะสัดส่วนรถโดยสารขนาดใหญ่และรถบรรทุกขนาดเล็ก และมีความสำคัญในการเชื่อมโยงภาคการผลิตด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น ภาคการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและบริการ ภาคการเกษตร เป็นต้น และสามารถเชื่อมโยงโครงข่ายทางหลวงกับแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเลยและอุดรธานีได้อีก

แผนภูมิที่ ๑.๑๐ แสดงปริมาณการจราจรบนทางหลวงหมายเลข ๒๒๖๖

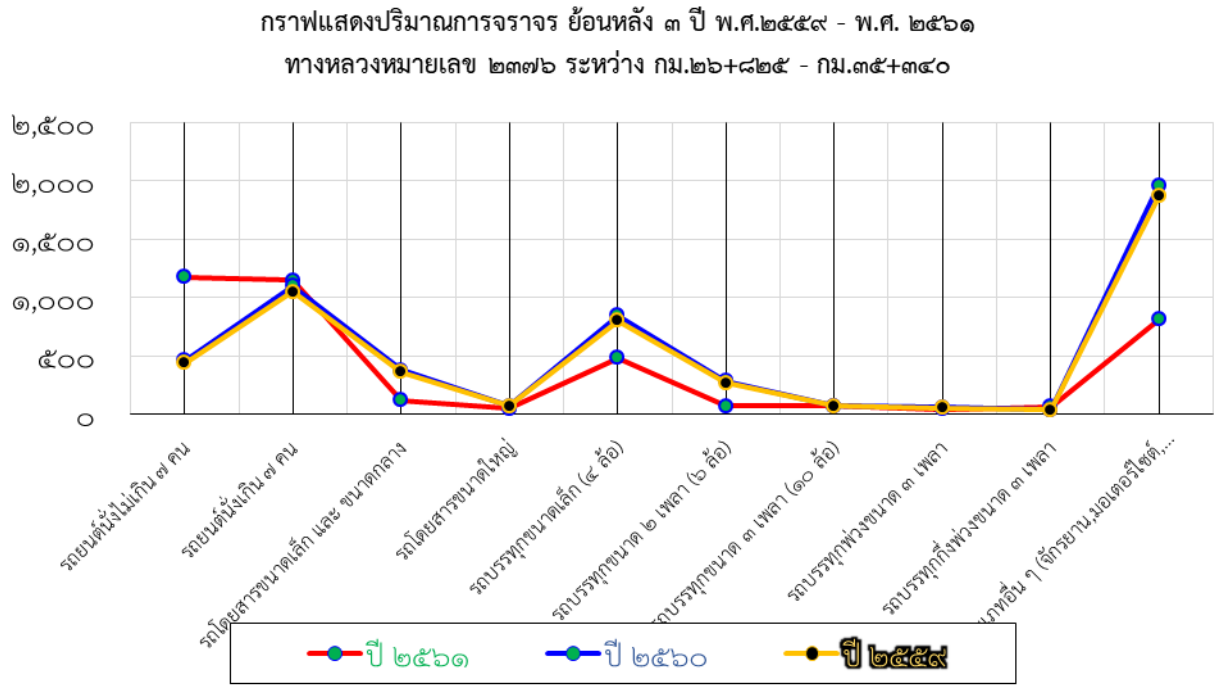
จากแผนภูมิที่ ๑.๑๐ การจราจรทางหลวงหมายเลข ๒๒๖๖ ตลอดเวลา ๓ ปี มีปริมาณการจราจรเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะสัดส่วนรถโดยสารขนาดใหญ่และรถบรรทุกขนาดเล็ก และมีความสำคัญในการเชื่อมโยงภาคการผลิตด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น ภาคการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและบริการภาคการเกษตร เป็นต้น และสามารถเชื่อมโยงโครงข่ายทางหลวงกับแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเลยและอุดรธานีได้อีก

แผนภูมิที่ ๑.๑๑ แสดงปริมาณการจราจรบนทางหลวงหมายเลข ๒๒๖๗

จากแผนภูมิที่ ๑.๑๑ การจราจรทางหลวงหมายเลข ๒๒๖๗ ตลอดเวลา ๓ ปี มีปริมาณการจราจรเพิ่มสูงขึ้นทุกปีโดยเฉพาะสัดส่วนรถโดยสารขนาดใหญ่และรถบรรทุกขนาดเล็ก และมีความสำคัญในการเชื่อมโยงภาคการผลิตด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น ภาคการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและบริการ ภาคการเกษตร เป็นต้น และสามารถเชื่อมโยงโครงข่ายทางหลวงกับแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเลยและอุดรธานีได้อีก

แผนภูมิที่ ๑.๑๒ แสดงปริมาณการจราจรบนทางหลวงหมายเลข ๒๓๗๖

จากแผนภูมิที่ ๑.๑๒ การจราจรทางหลวงหมายเลข ๒๓๗๖ ตลอดเวลา ๓ ปี มีปริมาณการจราจรเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะสัดส่วนรถโดยสารขนาดใหญ่และรถบรรทุกขนาดเล็ก และมีความสำคัญในการเชื่อมโยงภาคการผลิตด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น ภาคการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและบริการ ภาคการเกษตร เป็นต้น และสามารถเชื่อมโยงโครงข่ายทางหลวงกับแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเลยและอุดรธานีได้อีก

ทางหลวงแผ่นดินทั้ง ๑๑ สายทางหลัก ตามที่กล่าวมาถือเป็นเส้นทางที่มีความสำคัญในการพัฒนาระบบการขนส่งโลจิสติกส์ พัฒนาระบบเศรษฐกิจของจังหวัดหนองคายเชื่อมโยงกับจังหวัดต่าง ๆ และประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงและสามารถเชื่อมโยงกับสาธารณรัฐประชาชนจีนได้อย่างสะดวก โดยขณะนี้จังหวัดหนองคาย อยู่ระหว่างการปรับปรุงและพัฒนาเส้นทางหลักเหล่านี้ให้สามารถเดินทางสัญจร ไป-มาได้อย่างสะดวกรวดเร็วและปลอดภัยเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคายและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๕ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อไป

๑.๕.๔.๒ เส้นทางการคมนาคมจากกรุงเทพมหานครไปจังหวัดหนองคาย ใช้ ๓ เส้นทางหลัก คือ

เส้นทางที่ ๑ โดยทางเครื่องบินจากสนามบินสุวรรณภูมิและสนามบินดอนเมืองไปลงสนามบินนานาชาติอุดรธานี ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๔๕ นาที ต่อด้วยรถยนต์จากสนามบินนานาชาติอุดรธานีถึงจังหวัดหนองคาย ระยะทาง ๕๓ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๔๐ นาที

เส้นทางที่ ๒ โดยทางรถยนต์เริ่มจากสถานีขนส่งหมอชิต กรุงเทพมหานครถึงจังหวัดหนองคาย ณ แยกหินกอง (แยกถนนพหลโยธินตัดกับถนนมิตรภาพ ณ อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี) รวมระยะทาง ๖๑๕ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๘ – ๙ ชั่วโมง

เส้นทางที่ ๓ โดยทางรถไฟจากสถานีรถไฟหัวลำโพงกรุงเทพมหานครถึงสถานีรถไฟหนองคาย ระยะทาง ๖๒๕ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑๒ ชั่วโมง และสามารถเชื่อมต่อไปยังสถานีรถไฟท่านาแล้ง บ้านดงพูสี เมืองหาดทรายฟอง นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และปัจจุบันอยู่ระหว่างการศึกษาและก่อสร้างรถไฟทางคู่ขนานทางมาตรฐาน ๑.๔๓๕ เมตร ตามยุทธศาสตร์การพัฒนา

โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งของไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๕ เส้นทางหนองคาย – นครราชสีมา – แก่งคอย – มาบตาพุต ระยะทาง ๗๓๔ กิโลเมตร ซึ่งสามารถรองรับรถไฟความเร็วสูงจากสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ในอนาคต

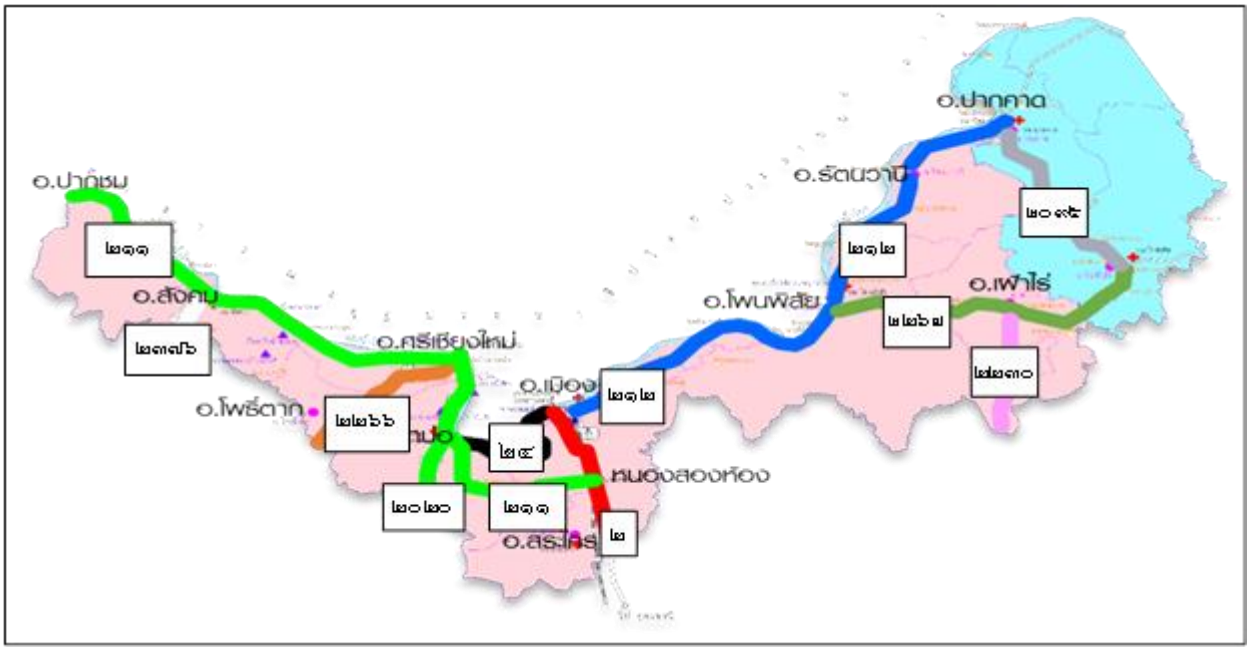
๑.๕.๔.๓ ระยะทางการเดินทางจากอำเภอเมืองหนองคายถึงอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัด

- อำเภอเมืองหนองคาย - อำเภอท่าบ่อ ระยะทาง ๒๘ กิโลเมตร
- อำเภอเมืองหนองคาย - อำเภอสระใคร ระยะทาง ๓๔ กิโลเมตร
- อำเภอเมืองหนองคาย - อำเภอโพนพิสัย ระยะทาง ๔๕ กิโลเมตร
- อำเภอเมืองหนองคาย - อำเภอศรีเชียงใหม่ ระยะทาง ๔๕ กิโลเมตร
- อำเภอเมืองหนองคาย - อำเภอโพธิ์ตาก ระยะทาง ๖๑ กิโลเมตร
- อำเภอเมืองหนองคาย - อำเภอรัตนวาปี ระยะทาง ๗๐ กิโลเมตร
- อำเภอเมืองหนองคาย - อำเภอเฝ้าไร่ ระยะทาง ๗๒ กิโลเมตร
- อำเภอเมืองหนองคาย - อำเภอสังคม ระยะทาง ๘๒ กิโลเมตร

๑.๕.๔.๔ โครงข่ายเส้นทางการคมนาคมขนส่งและการเดินทางภายในจังหวัดหนองคาย

(๑) <u>โครงข่ายทางหลวงแผ่นดิน</u> จังหวัดหนองคายมีโครงข่ายทางหลวงแผ่นดิน จำนวน ๑๓ สายทาง ประกอบไปด้วยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒, ๒๑๑, ๒๑๒, ๒๓๓, ๒๔๒, ๒๔๓, ๒๐๒๐, ๒๐๙๕, ๒๒๓๐ ๒๒๖๔, ๒๒๖๖, ๒๒๖๗ และ ๒๓๗๖ รวมทั้งสิ้น ๔๒๒.๓๐๖ กิโลเมตร โดยมีรายละเอียดแต่ละสายทาง ดังนี้

แผนภาพที่ ๑-๓ แสดงโครงข่ายทางหลวงแผ่นดินของจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๓ แสดงโครงข่ายทางหลวงแผ่นดินที่อยู่ในความควบคุมของแขวงทางหลวงหนองคาย

ทางหลวงหมายเลข	ชื่อตอน	ตอนควบคุม	จุดเริ่มต้น	จุดสิ้นสุด	ระยะทาง (กม.)
๒	น้ำสวย – สะพานมิตรภาพที่หนองคาย (เขตแดนไทย – ลาว)	๐๗๐๐	๔๘๖+๓๐๖	๕๐๙+๑๑๓	๒๒.๘๐๗
๒๑๑	หนองสองห้อง – ศรีเชียงใหม่ ศรีเชียงใหม่ – ห้วยเชียงดา	๐๑๐๑ ๐๑๐๒	๐+๐๐๐ ๔๔+๐๐๐	๔๔+๐๐๐ ๑๑๒+๐๐๐	๑๑๒.๐๐๐
๒๑๒	หนองคาย – ปากสวย ปากสวย – น้ำเป น้ำเป – ห้วยก้านเหลือง	๐๑๐๑ ๐๑๐๒ ๐๑๐๓	๐+๐๐๐ ๓๒+๖๐๐ ๖๑+๔๘๕	๓๒+๖๐๐ ๖๑+๔๘๕ ๙๖+๘๘๕	๙๖.๘๘๕
๒๓๓	การเคหะแห่งชาติ – หนองคาย	๐๑๐๐	๐+๐๐๐	๗+๓๑๐	๗.๓๑๐
๒๔๒	หนองคาย – หนองบัว หนองบัว – ท่าบ่อ	๐๑๐๑ ๐๑๐๒	๐+๐๐๐ ๓+๕๔๔	๓+๕๔๔ ๒๖+๙๕๘	๒๖.๙๕๘
๒๔๓	หนองคาย – ด่านพรมแดนสะพานมิตรภาพไทย – ลาว	๐๑๐๐	๐+๐๐๐	๒+๔๗๕	๒.๔๗๕
๒๐๒๐	ท่าบ่อ – บ้านว่าน	๐๑๐๐	๐+๐๐๐	๑๓+๑๗๕	๑๓.๑๗๕
๒๐๙๕	โซ่พิสัย – ปากคาด	๐๒๐๐	๓๓+๕๐๐	๖๗+๕๗๗	๓๔.๐๗๗
๒๒๓๐	บ้านปัก – เฝ้าไร่	๐๒๐๐	๓+๑๔๔	๒๔+๘๕๐	๒๑.๗๐๖
๒๒๖๔	ทางเข้าหนองปลาปาก	๐๑๐๐	๐+๐๐๐	๒+๓๕๘	๒.๓๕๘
๒๒๖๖	ศรีเชียงใหม่ – ห้วยทอน	๐๑๐๐	๐+๐๐๐	๒๕+๗๗๘	๒๕.๗๗๘
๒๒๖๗	โพนพิสัย – โนนต้อง โนนต้อง – โซ่พิสัย	๐๑๐๑ ๐๑๐๒	๐+๐๐๐ ๓๗+๗๖๓	๓๗+๗๖๓ ๔๘+๒๖๒	๔๘.๒๖๒
๒๓๗๖	โสกกล้า – สังคม	๐๒๐๐	๒๖+๘๒๕	๓๕+๓๔๐	๘.๕๑๕
รวมระยะทางทั้งสิ้น					**๔๒๒.๓๐๖**

ที่มา : แขวงทางหลวงหนองคาย

แผนงาน/โครงการที่จะพัฒนาโครงข่ายทางหลวงแผ่นดินในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

(๑) <u>โครงการก่อสร้างทางเลี่ยงเมืองหนองคายด้านตะวันออก</u> จังหวัดหนองคายเป็นประตูการค้าสำคัญระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาว โดยมีสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ ๑ เป็นเส้นทางเชื่อมโยงไปสู่นครหลวงเวียงจันทน์ เมืองหลวงของ สปป.ลาว ในปัจจุบันจังหวัดหนองคาย มีการขยายตัวด้านเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศไทย กับ สปป.ลาว ด้วยการพัฒนากิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ ทั้งภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลต่อปริมาณจราจรในตัวเมืองหนองคายเพิ่มสูงขึ้น และนำมาซึ่งปัญหา การจราจรติดขัด โดยเฉพาะในตัวเมืองหนองคาย กรมทางหลวงได้เล็งเห็นปัญหาดังกล่าวจึงได้ดำเนินการศึกษาความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจ วิศวกรรม และ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และ สำรวจ ออกแบบ ทางเลี่ยงเมืองหนองคายด้านทิศตะวันออก ซึ่งจะสามารถเชื่อมโยงทางหลวงหมายเลข ๒ (ถนนมิตรภาพ) บริเวณใกล้กับทางแยกทางหลวงหมายเลข ๒๓๓ เข้าสู่เมืองหนองคายและจุดตัดกับทางรถไฟ ไปสะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำโขงกับทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ เพื่อเป็นเส้นทางที่สามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้เดินทางเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดอุดรธานี หนองคาย และ บึงกาฬ โดยไม่ต้องผ่านตัวเมืองหนองคาย ทั้งนี้เส้นทางดังกล่าวจะสามารถระบายความคับคั่งของการจราจรในตัวเมืองหนองคาย พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดหนองคายและ จังหวัดใกล้เคียง เพื่อรองรับ การเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

เหตุผลและความจำเป็น เนื่องจากโครงการก่อสร้างทางเลี่ยงเมืองหนองคายด้านทิศตะวันออก เป็นโครงการก่อสร้างที่มีมูลค่า การลงทุนสูง เพราะเป็นการก่อสร้างทางแนวใหม่เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งหลัก ซึ่งเชื่อมโยงสะพานมิตรภาพไทย – ลาว ที่จังหวัดหนองคาย และ จังหวัดบึงกาฬซึ่งมีแผนการก่อสร้างในอนาคต อีกทั้งพื้นที่โครงการก่อสร้างอยู่ในเขตชุมชน จึงมีความจำเป็นต้องจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินของโครงการ การประเมินราคาก่อสร้าง ตลอดจนความพร้อมในการก่อสร้าง

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑.๑) กระตุ้น ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดหนองคาย

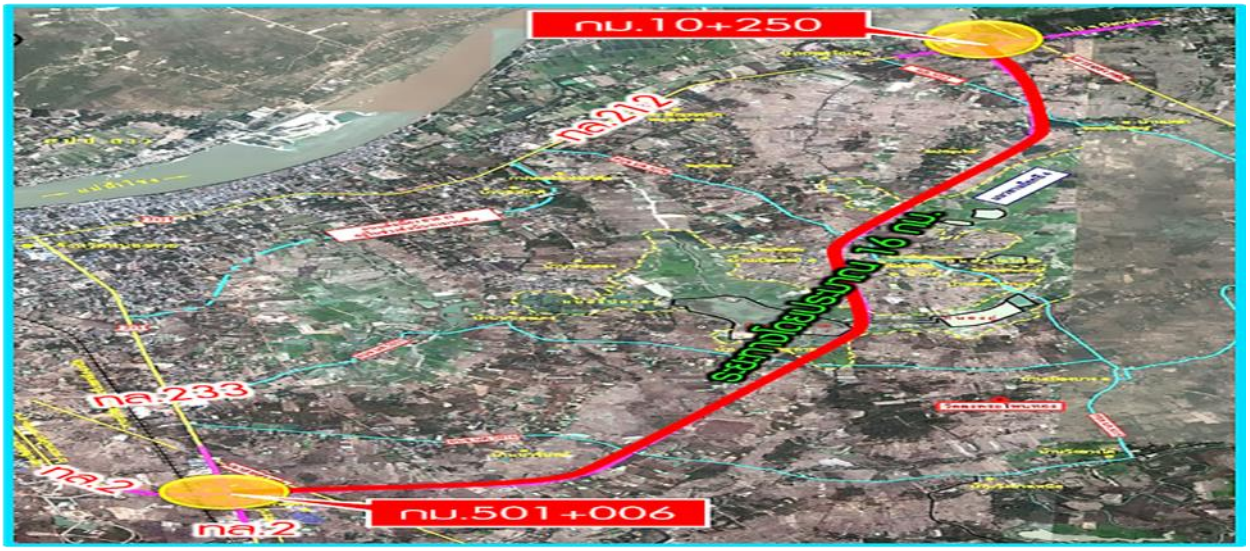
๑.๒) ส่งเสริมกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ

๑.๓) ส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดหนองคายและจังหวัดใกล้เคียง

๑.๔) ส่งเสริมมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดีของประชาชนในจังหวัดหนองคาย

ลักษณะโครงการ ในระยะแรก ก่อสร้างเป็นทางหลวงขนาด ๔ ช่องจราจร หลังจากนั้นเมื่อมีปริมาณจราจรเพิ่มขึ้น จำเป็นต้องมีการขยายเป็นทางหลวงขนาด ๖ ช่องจราจร และจากการคาดการณ์ผลการศึกษา ฯ หลังจาก ๒๐ ปี ไปแล้ว จำเป็นต้องมีการปรับปรุงขยายให้มีทางขนาน (Frontage Road) ในบริเวณพื้นที่ชุมชน เพื่อแบ่งแยกการจราจรท้องถิ่นและบนทางหลวงสายหลักออกจากกัน

แผนภาพที่ ๑-๔ รูปแบบการก่อสร้างหลังจากการก่อสร้างในระยะแรกไปแล้ว ๒๐ ปี ขนาด ๖ ช่องจราจร

๑. จุดเริ่มต้นโครงการก่อสร้างที่บริเวณ ทางหลวงหมายเลข ๒ ตอนควบคุมที่ ๐๗๐๐ ตอน น้ำสวย – สะพานมิตรภาพที่หนองคาย (เขตแดนไทย – ลาว) ที่บริเวณ กม. ๕๐๑+๐๐๖ แยกการเคหะแห่งชาติ ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย

๒. จุดสิ้นสุดโครงการก่อสร้างที่บริเวณทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ ตอนควบคุมที่ ๐๑๐๒ ตอนหนองคาย – ปากสวยที่บริเวณ กม.๑๐+๒๕๐ ตำบลหาดคำ อำเภอเมืองหนองคาย

๓. ระยะทางโครงการก่อสร้างโดยประมาณ ๑๖.๓๔๘ กิโลเมตร

ตารางที่ ๑.๔ แสดงรายการค่าใช้จ่ายและงบประมาณโครงการ

ลำดับ	รายการ	มูลค่าการลงทุน (บาท)
๑	ค่าจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน	๑,๒๔๒,๑๓๕,๐๐๐
๒	ค่าชดเชยทรัพย์สินและพืชผล	๙๘๖,๓๕๕,๐๐๐
๓	ค่าก่อสร้าง	
	๓.๑ ค่าก่อสร้างงานทาง	๗๑๘,๔๙๒,๐๐๐
	๓.๒ ค่าก่อสร้างทางแยกต่างระดับ ที่จุดเริ่มต้นโครงการ	๑,๗๙๙,๔๒๒,๐๐๐
	๓.๓ ค่าก่อสร้างทางแยกต่างระดับ ที่จุดสิ้นสุดโครงการ	๔๔๙,๔๐๘,๐๐๐
๔	ค่าควบคุมงานก่อสร้าง	
	๔.๑ ค่าควบคุมงานทาง	๒๑,๕๕๔,๐๐๐
	๔.๒ ค่าควบคุมงานทางแยกต่างระดับ ที่จุดเริ่มต้นโครงการ	๕๓,๙๘๒,๐๐๐
	๔.๓ ค่าควบคุมงานทางแยกตางระดับ ที่จุดสิ้นสุดโครงการ	๑๓,๔๘๒,๐๐๐
๕	**รวมมูลค่าการลงทุน**	**๕,๒๘๔,๘๓๐,๐๐๐**

แผนงานโครงการก่อสร้าง

๑.๑ จัดกรรมสิทธิ์ที่ดินและชดเชยทรัพย์สินที่จำเป็นในการดำเนินโครงการฯ ทั้งหมดให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปี คือ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – พ.ศ. ๒๕๖๐

๑.๒ ดำเนินการก่อสร้างเฉพาะตัวทางเลี่ยงเมืองฯก่อน โดยกำหนดให้แล้วเสร็จภายใน ๓ ปี คือ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อเปิดให้บริการทางเลี่ยงเมือง ได้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๑.๓ ทำการก่อสร้างทางแยกต่างระดับทั้ง ๒ แห่ง โดยกำหนดให้แล้วเสร็จภายใน ๓ ปี คือ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๗๐ – พ.ศ. ๒๕๗๒ เพื่อเปิดให้บริการทางแยกต่างระดับทั้ง ๒ แห่ง ได้ในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ คือในปีที่ ๑๑ หลังการเปิดให้บริการทางเลี่ยงเมืองฯ

ตารางที่ ๑.๕ แสดงข้อมูลการเตรียมงบประมาณสำหรับการก่อสร้างโครงการ

ปี พ.ศ.	งบประมาณ (ล้านบาท)				รวมทั้งสิ้น (ล้านบาท)
	งานสำรวจและออกแบบ	งานจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินและชดเชยสิ่งปลูกสร้าง	งานก่อสร้างโครงการ	งานควบคุมงานก่อสร้าง	
๒๕๕๙	-	๑,๑๑๔.๒๔๕	-	-	๑,๑๑๔.๒๔๕
๒๕๖๐	-	๑,๑๑๔.๒๔๕	๑๔๓.๖๙๘	๔.๓๑๑	๑,๒๖๒.๒๕๔
๒๕๖๑	-	-	๒๘๗.๓๙๗	๘.๖๒๒	๒๙๖.๐๑๙
๒๕๖๒	-	-	๒๘๗.๓๙๗	๘.๖๒๒	๒๙๖.๐๑๙
๒๕๖๓ - ๒๕๖๙	-	-	-	-	-
๒๕๗๐	-	-	๔๔๙.๗๖๖	๑๓.๔๙๓	๔๖๓.๒๕๙
๒๕๗๑	-	-	๘๙๙.๕๓๒	๒๖.๙๘๕	๙๒๖.๕๑๗
๒๕๗๒	-	-	๘๙๙.๕๓๒	๒๖.๙๘๕	๙๒๖.๕๑๗
รวม	-	๒,๒๒๘.๔๙๐	๒,๙๖๗.๓๒๒	๘๙.๐๑๘	๕,๒๘๔.๘๓๐

ผลประโยชน์ของโครงการ

๑. ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว ของจังหวัดหนองคาย

๒. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับ เขตเศรษฐกิจพิเศษ และ

การเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

๓. ประชาชนผู้ใช้ทางได้รับความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง ลดระยะเวลาในการเดินทาง

๔. เกิดการจ้างงานภายในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

๕. ยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดหนองคาย กระจายความเจริญสู่พื้นที่ชนบทและความเป็นอยู่ของประชาชน

สถานะภาพของโครงการ

๑. มีการสำรวจและออกแบบ แนวโครงการก่อสร้างแล้ว

๒. มีผลการศึกษาความเหมาะสมทางด้านเศรษฐกิจแล้ว

๓. มีผลการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมแล้ว

๔. มีผลการทำประชาพิจารณ์ประชาชนในพื้นที่แนวโครงการแล้ว จำนวน ๓ ครั้ง

๔.๑ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

๔.๒ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗

๔.๓ ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

(๒) โครงการก่อสร้างปรับปรุง ทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ ตอน หนองสองห้อง – ศรีเชียงใหม่ (ระหว่าง กม.๐+๐๐๐ – กม.๔๔+๐๐๐ จังหวัดหนองคาย) จังหวัดหนองคายเป็นประตูการค้าสำคัญระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาวโดยมีสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ ๑ เป็นเส้นทางเชื่อมโยงไปสู่นครหลวงเวียงจันทน์ เมืองหลวงของ สปป.ลาวในปัจจุบันจังหวัดหนองคาย มีการขยายตัวด้านเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศไทย กับ สปป.ลาว ด้วยการพัฒนากิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ ทั้งภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลต่อปริมาณจราจร ในทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ ช่วงบ้านห้องสองห้อง (แยกหนองสองห้อง ต.ค่ายบกหวาน อ.เมืองหนองคาย จ.หนองคาย) เพิ่มสูงขึ้นกรมทางหลวงได้เล็งเห็นปัญหาดังกล่าว จึงได้ดำเนินการศึกษาจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาทางหลวงเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อเป็นเส้นทางที่สามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้เดินทางเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดหนองคาย และ จังหวัดเลย ทั้งนี้เส้นทางดังกล่าวสามารถส่งเสริมการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดหนองคายและจังหวัดใกล้เคียง เพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

เหตุผลและความจำเป็น เนื่องจากโครงการก่อสร้างปรับปรุง ทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ ตอนหนองสองห้อง – ศรีเชียงใหม่ เป็นโครงการก่อสร้างที่มีมูลค่า การลงทุนสูง เพราะเป็นการก่อสร้างทางปรับปรุงทางหลวงที่มีความยาวถึง ๔๔ กิโลเมตร เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งหลัก ซึ่งเชื่อมโยง อ.เมืองหนองคาย จ.หนองคาย และ อ.ปากชม จ.เลย อีกทั้งพื้นที่โครงการก่อสร้างปรับปรุงมีประชาชนอาศัยอยู่สองข้างทางเป็นจำนวนมาก

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑.๑) กระตุ้น ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดหนองคาย

๑.๒) ส่งเสริมกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ

๑.๓) ส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดหนองคายและจังหวัดใกล้เคียง

๑.๔) ส่งเสริมมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดีของประชาชนในจังหวัดหนองคาย

ลักษณะโครงการ ก่อสร้างปรับปรุงเป็นทางหลวงขนาด ๔ ช่องจราจร ผิวจราจรกว้างฝั่งละ ๗.๐๐ เมตร ไหล่ทางด้านนอกกว้างฝั่งละ ๒.๕๐ เมตร ไหล่ทางด้านในกว้างฝั่งละ ๐.๕๐ เมตรมีเกาะกลางถนน แบบเกาะยก (Raised Median) ขนาดกว้าง ๔.๒๐ เมตร

แผนภาพที่ ๑-๕ โครงการก่อสร้างปรับปรุงที่จุดตัดทางหลวงหมายเลข ๒ ที่ กม.๔๙๖+๕๑๙ กับทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ ที่ กม.๐+๐๐๐ ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

จุดเริ่มต้นโครงการก่อสร้างปรับปรุงที่จุดตัดทางหลวงหมายเลข ๒ ที่ กม.๔๙๖+๕๑๙ กับทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ ที่ กม.๐+๐๐๐ บริเวณสามแยกหนองสองห้อง ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จุดสิ้นสุดโครงการก่อสร้างปรับปรุงที่ ทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ ที่ กม.๔๔+๐๐๐ ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย งบประมาณโครงการค่าก่อสร้างปรับปรุงทางหลวง ๑,๓๕๐,๐๐๐,๐๐ บาท

แผนงานโครงการก่อสร้าง

สำนักแผนงาน กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม มีผลการศึกษาจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาทางหลวงเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้ระบุไว้ดังนี้

๑. ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการก่อสร้างปรับปรุงทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ ตอนควบคุมที่ ๐๑๐๑ ตอนหนองสองห้อง – ศรีเชียงใหม่ ระหว่าง กม.๐+๐๐๐ – กม.๒๔+๐๐๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการก่อสร้างปรับปรุงทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ ตอนควบคุมที่ ๐๑๐๑ ตอนหนองสองห้อง – ศรีเชียงใหม่ ระหว่าง กม.๒๔+๐๐๐ – กม.๔๔+๐๐๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – พ.ศ. ๒๕๖๓

ผลประโยชน์ของโครงการ

๑. ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว ของจังหวัดหนองคาย

๒. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับ เขตเศรษฐกิจพิเศษและการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

๓. ประชาชนผู้ใช้ทางได้รับความสะดวก ปลอดภัย และลดระยะเวลาในการเดินทาง

๔. เกิดการจ้างงานภายในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

๕. ยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดหนองคาย กระจายความเจริญสู่พื้นที่ชนบทและความเป็นอยู่ของประชาชน

(๓) <u>โครงการก่อสร้างปรับปรุง ทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ ตอน ศรีเชียงใหม่ – ห้วยเชียงดา (ระหว่าง กม.๔๔+๐๐๐ – กม.๑๑๒+๐๐๐ จังหวัดหนองคาย</u> จังหวัดหนองคายเป็นประตูการค้าสำคัญระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาว โดยมีสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ ๑ เป็นเส้นทางเชื่อมโยงไปสู่นครหลวงเวียงจันทน์ เมืองหลวงของ สปป.ลาว ในปัจจุบันจังหวัดหนองคายมีการขยายตัวด้านเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาว ด้วยการพัฒนากิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ ทั้งภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลต่อปริมาณจราจรในทางหลวงหมายเลข ๒๑๑

จังหวัดหนองคาย ได้เล็งเห็นปัญหาดังกล่าวจึงผลักดันโครงการก่อสร้างปรับปรุง เพื่อเป็นเส้นทางที่สามารถอำนวยความสะดวกแก่ ผู้เดินทางเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดหนองคาย และ จังหวัดเลย ทั้งนี้ เส้นทางดังกล่าวจะสามารถส่งเสริมการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดหนองคายและจังหวัดใกล้เคียง เพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

<u>เหตุผลและความจำเป็น</u> เนื่องจากโครงการก่อสร้างปรับปรุง ทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ ตอน ศรีเชียงใหม่ – ห้วยเชียงดา เป็นโครงการก่อสร้างที่มีมูลค่า การลงทุนสูง เพราะเป็นการก่อสร้างทางปรับปรุงทางหลวงที่มีความยาวถึง ๖๘ กิโลเมตร เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งหลักซึ่งเชื่อมโยงอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย และอำเภอปากชม จังหวัดเลย อีกทั้งพื้นที่โครงการก่อสร้างปรับปรุงมีประชาชนอาศัยอยู่สองข้างทางจำนวนมาก

<u>วัตถุประสงค์ของโครงการ</u>

๑.๑) กระตุ้น ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดหนองคาย

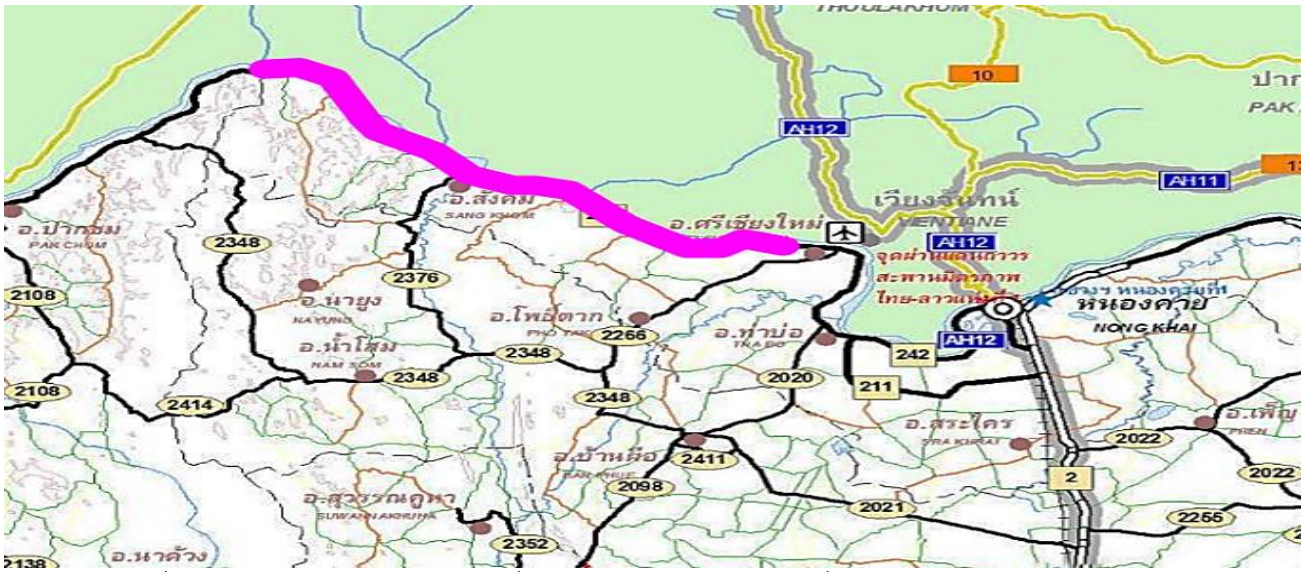
๑.๒) ส่งเสริมกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ

๑.๓) ส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดหนองคายและจังหวัดใกล้เคียง

๑.๔) ส่งเสริมมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดีของประชาชนในจังหวัดหนองคาย

<u>ลักษณะโครงการ</u> ก่อสร้างปรับปรุงเป็นทางหลวงให้ได้มาตรฐานทางชั้น ๑ ในช่วงที่สามารถดำเนินการได้ขนาด ๒ ช่องจราจร ผิวจราจรกว้าง ๗.๐๐ เมตร ไหล่ทางกว้าง ๒.๕๐ เมตร_ก่อสร้างปรับปรุงเป็นทางหลวงให้ได้มาตรฐานทางชั้นพิเศษ ในช่วงที่สามารถดำเนินการได้ ขนาด ๔ ช่องจราจร ผิวจราจรกว้างฝั่งละ ๗.๐๐ เมตร ไหล่ทางด้านนอกกว้าง ๒.๕๐ เมตร เกาะกลางถนนแบบเกาะสี ขนาดกว้าง ๒.๐๐ เมตร

แผนภาพที่ ๑ - ๖ โครงการก่อสร้างปรับปรุงที่ทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ ที่ กม.๔๔+๐๐๐ ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

จุดเริ่มต้นโครงการก่อสร้างปรับปรุงที่ทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ ที่ กม.๔๔+๐๐๐ ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย จุดสิ้นสุดโครงการก่อสร้างปรับปรุงที่ทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ ที่ กม.๑๑๒+๐๐๐ ตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย งบประมาณโครงการค่าก่อสร้างปรับปรุงทางหลวง ๒,๐๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ผลประโยชน์ของโครงการ

๑. ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวของจังหวัดหนองคาย

๒. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษและการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

๓. ประชาชนผู้ใช้ทางได้รับความสะดวก ปลอดภัย และลดระยะเวลาในการเดินทาง

๔. เกิดการจ้างงานภายในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

๕. ยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดหนองคาย กระจายความเจริญสู่พื้นที่ชนบทและความเป็นอยู่ของประชาชน

(๔) โครงการก่อสร้างปรับปรุงทางหลวงหมายเลข ๒ ตอน น้ำสวย – สะพานมิตรภาพหนองคาย (เขตแดนไทย/ลาว) ระหว่าง กม. ๔๘๗+๖๐๐ – กม.๔๙๔+๓๐๐ จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองคายเป็นประตูการค้าสำคัญระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาวโดยมีสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ ๑ เป็นเส้นทางเชื่อมโยงไปสู่นครหลวงเวียงจันทน์ เมืองหลวงของ สปป.ลาวในปัจจุบันจังหวัดหนองคาย มีการขยายตัวด้านเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศไทย กับ สปป.ลาว ด้วยการพัฒนากิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจทั้งภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลต่อปริมาณจราจรในทางหลวงหมายเลข ๒ (ถนนมิตรภาพ) เพิ่มสูงขึ้น โดยปริมาณการจราจรส่วนใหญ่จะเป็นรถบรรทุกขนาดใหญ่ ที่ต้องการข้ามแดนผ่านทางสะพานมิตรภาพไทย – ลาว แห่งที่ ๑ เพื่อเป็นเส้นทางที่สามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้เดินทางเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดอุดรธานี และจังหวัดหนองคาย ทั้งนี้เส้นทางดังกล่าวจะสามารถระบายความคับคั่งของการจราจรในตัวเมืองหนองคาย พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดหนองคายและ จังหวัดใกล้เคียง เพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ นิคมอุสาหกรรมต่าง ๆ ที่จะจัดตั้งขึ้น และรองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

เหตุผลและความจำเป็น เนื่องจากโครงการก่อสร้างทางปรับปรุงทางหลวงหมายเลข ๒ ตอนควบคุมที่ ๐๗๐๐ ตอน น้ำสวย – สะพานมิตรภาพที่หนองคาย (เขตแดนไทย/ลาว) ระหว่าง กม.๔๘๗+๖๐๐ – กม.๔๙๔+๓๐๐ เป็นโครงการก่อสร้างที่มีมูลค่าการลงทุนสูง มีความสำคัญต่อการกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดหนองคาย อีกทั้งยังเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งหลัก ซึ่งเชื่อมโยงสะพานมิตรภาพไทย – ลาวที่จังหวัดหนองคายและจังหวัดใกล้เคียง อีกทั้งพื้นที่โครงการก่อสร้างปรับปรุงอยู่ในเขตชุมชน

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑.๑) กระตุ้น ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดหนองคาย

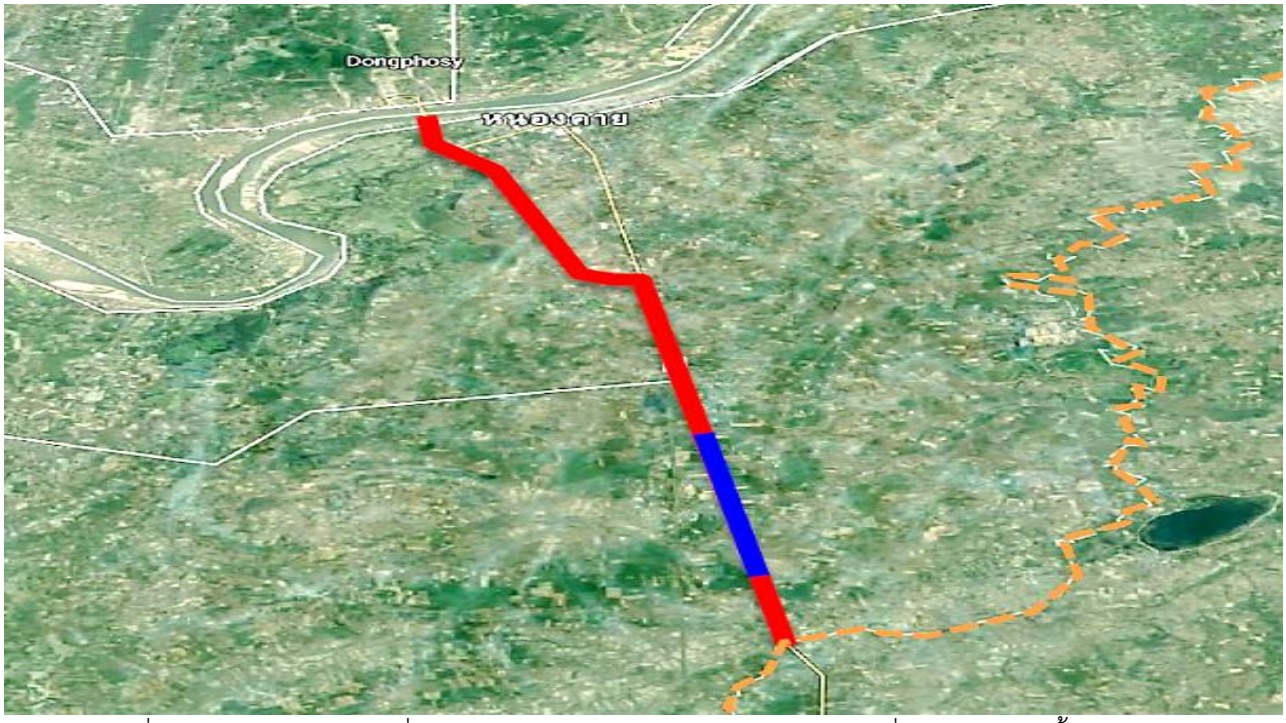
๑.๒) ส่งเสริมกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ

๑.๓) ส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดหนองคายและจังหวัดใกล้เคียง

๑.๔) ส่งเสริมมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดีของประชาชนในจังหวัดหนองคาย

ลักษณะโครงการ ก่อสร้างปรับปรุงเป็นทางหลวงขนาด ๖ ช่องจราจรมาตรฐานทางชั้นพิเศษ ผิวจราจรกว้างฝั่งละ ๑๐.๕๐ เมตร ไหล่ทางด้านนอกกว้างฝั่งละ ๒.๕๐ เมตร ไหล่ทางด้านในกว้างฝั่งละ ๑.๐๐ เมตร เกาะกลางแบบร่องกลางถนน (Depressed Median) กว้าง ๑๒.๐๐ – ๑๒.๕๐ เมตร

แผนภาพที่ ๑ - ๗ โครงการก่อสร้างที่บริเวณทางหลวงหมายเลข ๒ ตอนควบคุมที่ ๐๗๐๐ ตอนน้ำสวย – สะพานมิตรภาพที่หนองคาย (เขตแดนไทย/ลาว) ที่บริเวณ กม. ๔๘๗+๖๐๐ อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย

จุดเริ่มต้นโครงการก่อสร้างที่บริเวณทางหลวงหมายเลข ๒ ตอนควบคุมที่ ๐๗๐๐ ตอนน้ำสวย – สะพานมิตรภาพที่หนองคาย (เขตแดนไทย/ลาว) ที่บริเวณ กม. ๔๘๗+๖๐๐ ตำบลสระใคร อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย จุดสิ้นสุดโครงการก่อสร้างที่บริเวณทางหลวงหมายเลข ๒ ตอนควบคุมที่ ๐๗๐๐ ตอน น้ำสวย – สะพานมิตรภาพที่หนองคาย (เขตแดนไทย – ลาว) ที่บริเวณ กม. ๔๙๔+๓๐๐ ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย งบประมาณโครงการค่าก่อสร้างปรับปรุงทางหลวง ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๑. แผนงานโครงการก่อสร้าง

แผนงานโครงการก่อสร้าทำการก่อสร้างปรับปรุง ทางหลวงหมายเลข ๒ ตอน น้ำสวย – สะพานมิตรภาพที่หนองคาย (เขตแดนไทย – ลาว) ระหว่าง กม. ๔๘๗+๖๐๐ – กม.๔๙๔+๓๐๐ ระยะทาง ๖.๗๐๐ กิโลเมตร

ผลประโยชน์ของโครงการ

๑. ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว ของจังหวัดหนองคาย

๒. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับ เขตเศรษฐกิจพิเศษ และการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

๓. ประชาชนผู้ใช้ทางได้รับความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง ลดระยะเวลาในการเดินทาง

๔. เกิดการจ้างงานภายในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

๕. ยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดหนองคาย กระจายความเจริญสู่พื้นที่ชนบทและความเป็นอยู่ของประชาชน

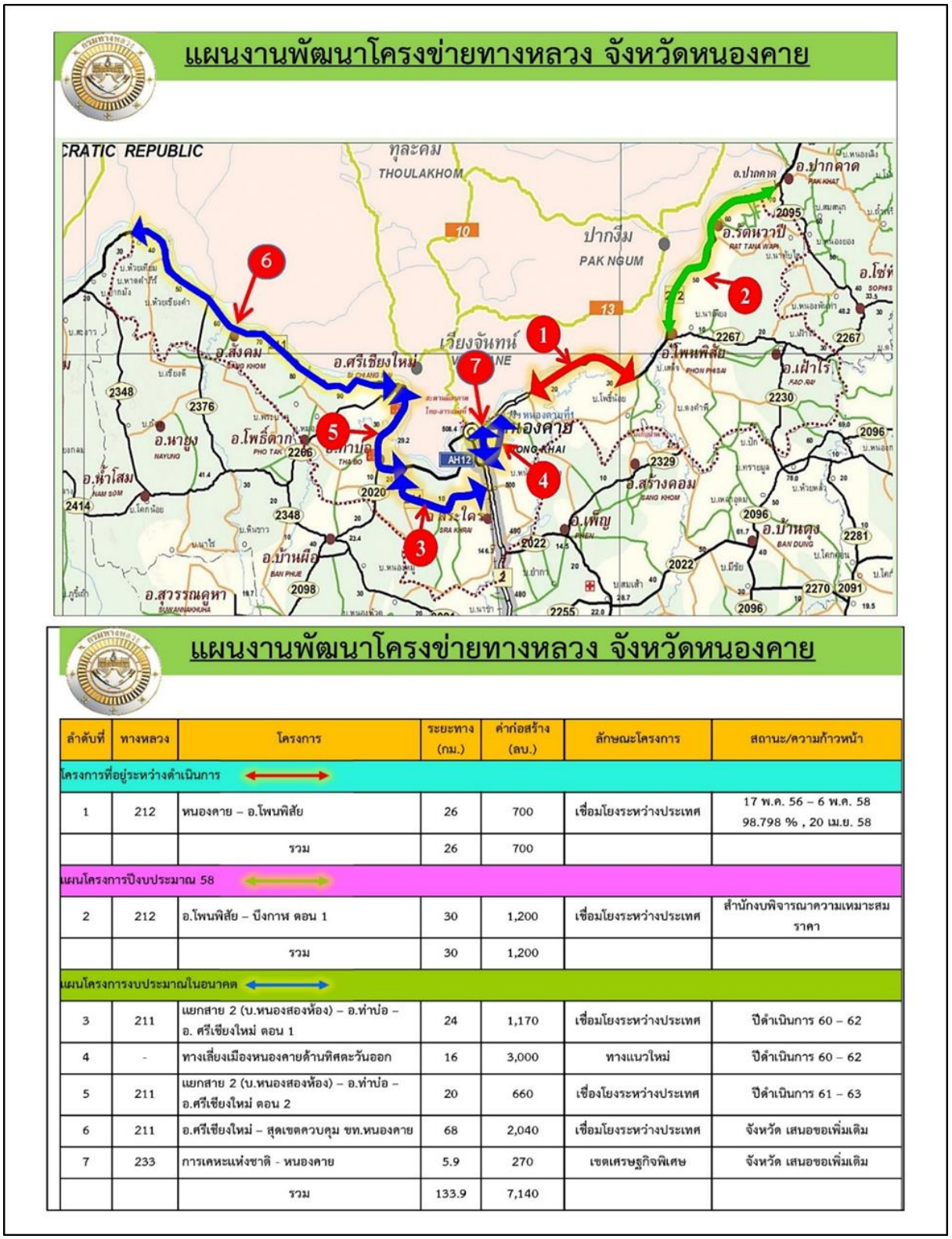
๑.๕.๔.๕ การพัฒนาโครงข่ายทางหลวงเชื่อมโยงระหว่างประเทศ

เป็นแผนงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งของไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๕ กำหนดดำเนินการบนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๒ โพนพิสัย – บึงกาฬตอน ๑ มาตรฐานชั้นทางพิเศษ โดยแบ่งเป็น ๒ ส่วน ส่วนที่ ๑ ช่วงระหว่างกิโลเมตรที่ ๔๗+๐๐๐ ถึงกิโลเมตรที่ ๖๖+๑๕๐ ระยะทาง ๑๙.๑๖๐ กิโลเมตร งบประมาณก่อสร้างตามสัญญาที่ สท.๒/๑๓/๒๕๕๘ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ วงเงิน ๖๑๑,๕๗๐,๐๐๐ บาท ส่วนที่ ๒ ช่วงระหว่างกิโลเมตรที่๖๖+๑๕๐ถึง กิโลเมตรที่ ๘๕+๖๐๐ ระยะทาง ๑๙.๔๕๐

กิโลเมตร งบประมาณก่อสร้างตามสัญญาที่ สท.๒/๑๔/๒๕๕๘ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ วงเงิน ๕๗๗,๒๓๒,๐๐๐ บาท รวมทั้ง ๒ ส่วน งบประมาณก่อสร้าง๑,๑๘๘,๘๐๒,๐๐๐ บาท แบ่งเป็นงบประมาณผูกพัน ๓ ปี คือ

- ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๑๗๘,๓๒๐,๓๐๐ บาท
- ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๕๙๔,๔๐๑,๐๐๐ บาท
- ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๕๙๔,๔๐๑,๐๐๐ บาท

แผนภาพที่ ๑-๘ แผนพัฒนาโครงข่ายทางหลวง จังหวัดหนองคาย

แผนงานพัฒนาโครงข่ายทางหลวง จังหวัดหนองคาย

ลำดับที่	ทางหลวง	โครงการ	ระยะทาง (กม.)	ค่าก่อสร้าง (ลบ.)	ลักษณะโครงการ	สถานะ/ความก้าวหน้า
โครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ						
1	212	หนองคาย – อ.โพนพิสัย	26	700	เชื่อมโยงระหว่างประเทศ	17 พ.ค. 56 – 6 พ.ค. 58 98.798 % , 20 เม.ย. 58
		รวม	26	700		
แผนโครงการปีงบประมาณ 58						
2	212	อ.โพนพิสัย – บึงกาฬ ตอน 1	30	1,200	เชื่อมโยงระหว่างประเทศ	สำนักงบพิจารณาความเหมาะสมราคา
		รวม	30	1,200		
แผนโครงการงบประมาณในอนาคต						
3	211	แยกสาย 2 (บ.หนองสองห้อง) – อ.ท่าบ่อ – อ. ศรีเชียงใหม่ ตอน 1	24	1,170	เชื่อมโยงระหว่างประเทศ	ปีดำเนินการ 60 – 62
4	-	ทางเลี่ยงเมืองหนองคายด้านทิศตะวันออก	16	3,000	ทางแนวใหม่	ปีดำเนินการ 60 – 62
5	211	แยกสาย 2 (บ.หนองสองห้อง) – อ.ท่าบ่อ – อ.ศรีเชียงใหม่ ตอน 2	20	660	เชื่องโยงระหว่างประเทศ	ปีดำเนินการ 61 – 63
6	211	อ.ศรีเชียงใหม่ – สุดเขตควบคุม ขท.หนองคาย	68	2,040	เชื่อมโยงระหว่างประเทศ	จังหวัด เสนอขอเพิ่มเติม
7	233	การเคหะแห่งชาติ - หนองคาย	5.9	270	เขตเศรษฐกิจพิเศษ	จังหวัด เสนอขอเพิ่มเติม
		รวม	133.9	7,140		

ตารางที่ ๑.๖ โครงข่ายทางหลวงชนบทหนองคาย

ลำดับ	รหัสสายทาง	ชื่อสายทาง	ระยะทาง (กม)	ชนิดผิวจราจร		
				ลูกรัง	ลาดยาง	คอนกรีต
๑	นค.๓๐๐๕	แยก ทล.๒๑๑ (กม.ที่ ๖๓+๙๐๐) -บ้านโพนทอง	๒๐.๓๕๐		๒๐.๓๕๐	
๒	นค.๓๐๐๘	แยก ทล.๒๑๑ (กม.ที่ ๒๒+๑๐๐) -บ้านเทวี	๖.๒๒๐		๖.๒๒๐	
๓	นค.๓๐๐๙	แยก ทล. ๒๑๒ (กม.ที่ ๔๕+๙๕๐) -บ้านเชิม	๒๖.๔๒๕		๒๖.๔๒๕	
๔	นค.๓๐๑๐	แยก ทล.๒๑๒ (กม.ที่ ๗๐+๔๕๐) -บ้านหนองยอง	๒๐.๙๐๐		๒๐.๒๙๓	๐.๖๐๗
๕	นค.๓๐๑๒	แยก ทล.๒๑๒ (กม.ที่ ๙+๓๔๐) -บ้านเหล่าโพธิ์ศรี	๒๒.๙๕๐		๒๒.๙๕๐	
๖	นค.๔๐๑๓	แยก ทล.๒๒๓๐ (กม.ที่ ๓+๑๕๐) -บ้านเลิศไมตรี	๒๘.๗๖๐		๒๘.๗๖๐	
๗	นค.๓๐๑๕	แยก ทล.๒๑๑ (กม.ที่ ๑๗+๑๕๐) -บ้านโพธิ์ตาก	๔๐.๘๖๕		๔๐.๓๗๗	๐.๔๘๘
๘	นค.๔๐๑๖	แยก ทล.๒๒๖๗ (กม.ที่ ๗+๗๕๐) -บ้านโพนสว่าง	๑๕.๙๒๐		๑๕.๑๔๕	๐.๗๗๕
๙	นค.๑๐๑๗	แยก ทล.๒ (กม.ที่ ๔๘๗+๕๕๐) -บ้านหนองสองห้อง	๑๗.๖๘๐		๑๗.๖๘๐	
๑๐	นค.๓๐๑๙	แยก ทล. ๒๑๒ (กม.ที่ ๗๙+๔๕๐) -บ้านคูม	๒๔.๐๒๐	๒.๓๑๐	๒๑.๗๑๐	
๑๑	นค.๔๐๒๒	แยก ทล.๒๒๖๗ (กม.ที่ ๑๙+๑๐๐) -บ้านโนนแก้ว	๗.๐๐๐		๗.๐๐๐	
๑๒	นค.๑๐๒๕	แยก ทล.๒ (กม.ที่ ๔๘๖+๙๕๐) -บ้านเหื่อม	๒๐.๒๙๐		๒๐.๒๙๐	
๑๓	นค.๓๐๒๖	แยก ทล.๒๑๑ (กม.ที่ ๑๐๑+๙๒๕) -บ้านเชียงดี	๒๓.๕๖๐		๒๓.๕๖๐	
๑๔	นค.๕๐๒๗	แยก ทช.นค.๓๐๐๙ (กม.ที่ ๒+๑๕๐) -บ้านสร้างคอม	๒๒.๓๕๐		๒๒.๓๕๐	
๑๕	นค.๑๐๓๔	แยก ทล.๒ (กม.ที่ ๔๙๙+๒๐๐) -บ้านโนนสีทอง	๘.๙๗๕		๘.๙๗๕	
๑๖	นค.๓๐๔๐	แยก ทล. ๒๑๒ (กม.ที่ ๒+๗๐๐) -บ.ฝายแตก	๑๘.๘๘๐		๑๘.๘๘๐	
๑๗	นค.๓๐๔๑	แยก ทล. ๒๑๑ (กม.ที่ ๑๑+๓๓๐) -บ้านเจริญสุข	๑๓.๖๙๐		๑๓.๖๙๐	
๑๘	นค.๓๐๔๒	แยก ทล. ๒๑๑ (กม.ที่ ๓๐+๙๙๐) -บ้านธาตุกลางน้อย	๑๘.๓๘๐		๑๘.๐๓๒	
๑๙	นค.๓๐๔๓	แยก ทล. ๒๑๒ (กม.ที่ ๕๒+๖๐๐) -บ้านหนองบัวเงิน	๑๘.๒๙๐		๑๘.๒๙๐	
๒๐	นค.๔๐๔๔	แยก ทล.๒๒๖๖ (กม.ที่ ๑๔+๑๐๐) -บ้านทุ่ม	๘.๕๔๐		๘.๕๔๐	
๒๑	อด.๔๐๒๘	แยก ทล.๒๒๖๖ (กม.ที่ ๒๘+๑๐๐) -บ้านผาตั้ง	๑๕.๙๓๐		๑๕.๙๓๐	
รวม			**๓๙๙.๙๗๕**	**๒.๓๑๐**	**๓๙๕.๗๙๕**	**๑.๘๗๐**

ที่มา : แขวงทางหลวงชนบทหนองคาย

ตารางที่ ๑.๗ แสดงโครงข่ายทางหลวงชนบทที่อยู่ในความรับผิดชอบแขวงทางหลวงชนบทหนองคายรายอำเภอ

อำเภอ	ระยะทาง (กม.)			รวม (กม.)
	ถนนคอนกรีต	ถนนลาดยาง	ถนนลูกรัง	
๑. อำเภอเมืองหนองคาย	-	๔๐.๐๙๖	-	๔๐.๐๙๖
๒. อำเภอโพนพิสัย	๐.๗๗๕	๑๒๐.๑๐๕	-	๑๒๐.๘๘๐
๓. อำเภอท่าบ่อ	๐.๔๘๘	๗๗.๗๒๐	-	๗๘.๒๐๘
๔. อำเภอศรีเชียงใหม่	-	๑๒.๔๓๔	-	๑๒.๔๓๔
๕. อำเภอสังคม	-	๓๙.๔๙๐	-	๓๙.๔๙๐
๖. อำเภอรัตนวาปี	๐.๖๐๗	๔๒.๐๐๓	๒.๓๑๐	๔๔.๙๒๐
๗. อำเภอเฝ้าไร่	-	๑๑.๒๖๐	-	๑๑.๒๖๐

อำเภอ	ระยะทาง (กม.)			รวม (กม.)
	ถนนคอนกรีต	ถนนลาดยาง	ถนนลูกรัง	
๘. อำเภอโพธิ์ตาก	-	๑๗.๔๐๓	-	๑๗.๔๐๓
๙. อำเภอสระใคร	-	๓๕.๒๘๔	-	๓๕.๒๘๔
รวม	**๑.๘๗๐**	**๓๙๕.๗๙๕**	**๒.๓๑๐**	**๓๙๙.๙๗๕**

ที่มา : แขวงทางหลวงชนบทหนองคาย

เส้นทางโครงข่ายรองทางหลวงชนบทที่เป็นเส้นทางเชื่อมโย่งกับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ มีจำนวน ๔ สายทาง ดังนี้

(๑) เส้นทางสายรองที่เชื่อมโย่งแหล่งท่องเที่ยว คำชะโนด และจุดชมบั้งไฟพญานาค จำนวน ๒ สายทาง ดังนี้

๑.๑ สาย นค.๓๐๐๙ แยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ – บ้านเซิม อ.โพนพิสัย

๑.๒ สาย นค.๔๐๑๓ แยกทางหลวงหมายเลข ๒๒๓๐ – บ้านเลิศไมตรี อ.โพนพิสัย

(๒) เส้นทางสายรองที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว จุดชมวิวสกายวอลค์ ผาตากเสื้อ ภูผาใหญ่ ภูนกกระบา ภูผาดัก และถ้ำดินเพียง คือ สาย อด.๔๐๒๘ แยกทางหลวงหมายเลข ๒๒๖๗ – บ้านผาตั้ง ตำบลผาตั้ง อำเภอสังคม

(๓) เส้นทางที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว วัดป่าภูก้อน คือ สาย นค.๓๐๒๖ แยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ – บ้านเชียงดี อำภอสังคม

แผนงาน/โครงการในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ เพื่อพัฒนาเส้นทางคมนาคมอีกหลายกิจกรรม ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ลดเวลาและต้นทุนค่าขนส่ง และส่งเสริมการท่องเที่ยว ดังนี้

(๑) <u>โครงการก่อสร้างถนนตามผังเมืองรวม</u> จำนวน ๑ สายทาง คือ ถนนสาย ง ๓ (ช่วงที่ ๒) จุดเริ่มต้นโครงการแยกจากทางหลวงหมายเลข ๒๓๓ (กม.ที่ ๕+๐๐๐) บริเวณซอยองค์การ ๒ แนวถนนเชื่อมขนานทางรถไฟ จุดสิ้นสุดต่อเชื่อมทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ บริเวณสถานีรถไฟหนองคาย ระยะทางประมาณ ๓.๐๐๐ กิโลเมตร ค่าก่อสร้างประมาณ ๑๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) <u>โครงการก่อสร้างถนนเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ</u> จำนวน ๑ สายทาง คือ ถนนสายทางเข้าโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ หนองคาย ตำบลเหล่าต่างคำ อำเภอโพนพิสัย ระยะทางประมาณ ๒.๑๐๐๐ กิโลเมตร

(๓) <u>โครงการก่อสร้างทางจักรยานส่งเสริมการท่องเที่ยว และบริการ</u> จำนวน ๑ สายทาง คือ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ – บ้านฝายแตก อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายระยะทางประมาณ ๕.๗๐๕ กิโลเมตร

(๔) <u>โครงการก่อสร้างถนนเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย</u> จำนวน ๒ สายทาง

๔.๑ โครงการก่อสร้างถนนสายแยก ทล.๒ - ทล.๒ อำเภอเมืองหนองคาย และอำเภอสระใคร ครอบคลุมพื้นที่ ๕ ตำบล ประกอบด้วย ตำบลสระใคร อำเภอสระใคร ตำบลพระธาตุบังพวน ตำบลหนองกอมเกาะ ตำบลปะโค และตำบลเมืองหมี อำเภอเมืองหนองคาย

๔.๒ จุดเริ่มเต้นโครงการ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒ (หนองคาย-อุดรธานี) กม.ที่ ๔๘๗+๕๕๐ แนวถนนไปทางทิศตะวันตกตัดทางรถไฟ และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ บ้านไชยา อำเภอสระใคร แล้วเลี้ยวขวาขึ้นไปทางทิศตะวันออกตัดผ่านทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ จนถึงบริเวณอ่างเก็บน้ำหนองกอมเกาะ จากนั้นแนวถนนเลี้ยงขวาไปทางทิศตะวันออกตัดผ่านทางหลวงหมายเลข ๒ ไปบรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓๓ กม.ที่ ๕+๙๐๐ เป็นจุดสิ้นสุดโครงการ รวมระยะทางทั้งสิ้น ๒๕.๖๒๗ กิโลเมตร

(๕) <u>โครงการก่อสร้างถนนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานงานทาง และบริการคมนาคมอย่างมีบูรณาการ</u> จำนวน ๕ สายทาง

๕.๑ แยกทางหลวงหมายเลข ๒๒๖๗ – บ้านหนองกา ตำบลนาดี/ตำบลบ้านตูม อำเภอเฝ้าไร่/อำเภอบ้านดุง จังหวัดหนองคาย/อุดรธานี ระยะทางประมาณ ๓.๕๐๐ กิโลเมตร ค่าก่อสร้างประมาณ ๒๐,๕๕๐,๐๐๐ บาท

๕.๒ สายบ้านหนองควาย – บ้านนาคำมูล ตำบลวังหลวง อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ระยะทางประมาณ ๑.๕๐๐ กิโลเมตร ค่าก่อสร้างประมาณ ๑๐,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๕.๓ สาย บ้านปักหมู – บ้านหนองนาเพียง ตำบลจุมพล/วังหลวง อำเภอโพนพิสัย/เฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ระยะทางประมาณ ๒.๕๐๐ กิโลเมตร ค่าก่อสร้างประมาณ ๑๗,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๕.๔ แยกทางหลวงชนบท สาย นค.๓๐๐๙ – บ้านนาหนัง ตำบลบ้านผือ อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ระยะทางประมาณ ๒.๐๐๐ กิโลเมตร ค่าก่อสร้างประมาณ ๑๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๕.๕ สายบ้านภูเสด็จ – บ้านสร้างคอม ตำบลสร้างนางขาว อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ระยะทางประมาณ ๓.๘๐๐ กิโลเมตร ค่าก่อสร้างประมาณ ๒๖,๖๐๐,๐๐๐ บาท

(๖) <u>โครงการก่อสร้างถนนเพื่อพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งและเทคโนโลยีสารสนเทศ</u> จำนวน ๑๐ สายทาง

๖.๑ แยกทางหลวงหมายเลข ๒๒๓ – บ้านวังยาง ตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง งบประมาณ ๘,๖๖๒,๐๐๐ บาท

๖.๒ ปรับปรุงบูรณะถนนลาดยาง สาย บ้านนาอ่าง – บ้านพระธาตุบังพวน ตำบลพระธาตุบังพวน อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง งบประมาณ ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๖.๓ ปรับปรุงบูรณะถนนลาดยาง สาย บ้านนาขาม – บ้านหนองแสง ตำบลแก้งไก่ อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง งบประมาณ ๑๔,๒๕๐,๐๐๐ บาท

๖.๔ ปรับปรุงบูรณะถนนลาดยาง สาย บ้านโคกป่าฝาง – บ้านบ่อแบบ ตำบลปะโค อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง งบประมาณ ๗,๖๐๐,๐๐๐ บาท

๖.๕ ปรับปรุงบูรณะถนนลาดยาง สาย บ้านสาวแล – บ้านห้วยหมากพริก ตำบลโพธิ์ตาก อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง งบประมาณ ๑๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๖.๖ ปรับปรุงบูรณะถนนลาดยาง สาย บ้านพระธาตุบังพวน – บ้านตอแก ตำบลบ้านฝาง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง งบประมาณ ๑๓,๗๕๐,๐๐๐ บาท

๖.๗ ปรับปรุงบูรณะถนนลาดยาง สาย บ้านหมากหุ่ง – บ้านห้วยทราย ตำบลบ้านฝาง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง งบประมาณ ๑๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๖.๘ ปรับปรุงบูรณะถนนลาดยาง สาย บ้านนาข่า – บ้านหนองกอง ตำบลนาข่า จำนวน ๑ แห่ง งบประมาณ ๕,๒๐๐,๐๐๐ บาท

๖.๙ ปรับปรุงถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายเข้าแหล่งท่องเที่ยวถ้ำฮ้าน ตำบลด่านศรีสุข อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง งบประมาณ ๓,๘๘๐,๐๐๐ บาท

๖.๑๐ เสริมผิวทางลาดยางแอสฟัสติกคอนกรีต สาย เข้าแหล่งท่องเที่ยวถ้ำเพียงดิน ตำบลผาตั้ง อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง งบประมาณ ๒,๘๔๐,๐๐๐ บาท

(๗). <u>โครงการยกระดับมาตรฐานทางหลวงชนบท</u>

๗.๑ ขยายผิวจราจร/ไหล่ทางจาก ๖.๐๐/๘.๐๐ เมตร เพิ่มเป็น ๗.๐๐/๑๐.๐๐ เมตร จำนวน ๖ สายทาง

(๑) แยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ – บ้านเซิม ตำบลชุมช้าง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ระยะทางประมาณ ๔.๐๐๐ กิโลเมตร ค่าก่อสร้างประมาณ ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) แยกทางหลวงหมายเลข ๒๒๓๐ – บ้านเลิศไมตรี ตำบลโพธิ์ อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ระยะทางประมาณ ๔.๗๐๐ กิโลเมตร ค่าก่อสร้างประมาณ ๓๕,๒๕๐,๐๐๐ บาท

(๓) แยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ – บ้านตูม ตำบลนาทับไฮ อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย ระยะทางประมาณ ๓.๕๒๐ กิโลเมตร ค่าก่อสร้างประมาณ ๒๖,๔๐๐,๐๐๐ บาท

(๔) แยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ – บ้านเจริญสุข ตำบลพระธาตุบังพวน อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ระยะทางประมาณ ๔.๖๗๖ กิโลเมตร ค่าก่อสร้างประมาณ ๓๕,๒๒๗,๕๐๐ บาท

(๕) แยกทางหลวงชนบท สาย นค.๓๐๐๙ – บ้านสร้างคอม ตำบลชุมช้าง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ระยะทางประมาณ ๓.๕๐๖ กิโลเมตร ค่าก่อสร้างประมาณ ๒๖,๒๙๕,๐๐๐ บาท

(๖) แยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ – บ้านธาตุกลางน้อย ตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ระยะทางประมาณ ๓.๕๒๐ กิโลเมตร ค่าก่อสร้างประมาณ ๒๖,๔๐๐,๐๐๐ บาท

๗.๒ ก่อสร้างสะพาน คสล. พร้อมถนนทางเชื่อม จำนวน ๓ แห่ง ความยาวสะพานรวม ๑๗๐ เมตร ค่าก่อสร้างประมาณ ๓๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๘). <u>โครงการบำรุงรักษาระบบโครงข่ายทางหลวงชนบท</u> จำนวน ๒๑ สายทาง

๘.๑ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ – บ้านหนองบัวเงิน อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๖,๓๐๐,๐๐๐ บาท

๘.๒ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ – บ้านโพธิ์ตาก อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๖,๓๐๐,๐๐๐ บาท

๘.๓ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ – บ้านโพนทอง อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๙,๔๖๐,๐๐๐ บาท

๘.๔ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ – บ้านเซิม อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๙,๙๓๐,๐๐๐ บาท

๘.๕ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ – บ้านหนองยอง อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๙,๙๓๐,๐๐๐ บาท

๘.๖ ถนนสายแยก ทช.นค.๓๐๐๙ – บ้านสร้างคอม อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จำนวน๑ แห่ง ก่อสร้างประมาณ ๙,๙๓๐,๐๐๐ บาท

๘.๗ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๒๖๖ – บ้านผาตั้ง อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๙,๙๓๐,๐๐๐ บาท

๘.๘ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๒๖๗ – บ้านโพนสว่าง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๙,๙๓๐,๐๐๐ บาท

๘.๙ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ – บ้านตูม อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๘,๕๑๐,๐๐๐ บาท

๘.๑๐ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒ – บ้านโนนสีทอง อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๘,๕๑๐,๐๐๐ บาท

๘.๑๑ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ – บ้านเหล่าโพธิ์ศรี อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๘.๑๒ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ – บ้านเชียงดี อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๘.๑๓ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ – บ้านเทวี อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๘.๑๔ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๒๓๐ – บ้านเลิศไมตรี อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๒.๑๕ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒ – บ้านหนองสองห้อง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๘.๑๖ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๒๖๗ – บ้านโนนแก้ว (ตอนหนองคาย) อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๓,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๘.๑๗ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒ – บ้านเทื่อม (ตอนหนองคาย) อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท

๘.๑๘ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ – บ้านฝายแตก อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๘.๑๙ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ – บ้านเจริญสุข (ตอนหนองคาย) อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๘.๒๐ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ – บ้านธาตุกลางน้อย อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๘.๒๑ ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๒๖๖ – บ้านทุ่ม อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท

(๙). <u>โครงการอำนวยความปลอดภัยระบบโครงข่ายทางหลวงชนบท</u> จำนวน ๙ สายทาง

๙.๑ กิจกรรมบริเวณยานชุมชน ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ – บ้านเซิม อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๔๙๓๐,๐๐๐ บาท

๙.๒ กิจกรรมบริเวณยานชุมชน ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ – บ้านโพธิ์ตาก อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๒,๓๐๐,๐๐๐ บาท

๙.๓ กิจกรรมบริเวณยานชุมชน ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๒๓๐ – บ้านเลิศไมตรี อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๓,๔๖๐,๐๐๐ บาท

๙.๔ กิจกรรมบริเวณยานชุมชน ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ – บ้านหนองบัวเงิน อำเภอโพนพิสัย จำจังหวัดหนองคาย นวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๒,๙๓๐,๐๐๐ บาท

๙.๕ กิจกรรมบริเวณยานชุมชน ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ – บ้านหนองยอง อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๒,๙๓๐,๐๐๐ บาท

๙.๖ กิจกรรมบริเวณยานชุมชน ถนนสายแยก ทช.นค.๓๐๐๙ – บ้านสร้างคอม อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๒,๙๓๐,๐๐๐ บาท

๙.๗ กิจกรรมบริเวณยานชุมชน ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๒๖๖ – บ้านผาตั้ง อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๕,๙๓๐,๐๐๐ บาท

๙.๘ กิจกรรมบริเวณยานชุมชน ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๒๖๗ – บ้านโพนสว่าง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๑,๙๓๐,๐๐๐ บาท

๙.๙ กิจกรรมบริเวณยานชุมชน ถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ – บ้านตูม อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ แห่ง ค่าก่อสร้างประมาณ ๓,๕๑๐,๐๐๐ บาท

๑.๕.๔.๕ การคมนาคมทางน้ำ จังหวัดหนองคายมีท่าเรือสำหรับการพาณิชย์ จำนวน ๔ แห่ง

ตารางที่ ๑.๘ แสดงสถานที่ตั้งท่าเรือพาณิชย์จังหวัดหนองคาย

ชื่อท่าเรือ	สถานที่ตั้ง
๑. ท่าเรือจุดผ่อนปรนบ้านหม้อ	ตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่
๒. ท่าเรือหนองคาย (วัดหายโศก)	ตำบลในเมือง อำเภอเมืองหนองคาย
๓. ท่าเรือโพนพิสัย	ตำบลจุมพล อำเภอโพนพิสัย
๔. ท่าเรือจุดผ่อนปรนรัตนวาปี	ตำบลโพนแพง อำเภอรัตนวาปี

ที่มา : สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค สาขาหนองคาย

๑.๕.๔.๖ โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน จังหวัดหนองคายมีสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน ๑๑๙ แห่ง

ตารางที่ ๑.๙ แสดงจำนวนสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงภายในจังหวัดหนองคาย

ที่	อำเภอ	สถานีบริการน้ำมัน (แห่ง)
๑	เมืองหนองคาย	๔๓
๒	โพนพิสัย	๒๗
๓	ท่าบ่อ	๑๖
๔	ศรีเชียงใหม่	๑๐
๕	สังคม	๕
๖	สระใคร	๓
๗	รัตนวาปี	๒
๘	เฝ้าไร่	๑๐
๙	โพธิ์ตาก	๓
รวม		**๑๑๙**

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดหนองคาย

- สถานีบริการก๊าซธรรมชาติ สถานีบริการก๊าซ LPG มีทั้งสิ้น ๕ แห่งอยู่ในอำเภอเมืองหนองคาย จำนวน ๕ แห่ง ส่วนสถานีบริการก๊าซ NGV ไม่มีบริการในพื้นที่ของจังหวัด

- พลังงานไฟฟ้า โรงไฟฟ้าพลังงานธรรมชาติในจังหวัดหนองคาย มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๖ แห่ง โดยแยกเป็นโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน ๑๔ แห่ง โรงไฟฟ้าชีวมวล จำนวน ๑ แห่ง และโรงไฟฟ้าขยะ ๑ แห่ง รวมกำลังการผลิตรวม ๒๖.๔ เมกะวัตต์ และมีสถานีไฟฟ้าแรงสูง (กฟผ.) ๔ แห่ง ดังนี้

ตารางที่ ๑.๑๐ แสดงโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์

ลำดับ	บริษัท/บุคคล	อำเภอ	จังหวัด	กำลังการผลิตติดตั้ง (MW)	ปริมาณขายตาสัมญญา (MW)	หมายเหตุ
๑	บจก. เอ็ม ไอ ดิเวลลอปเม้นต์	โพนพิสัย	หนองคาย	๖.๐๐๐	๖.๐๐๐	ยังไม่ขาย
๒	บจก. พีพีแอนด์	เมืองหนองคาย	หนองคาย	๑.๒๐๐	๑.๐๐๐	ขายแล้ว

ลำดับ	บริษัท/บุคคล	อำเภอ	จังหวัด	กำลังการผลิตติดตั้ง (MW)	ปริมาณขายตาสัมญญา (MW)	หมายเหตุ
	เอ็นเพาเวอร์ชัน					
๓	หจก. แม่โขง โซลาร์เธอร์มอล	เมืองหนองคาย	หนองคาย	๑.๒๐๐	๑.๐๐๐	ยังไม่ขาย
๔	หจก. อินโดโซล่าเธอร์มอล	เมืองหนองคาย	หนองคาย	๑.๒๐๐	๐.๙๙๘	ยังไม่ขาย
๕	บจก. ประสงค์ธรรม	เมืองหนองคาย	หนองคาย	๑.๒๐๐	๐.๙๙๘	ขายแล้ว
๖	บจก. ประสงค์ธรรม	เมืองหนองคาย	หนองคาย	๑.๒๐๐	๐.๙๙๘	ขายแล้ว
๗	บจก. อินโดจีนเทรดดิ้ง	เมืองหนองคาย	หนองคาย	๑.๒๐๐	๐.๙๘๘	ยังไม่ขาย
๘	หจก. พีพี โซลาร์เพาว์เวอร์	ท่าบ่อ	หนองคาย	๑.๒๐๐	๐.๙๘๘	ยังไม่ขาย
๙	หจก. ไพโรจน์โซล่าร์เซลล์พาวเวอร์	เมืองหนองคาย	หนองคาย	๑.๒๐๐	๐.๙๘๘	ขายแล้ว
๑๐	หจก. ภาคินโซลาร์พาวเวอร์	เมืองหนองคาย	หนองคาย	๑.๒๐๐	๐.๙๘๘	ขายแล้ว
๑๑	หจก. สมภูมิโซล่าร์พาวเวอร์	เมืองหนองคาย	หนองคาย	๑.๒๐๐	๐.๙๘๘	ยังไม่ขาย
๑๒	หจก. สยามพลังงานทดแทน	เมืองหนองคาย	หนองคาย	๑.๒๐๐	๐.๙๘๘	ขายแล้ว
๑๓	หจก. อินโดจีนโซล่าเธอร์มอล	สังคม	หนองคาย	๑.๒๐๐	๐.๙๘๘	ยังไม่ขาย
๑๔	บจก.ดีแอนด์เจคลีนเอ็นเนอร์ยี่ซีสเต็ม	เมืองหนองคาย	หนองคาย	๖.๐๐๐	๖.๐๐๐	ยังไม่ขาย
รวม				**๒๖.๔**	**๒๓.๘๘**	

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๑๑ แสดงโรงไฟฟ้าชีวมวล

ลำดับ	บริษัท/บุคคล	อำเภอ	จังหวัด	กำลังการผลิตติดตั้ง (MW)	ปริมาณขายตามสัญญา (MW)	หมายเหตุ
๑	บจก.อัลไลแอนซ์คลีน พาวเวอร์	ศรีเชียงใหม่	หนองคาย	๙.๙๐๐	๘.๐๐๐	ขายแล้ว

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๑๒ แสดงโรงไฟฟ้าขยะ

ลำดับ	บริษัท บุคคล /	อำเภอ	จังหวัด	กำลังการผลิตติดตั้ง (MW)	ปริมาณขายตามสัญญา (MW)	หมายเหตุ
๑	บจก. หนองคายน่าอยู่	เมืองหนองคาย	หนองคาย	๓.๕๐๐	๓.๐๐๐	อยู่ในกระบวนการดำเนินการก่อสร้าง

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๑๓ แสดงสถานีโรงไฟฟ้าแรงสูง

สถานีไฟฟ้าแรงสูง	สถานที่ตั้ง	ระดับแรงดัน
หนองคาย (NK)	๑. สถานีไฟฟ้าแรงสูง (กฟภ.) นค.๑	๕๐x๒ MVA
	๒. สถานีไฟฟ้าแรงสูง (กฟภ.) นค.๒	๕๐ MVA
	๓. สถานีไฟฟ้าแรงสูงโพนพิสัย	๕๐x๒ MVA
	๔. สถานีไฟฟ้าแรงสูงศรีเชียงใหม่ (SCM)	๒๕ MVA

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดหนองคาย

๑.๖ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑.๖.๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวม แบบ Top Down

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ แบบ Top Down (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

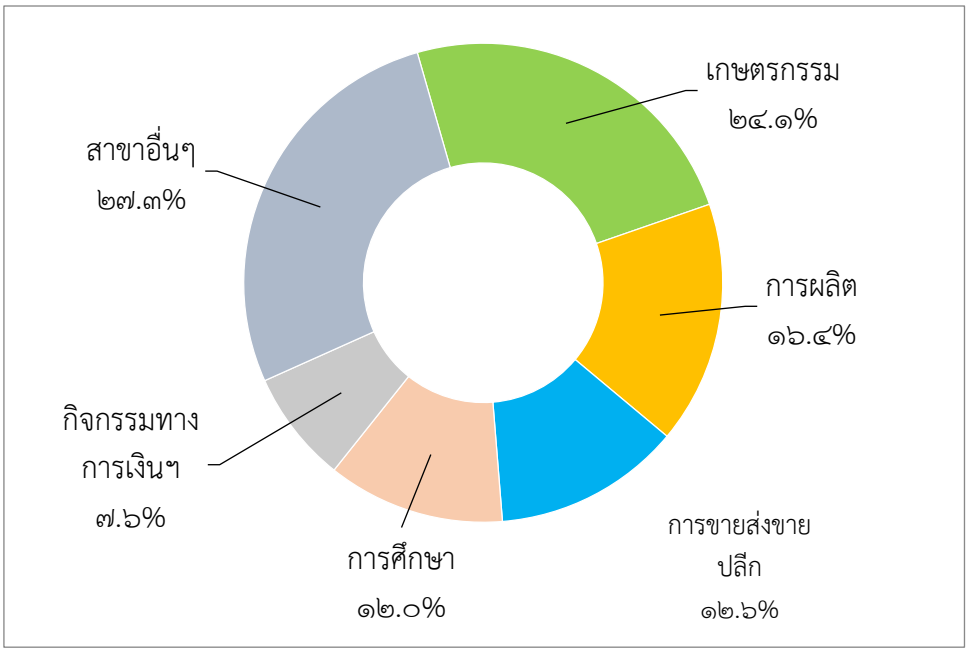
(๑) ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดหนองคาย พ.ศ. ๒๕๖๐ มีมูลค่า ๔๐,๐๕๓ ล้านบาท (ราคาประจำปี)

(๒) รายได้ต่อหัวของประชากรเท่ากับ ๘๙,๙๑๓ บาท/คน/ปี

- ลำดับที่ ๔๙ ของประเทศ
- ลำดับที่ ๔ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองจากจังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดเลย
- ลำดับที่ ๒ ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ รองจากจังหวัดเลย

(๓) โครงสร้างทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับ ๕ สาขาการผลิตที่สำคัญ ดังนี้

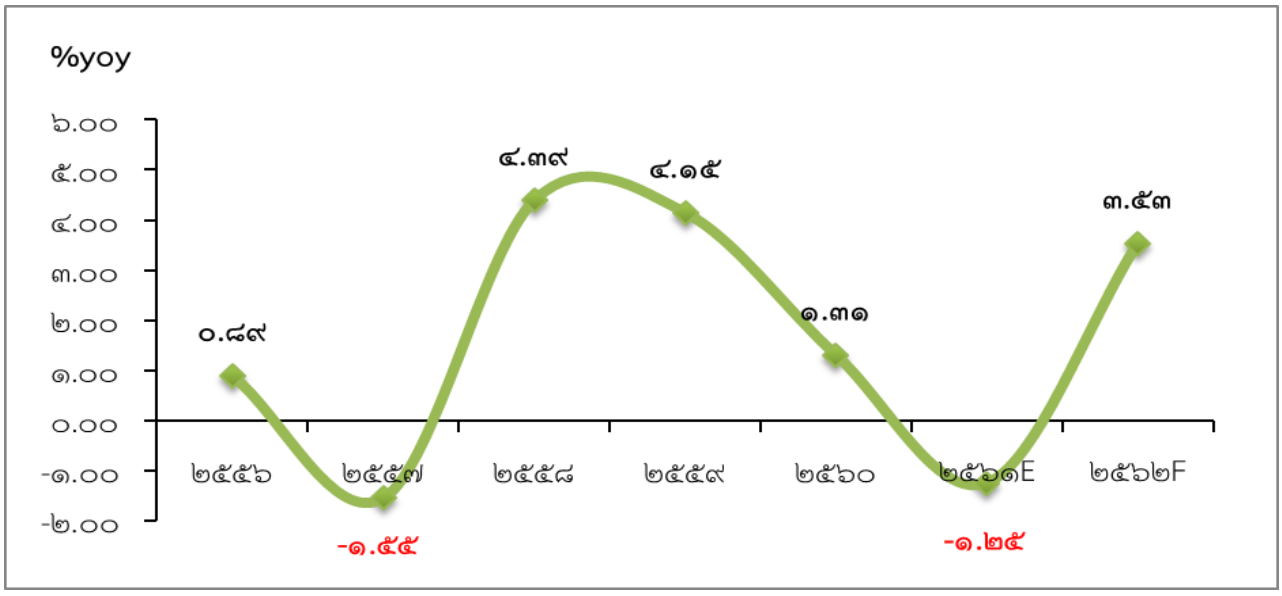
แผนภูมิที่ ๑.๑๓ แสดงโครงสร้างทางเศรษฐกิจจังหวัดหนองคายใช้ข้อมูล GPP แบบ Top Down (ราคาประจำปี)

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๔) อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ขยายตัวร้อยละ ๑.๓ (ราคาคงที่) ชะลอลงจากปีที่ผ่านมา จากภาคนอกเกษตรขยายตัวร้อยละ ๑.๙ จากการขยายตัวของสาขาการผลิต (๖.๔%) สาขากิจกรรมทางการเงิน (๕.๓%) สาขาการขายส่งขายปลีกฯ (๒.๑%) สาขากิจกรรมอสังหาริมทรัพย์ (๖.๐%) สำหรับภาคเกษตรหดตัวร้อยละ ๐.๔

แผนภูมิที่ ๑.๑๔ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดหนองคาย ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๖๒ ใช้ข้อมูล GPP แบบ Top Down (ราคาคงที่)

ที่มา : ๑. ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐ ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๒. ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒ ข้อมูลประมาณการจากสำนักงานคลังจังหวัดหนองคาย

๑.๖.๒ ภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และประมาณการ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

(๑) เศรษฐกิจจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ หดตัวร้อยละ ๑.๒๕ เกิดจากด้านอุปทานหดตัว ในขณะที่ด้านอุปสงค์ขยายตัว โดยด้านอุปทานหดตัว มาจากภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการหดตัว ด้านอุปสงค์ขยายตัว มาจากการลงทุนภาคเอกชน และการค้าชายแดนขยายตัว ในขณะที่การบริโภคภาคเอกชน และการใช้จ่ายภาครัฐหดตัว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการผลิตสินค้าและบริการ (อุปทาน) หดตัวร้อยละ ๓.๙๔ โดยมีสาเหตุมาจากดัชนีผลผลิต **ภาคเกษตรกรรมหดตัวร้อยละ ๑๓.๕๕** ลดลงจากปีก่อน พิจารณาจากด้านพืช โดยปริมาณยางพาราลดลงร้อยละ ๒๗.๖๓ เนื่องจากราคายางตกต่ำเกษตรกรจึงลดการกรีดยางพารา และปริมาณสับปะรดลดลงร้อยละ ๔.๓๗ ในขณะที่ปริมาณข้าวนาปีนาปรังเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๓๓ ด้านปศุสัตว์ ปริมาณสุกรลดลงร้อยละ ๖.๓๒ ในขณะที่ปริมาณโคเนื้อเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๐๖ จากจังหวัดส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้นในโครงการผลิตเนื้อโคคุณภาพดี หนองคายวากิว ปริมาณไข่ไก่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๖๘ และด้านประมงปริมาณผลผลิตปลานิลลดลงร้อยละ ๖.๗๔ **ภาคอุตสาหกรรมหดตัวเล็กน้อย** โดยดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมหดตัวร้อยละ ๐.๑๐ ลดลงจากปีก่อน สะท้อนจากภาษีมูลค่าเพิ่มภาคอุตสาหกรรมลดลงร้อยละ ๒๐.๓๐ จำนวนโรงงานลดลงร้อยละ ๔.๐๖ และทุนจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมลดลงร้อยละ ๔.๑๗ ในขณะที่ปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๖๒ **ภาคบริการหดตัว** โดยดัชนีผลผลิตภาคบริการหดตัวร้อยละ ๐.๒๗ ลดลงจากปีก่อน สะท้อนจากจำนวนนักท่องเที่ยวผ่านด่าน ตม. ลดลงร้อยละ ๔๑.๘๔ การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มโรงแรมและภัตตาคาร ลดลงร้อยละ ๑.๔๒ ภาษีขายส่งขายปลีกฯ ลดลงร้อยละ ๐.๓๐ และพื้นที่ขออนุญาตก่อสร้างลดลงร้อยละ ๑๘.๕๐ ในขณะที่จำนวนผู้เยี่ยมเยือนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๙๓ และรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๙.๙๘ เกิดจากจังหวัดหนองคายส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเพิ่มขึ้น

ด้านการใช้จ่าย (อุปสงค์) ขยายตัวร้อยละ ๑.๓๐ โดยมีสาเหตุมาจาก **ด้านการลงทุนภาคเอกชนขยายตัว** โดยดัชนีการลงทุนภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ ๓.๘๔ เพิ่มขึ้นจากปีก่อน พิจารณาจากสินเชื่อเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๑๙ ในขณะที่พื้นที่ขออนุญาตก่อสร้างลดลงร้อยละ ๑๘.๕๐ เนื่องจากมีการก่อสร้างที่อยู่อาศัย อาคารพาณิชย์ลดลง และจำนวนรถยนต์เพื่อการพาณิชย์จดทะเบียนใหม่ลดลงร้อยละ ๘.๕๗ **การค้าชายแดนขยายตัว** โดยดัชนีการค้าชายแดนขยายตัว ร้อยละ ๒.๓๘ ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อน เกิดจากการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๖๔ กลับมาขยายตัวจากปีก่อนที่หดตัว เนื่องจากการนำเข้าพลังงานไฟฟ้าชุดสายไฟรถยนต์สำเร็จรูป และสายเคเบิ้ลเพิ่มขึ้น และการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๖๒ กลับมาขยายตัวจากปีก่อนที่หดตัว เนื่องจากการส่งออกรถยนต์นั่ง และน้ำมันปิโตรเลียมเพิ่มขึ้น **การบริโภคภาคเอกชนหดตัว** โดยดัชนีการบริโภคภาคเอกชนหดตัวร้อยละ ๑.๖๖ ลดลงจากปีก่อน สะท้อนจากจำนวนรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ลดลงร้อยละ ๑๑.๑๙ ในขณะที่ยอดภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๘๔ จำนวนรถยนต์จดทะเบียนใหม่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๐๓ ปริมาณการใช้ไฟฟ้าประเภทที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๙๒ และปริมาณจำหน่ายน้ำประปาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๕๙ **การใช้จ่ายภาครัฐหดตัว** โดยการใช้จ่ายภาครัฐหดตัวร้อยละ ๕.๓๕ ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อน จากงบลงทุนของส่วนราชการลดลงร้อยละ ๑๙.๕๓ ส่วนหนึ่งเกิดจากได้รับงบประมาณลดลง ในขณะที่งบประจำของส่วนราชการเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๔๑ เนื่องจาก สนง.คณะกรรมการการอาชีวศึกษาเบิกจ่ายโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้น

ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจภายในจังหวัด อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี ๒๕๖๑ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปของจังหวัดหนองคายอยู่ที่ร้อยละ ๐.๑๘ จากการเพิ่มขึ้นของหมวดอื่น ๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม โดยมีสาเหตุหลักจากหมวดเคหะสถานสูงขึ้น และด้านการจ้างงานเพิ่มขึ้น

(๒) **ประมาณการเศรษฐกิจการคลังจังหวัดหนองคาย ปี ๒๕๖๒ (ประมาณการโดยสำนักงานคลังจังหวัดหนองคาย) เศรษฐกิจจังหวัดหนองคายปี ๒๕๖๒ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๓.๕๓** โดยมีแรงสนับสนุน

จากภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคการบริการ การบริโภคภาคเอกชน และการใช้จ่ายภาครัฐกลับมาขยายตัว ในขณะเดียวกันการลงทุนภาคเอกชนและการค้าชายแดนขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการผลิตสินค้าและบริการ (อุปทาน) คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๔.๑๒ โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากภาคเกษตรกรรมขยายตัวร้อยละ ๗.๒๕ เป็นผลจากปริมาณผลผลิต ยางพาราเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีพื้นที่เปิดกรีดใหม่เพิ่มมากขึ้น ต้นยางอยู่ในช่วงอายุที่ให้ผลผลิตสูง ปริมาณปลานิลเพิ่มขึ้นเนื่องจากแม่น้ำโขงมีน้ำตลอดปีเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลกระชังสามารถเลี้ยงปลาได้ตลอดทั้งปี สำหรับการปศุสัตว์ สุกร โคเนื้อ ไข่ไก่ ยังขยายตัวได้ตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ผลผลิตสับปะรดและข้าวหดตัว เนื่องจากภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมให้ปลูกพืชชนิดอื่นทดแทนและลดพื้นที่เพาะปลูกข้าว เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พืชตระกูลถั่ว เป็นต้น และบางพื้นที่เพาะปลูกประสบภัยน้ำท่วม บางพื้นที่ประสบภัยแล้งและเข้าไม่ถึงแหล่งน้ำ **ภาคอุตสาหกรรมคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๐.๒๖** สะท้อนจากปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรม และทุนจดทะเบียนลดลง ในขณะที่ภาษีมูลค่าเพิ่มภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น **ภาคบริการคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๓.๙๗** เป็นผลมาจากการท่องเที่ยว ธุรกิจโรงแรม และการค้าส่งค้าปลีกขยายตัว เนื่องจากการจับจ่ายใช้สอยสินค้าอุปโภคบริโภคที่เพิ่มขึ้น

ด้านการใช้จ่าย (อุปสงค์) คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๖.๐๗ โดย การบริโภคภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ ๑๒.๕๑ ประชาชนจับจ่ายใช้สอยสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น รวมทั้งประชาชนจาก สปป.ลาว เข้ามาซื้อสินค้าและบริการเนื่องจากความนิยมในคุณภาพของสินค้าไทย ประกอบกับการซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ใหม่เพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้ยอดภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีมูลค่าเพิ่มการส่งขายปลีกเพิ่มขึ้น **การลงทุนภาคเอกชน ขยายตัวร้อยละ ๓.๖๘** เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากผ่านธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ และธนาคารต่าง ๆ อาทิ โครงการช่วยเหลือ SMEs โดยการปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ และ โครงการปล่อยสินเชื่อฐานราก **การใช้จ่ายภาครัฐบาลกลับมาขยายตัวร้อยละ ๒.๐๐** เนื่องจากมาตรการติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัด โดยมีการติดตามเร่งรัดหน่วยงานที่เบิกจ่ายงบประมาณต่ำกว่าเป้าหมายเป็นประจำทุกเดือน และลงพื้นที่ติดตาม ให้คำปรึกษา อย่างต่อเนื่อง **การค้าชายแดนขยายตัวร้อยละ ๓.๕๕** มาจากการส่งออกและการนำเข้าสินค้าชายแดนขยายตัว สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันปิโตรเลียม รถยนต์นั่ง สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ พลังงานไฟฟ้า ชุดสายไฟสำเร็จรูป

ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจภายในจังหวัด อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี ๒๕๖๒ คาดว่าจะอยู่ที่ ๐.๐๐ ต่อปี สำหรับการจ้างงานคาดว่าจะอยู่ที่ ๒๑๔,๓๔๕ คน เพิ่มขึ้น ๓,๑๕๔ คน

ตารางที่ ๑.๑๔ แสดงเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัดด้านอุปทาน (Economic and Fiscal)

เครื่องชี้ด้านอุปทาน (Supply Side)	หน่วย	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑F	๒๕๖๒F
ดัชนีผลผลิตภาคเกษตรกรรม	**%yoy**	**-๒๑.๖๗**	**๗.๗๓**	**๑๕.๐๓**	**-๑๓.๕๕**	**๗.๒๕**
ปริมาณยางพารา	ตัน	๓๒,๒๗๗	๓๑,๘๑๙	๓๔,๐๙๑	๒๔,๖๗๒	๒๖,๖๘๗
	%yoy	-๒๔.๗๔	-๑.๔๒	๗.๑๔	-๒๗.๖๓	๘.๑๗
ปริมาณข้าว	ตัน	๒๐๔,๐๙๒	๒๑๘,๘๒๘	๒๖๕,๒๖๕	๒๘๗,๓๕๓	๒๖๔,๔๘๙
	%yoy	-๑๓.๓๐	๗.๒๒	๒๑.๒๒	๘.๓๓	-๗.๙๖
ปริมาณสับปะรด	ตัน	๖๓,๙๒๖	๔๙,๑๔๓	๕๗,๕๗๒	๕๕,๐๕๗	๓๗,๑๓๗
	%yoy	๑๖.๘๖	-๒๓.๑๓	๑๗.๑๕	-๔.๓๗	-๓๒.๕๕
ปริมาณสุกร	ตัว	๔๙,๘๔๒	๕๘,๔๔๕	๗๑,๗๗๐	๖๗,๒๓๕	๗๒,๒๗๘
	%yoy	๐.๓๐	๑๗.๒๖	๒๒.๘๐	-๖.๓๒	๗.๕๐

เครื่องชี้ด้านอุปทาน (Supply Side)	หน่วย	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑F	๒๕๖๒F
ปริมาณโค	ตัว	๔,๘๗๙	๕,๓๒๘	๔,๔๙๔	๔,๙๙๑	๕,๕๕๐
	%yoy	-๑.๓๕	๙.๒๐	-๑๕.๖๕	๑๑.๐๖	๑๑.๒๐
ปริมาณไข่ไก่	ฟอง	๒๐๐,๘๘๘,๐๑๖	๒๐๐,๑๙๐,๔๑๗	๑๔๖,๐๙๓,๑๘๒	๑๕๒,๙๒๔,๑๖๓	๑๕๓,๖๑๒,๓๒๒
	%yoy	-	-๐.๓๕	-๒๗.๐๒	๔.๖๘	๐.๔๕
ปริมาณปลานิล	ตัน	๑๒,๗๕๐	๑๒,๕๐๐	๑๓,๙๕๐	๑๓,๐๑๐	๑๔,๒๘๖
	%yoy	-	-๑.๙๖	๑๑.๖๐	-๖.๗๔	๙.๘๑
ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม	**%yoy**	**๕๕.๔๖**	**๙.๙๐**	**๒.๘๑**	**-๐.๑๐**	**๐.๒๖**
ปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรม	kwh	๑๘๒,๐๔๕,๙๓๑	๑๙๙,๔๙๕,๕๓๙	๒๐๒,๔๓๐,๘๒๑	๒๑๑,๗๘๙,๒๙๕	๒๑๐,๓๗๗,๓๖๗
	%yoy	๙๓.๔๘	๙.๕๙	๑.๔๗	๔.๖๒	-๐.๖๗
จำนวนโรงงาน	แห่ง/โรง	๖๗๙	๕๗๓	๕๘๑	๕๔๙	๕๔๔
	%yoy	-๑.๒๐	-๑๑.๙๖	-๒.๘๓	-๔.๐๖	-๑.๙๑
ทุนจดทะเบียนของอุตสาหกรรม	ล้านบาท	๕,๕๖๕	๖,๐๕๗	๖,๑๖๓	๕,๘๑๓	๕,๗๕๕
	%yoy	๖.๒๐	๑๕.๒๔	๗.๒๔	-๔.๑๗	-๑.๐๐
ภาษีมูลค่าเพิ่มภาคอุตสาหกรรม	ล้านบาท	๒๕๕.๙๙	๒๘๙.๓๘	๓๑๐.๓๒	๒๔๗.๓๔	๒๖๘.๓๖
	%yoy	๒.๔๗	๑๓.๐๕	๗.๒๓	-๒๐.๓๐	๘.๕๐
ดัชนีผลผลิตภาคบริการ	**%yoy**	**-๗.๓๒**	**๑๑.๐๙**	**๑.๕๗**	**-๐.๒๗**	**๓.๙๗**
จำนวนนักท่องเที่ยวที่ผ่านด่าน ต.ม.	คน	๕,๗๐๔,๙๒๙	๕,๔๖๓,๘๒๓	๕,๔๒๐,๓๘๔	๓,๑๕๒,๖๑๕	๓,๐๐๙,๑๗๑
	%yoy	๗.๓๒	-๔.๒๓	-๐.๘๐	-๔๑.๘๔	-๔.๕๕
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน	คน	๒,๕๑๗,๓๔๕	๒,๖๐๘,๕๐๐	๒,๖๙๑,๘๔๔	๒,๘๒๔,๔๙๖	๓,๐๐๘,๐๘๘
	%yoy	-	๓.๖๒	๓.๒๐	๔.๙๓	๖.๕๐
รายได้จากการท่องเที่ยว	ล้านบาท	๔,๕๐๗.๖๙	๔,๘๒๕.๕๘	๕,๑๘๗.๑๘	๕,๗๐๕.๐๑	๖,๐๔๗.๓๑
	%yoy	-	๗.๐๕	๗.๔๙	๙.๙๘	๕.๙๙
ภาษีมูลค่าเพิ่มโรงแรมและภัตตาคาร	ล้านบาท	๑๒.๔๗	๑๔.๐๙	๑๔.๙๗	๑๔.๗๖	๑๕.๗๑
	%yoy	๒.๔๗	๑๓.๐๓	๖.๒๕	-๑.๔๒	๖.๔๙
ภาษีการขายส่งขายปลีกฯ	ล้านบาท	๒๑๓.๒๘	๒๔๑.๑๐	๒๕๖.๒๐	๒๕๕.๔๓	๒๖๘.๙๗
	%yoy	๒.๔๖	๑๓.๐๔	๖.๒๖	-๐.๓๐	๕.๓๐
พ.ท.ขออนุญาตก่อสร้างรวม	ตร.ม.	๘๕,๖๘๒	๑๒๕,๒๗๕	๘๒,๘๐๕	๖๗,๔๘๘	๕๙,๓๘๙
	%yoy	-๒.๓๙	๔๖.๒๑	-๓๓.๙๐	-๑๘.๕๐	-๑๒.๐๐
ดัชนีการบริโภคภาคเอกชน	**%yoy**	**๘.๔๘**	**๓๕.๗๗**	**๖.๒๗**	**-๑.๖๖**	**๑๒.๕๑**
ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้	ล้านบาท	๖๕๙.๑๓	๙๗๖.๙๔	๑,๐๓๗.๗๔	๑,๑๐๘.๗๓	๑,๑๘๒.๘๐
	%yoy	๑๓.๓๒	๔๘.๒๒	๖.๒๒	๖.๘๔	๖.๖๘

เครื่องชี้ด้านอุปทาน (Supply Side)	หน่วย	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑F	๒๕๖๒F
รถยนต์จดทะเบียนใหม่	คัน	๑,๖๐๕	๑,๗๑๙	๑,๘๗๑	๑,๙๐๙	๑,๘๖๕
	%yoy	-๘.๒๓	๗.๑๐	๘.๘๔	๒.๐๓	-๒.๒๘
รถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่	คัน	๑๗,๘๙๙	๑๕,๙๐๒	๑๖,๒๐๗	๑๔,๓๙๓	๑๒,๑๙๑
	%yoy	๑๕.๘๐	-๑๑.๑๖	๑.๙๒	-๑๑.๑๙	-๑๕.๓๐
ปริมาณจำหน่ายน้ำประปา	ลบ.ม.	๕,๑๑๓,๗๑๙	๕,๓๖๔,๔๑๘	๕,๓๖๐,๘๐๘	๕,๔๔๖,๒๙๖	๕,๔๕๖,๐๙๙
	%yoy	๗.๗๓	๔.๙๐	-๐.๐๗	๑.๕๙	๐.๑๘
ปริมาณการใช้ไฟฟ้าประเภทที่อยู่อาศัย	kwh	๑๙๙,๕๗๒,๗๐๓	๒๑๐,๓๗๐,๓๑๓	๒๑๖,๐๖๓,๕๐๐	๒๒๒,๓๗๕,๔๙๕	๒๓๒,๔๕๖,๕๑๗
	%yoy	๕.๕๔	๕.๔๑	๒.๗๑	๒.๙๒	๔.๕๓
ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน	**%yoy**	**๕.๙๒**	**๔.๑๐**	**๒.๘๓**	**๓.๘๔**	**๓.๖๘**
พื้นที่ขออนุญาตก่อสร้างรวม	ตารางเมตร	๘๕,๖๘๒	๑๒๕,๒๗๕	๘๒,๘๐๕	๖๗,๔๘๘	๕๙,๓๘๙
	%yoy	-๒.๓๙	๔๖.๒๑	-๓๓.๙๐	-๑๘.๕๐	-๑๒.๐๐
รถยนต์เพื่อการพาณิชย์ (รถกระบะ)	คัน	๑,๐๘๗	๑,๑๒๓	๑,๐๗๓	๙๘๑	๙๙๙
	%yoy	-๒๖.๔๐	๓.๓๑	-๔.๔๕	-๘.๕๗	๑.๘๒
สินเชื่อเพื่อการลงทุน	ล้านบาท	๑๒,๓๘๒	๑๒,๕๔๒	๑๓,๒๐๒	๑๓,๑๓๑	๑๓,๖๒๒
	%yoy	๗.๓๒	๔.๑๑	๓.๐๖	๔.๑๙	๓.๗๓
ดัชนีการใช้จ่ายภาครัฐ[๔]	**%yoy**	**-๑๔.๕๓**	**๑๔.๖๘**	**-๔๘.๓๕**	**-๕.๓๕**	**๒.๐๐**
รายจ่ายประจำส่วนราชการ	ล้านบาท	๔,๑๔๔.๕๒	๔,๒๘๔.๑๖	๑,๘๓๔.๗๒	๑,๘๙๗.๒๙	๑,๙๓๕.๒๓
	%yoy	-๑๖.๒๗	๓.๓๗	-๕๗.๑๗	๓.๔๑	๒.๐๐
รายจ่ายลงทุนส่วนราชการ	ล้านบาท	๑,๔๘๕.๕๕	๒,๕๐๘.๘๓	๑,๙๔๔.๖๙	๑,๕๖๔.๘๓	๑,๕๙๖.๑๓
	%yoy	-๕.๐๗	๖๘.๘๘	-๒๒.๔๙	-๑๙.๕๓	๑.๐๐
ดัชนีมูลค่าการค้าชายแดน	**%yoy**	**-๐.๐๑**	**๖.๗๒**	**-๖.๕๔**	**๒.๓๘**	**๓.๕๕**
มูลค่าการส่งออก	ล้านบาท	๕๖,๕๙๘	๕๖,๓๘๙	๕๓,๑๗๕	๕๓,๕๐๓	๕๔,๐๓๘
	%yoy	-๒.๕๘	-๐.๓๗	-๕.๗๐	๐.๖๒	๑.๐๐
มูลค่าการนำเข้า	ล้านบาท	๕,๐๗๕.๖๘	๙,๔๒๖.๗๐	๘,๓๓๘.๖๙	๙,๔๗๕.๘๑	๑๑,๒๐๗.๙๙
	%yoy	๔๑.๕๒	๘๕.๗๒	-๑๑.๕๔	๑๓.๖๔	๑๘.๒๘
ด้านรายได้ (Income)						
ดัชนีรายได้เกษตรกร	%yoy	-๒๕.๑๒	๙.๖๔	๕๘.๗๙	-๕๐.๗๐	๓๑.๕๒
ดัชนีผลผลิตภาคเกษตรกรรม	%yoy	-๒๑.๖๗	๗.๗๓	๑๕.๐๓	-๑๓.๕๕	๗.๒๕

เครื่องชี้ด้านอุปทาน (Supply Side)	หน่วย	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑F	๒๕๖๒F
ดัชนีราคาผลผลิตภาคเกษตรกรรม	%yoy	-๔.๔๑	๑.๗๗	๓๘.๐๔	-๔๒.๙๘	๒๒.๖๒
ด้านการเงิน (Financal)						
ปริมาณเงินฝากรวม[๓]	ล้านบาท	๓๗,๑๕๘	๓๖,๒๙๔	๓๘,๙๖๙	๓๘,๕๕๑	๓๙,๘๗๐
	%yoy	๗.๗๑	๖.๓๖	๒.๐๒	๐.๗๘	๓.๔๒
ปริมาณสินเชื่อรวม[๓]	ล้านบาท	๔๑,๒๗๒	๔๑,๘๐๗	๔๔,๐๐๘	๔๙,๐๓๐	๕๐,๘๖๐
	%yoy	๗.๒๔	๔.๔๒	๓.๐๔	๓.๑๖	๓.๗๓
ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจ (Stability)						
ดัชนีราคาบริโภคทั่วไป (๒๕๔๘ = ๑๐๐)		๑๕๒.๘๐	๑๕๔.๒๑	๑๕๓.๘๙	๑๕๔.๑๗	๑๕๔.๑๗
(อัตราเงินเฟ้อทั่วไป)	%yoy	๐.๖๖	๐.๙๓	-๐.๒๑	๐.๑๘	๐.๐๐
ดัชนีราคาผู้ผลิต (๒๕๔๘ = ๑๐๐)		๘๑.๒๘	๘๐.๓๒	๘๐.๘๙	๘๑.๑๙	๘๑.๒๒
อัตราการเปลี่ยนแปลง	%yoy	-๒๖.๖๑	-๑.๑๘	๐.๗๐	๐.๓๘	๐.๐๓
จำนวนผู้มีงานทำ (Employment)[๓]	คน	๒๑๔,๕๖๘	๒๐๗,๕๖๕	๒๐๕,๖๑๔	๒๑๑,๑๙๒	๒๑๔,๓๔๕
	%yoy	-๒๗.๓๑	-๓.๒๖	-๐.๙๔	๒.๗๑	๑.๔๙

๑.๖.๓ ด้านการคลัง

๑.๖.๓.๑ ด้านรายได้ของส่วนราชการ ในจังหวัดหนองคาย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จังหวัดหนองคายจัดเก็บรายได้รวมทั้งสิ้น ๔,๗๖๕.๙๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จำนวน ๑๔๔.๐๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๒ เนื่องจากสรรพสามิตพื้นที่ ด่านศุลกากร สรรพากรพื้นที่ ธนารักษ์พื้นที่ และส่วนราชการอื่น ๆ จัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้น โดยจำแนกตามหน่วยจัดเก็บได้ ดังนี้

(๑) สรรพสามิตพื้นที่ จัดเก็บได้ ๒,๗๓๑.๘๙ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ๑๐.๙๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๐ มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๕๗.๓๒ ของรายได้ทั้งหมด

(๒) ด่านศุลกากร จัดเก็บได้ ๓๕.๒๙ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ๗.๙๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๘๘ มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๐.๗๔ ของรายได้ทั้งหมด

(๓) สรรพากรพื้นที่ จัดเก็บได้ ๑,๕๕๔.๒๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ๕๐.๒๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓.๓๔ มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๓๒.๖๑ ของรายได้ทั้งหมด

(๔) ธนารักษ์พื้นที่ จัดเก็บได้ ๒๑.๐๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ๑๕.๑๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๕๖.๘๓ มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๐.๔๔ ของรายได้ทั้งหมด

(๕) ส่วนราชการอื่น ๆ จัดเก็บได้ ๔๒๓.๔๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ๕๙.๗๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔๔ มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๘.๘๘ ของรายได้ทั้งหมด

ตารางที่ ๑.๑๕ แสดงรายได้จัดเก็บแยกตามหน่วยงานปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๑

การจัดเก็บรายได้	ปีงบประมาณ				สัดส่วน (ร้อยละ)
	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๑
๑. สรรพากรพื้นที่	๑,๒๑๘.๕๒	๑,๕๕๙.๒๑	๑,๕๐๓.๙๘	๑,๕๕๔.๒๓	๓๒.๖๑
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%YOY)	๑๒.๙๓	๒๗.๙๖	-๓.๕๔	๓.๓๔	
๒. สรรพสามิตพื้นที่	๒,๖๐๙.๕๙	๒,๕๑๕.๑๖	๒,๗๒๐.๙๓	๒,๗๓๑.๘๙	๕๗.๓๒
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%YOY)	๗.๓๘	-๓.๖๒	๘.๑๘	๐.๔๐	
๓. ด่านศุลกากร	๓๐.๘๐	๑๔.๓๒	๒๗.๓๘	๓๕.๒๙	๐.๗๔
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%YOY)	๔๒.๐๐	-๕๓.๕๑	๙๑.๒๒	๒๘.๘๘	
๔. ธนารักษ์พื้นที่	๖.๗๑	๗.๑๐	๕.๙๑	๒๑.๐๘	๐.๔๔
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%YOY)	-๑.๕๙	๕.๘๔	-๑๖.๘๔	๒๕๖.๘๓	
๕. ส่วนราชการอื่น	๓๔๕.๗๓	๔๑๑.๒๙	๓๖๓.๖๓	๔๒๓.๔๒	๘.๘๘
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%YOY)	๐.๙๐	๑๘.๙๖	-๑๑.๕๙	๑๖.๔๔	
๑.รวมรายได้จัดเก็บ	**๔,๒๑๑.๓๖**	**๔,๕๐๗.๐๙**	**๔,๖๒๑.๘๔**	**๔,๗๖๕.๙๒**	**๑๐๐.๐๐**
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%YOY)	**๘.๕๓**	**๗.๐๒**	**๒.๕๕**	**๓.๑๒**	

ที่มา : สรรพากรพื้นที่หนองคาย สรรพสามิตพื้นที่หนองคาย ด่านศุลกากรหนองคาย ธนารักษ์พื้นที่หนองคายและส่วนราชการอื่น ๆ ในจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๑.๖.๓.๒ ด้านรายจ่ายของส่วนราชการ ในจังหวัดหนองคาย

(๑) **งบประมาณที่ได้รับจัดสรร** ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จังหวัดหนองคายได้รับจัดสรรเงินงบประมาณ วงเงิน ๓,๔๓๒.๒๔ ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ๕๙๑.๙๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗๑ แยกเป็น รายจ่ายประจำ จำนวน ๑,๙๒๔.๒๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๐๖ ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และรายจ่ายลงทุน จำนวน ๑,๕๐๘.๐๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๙๔ ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร หน่วยงานที่ได้รับจัดสรรเงินงบประมาณสูงสุด ๕ ลำดับแรก คือ

๑) สนง.คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๘๙๔.๙๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๐๘

๒) กรมชลประทาน ๓๑๖.๓๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙.๒๒

๓) กรมการปกครอง ๒๕๖.๖๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗.๔๘

๔) จังหวัดหนองคาย ๒๔๓.๐๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗.๐๘

๕) กรมทางหลวงชนบท ๒๑๔.๘๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๖

(๒) **ผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณภาพรวม** ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (เงินงบประมาณปีปัจจุบันและเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี) จังหวัดหนองคายเบิกจ่ายเงินงบประมาณในภาพรวม จำนวน ๓,๖๑๔.๒๙ ล้านบาท

๑) รายจ่ายประจำ เบิกจ่ายจำนวน ๑,๘๙๘.๕๑ ล้านบาท

๒) รายจ่ายลงทุน เบิกจ่ายจำนวน ๑,๗๑๕.๗๘ ล้านบาท

(๓) **ผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณปีปัจจุบัน** จังหวัดหนองคายเบิกจ่ายเงินงบประมาณในภาพรวม จำนวน ๓,๑๒๒.๘๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๙๙ ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ ๙๖ โดยแยกเป็น

๑) รายจ่ายประจำ เบิกจ่ายจำนวน ๑,๘๙๘.๕๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๖๖ ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

๒) รายจ่ายลงทุน เบิกจ่ายจำนวน ๑,๒๒๔.๓๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๑๙ ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ ๘๗

(๔) **ผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณปีก่อน** จำนวน ๔๙๑.๔๖ ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน จำนวน ๒๗๙.๒๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๙๕ เนื่องจากจำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติให้กันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีลดลง

(๕) **ฐานะการคลังจังหวัดหนองคาย** ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ มีรายได้จัดเก็บนำส่งคลัง จำนวน ๔,๗๖๕.๙๒ ล้านบาท สูงกว่าปีก่อน ๑๔๔.๐๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๒ มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณทั้งสิ้น ๓,๖๑๔.๒๙ ล้านบาท ต่ำกว่าปีก่อน ๙๐๓.๗๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ ส่งผลให้ดุลเงินงบประมาณ เกินดุล ๑,๑๕๑.๖๓ ล้านบาท

ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จังหวัดหนองคายมีรายได้ของหน่วยงานภาครัฐเปรียบเทียบกับเงินงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลกลาง พบว่า การจัดเก็บรายได้มีมากกว่ารายจ่ายที่ได้รับจัดสรร จากรัฐบาลกลาง แสดงให้เห็นว่าผลประกอบการและรายได้จากการประกอบอาชีพของประชาชนในจังหวัดหนองคายมีเกณฑ์ดีขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยที่มาของรายได้มาจากการชำระภาษี/ค่าธรรมเนียมของประชาชนผู้ประกอบการในจังหวัด ดังนั้น การจัดเก็บภาษี/ค่าธรรมเนียมของหน่วยงานภาครัฐจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาจังหวัด เพื่อให้รัฐบาลมีเงินไปบริหารประเทศตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. รัฐบาลจำเป็นต้องหารายได้เพื่อใช้ในกิจการด้านต่าง ๆ ซึ่งกิจการที่ว่า เป็นกิจการเพื่อส่วนรวมเช่น การสร้างถนน การใช้จ่ายด้านความมั่นคง ด้านการศึกษา

๒. เพื่อเป็นเครื่องมือส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งรัฐบาลจะนำเงินระบบภาษีอากรมากระตุ้นความเจริญเติบโต เช่น การลดอัตราภาษีอากรเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายของ ประชาชน การยกเว้นการจัดเก็บภาษีของธุรกิจเอกชนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI: Board of Investment)

๓. เพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุมการบริโภคของประชาชน ซึ่งรัฐบาลสามารถนำระบบการจัดเก็บภาษีอากรเพื่อควบคุมการบริโภคของประชาชน เช่น การเรียกเก็บภาษีจากสินค้า ประเภทฟุ่มเฟือยซึ่งมิได้จำเป็นต่อการครองชีพให้สูงทำให้มีราคาแพงเพื่อป้องกันมิให้ประชาชนจับจ่ายใช้สอยเงินฟุ่มเฟือยจนเกินไป

๔. เพื่อเป็นเครื่องมือรักษาเสถียรภาพในทางเศรษฐกิจ ในกรณีที่ภาวะเศรษฐกิจไม่ปกติ รัฐบาลจำเป็นต้องมีการรักษาเสถียรภาพของเศรษฐกิจเช่นการกระตุ้นการจ้างงานในยามที่เศรษฐกิจตกต่ำ การป้องกันภาวะเงินเฟ้อด้วยมาตรการทางภาษี

๕. เพื่อเป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้แก่ประชาชน ซึ่งเป็นการกระจายความมั่งคั่งของกลุ่มคนร่ำรวยมาสู่คนยากจน ซึ่งนับว่าเป็นการลดช่อง ว่างระหว่างกลุ่มคนทั้ง ๒ กลุ่มให้น้อยลงเพราะตามหลักการจัดเก็บภาษีนั้น คนร่ำรวยย่อมต้องรับภาระ ภาษีมาก ส่วนคนยากจนเสียภาษีน้อยหรืออาจไม่ต้องเสียเลย นับว่าเป็นการดึงเอารายได้จากคนร่ำรวยมาสู่คนยากจนทางอ้อมวิธีหนึ่ง

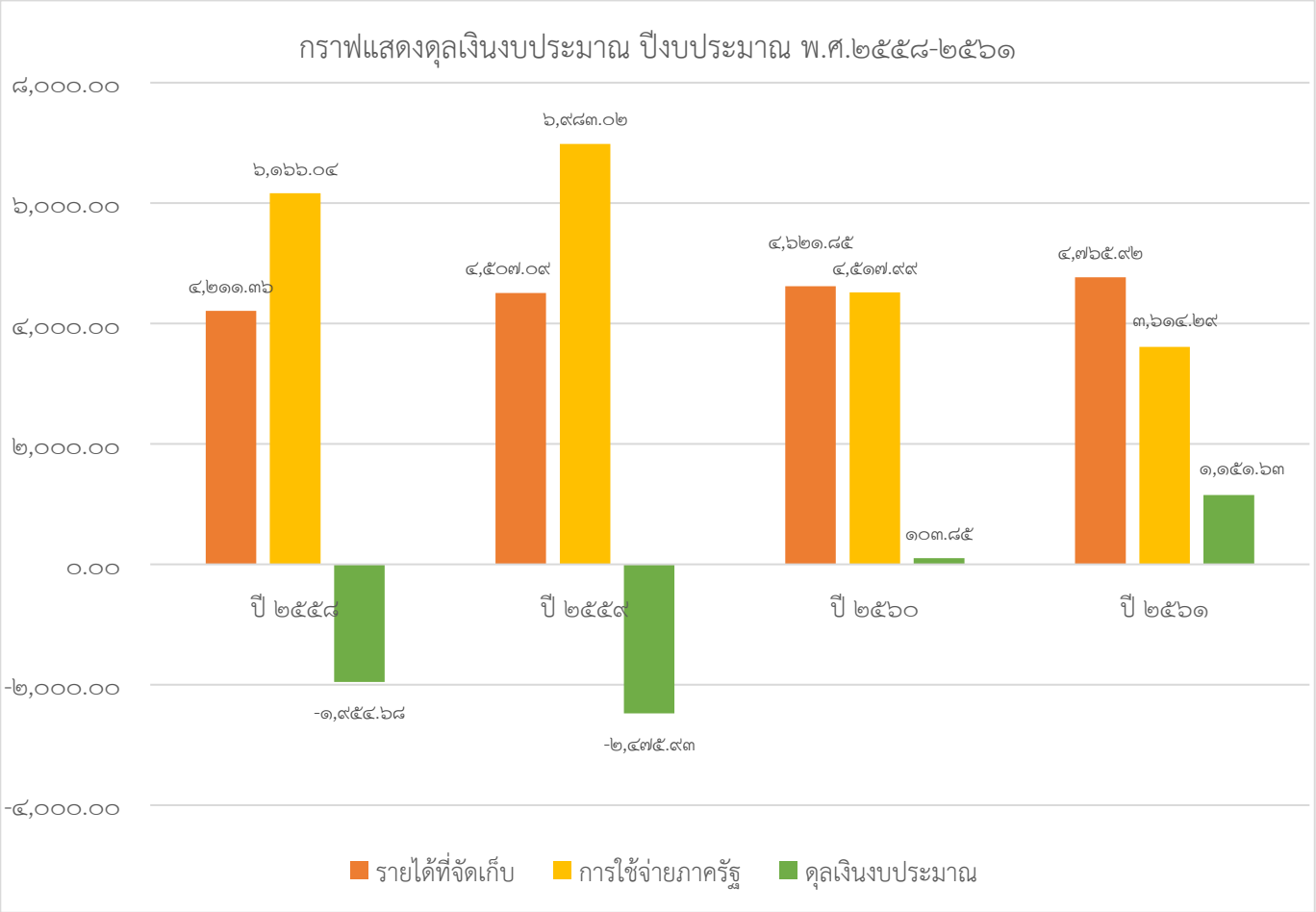
๖. เพื่อเป็นเครื่องมือสนองต่อนโยบายของรัฐบาล โดยปกติเมื่อรัฐบาลต้องการเงินเพื่อใช้ในโครงการใหญ่ (Mega Project) ซึ่งต้องใช้เงินเป็นจำนวนมากรัฐบาลอาจใช้การจัดเก็บภาษีอากรบางชนิดให้มากขึ้นเพื่อนำเงินที่ได้มาทำโครงการให้ได้ตามนโยบายของรัฐ

ตารางที่ ๑.๑๖ แสดงดุลเงินงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๑

ฐานะการคลัง	ปีงบประมาณ			
	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
๑.รายได้ที่จัดเก็บได้ (ล้านบาท)	๔,๒๑๑.๓๖	๔,๕๐๗.๐๙	๔,๖๒๑.๘๕	๔,๗๖๕.๙๒
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%YOY)	๘.๕๓	๗.๐๒	๒.๕๕	๓.๑๒
๒.การใช้จ่ายภาครัฐ (ล้านบาท)	๖,๑๖๖.๐๔	๖,๙๘๓.๐๒	๔,๕๑๗.๙๙	๓,๖๑๔.๒๙
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%YOY)	-๑๖.๙๔	๑๓.๒๕	-๓๕.๓๐	-๒๐.๐๐
๓.ดุลเงินงบประมาณ (ล้านบาท) (๑-๒)	-๑,๙๕๔.๖๘	-๒,๔๗๕.๙๓	๑๐๓.๘๕	๑,๑๕๑.๖๓

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒

แผนภูมิที่ ๑.๑๕ กราฟแสดงดุลเงินงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๑

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดหนองคาย (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒)

๑.๖.๔ การค้าชายแดน

ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ถือได้ว่าเป็นประเทศคู่มิตรคู่ค้ามานานจนกระทั่งปัจจุบัน ต่างพึ่งพาซึ่งกันและกัน ทั้งด้านการค้าและการลงทุน แม้ว่าในภาพรวมไทยจะมีสถานะเกินดุลทางบัญชีการค้าระหว่างประเทศกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาโดยตลอดก็ตาม แต่ไทยก็ยังคงต้องพึ่งพาสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทั้งในด้านการขนส่งสินค้าในระบบการค้าผ่านแดน วัตถุดิบที่จะป้อนเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมทั้งอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และสินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่สำคัญ คือ ประเทศไทย

ยังคงต้องพึ่งพาแหล่งพลังงานไฟฟ้าจากแหล่งผลิตของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อป้อนเข้าสู่ระบบจ่ายไฟฟ้าในระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยในช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยและ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีการเจริญเติบโตของการค้าระหว่างกันเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๑.๖.๔.๑ สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีการปรับตัวในทิศทางที่เป็นบวกและขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปีตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ เป็นต้นมา แม้ว่าช่วงปี ๒๕๕๒ จะมีทิศทางลดลงอันเป็นผลสืบเนื่องจากวิกฤติการเงินโลกอันเนื่องมาจากเศรษฐกิจของสหรัฐฯ อยู่ในภาวะถดถอย ที่เรียกกันว่า “แฮมเบอร์เกอร์ดีซีส (Hamburger Diesease)” อันส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั่วโลก แต่อย่างไรก็ดี ในเวลาต่อมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ – ๒๕๕๕ การค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกลับเข้าสู่ภาวะปกติและมีการขยายตัวกว่าร้อยละ ๓๐ อันเป็นผลจากการเปิดประเทศมากขึ้นของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และการดำเนินนโยบายส่งเสริมการลงทุนของนักลงทุนจากต่างประเทศของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวทำให้เศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีการขยายตัว ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนการค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และยังคงขยายตัวต่อเนื่องในช่วงระหว่างปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙

แม้ว่าจะอยู่ในสัดส่วนที่ลดลง ทั้งนี้ เนื่องมาจากสถานการณ์ภาวการณ์แข่งขันในตลาดสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพิ่มสูงขึ้น ส่วนแบ่งการตลาดของสินค้าไทยเริ่มชะลอตัวจากสินค้าคู่แข่งจากจีนและเวียดนาม โดยเฉพาะสินค้าไทยที่ต้องประสบปัญหาการลอกเลียนแบบและการละเมิดลิขสิทธิ์มากขึ้นเป็นเงาตามตัว แต่อย่างไรก็ดี โดยรวมประเทศไทยยังคงเป็นคู่ค้าของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และที่สำคัญ คือ ในจำนวนกว่าร้อยละ ๙๘ ของมูลค่าการค้าระหว่างกัน เป็นมูลค่าอันเกิดจากการค้าชายแดนโดยตลอดแนวชายแดนไทย - สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระยะทางกว่า ๑,๘๑๐ กิโลเมตร ในพื้นที่ ๑๒ จังหวัด คือ เชียงราย น่าน พิษณุโลก พะเยา อุตรดิตถ์ เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี ผ่านจุดผ่านแดนถาวรถึง ๑๙ จุด และจุดผ่อนปรนทางการค้า ๒๙ จุด เชื่อมต่อกับ ๙ แขวงชายแดน สปป.ลาว ประกอบด้วย แขวงบ่อแก้ว ไชยะบูลี เวียงจันทน์ นครหลวงเวียงจันทน์ บอลิคาไซ คำม่วน สะหวันนะเขต สาละวัน และจำปาสัก ซึ่งถือได้ว่าเป็นรูปแบบการค้าที่มีความเฉพาะตัวค่อนข้างสูงและยังเป็นภาพสะท้อนถึงสถานการณ์การค้าระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้อย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ ๑.๑๗ มูลค่าการค้าชายแดนไทย – สปป.ลาว (รายจังหวัด) ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (หน่วย : ล้านบาท)

จังหวัด	พ.ศ. ๒๕๖๑			
	มูลค่าการค้ารวม	มูลค่าส่งออก	มูลค่านำเข้า	ดุลการค้า
มุกดาหาร	๖๒,๓๑๖.๐๔	๒๕,๔๓๘.๐๓	๓,๖๘๗๘.๐๑	-๑๑,๔๓๙.๙๗
หนองคาย	***๖๒,๐๘๙.๖๘***	***๕๓,๓๘๗.๗๘***	***๘,๗๐๑.๙๐***	***๔๔,๖๘๕.๘๘***
นครพนม	๑๔,๘๒๒.๒๐	๖,๓๔๘.๔๓	๘,๔๗๓.๗๘	-๒,๑๒๕.๓๕
เลย	๖,๒๓๔.๖๘	๕,๑๖๗.๘๖	๑,๐๖๖.๘๑	๔,๑๐๑.๐๕
บึงกาฬ	๔,๐๕๒.๖๖	๓,๕๘๙.๑๒	๔๖๓.๕๔	๓,๑๒๕.๕๘

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

จากตารางที่ ๑.๑๗ เปรียบเทียบมูลค่าการค้าชายแดน ไทย-สปป.ลาว ระหว่างจังหวัดหนองคายกับจังหวัดใกล้เคียงที่มีพื้นที่ติด สปป.ลาว ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จังหวัดหนองคายมีมูลค่าการค้ารวมทั้งสิ้น ๖๒,๓๑๖.๐๔ ล้านบาท จัดอยู่ในลำดับที่ ๒ รองจากจังหวัดมุกดาหาร หากเปรียบเทียบจากดุลการค้าพบว่า จังหวัดหนองคายมีดุลการค้ารวม ๔๔,๖๘๕.๘๘ ล้านบาท ซึ่งเป็นลำดับที่ ๑ ของจังหวัดชายแดนที่มีพื้นที่ติด สปป.ลาว ทั้งหมด

๑.๖.๔.๒ การค้าชายแดนจังหวัดหนองคาย

จังหวัดหนองคาย เป็น ๑ ใน ๑๒ จังหวัดของประเทศไทยที่มีพื้นที่ติดชายแดนกับ สปป.ลาว โดยมีพื้นที่ชายแดนตามลำน้ำโขงติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นระยะทาง ๒๑๐.๖ กิโลเมตร มีที่ตั้งอยู่ตรงกันข้ามกับนครหลวงเวียงจันทน์ เมืองหลวงของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นจังหวัดเดียวของประเทศไทยที่มีสถานที่ตั้งอยู่ใกล้กับเมืองหลวงของประเทศเพื่อนบ้านมากที่สุด ซึ่งอยู่ห่างจากนครหลวงเวียงจันทน์ประมาณ ๒๕ กิโลเมตร และมีเส้นทางเชื่อมโยงการค้าที่สำคัญไปยังสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐประชาชนจีน (ตอนใต้) รวมถึงประเทศเมียนมา (GMS) และมีรถไฟเชื่อมระหว่าง ๒ เมือง โดยมีเส้นทางการค้าที่สำคัญ ดังนี้

- เส้นทางหนองคาย-(สปป.ลาว) นครหลวงเวียงจันทน์-หลวงพระบาง-(จีน) เชียงรุ้ง – คุณหมิง ถนนหมายเลข ๑๓ และ A-๓

- เส้นทาง หนองคาย(สปป.ลาว)นครหลวงเวียงจันทน์-บอลิคำไซ-(เวียดนาม) กาวแจว-ฮาติง-ฮานอย-(จีน) หนานหนิง ถนนหมายเลข ๑๓, ๘, ๑A และ A-๑

- เส้นทางหนองคาย-(สปป.ลาว) นครหลวงเวียงจันทน์-หลวงพระบาง-(จีน) เชียงรุ้ง - (พม่า) เชียงตุง ถนนหมายเลข ๑๓ และ A-๓

นอกจากนี้จังหวัดหนองคายยังเป็นจังหวัดที่มีช่องทางการค้าขายไปยัง สปป.ลาว อีกหลากหลายช่อง โดยมีด่านถาวรและจุดผ่อนปรนที่ใช้เป็นเส้นทางในการติดต่อทำมาค้าขายไปมาหาสู่ระหว่างสองประเทศ ประกอบด้วย จุดผ่านแดนถาวรและจุดตรวจ จำนวน ๓ แห่ง และจุดผ่อนปรน จำนวน ๔ จุด ได้แก่

จุดผ่านแดนถาวรและจุดตรวจ

(๑) ด่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ ๑ บ้านเหล่าจอมมณี อำเภอเมืองหนองคายกับบ้านดงพูสี เมืองหาดทรายฟอง นครหลวงเวียงจันทน์ ให้บริการทุกวัน เวลา ๐๖.๐๐ - ๒๒.๐๐ น. การคมนาคมทางบกข้ามสะพานมิตรภาพไทย-ลาว โดยรถยนต์ และรถไฟ

(๒) ด่านตรวจคนเข้าเมืองท่าเสด็จ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองหนองคายกับท่าเดื่อ เมืองหาดทรายฟอง นครหลวงเวียงจันทน์ ให้บริการทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๘.๐๐ น. การคมนาคม ทางน้ำเรือหางยาวและเรือโดยสาร

(๓) จุดตรวจสถานีรถไฟหนองคาย ตำบลในเมือง อำเภอเมืองหนองคาย

การค้าชายแดนและจุดผ่อนปรน

(๑) จุดผ่อนปรนอำเภอสังคมกับเมืองสังทอง นครหลวงเวียงจันทน์ตั้งอยู่ที่บ้านม่วง หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านม่วง กับบ้านโคกแฮ่ เมืองสังทอง เปิดสัปดาห์ละ ๒ วัน คือวันพุธกับวันเสาร์ เวลา ๐๖.๐๐ - ๑๘.๐๐ น. การคมนาคมทางน้ำโดยเรือหางยาว และเรือโดยสาร

(๒) จุดผ่อนปรนอำเภอศรีเชียงใหม่กับเมืองสีโคดตะบอง นครหลวงเวียงจันทน์ ตั้งอยู่ที่บ้านหม้อ หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านหม้อ กับบ้านหนองดา เมืองสีโคดตะบอง เปิดสัปดาห์ละ ๓ วัน วันอังคาร วันพฤหัสบดี และวันเสาร์ เวลา ๐๘.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. การคมนาคมทางน้ำ โดยเรือหางยาวและเรือโดยสาร

(๓) จุดผ่อนปรนอำเภอโพนพิสัยกับเมืองปากงึม นครหลวงเวียงจันทน์ ตั้งอยู่ที่บ้านจุมพล หมู่ที่ ๑ ตำบลจุมพล อำเภอโพนพิสัย กับ บ้านโดน เมืองปากงึม นครหลวงเวียงจันทน์ เปิดสัปดาห์ละ ๒ วัน คือ วันอังคารกับวันเสาร์ เวลา ๐๘.๐๐ – ๑๖.๐๐ น. การคมนาคมทางน้ำ โดยเรือหางยาวและเรือโดยสาร

(๔) จุดผ่อนปรนอำเภอรัตนวาปีกับเมืองท่าพะบาด แขวงบอลิคำไซ ตั้งอยู่ที่บ้านเปงจาน หมู่ที่ ๘ ตำบลโพนแพง อำเภอรัตนวาปี กับ บ้านทวย เมืองท่าพะบาด แขวงบอลิคำไซ เปิดสัปดาห์ละ ๓ วัน คือ วันพุธ วันศุกร์ และวันอาทิตย์ เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น. การคมนาคมทางน้ำ โดยเรือหางยาว และเรือโดยสาร

ตารางที่ ๑.๑๘ สถิติมูลค่าสินค้าในลักษณะของติดตัวผู้โดยสาร/คนเดินทางเข้า – ออก ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐

จุดผ่อนปรน	สินค้าส่งออก	มูลค่า ปี ๒๕๕๘ (บาท)	มูลค่า ปี ๒๕๕๙ (บาท)	มูลค่า ปี ๒๕๖๐ (บาท)
ตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ (เวลาเปิดทำการวันอังคารวันพฤหัสบดีและวันเสาร์)	ผักและผลไม้, อุปโภคบริโภค, เครื่องจักสาน	๑๕๑,๐๘๕,๑๑๑	๑๙๑,๒๗๘,๐๒๔	๑๕๕,๔๖๕,๑๒๘
บ้านม่วง อำเภอสังคม (เวลาเปิดทำการวันพุธและวันเสาร์)	ผักและผลไม้, อุปโภคบริโภค, เครื่องจักสาน	๒๓,๒๑๓,๐๓๘	๑๙,๙๗๓,๘๕๘	๑๘,๔๙๗,๔๑๗
บ้านจุมพล อำเภอโพนพิสัย เวลาเปิดทำการวันอังคารและวันเสาร์	ผักและผลไม้, อุปโภคบริโภค, เครื่องจักสาน	๓๐,๑๙๔,๑๙๐	๓๒,๐๔๑,๔๔๐	๔๔,๖๖๖,๐๒๐
บ้านเปงจาน อำเภอรัตนวาปี (เวลาเปิดทำการวันพุธ วันศุกร์และวันอาทิตย์)	ผักและผลไม้, อุปโภคบริโภค, เครื่องจักสาน	๑๘,๒๗๙,๓๖๗	๑๕,๗๕๔,๑๙๘	๘,๙๔๒,๑๓๑
รวมมูลค่าการส่งออก/ปี		**๒๒๒,๗๗๑,๗๐๖**	**๒๕๙,๐๔๗,๕๒๐**	**๒๒๗,๕๗๐,๖๙๖**

ที่มา : ด่านศุลกากรหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๑๘ สรุปได้ว่า ภาพรวมของมูลค่าการส่งออก ณ จุดผ่อนปรน ๔ จุด ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ประจำปี ๒๕๖๐ มีมูลค่าการส่งออกทั้งสิ้น ๒๒๗,๕๗๐,๖๙๖ บาท เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าการส่งออกปี ๒๕๕๙ ที่มีมูลค่าทั้งสิ้น ๒๕๙,๐๔๗,๕๒๐ บาท พบว่ามีมูลค่าการส่งออกลดลง ๓๑,๔๗๖,๘๒๔ บาทมูลค่าการส่งออกการค้าที่ผ่านจุดผ่อนปรนที่มีมูลค่าสูงสุด อันดับที่หนึ่ง คือ จุดผ่อนปรนบ้านหม้ออำเภอศรีเชียงใหม่ มูลค่าการส่งออกทั้งสิ้น ๑๕๕,๔๖๕,๑๒๘ บาท ปรับลดลงจากปี ๒๕๕๙ ถึง ๓๕,๘๑๒,๘๙๖ บาท รองลงมา คือ จุดผ่อนปรนบ้านจุมพล อำเภอโพนพิสัย มูลค่าทั้งสิ้น ๔๔,๖๖๖,๐๒๐ บาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๙ ถึง ๑๒,๖๒๔,๕๘๐ บาท รองลงมา คือ จุดผ่อนปรนบ้านม่วง อำเภอสังคม มูลค่าทั้งสิ้น ๑๘,๔๙๗,๔๑๗ บาท ปรับลดลงจากปี ๒๕๕๙ ถึง ๑,๔๗๖,๔๔๑ และจุดผ่อนปรนบ้านเปงจาน อำเภอรัตนวาปี มูลค่าทั้งสิ้น ๘,๙๔๒,๑๓๑ บาท ปรับลดลงจากปี ๒๕๕๙ ถึง ๖,๘๑๒,๐๖๗ บาท

ตารางที่ ๑.๑๙ แสดงสถิติการค้าชายแดน ไทย-ลาว ด้านจังหวัดหนองคาย ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑ หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ. / ประเภท	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	อัตราการเปลี่ยนแปลง % ปี ๖๑/๖๐
การค้ารวม	๖๔,๐๔๖.๗๒	๖๐,๐๘๑.๑๓	๖๒,๐๘๙.๖๘	**๓.๓๔**
ส่งออก	๕๖,๕๗๕.๓๔	๕๓,๓๓๓.๐๒	๕๓,๓๘๗.๗๘	**๐.๑๐**
นำเข้า	๗,๔๗๑.๓๘	๖,๗๔๘.๑๑	๘,๗๐๑.๙๐	**๒๘.๙๕**
ดุลการค้า	๔๙,๑๐๓.๙๖	๔๖,๕๘๔.๙๑	๔๔,๖๘๕.๘๘	**-๔.๐๗**

ที่มา : ด่านศุลกากรหนองคาย โดย สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย (รวมทั้งด่านถาวรและจุดผ่อนปรน)

จากตารางที่ ๑.๑๙ มูลค่าการค้าชายแดน ไทย-สปป.ลาว ด้านจังหวัดหนองคาย ปี ๒๕๖๑ มีมูลค่าการค้ารวมทั้งสิ้น ๖๒,๐๘๙.๖๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๒,๐๐๘.๕๕ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๓๔

มูลค่าการส่งออก ๕๓,๓๘๗.๗๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๕๔.๗๖ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๑๐ มูลค่าการนำเข้า ๘,๗๐๑.๙๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๑,๙๕๓.๗๙ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๘.๙๕ ดุลการค้า ๔๔,๖๘๕.๘๘ ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ๑,๘๙๙.๐๓ ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ ๔.๐๗

ตารางที่ ๑.๒๐ แสดงสินค้าส่งออก ๑๐ อันดับแรก ปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐

ปีงบประมาณ	ชนิดสินค้า	มูลค่า (บาท)
พ.ศ. ๒๕๕๘	๑ น้ำมันปิโตรเลียมและน้ำมันที่ได้จากแร่บิทูมินัส นอกจากที่เป็นน้ำมันดิบ รวมทั้งสิ่งปรุงแต่ง	๑๐,๔๕๘,๘๖๔,๖๒๒.๒๐
	๒.รถยนต์นั่งที่มีกระบะ พร้อมเครื่องปรับอากาศเครื่องยนต์ดีเซล เครื่องยนต์ดีเซลไม่เกิน ๓,๐๐๐ ซีซี.	๔,๔๑๐,๒๖๘,๙๗๔.๖๘
	๓. รถยนต์นั่ง พร้อมเครื่องปรับอากาศขับเคลื่อนสี่ล้อ	๔,๓๑๐,๖๙๓,๒๖๗.๑๑
	๔. เครื่องดื่มรวมถึงน้ำอัดลมที่มีน้ำตาลหรือสารทำให้ฟวานอื่น ๆ (ไม่มีแอลกอฮอล์)	๙๖๒,๘๗๗,๘๔๖.๐๘
	๕. อาหารสัตว์สำเร็จรูป	๙๐๓,๕๖๐,๕๔๖.๘๘
	๖. รถจักรยานยนต์	๖๕๑,๖๙๓,๐๕๐.๘๕
	๗. รถไถนาเดินตามพร้อมอุปกรณ์	๖๐๙,๐๙๑,๔๖๗.๘๑
	๘. โทรศัพท์มือถือ, เครื่องโทรสาร	๕๖๘,๖๕๖,๓๓๐.๘๕
	๙. ของอื่น ๆ ทำด้วยพลาสติก	๕๕๒,๕๙๒,๘๕๗.๓๑
	๑๐. สิ่งปรุงแต่งใช้ซักล้างและใช้ทำความสะอาด	๔๕๑,๗๙๒,๔๗๔.๗๘
	รวมมูลค่าสิ้นค้าส่งออก	๒๓,๘๘๐,๐๙๑,๔๓๘.๕๕
พ.ศ. ๒๕๕๙	๑. รถยนต์นั่ง พร้อมเครื่องปรับอากาศขับเคลื่อนสี่ล้อ	๘,๖๗๑,๔๕๓,๘๘๘.๘๐
	๒. น้ำมันปิโตรเลียมและน้ำมันที่ได้จากแร่บิททูมินัส นอกจากที่เป็นน้ำมันดิบ รวมทั้งสิ้นปรุงแต่ง	๗,๙๕๖,๒๑๑,๕๔๔.๑๑
	๓. เครื่องดื่มรวมถึงน้ำอัดลมที่มีน้ำตาลหรือสารทำให้หวานอื่น ๆ (ไม่มีแอลกอฮอล์)	๑,๐๓๒,๒๕๒,๕๙๕.๒๐
	๔. อาหารสัตว์	๘๐๖,๘๘๑,๑๑๙.๒๒
	๕. รถบรรทุก	๗๔๒,๖๙๔,๐๗๖.๙๒
	๖. รถจักรยานยนต์	๗๑๘,๙๒๕,๐๕๔.๘๓
	๗. ปูนซีเมนต์	๖๘๔,๘๙๒,๗๕๒.๑๘
	๘. เ ครื่องจักรอัตโนมัติ, ส่วนประกอบของเครื่องจักร	๖๘๒,๘๕๒,๙๓๘.๕๑
	๙. รถขุดดินพร้อมอุปกรณ์	๕๖๖,๓๕๓,๐๓๗.๕๓
	๑๐. เหล็ก	๔๕๑,๓๘๗,๓๙๒.๖๔
	รวมมูลค่าสิ้นค้าส่งออก	๒๒,๓๑๓,๙๐๔,๓๙๙.๙๔
พ.ศ. ๒๕๖๐	๑. น้ำมันปิโตรเลียมและน้ำมันที่ได้จากแร่บิททูมินัส นอกจากที่เป็นน้ำมันดิบ รวมทั้งสิ้นปรุงแต่ง	๘,๒๐๖,๗๖๕,๙๘๒.๐๘
	๒. รถยนต์นั่ง พร้อมเครื่องปรับอากาศขับเคลื่อนสี่ล้อ	๕,๕๕๒,๓๘๔,๓๗๔.๑๔

ปีงบประมาณ	ชนิดสินค้า	มูลค่า (บาท)
	๓. เครื่องดื่มรวมถึงน้ำอัดลมที่มีน้ำตาลหรือสารทำให้หวานอื่น ๆ (ไม่มีแอลกอฮอล์)	๑,๐๗๓,๕๙๒,๔๕๐.๙๘
	๔. เครื่องโทรศัพท์สำหรับเครือข่ายเซลลูลาร์ หรือสำหรับเครื่องข่ายไร้สายอื่น ๆ โมเด็ม เครื่องรับ-ส่งวิทยุ	๘๙๕,๓๑๖,๑๐๑.๐๐
	๕. รถจักรยานยนต์ อื่น ๆ ที่ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์	๗๗๒,๑๑๕,๖๕๙.๘๐
	๖. อาหารสัตว์สำเร็จรูป	๖๘๗,๗๐๐,๕๑๙.๕๑
	๗. โซเดียมลอริลซัลเฟต	๖๖๘,๓๗๖,๘๓๐.๐๕
	๘. ส่วนประกอบของเครื่องจักร	๒๘๘,๘๘๕,๖๘๓.๒๙
	๙. ฝาปิดท่อ ฝาตะแกรงปิดท่อ	๒๔๕,๓๑๙,๐๔๔.๗๓
	๑๐. กาแฟ	๑๗๘,๕๔๓,๒๑๑.๕๕
	รวมมูลค่าสินค้าส่งออก	๑๘,๕๖๘,๙๙๙,๘๕๗.๑๓

ที่มา : ด่านศุลกากรหนองคาย

ตารางที่ ๑.๒๑ แสดงสินค้านำเข้า ๑๐ อันดับแรก ปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐

ปีงบประมาณ	ชนิดสินค้า	มูลค่า (บาท)
๒๕๕๘	พลังงานไฟฟ้า	๑,๓๘๒,๓๑๕,๙๒๘.๕๘
	ใบยาสูบแห้ง	๔๓๒,๗๙๒,๑๐๒.๘๗
	ชุดสายไฟรถยนต์สำเร็จรูป,สายเคเบิ้ล	๓๘๖,๑๙๗,๒๐๗.๒๘
	รถยนต์นั่งที่มีกระบะใหม่เครื่องยนต์ดีเซล	๓๕๒,๑๘๑,๐๖๖.๘๗
	ส่วนประกอบรองเท้าด้านบน	๒๖๗,๐๐๕,๔๘๒.๕๐
	ไม้แปรรูป,ไม้สำเร็จรูป	๒๖๑,๓๘๙,๑๑๘.๓๓
	หม้อแปลงไฟฟ้า	๑๘๑,๕๒๑,๔๒๑.๒๕
	ลูกชิดเชื่อม	๙๙,๓๑๘,๙๒๘.๑๖
	รถยนต์ปิคอัพ	๙๕,๒๑๔,๙๙๔.๘๙
	เศษกระดาษ	๔๐,๗๒๙,๔๕๖.๙๙
	รวมมูลค่าสิ้นค้านำเข้า	๓,๔๙๘,๖๖๕,๗๐๗.๗๒
๒๕๕๙	พลังงานไฟฟ้า	๔,๙๖๒,๔๑๖,๐๑๙.๔๗
	รถยนต์	๑,๐๖๘,๘๔๓,๕๓๔.๐๙
	ชุดสายไฟสำเร็จรูป,สายเคเบิ้ล	๕๖๙,๔๔๓,๐๘๒.๒๙
	ส่วนประกอบรองเท้าด้านบน	๒๖๘,๗๔๓,๘๙๒.๐๖
	หม้อแปลงไฟฟ้า	๑๔๙,๑๗๓,๐๔๕.๔๒
	รถบรรทุก	๑๓๗,๙๐๕,๔๕๘.๗๒
	เครื่องดื่มสำเร็จรูป	๑๒๔,๓๐๕,๖๑๑.๘๖
	รถเครน (เก่าใช้แล้ว)	๑๑๐,๔๘๓,๕๐๑.๑๖
	เศษกระดาษ	๗๔,๗๓๘,๘๖๓.๖๕

ปีงบประมาณ	ชนิดสินค้า	มูลค่า (บาท)
	ไม้แปรรูป	๒๒,๗๖๓,๒๕๘.๗๖
	รวมมูลค่าสิ้นค้านำเข้า	๗,๔๘๘,๘๑๖,๒๖๗.๔๘
๒๕๖๐	พลังงานไฟฟ้า	๔,๗๓๖,๕๙๙,๓๕๙.๕๒
	ชุดสายไฟสำเร็จรูป, สายเคเบิ้ล	๖๗๗,๐๕๐,๙๑๓.๑๓
	พื้นรองเท้าด้านนอกและส้นรองเท้าทำด้วยยาง,พลาสติก	๓๔๖,๗๐๓,๓๑๓.๙๗
	เครื่องดื่มสำเร็จรูป	๒๗๗,๕๖๐,๖๐๒.๘๑
	ตัวควบคุมแรงดันไฟฟ้าแบบขั้น (ออโตทรานฟอร์มเมอร์)	๑๖๓,๔๑๑,๖๐๒.๐๘
	กระดาษหรือกระดาษแข็งชนิดกระดาษคราฟ	๕๘,๕๓๕,๖๘๒.๒๐
	เครื่องมือปรับแรงเคลื่อนไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ	๑๗,๙๗๙,๔๑๓.๑๔
	เครื่องมืออุปกรณ์สำหรับวัดหรือตรวจการหาแผ่รังสี	๑๖,๖๕๑,๕๙๖.๐๒
	เบียร์	๔,๖๒๓,๙๕๙.๙๗
	ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์	๓,๐๗๑,๗๕๖.๘๑
รวมมูลค่าสินค้านำเข้า		๖,๓๐๒,๑๘๘,๑๙๙.๖๕

ที่มา : ด่านศุลกากรหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๒๐ – ๑.๒๑ มูลค่าการค้าชายแดนไทย – สปป.ลาว ปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐ มีสินค้าผ่านแดนขาออกและขาเข้าที่ผ่านด่านศุลกากรหนองคาย ดังนี้

- <u>สินค้าผ่านแดนขาออก</u> การค้าผ่านแดนขาออกจากประเทศที่สามไป สปป.ลาว ที่ผ่านจังหวัดหนองคาย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น ๑๘,๕๖๘,๙๙๙,๘๕๗.๑๓ บาท เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๙ (ม.ค.- ธ.ค.) ปรากฏว่าการค้าผ่านแดนขาออกลดลง ๓,๗๔๔,๙๐๔,๕๔๒.๘๑ บาท สินค้าผ่านแดนขาออกที่สำคัญและมากที่สุด ได้แก่ น้ำมันปิโตรเลียมและน้ำมันที่ได้จากแร่บิทูมินัส นอกจากที่เป็นน้ำมันดิบ รวมทั้งสิ้นปรุงแต่ง รถยนต์นั่งพร้อมเครื่องปรับอากาศขับเคลื่อนสี่ล้อ และเครื่องดื่มรวมถึงน้ำอัดลมที่มีน้ำตาล หรือสารทำให้หวานอื่น ๆ (ไม่มีแอลกอฮอล์) เป็นต้น

- <u>สินค้าผ่านแดนขาเข้า</u> การค้าผ่านแดนขาเข้าจาก สปป.ลาว ที่ผ่านจังหวัดหนองคาย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น ๖,๓๐๒,๑๘๘,๑๙๙.๖๕ บาท เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๙ (ม.ค.-ธ.ค.) ๗,๔๘๘,๘๑๖,๒๖๗.๔๘ บาท ปรากฏว่าการค้าผ่านแดนขาเข้าลดลง ๑,๑๘๖,๖๒๘,๐๖๗.๘๓ บาท สินค้าผ่านแดนขาเข้าที่สำคัญและมากที่สุด ได้แก่ พลังงานไฟฟ้า ชุดสายไฟสำเร็จรูป, สายเคเบิ้ล และพื้นรองเท้าด้านนอกและส้นรองเท้าทำด้วยยาง, พลาสติก เป็นต้น

๑.๖.๔.๓ อุปสรรคการค้าชายแดนไทย – สปป.ลาว

๑. สปป.ลาว ได้ออกข้อกำหนดมาตรการว่าด้วยการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ ๑๐ จากสินค้าติดตัวผู้โดยสารขาเข้าประเทศที่เป็นทั้งพลเมืองลาว คนต่างด้าวและคนต่างประเทศ ที่มีมูลค่าตั้งแต่ ๕๐ เหรียญสหรัฐขึ้นไป ส่งผลกระทบกับห้างสรรพสินค้า ร้านค้าส่งค้าปลีก พ่อค้าแม่ค้าตลาดสดตลาดนัดและผู้ประกอบการการค้าชายแดนรายเล็ก และประชาชนชาวลาวที่เป็นผู้ซื้อโดยตรง

๒. สปป.ลาว ได้ออกนโยบายให้ประชาชนชาวลาวใช้เงินกีบในประเทศ โดยได้กำหนดให้ประชาชนชาวลาวแลกเปลี่ยนเงินบาทไทย ได้ไม่เกินคนละ ๑,๐๐๐ บาท และเสียค่าธรรมเนียมในการแลกเปลี่ยน ๓๐ บาท ต่อครั้ง อัตราการแลกเปลี่ยน ๒๔๕ กีบ ต่อ ๑ บาท จึงทำให้เงินบาทจึงเป็นที่ต้องการสูงใน สปป.ลาว อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทในตลาดมืดจึงสูงถึง ๒๕๐ – ๓๐๐ กีบต่อ ๑ บาท ส่งผลให้ชาวลาวและผู้ประกอบชาวลาวมีเงินบาทมาซื้อสินค้าไทยได้น้อยลง

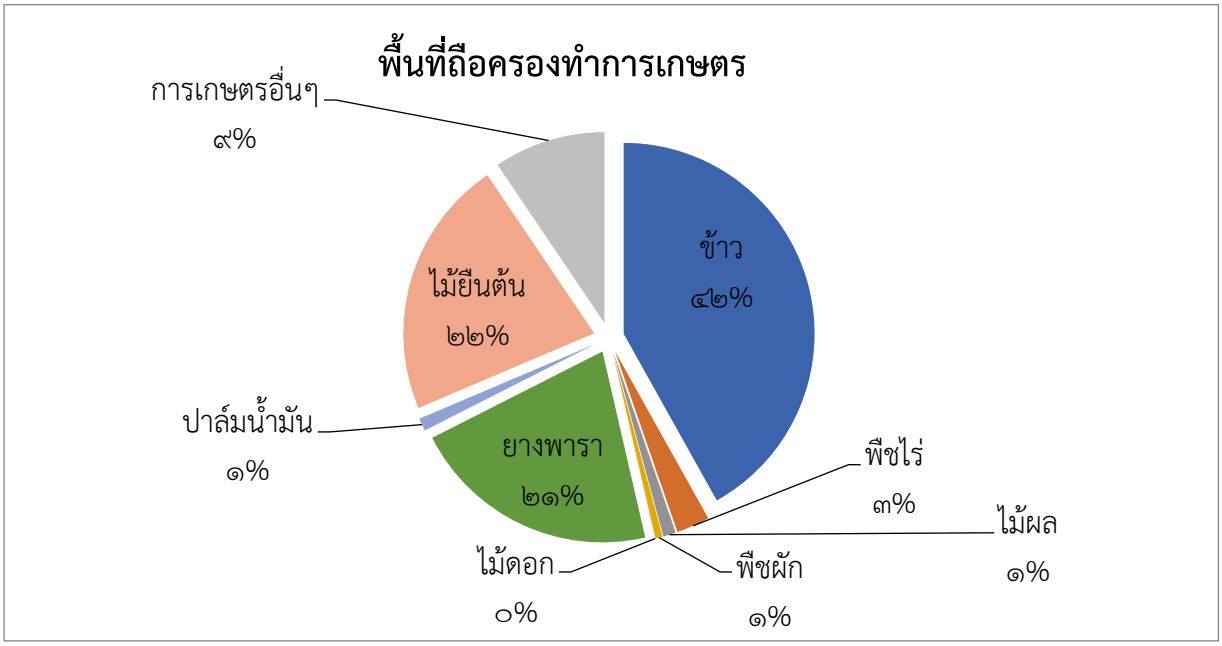
๓. สปป.ลาว ได้กำหนดให้สินค้าที่นำเข้าทางด่านท้องถิ่นและด่านประเพณี เป็นสินค้าที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตเท่านั้น เช่น ผัก ผลไม้ และของที่เน่าเสียง่าย หากเป็นสินค้าที่อุปโภคบริโภคที่เป็นจำพวกของแห้งที่มีลักษณะเพื่อเป็นการค้า ให้ไปส่งออกและนำเข้าทางด่านสากล จึงทำให้ผู้ประกอบการค้าชายแดนรายเล็กได้รับผลกระทบโดยตรง

๔. การค้านอกระบบ จากสถานการณ์ดังกล่าวและปัญหาความไม่เข้าใจของกฎหมายจึงเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐใช้เป็นช่องทางในการหาผลประโยชน์กับผู้ประกอบการและประชาชนที่เดินทางเข้าออก

๑.๖.๕ ข้อมูลด้านเกษตรกรรม

๑.๖.๕.๑ การเกษตรกรรม จังหวัดหนองคายมีพื้นที่ทั้งหมด ๑,๘๙๓,๗๒๖ ไร่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตร ๑,๒๔๐,๒๙๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๔๙ โดยมีจำนวนครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๕๑,๒๗๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๙๑ ของครัวเรือนทั้งหมด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ารายได้ส่วนใหญ่ของจังหวัดหนองคายมาจากภาคเกษตรกรรม

แผนภูมิที่ ๑.๑๖ แสดงพื้นที่ถือครองทำการเกษตร

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

จากแผนภูมิที่ ๑.๑๖ สรุปได้ว่า จังหวัดหนองคายมีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่ใช้ทำนาข้าว มีเนื้อที่ประมาณ ๕๑๙,๕๗๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒ ของพื้นที่การเกษตร นอกจากนั้นยังใช้ประโยชน์สำหรับการปลูกยางพารา ประมาณ ๒๖๒,๐๓๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑ ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด

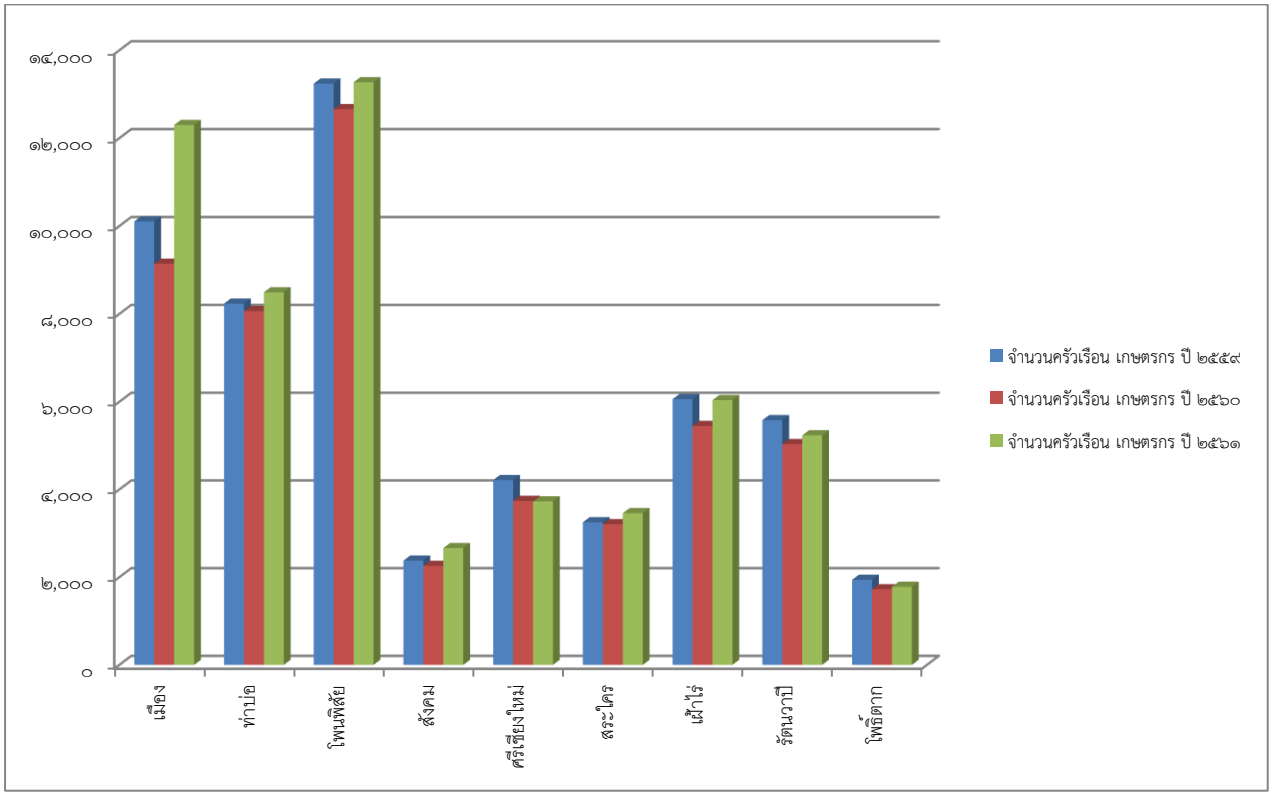
(๑) <u>ครัวเรือนเกษตรกร</u> เมื่อพิจารณาจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดหนองคายตามข้อ ๑.๖.๑ พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ปี ๒๕๕๙ ภาคเกษตร คิดเป็นร้อยละ ๒๔ เมื่อพิจารณาจากพื้นที่การเกษตรของจังหวัดหนองคายพบว่ามีสูงถึง ๑,๑๙๕,๙๒๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๒๒ จากพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด โดยมีจำนวนครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๕๕,๐๐๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๑๕ ของครัวเรือนทั้งหมด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ารายได้ส่วนใหญ่ของจังหวัดหนองคายมาจากภาคเกษตรกรรม และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าในภาคเกษตรกรรมมีหลายปัจจัย เช่น ลักษณะดิน คุณภาพของดิน การจัดรูปที่ดิน ระบบชลประทาน พันธุ์พืชที่เหมาะสมต่อการประมง และปศุสัตว์ที่มีคุณภาพ การรวมกลุ่มในรูปของสหกรณ์ เป็นต้น ที่ภาครัฐควรให้ความสำคัญ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และกำหนดทิศทางการพัฒนาที่เหมาะสมต่อไป

ตารางที่ ๑.๒๒ แสดงการเปรียบเทียบจำนวนครัวเรือนเกษตรกรระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑

อำเภอ	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ปี ๒๕๕๙	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ปี ๒๕๖๐	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ปี ๒๕๖๑
เมือง	๑๐,๑๐๕	๙,๑๔๒	๑๒,๓๐๐
ท่าบ่อ	๘,๒๓๕	๘,๐๖๔	๘,๔๙๒
โพนพิสัย	๑๓,๒๔๒	๑๒,๖๕๙	๑๓,๒๗๒
สังคม	๒,๓๗๙	๒,๒๕๗	๒,๖๖๓
ศรีเชียงใหม่	๔,๒๑๓	๓,๗๓๙	๓,๗๒๘
สระใคร	๓,๒๕๒	๓,๒๐๘	๓,๔๖๐
เฝ้าไร่	๖,๐๕๙	๕,๔๔๘	๖,๐๓๗
รัตนวาปี	๕,๕๗๙	๕,๐๓๖	๕,๒๓๔
โพธิ์ตาก	๑,๙๓๙	๑,๗๒๕	๑,๗๘๐
รวม	**๕๕,๐๐๓**	**๕๑,๒๗๘**	**๕๖,๙๖๖**

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑)

แผนภูมิที่ ๑.๑๗ แสดงการเปรียบเทียบจำนวนครัวเรือนเกษตรกรระหว่างปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย (ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑)

จากตารางที่ ๑.๒๒ และแผนภูมิที่ ๑.๑๗ จะเห็นว่า จำนวนครัวเรือนเกษตรกรในปี ๒๕๕๘ ลดลงจากปี ๒๕๕๗ คิดเป็นร้อยละ ๒.๒ ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์และข้อกำหนดในการรับขึ้นทะเบียนเกษตรกร โดยกำหนดให้ขึ้นทะเบียนเกษตรกร ๑ ครัวเรือน ต่อ ๑ ทะเบียนบ้าน แม้ว่าเกษตรกรบางรายจะอาศัย

อยู่ในทะเบียนบ้านเดียวกัน และมีการถือครองพื้นที่การเกษตรแยกกันอย่างชัดเจนก็ตาม ทำให้ข้อมูลจำนวนครัวเรือนเกษตรกรลดลง ทั้งนี้ในปี ๒๕๕๙ จำนวนเกษตรกรเพิ่มขึ้นจากเดิมในปี ๒๕๕๘ คิดเป็นร้อยละ ๕.๔๔ เนื่องจากภาครัฐมีนโยบายให้การช่วยเหลือเกษตรกรหลายโครงการ เช่น โครงการการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐ ทำให้เกษตรกรให้ความสำคัญและมาขึ้นทะเบียนเกษตรกรมากขึ้น ประกอบกับเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการได้ต้องขึ้นทะเบียนเกษตรกรก่อนถึงจะสามารถเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ได้

(๒) พื้นที่การเกษตร

ตารางที่ ๑.๒๓ ข้อมูลด้านการเกษตรระดับจังหวัดหนองคาย ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ถือครองทำการเกษตร (ไร่)				
		รวมพื้นที่เกษตร(ไร่)	แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร			พื้นที่อื่น ๆ
			แหล่งน้ำเกษตรกร(ไร่)	แหล่งน้ำ พด.(ไร่)	แหล่งน้ำ สปก.(ไร่)	
๑. เมืองหนองคาย	๓๘๑,๘๙๒	๑๔๒,๗๖๑	๑๘๓.๔๔	๔๓๙.๕	๖๕.๐๖	๒๓๙,๑๓๑
๒. ท่าบ่อ	๒๒๒,๐๗๑	๑๔๒,๓๐๙	๕๗.๕	๓๑๖.๕	-	๗๙,๗๖๒
๓. โพนพิสัย	๔๐๑,๗๑๑	๓๒๐,๙๐๑	-	๔๔๒	๘๓๕.xe๑๕	๘๐,๗๒๑
๔. ศรีเชียงใหม่	๑๒๓,๗๒๖	๕๔,๐๘๑	๓๐.๑	๑๖๓.๕	๕๐.๔๐	๖๙,๖๔๕
๕. สังคม	๒๘๑,๐๗๗	๑๙๐,๙๖๕	๒๐๑	๒๐๐	-	๙๐,๑๑๓
๖. สระใคร	๑๓๑,๘๑๓	๖๒,๘๕๖	๔๗๔.๕	๑๘๗.๕	-	๖๘,๙๕๘
๗. เฝ้าไร่	๑๕๙,๙๓๗	๑๔๙,๑๕๖	๓๔.๓๖	๒๕๙.๕	๔๘๐.๑๔	๑๐,๗๘๒
๘. รัตนวาปี	๑๒๗,๕๐๕	๑๒๓,๘๙๔	๒๑๑.๔๕	๑๘๑.๕	๑๓๒.๐๕	๓,๖๑๐
๙. โพธิ์ตาก	๖๔,๐๘๒	๕๓,๓๖๗	๕๐.๓๔	๑๙๕	๘๐.๖๖	๑๐,๗๑๖
รวม	**๑,๘๙๓,๗๒๖**	**๑,๒๔๐,๒๙๐**	**๑,๒๐๒.๕๔**	**๒,๓๘๕**	**๑,๖๔๓.๔๖**	**๖๕๓,๔๓๖**

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐

จากตารางที่ ๑.๒๓ สรุปได้ว่าจังหวัดหนองคายมีพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๑,๒๔๐,๒๙๐ ไร่ โดยเป็นพื้นที่ที่อยู่แหล่งน้ำของเกษตรกร จำนวน ๑,๒๐๒.๕๔ ไร่ แหล่งน้ำของพัฒนาที่ดิน ๒,๓๘๕ ไร่ แหล่งน้ำของสำนักงานปฏิรูปเพื่อเกษตรกรรม จำนวน ๑,๖๔๓.๔๖ ไร่ และพื้นที่อื่น ๆ ๖๕๓,๔๓๖ ไร่

คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จ จังหวัดหนองคายได้ร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรและสหกรณ์และวางแผนแนวทางยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการเกษตรยั่งยืน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ โดยขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และจังหวัดหนองคาย รวมทั้งสอดรับกับแนวทางประชารัฐ ที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ได้แก่ ประชาชน ภาครัฐ และเอกชน โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อปัจจัยการผลิตทางการเกษตร สนับสนุนเกษตรกรได้ใช้ปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพได้มาตรฐานในราคาที่เป็นธรรม พร้อมสร้างเครือข่ายผู้ผลิตปัจจัยการผลิตคุณภาพ มุ่งสร้างต้นแบบความร่วมมือด้านปัจจัยการผลิต รวมทั้งมุ่งเน้นการผลิตสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพ โดยเน้นการตลาดนำการผลิต แนวทางหนึ่ง คือ บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสร้างรายได้ให้ชุมชน เน้นการสร้างรายได้ให้ชุมชนผ่าน ๓ กลุ่มงาน คือ เกษตร แปรรูป และท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยจะมีกระบวนการจัดการที่ให้ความรู้ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง จนถึงปลายทาง เพื่อช่วยชุมชนให้มีรายได้มากขึ้น ทั้งนี้จังหวัดหนองคายได้กำหนดสินค้าเกษตรเพื่อส่งเสริมการจัดตั้งบริษัท ประชารัฐรักสามัคคี

จังหวัดหนองคาย ได้แก่ ปลานิลกระชัง กล้วย และโควากิว เป็นต้น นอกจากนั้นยังได้ดำเนินการระบบส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ และการทำเกษตรในพื้นที่เหมาะสม (zoning) รวมทั้งการดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ของประเทศ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จจังหวัดหนองคาย ได้กำหนดเป็นสินค้าเป้าหมาย ประกอบด้วย

๑. สินค้าเกษตรหลักของจังหวัด ได้แก่ ข้าว ยางพารา ไข่ไก่ และปลานิลกระชัง

๒. สินค้าเกษตรที่มีโอกาสสูงหรือสินค้าดาวรุ่ง ได้แก่ กล้วยหอมทอง มะพร้าวน้ำหอม โควากิว พืชผักและสมุนไพร และแพะ

๓. สินค้าเกษตรที่ต้องรักษาระดับการผลิต ได้แก่ สับปะรด

๔. สินค้าเกษตรอื่นที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัด ได้แก่ ยาสูบ

สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดหนองคาย

จังหวัดหนองคาย มีพื้นที่การเกษตรรวม ๑,๒๐๙,๕๘๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๖๗ ของพื้นที่ทั้งหมด สามารถทำการเกษตรได้หลากหลายชนิดทั้งนาข้าว พืชไร่ ไม้ผล พืชผัก ประมง และปศุสัตว์ โดยมีพื้นที่ปลูกข้าว ๕๑๙,๕๗๐ ไร่ มูลค่า ๒,๓๑๕.๒๕ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนพื้นที่ร้อยละ ๔๑.๘๙ ของพื้นที่การเกษตร รองลงมาคือ พื้นที่ปลูกยางพารา ๒๖๒,๐๓๗ ไร่ คิดเป็นสัดส่วนพื้นที่ร้อยละ ๒๑.๑๓ ของพื้นที่การเกษตร มูลค่า ๘๘๔.๗๙ ล้านบาท ปลานิลกระชัง มูลค่า ๑,๐๘๐ ล้านบาท ไข่ไก่ มูลค่า ๓๗๑.๕๓ ล้านบาท พืชผัก ได้แก่ พริก มะเขือเทศ ถั่วฝักยาว แตงร้าน กะหล่ำปลี สะระแหน่ โหระพา มะเขือเปราะ กะเพรา มูลค่ารวม ๑๕๙.๙๖ ล้านบาท เป็นต้น

ตารางที่ ๑.๒๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดหนองคาย

ที่	ชนิด	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	ผลผลิตรวม (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
๑	ข้าว	๕๑๙,๕๗๐	๓๖๘	๑๘๗,๓๓๗	๒,๓๑๕.๒๕
๒	ยางพารา	๒๖๒,๐๓๗	๒๒๑	๔๓๘๓๘	๒,๒๐๑
๓	ปลานิลกระชัง	๓,๙๓๒ (กระชัง)	-	๑๒,๗๖๔.๖๓	๑,๐๐๑.๔๔
๔	พืชผัก	๔,๒๗๙	-	๕,๔๓๙	๑๕๙.๙๖
๕	ไข่ไก่	๕๖๘,๗๒๗ (ตัว)	-	๑๓๔,๖๑๐,๖๖๗ ฟอง	๓๗๑.๕๓
๖	สับปะรด	๑๐,๐๔๐	๕,๗๑๘	๒๗,๙๒๒	๒๓๘.๑๗
๗	กล้วย	๙,๙๕๘	๒,๕๓๓	๒๕,๒๒๘	๓๖๙.๑๖
๘	ยาสูบ	๙,๔๖๐	๓๓๐	๓,๑๒๑	๓๑๒.๑๐
๙	อ้อยโรงงาน	๒๕,๑๕๕	๑๐,๑๐๓	๓๕๔,๑๒๓	๓๐๘.๐๙
๑๐	ไม้ผล	๓,๘๙๘	-	๕,๙๒๖	๗๒.๗๕
๑๑	มันสำปะหลัง	๑๖,๑๑๒	๓,๐๗๑	๔๙,๔๓๘	๑๑๓.๗๑
๑๒	ปาล์มน้ำมัน	๑๓,๓๔๘	๑,๒๖๒	๑๓,๑๗๐	๓๒.๙๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย (ข้อมูล ณ วันที่ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๑)

๑.๑ สินค้าเกษตรหลัก

(๑) ข้าว นับเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดหนองคาย ที่สร้างรายได้ ให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในภาคการเกษตรของจังหวัดมาอย่างยาวนาน สภาพการทำนาของจังหวัดหนองคาย มีทั้งอาศัยน้ำฝนและการใช้น้ำจาก

ชลประทานรวมถึงคลองส่งน้ำจากสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ซึ่งในพื้นที่ชลประทานเข้าถึงสามารถทำนาได้ปีละ ๒ ครั้ง คือ นาปีและนาปรัง ซึ่งในปี ๒๕๕๙/๖๐ จังหวัดหนองคาย มีพื้นที่ปลูกข้าว ทั้งสิ้น ๕๑๙,๕๗๐ ไร่ พันธุ์ข้าว ที่ปลูกฤดูทำนาปี ข้าวเหนียวใช้พันธุ์ กข.๖ ชิวแม่จัน ข้าวเจ้าใช้พันธุ์ กข.๑๕ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ไรซ์เบอร์รี่ ฤดูทำนาปรังข้าวเหนียว ใช้พันธุ์ กข. ๑๐ กข.๑๒ ข้าวเจ้าใช้ ชัยนาท ๑ ปทุมธานี ๑ ปทุมธานี ๘๐

ตารางที่ ๑.๒๕ แสดงข้อมูลข้าวนาปีจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๕๙/๖๐

ต้นทุนการผลิต (ข้าวนาปี)	นอกเขตชลประทาน	ในเขตชลประทาน
๑. ค่าพันธุ์	๔๗๐ บาท/ไร่	
๒. ค่าไถ	๖๐๐ บาท/ไร่	
๓. ค่าปักดำ/ปลูก	๖๕๐ บาท/ไร่	
๔. ค่าเก็บเกี่ยว	๗๐๐ บาท/ไร่	
๕. ค่าปุ๋ย	๗๐๐ บาท/ไร่	
รวมต้นทุนการผลิต/ไร่	๓,๑๒๐ บาท/ไร่	๕,๓๑๕ บาท/ไร่
ต้นทุนต่อกิโลกรัมคำนวณผลผลิต นอกเขต ชป.๓๖๔ กก. /ไร่ และในเขต ชป. ๔๕๒ กก. /ไร่	 ๘.๕๑ บาท/กก. ๘,๕๑๐ บาท/ตัน	 ๑๑.๗๕ บาท/กก. ๑๑,๗๕๐ บาท/ตัน

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๐

จากตารางที่ ๑.๒๖ สรุปได้ว่า ต้นทุนการทำนาของเกษตรกรในจังหวัดหนองคาย คำนวณจากการทำนาในพื้นที่นอกเขตชลประทานซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ มีต้นทุนการผลิตต่อไร่ ๓,๑๒๐ บาท เทียบกับผลผลิต ๓๖๔ กิโลกรัม/ไร่ คิดเป็น ๘.๕๑ บาท/กิโลกรัม หรือ ๘,๕๑๐ บาท/ตัน เมื่อเทียบกับราคาที่ขายข้าวได้ตันละ ๙,๓๐๐ – ๑๑,๓๐๐ บาท จะมีกำไรเท่ากับ ๗๙๐ – ๒,๗๙๐ บาทต่อตันข้าวเปลือก ส่วนในพื้นที่ชลประทาน ซึ่งมีผลผลิต ๔๕๒ กิโลกรัม/ไร่ ต้นทุนการผลิต ๕,๓๑๕ บาท/ไร่ หรือเท่ากับ ๑๑,๗๕๐ บาท/ตัน

ทั้งนี้ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เป็นค่าจ้างในขั้นตอนการผลิต และค่าเมล็ดพันธุ์ กรณีตกกล้า/ปักดำ ใช้ ๑๕ กก. กรณีหว่านใช้ ๒๖ กก. เครื่องหยอดใช้ ๑๐ กก. ราคาเมล็ดพันธุ์ ๒๓ บ./กก.

ตารางที่ ๑.๒๗ แสดงข้อมูลการจัดการผลผลิตข้าวนาปี

ข้าวนาปี และการจัดการ	ข้าวเหนียว	ข้าวเจ้า	รวม
พื้นที่ปลูกข้าวนาปี (ไร่)	๓๙๓,๗๐๑	๑๒๘,๕๒๓	๔๒๒,๒๒๔ ไร่
ปริมาณข้าวทั้งหมดที่ผลิตได้ (ตัน)	๑๔๓,๑๙๑	๔๗,๐๓๑	๑๙๐,๒๒๒ ตัน
เก็บไว้บริโภค ๗๔๖ กก.ข้าวเปลือก/ครัวเรือน/ปี*	๓๗,๘๘๐	๑๓,๒๘๐	๕๑,๑๖๐ ตัน
เก็บไว้ทำพันธุ์ (๑๐ กก./ไร่)	๓,๙๓๗	๑,๒๘๕	๕,๒๒๒ ตัน
สำรองฉุกเฉิน (๕ % ของผลผลิตทั้งหมด)	๗,๑๖๐	๖,๔๒๖	๙,๕๑๑ ตัน
ปริมาณข้าวเหลือไว้จำหน่าย (ตัน)	๙๔,๒๑๔	๒๖,๐๔๐	๑๒๐,๒๕๔ ตัน
คิดเป็นมูลค่า (น.๑๐,๐๕๙บ./ตัน จ. ๑๖,๗๙๑บ./ตัน)	๙๔๘	๔๓๗	๑,๓๘๕ ล้าน บ.

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑

จากตารางที่ ๑.๒๗ สรุปได้ว่า ปริมาณการบริโภคใน ๑ ปี คิดจากจำนวนครัวเรือนผู้ปลูกข้าว ๖๘,๕๗๙ ครัวเรือน ๑ ครัวเรือน มีสมาชิกเฉลี่ย ๓.๕ คน บริโภคข้าว ๗๔๖ กก.(ข้าวเปลือก) เป็นข้าวเหนียวร้อยละ ๗๕ ข้าวเจ้าร้อยละ ๒๕ ดังนั้นเท่ากับ ข้าวเหนียว ๖๗๑ กก ข้าวเจ้า ๗๕ กก.

ตารางที่ ๑.๒๘ การจัดการผลผลิตข้าวนาปรัง

ข้าวนาปรัง และการจัดการ	ข้าวเหนียว	ข้าวเจ้า	รวม
พื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง (ไร่)	๘๓,๐๐๕	๓,๘๓๒	๘๖,๘๓๗ ไร่
ปริมาณข้าวทั้งหมดที่ผลิตได้ (ตัน)	๔๓,๒๙๒	๒,๐๐๐	๔๕,๒๙๒ ตัน
เก็บไว้บริโภค ๒๐ % ของผลผลิตนอกนั้นจำหน่าย	๑,๒๖๘	๕๕	๑,๓๒๒ ตัน
ปริมาณข้าวเหลือไว้จำหน่าย	๔๒,๐๒๔	๑,๙๔๕	๔๓,๙๗๐ ตัน
คิดเป็นมูลค่า (น.ส,๒๖๐ บ. /จ. ๑๐,๒๘๕ บ./ตัน)	๓๘๙	๒๐	๔๐๙ ล้าน บ.
รวมข้าวนาปีและนาปรัง	๑๘๖,๔๘๓	๔๙,๐๓๑	๒๓๕,๕๑๔ ตัน
รวมปริมาณข้าวที่จำหน่าย	๑๓๖,๒๓๘	๒๗,๙๘๕	๑๖๔,๒๒๔ ตัน
รวมมูลค่า	**๑,๓๓๗**	**๔๕๗**	**๑,๗๙๔ ล้าน บ.**

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑

จากตารางที่ ๑.๒๘ สรุปได้ว่า จากข้อมูลการจัดการผลผลิตข้าว จังหวัดหนองคายสามารถผลิตข้าวเพียงพอต่อความต้องการภายในจังหวัดเอง ซึ่งจังหวัดหนองคายมีปริมาณผลผลิตข้าวรวมทั้งสิ้น ๔๕,๒๙๒ ตัน เกษตรกรในจังหวัดหนองคายร้อยละ ๙๖ นิยมบริโภคข้าวเหนียวเป็นหลัก ผลผลิตข้าวเมื่อหักส่วนที่บริโภคภายในครัวเรือน การเก็บไว้ทำพันธุ์และการสำรองไว้ในยามฉุกเฉินก็จะเป็นส่วนที่นำออกมาจำหน่าย ในกรณีของข้าวนาปรังที่ผลิตได้เกษตรกรใช้เพื่อการบริโภคในครัวเรือนเพียงร้อยละ ๒๐ ซึ่งจะนิยมเก็บเฉพาะข้าวเหนียว ส่วนข้าวเจ้าจะนำออกจำหน่าย โดยรวมจะเหลือเป็นปริมาณข้าวเปลือกที่ออกสู่ตลาดเพื่อจำหน่าย ๔๓,๙๗๐ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๑,๗๙๔ ล้านบาท จึงเป็นข้อบ่งชี้ว่าสินค้าข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้กับจังหวัดหนองคาย

<u>ปัญหาและอุปสรรค</u>

- เกษตรกรขาดความเชื่อมั่นและขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีในการผลิตข้าวสมัยใหม่ ที่ช่วยลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตต่อไร่
- เกษตรกรขาดความรู้ในการปลูกข้าวปลอดภัย เพื่อให้ได้การรับรองตามมาตรฐานความปลอดภัยพืช GAP/อินทรีย์
- การปลูกข้าวมีต้นทุนการผลิตสูง รวมทั้งผลผลิตต่อไร่ยังต่ำเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศ
- เกษตรกรขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการผลผลิต และการเชื่อมโยงตลาด
- เกษตรกรขาดการรวมกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร เพื่อการแปรรูปผลผลิต ยกระดับสินค้าให้เป็นที่ยอมรับของตลาด ทั้งยังเป็นแนวทางการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางธุรกิจที่พึ่งพาตนเองได้

<u>แนวทางพัฒนาข้าวจังหวัดหนองคาย</u>

- ลดพื้นที่ปลูกข้าวข้าวเจ้า ๑ ส่วน ในพื้นที่ไม่เหมาะสมปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่น เพิ่มข้าวเหนียว ๔ ส่วน โดยยึดพื้นที่ตามข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ทบก.
- ส่งเสริมการทำนาแบบ SRI
- ส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์
- การผลิตเมล็ดพันธุ์ให้พอเพียงใช้ในจังหวัดหนองคาย
- ไม่ส่งเสริมรูปแบบนาหว่าน เนื่องจากใช้อัตราเมล็ดพันธุ์มากและมีโอกาสเกิดโรค

- ส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ ดำเนินการในเขตพื้นที่ที่มีความเหมาะสม (เขตพื้นที่ zoning) ขับเคลื่อนโดยส่งเสริมให้เกษตรกรได้มีการใช้เมล็ดพันธุ์ดีที่มีความเหมาะสมต่อสภาพดิน และความต้องการของตลาดส่งเสริมให้การใช้นวัตกรรม เครื่องจักรเครื่องกล เพื่อทดแทนแรงงานคนที่ขาดแคลนและค่าจ้างสูง ส่งเสริมให้มีการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มพัฒนารูปแบบของการบรรจุภัณฑ์ให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกและนำระบบการใช้บาร์โค๊ดมาใช้กับผลิตภัณฑ์ เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ ในส่วนของพื้นที่ที่อาศัยน้ำฝนจะพัฒนาการปลูกข้าวไปสู่การผลิตข้าวแบบอินทรีย์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเกษตรกรและรายได้ส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่ที่สามารถควบคุมน้ำได้ทำเอาระบบการทำนาแบบเปียกสลับแห้งมาใช้เพื่อการประหยัดน้ำ ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น ควบคู่ไปกับการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

<u>แนวทางการดำเนินงาน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔</u>

- ส่งเสริมการปลูกข้าวอินทรีย์ และการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวในเขตพื้นที่อาศัยน้ำฝน
- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ในพื้นที่ปลูกข้าวในเขตชลประทาน
- ส่งเสริมการปลูกข้าวปลอดภัยจากกลุ่มที่มีอยู่เดิม ขยายกลุ่มใหม่
- ส่งเสริมการปลูกข้าวระบบการส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ เน้นการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่
- พัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยสนับสนุนให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการในอนาคต การแปรรูป การสร้างตราสินค้าและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ รวมทั้งเพิ่มช่องทางการตลาดรูปแบบ บ.ประชารัฐรักสามัคคีจังหวัดหนองคาย
- ส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีเกษตร
- ส่งเสริมอาชีพเสริมให้เกษตรกรด้านการปศุสัตว์ การประมง

(๒) <u>ยางพารา</u> ยางพารานับเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของจังหวัดหนองคายที่สร้างรายได้ให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดในภาคการเกษตรเป็นลำดับที่ ๒ รองจากข้าวนาปีมีมูลค่า ๒,๒๐๑.๔๑ ล้านบาท มีสภาพพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการเพาะปลูกยางพารา ซึ่งจากการจำแนกที่ดินตามศักยภาพ (zoning s๑+s๒) พบว่า พื้นที่ที่มีความเหมาะสมมากถึงปานกลางมีจำนวน ๒๖๒,๐๓๗ ไร่คิดเป็นร้อยละ ๑๔ จากพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด ๑,๘๙๑,๕๘๒ ไร่

ตารางที่ ๑.๒๙ ข้อมูลพื้นที่ปลูกยางพาราจังหวัดหนองคาย ปี ๒๕๖๑

ลำดับ	อำเภอ	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เปิดกรีด (ไร่)	ผลผลิตยางแห้ง (ตัน/ปี)	ผลผลิตยางก้อนถ้วย(ตัน/ปี)	มูลค่า (ล้านบาท)
๑	เมือง	๒๓๒	๒,๓๘๔	๑,๕๐๑	๓๓๑.๗๒	๕๕๒.๘๗	๑๖.๖๖
๒	ท่าบ่อ	๔๖๕	๕,๓๓๖	๓,๔๓๖	๗๕๙.๓๖	๑,๒๖๕.๕๙	๓๘.๑๓
๓	โพนพิสัย	๔,๒๖๒	๕๔,๘๘๑	๓๖,๓๑๒	๘,๐๒๔.๙๕	๑๓,๓๗๔.๙๒	๔๐๒.๙๙
๔	ศรีเชียงใหม่	๖๑๒	๑๐,๑๗๘	๘,๒๓๑	๑,๘๑๙.๐๕	๓,๐๓๑.๗๕	๙๑.๓๕
๕	สังคม	๑,๘๘๓	๕๓,๗๐๖	๔๕,๐๓๙	๙,๙๕๓.๖๒	๑๖,๕๘๙.๓๗	๔๙๙.๘๔
๖	สระใคร	๑๘๖	๒,๘๖๘	๑,๔๕๕	๓๒๑.๕๖	๕๓๕.๙๓	๑๖.๑๕
๗	เฝ้าไร่	๔,๙๔๘	๖๒,๗๕๙	๔๒,๒๙๑	๙,๓๔๖.๓๑	๑๕,๕๗๗.๑๙	๔๖๙.๓๔
๘	รัตนวาปี	๘๐๔	๕๑,๐๐๓	๔๓,๙๙๘	๙,๗๒๓.๕๖	๑๖,๒๐๕.๙๓	๔๘๘.๒๘
๙	โพธิ์ตาก	๑๘,๘๙๐	๑๘,๙๒๒	๑๖,๑๐๐	๓,๕๕๘.๑๐	๕,๙๓๐.๑๗	๑๗๘.๖๘

ลำดับ	อำเภอ	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เปิดกรีด (ไร่)	ผลผลิตยางแห้ง (ตัน/ปี)	ผลผลิตยางก้อนถ้วย(ตัน/ปี)	มูลค่า (ล้านบาท)
รวม		**๑๗,๔๑๘**	**๒๖๒,๐๓๗**	**๑๙๘,๓๖๓**	**๔๓,๘๓๘**	**๗๓,๐๖๓.๗๑**	**๒,๒๐๑.๔๑**

ที่มา : การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๑

ตารางที่ ๑.๓๐ สรุปปริมาณการซื้อ-ขายยาง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐

ที่	ปี	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	ผลผลิตรวม (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
๑	๒๕๕๗	๒๓๙,๖๖๙	๒๓๔	๓๓,๓๑๑	๖๓๙.๕๗
๒	๒๕๕๘	๒๔๖,๒๕๗	๒๑๑.๔	๓๖,๕๒๘	๙๙๒.๒๓
๓	๒๕๕๙	๒๖๙,๙๑๐	๒๒๐	๔๘,๖๖๔	๑,๐๖๗.๖๘

ที่มา : สำนักงานตลาดกลางยางพาราจังหวัดหนองคาย และการยางแห่งประเทศไทยจังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๒๙ – ๑.๓๐ จะเห็นว่า การผลิตยางแผ่นดิบ และยางแผ่นรมควันของเกษตรกรตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐ มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากราคาต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบและยางแผ่นรมควันที่สูงขึ้น เกษตรกรเปลี่ยนรูปแบบการผลิตหันไปผลิตยางก้อนถ้วย ซึ่งกรรมวิธีการผลิตที่ง่ายขึ้นและต้นทุนการผลิตที่ถูกกว่า ประกอบกับความต้องการยางก้อนถ้วยของโรงงานอุตสาหกรรม ในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง ทำให้เกิดจุดรับซื้อขึ้นตามหมู่บ้าน ตำบล ซึ่งเกษตรกรสามารถจำหน่ายได้ง่ายและสะดวกขึ้น ซึ่งการจำหน่ายยางก้อนถ้วยของเกษตรกรมีทั้งจำหน่ายให้กับจุดรับซื้อของพ่อค้าโดยตรง หรือรวบรวบยางก้อนถ้วยเป็นจุดแล้วให้พ่อค้าประมูลราคา จังหวัดหนองคายได้รับสนับสนุนงบประมาณโครงการของกลุ่มจังหวัด งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จัดทำโครงการเสริมสร้างความโดดเด่นของผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากภาคเกษตรและประมง กิจกรรมส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการผลิตและแปรรูปการผลิต (ยางพารา)

กิจกรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิตและจำหน่ายยางพาราของเกษตรกร และกิจกรรมหน่วยปฏิบัติการเคลื่อนที่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตนวัตกรรมและแปรรูปยาง ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวิธีการผลิตยางพาราให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่ตลาดต้องการการผลิตปุ๋ยใช้เองตามค่าวิเคราะห์ดิน ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนในการผลิตยางของเกษตรกร รวมทั้งการแปรรูปยางพาราเพื่อเพิ่มมูลค่า

กิจกรรมเครื่องบดไม้ยางพาราเพื่อผลิตขี้เลื่อยเพาะเห็ด (เครื่องบดไม้ยางพาราเพื่อผลิตขี้เลื่อยเพาะเห็ด) ซึ่งได้มอบเครื่องบดไม้ยางพาราฯ ให้แก่ สหกรณ์กุดบงยางพาราจำกัด อ.โพนพิสัย และสหกรณ์พระบาทนาสิงห์จำกัด อ.รัตนวาปี เพื่อแปรรูปไม้ยางพาราเพื่อผลิตขี้เลื่อยเพาะเห็ด ซึ่งสามารถเป็นอาชีพเสริมที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรอีกทางหนึ่ง

<u>ปัญหาและอุปสรรค</u>

- เกษตรกรมีรายได้ต่ำเนื่องจากสถานการณ์ราคายางพาราตกต่ำ
- เกษตรกรขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อในการแปรรูปยางพาราเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า
- เกษตรกรขาดความรู้ในการประกอบอาชีพเสริมเพื่อชดเชยรายได้ในช่วงที่ราคายางพาราตกต่ำ
- สถาบันเกษตรกรขาดการบริหารจัดการองค์กรที่เข้มแข็ง

<u>แนวทางการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔</u>

๑. การลดต้นทุนการผลิต

- การใช้ปุ๋ยสั่งตัด และสารอินทรีย์
- การใช้สารชีวภาพในการกำจัดวัชพืช

๒. การสร้างมูลค่าเพิ่ม
- การแปรรูปน้ำยางสด เป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น หมอนยางพารา
- การทำยางเครป
- การทำยางแผ่นรมควัน
- การทำยางแผ่นดิบ

๓. ส่งเสริมอาชีพเสริมในสวนยาง เช่น การเลี้ยงแพะ การเลี้ยงไก่พื้นเมือง การเลี้ยงหมูหลุม การเลี้ยงกบ และอื่น ๆ

๔. การลดพื้นที่การปลูกยาง ในพื้นที่ยางถึงอายุโค่น โดยส่งเสริมการเกษตรอื่นที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า
- เป้าหมายปีละ ๑,๐๐๐ ไร่

๕. การสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร
- พัฒนากลุ่มเกษตรกร สถาบันเกษตรกร/เกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการ

(๓) <u>ปลานิลกระชัง</u> การเลี้ยงปลานิลในกระชังแม่น้ำโขงของจังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดแรกที่พัฒนาระบบการเลี้ยงปลานิลในกระชังเชิงพาณิชย์ ซึ่งเป็นการเลี้ยงแบบพัฒนา (intensive) โดยการเลี้ยงปลาแบบหนาแน่น และให้อาหารเม็ดสำเร็จรูปลอยน้ำ เกษตรกรนิยมเลี้ยงปลานิลเพศผู้ในกระชัง เพราะเป็นปลาที่เลี้ยงง่าย โตเร็ว และเป็นที่ต้องการของตลาด เนื่องจากลูกปลานิลเพศผู้ไม่ขยายพันธุ์โดยธรรมชาติ แต่ถ้าเป็นปลานิลเพศเมียช่วงออกไข่จะอมไข่ปลาไว้ในปาก ทำให้ไม่กินอาหารจึงทำให้ปลานิลเพศเมียโตช้า เกษตรกรที่ต้องการให้ปลานิลโตเร็วจึงนิยมเลี้ยงปลานิลเพศผู้ ซึ่งลูกพันธุ์ปลาสามารถผลิตได้ตลอดปี มีจำหน่ายที่ฟาร์มอนุบาลทั่วไป ถ้าลูกพันธุ์ปลาที่มาจากฟาร์มที่มีคุณภาพมีใบรับรองด้วยจะเจริญเติบโตเร็วและมีอัตราการแลกเนื้อดี

ปัจจุบันการเลี้ยงปลานิลในกระชังมีการพัฒนาการเป็นระบบเครือข่ายห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) อย่างเต็มรูปแบบ ประกอบด้วยธุรกิจย่อย ๔ ประเภท ได้แก่
- ธุรกิจการผลิตลูกปลาจิ๋วหรือปลาฟลาย (Fly) ไปจนถึงปลาขนาดใบมะขาม
- ธุรกิจอนุบาลลูกปลานิ้ว (Fingerling)
- ธุรกิจปลาเนื้อ (Grow out)
- ธุรกิจขายปลาเนื้อ

เกษตรกรที่เลี้ยงปลาในกระชังแม่น้ำโขง ผู้เลี้ยงต้องได้รับอนุญาตใช้พื้นที่แหล่งน้ำจากหน่วยราชการที่รับผิดชอบได้รับความเห็นชอบจากชุมชนและขออนุญาตเลี้ยงปลาในกระชังจากกรมประมงรวมถึงการขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับสำนักงานประมงจังหวัดหนองคายด้วย การเลี้ยงปลานิลในกระชังมีประสิทธิภาพสูงสุดสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เป็นรุ่น เป็นปลานิลที่มีเนื้อแน่น ไม่มีกลิ่น ไขมันน้อย รสชาติดี เป็นที่ต้องการของตลาด มีต้นทุนในการเลี้ยงสูงกว่าที่อื่น เนื่องจากกระแสน้ำในแม่น้ำโขงไหลหมุนเวียนทำให้ปลาที่เลี้ยงในกระชังต้องเคลื่อนไหวหรือว่ายน้ำอยู่ตลอดเวลา

การปล่อยปลาในกระชังขนาด ๔ x ๖ เมตร ขนาด ๓๐ กรัม ประมาณ ๑,๕๐๐ – ๒,๐๐๐ ตัวต่อกระชัง หนึ่งปีเลี้ยงปลานิลในกระชังได้ ๒ รุ่น จึงต้องใช้ลูกปลานิลทั้งหมดประมาณ ๑๐.๗๙ – ๑๔.๓๙ ล้านตัว การเพาะและอนุบาลลูกปลานิลในจังหวัดไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในกระชังให้อาหารเม็ดสำเร็จรูป เลี้ยงประมาณ ๔ – ๕ เดือน จะได้ปลาขนาด ๗๐๐–๑,๐๐๐ กรัม หนึ่งปีเลี้ยงได้ประมาณ ๒ รุ่น หรือ ๒ ปี เลี้ยงได้ ๕ รุ่น ได้ผลผลิตประมาณ ๒ ตันต่อรุ่น ขึ้นอยู่กับขนาดของลูกปลาที่นำมาเลี้ยงจำหน่ายในราคา ๖๐-๖๕ บาทต่อกิโลกรัม ต้นทุนการเลี้ยง (ปี พ.ศ. ๒๕๕๗) มีต้นทุน ๕๓.๒๐ บาทต่อกิโลกรัม ได้กำไรกิโลกรัมละประมาณ ๗ - ๑๐ บาท

โดยทั่วไปขนาดลูกปลานิลที่นิยมปล่อยมากที่สุด คือ ปลานิลรุ่น ขนาด ๓๐ – ๕๐ กรัม หรือ ๒๐ – ๓๐ ตัวต่อกิโลกรัม ราคาตัวละ ๓ – ๕ บาท อัตราการปล่อยเลี้ยง คือ ๖๐ – ๑๐๐ ตัวต่อลูกบาศก์เมตร อัตราการปล่อยมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับขนาดกระชัง ฤดูกาล สภาพการไหลของกระแสน้ำ ปริมาณและคุณภาพน้ำ ระยะเวลาที่ต้องการผลผลิต ขนาดปลาที่จับ ความชำนาญของเกษตรกร และที่สำคัญคือทุน

การเลี้ยงปลานิลกระชังทั้งแบบพันธสัญญาและแบบอิสระมีต้นทุนการผลิตที่ใกล้เคียงกันมาก ทั้งนี้ แบบอิสระจะมีต้นทุนสูงกว่าแบบพันธสัญญาเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นต้นทุนค่าอาหารปลาจะมีต้นทุนที่สูงที่สุดอยู่ที่ประมาณร้อยละ ๗๕ – ๘๐ ซึ่งเกษตรกรร้อยละ ๗๐ ซื้ออาหารปลาจากบริษัทโดยตรงและซื้อจากตัวแทนจำหน่ายในท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้เลี้ยงปลาในท้องถิ่น เกษตรกรร้อยละ ๑๕ ซื้ออาหารปลาจากพ่อค้าในตลาด และร้อยละ ๑๐ ซื้ออาหารจากเพื่อนเกษตรกรในหมู่บ้าน ทั้งนี้ ร้อยละ ๕๔ ของเกษตรกรที่ได้รับสินเชื่อค่าอาหารปลาโดยได้สินเชื่อนานถึง ๕ เดือน

เกษตรกรส่วนใหญ่เข้าร่วมพันธะสัญญากับบริษัทขนาดใหญ่ ประมาณร้อยละ ๘๐ – ๘๕ เช่น บริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๒๐ ราย มานิตย์ฟาร์ม จำนวน ๓๘ ราย บริษัท สตาร์ฟีส จำกัด จำนวน ๓๐ ราย บริษัทอื่น ๆ อีก ๑๒ ราย เลี้ยงแบบอิสระคือ ลงทุนเอง เลี้ยงเอง ประมาณร้อยละ ๑๕ – ๒๐ การจับปลาขึ้นมาจำหน่าย เกษตรกรต้องงดให้อาหารปลา ๒ – ๓ วัน ก่อนจับปลาเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๐ จำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลาง ร้อยละ ๑๖ ขายปลาที่หน้าฟาร์ม และร้อยละ ๘ นำผลผลิตส่งลูกค้าหรือขายในตลาดเอง ทั้งนี้ พ่อค้าคนกลางมักจะเป็นเครือข่ายของผู้ขายอาหารสำเร็จรูปซึ่งจะช่วยเกษตรกรขายผลผลิตและแนะนำแหล่งที่ขาย

โดยทั่วไปเกษตรกรต้องคัดขนาดปลาก่อนขาย จะได้ผลผลิตปลาขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งจะขายพร้อมกันเป็นรุ่น แต่มักจะมีปลาขนาดตัวเล็กร่วมด้วยประมาณร้อยละ ๒ ของปริมาณผลผลิตทั้งนี้ ผู้ซื้อปลาเป็นผู้ออกค่าขนส่งและเกษตรกรจะแถมปลาขนาดเล็กให้กับผู้ซื้อแทนการลดราคาและราคาปลาเนื้อหน้าฟาร์มจะต่ำกว่าราคาในตลาด ประมาณ ๕ – ๑๐ บาทต่อกิโลกรัมก่อนการตกลงราคา ผู้ค้าปลาปากบ่อจะลองจับปลาและประเมินปริมาณปลา กำหนดปริมาณปลาในบ่อที่มีขนาดต่าง ๆ ตามความต้องการของตลาด ตัวอย่างขนาดปลาในวงการค้าได้แก่

- ปลานิลขนาดโตตัวละ ๑ กิโลกรัมขึ้นไป เรียกว่า ปลาโบ้
- ปลานิลขนาด ๒ ตัวต่อกิโลกรัม เรียกว่า ปลากลาง
- ปลานิลขนาด ๓ – ๔ ตัวต่อกิโลกรัม เรียกว่า ปลานอน
- ปลานิลขนาด ๕ – ๖ ตัวต่อกิโลกรัม เรียกว่า ปลาแผ่

ตารางที่ ๑.๓๑ แสดงครัวเรือนผู้เลี้ยงปลานิลในกระชังแม่น้ำโขง

ที่	อำเภอ	จำนวนราย	จำนวนกระชัง	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	จำนวนต่อปี (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	เฉลี่ย/วัน (ตัน)	ต้นทุน (ล้านบาท)	กำไร (ล้านบาท)
๑	เมือง	๒๒๗	๒,๖๔๓	๓๐.๙๐	๙,๔๘๘	๗๐๐	๒๕.๙	๒๗๓.๖๕	๓๖๒.๘๘
๒	ท่าบ่อ	๒๒	๘๕๙	๑๑.๑๙	๒,๗๔๔.๙๑	๒๑๔.๐๘	๗.๕๒	๙๒.๓๔	๑๒๑.๗๔
๓	ศรีเชียงใหม่	๑๐	๔๓๐	๕.๐๓	๑,๘๘๕.๓๔	๑๕๐.๘๓	๕.๑๗	๖๓.๔๒	๘๗.๔๑
	รวม	**๒๕๙**	**๓,๙๓๒**	**๔๗.๑๔**	**๑๒,๗๖๔.๘๓**	**๑,๐๐๑.๔๔**	**๓๔.๙๘**	**๔๒๙.๔๑**	**๕๗๒.๐๓**

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

จากตารางที่ ๑.๓๑ สรุปได้ว่า จังหวัดหนองคายมีเกษตรกรเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชังแม่น้ำโขง ในพื้นที่ ๓ อำเภอ จำนวน ๒๕๙ ครัวเรือน ๓,๙๓๒ กระชัง เนื้อที่เลี้ยงทั้งหมด ๔๗.๑๔ ไร่ ชนิดปลาที่เลี้ยง คือ ปลา

นิล จำนวน ๑๒,๗๖๔.๘๓ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๑,๐๐๑.๔๔ ล้านบาท ผลิตได้เฉลี่ย ๓๔.๙๘ ตันต่อวัน ซึ่งมีต้นทุนการผลิตอยู่ที่ ๔๒๙.๔๑ ล้านบาท และมีกำไรทั้งสิ้น ๕๗๒.๐๓ ล้านบาทต่อปี โดยอำเภอเมืองหนองคายมีผู้เพาะเลี้ยงและผลผลิตมากที่สุด

ตลาดปลาเนื้อที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี ขอนแก่น เลย บึงกาฬ และจังหวัดหนองบัวลำภู บางครั้งที่ปลาล้นตลาดอาจส่งไปขายถึงจังหวัดในอีสานตอนใต้ เช่น จังหวัดสุรินทร์และอุบลราชธานี เป็นต้น

ตารางที่ ๑.๓๒ แสดงสภาพปัญหา/ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

สภาพปัญหา	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข
๑. เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชัง จำนวน ๒๒๙ ราย ไม่สามารถขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้ เนื่องจากไม่ได้รับใบอนุญาตปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ	ออกกฎกระทรวงคมนาคม เพื่อยกเว้นหรือลดหย่อนค่าธรรมเนียมรายปีในการขออนุญาตปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ (กระชังเลี้ยงสัตว์น้ำ) ตามมาตรา ๑๑๗ ของ พรบ.การเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. ๒๔๕๖ ซึ่งปัจจุบันเก็บไม่น้อยกว่าตารางเมตรละห้าสิบบาท โดยมอบอำนาจให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ออกเทศบัญญัติ/ประกาศกำหนดค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่
๒. ลูกพันธุ์ปลานิลที่ผลิตในพื้นที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ (นำเข้าจากจังหวัดอื่นๆโดยเฉพาะภาคกลางปีละประมาณ ๑๐๐ ล้านตัว)	ส่วนใหญ่เกษตรกรที่เลี้ยงปลานิลในกระชังเป็นแบบพันธสัญญาซึ่งบริษัทจัดหาลูกปลาและอาหารปลาให้เกษตรกรในเครือข่าย อย่างไรก็ตามเกษตรกร มักประสบปัญหาเกี่ยวกับลูกปลาคือไม่มีโอกาสเลือกแหล่งผลิตลูกปลา ทำให้ได้ลูกปลาไม่ได้มาตรฐาน ลูกปลาไม่ได้คุณภาพ ลูกปลามักจะติดเชื้อช่วงอายุ ๒๐ – ๓๐ วัน ทำให้อัตราการรอดต่ำ และมีราคาสูง จากการที่เกษตรกรผู้ซื้อลูกปลาจากพ่อค้าเร่ไม่สามารถระบุว่าเป็นปลานิลแปลงเพศหรือไม่ ทำให้ไม่มีความมั่นใจในคุณภาพ หน่วยงานราชการต้องสนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรมให้ความรู้กับเกษตรกรภายในจังหวัดหนองคายให้สามารถเพาะพันธุ์ปลานิลสายพันธุ์ดีเลี้ยงง่าย ทนทานต่อโรค เจริญเติบโตเร็ว เพื่อจำหน่ายให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชังหรือสนับสนุนงบประมาณในการอบรมและส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถอนุบาลลูกปลาก่อนปล่อยเลี้ยงในกระชังเพื่อลดต้นทุนการผลิตหรือจำหน่ายให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชังรายอื่น ๆ ซึ่งปลานิลที่ผลิตหรืออนุบาลได้ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย จะสามารถปรับตัวกับสภาพน้ำในพื้นที่ได้กว่าลูกปลาที่นำเข้ามาจากจังหวัดอื่น ๆ ทำให้มีอัตราการรอดตายสูง และฟาร์มแต่ละฟาร์มควรระบุแหล่งที่มา เพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลานิลอย่างครบวงจร ซึ่งจะช่วยเพิ่ม GPP ภาคเกษตรของจังหวัดหนองคายให้อัตราการขยายตัวสูงขึ้น
๓.ต้นทุนค่าอาหารปลา (โดยต้นทุนค่าอาหารปลามีอัตราสูงถึงร้อยละ ๘๐ – ๘๕ ของต้นทุนทั้งหมด)	อาหารปลาที่เกษตรกรได้รับ ส่วนใหญ่มีราคาสูง แต่ไม่ได้คุณภาพ ละลายน้ำง่าย จมน้ำเร็ว หน่วยงานราชการต้องสนับสนุนงบประมาณเพื่อฝึกอบรมให้เกษตรกรได้มีความรู้ และสนับสนุนเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ในการทำอาหารปลาสำเร็จรูป/การทำอาหารปลาพื้นบ้าน โดยใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นเพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้และลดต้นทุนในการผลิต หรือสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันเพื่อสั่งซื้ออาหารปลาจากบริษัทโดยตรงคราวละมาก ๆ เพื่อจะได้มีส่วนลด

สภาพปัญหา	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข
๔. การกำหนดราคารับซื้อปลานิลในกระชังขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนกลางหรือบริษัทที่มีพันธะสัญญา	เกษตรกรมีต้นทุนการเลี้ยงไม่สมดุลกับราคาที่บริษัทรับซื้อประกันราคา ซึ่งราคาประกันเป็นราคาที่เกษตรกรขาดทุน เกษตรกรเห็นว่าบริษัทผลักภาระการแข่งขันด้านราคามาให้เกษตรกร และเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาอิสระต่างก็แย่งตลาดกันเองทำให้ราคาปลายิ่งตกต่ำ ในกรณีที่เกษตรกรมีอำนาจต่อรองทำให้พ่อค้าคนกลางได้ส่วนต่างราคาน้อยจนไม่สามารถเข้ามาช่วยรับซื้อได้ ยิ่งทำให้ปลาตกค้างมีจำนวนมาก ราคาก็จะยิ่งตกต่ำอีก แต่เมื่อปลามีราคาแพงก็อาจขายปลาไม่ได้ เนื่องจากผู้ซื้อมักจะระบุปัญหาปลาไม่ได้ขนาดตามที่ต้องการ เกษตรกรจะต้องรอคิวในการขายปลา บางครั้งผู้ซื้อมาจับปลาไม่ตรงตามนัด ทำให้ต้องมีต้นทุนค่าอาหารเพิ่มอีก และมีการตัดน้ำหนักทิ้งร้อยละ ๒ ของน้ำหนักปลาทั้งหมดเมื่อขาย สนับสนุนให้เกษตรกรมีการสร้างเครือข่ายและรวมกลุ่มผู้เลี้ยงอิสระจัดตั้งสหกรณ์ ในนาม “สหกรณ์ผู้เลี้ยงปลานิลหนองคาย” เพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรอง โดยจะต้องสนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรมให้เกษตรกรได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการรวมกลุ่มกัน การส่งเสริมการขาย การตลาด การแปรรูปสัตว์น้ำเพื่อเพิ่มมูลค่า เป็นต้น และสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมให้กับเกษตรกรเพื่อให้เกษตรกรได้มีต้นทุนหรือเงินทุนหมุนเวียนในเลี้ยงปลาในแต่ละรอบการผลิตจะทำให้เกษตรกรสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ไม่ต้องพึ่งพาบริษัทที่ต้องมีพันธะสัญญาต่อกัน
๕. ภัยพิบัติต่าง ๆ - ภัยธรรมชาติสภาพอากาศปิด - ปลาทยอยตายต่อเนื่องมากบ้าง น้อยบ้าง - สารเคมีจากการทำการเกษตรไหลลงสู่แม่น้ำโขงส่งผลกระทบต่อผู้เลี้ยงปลาในกระชัง	เกษตรกรมีการบริหารจัดการฟาร์มยังไม่ได้มาตรฐาน ประกอบกับมีสารเคมีจากการทำการเกษตรไหลลงสู่แม่น้ำโขงส่งผลกระทบต่อผู้เลี้ยงปลาในกระชัง ทำให้ปลาป่วยหรือโตช้ากว่ากำหนด ปลาเป็นโรคติดเชื้อแบคทีเรีย สเตรปโตคอคคัส โรคเห็บระฆัง โรคพยาธิปลิงใส โรคปลาตัวเปื่อย โดยเฉพาะในช่วงหน้าร้อนและช่วงต้นฤดูฝน ปลามักจะตาย เป็นต้น หน่วยงานราชการต้องสนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรมให้เกษตรกรได้มีความรู้ในการป้องกันและการใช้ยารักษาโรคสัตว์น้ำที่ถูกต้อง การบริหารจัดการฟาร์ม การตรวจสอบคุณภาพน้ำเบื้องต้น

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดหนองคาย (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๐)

จากตารางที่ ๑.๓๒ จะเห็นได้ว่า การเลี้ยงปลาในกระชังแม่น้ำโขง มักมีความเสี่ยงต่อสภาพน้ำหากอุณหภูมิน้ำเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หรือปัญหาน้ำเสียปลามักจะเกิดอาหารขาดออกซิเจนและตายได้ เกษตรกรที่มีช่องทางตลาดจึงนิยมเลี้ยงแบบอิสระเพราะจะสามารถจับขายได้ทันทีเมื่อมีปัญหา แต่หากเลี้ยงแบบพันธสัญญาจะต้องรอให้บริษัทมาจับขาย หากเกิดความล่าช้า ความเสียหายอาจมีมากกว่าการเลี้ยงแบบอิสระได้

การเลี้ยงปลานิลในกระชังในแม่น้ำโขงจังหวัดหนองคาย มีระยะเวลาการจับจำหน่ายไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับขนาดของปลา ปริมาณอาหารที่ใช้และความต้องการของตลาดที่ต้องการปลาที่สด สะอาดและสีของลำตัวไม่ดำ ระยะเวลาที่ใช้เลี้ยงประมาณ ๔-๕ เดือน จะได้ปลาขนาด ๘๐๐-๑,๒๐๐ กรัม ปริมาณอาหารจำนวน ๕๐ – ๖๐ ถุง ต่อจำนวนปลาที่เลี้ยง ๑,๐๐๐ ตัว สามารถจับขึ้นมาจำหน่ายได้และที่สำคัญความต้องการของตลาดในเมืองขนาดใหญ่ ได้แก่ ตลาดในตัวจังหวัดอุดรธานี หนองคาย หนองบัวลำภู และจังหวัดเลย มีความต้องการปลามากในช่วงเทศกาลต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ วันออกพรรษา เป็นต้น

จังหวัดหนองคายตั้งอยู่ในภูมิประเทศที่ได้เปรียบกว่าจังหวัดอื่น ๆ ที่อยู่ติดกับแม่น้ำโขง คือ ตั้งอยู่ต้นน้ำของแม่น้ำโขงที่ไหลมาจาก สปป.ลาว ทำให้น้ำมีความเหมาะสมในการเลี้ยงปลานิลในกระชัง เนื่องจากกระแสน้ำในแม่น้ำโขงไหลหมุนเวียน ส่งผลให้ปลานิลในกระชังของจังหวัดหนองคายเป็นปลานิลเนื้อแน่น ไขมันน้อย ไม่มีกลิ่นโคลน รสชาติดี เป็นที่ต้องการของตลาด แต่มีต้นทุนในการเลี้ยงสูงกว่าแหล่งอื่น ๆ เนื่องจากปลานิลเลี้ยงในกระชังมีการเคลื่อนไหวหรือว่ายน้ำตลอดเวลา ทำให้ปลานิลต้องการอาหารมากกว่าปกติ

ตารางที่ ๑.๓๓ การเปรียบเทียบผลผลิตเฉลี่ยของปลานิล

จังหวัด	ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัมต่อ ๑,๐๐๐ ตัว)	ค่าพิสัย
ชัยภูมิ	๙๗๑.๒๑	๑๒๓๕.๐๔
อุดรธานี	๘๐๒.๓๕	๑๐๕๙.๖๑
อุบลราชธานี	๘๐๑.๑๕	๕๗๕.๗๕
บุรีรัมย์	๗๗๒.๑๗	๑๒๐๖.๖๖
หนองคาย	๗๓๒.๕๔	๙๘๐.๐๐
กาฬสินธุ์	๕๘๖.๘๑	๕๑๓.๓๓
อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม	๖๐๒.๘๐	๘๙๑.๔๒
อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม	๔๔๕.๓๓	๖๗๓.๓๓

ที่มา : กรมประมง (๒๕๕๘) ห่วงโซ่อุปทานปลาน้ำจืดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒๕๕๘

ตารางที่ ๑.๓๔ ข้อมูลการเปรียบเทียบการเลี้ยงปลานิลในกระชังแม่น้ำโขง ประจำปี ๒๕๕๘

ข้อมูลที่เปรียบเทียบ	จังหวัดหนองคาย	จังหวัดนครพนม
จำนวนราย	๒๕๗	๒๙๘
จำนวนกระชัง	๓,๙๓๒	๕,๐๒๖
เนื้อที่การเลี้ยง (ไร่)	๔๗.๑๔	๓๗.๖๙
ปริมาณผลผลิต (ตัน)	๑๒,๗๖๔.๘๓	๘,๔๒๘.๘
มูลค่าการผลิต (ล้านบาท)	๑,๐๐๑.๖๔	๕๔๗.๘๗

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๓๓ – ๑.๓๔ จังหวัดนครพนม มีจำนวนผู้เลี้ยงปลาและจำนวนกระชังมากกว่าจังหวัดหนองคาย แต่มีเนื้อที่การเลี้ยงน้อยกว่า เนื่องจากจังหวัดนครพนมใช้กระชังขนาด ๓ x ๔ เมตร แต่จังหวัดหนองคายนิยมใช้กระชังขนาด ๓ x ๖ เมตร จึงทำให้จังหวัดหนองคายมีปริมาณผลผลิตและมูลค่าการผลิตมากกว่า

สำหรับในช่วงปลายปี ๒๕๕๘ ถึงกลางปี ๒๕๕๙ จังหวัดในเขตลุ่มน้ำภาคกลางและภาคอื่น ๆ ที่ประสบปัญหาภัยแล้ง ต้องลดการเลี้ยงปลาในกระชัง จึงทำให้ผลผลิตปลานิลไม่เพียงพอ จึงน่าจะเป็นโอกาสที่ดีของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในกระชังแม่น้ำโขง ที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มได้ ถ้ามีการลดต้นทุนลง และมีการบริหารจัดการที่ดี เนื่องจากในช่วงนี้ น้ำในแม่น้ำโขงมีปริมาณที่เพียงพอต่อการเลี้ยงปลาในกระชัง

การเลี้ยงปลานิลเพศผู้ในกระชังแม่น้ำโขง มีแนวโน้มที่ดีมากในอนาคต เนื่องจากตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นไป จังหวัดหนองคายเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ จะมีผู้คนหลั่งไหลเข้ามาพักอาศัย/ทำงาน/ผ่านเข้าออกเป็นจำนวนมาก ประมาณ ๕ แสนคน/ปี จำเป็นต้องมีการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำให้เพียงพอต่อการบริโภค ประมาณวันละ ๔๐ – ๕๐ ตัน เพราะคน ๕๐๐,๐๐๐ คน ถ้าบริโภคปลา ปีละประมาณ๑๐ กิโลกรัม/คน คิดเป็น ๕,๐๐๐ ตัน/ปี

และรวมกับคนในจังหวัดหนองคายอีก ๕๐๐,๐๐๐ คนที่บริโภคปลาปีละ ๓๐ กิโลกรัม/คน คิดเป็น ๑๕,๐๐๐ ตัน/ปี รวม ๒๐,๐๐๐ ตัน/ปี แต่มีศักยภาพการผลิตได้ปีละประมาณ ๑๘,๒๕๐ ตัน/ปี

การสร้างเขื่อนของประเทศจีนและประเทศเพื่อนบ้าน ไม่ส่งผลกระทบต่อการเลี้ยงปลานิลในกระชังสามารถเลี้ยงได้ตลอดทั้งปี ส่งผลให้ชีวิตของเกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นไม่ต้องละทิ้งถิ่นฐานไม่ขายแรงงานยังภูมิภาคอื่น ๆ

แนวทางในการลดต้นทุน เกษตรกรจะต้องหมั่นทำความสะอาดเพื่อให้น้ำไหลถ่ายเทผ่านกระชังได้ดี หรือซ่อมแซมกระชังในกรณีที่กระชังขาดหรือรั่ว สามารถซ่อมแซมด้วยตนเอง เช่น การเย็บกระชัง การเพิ่มความถี่ในการให้อาหารปลา โดยให้ ๒ – ๓ มื้อต่อวัน โดยให้อาหารปลานิลโปรตีน ๓๐ – ๓๒ % สลับมื้อกับการให้โปรตีน ๒๕ – ๒๘ % ในช่วง ๓ เดือนสุดท้ายของการเลี้ยง ซึ่งจะช่วยลดปริมาณการใช้อาหารโปรตีน ๓๐ – ๓๒ % ลงประมาณ ๕๐ % ตลอดระยะเวลาการเลี้ยง

ในช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึงกลางปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จังหวัดในเขตลุ่มน้ำภาคกลางและภาคอื่น ๆ ที่ประสบปัญหาภัยแล้ง ต้องลดการเลี้ยงปลาในกระชัง จึงทำให้ผลผลิตปลานิลไม่เพียงพอจึงน่าจะเป็นโอกาสที่ดีของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในกระชังแม่น้ำโขงที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มได้ ถ้ามีการลดต้นทุนลงและมีการบริหารจัดการที่ดี เนื่องจากในช่วงนี้น้ำในแม่น้ำโขงมีปริมาณที่เพียงพอต่อการเลี้ยงปลาในกระชัง

การเลี้ยงปลานิลเพศผู้ในกระชังแม่น้ำโขง มีแนวโน้มที่ดีมากในอนาคตเนื่องจากตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นไป จังหวัดหนองคายเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจะมีผู้คนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวพักอาศัย ทำงานผ่านเข้าออกเป็นจำนวนมากประมาณ ๕ แสนคน/ปี จำเป็นต้องมีการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำให้เพียงพอต่อการบริโภคประมาณวันละ ๔๐ – ๕๐ ตัน เพราะคน ๕๐๐,๐๐๐ คน ถ้าบริโภคปลาปีละประมาณ ๑๐ กิโลกรัม/คน คิดเป็น ๕,๐๐๐ ตัน/ปี และรวมกับคนในจังหวัดหนองคายอีก ๕๐๐,๐๐๐ คน ที่บริโภคปลาปีละ ๓๐ กิโลกรัม/คน คิดเป็น ๑๕,๐๐๐ ตัน/ปี รวม ๒๐,๐๐๐ ตัน/ปี แต่มีศักยภาพการผลิตได้ปีละประมาณ ๑๘,๒๕๐ ตัน/ปี

ตารางที่ ๑.๓๕ แสดงต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตปลานิลในกระชังในแม่น้ำโขงจังหวัดหนองคายต่อรุ่น

รายการ	เงินสด (บาท)
๑. ต้นทุนผันแปร	**๖๔,๘๐๐**
- ค่าพันธุ์ปลา ๒,๐๐๐ ตัว ๆ ละ ๓ บาท	๖,๐๐๐
- ค่าอาหารปลา ๘๐ ถุง ๆ ละ ๖๐๐ บาท	๔๘,๐๐๐
- ค่าแรงงาน	๖,๐๐๐
- ค่ายาปฏิชีวนะและสารเคมี	๕๐๐
- ค่าไฟฟ้า	๒๐๐
- ค่าซื้ออุปกรณ์	๓๐๐
- ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์	๓๐๐
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	๑,๐๐๐
- ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินทุน	๒,๕๐๐
๒. ต้นทุนคงที่	**๒,๕๐๐**
- ค่าภาษี ค่าเช่า	๕๐๐
- ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์	๒,๐๐๐
๓. ต้นทุนทั้งหมด	**๖๗,๓๐๐**
๔. ผลผลิตเฉลี่ยต่อกระชัง (กิโลกรัม)	๑,๒๘๐
๕. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	๕๘

รายการ	เงินสด (บาท)
๖. รายได้ทั้งหมดต่อกระชัง (บาท)	๗๔,๒๔๐
๗. รายได้สุทธิเฉลี่ยต่อกระชัง (บาท)	๗๑,๗๔๐
๘. กำไรสุทธิเฉลี่ยต่อกระชัง (บาท)	๔,๔๔๐
๙. ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อกิโลกรัม (บาท)	๕๒.๕๗
๑๐. กำไรสุทธิเฉลี่ยต่อกิโลกรัม (บาท)	๓.๔๕
๑๑. ผลตอบแทนของการลงทุน (ร้อยละ)	๖.๖
๑๒. ระยะเวลาเลี้ยง (เดือน)	๖

ที่มา : เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในกระชังในแม่น้ำโขงอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๓๕ สรุปได้ว่าการเลี้ยงปลานิลในประชังแม่น้ำโขงระยะเวลาเลี้ยง ๖ เดือน มีต้นทุนในการผลิต ๖๗,๓๐๐ บาท/กระชัง รายได้สุทธิเฉลี่ย ๗๑,๗๔๐ บาท/กระชัง มีกำไรสุทธิเฉลี่ย ๔,๔๔๐ บาท/กระชัง

(๕) ไข่ไก่ จำนวนไก่ไข่จากสถิติสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคายปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีจำนวนไก่ไข่จำนวน ๕๖๘,๗๒๗ ตัว เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีจำนวนไก่ไข่ จำนวน ๕๔๑,๙๓๔ ตัว มีจำนวนลดลง ๒๖,๗๙๓ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๕

โดยทั่วไปการเลี้ยงไก่ไข่ของจังหวัดหนองคายเป็นการเลี้ยงบนบ่อปลามีประมาณ ร้อยละ ๙๕ จะเป็นการเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา และเหลือเพียงแห่งเดียวที่เลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลาจำนวนมากที่สุดในประเทศ พื้นที่ที่มีการเลี้ยงไก่ไข่มากที่สุดได้แก่อำเภอท่าบ่อ จำนวน ๓๕๘,๗๘๐ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๑๔ รองลงมา คือ อำเภอเมืองหนองคาย จำนวน ๑๕๓,๗๕๔ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๐๖ และอำเภอสระใคร จำนวน ๓๑,๐๐๘ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๕

ตารางที่ ๑.๓๖ รายงานไก่ไข่ แยกตามจำนวนไก่ไข่ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๑

อำเภอ	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
	จำนวน (ตัว)	จำนวน (ตัว)	จำนวน (ตัว)	จำนวน (ตัว)
เมืองหนองคาย	๒๗๗,๕๐๑	๑๓๗,๔๓๖	๑๕๓,๗๕๔	๑๐๖,๑๐๖
ท่าบ่อ	๔๖๓,๕๖๒	๓๑๙,๔๓๖	๓๕๘,๗๘๐	๔๐๙,๕๙๐
โพนพิสัย	๔,๑๙๒	๖๑๕	๖๓๒	๑๒๗๒
ศรีเชียงใหม่	๒๐,๘๐๐	๒๑,๗๗๔	๒๒,๘๙๖	๑๘,๓๖๘
สังคม	๐	๑๙๔	๑๓๒	๑๒๒๖
สระใคร	๕๗,๖๒๐	๕๙,๘๖๓	๓๑,๐๐๘	๕,๑๙๕
เฝ้าไร่	๘๐๐	๖๔๙	๘๐๓	๑,๑๓๘
รัตนวาปี	๐	๒๕๕	๒๐๕	๒๐๘
โพธิ์ตาก	๑,๔๕๓	๑,๗๑๒	๕๑๗	๕๔๖
รวม	**๘๒๕,๙๒๘**	**๕๔๑,๙๓๔**	**๕๖๘,๗๒๗**	**๕๔๓,๗๔๙**

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๓๗ ข้อมูลไก่ไข่และผลผลิตไข่ไก่ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

ประเภท	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
จำนวนไก่ไข่ (ตัว)	๘๒๕,๙๒๘	๕๔๑,๙๓๔	๕๖๘,๗๒๗	๕๔๓,๗๔๙
จำนวนผลผลิต (ฟอง/ปี)	๑๘๒,๕๓๐,๐๘๘	๑๑๙,๗๖๗,๔๑๔	๑๓๔,๖๑๐,๖๖๗	๑๒๐,๑๖๘,๕๒๙

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๓๖ – ๑.๓๗ สรุปได้ว่า จำนวนไก่ไข่จากสถิติสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีไก่ไข่ จำนวน ๘๒๕,๙๒๘ ตัว เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีจำนวนไก่ไข่ จำนวน ๕๔๓,๗๔๙ ตัว มีจำนวนลดลง ๒๘๒,๑๗๙ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๑๗ ผลผลิตไข่ไก่ทั้งหมดในพื้นที่จังหวัดหนองคายปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๑๘๒,๕๓๐,๐๘๘ ฟอง/ปี (๒๒๑ฟอง/ตัว/ปี) เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑๒๐,๑๖๘,๕๒๙ ฟอง/ปี ซึ่งมีปริมาณลดลงประมาณ ๖๒,๓๖๑,๕๕๙ ฟอง คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๑๗ จากข้อมูลของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคายในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลผลิตจำนวน ๑๒๐,๑๖๘,๕๒๙ ฟอง มีการนำเข้าไข่ไก่จากต่างจังหวัด ๑๙,๙๒๒,๑๓๘ ฟอง รวมผลผลิตทั้งปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ภายในจังหวัด ๑๒๐,๑๖๘,๕๒๙ ฟองต่อปี อัตราการบริโภคไข่ไก่ของคนไทย ๒๒๗ ฟอง/คน/ปี เฉลี่ยประชากร (จำนวนประชากรจังหวัดหนองคายปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๕๒๒,๑๐๓ คน) ในพื้นที่จังหวัดหนองคายมีความต้องการบริโภคไข่ไก่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ประมาณ ๑๑๘,๕๑๗,๓๘๑ ฟองต่อปี ซึ่งถือน้อยกว่าปริมาณการผลิตไข่ไก่ในพื้นที่ จึงมีไข่ไก่คงเหลือในพื้นที่จำนวน ๑,๖๕๑,๑๔๘ ฟองต่อปี

ตารางที่ ๑.๓๘ เปรียบเทียบข้อมูลไก่ไข่ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ระดับภาค และระดับประเทศ

พื้นที่	จำนวนไก่ไข่(ตัว)
หนองคาย	๕๔๓,๗๔๙
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๓,๘๓๙,๓๑๘
ประเทศ	๕๗,๓๒๒,๒๙๕

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๓๘ สรุปได้ว่า จังหวัดหนองคายมีจำนวนไก่ไข่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑๖ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และคิดเป็นร้อยละ ๐.๙๗ ของประเทศ

ต้นทุนการเลี้ยงไก่ไข่ กรณีเลี้ยงโดยใช้อาหารสำเร็จรูปปกติ คำนวณจากไก่ไข่ ๑,๐๐๐ ตัว

- ราคาไข่หน้าฟาร์ม วันนี้ ๒.๘ บาท/ฟอง
- ไก่ให้ไข่ได้ ประมาณ ๗๐ – ๘๐% ถ้าเลี้ยง ๑,๐๐๐ ตัว ไก่จะไข่ประมาณ ๗๕๐ ฟอง/วัน
- ค่าอาหาร กระสอบละ ๓๐ กิโลกรัม ราคากระสอบละ ๔๒๐ บาท ประมาณกิโลกรัมละ ๑๔ บาท
- ไก่กินอาหารวันละประมาณ ๑๒๐ กรัมต่อตัวต่อวัน ค่าอาหาร ประมาณ ๑.๖๘ บาท
- ไก่ ๑,๐๐๐ ตัว กินอาหาร ๑๒๐,๐๐๐ กรัม/ตัว/วัน (กิโลกรัมละ ๑๔ บาท) ค่าอาหาร ๑,๖๘๐ บาท
- ค่าอาหารต่อไก่๑,๐๐๐ ตัว/วัน (๑๐๐๐ x ๑.๖๘) = ๑,๖๘๐ บาท
- ขายไข่ได้ ๗๕๐ x ๒.๘ = ๒,๑๐๐ บาท
- กำไรต่อวัน (๒,๑๐๐-๑,๖๘๐) = ๔๒๐

การเลี้ยงไก่ไข่ของจังหวัดหนองคาย ร้อยละ ๙๙ เป็นเกษตรกรรายย่อยเลี้ยงบนบ่อปลา ซึ่งดำเนินการผลิตและการตลาดในลักษณะต่างคนต่างทำ ทำให้เกษตรกรขาดความเข้มแข็งและขาดอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง จากการประชุมเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ทำให้ทราบปัญหาที่เกษตรกรฯ ต้องการ ๓ ข้อ คือ เพิ่มความรู้ด้านอาหารสัตว์และจัดหาอาหารสัตว์ราคาถูกเพื่อแก้ไขปัญหาราคาอาหารสัตว์แพงและลดต้นทุนการ

ผลิตปรับระบบโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่ทั้งหมดให้เป็นรูปแบบและมาตรฐานเดียวกันเพื่อให้การผลิตไข่ไก่ได้คุณภาพตามมาตรฐาน สามารถป้องกันโรคระบาดได้อย่างเข้มแข็งและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ดำเนินการตลาดในรูปแบบกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่เพื่อลดต้นทุนในการขนส่งสินค้า ซึ่งหากปัญหาดังกล่าวได้รับการช่วยเหลือจะทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่จังหวัดหนองคายพัฒนาระบบการเลี้ยงไก่ไข่ ให้มีการเลี้ยงและการจัดการฟาร์มที่สะอาดถูกหลักสุขอนามัยป้องกันโรคได้สามารถผลิตไข่ไก่ที่มีคุณภาพปลอดภัย ได้มาตรฐาน เพื่อจำหน่ายภายในจังหวัดและใกล้เคียงทั้งยังสร้างความมั่นคงในอาชีพการเลี้ยงไก่ไข่ของเกษตรกรอย่างยั่งยืน

การตลาด ประเทศไทยมีการบริโภคไข่ไก่โดยเฉลี่ยประมาณ ๑๖๓ ฟอง/คน/ปีการใช้ภายในจังหวัดหนองคาย : ผลผลิตไข่ไก่ร้อยละ ๗๔ ใช้สำหรับการบริโภคโดยปริมาณการบริโภคไข่ไก่จังหวัดหนองคาย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ อยู่ที่ ๘๓,๕๒๗,๕๕๗ ฟองในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ อยู่ที่ ๘๔,๓๑๓,๓๘๐ ฟอง เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๙๓ การจำหน่ายไข่ไก่ของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดหนองคายแยกเป็น

- พ่อค้ามารับหน้าฟาร์ม ร้อยละ ๕๑
- ส่งจังหวัดใกล้เคียง ร้อยละ ๒๖
- ตลาดสด / ตลาดนัดภายในอำเภอ ร้อยละ ๑๒
- เร่ขายตามหมู่บ้าน ร้อยละ ๖
- ส่งร้านค้าภายในตัวจังหวัด ร้อยละ ๕

ราคา : ราคาที่เกษตรกรขายได้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เฉลี่ยอยู่ที่ ๒.๘๓ บาท/ฟองปี ๒๕๕๗ ซึ่งมีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ ๓.๐๔ บาท/ฟอง ราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๙

<u>แนวทางการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔</u>

๑. ส่งเสริมการรวมกลุ่มสถาบันเกษตรกร เพื่อจัดจำหน่ายอาหารสัตว์ ให้ผลิตอาหารสัตว์ใช้เอง

๒. ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างตราสินค้าไข่ไก่ ในชื่อ “Nongkhai Best”

๓. ส่งเสริมสนับสนุนการเลี้ยงไก่ไข่ตามมาตรฐานฟาร์ม GAP

๔. ส่งเสริมสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าสินค้า เช่น

- ส่งเสริมการแปรรูปไข่ไก่ เช่น การผลิตเต้าหู้ไข่ไก่ เป็นต้น
- ส่งเสริมและพัฒนาเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ (ไข่ไก่อารมณ์ดี) โดยมีเป้าหมายเกษตรกรเข้าร่วมโครงการปีละ ๕๐๐ ราย รวม ๒,๐๐๐ ราย (ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔)
- เพิ่มช่องทางการตลาดรูปแบบบริษัทประชารัฐรักสามัคคี จังหวัดหนองคาย

๕. ส่งเสริมให้มีโรงเชือดไก่ที่ถูกต้องตามมาตรฐาน ถูกสุขลักษณะ สะอาด ปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค

๖. ส่งเสริมให้สถาบันเกษตรกร มีความเข้มแข็งในการรวมกลุ่ม และส่งเสริมการจัดทำบัญชีกลุ่มตลอดจนให้ความรู้ในด้านการทำธุรกิจเกษตร

๘. ส่งเสริมและจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ เช่น “คนหนองคายกินไข่หนองคาย” เทศกาลไข่ไก่ในช่วงงานบั้งไฟพญานาค เดือนตุลาคม เป็นต้น

<u>สินค้าเกษตรที่มีโอกาสสูงหรือสินค้าดาวรุ่ง</u> ได้แก่

๑. <u>กล้วยหอมทอง</u> เป็นสินค้าเกษตรที่ได้รับความนิยมในหมู่นักท่องเที่ยวและผู้เดินทางในระยะ ๕ ปีที่ผ่านมา จากการที่พ่อค้านำผลผลิตที่อื่นมาวางขายตามแผงลอยริมทางในเส้นทางระหว่างจังหวัด สร้างรายได้ให้กับพ่อค้าเป็นอย่างดี จึงมีเกษตรกรให้ความสนใจหันมาปลูกกล้วยหอมทองส่งจำหน่ายให้กับพ่อค้าริมทาง นอกจากนั้นยังมีเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ได้รวมกันเป็นกลุ่มวิสาหกิจปลูกก้วยหอมทองส่งขายให้กับเครือข่ายผู้ส่งออกกล้วยหอมทองในจังหวัดอุดรธานี แต่ยังจำกัดอยู่ในกลุ่มเล็ก ๆ จึงควรพัฒนาขีดความสามารถผลิตกล้วยหอมทองให้ได้คุณภาพและมีปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๑.๓๙ แสดงข้อมูลการผลิตกล้วยจังหวัดหนองคาย ปี ๒๕๕๙/๖๐

ที่	ชนิดกล้วย	จำนวนเกษตรกร (คน)	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (ก.ก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
๑	กล้วยหอมทอง	๔๔	๑๕๗	๖๒	๓,๐๐๐	๑๘๖	๓.๓๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย (ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐)

จากตารางที่ ๑.๓๙ สรุปได้ว่า จังหวัดหนองคาย มีพื้นที่การปลูกกล้วยหอมทอง รวม ๑๔๗ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๓,๐๐๐ กก./ไร่ คิดเป็นมูลค่ากว่า ๓.๓๙ ล้านบาท การลงทุนและผลตอบแทนในส่วนของต้นทุนการผลิตประเมินไว้ที่ ๒๒,๐๐๐ – ๒๕,๐๐๐ บาท ต่อไร่ โดย ๑ ไร่ ปลูกกล้วยได้ ๓๕๐ - ๔๐๐ ต้น เท่ากับว่า ๑ ไร่ จะได้กล้วย ๓๕๐ - ๔๐๐ เครือ น้ำหนักกล้วยต่อเครือ ๑๐ - ๑๕ กิโลกรัม ราคารับซื้อ ๑๕ บาท/กิโลกรัม หรือถ้าคิดเป็นเครือประมาณเครือละ ๑๘๐ - ๒๐๐ บาท รายได้ต่อไร่ก็จะอยู่ที่ ๕๐,๐๐๐ - ๖๐,๐๐๐ บาท นับเป็นรายได้ที่น่าจูงใจอย่างมาก จึงไม่น่าแปลกใจที่เกษตรกรให้ความสนใจในการขยายพื้นที่ปลูกกันมาก แต่ข้อจำกัดของพื้นที่ก็คือเรื่องของแหล่งน้ำจึงทำให้การขยายพื้นที่ยังมีข้อจำกัดอยู่

จังหวัดหนองคายได้รับสนับสนุนงบประมาณโครงการของกลุ่มจังหวัด งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จัดทำโครงการเสริมสร้างความโดดเด่นของผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากภาคเกษตรและประมง กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกล้วยหอมทอง โดยขุดสระน้ำให้แก่เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย ขนาดบ่อ ๑,๒๖๐ ลบ.ม. ซึ่งจะช่วยเพิ่มแหล่งสำรองน้ำเพื่อการเพาะปลูกกล้วยหอมทองได้มากขึ้น นอกจากนั้นยังได้สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร ประกอบด้วย หน่อพันธุ์และอุปกรณ์ระบบให้น้ำแบบสปริงเกอร์ สามารถเพิ่มผลผลิตกล้วยหอมทองจากเดิม ๑,๘๐๐ - ๒,๐๐๐ กก./ไร่ เป็น ๓,๐๐๐ กก./ไร่รวมทั้งผลิตต้นพันธุ์กล้วยหอมทองเพื่อขยายพื้นที่เพาะปลูกกว่า ๑๕,๐๐๐ ต้น นอกจากนี้ยังได้จัดการอบรมและสอนการจัดทำบัญชีต้นทุนครัวเรือน เพื่อให้เกษตรกรสามารถวางแผนการผลิตการบริหารจัดการต้นทุนกำไรได้

<u>ช่องทางการจำหน่าย</u>

เกษตรกรจะจำหน่ายผลผลิตสดในพื้นที่มีพ่อค้ามารับซื้อที่สวน หรือที่ทำการกลุ่มแปรรูป มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปกล้วยโดยทำเครื่องสำอาง ที่ใช้กล้วยหอมทองเป็นส่วนประกอบ ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสบู่สมุนไพร ที่ตั้ง เลขที่ ๒๖๙ หมู่ ๑๒ ตำบลวังหลวง อำเภอเฝ้าไร่ มีสมาชิก จำนวน ๑๕ คน ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม สบู่จากกล้วยหอมทอง จำหน่ายเดือนละ ๒๐๐ ก้อนต่อเดือน ราคาจำหน่าย ก้อนละ ๕๐ บาท ยอดจำหน่ายในรอบปี ๑๒๐,๐๐๐ บาท จำหน่ายที่ตลาดในชุมชน ตลาดในอำเภอและจังหวัดตามคำสั่งซื้อ

<u>ปัญหาและอุปสรรค</u>

- ปัญหาด้านโรคแมลงศัตรูพืช ทำให้ไม่สามารถปลูกในพื้นที่เดิมได้ และผลผลิตลดลง
- ขาดความรู้ในผลิตที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์

<u>แนวทางการพัฒนา</u>

๑) ส่งเสริมการปลูกกล้วยหอมทอง ในพื้นที่สูบน้ำด้วยไฟฟ้า พื้นที่ปลูกอำเภอเฝ้าไร่ พื้นที่ในเขตชลประทานจำนวน ๒,๐๐๐ ไร่

๒) ส่งเสริมการปลูกตามาตรฐาน GAP/ เกษตรอินทรีย์

๓) สนับสนุนเตาอบกล้วยพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อความสะอาดและปลอดภัยต่อผู้บริโภค

๔) พัฒนาเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และเพิ่มช่องทางการตลาดรูปแบบบริษัทประชารัฐรักสามัคคี

๕) ประชาสัมพันธ์ให้เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว เช่น เทศกาลวันกล้วย อำเภอสังคม เปิดเป็นหมู่บ้านโฮมสเตย์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวพักที่ อำเภอสังคม ก่อนที่จะไปจังหวัดอื่น

๒. มะพร้าวน้ำหอม มะพร้าวน้ำหอมเป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจที่จังหวัดหนองคายต้องนำเข้าผลผลิตมาจากแหล่งอื่น ๆ เนื่องจากพื้นที่ปลูกและผลผลิตภายในจังหวัดมีน้อยมากไม่เพียงพอต่อความต้องการและคาดว่าความต้องบริโภคมะพร้าวน้ำหอมในอนาคต จะมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนมากขึ้น จึงควรส่งเสริมการปลูกมะพร้าวน้ำหอมสร้างรายได้แก่เกษตรกร โดยพิจารณาให้มีการขยายพื้นที่ปลูกในพื้นที่ที่มีศักยภาพและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเพื่อสร้างรายได้ให้เกษตรกรต่อไป

ตารางที่ ๑.๔๐ แสดงพื้นที่เพาะปลูกเก็บเกี่ยวผลผลิตและมูลค่าผลผลิตมะพร้าว ปี ๒๕๕๗ – ๒๕๕๙

อำเภอ	จำนวนครัวเรือน			เนื้อที่ปลูก(ไร่)			ผลผลิต (กก.)			มูลค่า (บาท)		
	๕๗	๕๘	๕๙	๕๗	๕๘	๕๙	๕๗	๕๘	๕๙	๕๗	๕๘	๕๙
เมืองหนองคาย	๑๕	๑๒	๑๙	๑๐	๙	๑๖	๓,๗๐๐	๓,๘๐๐	๖,๖๖๐	๓๗,๐๐๐	๓๘,๐๐๐	๖๖,๖๐๐
ท่าบ่อ	๓	๓	๓	๑๒	๑๒	๑๒	-	-	๗,๒๐๐	-	-	๗๒,๐๐๐
สระใคร	๖	๖	๖	๖	๖	๖	-	-	-	-	-	-
รวม	๒๔	๒๑	๒๘	๒๘	๒๗	๓๔	๓,๗๐๐	๓,๘๐๐	๑๓,๘๐๐	๓๗,๐๐๐	๓๘,๐๐๐	๑๓๘,๖๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๔๐ สรุปได้ว่า พื้นที่เพาะปลูกและปริมาณผลผลิตมะพร้าวน้ำหอมในจังหวัดหนองคายมีไม่มากนัก ข้อจำกัดต้องปลูกในพื้นที่ที่เหมาะสม สภาพดินและระบบน้ำดีพอสมควร เกษตรกรยังขาดองค์ความรู้เรื่องการผลิตและการ แปรรูป แต่เนื่องจากภาวะสินค้าการเกษตรหลักหลายชนิดประสบปัญหาภาวะราคาตกต่ำ เช่น ข้าว ยางพารา ทำให้เกษตรกรเริ่มศึกษาข้อมูลและหันมาปลูกพืชอื่น ๆ รวมถึงมะพร้าวน้ำหอมเพิ่มขึ้น

ระบบตลาดของมะพร้าวน้ำหอมของจังหวัดหนองคาย ส่วนใหญ่ขายในพื้นที่หมู่บ้านชุมชนที่ปลูกและมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อที่แปลงเกษตรกร ราคาลูกละ ๑๐ – ๑๕ บาท และขายเป็นต้นพันธุ์ ราคาต้นละ ๕๐ – ๑๕๐ บาท การแปรรูปสามารถใช้ประโยชน์จากผลผลิตทุกส่วนของต้นมะพร้าวน้ำหอมและการเพิ่มมูลค่าอื่น ๆ เช่น แปรรูปเป็นอาหาร เครื่องดื่ม ไม้กวาด ปุ๋ยอินทรีย์ ตะกร้า ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากกะลามะพร้าว เป็นต้น ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลแหล่งจำหน่ายมะพร้าวที่สำคัญอีกแห่งบริเวณริมถนนมิตรภาพระหว่างอำเภอเมืองหนองคายถึงอำเภอสระใคร ผู้บริโภคทั้งในจังหวัด ต่างจังหวัด และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวยังมีความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวเป็นจำนวนมากซึ่งผลผลิตมะพร้าวน้ำหอมส่วนใหญ่นำมาจากภาคกลาง จังหวัดนครปฐม จังหวัดปทุมธานี ดังนั้น จึงเป็นทางเลือกใหม่สำหรับเกษรกรอีกทางหนึ่ง

ปัญหาและอุปสรรค

- พื้นที่เพาะปลูกมีจำนวนน้อย ผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการ
- เกษตรกรไม่นิยมปลูก เนื่องจากใช้เวลานานกว่าจะได้เก็บเกี่ยวผลิต

แนวทางการพัฒนา

๑) เพิ่มพื้นที่ปลูกปีละ ๑๐๐ ไร่

๒) พื้นที่ที่จะส่งเสริมปลูกในเขตชลประทานและสนับสนุนเกษตรกรที่ต้องการปลูกจริง ๆ ให้ปลูกตามหัวไร่ปลายนา

๓. โคเนื้อพันธุ์วากิว จังหวัดหนองคายมีเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จำนวน ๖,๔๘๖ ราย โคเนื้อจำนวน ๓๗,๓๐๔ ตัว เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ จำนวน ๔,๙๘๙ ราย โคเนื้อจำนวน ๒๖,๙๑๐ ตัว เฉลี่ยมีเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อและจำนวนโคเนื้อลดลงร้อยละ ๒๓ และ ๒๘ ตามลำดับ สาเหตุ

หลัก ๆ ที่จำนวนผู้เลี้ยงและจำนวนโคลดลง เนื่องจากตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นมา เกษตรกรที่เคยเลี้ยงโคเนื้อได้หันไปประกอบอาชีพการปลูกยางพาราแทน เนื่องจากเห็นว่ามีราคาและอนาคตที่ดีกว่าจึงทำให้จำนวนโคเนื้อในปัจจุบันลดลงเป็นอย่างมาก ขณะเดียวกันราคาโคเนื้อในปัจจุบันกลับมีราคาสูงขึ้น จังหวัดหนองคายจึงได้มีการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อสร้างงานสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร โดยส่งเสริมการเลี้ยง โคพันธุ์วากิวให้เป็นทางเลือกใหม่ของเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อจังหวัดหนองคาย

โคพันธุ์วากิวเป็นโคสายเลือดญี่ปุ่นที่ผ่านการพัฒนาสายพันธุ์แล้ว มีคุณภาพซากที่ดี ซากมีไขมันแทรกสูง ไขมันมีองค์ประกอบที่นุ่มโดยมีสัดส่วนของไขมันอิ่มตัวสูง มีรสชาติดี เนื้อละเอียด หน้าตัดเนื้อสันใหญ่ ผลผลิตสูง มีคุณสมบัติด้านการผลิตดี คลอดง่าย ความสมบูรณ์พันธุ์สูง เชื่อง ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี เนื้อโคขุนวากิวจึงเป็นเนื้อโคขุนที่มีคุณภาพสูง (premium) ที่สำคัญการผลิตโคขุนวากิวไม่ต้องใช้เวลาปรับโครงสร้างแม่พันธุ์พื้นเมือง โดยสามารถนำลูกโคที่เกิดซึ่งมีสายเลือดโควากิวร้อยละ ๕๐ ไปขุนได้เลยส่วนจะใช้ระยะเวลาเท่าไรและใช้อาหารประเภทใดนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการตลาด จังหวัดหนองคายได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ของเกษตรกรในการช่วยเหลือเกษตรกรช่วงภาวะสินค้าการเกษตรอื่น ๆ ราคาตกต่ำ โดยเฉพาะราคายางพาราซึ่งปลูกกันมากในพื้นที่

การเลี้ยงโคเนื้อวากิวที่มีราคาสูงและกำลังเป็นที่ต้องการของตลาด คือ ทางเลือกใหม่ของจังหวัดที่จะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล และขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ “เกษตรอุตสาหกรรมวัฒนธรรมรุ่งเรือง เมืองท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง” จึงได้อนุมัติงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคายนำไปส่งเสริมการเลี้ยงโคพันธุ์วากิวของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอให้มากขึ้น โดยจังหวัดได้วางแผนการพัฒนาการเลี้ยงโควากิวในระยะสั้น ดังนี้

- ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ระยะต้นน้ำ : พัฒนากลุ่มเกษตรกรที่ผลิตลูกโค จำนวน ๔๐๐ ราย
- ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ระยะกลางน้ำ : กลุ่มเกษตรกรนำลูกโคไปขุนรอจำหน่าย
- ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ระยะปลายน้ำ : เกษตรกรนำโคขุนออกจำหน่าย โดยราคาโคเนื้อปกติจะขายได้ตัวละ ๒๐,๐๐๐ – ๓๐,๐๐๐ บาท แต่ถ้าเป็น “โควากิว” ขุน จะขายได้ราคาตัวละประมาณ ๙๐,๐๐๐ – ๑๐๐,๐๐๐ บาท

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จังหวัดหนองคายได้อนุมัติและจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการขยายผลต่อไป โดยกำหนดให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในห้วงแผนพัฒนาจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคอันจะส่งผลต่อการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดหนองคายต่อไป

ตารางที่ ๑.๔๑ พื้นที่ที่เลี้ยงโควากิวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐

จังหวัด	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนโค (ตัว)
หนองคาย	๒๑๓	๒๔๗
สุรินทร์	๒๐๖	๖๕๔
นครราชสีมา	๙๓๙	๔,๕๖๗

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๔๒ ต้นทุนการผลิตโควากิว ปี พ.ศ. ๒๕๕๘

จังหวัด	ต้นทุน/ตัว (บาท)
หนองคาย	๖๕,๔๐๐
สุรินทร์	๖๖,๙๐๐
นครราชสีมา	๖๓,๘๐๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย

จุดเด่นของโควากิว

๑. ไขมันแทรกสูงที่สุด ราคาแพงที่สุด

๒. น้ำหนักแรกคลอดต่ำ: ๒๒-๒๕ กก.

๓. ทนร้อนได้ดีกว่าโคยุโรปอื่น ๆ

เนื้อโคคุณภาพดี ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. พันธุ์โค

๒. คุณภาพอาหาร

๓. ระยะเวลาการขุน

ราคาขายโคพันธุ์วากิว

- โคขุนเสร็จน้ำหนักมีชีวิต ๗๐๐ กก ได้น้ำหนักซาก ๖๐% = ๔๒๐ กิโลกรัม
- ถ้ามีไขมันแทรก ๔ ได้ราคา ๓๕๐ บาท/กก. = ๑๔๗,๐๐๐ บาท
- ถ้ามีไขมันแทรก ๓ ได้ราคา ๒๕๐ บาท/กก. = ๑๐๕,๐๐๐ บาท
- ฉะนั้นในการขุนโควากิว ๑ ตัว (ระยะเวลาในการขุน ตั้งแต่อายุ ๑๒ – ๓๓ เดือน) เกษตรกร
- จะได้กำไรประมาณ ๓๙,๖๐๐ บาท แต่ก็ขึ้นอยู่กับพันธุ์โคที่จะนำมาขุน และปริมาณไขมันแทรกด้วย

แนวทางในการพัฒนาของจังหวัดหนองคาย

ลำดับขั้นการผลิตโคเนื้อพันธุ์วากิวในจังหวัดหนองคาย

ต้นน้ำ ผสมพันธุ์แม่โคด้วยน้ำเชื้อพ่อโควากิว สายเลือด ๑๐๐% เลี้ยงลูกตัวผู้ให้มีน้ำหนัก ๒๐๐ - ๒๒๐ กก. ราคาประกันราคา ๗๕ บาท/กก. (ต้องลงทะเบียนและฝังไมโครชิพ)

กลางน้ำ เลี้ยงลูกตัวผู้ให้มีน้ำหนัก ๔๐๐ กก.

ปลายน้ำ เลี้ยงลูกตัวผู้ให้มีน้ำหนัก ๖๐๐ กก.

โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ดำเนินการผสมเทียมแม่โคลูกผสมบราห์มัน กับ พื้นเมือง (เลือดบราห์มัน ๗๕% บราห์มัน กับ ชาโลเลย์, บราห์มัน กับ แองกัส) จำนวน ๑,๐๐๐ แม่

ปี ๒๕๖๐ ลูกโครุ่นที่ ๑ เกิด

ปี ๒๕๖๑ ลูกโครุ่นที่ ๑ นำเข้าขุน

ปี ๒๕๖๒ ลูกโครุ่นที่ ๒ เกิด

ปี ๒๕๖๓ ลูกโครุ่นที่ ๒ นำเข้าขุน จำหน่ายโคขุนรุ่นที่ ๑

แนวทางการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔

- ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อเพื่อเป็นแม่พันธุ์โควากิว
- ส่งเสริมและสนับสนุนเทคโนโลยีการผลิตอาหารสัตว์
- ส่งเสริมสนับสนุนการเพิ่มมูลค่า ได้แก่ ผลิตโควากิว ปีละ ๑,๐๐๐ ตัว (ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔)
- ส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มและพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง
- ส่งเสริมสนับสนุนการตลาด และประชาสัมพันธ์ เช่น

- การสร้างอาคารร้านอาหารที่ประกอบอาหารจากเนื้อโควากิวหนองคาย
- การพัฒนาแรงงานเพื่อรองรับการประกอบอาหารจากโควากิว เช่น การพัฒนาเชฟ
- เพิ่มช่องทางการตลาดรูปแบบ บริษัทประชารัฐรักสามัคคี จังหวัดหนองคาย
- การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อแขนงต่าง ๆ จัดกิจกรรมแสดงสินค้า (Even)

๔. <u>พืชผักและสมุนไพร</u> จังหวัดหนองคายมีพื้นที่และสภาพอากาศที่เหมาะสมในการปลูกพืชผักได้หลายชนิด โดยเฉพาะอาศัยพื้นที่ตามริมฝั่งแม่น้ำโขงซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์และมีน้ำเพียงพอในการปลูกพืชผัก โดยพืชผักที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นชนิดที่นิยมบริโภคภายในจังหวัดหนองคาย เช่น สะระแหน่ กะเพรา โหระพา แตงร้าน มะเขือเปราะ เนื่องจากเป็นผักที่ใช้เคียงอาหารได้ทั่วไป เช่น ลาบ ก๋วยเตี๋ยว และอาหารเวียดนาม ซึ่งมีร้านอาหารประเภทนี้อยู่มากในจังหวัดสิ่งที่ต้องเน้นหนักคือการส่งเสริมให้เกษตรกรทำการปลูกพืชผักในรูปแบบการผลิตพืชปลอดภัยและส่งเสริมให้มีการวางแผนการผลิตเพื่อให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดได้อย่างสม่ำเสมอ ตามความต้องการของผู้บริโภค

ตารางที่ ๑.๔๓ ข้อมูลพืชผักที่สำคัญของจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๖๐

ที่	ชนิด	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	ผลผลิตรวม (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
๑	พริก	๒,๘๐๖	๑,๔๔๖	๔,๐๕๗	๑๔๑.๙๙๕
๒	มะเขือเทศ	๖๗๕	๓,๖๕๕	๖๗๕	๔.๗๒๕
๓	ถั่วฝักยาว	๓๘๙	๖๗๐	๒๖๑	๕.๒๒
๔	กะหล่ำปลี	๓๕	๒,๔๙๗	๘๗	๒.๑๗๕
๕	สะระแหน่	๙๕	๓๗๔	๓๖	๐.๙๑๐๘
๖	โหระพา	๑๑๓	๓๘๘	๕๒	๐.๘๕๕๔
๗	มะเขือเปราะ	๖๐	๑,๕๒๕	๙๒	๑.๖๗๔๔
๘	กะเพรา	๑๒	๓๕๙	๔	๐.๑๒๘
๙	แตงร้าน	๙๔	๑,๙๔๘	๑๗๕	๒.๒๗๕
รวม		**๔,๒๗๙**	**๑,๒๗๑**	**๕,๔๓๙**	**๑๕๙.๙๖**

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

จากตารางที่ ๑.๔๓ สรุปได้ว่า จังหวัดหนองคายมีการปลูกพืชผักที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของจังหวัดจำนวน ๙ ชนิด พืชผักที่มีพื้นที่ปลูก ผลผลิต และมูลค่า มากที่สุด คือ พริก มีพื้นที่ปลูก ๒,๘๐๖ ไร่ ผลผลิตรวม ๔,๐๕๗ ตัน มูลค่า ๑๔๑.๙๙๕ ล้านบาท รองลงมาคือ มะเขือเทศ มีพื้นที่ปลูก ๖๗๕ ไร่ ผลผลิตรวม ๖๗๕ ตัน มูลค่า ๔.๗๒๕ ล้านบาท

ปัญหาและอุปสรรค

การผลิตพืชผักปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP มีน้อย พืชผักอินทรีย์ยังไม่มีการรวมกลุ่มเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง มีจำนวนน้อยขาดการวางแผนด้านการตลาด ระบบตลาดสินค้าพืชผักปลอดภัยยังไม่มีตลาดชัดเจนทำให้เกษตรกรไม่สนใจผลิตตามมาตรฐานขาดองค์ความรู้ในด้านการแปรรูปพืชผักและการพัฒนาบรรจุภัณฑ์แนวทางพัฒนาพืชผักจังหวัดหนองคายส่งเสริมการผลิตแบบปลอดภัย (GAP)

แนวทางการดำเนินงาน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔

๑) สร้างมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP/อินทรีย์ ๘,๐๐๐ ไร่/ปี จะดำเนินการระหว่างปี พ.ศ ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔

๒) การสร้างมูลค่าเพิ่มโดยพัฒนาด้านบรรจุภัณฑ์และการแปรรูปพืชผักปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP

๓) การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร/ กลุ่มเกษตรกร/ สถาบันเกษตรกร และเชื่อมโยงการตลาด

๔) การประชาสัมพันธ์พืชผักเกษตรอินทรีย์ และพืชผักปลอดภัยให้เป็นที่แพร่หลาย

๕) ส่งเสริมเป็นแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร (Agri tour)

๕. <u>การเลี้ยงแพะ</u> แพะเป็นสัตว์เลี้ยงง่ายให้ผลตอบแทนเร็ว ลงทุนน้อย เนื่องจากแพะสามารถใช้พืชอาหารหยาบและวัสดุเหลือใช้พืชอาหารหยาบและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่มีในท้องถิ่นเป็นอาหารได้ การเลี้ยงแพะสามารถใช้แรงงานภายในครอบครัว ปัจจุบันปริมาณแพะพันธุ์ดีมีไม่เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกรที่จะนำไปใช้เลี้ยงเป็นพ่อพันธุ์ – แม่พันธุ์ เนื่องจากมีเกษตรกรให้ความสนใจและหันมาเลี้ยงแพะกันมากขึ้น

วิธีการเลี้ยงแพะมีหลายวิธี เช่น การเลี้ยงแบบผูกล่าม การเลี้ยงแบบปล่อย หากินในสวนยางหรือผลไม้และการเลี้ยงแบบขังคอก โดยมีการปล่อยแปลงหญ้าเป็นระยะ ๆ หรือตัดหญ้ามาให้กินในคอก การเลี้ยงดูแพะตัวผู้ตัวเมียจะคล้ายกัน แต่ควรแยกแพะตัวผู้ และตัวเมีย ตั้งแต่อายุได้ ๓ เดือน อัตราส่วนการผสมพันธุ์จะใช้พ่อพันธุ์ ๑ ตัวต่อแม่พันธุ์ ๑๕ – ๒๕ ตัว พ่อและแม่พันธุ์ที่จะเริ่มผสมพันธุ์ได้ควรมีอายุไม่ต่ำกว่า ๘ เดือน ใน ๑ ปี แม่แพะจะสามารถให้ลูกได้ ๒ – ๓ ตัว การเลี้ยงดูลูกแพะต้องให้อยู่กินแม่ในระยะแรกและแยกออกเป็นอายุเลย ๓ เดือนไปแล้ว

พันธุ์แพะที่เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดหนองคายเลี้ยงส่วนใหญ่เลี้ยงเป็นพันธุ์พื้นเมือง มีขนาดเล็ก โตเต็มที่มีน้ำหนักตัว ๒๐ – ๒๕ กิโลกรัม อัตราการเจริญเติบโตที่เลี้ยงในสภาพฟาร์มเกษตรกร ประมาณการ ๕๐ กรัม/วัน มีอัตราการตายก่อนหย่านมค่อนข้างสูง โรคที่สำคัญได้แก่ โรคบรูเซลโลซิสและโรคพยาธิ สายพันธุ์ที่นิยม และต้องการเลี้ยง ได้แก่ พันธุ์ซาแนน แองโกลนูเนียน บอร์ และลูกผสม เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นรายย่อย เลี้ยงเพื่อเป็นอาชีพเสริมต้นทุนและผลตอบแทน สำหรับการเลี้ยงแพะพันธุ์ดี ๑ ชุด ประกอบด้วย พ่อพันธุ์ ๑ ตัว แม่พันธุ์ ๑๐ ตัว ต้นทุนสำหรับการเลี้ยงแพะพันธุ์ดีจำนวน ๑๑ ตัว ต้นทุนในระยะแรกจะได้แก่ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับโรงเรียน อุปกรณ์ ค่าพันธุ์แพะ ค่าจัดทำแปลงหญ้า ค่าอาหาร ค่าเวชภัณฑ์ ค่าวัคซีนรวมประมาณ ๓๕,๐๐๐ – ๔๐,๐๐๐ บาท ในปีที่ ๒ และปีต่อไปค่าใช้จ่ายจะลดลงเนื่องจากไม่ต้องลงทุนในเรื่องโรงเรือน อุปกรณ์ และพันธุ์แพะผลตอบแทนจะเริ่มจำหน่ายแพะในปีที่ ๒ ได้ประมาณ ๒๐ – ๓๐ ตัว โดยเป็นแพะลูกผสมอายุ ๑ ปีมีน้ำหนักประมาณ ๒๕ – ๓๐ กิโลกรัม ราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ ๑๐๐ บาท ขายได้ตัวละ ๒,๕๐๐ – ๓,๐๐๐ บาท จะมีผลตอบแทนประมาณ ๕๐,๐๐๐ – ๖๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งนี้ต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงจะแตกต่างกันไปตามแหล่งเลี้ยง และภาวะการณ์ตลาดของแต่ละพื้นที่ ดังนั้น ก่อนตัดสินใจเลี้ยงเกษตรกรจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลและรายละเอียดให้ชัดเจนเสียก่อนและยังสามารถจำหน่ายมูลแพะได้ในราคากิโลกรัมละ ๑ บาท (แพะแต่ละตัวถ่ายมูลออกมาวันละ ๓๐๐ – ๕๐๐ กรัม)

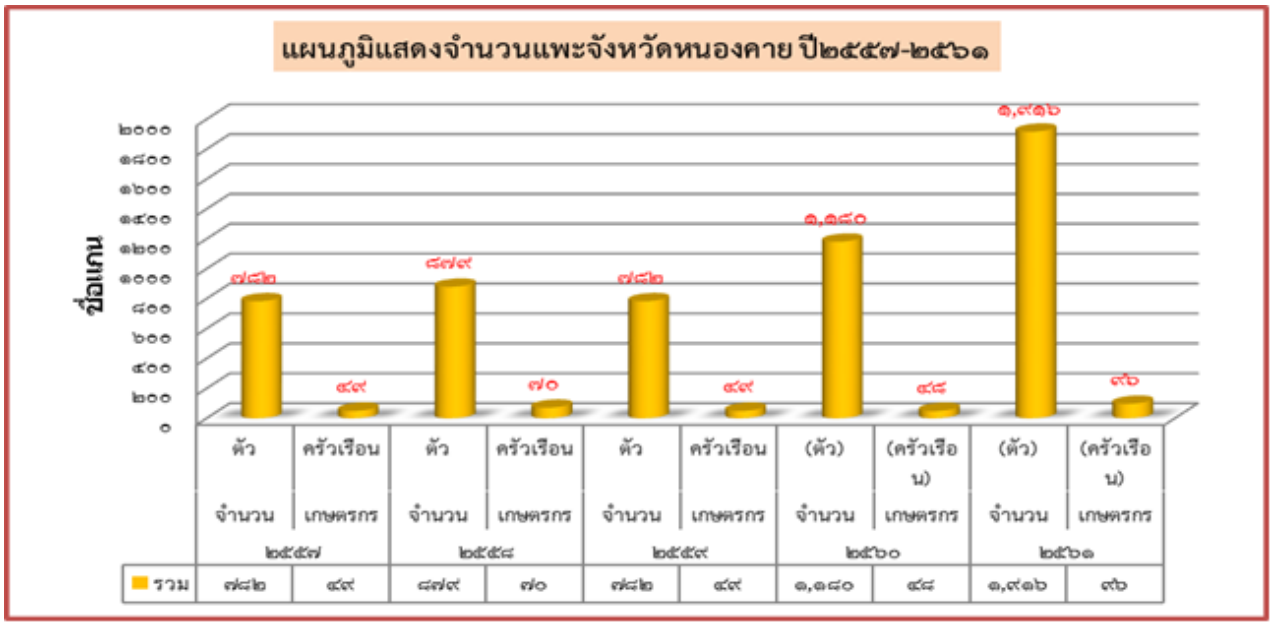
ตารางที่ ๑.๔๔ แสดงจำนวนแพะแยกตามจำนวนที่เลี้ยงและจำนวนเกษตรกร ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๑

อำเภอ	๒๕๕๗		๒๕๕๘		๒๕๕๙		๒๕๖๐		๒๕๖๑	
	จำนวน ตัว	เกษตรกร ครัวเรือน	จำนวน ตัว	เกษตรกร ครัวเรือน	จำนวน ตัว	เกษตรกร ครัวเรือน	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)
เมืองหนองคาย	๐	๐	๔๗	๙	๐	๐	๑๖๑	๑๓	๒๗๑	๑๓
ท่าบ่อ	๓	๑	๔	๑	๓	๑	๕๓	๗	๗๙	๕
โพนพิสัย	๗๘	๑๐	๑๒๙	๒๐	๗๘	๑๐	๑๙๑	๙	๒๕๖	๑๖
ศรีเชียงใหม่	๔๗๔	๒๓	๕๒๘	๒๖	๔๗๔	๒๓	๕๗๑	๓๕	๙๑๐	๓๗
สังคม	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๓๐	๑	๙๘	๘
สระใคร	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๔๘	๒	๘	๒

อำเภอ	๒๕๕๗		๒๕๕๘		๒๕๕๙		๒๕๖๐		๒๕๖๑	
	จำนวน	เกษตรกร	จำนวน	เกษตรกร	จำนวน	เกษตรกร	จำนวน	เกษตรกร	จำนวน	เกษตรกร
	ตัว	ครัวเรือน	ตัว	ครัวเรือน	ตัว	ครัวเรือน	(ตัว)	(ครัวเรือน)	(ตัว)	(ครัวเรือน)
เฝ้าไร่	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๔๘	๘	๓๑	๒
รัตนวาปี	๙๒	๑๑	๑๒๖	๑๒	๙๒	๑๑	๕๙	๖	๑๒๔	๗
โพธิ์ตาก	๑๓๕	๔	๔๕	๒	๑๓๕	๔	๑๙	๒	๑๓๙	๖
รวม	**๗๘๒**	**๔๙**	**๘๗๙**	**๗๐**	**๗๘๒**	**๔๙**	**๑,๑๘๐**	**๔๘**	**๑,๙๑๖**	**๙๖**

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย

แผนภูมิที่ ๑.๑๘ แสดงจำนวนแพะในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๔๕ จำนวนแพะของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย เปรียบเทียบจำนวนแพะที่เลี้ยงในประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๖๑

พื้นที่	จำนวนแพะ (ตัว)
หนองคาย	๑,๙๑๖
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๖๒,๙๓๕
ประเทศ	๗๑๙,๘๗๒

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๔๕ สรุปได้ว่า สถิติจำนวนแพะของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย พบว่า จังหวัดหนองคายมีจำนวนแพะคิดเป็นร้อยละ ๓.๐๔ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และคิดเป็นร้อยละ ๐.๒๖ ของประเทศ

การเลี้ยงแพะขุน

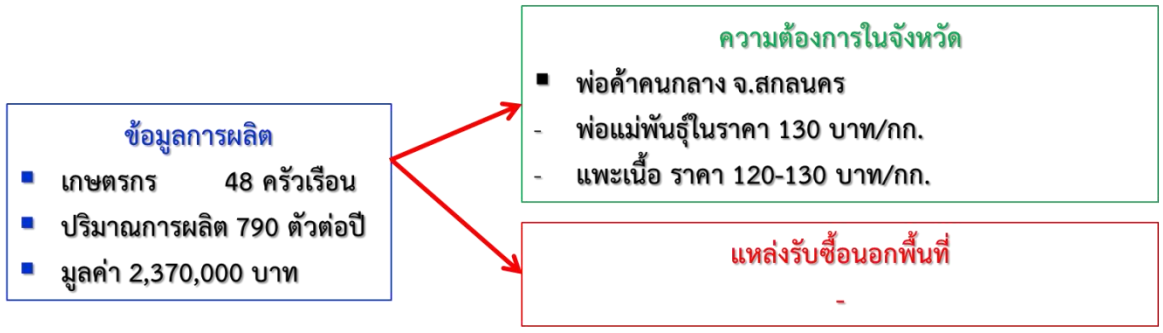
สำหรับการซื้อแพะมาเลี้ยงเพื่อนขุนขาย ปกติแพะเมื่อคลอดออกมานั้นจนถึงตอนหย่านมจะมีอายุเฉลี่ยประมาณ ๓ – ๓.๕ เดือน น้ำหนักเฉลี่ยเมื่อหย่านม อยู่ราว ๆ ๑๗ – ๒๒ ก.ก. ส่วนการรับซื้อนั้นเค้าก็เริ่มจับกันตั้งแต่หย่านมหรือประมาณ ๓๐ ก.ก. จะได้น้ำหนักซากเนื้อแดงอยู่ที่ ๑๓.๕ ก.ก. หรือ ๔๕% ของน้ำหนักตัวก็ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ ถ้าเป็นสายพันธุ์หนัก (เนื้อ) ก็น้ำหนักจะสูง แต่ถ้าเป็นสายพันธุ์กึ่งเนื้อนมก็ออกมากลาง ๆ ลงไปหาต่ำ พอได้ตัวแพะมาก็ต้องมาขุน ทีนี้ก็มาดูด้านอาหารและวิธีการจัดการที่จะเลี้ยงว่าจะเลี้ยงแบบไหน

๑. ปล่อยเลี้ยงหรือไล่ทุ่ง ใช้หญ้าทั่วไปตามข้างทางไร่สวนหรือพืชอาหารสัตว์แบบธรรมชาติเท่าที่มีอาจจะใช้เวลาในการเลี้ยง ประมาณ ๙๐ วันขึ้นไป

๒. กึ่งปล่อยเลี้ยง ให้กินหญ้าทั่วไปในช่วงสาย ๆ เหมือนกับแบบที่ ๑ แต่เมื่อกลับเข้าคอกมีการจัดการให้อาหารข้นหรือพืชอาหารสัตว์คุณภาพดี (หญ้าหมัก,ข้าวโพดหมัก ฯ) การเลี้ยงแบบนี้ก็จะอยู่ในระดับกลาง ๆ อาจจะใช้เวลา ประมาณที่ ๔๕-๕๐ วัน

๓. กักบริเวณเลี้ยง (ยืนคอก) อันนี้ก็เหมาะหน่อยแต่ต้นทุนจะสูง นิยมเลี้ยงลักษณะนี้ในกลุ่มพ่อแม่พันธุ์ ป้องกันโรคพยาธิได้ดีกว่าทั้ง ๒ ข้อที่ผ่านมา เราหาอาหารมาให้แพะแกะ จะหมักพืชอาหารหรือให้อาหารข้น แบบนี้จะเลี้ยงในระยะเวลาสั้นเนื่องจากแพะไม่ค่อยได้ไปไหน อาจจะใช้เวลาประมาณ ๓๐ – ๔๐ วัน ส่วนเรื่องของยานั้นเป็นการรักษาที่ปลาย ถ้าการจัดการดี ที่อยู่ดี อาหารดี วัคซีนครบ ก็อาจจะไม่ต้องใช้ยาเพื่อรักษาโรคแล้ว เพราะขุนในระยะเวลาสั้นเมื่อเทียบกับเลี้ยงเพื่อขายสายพันธุ์หรือพ่อแม่พันธุ์ ก็ยังคงมีแต่การถ่ายพยาธิที่ยังคงต้องทำให้เป็นโปรแกรม ต้นทุนและเงินลงทุนการผลิตแพะต้นทุนจำนวนวันที่เลี้ยงขุน ๙๐ วัน จำนวนแพะเข้าขุน ๖๐ ตัว น้ำหนักรวมเข้าขุน ๗๘๐ ก.ก. น้ำหนักเฉลี่ย ๑๓ ก.ก./ตัวน้ำหนักรวมหลังขุน ๑,๖๒๐ ก.ก. น้ำหนักเฉลี่ย ๒๗ ก.ก./ตัว น้ำหนักที่เพิ่มเฉลี่ยต่อตัว ๑๔ ก.ก./ตัวอัตราการเจริญเติบโตต่อวัน (ADG) ๑๖๐ กรัม/วันราคาขาย ๑๐๐ บาท/ก.ก. รวมรายได้ ๑๖๒๐,๐๐ บาท/รุ่น เฉลี่ย ๑,๖๒๐ บาท/ตัวเงินลงทุนค่าตัวแพะที่ซื้อเข้าขุน ๘๐ บาท/ก.ก. ๗๘๐x๘๐ = ๖๒,๔๐๐ บาท ค่าอาหารข้นตลอดการขุน ๓๒,๔๐๐ บาท เฉลี่ย ๕๔๐ บาท/ตัว ค่าอาหารหยาบตลอดการขุน ๑๑,๖๔๐ บาท เฉลี่ย ๑๙๔ บาท/ตัว ค่ายาถ่ายพยาธิ ยาปฏิชีวะนะ และวิตามิน ๑,๘๐๐ บาท เฉลี่ย ๓๐ บาท/ตัว ค่าแรง ๒ คน ๆ ละ ๔,๕๐๐ บาท/เดือน = ๒๗,๐๐๐ บาท เฉลี่ย ๔๕๐ บาท/ตัวรวมต้นทุน ๑๓๕,๒๔๐ บาท เฉลี่ย ๒,๒๕๔ บาท/ตัว กำไร = ราคาขาย – ต้นทุน = ๑๖๒,๐๐๐ – ๑๓๕,๒๔๐ = ๒๖,๗๖๐ บาท เฉลี่ย ๔๔๖ บาท/ตัว กำไรเฉลี่ยเดือนละ ๘,๙๒๐ บาท หรือกำไร ๑๖.๕๒ % ยังสามารถจำหน่ายมูลแพะได้ในราคากิโลกรัมละ ๑ บาท (แพะแต่ละตัวถ่ายมูลออกมาวันละ ๓๐๐ – ๕๐๐ กรัม) ด้านการตลาดแพะเนื้อ แพะเนื้อมีรูปแบบผลิตภัณฑ์เป็นแพะมีชีวิตและหนังแพะ ราคาจำหน่ายแพะมีชีวิต ราคา ๙๐-๑๐๐ บาท/ก.ก. ในช่องการจำหน่ายได้แก่ จำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลางรวบรวมการซื้อขายโดยตรงจากผู้เลี้ยงและการขายปลีก

แผนภาพที่ ๑ – ๘ ข้อมูลการผลิตแพะเนื้อ

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย

ที่มา : คณะทำงานด้านข้อมูลการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑

ปัญหาและอุปสรรค

เกษตรกรขาดความรู้และความเข้าใจในการเลี้ยงแพะตามมาตรฐานฟาร์ม ขาดการรวมกลุ่มเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง ขาดการวางแผนด้านการผลิตและการตลาด ปัญหาโรคระบาดของแพะ และแนวทางในการพัฒนาเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะจังหวัดหนองคายเพิ่มปริมาณการผลิตแพะ ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ปีละ ๕,๐๐๐ ตัว ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงแพะในสวนยาง เพื่อพัฒนาระบบการผลิตแพะให้ได้มาตรฐานปลอดภัย และยั่งยืนเพิ่มปริมาณการเลี้ยงแพะและพัฒนาคุณภาพให้เพียงพอต่อการบริโภคและส่งออกสร้าง ความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร ให้มีความยั่งยืน พัฒนาและเพิ่มจำนวนฟาร์มปลอดโรคบรูเซลโลซีสในแพะให้มากขึ้นการเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการเลี้ยงแพะ

สินค้าเกษตรที่ต้องรักษาระดับการผลิต

๑. สับปะรด

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรคาดการณ์ผลผลิต ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ในภาพรวมของประเทศไทยมีประมาณ ๒.๓๐ ล้านตัน ลดลงจาก ๒.๔๕ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๖ คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๙ เนื่องจากราคาสับปะรดที่เกษตรกรขายได้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ลดลง ทำให้เกษตรกรขาดเงินทุนในการดูแลรักษา ประกอบกับเนื้อที่ปลูกสับปะรดแซมสวนยางพาราลดลง เพราะต้นยางพารามีอายุมากกว่า ๓ ปีแล้ว โดยแหล่งปลูกสับปะรดที่สำคัญ ได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ระยอง ชลบุรี อุทัยธานี กาญจนบุรี ราชบุรี ชุมพร ลำปาง หนองคาย นครพนม ฉะเชิงเทรา ตราด พิษณุโลก เชียงราย อุตรดิตถ์ เลย ชัยภูมิ สุพรรณบุรี และจันทบุรี

ตารางที่ ๑.๔๖ แสดงข้อมูลการผลิตสับปะรดจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐

ปี	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
๒๕๕๖	๑๕,๐๑๑	๓,๒๕๓	๒๖,๐๑๐	๗,๙๙๖
๒๕๕๗	๕,๙๑๐	๕,๘๐๗	๓๗,๓๔๔	๖,๔๓๑
๒๕๕๘	๖,๔๙๙	๒,๘๘๖	๑๙,๔๑๔	๖,๗๒๗
๒๕๕๙	๑๐,๐๔๐	๔,๘๘๓	๒๗,๙๒๒	๕,๗๑๘
๒๕๖๐	๗,๓๔๓	๕,๓๕๗	๓๐,๒๕๕	๕,๖๔๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๑ (ข้อมูลเอกภาพฯ ปี ๖๐)

จากตารางที่ ๑.๔๖ สรุปได้ว่าสถานการณ์การผลิตสับปะรดของจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีพื้นที่ลดลงจาก ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ เช่นเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตามพื้นที่ปลูกใน ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ทั้งนี้ เนื่องจากราคาสับปะรดดีขึ้นแต่ปริมาณผลผลิตโดยรวมยังน้อยกว่า ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เนื่องจากสับปะรดที่ปลูกใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ยังไม่มีผลผลิตออกสู่ตลาด สับปะรดมีอายุเก็บเกี่ยว ๑๕ – ๑๘ เดือน

ตารางที่ ๑.๔๗ แสดงข้อมูลการผลิตสับปะรดจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นรายอำเภอ

อำเภอ	พันธุ์	จำนวนครัวเรือน	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)	ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย (บาท/กก.)
ศรีเชียงใหม่	ปัตตาเวีย	๓๘๐	๔,๐๗๓	๓,๒๒๐	๖๓,๔๙๕	๑๙,๗๑๙	
สังคม	ปัตตาเวีย	๒๗๔	๙๘๑	๖๘๓	๒,๕๒๐	๓,๖๙๑	๗.๘๕
รัตนวาปี	ปัตตาเวีย	๒๕๐	๑,๑๐๓	๕๕๐	๑,๒๔๕	๒,๒๖๔	๘.๕๓

อำเภอ	พันธุ์	จำนวนครัวเรือน	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)	ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย (บาท/กก.)
โพธิ์ตาก	ปัตตาเวีย	๘๘	๑,๑๘๖	๙๐๔	๔,๑๔๑	๔,๕๘๑	๗.๕๓
รวม		**๙๙๒**	**๗,๓๔๓**	**๕,๓๕๗**	๗๑,๔๐๑	**๓๐,๒๕๕**	

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๔๗ สรุปได้ว่าจังหวัดหนองคายมีการปลูกสับปะรดในพื้นที่ ๔ อำเภอ คือ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอสังคม อำเภอรัตนวาปี และอำเภอโพธิ์ตาก โดยอำเภอที่ปลูกสับปะรดมากที่สุด คือ อำเภอศรีเชียงใหม่ มีเกษตรกรจำนวน ๓๗๔ ครัวเรือน พื้นที่ปลูก ๓,๗๗๘ ไร่ ผลผลิตรวม ๑๗,๖๖๗ กิโลกรัม ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงสุด ๖,๙๕๐ ไร่ พันธุ์ที่ปลูก คือ พันธุ์ปัตตาเวีย

ตารางที่ ๑.๔๘ แสดงปริมาณผลผลิตรายเดือนของสับประรด ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๘

เดือน	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘
มกราคม	๒๑,๗๐๐	๗๓๐	๖,๑๘๕
กุมภาพันธ์	๑๔,๘๘๐	๑,๕๘๗	๑๐,๘๑๐
มีนาคม	๒๗,๔๔๐	๑๙,๐๔๐	๘,๒๗๐
เมษายน	๑๒,๔๒๓	๑๒,๔๓๔	๑๒,๔๔๑
พฤษภาคม	๗,๖๗๒	๗,๗๕๖	๔,๕๑๑
มิถุนายน	๔,๒๙๒	๑๑,๓๕๔	๓,๙๓๓
กรกฎาคม	๓,๓๔๕	๒๐๘	๕,๑๓๐
สิงหาคม	๒,๒๕๕	๓๒๖	๓,๒๔๕
กันยายน	๕,๓๓๒	๒๒๐	๕,๔๕๐
ตุลาคม	๗๕	๖๐	๒,๐๒๐
พฤศจิกายน	๒,๐๐๐	๘๘๖	-
ธันวาคม	๕๑๔	๑๐๐	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๔๘ สรุปได้ว่า ปริมาณผลผลิตสับปะรดจะออกมากในช่วงเดือนของแต่ละปีแตกต่างกันเล็กน้อย โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ จะเริ่มมีผลผลิตออกมามากตั้งแต่เดือนมกราคม – เมษายน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ออกมากในเดือนมีนาคม – มิถุนายน ส่วนปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลผลิตออกมามากในเดือนกุมภาพันธ์และเดือนเมษายน โดยรวมแล้วอาจกล่าวได้ว่าสับปะรดหนองคายจะมีผลผลิตออกสู่ตลาดมากตั้งแต่เดือนมกราคม – พฤษภาคม

ตารางที่ ๑.๔๙ แสดงต้นทุนการผลิตสับปะรดต่อ ๑ ไร่

ที่	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
๑	ปรับพื้นที่สวนเก่า –ไถต้นสับปะรด –ตัดหญ้า – ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ๑ – ๑.๕ ตัน	๕๐๐
๒	ไถเตรียมดิน จำนวน ๓ ครั้ง	๑,๓๕๐
๓	ค่าหน่อพันธุ์สับปะรด จำนวน ๖,๐๐๐ – ๘,๐๐๐ หน่อ ๆ ละ ๑.๕ บาท	๑๐,๕๐๐
๔	ค่าจ้างปลูก	๑,๓๓๔

ที่	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
๕	ค่าให้น้ำ	๑,๐๐๐
๖	ค่าปุ๋ย	๔,๐๔๐
	ค่าปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ จำนวน ๒ กระสอบ ๆ ละ ๔๓๐ บาท	๘๖๐
	ค่าปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ จำนวน ๒ กระสอบ ๆ ละ ๘๒๐ บาท	๑,๖๔๐
	ค่าปุ๋ยสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ จำนวน ๑ กระสอบ ๆ ละ ๙๒๐ บาท	๙๒๐
	ค่าปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ จำนวน ๑ กระสอบ ๆ ละ ๖๒๐ บาท	๖๒๐
๗	ค่ากำจัดวัชพืช	๑,๓๐๔
	-Bromacil [gram]	๒๘๓.๕๐
	-Daiuron	๒๕๐
	-Surfactant	๓๐๐
	-ค่าน้ำมันสำหรับเครื่องพ่นสาร	๗๐
	-ค่าน้ำมันรถ	๑๐๐
	-ค่าแรงคนงาน	๓๐๐
๘	การให้ปุ๋ยทางใบ	๑,๑๕๐
	-สูตร ๒๐-๓๐-๓๐ จำนวน ๒ กก. ๆ ละ ๑๐๐ บาท	๒๐๐
	-สูตร ๑๐-๒๐-๓๐ จำนวน ๑ กก. ๆ ละ ๑๐๐ บาท	๑๐๐
	-สูตร ๓๐-๒๐-๑๐ จำนวน ๑ กก. ๆ ละ ๑๐๐ บาท	๑๐๐
	-ค่าน้ำมันสำหรับเครื่องฉีดพ่น	๑๔๐
	-ค่าน้ำมันรถ	๑๑๐
	-ค่าแรงคนงาน	๕๐๐
๙	การบังคับให้ออกผล	๑,๑๑๗
	-ค่าสาร Ethephon บังคับ ๓ ครั้ง ๆ ละ ๑๕๐ บาท	๔๕๐
	-ค่าปุ๋ย ๔๖-๐-๐ ใช้ ๓ ครั้ง ๆ ละ ๙.๘๗ กก.(รวม ๒๙.๖กก. ๆ ละ ๑๒.๔ บาท)	๓๖๗.๒
	-ค่าแรงคนงาน และค่าน้ำมันรถ	๓๐๐
๑๐	ค่าเก็บเกี่ยว (จ้างตัด) ตันละ ๒๕๐บาท คำนวณผลผลิต ๘ ตัน	๒,๐๐๐
๑๑	ค่าขนย้ายออกจากแปลง ตันละ ๓๐๐บาท คำนวณผลผลิต ๘ ตัน	๒,๔๐๐
	รวมต้นทุนการผลิต ต่อ ๑ ไร่	๒๖,๖๙๕

จากตารางที่ ๑.๔๙ สรุปได้ว่าต้นทุนการผลิตสับปะรดในพื้นที่จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ ไร่ มีต้นทุนในการผลิตรวม ๒๖,๖๙๕ บาท โดยต้นทุนส่วนใหญ่ใช้ในการลงทุนเป็นค่าหน่อพันธุ์ ๑ ไร่/๖,๐๐๐-๘,๐๐๐ หน่อ ต้นทุนเป็นเงิน ๑๐,๕๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละของต้นทุนทั้งหมด (ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย)

ตารางที่ ๑.๕๐ แสดงการวิเคราะห์ต้นทุน – กำไร ต่อ ๑ ไร่

รายการ	จำนวน	หน่วย	รายได้
ผลผลิตต่อไร่	๘,๐๐๐	กิโลกรัม	
ราคาขาย	๕ – ๑๒	บาท	๔๐,๐๐๐ – ๙๖,๐๐๐ บาท
ราคาเฉลี่ย	๘.๕	บาท	๖๘,๐๐๐ บาท
ต้นทุน	๒๖,๖๙๕	บาท	
รายได้ยังไม่หักต้นทุน		บาท	๔๐,๐๐๐ – ๙๖,๐๐๐ บาท

รายการ	จำนวน	หน่วย	รายได้
รายได้เฉลี่ย	๖๘,๐๐๐	บาท	
กำไร	๔๑,๓๐๕	บาท	๑๓,๓๐๕ – ๖๙,๓๐๕ บาท

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย (ข้อมูลสวนสับปะรด อำเภอศรีเชียงใหม่ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๘)

จากตารางที่ ๑.๕๐ สรุปได้ว่า การผลิตสับปะรดจังหวัดหนองคาย มีต้นทุนการผลิต ๒๖,๖๙๕ บาทต่อไร่ ผลผลิต ๘,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ ๘.๕ บาท ราคาขาย ๖๘,๐๐๐ บาท/ไร่ ได้กำไร ๔๑,๓๐๕ บาท/ไร่

แนวทางพัฒนาสับปะรด

เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยส่งเสริมระบบการใช้น้ำในแปลงสับปะรดรักษาระดับการผลิตไม่ให้ล้นตลาดโดยการไม่เพิ่มพื้นที่ปลูกแนวทางการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ การพัฒนาการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพสับปะรดการปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมการป้องกันและการจัดการโรคและแมลงของสับปะรด การผลิตสับปะรดตามมาตรฐาน GAP ระบบการกระจายผลผลิต และพัฒนาระบบการให้น้ำสับปะรดในช่วงหน้าแล้ง สร้างมูลค่าเพิ่มการแปรรูปสินค้าสับปะรด (อำเภอรัตนวาปีและอำเภอศรีเชียงใหม่) การสร้างบรรจุภัณฑ์ และแบรนด์สินค้า เช่น สับปะรดกวน ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ การพัฒนาเกษตรกร การรวมกลุ่ม และการพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง ดำเนินธุรกิจ และเป็นผู้ประกอบการ การส่งเสริมการตลาด และประชาสัมพันธ์สินค้าสับปะรดหนองคายให้เป็นที่รู้จัก รวมทั้งขยายตลาดให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น (ในจังหวัด ต่างจังหวัด และประเทศเพื่อนบ้าน) เฉพาะสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียที่ปลูกในจังหวัดหนองคาย เพื่อเป็นจุดเด่นของสินค้า ยกระดับการจัดงานวันสับปะรดของอำเภอให้เป็นงานระดับจังหวัด กิจกรรม Road show สินค้าสับปะรดหนองคายในต่างจังหวัดและประเทศเพื่อนบ้าน ช่องทางการตลาดรูปแบบ บ.ประชารัฐรักสามัคคี จังหวัดหนองคายกิจกรรมประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสื่อทุกแขนง เพื่อขยายตลาดสับปะรดหนองคาย โดยเฉพาะกับประเทศเพื่อนบ้าน

๒. การปลูกไม้ผล

๒.๑ <u>เงาะ</u> จังหวัดหนองคายมีพื้นที่ปลูกเงาะประมาณ ๘๔๔ ไร่ ประกอบด้วยอำเภอสังคม ๕๗๖ ไร่ อำเภอสระใคร ๑๐๐ ไร่ อำเภอรัตนวาปี ๕๕ ไร่ อำเภอโพธิ์ตาก ๓๙ ไร่ อำเภอโพนพิสัย ๒๙ ไร่ อำเภอศรีเชียงใหม่ ๑๕ ไร่ และอำเภอท่าบ่อ ๕ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ในจังหวัดหนองคาย ๑,๐๗๕ กิโลกรัมต่อไร่ ได้ผลผลิตรวมทั้งจังหวัด ประมาณ ๕๙๘ ตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ ๘.๙๗ ล้านบาท พื้นที่ปลูกที่มีมากและให้ผลผลิตส่วนใหญ่เป็นอำเภอที่มีเขตพื้นที่ที่อากาศมีความชื้นสูง เช่น อำเภอสังคม อำเภอรัตนวาปี อำเภอโพธิ์ตาก เป็นต้น การขยายพันธุ์เพื่อใช้เองยังมีน้อย เนื่องจากต้นเงาะที่ปลูกในพื้นที่เป็นการปลูกโดยอาศัยการซื้อต้นพันธุ์จากแหล่งอื่น หรือบางส่วนเป็นการได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ และทำการปลูก ดูแลรักษากันมาจนได้ผลผลิตเงาะในปัจจุบัน

๒.๒ <u>ลำไย</u> จังหวัดหนองคายมีพื้นที่ปลูกมากในเขตอำเภอเมืองหนองคาย และอำเภอสังคม พันธุ์ที่ปลูกเป็นพันธุ์อีดอ แต่จะให้ผลเร็วกว่าลำไยของภาคเหนือ โดยเริ่มออกตั้งแต่ปลายเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคมซึ่งเป็นข้อได้เปรียบเพราะจะได้ราคาดีเนื่องจากผลผลิตในตลาดยังไม่มาก โดยปกติลำไยจะออกสู่ตลาดสูงสุดในเดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคมพื้นที่ปลูกลำไยจังหวัดหนองคายปัจจุบันมีทั้งสิ้น ๙๓๗ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๗๘๐ กิโลกรัมต่อไร่ ปริมาณผลผลิตที่ได้ ๗๓๑ ตัน

๒.๓ <u>มะม่วง</u> จังหวัดหนองคายมีพื้นที่ปลูกมะม่วง ๘๖๐ ไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอเมือง (๓๒๗ ไร่) อำเภอท่าบ่อ (๑๙๖ไร่) รองลงมา คือ อำเภอสังคม และอำเภอสระใคร ๑๓๙ ไร่ และ ๑๑๒ ไร่ ตามลำดับ มะม่วงไม่มีความโดดเด่นมากหนักในจังหวัดหนองคาย มีการปลูกหลากหลายพันธุ์คละกัน แต่เกษตรกรผู้ปลูกสามารถจำหน่ายได้ในตลาดท้องถิ่น/ในพื้นที่

แนวทางส่งเสริมการผลิตไม้ผล

๑. ส่งเสริมให้มีการบริโภคผลผลิตในพื้นที่จังหวัดหนองคาย เช่น การจัดงานวันรณรงค์บริโภคในจังหวัดหนองคาย

๒. ส่งเสริมให้เกษตรกรเน้นหนักการผลิตไม้ผลที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค (GAP)

๓. ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตในลักษณะการทำสวนไม้ผลในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยเน้นการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยว โดยบูรณาการหน่วยงานอื่น

๔. การประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขายผลผลิตในจังหวัดที่มีศักยภาพเป็นการขยายตลาดให้กว้างขึ้น โดยการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงพาณิชย์ ให้มีการกระจายผลผลิตในรูปแบบตลาดภายในจังหวัด

๕. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลชนิดที่ตลาดมีความต้องการแต่ในพื้นที่จังหวัดยังผลิตได้น้อยหรือขาดแคลน เช่น มะพร้าวน้ำหอม

การพัฒนาเกษตรอินทรีย์

จังหวัดหนองคายได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดสู่การผลิตแบบอินทรีย์ให้ได้ประมาณ ๕,๐๐๐ ไร่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยแยกเป็นข้าวอินทรีย์ประมาณ ๔,๐๐๐ ไร่ กระจายการผลิตใน ๘ อำเภอ (ยกเว้นอำเภอสังคม ซึ่งมีพื้นที่การปลูกข้าวน้อย) โดยเฉลี่ยอำเภอละประมาณ ๕๐๐ ไร่ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีพื้นที่ดำเนินการปลูกข้าวแบบอินทรีย์แล้ว จำนวน ๒,๕๔๙ ไร่ และจะดำเนินการประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกรให้ได้ตามเป้าหมายต่อไป

ในส่วนของการผลิตสินค้าเกษตรอื่น ๆ มีเป้าหมายประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่ โดยจะเน้นหลักการผลิตแบบอินทรีย์ใน ๑๐ หมู่บ้าน เป้าหมาย โครงการเมืองเกษตรสีเขียวเดิม ซึ่งกระจายอยู่ในทุกอำเภอของจังหวัดหนองคาย ปัจจุบันดำเนินการได้แล้วจำนวน ๒๕.๕๓ ไร่ และจะดำเนินการกับสินค้าในกลุ่มของประมงและปศุสัตว์ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีการผลิตข้าวอินทรีย์ ซึ่งการที่จะทำให้เกษตรกร ปรับเปลี่ยนจากผลิตแบบเคมีมาเป็นการผลิตแบบอินทรีย์นั้น ต้องสร้างแรงจูงใจในด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตควบคู่ไปกับการบริหารจัดการด้านการตลาดและรายได้

การพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่

จังหวัดหนองคายได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรดำเนินการผลิตสินค้าเกษตรในรูปของการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ รวม ๑๙ แปลง เกษตรกร จำนวน ๑,๓๐๗ ราย พื้นที่รวม ๑๑,๓๒๔.๙๕ ไร่ แบ่งเป็น

- ข้าว จำนวน ๑๐ แปลง	เกษตรกร ๘๐๐ ราย	พื้นที่ ๙,๐๒๕ ไร่
- กล้วยน้ำว้า จำนวน ๑ แปลง	เกษตรกร ๗๑ ราย	พื้นที่ ๗๓ ไร่
- กล้วยหอมทอง จำนวน ๑ แปลง	เกษตรกร ๔๐ ราย	พื้นที่ ๔๐ ไร่
- ไม้ผล (เงาะ, ลำไย) จำนวน ๑ แปลง	เกษตรกร ๕๓ ราย	พื้นที่ ๓๑๕ ไร่
- พืชผัก จำนวน ๒ แปลง	เกษตรกร ๘๑ ราย	พื้นที่ ๔๖๘ ไร่
- สับปะรด จำนวน ๑ แปลง	เกษตรกร ๖๘ ราย	พื้นที่ ๘๗๓ ไร่
- ปลานิล จำนวน ๒ แปลง	เกษตรกร ๗๙ ราย	พื้นที่ ๑๓๘.๗๕ ไร่

การดำเนินงานที่ผ่านมาได้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตในแต่ละสินค้า มีเป้าหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิต และการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ ในกรณีของข้าวสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ถึงร้อยละ ๒๑.๙ จากเดิม ๓,๔๕๒.๘๖ บาท/ไร่ เหลือ ๒,๖๙๕.๙๓ บาท/ไร่ สามารถเพิ่มผลผลิตต่อไร่ได้ร้อยละ ๒๒.๘ จากเดิม ๓๐๓.๔๗ กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มเป็น ๓๗๑.๓๕ กิโลกรัมต่อไร่ รวมทั้งได้มาตรฐาน GAP จำนวน ๑๓๒ ราย อินทรีย์ จำนวน ๑๐๐ ราย ด้านการตลาดได้ทำบันทึกข้อตกลงกับโรงสีไฟชัยธนาสินในการรับซื้อข้าว เป็นต้น

การดำเนินงานในระยะต่อไปจะมีการขยายจำนวนแปลงให้เพิ่มมากขึ้นควบคู่ไปกับการพัฒนาการผลิตที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการผลิต เพื่อลดต้นทุนการผลิต การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าโดยการแปรรูป การพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer การพัฒนาเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการ และการพัฒนาทางด้านการตลาด

๑.๖.๖. ด้านอุตสาหกรรม

๑.๖.๖.๑ จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดหนองคายมีโรงงานอุตสาหกรรม (สะสม) ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ จำนวนทั้งสิ้น ๕๕๒ โรงงานเงินลงทุนรวม ๕,๘๓๘.๓๔ ล้านบาท จำนวนคนงานภาคอุตสาหกรรมทั้งสิ้น ๕,๑๑๗ คน โดยแยกออกเป็นจำพวกโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ ดังนี้

ตารางที่ ๑.๕๑ แสดงจำนวนโรงงานแบ่งตามจำพวกโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

จำพวกที่	จำนวนโรงงาน (โรงงาน)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
๑	๒๒๙	๒๒.๒๐	๓๔๔
๒	๑๑๓	๑๘๘.๑๖	๗๑๙
๓	๒๑๐	๕,๖๒๗.๙๘	๔,๐๕๔
รวม	๕๕๒	๕,๘๓๘.๓๔	๕,๑๑๗

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดหนองคาย (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑)

ตารางที่ ๑.๕๒ แสดงข้อมูลจำนวนโรงงานแยกตามอำเภอ

ชื่ออำเภอ	จำนวน	เงินทุน (ล้านบาท)	คนงาน		รวม
			ชาย	หญิง	
เมืองหนองคาย	๒๔๐	๓,๙๑๑.๐๓	๑,๘๐๖	๑,๐๕๘	๒,๘๖๔
ท่าบ่อ	๘๔	๕๒๗.๗๔	๓๘๑	๙๔	๔๗๕
โพนพิสัย	๙๕	๒๖๔.๗๖	๔๐๐	๔๒	๔๔๒
ศรีเชียงใหม่	๒๘	๑,๑๔๓.๙๗	๖๕๘	๖๒๒	๑,๒๘๐
สังคม	๑๔	๔๙.๘๙	๕๕	๗	๖๒
สระใคร	๒๐	๑๙.๔๒	๕๖	๑๑	๖๗
เฝ้าไร่	๔๑	๘.๙๐	๖๔	๑	๖๕
รัตนวาปี	๓๖	๑๕๗.๖๕	๑๔๓	๓๘	๑๘๑
โพธิ์ตาก	๒๐	๑๐.๐๔	๕๕	-	๕๕
รวม	๕๗๘	๖,๐๙๓.๔๑	๓,๖๑๘	๑,๘๗๓	๕,๔๙๑

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๕๒ สรุปได้ว่า จังหวัดหนองคายมีโรงงานทุกจำพวก รวมทั้งสิ้น ๕๗๘ โรงงาน เงินลงทุน ๖,๐๙๓.๔๑ ล้านบาท คนงาน ๕,๔๙๑ คน โดยอำเภอเมืองหนองคายมีโรงงานในพื้นที่มากที่สุด ๒๔๐ โรงงาน รองลงมา คือ อำเภอโพนพิสัย และอำเภอท่าบ่อ ตามลำดับ

หมายเหตุ : โรงงาน หมายถึง อาคารสถานที่หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไปหรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไป โดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตามสำหรับทำผลิตประกอบบรรจุซ่อมซ่อมบำรุงทดสอบปรับปรุงแปรสภาพลำเลียงเก็บรักษาหรือทำลายสิ่งใด ๆ ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง

โรงงานจำพวกที่ ๑ ได้แก่โรงงานประเภทชนิดและขนาดที่สามารถประกอบกิจการโรงงานได้

ทันทีตามความประสงค์ของผู้ประกอบกิจการโรงงานโดยมีเครื่องจักรไม่เกิน ๒๐ แรงม้าและคนงานไม่เกิน ๒๐ คน

โรงงานจำพวกที่ ๒ ได้แก่โรงงานประเภทชนิดและขนาดที่เมื่อจะประกอบกิจการโรงงานต้องแจ้งให้ผู้อนุญาตทราบก่อนโดยมีเครื่องจักรไม่เกิน ๕๐ แรงม้าและคนงานไม่เกิน ๕๐ คนและไม่จัดอยู่ในจำพวกที่ ๑

โรงงานจำพวกที่ ๓ ได้แก่โรงงานประเภทชนิดและขนาดที่การตั้งโรงงานจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้โดยมีเครื่องจักรเกิน แรงม้าและคนงานเกิน ๕๐ คน

๑.๖.๖.๒ ประเภทของอุตสาหกรรม

ตารางที่ ๑.๕๓ แสดงข้อมูลจำนวนโรงงานแยกตามประเภท

ลำดับที่	ประเภท อก.	ประกอบกิจการ	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑*
๑.	๐๐๒๐๑	อบข้าวเปลือก	๒	๒	๒	๒
๒.	๐๐๒๐๔	ปั่นฝ้าย ทำไส้ผ้าห่มนวม	๑	๑	๑	๑
๓.	๐๐๒๐๕	การเก็บรักษาหรือลำเลียงพืช เมล็ดพืช	-	๑	๑	๑
๔.	๐๐๓๐๑	โม่ บด ย่อยหินกรวด	๕	๕	๕	๕
๕.	๐๐๓๐๒	ขุดตักทราย	๑	๑	๑	-
๖.	๐๐๓๐๓	ร่อน หรือ คัด ทราย กรวด	๒	๒	๒	๒
๗.	๐๐๓๐๔	ดูดทราย	๑๗	๑๘	๒๕	๒๕
๘.	๐๐๔๐๑	ฆ่าสัตว์ปีก เช่น ไก่	๓	๓	๓	๓
๙.	๐๐๔๐๓	ผลิตลูกชิ้นและฮอทดอก	๓	๓	๓	๓
๑๐.	๐๐๗๐๑	ผลิตน้ำมันปาล์มดิบ	๑	๑	๑	๑
๑๑.	๐๐๘๐๑	ทำน้ำมะเขือเทศเข้มข้นและพืชผักผลไม้บรรจุ	๔	๔	๔	๔
๑๒.	๐๐๙๐๑	สีข้าว	๒๑๗	๒๑๗	๒๑๗	๒๑๗
๑๓.	๐๐๙๐๒	ทำแป้งขนมจีน	๑	๑	๑	๑
๑๔.	๐๐๙๐๖	ทำมันเส้น	๑๖	๑๖	๑๖	๑๖
๑๕.	๐๑๐๐๑	ทำขนมปังและขนมเค้ก	๒	๒	๒	๒
๑๖.	๐๑๐๐๓	ทำเส้นก๋วยเตี๋ยว	๕	๗	๘	๙
๑๗.	๐๑๒๐๑	ทำไอศกรีม	๑	๑	๑	๑
๑๘.	๐๑๔๐๐	ทำน้ำแข็งก้อนเล็กและทำน้ำแข็งซอง	๒๔	๒๕	๒๕	๒๕
๑๙.	๐๑๖๐๐	ผลิตสุราขาวและสุราผสม	๑	๑	๑	๑
๒๐.	๐๒๐๐๑	ผลิตน้ำดื่มและติดฉลากขวดพลาสติกด้วยความร้อน	๕	๕	๕	๕
๒๑.	๐๒๐๐๒	ผลิตเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์	๒	๒	๒	๒
๒๒.	๐๒๑๐๓	ผลิตยาเส้นพื้นเมือง	๑	๑	๑	๑
๒๓.	๐๓๒๐๐	ทอผ้าพื้นเมืองด้วยแรงคน ทำกระเป๋าจากหนังสัตว์	๑	๑	๑	๑
๒๔.	๐๓๔๐๑	แปรรูปไม้ยางพาราและไม้แผ่นประสาน	๗	๗	๗	๗

ลำดับที่	ประเภท อก.	ประกอบกิจการ	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑*
๒๕.	๐๓๔๐๒	ทำวงกบประตูหน้าต่างและเครื่องใช้จากไม้	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐
๒๖.	๐๓๖๐๔	ทำกรอบรูปหรือกรอบกระจกจากไม้	๑	๑	๑	๑
๒๗.	๐๓๗๐๐	ไสไม้ ซอยไม้ และทำเฟอร์นิเจอร์	๓	๔	๔	๔
๒๘.	๐๓๙๐๐	ทำภาชนะบรรจุจากกระดาษทุกชนิด	๒	๒	๒	๒
๒๙.	๐๔๑๐๐	พิมพ์สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	๑	๑	๑	๑
๓๐.	๐๕๐๐๑	ผลิตแอสฟัลท์ติคคอนกรีต	๑	๒	๒	๒
๓๑.	๐๕๒๐๓	ผลิตยางแท่ง เอสทีอาร์๒๐ และยางผสม	๒	๒	๒	๒
๓๒.	๐๕๓๐๔	ผลิตภาชนะบรรจุจากพลาสติก เช่น ขวดน้ำดื่ม	๔	๔	๕	๕
๓๓.	๐๕๓๐๕	ทำแท่งพลาสติก และถังพลาสติกบรรจุน้ำ	๑	๑	๑	๑
๓๔.	๐๕๓๐๙	ล้างบดหรือย่อยพลาสติก	๒	๒	๒	๒
๓๕.	๐๕๕๐๐	ผลิตเครื่องปั้นดินเผา	๑	๑	๑	๑
๓๖.	๐๕๖๐๐	ผลิตอิฐ	๔	๔	๔	๔
๓๗.	๐๕๖๑๖	ผลิตอิฐดินเผา	๑	๑	๑	๑
๓๘.	๐๕๖๑๗	ผลิตอิฐดินเผา	๑	๑	๑	๑
๓๙.	๐๕๘๐๑	ทำผลิตภัณฑ์คอนกรีต	๖๒	๖๔	๖๕	๖๖
๔๐.	๐๖๓๐๒	เชื่อมโลหะทำประตูหน้าต่างเหล็ก	๗	๙	๙	๙
๔๑.	๐๖๔๐๑	ทำภาชนะบรรจุ กลึง เชื่อมโลหะ	๑	๑	๑	๑
๔๒.	๐๖๔๐๙	ทำของใช้เล็ก ๆ จากโลหะ	๒	๒	๒	๒
๔๓.	๐๖๔๑๑	อัดเศษโลหะและเศษกระดาษ	๓	๓	๓	๒
๔๔.	๐๖๔๑๓	กลึงบูช สลัก เพลาและเชื่อมโลหะต่าง ๆ	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
๔๕.	๐๖๕๐๐	ผลิตประกอบหรือดัดแปลงหรือซ่อมแซมเครื่องยนต์	๑๒	๑๒	๑๒	๑๘
๔๖.	๐๖๖๐๐	ซ่อมเครื่องยนต์	๓	๓	๓	๓
๔๗.	๐๗๐๐๐	ผลิต ประกอบ ดัดแปลง ซ่อมแซมตู้เย็น	๒	๒	๒	๒
๔๘.	๐๗๗๐๑	ต่อตัวถังรถยนต์จากไม้ทุกชนิด	๑	๑	๑	๑
๔๙.	๐๗๗๐๒	ประกอบสายไฟรถยนต์	๑	๑	๑	๑
๕๐.	๐๙๐๐๐	จัดหาน้ำและจำหน่ายไปยังอาคาร	๑	๑	๑	๑
๕๑.	๐๙๑๐๒	แบ่งบรรจุแก๊สหุงต้ม	๔	๔	๔	-
๕๒.	๐๙๒๐๐	นึ่งปลาทู ทำน้ำปลา ทำลูกชิ้นและห้องเย็น	๔	๔	๔	๔
๕๓.	๐๙๕๐๑	เคาะพ่นสีรถยนต์และซ่อมรถยนต์	๒๙	๓๐	๓๑	๓๑
๕๔.	๐๙๕๐๓	เคาะพ่นสีรถยนต์	๑	๑	๑	๑

ลำดับที่	ประเภท อก.	ประกอบกิจการ	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑*
๕๕.	๐๙๘๐๐	ซักรีดผ้า	๑	๑	๑	๑
๕๖.	๘๘	ผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์	๔	๔	๔	-

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดหนองคาย (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑)

จากตารางที่ ๑.๕๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวนโรงงานลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน เนื่องจากข้อจำกัดในการประกอบกิจการโรงงานภายใต้กฎหมายควบคุมอาคารและผังเมือง ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจทรงตัวไม่มีแรงกระตุ้นให้ตั้งสถานประกอบการใหม่ หรือขยายกิจการ สถานประกอบการปิดกิจการแล้วย้ายไปประกอบกิจการในพื้นที่อื่น

๑.๖.๖.๓ จำนวน SME ภาคการผลิตในจังหวัด จำแนกตามกลุ่มธุรกิจ

- วิสาหกิจขนาดย่อม (มูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท) จำนวน ๕๕๐ ราย
- วิสาหกิจขนาดกลาง (มูลค่าสินทรัพย์ถาวรระหว่าง ๕๐ -๒๐๐ ล้านบาท) จำนวน ๒๓ ราย
- โรงงานขนาดใหญ่ (มีมูลค่าสินทรัพย์มากกว่า ๒๐๐ ล้านบาท) จำนวน ๔ ราย

กลุ่มธุรกิจหลักของ SME ภาคการผลิตในจังหวัด ประกอบด้วย

อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมการเกษตร อาทิเช่น โรงสีข้าว โรงงานผลิตน้ำมะเขือเทศเข้มข้นและพืชผักผลไม้บรรจุกระป๋อง โรงงานผลิตเส้นก๋วยเตี๋ยว (เงินลงทุนสองสาขานี้มีมูลค่าประมาณ ๑ พันล้านบาท)

อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ อาทิเช่น ทำวงกบ ประตูหน้าต่างและเครื่องใช้ ทำกรอบรูป ทำเฟอร์นิเจอร์แปรรูปไม้ต่าง ๆ (เงินลงทุนรวมประมาณ ๓๓๕ ล้านบาท)

อุตสาหกรรมดูดทราย ขุดตักทรายและโม่บด หรือย่อยหินกรวด (เงินลงทุนรวมประมาณ ๒๐๐ ล้านบาท)

๑.๖.๖.๔ สาขาอุตสาหกรรมที่มีเงินลงทุนมากที่สุด ๓ อันดับแรก ได้แก่

๑. อุตสาหกรรมอาหาร

อุตสาหกรรมอาหาร มีจำนวน ๔๗ โรงงาน คนงาน ๒,๐๒๑ คนเงินลงทุนของอุตสาหกรรมอาหารในจังหวัดรวมทั้งสิ้น ๑,๑๑๘ ล้านบาท เช่น โรงงานผลิตมะเขือเทศเข้มข้น ๓ โรงงาน ผลิตตามคำสั่งซื้อเพื่อเป็นส่วนผสมในการผลิตปลากระป๋องเพื่อจำหน่ายและบรรจุกระป๋องเพื่อส่งขายต่างประเทศ (บริษัท โรซ่าเกษตรอุตสาหกรรม จำกัด บริษัท ไทยซุน ฟู้ดส์ จำกัด และบริษัท ศรีเชียงใหม่อุตสาหกรรม จำกัด ได้รับมาตรฐาน GMP ทุกโรงงาน) โรงงานผลิตเส้นก๋วยเตี๋ยวแผ่นปอเปี๊ยะ ๘ โรงงาน (ไม่ได้รับมาตรฐาน GMP และ อย. ทุกโรงงานปัจจุบันอยู่ระหว่างการปรับปรุงโครงสร้างโรงงานให้เข้าเกณฑ์มาตรฐานที่จะขอรับรอง) โรงงานผลิตน้ำแข็งก้อนเล็กและน้ำแข็งซอง ๒๔ โรงงาน (ได้รับมาตรฐาน GMP ทุกโรงงาน)

๒. อุตสาหกรรมยางพารา

อุตสาหกรรมยางพารา มีจำนวน ๑ โรงงาน คือ บริษัทถาวรอุตสาหกรรมยางพารา (อีสาน) จำกัด ผลิตยางแท่ง STR ๒๐ เงินลงทุน ๘๐๐ ล้านบาท คนงาน ๑๒๒ คน

๓. อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม

อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม มีจำนวน ๘ โรงงาน เงินลงทุนของอุตสาหกรรมเครื่องดื่มทั้งสิ้น ๗๔๗ ล้านบาท คนงาน ๔๐๐ คน เช่น โรงงานผลิตสุราขาว (บริษัทเทพอรุโณทัย จำกัด) บริษัทผลิตน้ำดื่มและเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ (๒ โรงงาน) โรงงานผลิตน้ำดื่มและติดฉลากขวดพลาสติกด้วยความร้อน (๕ โรงงาน)

๔. อุตสาหกรรมการเกษตร

อุตสาหกรรมการเกษตร มีจำนวน ๒๓๘ โรงงานคนงาน ๔๓๗ คน มีเงินลงทุนทั้งสิ้น ๓๔๕ ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นโรงสีข้าว ๒๑๗ โรง (โรงสีจำพวกที่ ๓ มีจำนวน ๗ โรง จำพวก ๒ มีจำนวน ๓ โรง และโรงสีข้าวขนาดเล็กหรือจำพวก ๑ มีจำนวน ๒๐๗ โรง) (สัดส่วนของเงินลงทุนของโรงสีจำพวกที่ ๓ (๗ โรง) คือ ๒๘๖ ล้านบาท จำพวกที่ ๒ (๓ โรง) คือ ๑.๒ ล้านบาท และโรงสีข้าวจำพวก ๑ (๒๐๗ โรง) มีเพียง ๑๖.๘ ล้านบาท

๑.๖.๖.๕ จังหวัดหนองคายมุ่งเน้นพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs จำนวน ๓ โครงการ ดังนี้

๑. <u>การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรในภูมิภาค (One Province One Agro-industrial Product) หรือ OPOAI</u> ซึ่งเป็นการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการใน ๘ ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ด้านการปรับปรุงคุณภาพและพัฒนางาน ด้านการลดต้นทุนพลังงาน และด้านยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์/ระบบมาตรฐานสากล ด้านกลยุทธ์ขับเคลื่อนการตลาด ด้านการบริหารจัดการด้านการเงิน และด้านการจัดการสถานประกอบการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยที่ผ่านมามีสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการ เช่น โรงสีข้าวบุญสนอง โรงสีข้าวศรีรุ่งเรืองพาณิชย์ บริษัท กฤษดาอุตสาหกรรมไม้ จำกัด โรงสีข้าวไทยง้วนเฮง ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีสถานประกอบการสมัครเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒ แห่ง คือ โรงไม้อุบล และ โรงงานผลิตเส้นก๋วยเตี๋ยวมุ่ยเจริญ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีสถานประกอบการที่เข้าร่วม จำนวน ๒ แห่ง บริษัท โรงสีข้าวศรีรุ่งเรืองพระอาทิตย์ จำกัด และโรงงานผลิตเส้นก๋วยเตี๋ยวมุ่ยเจริญ และในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการจำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ บริษัท พรทวีพูนทรัพย์ ทชากร – คมจักร การค้า จำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงสีข้าว บ้านต้อนอุดมทรัพย์

๒. <u>การดำเนินการศูนย์สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือ SME (SME Support & Rescue Center) ประจำจังหวัดหนองคาย</u> โดยให้การส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือ ทั้งด้านการพัฒนาและด้านการเงิน พร้อมวิเคราะห์กลั่นกลองคำขอรับบริการเพื่อการส่งต่อบริการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกองทุนต่าง ๆ ซึ่งให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการโดยจัดผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา แนะนำ และเชื่อมโยงบริการ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสร้างเครือข่ายผู้ให้บริการกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนจัดกิจกรรมจับคู่เจรจาธุรกิจ (Business matching)

๓. <u>การดำเนินงานกองทุนพัฒนาเอสเอ็มอีตามแนวประชารัฐ</u> โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(๑) เพื่อเป็นทุนช่วยเหลือ สนับสนุน SMEs ให้มีการพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูงตามยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์การปฏิรูปประเทศไทยที่สอดคล้องตามนโยบาย Thailand ๔.๐

(๒) เพื่อเป็นกองทุนที่จะช่วยเหลือเติมเต็มให้ SMEs ที่มีอุปสรรคไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนปกติได้มีเงินทุนที่จะสามารถพัฒนาธุรกิจให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะเข้าสู่ระบบการเงินปกติของสถาบันการเงินเอกชนได้ ซึ่งจะทำให้ SMEs เป็นฐานการสร้างรายได้และฐานทางเศรษฐกิจของประเทศ

(๓) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และยกระดับให้เป็นประเทศที่มีรายได้สูงโดยเน้นการสร้างความเข้มแข็งจากเศรษฐกิจภายใน (Local economy) ตามหลักการ Thailand ๔.๐ เพื่อให้การสนับสนุนความช่วยเหลือเอสเอ็มอีที่มีศักยภาพในการต่อยอดพัฒนาธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยมีคณะกรรมการกองทุนพัฒนาเอสเอ็มอีตามแนวประชารัฐ กำหนดนโยบายและการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ และมติคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเอสเอ็มอีตามแนวประชารัฐ ปัจจุบันจังหวัดหนองคายมีผู้มาขอรับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาเอสเอ็มอีตามแนวประชารัฐ แล้วจำนวน ๒๗ ราย

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดหนองคายได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดหนองคาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในส่วนของเงินเหลือจ่ายครั้งที่ ๑ จำนวน ๔๕๐,๐๐๐ บาท (สี่แสนห้าหมื่นบาทถ้วน) เพื่อดำเนินกิจกรรมพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกป่าฝาง (ปลากรอบแก้ว) ตำบลปะโค อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ซึ่งได้จัดซื้อครุภัณฑ์ จำนวน ๒ รายการ ได้แก่ เครื่องเตาอบแบบสายพานลำเลียง จำนวน ๑ เครื่องและเครื่องบรรจุภัณฑ์อัตโนมัติ จำนวน ๑ เครื่อง เพื่อให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกป่าฝางได้ยืมครุภัณฑ์ดังกล่าวในการเพิ่มประสิทธิภาพ

การผลิตของกลุ่มให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาด ซึ่งเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยังเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ระบบภาคอุตสาหกรรมการผลิตที่ทันสมัยต่อไป

๑.๖.๖.๖ การจดทะเบียนนิติบุคคลและประเภทธุรกิจ

(๑) สถิติการจดทะเบียนนิติบุคลคล ปี ๒๕๕๘ – ปี ๒๕๖๑ จังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๕๔ สถิติการจดทะเบียนนิติบุคคล ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๑ จังหวัดหนองคาย

ประเภท	ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ.			
	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
ห้างหุ้นส่วนจำกัด (ราย)	๘๕๕	๙๖๒	๙๗๕	๘๖๔
ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล (ราย)	-	-	-	-
บริษัทจำกัด (ราย)	๖๔๔	๗๓๙	๘๐๙	๑,๐๒๐
รวม (ราย)	๑,๔๙๘	๑,๗๐๑	๑,๗๘๔	๑,๘๘๔

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑)

(๒) จำนวนนิติบุคคลที่จดทะเบียนและมีสถานะดำเนินกิจการ

ตารางที่ ๑.๕๕ สถิติการจดทะเบียนบริษัทจำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัด ปี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๑ จังหวัดหนองคาย

ประเภทนิติบุคคล	จำนวน (ราย)	ทุน (บาท)	อัตราส่วนประเภทนิติบุคคล (%)
๑. บริษัทจำกัด (บจ.)	๘๖๔	๖,๓๕๒,๖๖๕,๘๐๐	**๔๕.๘๖ %**
๒. ห้างหุ้นส่วนจำกัด (หจ.)	๑,๐๒๐	๑,๓๒๑,๖๐๐,๐๐๐	**๕๔.๑๔ %**
รวม	**๑,๘๘๔**	**๗,๖๗๔,๒๖๕,๘๐๐**	

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑)

จากตารางที่ ๑.๕๔ – ๑.๕๕ สถิติการจดทะเบียนนิติบุคคล ปี ๒๕๖๑ นิติบุคคลคงอยู่ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๘๘๔ ราย ประกอบด้วยนิติบุคคลประเภท บริษัทจำกัด ๘๖๔ ราย ห้างหุ้นส่วนจำกัด ๑,๐๒๐ ราย ทุนรวม ๗,๖๗๔,๒๖๕,๘๐๐ บาท

ตารางที่ ๑.๕๖ ตารางทะเบียนนิติบุคคลรายอำเภอ ปี ๒๕๖๑ จังหวัดหนองคาย

(๓) ทะเบียนนิติบุคคลรายอำเภอ ปี ๒๕๖๑ จังหวัดหนองคาย

อำเภอ	ประเภทนิติบุคคล		จำนวน (ราย)	ทุน (บาท)	อัตราส่วนตามพื้นที่ตั้ง (%)
	บจ.	หจ.			
อำเภอเมืองหนองคาย	**๖๕๐**	**๖๐๓**	**๑,๒๕๓**	**๔,๙๘๐,๘๕๕,๙๐๐**	**๖๗ %**
อำเภอโพนพิสัย	**๗๓**	**๑๑๕**	**๑๘๘**	**๑๘๖,๒๓๐,๐๐๐**	**๑๐ %**
อำเภอท่าบ่อ	**๖๘**	**๑๐๖**	**๑๗๔**	**๒๙๔,๔๐๐,๐๐๐**	**๙ %**
อำเภอศรีเชียงใหม่	๒๕	๕๒	๗๗	๓๓๑,๕๒๐,๐๐๐	๔ %
อำเภอรัตนวาปี	๒๐	๓๗	๕๗	๑๔๕,๘๑๐,๐๐๐	๓ %
อำเภอสระใคร	๘	๒๗	๓๕	๒๙,๐๐๐,๐๐๐	๒ %

อำเภอ	ประเภทนิติบุคคล		จำนวน (ราย)	ทุน (บาท)	อัตราส่วนตามพื้นที่ตั้ง (%)
	บจ.	หจ.			
อำเภอเฝ้าไร่	๘	๓๔	๔๒	๑๕,๘๕๐,๐๐๐	๒ %
อำเภอสังคม	๑๐	๓๔	๔๔	๑๕,๔๐๐,๐๐๐	๒ %
อำเภอโพธิ์ตาก	๒	๑๒	๑๔	๔,๐๐๐,๐๐๐	๑ %
รวม	**๘๖๔**	**๑,๐๒๐**	**๑,๘๘๔**	**๗,๖๗๔,๒๖๕,๘๐๐**	

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑)

จากตารางที่ ๑.๕๖ สรุปได้ว่าอำเภอที่มีการจดทะเบียนนิติบุคคลสูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอโพนพิสัย และอำเภอท่าบ่อ ซึ่งเป็นที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก และมีความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบกับเป็นอำเภอที่มีพื้นที่ติดต่อกับอำเภอเมือง ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางการค้าของจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๕๗ ตารางประเภทธุรกิจที่สำคัญ ปี ๒๕๖๑ จังหวัดหนองคาย

(๔) ประเภทธุรกิจที่สำคัญ ปี ๒๕๖๑ จังหวัดหนองคาย

หมวดธุรกิจ	ประเภทนิติบุคคล		จำนวน (ราย)	ทุน (บาท)	อัตราส่วนตามหมวดธุรกิจ (%)
	บจ.	หจ.			
- เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๓	๑๙	๒๒	๒๖,๘๕๐,๐๐๐	๑.๑๗ %
- การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	๑๐	๔	๑๔	๑๔๙,๒๐๐,๐๐๐	๐.๗๔ %
- การผลิต	**๘๑**	**๕๒**	**๑๓๓**	**๑,๔๐๖,๖๔๐,๐๐๐**	**๗.๐๖ %**
- ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบการปรับอากาศ	**๖๔**	**-**	**๖๔**	**๗๓๑,๐๐๐,๐๐๐**	**๓.๔๐ %**
- การจัดหาน้ำการจัดการน้ำเสียและของเสีย	๓	๒	๕	๑๗,๑๐๐,๐๐๐	๐.๒๗ %
รวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง					
- การก่อสร้าง	**๙๓**	**๓๐๕**	**๓๙๘**	**๕๗๓,๘๒๐,๐๐๐**	**๒๑.๑๓ %**
- การขายส่งและการขายปลีกการการซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์	**๓๘๓**	**๔๑๔**	**๔๑๔**	**๑,๗๙๐,๐๐๐,๐๐๐**	**๔๒.๓๐ %**
- การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	**๕๘**	**๖๙**	**๖๙**	**๓๓๗,๘๗๕,๐๐๐**	**๖.๗๔ %**
- ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๒๔	๑๙	๑๙	๖๙๒,๐๕๐,๐๐๐	๒.๒๘ %
- ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๑๖	๔๒	๔๒	๔๓,๔๐๐,๙๐๐	๓.๐๘ %
- กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	๑๒	๑๕	๑๕	๓๕๑,๐๐๐,๐๐๐	๑.๔๓ %
- กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	๓๔	๙	๙	๕๐๘,๗๘๐,๐๐๐	๒.๒๘ %
- กิจกรรมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และกิจกรรมทางวิชาการ	๓๒	๒๒	๒๒	๕๓,๙๑๐,๐๐๐	๒.๒๘ %
- กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุน	๓๒	๓๒	๓๒	๑๒๔,๕๐๐,๐๐๐	๓.๔๐ %
- การบริหารราชการ การป้องกันประเทศและ	-	-	-	-	-
การประกันสังคมภาคบังคับ					

หมวดธุรกิจ	ประเภทนิติบุคคล		จำนวน (ราย)	ทุน (บาท)	อัตราส่วนตามหมวดธุรกิจ (%)
	บจ.	หจ.			
- การศึกษา	๖	๔	๔	๑๕,๖๕๐,๐๐๐	๐.๕๓ %
- กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๖	๓	๓	๓๒,๕๙๐,๐๐๐	๐.๔๘ %
- ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ	๓	๔	๔	๘๑๐,๒๐๐,๐๐๐	๐.๓๗ %
- กิจกรรมการบริการด้านอื่น ๆ (สปา)	๔	๕	๕	๙,๗๐๐,๐๐๐	๐.๔๘ %
- กิจกรรมการจ้างงานในครัวเรือนกิจกรรมการผลิต	-	-	-	-	-
สินค้าและบริการที่ทำขึ้นเองเพื่อใช้ในครัวเรือน					
- กิจกรรมขององค์การระหว่างประเทศและภาคีสมาชิก	-	-	-	-	-
รวม	**๘๖๔**	**๑,๐๒๐**	**๑,๘๘๔**	**๗,๖๗๔,๒๖๕,๘๐๐**	**๑๐๐**

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑)

จากตารางที่ ๑.๕๗ เมื่อจำแนกประเภทธุรกิจ ๓ อันดับแรก ที่มีการจดทะเบียนสูงสุด ได้แก่ ธุรกิจค้าปลีกค้าส่งสินค้า ธุรกิจก่อสร้าง และธุรกิจการผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า การที่จังหวัดหนองคายมีการประกอบธุรกิจทางด้านการค้าและการก่อสร้างเป็นจำนวนมาก ก็สืบเนื่องมาจากจังหวัดหนองคาย มีผู้ประกอบการทำธุรกิจอุตสาหกรรมจำนวนน้อย พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำการเกษตร จึงมีการทำธุรกิจทางด้านการค้าและการก่อสร้างเป็นจำนวนมาก เพื่อให้สอดคล้องตามสภาพของการลงทุนในพื้นที่ ส่วนธุรกิจการผลิตกระแสไฟฟ้าที่มีการทำธุรกิจประเภทนี้ จากการสอบถามผู้ประกอบธุรกิจ ได้ชี้แจงว่าจังหวัดหนองคายมีพื้นที่ที่เหมาะสมในการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์

๑.๖.๖.๗ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) คือ ข้อกำหนดคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยชุมชนอยู่บนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้ผลิต/ผู้ใช้/นักวิชาการ) หรือ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน = เกณฑ์คุณภาพ ปัจจุบันมีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดหนองคายที่ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ทั้งสิ้น ๕๖๙ ราย โดยสถานการณ์ของวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนไปแล้วนั้น จากการตรวจติดตามของนักวิชาการมาตรฐาน ของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดหนองคาย พบว่า วิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ยังมีการดำเนินการผลิตสินค้าและจำหน่ายอยู่ แต่ปริมาณการผลิตจะขึ้นอยู่กับยอดขาย แรงงาน ฤดูกาล และช่วงเทศกาล ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดหนองคายมีแผนการปฏิบัติงานโดยมีเป้าหมายให้วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดมายื่นขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มีทั้ง ๕ ประเภทดังนี้ (๑) อาหาร (๒) เครื่องดื่ม (๓) ผ้าและเครื่องแต่งกาย (๔) ของใช้และของประดับตกแต่งและของที่ระลึก และ (๕) สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร

วิสาหกิจชุมชนหรือผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ

๑. ประเภทอาหาร

ลำดับที่ ๑ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโพธิ์ตาก

- ถั่วคั่วทราย ถั่วลิสงเคลือบ ถั่วตัด ถั่วลิสงอบสมุนไพร

ลำดับที่ ๒ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกป่าฝาง

- ปลาย่าง

ลำดับที่ ๓ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์กล้วยแปรรูปแม่อารักษ์

๒. ประเภทเครื่องดื่ม

ลำดับที่ ๑ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลไม้สมุนไพรรัตนวาปี

- น้ำลูกยอ,น้ำว่านสมุนไพร

ลำดับที่ ๒ -

ลำดับที่ ๓ -

หมายเหตุ: เนื่องจากยื่นขอรับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทเครื่องดื่มมีจำนวนน้อย และเป็นประเภทเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ และศักยภาพไม่เหมาะสมในการจัดลำดับ

๓. ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย

ลำดับที่ ๑ นางณิศาชณ บุปผาสังข์

- เสื้อผ้าสำเร็จรูปหญิง

ลำดับที่ ๒ นางจิรนันท์ สกุลตั้งไพศาล

- เสื้อผ้าสำเร็จรูปหญิง,ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ (หมวกผ้าขาวม้า)

ลำดับที่ ๓ กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านตาดทอง

- ผ้าขาวม้า

๔. ประเภทของใช้ ของประดับตกแต่ง ของที่ระลึก

ลำดับที่ ๑ นางธิดารัก วงศ์สวัสดิ์

- กระเป๋าผ้า,กระเป๋าจากใบปาหนัน,กระเป๋าหนังวัว ฯลฯ

ลำดับที่ ๒ บริษัท ชัยชาญผลิตภัณฑ์ไม้ จำกัด

- สิ่งประดิษฐ์จากไม้ (กรอบรูปไม้)

ลำดับที่ ๓ นายสุระชัย อุษณีย์งามเจริญ

- สิ่งประดิษฐ์จากไม้ (กล่องไม้,แจกันไม้,เก้าอี้ไม้ ฯลฯ)

๕. ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร

ลำดับที่ ๑ กลุ่มสบู่น้ำผึ้งบ้านสีกายเหนือ

- สบู่ก้อนกลีเซอรีน

ลำดับที่ ๒ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสบู่สมุนไพร

ลำดับที่ ๓ กลุ่มโฮมสเตย์ หมู่ที่ ๖ บ้านสีกายเหนือ

๑.๖.๗ การส่งเสริมการท่องเที่ยว

จังหวัดหนองคายมีพื้นที่ลักษณะพิเศษโดยตลอดแนวจังหวัดทอดยาวตามลำน้ำโขง ซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตชายแดนกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นระยะทาง ๒๑๐.๖ กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง โดยพื้นที่เป็นภูเขาที่มีความสูงชันจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ ๒๐๐ เมตรมีป่าเขาธรรมชาติในเขตอำเภอสังคม แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดหนองคายจึงมีลักษณะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ประเพณีวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และศาสนา และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ เป็นจังหวัดที่มีการขยายตัว ทางเศรษฐกิจและชุมชนเมืองสูง เป็นพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยจังหวัดหนองคายมีข้อมูลทางด้านการพัฒนาท่องเที่ยวที่สำคัญและน่าสนใจ ดังนี้

๑. หน่วยงานบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว ทั้งภาครัฐและเอกชน มีดังนี้

๑.๑ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีภารกิจเกี่ยวกับการเป็นศูนย์กลางการบริหารของกระทรวงในการพัฒนายุทธศาสตร์ แปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนปฏิบัติการจัดสรรทรัพยากรและบริหารราชการประจำทั่วไปของกระทรวง ให้บรรลุเป้าหมาย และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจ

๑.๒ จังหวัดหนองคายเป็นศูนย์ปฏิบัติการของเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง ประกอบด้วยเขตท้องที่จังหวัดเลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม และจังหวัดมุกดาหาร โดยจังหวัดหนองคายเป็นหัวหน้าเขตพัฒนาการท่องเที่ยวและสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดหนองคายเป็นฝ่ายเลขานุการโดยตำแหน่ง ภารกิจส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาบูรณะและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ยกระดับและรักษามาตรฐานบริการ ผลักดันความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ ส่งเสริมสนับสนุนตลาดนักท่องเที่ยว ส่งเสริมกิจกรรมและรูปแบบ และพัฒนาด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒

๑.๓ สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต ๓ รับผิดชอบดูแล ๘ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดอุดรธานี เลย หนองคาย กาฬสินธุ์ สกลนคร นครพนม หนองบัวลำภู และจังหวัดบึงกาฬ โดยมีท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดหนองคาย เป็นนายทะเบียนโดยตำแหน่ง

๑.๔ สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาอุดรธานี จังหวัดหนองคาย มีภารกิจส่งเสริมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ตลอดจนการประกอบอาชีพของคนไทยในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เผยแพร่ประเทศไทยในด้านความงามของธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา และวิวัฒนาการของเทคโนโลยี ตลอดจนกิจการอย่างอื่นอันจะเป็นการชักจูงให้มีการเดินทางท่องเที่ยว อำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความเป็นมิตรไมตรี ระหว่างประชาชนและระหว่างประเทศโดยอาศัยการท่องเที่ยว ริเริ่มให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวและเพื่อพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว

๑.๕ สมาคมส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดหนองคาย ภารกิจส่งเสริมการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว หน่วยงานราชการและสถาบันเอกชน สร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว หน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน ยกระดับการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวของจังหวัดหนองคายให้มีมาตรฐาน ส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี อันดีงามของจังหวัดหนองคาย อำนวยความสะดวกและหามาตรการในการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวเป็นศูนย์รวมของผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการที่มีความสนใจในการท่องเที่ยว

๑.๖ สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดหนองคาย มีภารกิจสร้างการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในกลไกด้านการตลาด และด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของภาครัฐ สะท้อนปัญหาในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจากภาคเอกชนในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับภูมิภาค สู่การแก้ปัญหาด้านการท่องเที่ยวบนพื้นฐานความยั่งยืนในระดับประเทศ ส่งเสริมความร่วมมือด้านการลงทุน การแลกเปลี่ยนเครือข่ายด้านการตลาด และการพัฒนาระหว่างองค์กรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ เพื่อมุ่งสู่การท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ

๑.๗ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย มีภารกิจสนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประเพณี และการท่องเที่ยวเชิงโบราณสถาน โบราณวัตถุ ฯลฯ

๑.๘ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดหนองคาย มีภารกิจสนับสนุนข้อมูลด้านพุทธศาสนา

๑.๙ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย เป็นสถาบันการศึกษาที่มีบุคลากรที่มีคุณภาพและมีศักยภาพสามารถสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดหนองคายและภูมิภาคได้

๒. จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้

ตารางที่ ๑.๕๘ แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย/ชาวต่างชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐ (หน่วย : คน)

จังหวัด	จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย				จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ				รวม
	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	๒๕๕๗ - ๒๕๖๐
หนองคาย	๑,๘๔๑,๕๘๒	๑,๙๗๑,๙๙๕	๒,๐๔๕,๓๐๗	๒,๑๑๕,๐๙๔	๕๒๖,๙๘๑	๕๔๕,๓๕๐	๕๖๓,๑๙๓	๕๘๗,๒๖๓	๑๐,๑๙๖,๗๖๕
เลย	๑,๕๔๘,๗๒๓	๑,๘๙๗,๓๕๘	๑,๙๙๓,๗๖๘	๒,๐๗๙,๐๙๖	๓๓,๒๒๘	๓๕,๗๖๔	๓๗,๓๕๔	๓๙,๒๒๖	๗,๖๖๔,๕๑๗
นครพนม	๘๓๘,๘๕๗	๙๐๕,๕๐๑	๙๔๑,๔๕๗	๙๙๖,๕๙๖	๗๔,๒๘๑	๗๗,๑๑๙	๗๙,๓๑๑	๘๔,๑๙๑	๓,๙๙๗,๓๑๓
บึงกาฬ	๔๗๑,๗๕๕	๕๓๐,๙๒๑	๕๖๐,๓๙๓	๕๗๑,๗๗๐	๖๒๐๖	๖,๒๐๖	๖,๓๖๐	๖,๖๒๘	๒,๑๖๐,๒๓๙
มุกดาหาร	๑,๓๓๑,๕๘๑	๑,๖๘๕,๔๐๖	๑,๗๓๓,๐๓๔	๑,๘๐๐,๑๙๔	๑๔๓,๕๕๘	๑๖๕,๐๘๙	๑๖๘,๘๗๘	๑๗๕,๘๙๙	๗,๒๐๓,๖๓๙
เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง	๖,๐๓๒,๔๙๘	๖,๙๙๑,๑๘๑	๗,๒๗๓,๙๕๙	๗,๕๖๒,๗๕๐	๗๘๙,๖๕๗	๘๒๙,๕๒๘	๘๕๕,๐๙๖	๘๙๓,๒๐๗	๓๑,๒๒๗,๘๗๖

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

จากตารางที่ ๑.๕๘ สรุปได้ว่าจังหวัดในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขงในห้วงระหว่างปี ๒๕๕๗ -๒๕๖๐ มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้น ๓๑,๒๒๗,๘๗๖ คน โดยจังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด จำนวน ๑๐,๑๙๖,๗๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๖๕ รองลงมาคือ จังหวัดเลย จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดนครพนม และจังหวัดบึงกาฬ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑.๕๙ แสดงจำนวนรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐ (หน่วย : บาท)

จังหวัด	จำนวนรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย				จำนวนรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ				รวม
	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๕๗-๒๕๖๐
หนองคาย	๓,๕๕๐	๓,๘๔๗.๗๖	๔,๑๒๐.๙๐	๔,๔๔๘.๕๐	๖๒๗	๖๖๐.๐๗	๗๐๔.๗	๗๕๙.๘	๑๘,๗๑๘.๗๓๒
เลย	๒,๕๙๑	๓,๒๕๑.๐๙	๓,๖๐๗.๐๐	๓,๘๙๘.๖๐	๘๔	๙๖.๐๕	๑๐๔.๗	๑๑๔.๗	๑๓,๗๔๗.๑๔๐
นครพนม	๑,๓๒๕	๑,๔๖๖	๑๕๙๕.๙	๑,๗๔๖.๖๐	๘๓	๘๙.๕๕	๙๕	๑๐๓.๕	๖,๕๐๔.๕๕๐
บึงกาฬ	๗๐๗	๘๒๘	๙๐๖	๙๔๙.๖	๑๐	๑๐.๗๗	๑๑.๔	๑๒.๒	๓,๔๓๔.๙๗๐
มุกดาหาร	๑,๗๕๑	๒,๓๕๖	๒,๕๒๘.๔๐	๒,๗๐๑.๔๐	๒๔๔	๒๙๑.๕๗	๓๐๗.๕	๓๓๒.๒	๑๐,๕๑๒.๐๗๐
เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง	๙,๙๒๓	๑๑,๗๔๘.๘๕๒	๑๒,๗๕๘.๒๐	๑๓,๗๔๔.๗๐	๑,๐๔๘	๑,๑๔๘.๐๑	๑,๒๒๓.๓๐	๑,๓๒๒.๔๐	๕๒,๙๑๖.๔๖๒

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยว

จากตารางที่ ๑.๕๙ สรุปได้ว่า จังหวัดในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขงในห้วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๐ มีรายได้จากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ รวมทั้งสิ้น ๕๒,๙๑๖.๔๖๒ ล้านบาท โดยจังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดที่มีรายได้จากนักท่องเที่ยวมากที่สุด เป็นเงิน ๑๘,๗๑๘.๗๓๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๓๗ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี รองลงมาคือ จังหวัดเลย มุกดาหาร นครพนม และจังหวัดบึงกาฬ ตามลำดับ

๓. จำนวนที่พัก มัคคุเทศก์ และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว

ตารางที่ ๑.๖๐ แสดงจำนวนที่พัก มัคคุเทศก์ และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว

รายการ	จำนวน	แหล่งข้อมูล
จำนวนที่พักที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๔๘ ในเขตจังหวัดหนองคาย	๑๐๕ แห่ง	ที่ทำการปกครองจังหวัดหนองคาย (เดือนมีนาคม ๒๕๕๙)
จำนวนผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ในจังหวัดหนองคาย	๗๓ ราย	กรมการท่องเที่ยว (เดือนเมษายน ๒๕๖๐)
จำนวนผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดหนองคาย	๕๔ ราย	กรมการท่องเที่ยว (เดือนเมษายน ๒๕๖๐)

ที่มา : สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต ๓ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐)

จากตารางที่ ๑.๖๐ สรุปได้ว่า จังหวัดหนองคายมีที่พักตามพระราชบัญญัติโรงแรมฯ จำนวน ๑๐๕ แห่ง มีผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ จำนวน ๗๓ ราย และมีผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัด ๕๔ ราย

๔. แหล่งท่องเที่ยว

๔.๑ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

(๑) สวนรุกชาติน้ำตกธารทอง อยู่ในเขตบ้านผาตั้ง หมู่ที่ ๑ ตำบลผาตั้ง น้ำตกธารทองมีลักษณะเป็นธารน้ำไหลไปตามลานหิน มีแอ่งน้ำให้เล่นน้ำได้ ก่อนจะลดระดับเกิดเป็นชั้นน้ำตกเล็ก ๆ เป็นระยะลดหลั่นกันไปประมาณ ๓๐ เมตร และไหลลงสู่ลำน้ำโขงในที่สุด ช่วงเวลาที่มีน้ำมากเหมาะแก่การมาเที่ยวชม คือ ระหว่างเดือนมิถุนายน – ตุลาคม บริเวณโดยรอบเป็นสวนรุกชาติมีป่าไม้ขึ้นอยู่หนาแน่น

(๒) น้ำตกธารทิพย์ อยู่ในเขตบ้านตาดเสริม ตำบลบ้านม่วง เป็นน้ำตกที่สูงและสวยงาม ท่ามกลางป่าเขียวขจี แบ่งออกเป็น ๓ ชั้น ด้านล่างเป็นน้ำตกขั้นแรกสูงประมาณ ๓๐ เมตร ไหลจากหน้าผาเป็นสายยาวสีขาวสู่แอ่งน้ำเบื้องล่าง ชั้นที่ ๒ สูงประมาณ ๑๐๐ เมตรต้องปีนขึ้นไปตามเส้นทางที่ทำไว้ และชั้นที่ ๓ สูงประมาณ ๗๐ เมตร มีน้ำไหลอยู่ตลอดปี และจะมีน้ำมากในฤดูฝน

(๓) พันโขด แสนไคร้ (แกรนด์แคนยอนหนองคาย) ตั้งอยู่บ้านม่วง อำเภอสังคม ดวงตะวันเริ่มทอแสงอ่อน ได้เวลาเดินทางล่องเรือเที่ยวชม “พันโขดแสนไคร้” ซึ่งลำน้ำโขงที่ไหลผ่านอำเภอสังคมตามกระแสน้ำแล้วต้นน้ำอยู่ที่ตำบลบ้านม่วง ในฤดูแล้งน้ำโขงลดลงมากแล้วจะปรากฏโขดหินขนาดต่าง ๆ ขึ้น มีทั้งขนาดเล็กขนาดใหญ่อยู่เต็มไปหมด และตามโขดหินเหล่านี้จะถูกแต่งแต้มประดับประดาไปด้วยต้นไคร้ให้ใบมีสีเขียวสดเหมือนเป็นดังสวนหย่อมที่เกิดจากหินและต้นไคร้ที่ธรรมชาติสร้างขึ้นมาได้อย่างลงตัว สายน้ำกำลังเปลี่ยนสี ตะวันทอแสงกระทบเนื้อน้ำฉาบสีเหลืองทองเปล่งประกายระยิบระยับ ตามเกลียวคลื่นเมื่อเรือหาปลาลำน้อยตัดผ่านเลยไปเป็นภาพความสวยงามยามเย็นนี้อยู่ที่ "แก่งพาล" เหมาะสำหรับเป็นจุดถ่ายภาพพร้อมชมวิวพระอาทิตย์ตกได้อย่างสวยงาม

(๔) ทะเลหมอก “ภูห้วยอีสัน” เป็นจุดชมวิว “ทะเลหมอก” ที่ขาวโพลนเป็นทางยาวสุดลูกหูลูกตา โอบล้อมภูเขาจนเห็นเพียงแค่ยอดภูเท่านั้นโดยทะเลหมอกที่นี่เป็นการค้นพบแห่งแรกของจังหวัดหนองคาย สำหรับช่วงชมทะเลหมอก เป็นช่วงฤดูหนาว ตั้งแต่เวลา ๐๕.๓๐ – ๐๙.๐๐ น. ความหนาแน่นของหมอกขึ้นอยู่กับสภาพอากาศของแต่ละวัน เพราะเป็นเรื่องของธรรมชาติ สำหรับผู้ที่สนใจท่องชมทะเลหมอกและเก็บภาพเป็นที่ระลึก แวะมาสัมผัสความงามได้ที่ภูห้วยอีสัน บ้านม่วง ตำบลบ้านม่วง อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย ใช้เส้นทางถนนสาย ๒๑๑ เลียบริมฝั่งแม่น้ำโขง อำเภอสังคมอำเภอปากชม จังหวัดเลยระยะทางจากอำเภอสังคมประมาณ ๑๗ กิโลเมตร และต้องเดินเท้าเข้าไปถึงจุดชมวิวอีกเล็กน้อยหรือใช้บริการรถอีแต๊ก

(๕) วัดถ้ำศรีมงคล หรือวัดถ้ำดินเพียง เป็นสถานที่สำคัญซึ่งเป็นที่มาของชื่อวัดถ้ำดินเพียงมีหลายคนได้เล่าขานกันมาว่าเป็นถ้ำที่พระธุดงค์ ประเทศลาวเดินทางข้ามมาโดยไม่ได้ผ่านมาทางเรือแต่เป็นการเดินทางผ่านถ้ำนี้ ซึ่งผู้ที่จะเห็นเส้นทางภายในถ้ำต้องเป็นผู้บำเพ็ญศีลภาวนาหรือเป็นพระอภิญญา ลักษณะถ้ำดินเพียงนี้คล้ายเมืองบาดาลของพญานาคตามความเชื่อของชาวบ้าน ภายในถ้ำจะมีความชื้น และมีน้ำไหลตลอดปีมีก้อนหินเป็นแท่งตั้งวางอย่างจงใจ บางก้อนเป็นโลงศพ มีส่วนเว้าโค้งของหินภายในถ้ำที่สวยงาม การเดินทางเข้าถ้ำควรมีผู้นำทางเพราะถ้าไปเองอาจทำให้หลงทางและเป็นอันตรายได้ ปัจจุบันจังหวัดหนองคายได้ติดตั้งระบบไฟฟ้าส่องแสงสวยงามกลมกลืนธรรมชาติสวยงามมาก

(๖) วัดผาตากเสื้อ เป็นวัดที่มีทิวทัศน์สวยงามมาก มองจากบนผาลงมาเห็นความเป็นอยู่ของชาวไทยและลาว ภายในวัดมีธรรมชาติที่สมบูรณ์ สามารถเดินทางเลาะตามหน้าผาเพื่อชมธรรมชาติและทิวทัศน์ที่วยงามได้ สามารถเดินทางจากจังหวัดหนองคายไปตามทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ เรียบแม่น้ำโขงระยะทางประมาณ ๙๖ กิโลเมตร ถึงบ้านดงต้อง ตำบลผาตั้ง จะมีป้ายทางซ้ายมือบอกเส้นทางไปวัดผาตากเสื้อ ๗ กิโลเมตร นอกจากนี้ ยังสามารถเดินทางมาโดยรถประจำทาง บขส. (หนองคาย - เลย) ผ่านอำเภอสังคม ใช้เวลาเดินทาง ๒ ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐ – ๑๖.๐๐ น. และต่อรถสองแถวซึ่งออกวันละ ๑ เที่ยวเท่านั้น เพื่อเข้าไปชมวัดถ้ำดินเพียงและวัดผาตากเสื้อ “สกายวอล์ค” (SkyWalk) แลนด์มาร์คแห่งใหม่ของประเทศไทย และจังหวัดหนองคาย จุดชมวิวที่จะทำให้เราเห็นทัศนียภาพแบบพาโนรามาของเมืองหนองคาย เห็นแม่น้ำโขงยาวเป็นสาย เห็นเมืองสังข์ทอง และแขวงกำแพงนครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศลาว สกายวอล์ค ตั้งอยู่ที่วัดผาตากเสื้อ ต.ผาตั้ง อ.สังคม อยู่บนเทือกเขา สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๕๐๐ เมตร ซึ่งวัดแห่งนี้ถือว่าเป็นจุดชมวิวของที่สวยที่สุดแห่งหนึ่งของ จ.หนองคายเลยก็ว่าได้ และที่ได้สร้างสกายวอล์คขึ้นมานั้นก็เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวกันมากขึ้น และกระตุ้นเศรษฐกิจภายในจังหวัดหนองคายด้วยการก่อสร้างสกายวอล์ค (SkyWalk) นั้นจะเป็นรูปแบบเกือกม้า พื้นปูด้วยกระจกใสแทมเพอร์ลามิเนตที่มีความมั่นคงแข็งแรง ทนทาน หนา ๔ เซนติเมตร ยึดเหล็กติดกับฐานชั้นหินด้านล่างหน้าผา ระยะทางเดินทั้งหมด ๑๖ เมตร เป็นส่วนทางเดินพื้นกระจกใส ๑๕ เมตร ทางเดินถูกสร้างให้ยื่นออกไปบริเวณหน้าผา ๖ เมตร เหล็กกันสนิม สามารถรับน้ำหนักนักท่องเที่ยวที่ขึ้นไปยืนได้ประมาณ ๒๐ คน หรือประมาณ ๒,๕๐๐ กิโลกรัม ส่วนด้านข้างใช้กระจกใสกั้นเป็นขอบเช่นเดียวกัน งานนี้ถูกออกแบบและดำเนินการก่อสร้าง โดยสำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดหนองคาย สร้างแล้วเสร็จปลายเดือนมีนาคม ๒๕๕๙

(๗) น้ำตกวังน้ำมอก ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ บ้านวังน้ำมอกตำบลพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ เป็นน้ำตกสูง ๓๐ เมตร อยู่ทางทิศเหนือของหมู่บ้าน เลยเขตเทศบาลตำบลศรีเชียงใหม่ ออกไปทางอำเภอสังคมประมาณ ๒๘ กิโลเมตร ก่อนถึงวัดหินหมากเป้ง ๒๐ เมตร จะมีทางแยกซ้ายเข้าสู่บ้านวังน้ำมอกระยะทางจากทางแยกเข้าสู่น้ำตกประมาณ ๗ กิโลเมตร รถยนต์สามารถเข้าถึงตัวน้ำตกได้โดยไม่ต้องเดินเท้าบริเวณน้ำตก มีแนวสันภูเป็นผาหินลักษณะแปลกตา มีธารน้ำไหลลดหลั่นกันไปตอนล่างเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่และลานหิน สามารถลงเล่นน้ำได้ช่วงเดือนมิถุนายน – ตุลาคม เป็นช่วงที่เหมาะแก่การท่องเที่ยวที่สุด นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวสามารถพักค้างคืนแบบโฮมสเตย์และเที่ยวเดินป่ารวมทั้งยังร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญและซุมข้าวแลง (กินข้าวเย็นด้วยกัน) ซึ่งเป็นประเพณีของชาวบ้านวังน้ำมอกในการต้อนรับคนแปลกถิ่นที่มาเยือน จึงสร้างความประทับใจให้ผู้มาเยือนเป็นอย่างดี อาหารพื้นบ้านที่ท่านจะได้ลิ้มรส ได้แก่ ไก่บั้ง แกงหน่อไม้ ตำสับปะรด ปลาทอดสมุนไพรกรอบ ฯลฯโฮมสเตย์บ้านวังน้ำมอกยังได้รับรางวัลกินรี Aword จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ และปี พ.ศ. ๒๕๕๓ สาขาองค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยวดีเด่น

(๘) ภูโล้น เหมืองแร่ทองแดงโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ที่วัดคีรีบรรพต หมู่ ๗ บ้านภูเขาทอง ตำบลบ้านม่วง อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย เป็นภูเขาที่มีร่องรอยเหมืองและการทำเหมืองแร่ทองแดงสมัยโบราณปรากฏอยู่ชัดเจน การศึกษาทางโบราณคดีที่แหล่งเหมืองแร่ทองแดงยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่ภูโล้นดำเนินการโดยโครงการ “โบราณโลหะวิทยาในประเทศไทย” ในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๗ – ๒๕๒๘ ซึ่งพบได้ว่าตัวอย่างถ่านจากพื้นที่บริเวณที่มีร่องรอยการเตรียมและแต่งแร่ซึ่งเรียกว่า “ลานภาชนะดินเผา” (Pottery Flat) แสดงว่ากิจกรรมการทำเหมืองแร่ทองแดงที่ภูโล้นครั้งแรก ๆ นั้นอาจเริ่มขึ้นตั้งแต่ราวสหัสวรรษที่ ๒ ก่อนยุค

ปัจจุบัน มีข้อสังเกตว่าเศษชั้นหินปนแร่ ซึ่งเกิดจากการขุดแร่นั้น ทับถมกันเป็นชั้นหนากว่า ๑๐ เมตร จึงอาจเป็นไปได้ว่าการเริ่มขุดแร่ทองแดงที่แหล่งนี้อาจเริ่มต้นมาก่อนระยะเวลาดังกล่าว โดยอาจเริ่มขึ้นตั้งแต่ช่วงที่เริ่มมีการใช้สำริดครั้งแรก ๆ ซึ่งการขุดค้นพบที่ภูโล้นยังได้พบหลักฐานแสดงว่ามีการหล่อสำริด ที่บริเวณนี้ด้วย ได้แก่ เศษเบ้าหลอมโลหะและเศษโลหะสำริด เศษเบ้าดินเผาที่ได้จากการขุดค้นบริเวณลานเศษภาชนะดินเผาของภูโล้น พบว่าเศษโลหะที่ติดอยู่ด้านในของเศษเบ้านั้นมีทั้งที่เป็นทองแดงธรรมชาติ สำริด และโลหะดีบุกซึ่งแสดงให้เห็นว่าการผลิตทองแดงที่ภูโล้นนั้นสัมพันธ์กับการผลิตสำริด และชาวเหมืองที่ภูโล้นนั้นสามารถเข้าถึงหรือได้รับดีบุกมาเพื่อผลิตสำริดด้วย

๔.๒ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศาสนา

(๑) <u>พระสุธรรมเจดีย์ วัดอรัญญบรรพต</u> ตั้งอยู่ที่บ้านหม้อ ตำบลบ้านหม้อ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยชาวบ้านช่วยกันสร้างวัดขึ้นเพื่อให้เป็นที่จำพรรษาของพระธุดงค์ที่มาพักเจริญสมถะและวิปัสสนาเดิม ชาวบ้านเรียกว่า วัดป่าผาชัน เพราะสถานที่ตั้งวัดเป็นแนวหินริมแม่น้ำโขง ซึ่งเรียกว่าผาชัน ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็นวัดอรัญญบรรพต มีการออกแบบและก่อสร้าง “พระสุธรรมเจดีย์” ที่มีความงดงาม โดยได้รับความอุปถัมภ์จากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พระสุธรรมเจดีย์ เป็นทั้งพิพิธภัณฑ์และเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ เป็นสถานที่ร่มรื่น สงบ น่าท่องเที่ยว และสถานปฏิบัติธรรม

(๒) <u>วัดหินหมากเป้ง</u> ตั้งอยู่ที่บ้านไทยเจริญ ตำบลพระพุทธบาท บริเวณวัดมีพื้นที่กว้างขวางร่มรื่นด้วยพรรณไม้ สะอาด เรียบร้อยและเงียบสง พื้นที่ด้านหลังติดกับลำน้ำโขงซึ่งมองเห็นทัศนียภาพสวยงาม แต่เดิมเคยเป็นที่ปฏิบัติธรรมของหลวงปู่เทสก์ เทสรังสี เกจิอาจารย์ชื่อดังของภาคอีสาน ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งให้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมของภิกษุสงฆ์ แม่ชี และผู้แสวงบุญทั้งหลาย หลังจากท่านมรณภาพมีการก่อสร้างเจดีย์พิพิธภัณฑ์พระราชนิโรธรังสีฯ (เทสก์ เทสรังสี) วางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๓๔ เมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินมาเป็นองค์ประธานทรงบรรจุอัฐิพระราชนิโรธรังสีฯ (เทสก์ เทสรังสี) เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๐

(๓) <u>วัดโพธิ์ชัย (พระอารามหลวง)</u> หลวงพ่อพระใสเป็นพระพุทธรูปขัดสมาธิราบ ปางมารวิชัย หล่อด้วยทองสีสุก เป็นพระรูปลักษณะงดงามมาก ขนาดหน้าตักกว้าง ๒ คืบ ๘ นิ้ว ส่วนสูงจากองค์พระเบื้องล่างถึงยอดพระเกศา ๔ คืบ ๑ นิ้ว ประดิษฐานอยู่ที่วัดโพธิ์ชัย ซึ่งเป็นวัดอารามหลวงในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย พระใสหล่อในสมัยเชียงแสน ชั้นหลังพระใส เป็นพระพุทธรูปล้านช้างตามตำนานที่เล่าสืบกันมาว่าพระธิดา ๓ องค์ แห่งกษัตริย์ล้านช้างเป็นผู้สร้าง บางท่านก็ว่าเป็นพระราชธิดาในพระไชยเชษฐาธิราชซึ่งมีพระนามตามลำดับว่า เสริม สุก ใส มีพระทัยร่วมกันเป็นเอกฉันท์ในอันที่จะหล่อพระพุทธรูปประจำพระองค์ จึงพร้อมกันขอพระราชทานพรจากพระราชบิดา พระราชบิดาทรงพระราชทานพรจึงให้ช่างหล่อพระพุทธรูปขึ้น ๓ องค์ ขนาดลดหลั่นกันตามลำดับ และขนานนามพระพุทธรูปของตนเองไว้ดังนี้ว่า พระเสริมประจำพี่ใหญ่ พระสุกประจำคนกลาง และพระใสประจำน้องสุดท้องในปี พ.ศ. ๒๓๒๑ พระเจ้าเทววงศ์ได้อัญเชิญพระพุทธรูปทั้ง ๓ องค์ไปไว้ ณ เมืองเวียงจันทน์ และในสมัยรัชกาลที่ ๓ ได้อันเชิญมายังฝั่งไทยแต่เกิดพายุในระหว่างการเดินทาง ทำให้พระสุกจมน้ำอยู่ที่ปากงึม (เวินพระสุก) ส่วนพระเสริม ประดิษฐานไว้ ณ วัดหอก่อง และพระใส ประดิษฐาน ไว้ ณ วัดโพธิ์ชัย ในสมัยรัชกาลที่ ๔ ได้อัญเชิญพระเสริมลงมาประดิษฐานอยู่ที่วัดปทุมวนาราม กรุงเทพมหานคร ส่วนพระใสประดิษฐานอยู่ที่วัดโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย จะมีงานประเพณีบุญบั้งไฟบูชาพระใสที่วัดโพธิ์ชัยเป็นประจำ และมีการอันเชิญหลวงพ่อพระใสแห่รอบเมืองหนองคายในช่วงเทศกาลสงกรานต์เพื่อให้ประชาชนได้สรงน้ำขอพรหลวงพ่อพระใส

พระธาตุพระอรหันต์ วัดโพธิ์ชัย(พระอารามหลวง) ประดิษฐานอยู่หน้าพระอุโบสถ วัดโพธิ์ชัย (พระอารามหลวง) ตำบลในเมือง อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ในตำนานอุรังคธาตุได้ระบุว่าพระธาตุอรหันต์สร้างขึ้นในยุคของการบูรณะพระธาตุพนม ครั้งที่ ๒ สมัยพระยาสุมิตดวงศากษัตริย์ปกครองมรุกขนคร ครั้งเมื่อพระอรหันต์ทั้ง ๕ เข้าสู่นิพพานอัฐิธาตุของพระอรหันต์ทั้ง ๕ ได้นำไปประดิษฐานไว้ใน “เจดีย์พระอรหันต์” ที่ประดิษฐานอยู่บริเวณหน้าพระอุโบสถวัดโพธิ์ชัย (พระอารามหลวง) ในปัจจุบัน เนื่องจากบนองค์พระธาตุมีสถาปัตยกรรมปูนปั้นนูนสูงเป็นรูปหน้ายักษ์ ชาวหนองคายจึงเรียกว่าพระธาตุองค์นี้ว่า “พระธาตุยักษ์”

ผู้ได้สักการะพระบรมสารีริกธาตุด้วยจิตอันเป็นกุศลศรัทธา เท่ากับได้ชื่อว่าได้เข้าเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างแท้จริง

(๔) พระธาตุกลางน้ำ (พระธาตุหล้าหนอง) หรือพระธาตุหนองคาย เดิมชื่อพระธาตุหล้าหนอง เป็นเจดีย์ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ พระบรมธาตุฝ่าพระบาทเก้าพระองค์ ตามตำนานอุรังคธาตุหรือตำนานในบริเวณที่เป็นเมืองหนองคายโบราณมานานหลายร้อยปี เดิมเจดีย์อยู่บนฝั่งริมน้ำในเขตวัดพระธาตุหนองคาย ต่อมาถูกกระแสน้ำกัดเซาะจึงอยู่กลางลำน้ำโขงดังเช่นปัจจุบันโดยจะเห็นได้ชัดเจนในช่วงฤดูแล้ง พระธาตุหนองคายสร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ ๑๙ – ๒๐ โดยพระอรหันต์ห้าองค์เดินทางไปอันเชิญพระบรมสารีริกธาตุจากพระมหาอัสสปเถระ ประเทศอินเดียมาบรรจุไว้ในองค์ธาตุ และในปี พ.ศ. ๒๑๐๙ พระเจ้าไชยเชษฐาธิราชแห่งอาณาจักรล้านช้าง ได้สร้างมหาธาตุเจดีย์ครอบองค์พระธาตุมีฐานกว้าง ๑๕.๘ เมตร สูงจากฐานถึงปลายยอด ๓๑ เมตร ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๓๐๐ น้ำในแม่น้ำโขงกัดเซาะพื้นดินบริเวณวัดพระธาตุหนองคายจนเหลือเพียงองค์ธาตุเจดีย์ตั้งอยู่กลางน้ำ กระทั่งปี พ.ศ. ๒๓๙๐ องค์ธาตุเจดีย์พังทลายลงเหลือเพียงซากเจดีย์

ปัจจุบันชาวจังหวัดหนองคายได้สร้างพระธาตุองค์ใหม่แทนพระธาตุองค์เดิม ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขงเป็นหนึ่งในพระธาตุที่อยู่ในตำนานพระอุรังคธาตุที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ คือ

๑. พระธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๒. พระธาตุบังพวน จังหวัดหนองคาย

๓. พระธาตุหล้าหนอง จังหวัดหนองคาย

๔. พระธาตุหอผ้าหอแพร สปป.ลาว

(๕) พระธาตุบังพวน (สัตตมหาสถาน) เป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และเป็นสัตตมหาสถาน ๑ ใน ๔ ของโลก (๑. อินเดีย ๒. พม่า ๓. วัดเจ็ดยอด จังหวัดเชียงใหม่ ๔. วัดพระธาตุบังพวน จังหวัดหนองคาย) ตั้งอยู่ตำบลดอนหมู อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ห่างจากตัวเมือง ๒๒ กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ แยกเข้าตรงกิโลเมตรที่ ๑๐ ไปอีก ๑๒ กิโลเมตร การเดินทางจากตัวเมืองหนองคายใช้เส้นทาง ๒๑๒ พระธาตุบังพวนมีชื่ออยู่ในศิลาจารึกว่า “พระธาตุบางพวนพระเจดีย์ศรีสัตตมหาทาน” ภายในวัดมีกลุ่มโบราณสถาน แบ่งออกเป็นธาตุเจดีย์ขนาดต่าง ๆ ๑๕ องค์ วิหาร ๓ ห้อง อุโบสถ ๑ หลัง สระน้ำ บ่อน้ำโบราณ เนินดินโบราณ และสถานที่ยังไม่ได้ขุดอีกหลายแห่งเจดีย์ประธานในวัดเรียกว่า “พระธาตุบังพวน” เป็นที่เคารพ นับถือของ ชาวหนองคาย และจังหวัดใกล้เคียงมาเป็นเวลาช้านานแล้ว บางตำนานกล่าวว่า “บังพวน” แผลงมาจากคำว่า “บังคน” (หรือชาวบ้านเรียกว่า “ขี้โผ่น”) ซึ่งแปลว่ากระเพาะอาหาร ตามความเชื่อที่ว่าพระธาตุนี้บรรจุพระบังคนหนักของพระพุทธองค์ แต่ตำนานอุรังคธาตุได้เล่าถึงประวัติการสร้างพระธาตุองค์นี้ไว้ว่าสร้างขึ้นในสมัยของเจ้าเมืองจันทน์บุรี ผู้ครองนครเวียงจันทน์ (ซึ่งยังไม่ทราบว่าคือพระองค์ใด) เพื่อประดิษฐานพระธาตุหัวเหน่าของพระพุทธเจ้า และต่อมาได้มีการบูรณะขึ้นอีกครั้งในสมัยของพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชแห่งราชอาณาจักรล้านช้าง โดยให้ก่อพระเจดีย์ใหญ่ครอบองค์พระธาตุเก็บไว้กระทั่งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓ เกิดภัยธรรมชาติทำให้พระธาตุบังพวนพังทลายลงมา และใน พ.ศ. ๒๕๒๐ กรมศิลปากรได้ปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ตามรูปแบบเดิมและจะมีการเฉลิมฉลองโภชองค์พระธาตุพร้อมกับงานบุญประเพณีในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ทุกปีสัตตมหาสถาน เป็นการจำลองสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้า ๗ แห่ง (๗ สิ่ง) ได้แก่

๑. โพธิบัลลังก์ : สถานที่ที่พระพุทธเจ้าประทับตรัสรู้ใต้ต้นโพธิ์ เป็นเวลา ๗ วัน ภายหลังการตรัสรู้ในช่วงสัปดาห์แรกจากนั้นจึงเสด็จลงจากวัชรอาสน์

๒. อนิมมิสเจดีย์ : สถานที่ที่พระพุทธเจ้าเสด็จมาประทับยืนทอดพระเนตรโพธิบัลลังก์ในสัปดาห์ที่ ๒ เป็นเวลา ๗ วันโดยมิได้กะพริบพระเนตร อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของโพธิบัลลังก์

๓. รัตนจงกรมเจดีย์ : สถานที่ที่พระพุทธเจ้าเสด็จจงกรมในสัปดาห์ที่ ๓ อยู่ ๗ วัน เพื่อแสดงปาฏิหาริย์และบรรเทาความกังขา

๔. รัตนฆรเจดีย์ : สถานที่ที่พระพุทธเจ้าประทับนั่งพิจารณาพระอภิธรรมปิฎกในสัปดาห์ที่ ๔ เป็นเวลา ๗ วัน ในเรือนแก้วที่เทพยดานิมิตถวาย

๕. อชาปาลนิโครธเจดีย์ : สถานที่ที่พระพุทธเจ้าเสด็จประทับใต้ต้นไทรซึ่งเป็นที่พักของคนเลี้ยงแพะในสัปดาห์ที่ ๕ เป็นเวลา ๗ วัน เพื่อเสวยวิมุตติผลสมาบัติ โดยทรงมีพุทธฎีกาต่อนางมารว่าพระองค์ทรงละซึ่งกิเลสหมดสิ้นแล้ว

๖. มุจลินทเจดีย์ : สถานที่ที่พระพุทธเจ้าประทับใต้ต้นจิกเสวยวิมุตติผลเป็นเวลา ๗ วัน ในสัปดาห์ที่ ๖ ใกล้สระน้ำโดยมีพญานาค นาม “มุจจลินท์” ขึ้นมาแผ่พังพานป้องกันลมฝนให้พระพุทธองค์

๗. ราชายตนะเจดีย์ : สถานที่ที่พระพุทธเจ้าประทับใต้ต้นเกดเสวยวิมุตติผลสมาบัติเป็นเวลา ๗ วัน โดยมีพระอินทร์ถวายผลสมอทิพย์ และมี ๒ พาณิชย์หนุ่มถวายข้าวสัตตุ จึงเกิดปฐมอุบาสกในพุทธศาสนา “สัตตมหาสถานที่ยังหลงเหลือซากโบราณมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันครบ ๗ สิ่ง มีที่นี่แห่งเดียวในโลกเท่านั้น”

(๖) พระธาตุโพนจิกเวียงงัว ตั้งอยู่บ้านโคกป่าฝาง ตำบลปะโค อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เป็นพระธาตุที่เชื่อกันว่าบรรจุพระธาตุเขี้ยวฝาง (พระทันตธาตุ) ประดิษฐานอยู่ที่วัดป่าพระธาตุบุบ้านโคกป่าฝาง ตำบลปะโค อำเภอเมืองหนองคาย ตามตำนานอุรังคธาตุมีลักษณะทางศิลปกรรมเป็นเจดีย์ทรงระฆังสูง ก่ออิฐด้วยดินและยางไม้ มีฐานประทักษิณเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนาดกว้าง ๑๗.๕๐ เมตร ยาว ๑๗.๕๐ เมตร ภายในฐานประทักษิณถมดินอัดแน่น และน่าจะมีการฉาบขอบฐานประทักษิณด้วยปูนฉาบเช่นกัน อีกทั้งมุมทั้งสี่ทิศพบซากฐานอิฐรูปทรงสี่เหลี่ยมสันนิษฐานว่าเป็นพระธาตุจำลองประจำมุม ๔ องค์ ถัดขึ้นไป คือ ฐานเขียงล่างเป็นทรงสี่เหลี่ยมทำแท่นประดิษฐานโดยรอบ เพื่อประดิษฐานพระธาตุจำลอง ๓๐ องค์ ส่วนเรือนธาตุเป็นองค์ระฆังทรงกลมเรียวยาวอยู่ด้านบน ถัดขึ้นไปเป็นชั้นบัวลูกแก้วในผังกลมซ้อนกัน ๔ ชิ้น ส่วนยอดเป็นปลีทรงแหลมสูง คาดว่าน่าจะทำขึ้นใหม่ภายหลัง ซากโบราณสถานอิฐ อยู่บริเวณด้านทิศตะวันออกของพระธาตุ โพนจิก เป็นฐานอาคารก่ออิฐ ขนาด ๕.๓๐x๕.๓๐ เมตร สูง ๘๐ เซนติเมตร ฐานล่างของอาคารดังกล่าวมีลักษณะเป็นฐานเขียง ๑ ชั้น ภายในถมปรับพื้นด้วยเศษอิฐและดินผสมเม็ดแลงบดอัด นอกจากนี้ยังพบ แท่งศิลาแลงทรงกระบอกปักอยู่โดยรอบซากฐานอาคารดังกล่าว จึงสันนิษฐานเบื้องต้นว่า ฐานอาคารอิฐหลังนี้น่าจะเป็น สิม (โบสถ์) และแท่งศิลาแลงเหล่านี้น่าจะเป็นหลักกำหนดเขตในการทำสังฆกรรมเช่นเดียวกับพัทธสีมา ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๙ ตอนที่ ๑๗๒ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๕ พื้นที่ประมาณ ๑ ไร่ ๑ งาน ๕๘ ตารางวา

ประวัติเมื่อครั้งสมัยพุทธกาลพระพุทธเจ้ากับพระอานนท์เสด็จจากกรุงสาวัตถี มายังทิศตะวันออก คือ ลุ่มแม่น้ำโขงตอนกลางทางอากาศ เพื่อหมายดินแดนแห่งพระพุทธศาสนา ทรงประทับในสถานที่ต่าง ๆ ได้แก่ เมืองเวียงจันทน์ เมืองโพนจิกเวียงงัว เมืองหนองคาย เมืองนครพนม เมืองศรีโคตตะบอง เมืองสกลนครเมืองอุดรธานี ตามลำดับ โดยเสด็จลงที่ดอนกอนเน่าก่อน (วัดเนินพระเนาว์เวียงจันทน์ในปัจจุบัน) แล้วจึงมาสถิตอยู่แคมหนองคันแพเสื้อน้ำ (อาณาเขตของอาณาจักรล้านช้างเดิม) พระพุทธองค์ทรงทอดพระเนตร เห็นแลนคำแลบลิ้นที่โพนจิกเวียงวัว (วัดพระธาตุบุแห่งนี้) จึงทรงแย้มพระโอษฐ์ พระอานนท์จึงทูลถามว่า “พระพุทธองค์ทรงแย้มพระโอษฐ์ด้วยเหตุใด” พระพุทธองค์จึงทรงพยากรณ์ทำนายการเกิดเมืองต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งจะเป็นชุมชนที่ค้ำชูพระพุทธศาสนาเป็นที่สักการะบูชาของปวงชนสืบไปในภายภาคหน้าตามที่แลนคำซึ่งก็คือ ปัพพาละนาคแลบลิ้นนั้นแล ครั้นแล้วพระพุทธองค์จึงทรงเสด็จไปประทับที่โพนจิกเวียงงัว ปัพพาละนาค ซึ่งแปลงกายเป็นแลนคำตัวนั้นจึงได้เนรมิตกายเป็นมนุษย์นุ่งขาวห่มขาวเข้ามารับเอาบาตรและทูลอาราธนาพระพุทธองค์ไปสู่ภูลวง (วัดพระธาตุบังพวน) เพื่อถวายภัตตาหาร

เมื่อปี พ.ศ. ๘ (ภายหลังจากที่พระพุทธองค์เสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว ๘ ปี) พระมหากัสสปเถระพร้อมด้วยพระอรหันต์ ๕๐๐ รูป ได้อันเชิญพระบรมสารีริกธาตุส่วนหัวอกนำมาประดิษฐานไว้ในอุโมงค์พระธาตุพนม กาลต่อมาพระมหากัสสปเถระได้มอบหมายให้พระอรหันต์ ๓ รูป คือ พระพุทธรักขิตเถระ พระธรรมรักขิตเถระ และพระสังฆรักขิตเถระ ออกเผยแพร่พระพุทธศาสนาตามที่ต่าง ๆ ดังนี้ ที่โพนป่าจิกเวียงงัว วัดพระธาตุบุ ที่หอผ้าหอแพเวียงจันทน์ และที่วัดพระประตูเมืองหนองคาย พร้อมกับตั้งสำนักสอนวิปัสสนากรรมฐานตามสถานที่เหล่านั้น เมื่อต่อมามีศิษย์ที่สำเร็จอรหันต์ ๕ รูป ให้ฉายาว่าพระมหาสุวรรณปราสาทเถระ พระจุลสุวรรณปราสาทเถระ พระมหารัตนะเถระ พระจุลรัตนะเถระ พระมหาสังขวิชัยเถระ พระอรหันต์ผู้เป็นอาจารย์ทั้ง ๓ พิจารณาเห็นว่าได้มาทำหน้าที่เผยแพร่พระพุทธศาสนาได้มากพอสมควรแล้ว และศิษย์ที่สำเร็จ

เป็นพระอรหันต์ทั้ง ๕ รูป จะทำหน้าที่เผยแพร่พระพุทธศาสนาต่อไป จึงได้พาพระอรหันต์ในศิษย์ทั้ง ๕ รูป (รวมพระอรหันต์ ๘ รูป) เดินทางไปยังกรุงราชคฤห์เพื่อขอพระบรมสารีริกธาตุจากพระมหากัสสปเถระ แล้วก็อัญเชิญมายังเมืองหนองคายและได้นำพระบรมสารีริกธาตุประดิษฐานไว้ในพระอุโมงค์ ดังนี้

๑. พระธาตุส่วนหัวหน่าว จำนวน ๒๙ องค์ ประดิษฐานที่พระธาตุบังพวนหรือภูลวง

๒. พระธาตุพระบาทขวา จำนวน ๙ องค์ ประดิษฐานที่พระธาตุหล้าหนองหรือพระธาตุกลางน้ำ

๓. พระธาตุเขี้ยวฝาง จำนวน ๓ องค์ ประดิษฐานที่พระธาตุโพนจิกเวียงงัว

๔. พระธาตุเขี้ยวฝาง จำนวน ๔ องค์ ประดิษฐานที่พระธาตุหอผ้าหอแพ บ้านซายฟอง สปป.ลาว

ปี พ.ศ. ๒๐๕๙ – ๒๐๙๑ พระเจ้าโพธิสาราราช กษัตริย์ล้านช้าง พระราชบิดาของพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชทรงสร้างพระเจดีย์ครอบพระอุโมงค์โพนจิกเวียงงัว ซึ่งมีลักษณะสัณฐานดังองค์พระธาตุในปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๒๕ กรมศิลปากรได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้พระธาตุโพนจิกเวียงงัวเป็นโบราณสถานอันศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองที่เป็นสมบัติอันล้ำค่าของชาติ พระธาตุโพนจิกเวียงงัวมีความสำคัญประดุจกายที่สองของพระพุทธเจ้า มีอำนาจค้ำชูพระพุทธศาสนา มีความศักดิ์สิทธิ์ บันดาลให้บ้านเมืองร่มเย็น ผู้สักการะบูชาจักเป็นสิริมงคล ครั้งเมื่อพระอรหันต์ทั้ง ๕ เข้าสู่นิพพานอัฐิธาตุของพระอรหันต์ทั้ง ๕ ได้นำไปประดิษฐานไว้ใน “เจดีย์พระอรหันต์” ที่ประดิษฐานอยู่บริเวณหน้าพระอุโบสถ วัดโพธิ์ชัย (พระอารามหลวง) ในปัจจุบัน เนื่องจากบนองค์พระธาตุมีสถาปัตยกรรมปูนปั้นนูนสูงเป็นรูปหน้ายักษ์ ชาวหนองคายจึงเรียกว่าพระธาตุองค์นี้ว่า “พระธาตุยักษ์” ผู้ได้สักการะพระบรมสารีริกธาตุด้วยจิตอันเป็นกุศลศรัทธา เท่ากับได้ชื่อว่าได้เข้าเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างแท้จริง

(๗) <u>วัดเทพพลประดิษฐาราม</u> ตั้งอยู่บ้านเวียงคุก ตำบลเวียงคุก อำเภอเมืองหนองคาย ตามประวัติเรียกชื่อวัดว่า วัดสิริเทพพล สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๐ วัดดั้งเดิมกล่าวว่า สร้างตั้งแต่ครั้งสมัยพระเจ้าอนุรุทธราชครองเมืองเวียงจันทน์องค์สุดท้าย ต่อมาหมื่นกางโฮงซึ่งเป็นเจ้าเมืองเวียงคุก ได้บูรณปฏิสังขรณ์ และหลังจากเมืองเวียงคุกถูกยุบเป็นหมู่บ้านก็มิได้มีการบูรณะอีก ต่อมาภายหลังได้มีการบูรณะขึ้นใหม่เดิมชื่อ วัดเทพพลประดิษฐาราม ชาวบ้านเรียก วัดทุ่ง ปัจจุบันได้มีการบูรณะขึ้นใหม่เพราะมีโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากกรมศิลปากร คือ

(๗.๑) ธาตุเจดีย์หมายเลข ๑ ตั้งอยู่บริเวณกลางลานข้างอุโบสถ มีฐานล่างกว้าง ๑๑ เมตร เป็นฐานเขียงซ้อนกัน ๓ ชั้น ต่อด้วยฐานบัวคว่ำและฐานปัทม์ย่อมุม ถัดขึ้นไปเป็นเรือนธาตุย่อมุมมีซุ้มจระนำที่กึ่งกลางซ้อน ๒ ชั้น ต่อด้วยองค์ระฆังและบัลลังก์ย่อมุม ด้านบนเป็นปลียอดปลายแหลมเรียว มีลักษณะสูงเรียว และยังทำซุ้มขนาดเล็กประดับไว้ด้านบนของจระนำด้วย

(๗.๒) ธาตุเจดีย์หมายเลข ๒ ตั้งอยู่ด้านหลังพระอุโบสถ มีฐานล่างเป็นฐานเขียงรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสมีขนาดกว้างด้านละประมาณ ๙ เมตร ถัดขึ้นไปเป็นฐานสี่เหลี่ยมซ้อนอีก ๒ ชั้น และฐานย่อมุม ๑ ชั้น ชั้นบัวคว่ำต่อด้วยเรือธาตุย่อมุมไม้สิบสอง ถัดขึ้นไปเป็นเรือนธาตุจำลองซ้อนขึ้นไปอีก ๑ ชั้น เหนือเรือนธาตุเป็นองค์ระฆังย่อมุมด้วยบัลลังก์และปลียอดสอบเรียว

ซึ่งธาตุเจดีย์คู่นี้ได้รับอิทธิพลจากศิลปะแบบล้านนาผสมผสานกับอิทธิพลศิลปะพื้นถิ่นถือว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมแหล่งหนึ่ง และยังเป็นที่เคารพสักการะบูชาของชาวบ้านในท้องถิ่น

(๘) <u>อนุสาวรีย์ปราบฮ่อ</u> ตั้งอยู่ด้านหลังของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองหนองคายเป็นอนุสาวรีย์ที่บรรจุอัฐิของเหล่าทหารที่เสียชีวิตในการปราบฮ่อ (พวกจีนที่ก่อการกบฏเพื่อล้มล้างราชวงศ์แมนจู) ซึ่งยกทัพมารุกรานมณฑลลาวพวนหนองคายเมื่อ ร.ศ. ๑๐๕ (พ.ศ. ๒๔๒๙) โดยกรมหลวงประจักษ์ศิลปาคมมีรับสั่งให้จัดสร้างอนุสาวรีย์ขึ้น ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ จังหวัดหนองคายได้รับงบประมาณการบูรณปฏิสังขรณ์อนุสาวรีย์ปราบฮ่อ เพื่อให้เป็นอนุสรณ์ของวีรบุรุษผู้หาญกล้าของแผ่นดินและประเทศชาติอันเหมาะสม คณะกรรมการจังหวัดหนองคายจึงได้ย้ายสถานที่ก่อสร้างปราบฮ่อมาสร้างใหม่อย่างโดดเด่นเป็นสง่าอยู่ที่บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัด (หลังเก่า) และมีคำจารึกที่อนุสาวรีย์ทั้ง ๔ ทิศ ทั้งภาษาไทย จีน ลาว และอังกฤษ ปัจจุบันจังหวัดหนองคายทำพิธีบวงสรวงดวงวิญญาณนักรบไทยที่เสียสละชีวิตในการปราบฮ่อ พร้อมกับมีการแสดงมหรสพ เฉลิมฉลองสมโภชน์ตลอด ๑๐ วัน ๑๐ คืน ณ บริเวณอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ ในระหว่างวันที่ ๕ – ๑๓ มีนาคมของทุกปี

(๙) วัดศรีชมพูองค์ตื้อ พระพุทธรูปองค์นี้ได้ก่อสร้างมาแต่ดึกดำบรรพ์มีพระรูปงดงามน่าเลื่อมใส สร้างในสมัยพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชครองเมืองเวียงจันทร์ พระสงฆ์ในวัดศรีชมพูองค์ตื้อได้ประชุมปรึกษาหารือกันลงมติจะหล่อพระพุทธรูปองค์นี้ขึ้นในบ้านน้ำโมง (เดิมเรียกว่าบ้านน้ำโหม่ง) เพื่อเป็นที่เคารพสักการะแก่อนุชนรุ่นหลัง เมื่อตกลงกันแล้วจึงได้ชักชวนบรรดาพุทธศาสนิกชนทั้งหลายเพื่อเรี่ยไรทองเหลืองบ้าง ทองแดงบ้าง ตามแต่ผู้ที่มีจิตศรัทธาจากท้องที่อำเภอและจังหวัดใกล้เคียงได้ทองหนักตื้อหนึ่ง (มาตราโบราณภาคอีสานถือว่า ๑๐๐ ชั่งเป็นหมื่น ๑๐ หมื่นเป็นแสน ๑๐ แสนเป็นล้าน ๑๐ ล้านเป็นโกฏิ ๑๐ โกฏิเป็นหนึ่งกือ ๑๐ กือเป็นหนึ่งตื้อ) พระสงฆ์และชาวบ้านจึงพร้อมกันหล่อเป็นส่วน ๆ ในวันสุดท้ายเป็นวันหล่อตอนพระเกศ ในตอนเช้าได้ยกเบ้าเทแล้วแต่ไม่ติด เมื่อเอาเบ้าเข้าเตาใหม่ ทองยังไม่ละลายดีก็พอดีเป็นเวลาจวนพระจะฉันเพล พระทั้งหมดจึงทิ้งเบ้าเข้าเตาหรือทิ้งเบ้าไว้ในเตาแล้วก็ขึ้นไปฉันเพลบนกุฏิ ฉันเพลเสร็จแล้วลงมาหมายจะเทเบ้าที่ค้างไว้ กลับปรากฏเป็นว่ามีผู้เทติดและสวยงามกว่าที่คิดไว้ น่าอัศจรรย์ จึงสืบถามได้ความว่า (มีชายผู้หนึ่งนุ่งห่มผ้าขาวมายกเบ้านั้นเทจนสำเร็จ) แต่ด้วยเหตุที่เบ้านั้นร้อนเมื่อเทเสร็จแล้ว ชายผู้นั้นจึงวิ่งไปทางเหนือ บ้านน้ำโมงมีผู้เห็นยืนโลเลอยู่ริมหนองน้ำแห่งหนึ่งแล้วหายไป (หนองน้ำนั้นภายหลังชาวบ้านเรียกว่าหนองโลเลมาจนถึงปัจจุบันนี้ และชายผู้นั้นก็เข้าใจกันว่าเป็นเทวดามาช่วยสร้าง) เมื่อได้นำพระพุทธรูปที่หล่อแล้วมาประดิษฐานไว้ในวัด มีขุนนางชั้นผู้ใหญ่แห่งเมืองเวียงจันทน์มาเที่ยวบ้านน้ำโมงสองท่านชื่อว่า ท่านหมื่นจันทร์กับท่านหมื่นราม ทั้งสองท่านนี้ได้เห็นพระเจ้าองค์ตื้อก็เกิดศรัทธาเลื่อมใสที่จะช่วยเหลือ จึงได้ช่วยกันก่อฐาน และทำราวเป็นการส่งเสริมศรัทธาของผู้สร้าง ครั้นเมื่อขุนนางทั้งสองได้กลับถึงเมืองเวียงจันทร์แล้ว ได้กราบทูลพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชซึ่งครองเมืองเวียงจันทน์ในเวลานั้น พระเจ้าไชยเชษฐาธิราชได้เสด็จมาทอดพระเนตรก็ทรงเกิดศรัทธาจึงได้สร้างวิหารประดิษฐานกับแบ่งปันเขตแดนให้เป็นเขตข้าทาสบริวารของพระเจ้าองค์ตื้อ

(๑๐) พิพิธภัณฑ์บ้านโคกคอน แหล่งโบราณคดีบ้านโคกคอน ตั้งอยู่ในเขตบ้านโคกคอน ตำบลโคกคอน อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย พื้นที่ภายในหมู่บ้านเป็นเนินดินขนาดใหญ่ล้อมรอบด้วยพื้นที่ราบอันเกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำ ปัจจุบันพื้นที่โดยรอบนี้เป็นพื้นที่ทำนาปลูกข้าว มีห้วยวังทองซึ่งเป็นลำน้ำโมงไหลเลียบผ่านด้านทิศตะวันตกของหมู่บ้าน ส่วนด้านทิศใต้ติดกับเนินดินมีหนองน้ำขนาดใหญ่ เรียกว่า “หนองนาผาย” แหล่งโบราณคดีตั้งอยู่ห่างจากห้วยน้ำโมงมาทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ ๖ กิโลเมตร ห่างจากแม่น้ำโขงมาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ประมาณ ๑๐.๕๐ กิโลเมตร และห่างจากเทือกเขาภูพระบาททางทิศตะวันออกประมาณ ๑๖ กิโลเมตร

บ้านโคกคอนเป็นแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ร่วมกับแหล่งโบราณคดีบ้านเชียงต่อเนื่องมาถึงสมัยทวารวดี มีการขุดพบโครงกระดูกมนุษย์โบราณ และเครื่องใช้ต่าง ๆ โบราณวัตถุที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องมือหินขัดกำไลหิน หัวลูกศรหินกระพรวนสำริด แท่งดินเผา ภาชนะดินเผาเชียนลายแดง เบ้าหลอมโลหะและเหรียญฟูนันสมัยทวารวดี บ้านโคกคอนในปัจจุบัน มีเนื้อที่ประมาณ ๓๐,๗๖๙ ไร่

(๑๑) พิพิธภัณฑ์จังหวัดหนองคาย ตั้งอยู่ที่ ถนนมีชัย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เดิมเป็นศาลากลางจังหวัดหนองคาย หลังแรกที่สร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๔๐ – ๒๔๔๔ เพื่อใช้เป็นที่ว่าราชการแล้วได้จัดสร้างศาลาใหม่ในปี พ.ศ. ๒๔๗๒ โดยซ่อมแซมและปรับปรุงอาคารหลังเดิมเพื่อใช้ว่างานราชการอื่น ต่อมา พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงได้มีการปรับปรุงอีกครั้งเพื่อใช้เป็นหอวัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย ภายหลังในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้เปลี่ยนเป็นพิพิธภัณฑ์จังหวัดหนองคาย โดยมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคายเป็นผู้ดูแลเป็นสถานที่เก็บรวบรวมวัตถุโบราณต่าง ๆ ของจังหวัด

๔.๓ งานประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) งานอนุสาวรีย์ปราบฮ่อและงานกาชาดจังหวัดหนองคาย งานอนุสาวรีย์ปราบฮ่อตั้งอยู่ด้านหลังของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เป็นอนุสาวรีย์ ที่บรรจุอัฐิของเหล่าทหารที่เสียชีวิตในการปราบฮ่อ (พวกจีนที่ก่อการกบฏเพื่อล้มล้างราชวงศ์แมนจู) ซึ่งยกทัพมารุกรานมณฑลลาวพวนหนองคายเมื่อ ร.ศ. ๑๐๕ (พ.ศ. ๒๔๒๙) โดยกรมหลวงประจักษ์ศิลปาคมมีรับสั่งให้จัดสร้างอนุสาวรีย์ขึ้น ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ จังหวัดหนองคายได้รับงบประมาณการบูรณปฏิสังขรณ์อนุสาวรีย์ปราบฮ่อ เพื่อให้เป็นอนุสรณ์ของวีรบุรุษผู้

หาญกล้าของแผ่นดินและประเทศชาติอันเหมาะสม คณะกรรมการจังหวัดหนองคายจึงได้ย้ายสถานที่ก่อสร้างปราบฮ่อมาสร้างใหม่อย่างโดดเด่นเป็นสง่าอยู่ที่บริเวณหน้าศาลากลางหลังเก่า และมีคำจารึกที่อนุสาวรีย์ทั้ง ๔ ทิศ ทั้งภาษาไทย จีน ลาว และอังกฤษ ปัจจุบันจังหวัดหนองคายจะกระทำพิธีบวงสรวงดวงวิญญาณนักรบไทยที่เสียสละชีวิตในการปราบฮ่อ พร้อมกับมีการแสดง แสง สี เสียง ตำนานสงครามปราบฮ่อ มหรสพต่าง ๆ เฉลิมฉลองสมโภชตลอด ๑๐ วัน ๑๐ คืน ในระหว่างวันที่ ๕ – ๑๓ มีนาคมของทุกปี ณ บริเวณอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ ภายในงานจะมีการแสดงและการละเล่นมีการแสดงประกอบแสง สี เสียง “ตำนานสงครามปราบฮ่อ” ออกร้านจำหน่ายสินค้าราคาถูกมากมาย

(๒) <u>งานนมัสการหลวงพ่อพระใส วัดโพธิ์ชัย และงานมหาสงกรานต์อีสานหนองคาย</u> มีการจัดงานช่วงวันสงกรานต์ในเดือนเมษายนของทุกปี ณ บริเวณวัดโพธิ์ชัยร อำเภอเมืองหนองคาย โดยมีการอันเชิญหลวงพ่อพระใสและพระพุทธรูปสำคัญจากวัดต่าง ๆ เข้าขบวนแห่รอบตัวเมืองหนองคาย เพื่อให้ประชาชนได้สรงน้ำและนมัสการ ซึ่งผู้คนทั้งสองฟากฝั่ง สปป.ลาว คนไทยและชาวต่างชาติจะหลั่งไหลมาร่วมพิธีมืดฟ้ามัวดิน ในงานจะมีการบำเพ็ญบุญตลอด มีมหรสพให้พุทธศาสนิกชนชมฟรีตลอดงาน และเช้าวันที่ ๑๘ เมษายน จะอันเชิญหลวงพ่อพระใสขึ้นสู่แท่นประดิษฐานถาวรภายในพระอุโบสถ เพื่อให้พุทธศาสนิกชนทั่วไปได้กราบไหว้บูชาทุกวันตลอดทั้งปี

จังหวัดหนองคายได้รับการคัดเลือกจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้เป็น ๑ ใน ๑๒ จังหวัดทั่วประเทศไทยที่ติดอันดับจังหวัดที่มีความดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวทางด้านความศรัทธาขององค์หลวงพ่อพระใสในช่วงสงกรานต์ การจัดงานประเพณีสงกรานต์อีสานหนองคายมีกิจกรรมที่น่าสนใจมากมาย เช่น การทำบุญตักบาตร พิธีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ พิธีรดน้ำขอพรพ่อเมืองหนองคาย การแข่งขันกีฬากิจกรรมฟ้อนรำถวายองค์หลวงพ่อพระใส กิจกรรมถนนพญานาค การประกวดเทพีสงกรานต์ การประกวดผู้สูงอายุการประกวดสาวประเภทสอง นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่สำคัญคือการอันเชิญหลวงพ่อพระใส พระคู่บ้านคู่เมืองลงจากพระอุโบสถ และแห่รอบเมืองให้ประชาชนได้สรงน้ำ เพื่อเป็นศิริมงคลในช่วงปีใหม่

(๓) <u>งานบุญบั้งไฟ ในช่วงเดือน ๖ (พฤษภาคม) ของทุกปี</u> มีการแข่งขันบั้งไฟเพื่อบูชาพญาแถนหรือเทวดาเพื่อขอฝน งานวัดที่บริเวณวัดโพธิ์ชัย ส่วนบริเวณจุดบั้งไฟจะจัดที่สนามห่างจากวัดโพธิ์ชัยไปประมาณ ๑๐ กิโลเมตร

(๔) <u>งานประเพณีออกพรรษาและเทศกาลบั้งไฟพญานาค</u> เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะเวลาพลบค่ำ ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ในวันออกพรรษาของทุกปี (เดือนตุลาคม) พบเห็นได้ตลอดแนวอำเภอที่ติดกับลำน้ำโขง เช่น อำเภอโพนพิสัย รัตนวาปี ศรีเชียงใหม่ ท่าบ่อ และสังคม บั้งไฟพญานาคเป็นลูกไฟมีสีแดงอมชมพู ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นบั้งไฟของพญานาคที่เมืองบาดาล ในวันออกพรรษาจะมีผู้สนใจเดินทางมาชมเป็นจำนวนมาก และจะจัดงานในช่วงวันออกพรรษาเดือนตุลาคมของทุกปี ณ วัดลำน้ำโขงจากท่าน้ำวัดลำดวนถึงท่าน้ำวัดสิริมหากัจจายน์ อำเภอเมืองหนองคาย ในงานจะมีการแสดง แสง สี เสียง เปิดตำนานบั้งไฟพญานาค เรื่องเล่ามีอยู่ว่าในสมัยพุทธกาลภายหลังจากที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ และเสด็จออกเผยแพร่ศาสนาไปทั่วชมพูทวีป พญานาคเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในธรรม ซึ่งพระพุทธองค์ทรงประกาศจึงจำแลงกายเป็นบุรุษขอบวชเป็นพระภิกษุสงฆ์ค่ำคืนหนึ่งพญานาคเผลอหลับใหลคืนร่างเดิมความทราบถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระพุทธองค์ จึงขอให้พญานาคลาสิขา เนื่องจากเป็นเดรัจฉาน จะบวชเป็นพระภิกษุสงฆ์ไม่ได้พญานาคยอมตามคำของพระพุทธองค์ แต่ได้ทูลขอให้เรียกกุลบุตรที่กำลัง จะบวชว่า“พ่อนาค” ครั้นเมื่อพระพุทธองค์เสด็จโปรดพระนางสิริมหามายาพุทธมารดา ณ สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ในพรรษาที่ ๗ เสร็จเรียบร้อยแล้วเสด็จกลับลงสู่โลกในวันออกพรรษาพระองค์ทรงผายพระกรออกทำให้สวรรค์มนุษย์และบาดาลเปิดเชื่อมติดต่อถึงกันในวันนี้เหล่าพญานาคทั้งหลายต่างพ่นลูกไฟถวายความชื่นชมยินดี กลายเป็นที่มาของ “บั้งไฟพญานาค”ซึ่งการแสดง แสง สี เสียง เปิดตำนานบั้งไฟพญานาคจัดขึ้น ณ บริเวณวัดศรีบุญเรือง ถนนริมโขง อำเภอเมืองหนองคาย

(๕) งานตักบาตรเทโวและแข่งเรือมิตรภาพไทย – ลาว จัดขึ้นในเทศกาลออกพรรษาของทุกปีโดยในช่วงเช้าประชาชนจะมาร่วมตักบาตร ในช่วงกลางวันจะมีการแข่งขันเรือยาวในลำน้ำโขงระหว่างไทยและลาว โดยผลัดกันเป็นเจ้าภาพ

๔.๔ แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน

(๑) โฮมสเตย์บ้านสีกาย ตั้งอยู่เลขที่ ๒๕ หมู่ ๖ ตำบลสีกาย อำเภอเมือง ความเป็นมาของโฮมสเตย์ ในช่วงเทศกาลออกพรรษา จังหวัดหนองคาย ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ จะมีปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาคเกิดขึ้นในลำแม่น้ำโขงนานแล้ว แต่ไม่มีการประชาสัมพันธ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้มีสื่อมวลชนเข้ามาทำข่าวเผยแพร่และได้มีนักท่องเที่ยวชมดูบั้งไฟพญานาค ทำให้โรงแรมในตัวจังหวัดเต็มหมด จึงทำให้หมู่บ้านในแถบริมแม่น้ำโขงได้มีแขกขอเข้าพักอาศัย ต่อมาทางการจึงได้เข้ามาสนับสนุน เปิดการฝึกอบรมและการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดทำหมู่บ้านโฮมสเตย์ขึ้น และได้ให้หน่วยงานพัฒนาชุมชนของจังหวัดเป็นหน่วยงานรับผิดชอบครั้งแรกที่เปิดรับนักท่องเที่ยวมีเพียง ๑๕ ครัวเรือน ต่อมาได้ดำเนินการประสบผลสำเร็จได้ขยายไปเป็น ๔๑ ครัวเรือน กิจกรรมของหมู่บ้านที่ให้ความสนใจในการศึกษาดูงานของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มแปรรูปจากมะเขือเทศหมอนสมุนไพร มะพร้าวแก้ว ลูกประคบ เป็นต้น จุดเด่นของโฮมสเตย์บ้านสีกายคือ หาดสีกาย เป็นหาดที่ขาวยาวที่สุดช่วงเดือนมีนาคม – เมษายน สวยงามมาก ต่อมาได้จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวช่วงเทศกาลสงกรานต์ของทุกปี

(๒) โฮมสเตย์บ้านจอมแจ้ง ตั้งอยู่เลขที่ ๔๕ หมู่ ๑ บ้านจอมแจ้ง ตำบลสีกาย อำเภอเมืองหนองคายบ้านจอมแจ้งตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๙๙ เดิมเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ไม่มีชื่อ สมัยก่อนการคมนาคมต้องอาศัยเรือตามลำโขง ช่วงหน้าแล้งน้ำน้อยเรือต้องจอดพักที่บริเวณนี้จนแจ้ง (สว่าง) จึงจะเดินทางต่อไปได้ จึงได้ชื่อว่า “บ้านแจ้ง” ต่อมาได้เพิ่มคำว่า “จอม” นำหน้า ชาวบ้านประกอบอาชีพการทำนา เกษตรกรรม และการประมงน้ำจืด ได้รับรางวัลโล่พระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี ในฐานะที่เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตัวอย่างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙

(๓) โฮมสเตย์ปากโสม-ลำภูพาน ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ บ้านลำภูพาน ตำบลผาตั้ง อำเภอสังคม รองรับนักท่องเที่ยวที่อยากชม “ธรรมชาติบนฐานธรรมมะ” สัมผัสวิถีชีวิตชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของชาวตำบลผาตั้ง อำเภอสังคม และได้รับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยจากกรมการท่องเที่ยวเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และมีสินค้าที่กลุ่มโฮมสเตย์ผลิตเอง เช่น น้ำดื่มสมุนไพรจากหมากหลอด หมากเบ็น สบู่ เป็นต้น

(๔) โฮมสเตย์บ้านวังน้ำมอก ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ บ้านวังน้ำมอก ตำบลพระพุทธบาทอำเภอศรีเชียงใหม่ เป็นโฮมสเตย์ที่มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนและทางด้านวัฒนธรรมที่ชัดเจน นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวสามารถพักค้างคืนแบบโฮมสเตย์และเที่ยวเดินป่า รวมทั้งยังร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญและซุมข้าวพาแลง (รับประทานอาหารเย็นด้วยกัน) ซึ่งเป็นประเพณีของชาวบ้านวังน้ำมอกในการต้อนรับคนแปลกถิ่นที่มาเยือน จึงสร้างความประทับใจให้ผู้มาเยือนเป็นอย่างดี มีการจำหน่ายสินค้าที่ชุมชนผลิตเอง ได้แก่ แปรรูปจากผ้าฝ้ายโคมไฟพาแลง เสื้อผ้าสำเร็จรูป เป็นต้น โฮมสเตย์ บ้านวังน้ำมอก ได้รับรางวัลกินรี Aword จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ และปี พ.ศ. ๒๕๕๓ สาขาองค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยวดีเด่น

(๕) โฮมสตย์บ้านปะโคใต้ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลปะโค อำเภอเมืองหนองคาย เปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ มาตั้งแต่วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ จุดเด่นคือ เป็นศูนย์เรียนรู้ แหล่งศึกษาดูงาน เช่น การเลี้ยงปลากระชังในแม่น้ำโขง การทำขนม การทำปลารมควัน แหล่งเรียนรู้การเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง (ปลูกผักปลอดภัยที่บ้านนาพิพาน หมู่ ๔ เพื่อส่งขายให้ร้านแหนมเนือง) การจักสานจากไม้ไผ่-เชือกไนล่อน เช่น กระติบข้าว กระเป๋า พานบายศรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรมมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมหมอลำกลอนพื้นบ้านศาสนสถานโบราณสำคัญในพื้นที่คือพระธาตุโพนจิกเวียงงัว พระธาตุบุ วิหารวัดใหญ่ศิลปะ

ล้านช้างอายุเกือบ ๒๐๐ ปี จุดชมวิวแม่น้ำโขงหมู่บ้านโอท็อปเพื่อการท่องเที่ยว วังบัวแดงบ้านโคกป่าฝาง บ้านหนองบ่อ สถูปท้าวบารสอยู่ในวัดอุดมสรรพผล (วัดใหญ่)

(๖) โฮมสเตย์บ้านพร้าวใต้ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ บ้านพร้าวใต้ ตำบลหินโงม อำเภอเมืองหนองคาย ได้รับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย จากกรมการท่องเที่ยว มีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายอยู่ท่ามกลางธรรมชาติต่าง ๆ ที่ติดริมแม่น้ำโขง

๔.๕ แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ/สันทนาการ

(๑) ตลาดท่าเสด็จ อยู่ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย ติดริมแม่น้ำโขงเดิมเคยเป็นท่าเรือโดยสารข้ามแม่น้ำโขงไปยังฝั่งลาว (ปัจจุบันท่าเทียบเรือได้ย้ายไปอยู่ข้างวัดหายโศก) และมีร้านค้าจำหน่ายสินค้าเปิดทุกวันตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ – ๑๘.๐๐ น. มีสินค้าจากกลุ่มประเทศอินโดจีน เช่น ไทย ลาว เวียดนาม จีน เกาหลี เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวมาก มีสินค้าจำหน่าย เป็นจำนวนมาก อาทิเช่น ของที่ระลึก เครื่องเงิน เซรามิก ผ้าไหม อาหารพื้นเมือง เป็นต้น

(๒) ศาลาแก้วกู่ (วัดแขก) ศาลาแก้วกู่หรือเรียกกันว่าวัดแขก มีรูปปั้นต่าง ๆ มากมาย ตามคติความเชื่อในพุทธศาสนาเริ่มสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยหลวงปู่บุญเหลือ สุรีรัตน์ เป็นสถานที่ที่มีเทวรูป พระพุทธรูปในปางและขนาดต่าง ๆ จากแดนสวรรค์และนรก เป็นความเชื่อตามหลักคำสอนของทุกศาสนา เช่น ศาสนาพุทธ พราหมณ์ ฮินดู ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของพุทธมามกะสมาคมจังหวัดหนองคาย ศาลาแก้วกู่ ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองหนองคาย ประมาณ ๓ กิโลเมตร ตามเส้นทางสายหนองคาย-โพนพิสัย เปิดให้เข้าชมตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.

(๓) พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำจังหวัดหนองคาย ตั้งอยู่ภายในพื้นที่ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย เลขที่ ๑๑๒ หมู่ที่ ๗ ถนนเฉลิมพระเกียรติ ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมือง ห่างจากตัวจังหวัดหนองคายประมาณ ๘ กิโลเมตร เป็นสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ ที่เปิดจัดแสดงพันธุ์ปลาชนิดต่าง ๆ ทั้งปลาน้ำจืด และปลาน้ำเค็มพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำจังหวัดหนองคาย เปิดทุกวันอังคาร - อาทิตย์ เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๒.๐๐ น. และ ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. หยุดทุกวันจันทร์ โดยจะมีโชว์ดำน้ำให้อาหารปลาในวันเสาร์ - อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ โดยช่วงเวลา ๑๓.๔๕ น. จะเป็นเวลาให้อาหารปลา

(๔) พญานาคคู่ เป็นสัญลักษณ์เมืองหนองคาย (Land Mark) แห่งใหม่ ตั้งอยู่บริเวณหน้าวัดลำดวน ถนนริมโขง เขตเทศบาลเมืองหนองคาย สามารถแวะชมความงาม และลอดท้องพญานาคเสริมมงคล พร้อมชมน้ำพุเต้นระบำยามค่ำคืน ชมวิว บรรยากาศริมฝั่งโขง และเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียงได้ เช่น ตลาดท่าเสด็จพระธาตุกลางน้ำ (พระธาตุหล้าหนอง) เป็นต้น

(๕) หมู่บ้านโอท็อปเพื่อการท่องเที่ยว บ้านปะโคใต้ หมู่ ๑ ตำบลปะโค อำเภอเมืองหนองคาย ได้เปิดเป็นท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์มา ตั้งแต่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ จุดเด่นคือ ๑. เป็นศูนย์เรียนรู้ แหล่งศึกษาดูงาน เช่น การเลี้ยงปลากระชังในแม่น้ำโขง การทำขนม การทำปลารมควัน แหล่งเรียนรู้การเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง (ปลูกผักปลอดภัยที่บ้านนาพิพาน หมู่ ๔ เพื่อส่งขายให้ร้านแหนมเนืองที่ขึ้นชื่อของ จ.หนองคาย และ จ.อุดรธานี) การจักสานจากไม้ไผ่ – เชือกไนล่อน เช่น กระติบข้าว กระเป๋า พานบายศรี เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรมมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมหมอลำกลอนพื้นบ้าน ศาสนสถานโบราณสำคัญในพื้นที่ คือ พระธาตุโพนจิกเวียงงัว พระธาตุบุวิหารวัดใหญ่ศิลปล้านช้างอายุเกือบ ๒๐๐ ปี จุดชมวิวแม่น้ำโขงหมู่บ้านโอท็อปเพื่อการท่องเที่ยววังบัวแดง บ้านโคกป่าฝาง บ้านหนองบ่อ สถูปท้าวบารส ตั้งอยู่ในวัดอุดมสรรพผล (วัดใหญ่)

ตำนานรักพื้นบ้าน “อุสา–บารส” เมื่อ “ท้าวบารส” เจ้าชายแห่งเจ้าเมืองปะโค นับเป็นตำนานที่มีความยิ่งใหญ่ทางด้านวรรณกรรมของภาคอีสาน เป็นนิทานหรือตำนานรักที่เล่าสู่กันฟัง สืบทอดต่อกันมาหลายยุคหลายสมัยนับเป็นวรรณกรรมอมตะ ที่เล่าสู่กันฟังไม่เบื่อ สร้างความบันเทิง สนุกสนาน เป็นวรรณกรรมที่แฝงด้วยธรรมะอันว่าด้วย “กฎแห่งกรรม” สอน “คนบาป” ได้สำนึกตน “การผูกเรื่อง” และ “จัดฉาก” กับสถานที่ซึ่งเป็นโลเคชั่นที่เหมาะสมกับชื่อในตำนาน และยังเป็นหลักฐานได้อย่างเหมาะเจาะสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

จากอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาทล่องตามลุ่มน้ำโมงสู่เมืองปะโคและออกสู่แม่น้ำโขงซึ่งอุดมไปด้วยพืชพันธุ์ธรรมชาติและร่องรอยทางวัฒนธรรมของมนุษย์มาแต่ครั้งอดีตกาล ผู้คนในท้องถิ่นและบริเวณใกล้เคียงเชื่อถือกันมาแต่โบราณว่าสถานที่นี้มีความเกี่ยวโยงกันกับนิทานพื้นบ้านเรื่องอุสาบารส ดังปรากฏชื่อเรียกโบราณสถานตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่อง เช่น หอนางอุสา คอกม้าท้าวบารส ศาลท้าวบารสยังปรากฏ เป็นต้น ในชาติปางก่อน “นางอุสา” เป็นนางฟ้าอยู่บนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ต่อมาเธอไปทำผิดกฎแห่งสวรรค์ จึงถูก “พระอินทราธิราช” ผู้เป็นใหญ่ปรับโทษให้ลงมาใช้กรรมที่ก่อไว้ในเมืองมนุษย์ เธอจึงได้จุติในดอกบัวกลางสระน้ำใกล้กับอาศรมฤาษีจันทา เมื่อฤาษีจันทาเดินไปสระน้ำเห็นนางอยู่ในดอกบัวเช่นนั้น จึงนำขึ้นจากสระน้ำมาเลี้ยงดูเป็นอย่างดี ต่อมาวันหนึ่งเจ้าเมืองพานและมเหสีทราบเรื่องจึงขึ้นไปดูเห็นเป็นเรื่องจริง มีความอยากได้ไปเลี้ยงเป็นบุตร เพราะเจ้าเมืองพานและมเหสีเป็นหมันไม่มีลูก จึงขอเธอจากฤาษีจันทาเป็นบุตรบุญธรรม ซึ่งฤาษีก็ยินดียกนางให้ เมื่อเจ้าเมืองพานและมเหสีได้ “ นางอุสา” มาเป็นธิดาก็รู้สึกหวงแหนมาก กอปร์ทั้ง “ นางอุสา” ก็มีเรือนร่าง หน้าตาสวยงาม จะหาหญิงใดในแหล่งหล้ามาเปรียบมิได้ ต่อมาเมื่อนางแตกเนื้อสาว เจ้าเมืองพานจึงได้นำไปฝากฤาษีจันทา “ตาไฟ” ไว้เพื่อให้ศึกษาเล่าเรียนศิลปวิทยาไว้เพื่อป้องกันตัว โดยเจ้าเมืองพานได้สร้างหอสูงไว้ให้นางอุสาอยู่อาศัย เป็นการป้องกันภัยจากสิงสาราสัตว์ จากวัยเด็กสู่วัยสาว “นางอุสา” คนงามไม่เคยพบผู้คนโดยเฉพาะหนุ่ม ๆ เลยสักครั้ง จึงเกิดความเหงา ว้าเหว่ วันหนึ่งนางจึงไปเก็บดอกไม้มาร้อยเป็นมาลัยรูปหงส์ฟ้า และเขียนความในใจลงไปในมาลัยดอกไม้ในกระทงลอยน้ำออกมา พร้อมทั้งอธิษฐานว่า “ขอให้กระทงน้อยใบนี้ล่องลอยไปพบชายหนุ่มเนื้อคู่ของข้าด้วยเถิด” แล้วปล่อยกระทงน้อยล่องลอยจากหน้าหอนางไปตามลำธารลุ่มน้ำโมง ออกสู่แม่น้ำโขงเขตเมืองปะโคหนองคาย ในเวลาต่อมาขณะนั้น “ท้าวบารส” ลูกชายเจ้าเมืองปะโคได้ออกไปที่ท่าน้ำก็พบกระทงเสี่ยงทายของนางอุสาที่ล่องลอยน้ำอยู่ จึงคว้ามาเห็นข้อความจึงอ่านดู และรู้ความในใจของนางที่กลีบดอกไม้มาลัยในกระทงใบนั้น ท้าวบารส จึงขี่ม้าออกเสาะหาเจ้าของ “สารเสี่ยงรัก” ขึ้นไปตามลำธาร จนถึงหอนางอุสาก็เป็นเวลาพลบค่ำพอดี ทันใดนั้นก็มีเสียงเพลงพื้นเมืองล่องลอยมาจากหอนาง ท่ามกลางความเงียบสงัด ท้าวบารสจึงผูกม้าไว้ที่เพิงหิน (คอกม้าท้าวบารส) แล้วเดินตามหา “เสียงนาง” ไปจนถึงหอนาง ในที่สุดทั้งสองคนได้ตกลงปลงใจได้เสียซึ่งกันและและได้เป็น “คู่ครอง” ตั้งแต่บัดนั้น ต่อมาพระยากงพานทราบเรื่องก็แค้นใจและหาทางกำจัดท้าวบารสลูกเขยโดยออกอุบายท้าทาย สร้างวัดแข่งกัน มีกำหนดกฎเกณฑ์ไว้ให้สร้างเสร็จในเวลาครึ่งคืน เริ่มตั้งแต่ตะวันตกดินจนกว่าดาวฤกษ์หรือดาวประจำเมืองจะขึ้น ใครสร้างเสร็จไม่ทันก็ถือว่าแพ้พนัน ต้องถูกตัดหัว ท้าวบารสลูกเขยรับคำท้าพ่อตา ทั้งที่มีบริวารและแรงงานน้อย แต่ท้าวบารสกลับมีอุบายดีกว่า พอสร้างไปได้นานโขแต่ยังไม่ทันครึ่งคืน ท้าวบารสจึงสั่งให้บริวารนำเอาคบไฟไปจุดบนยอดเขาก่อนที่ดาวฤกษ์จะขึ้น พระยากงพานเห็นดวงไฟก็เข้าใจว่าดาวประจำเมืองขึ้นแล้วจริง ๆ จึงหยุดสร้างวัดแต่ฝ่ายท้าวบารสกลับสร้างต่อจนเสร็จ เป็นอันว่าลูกเขยเอาชนะพ่อตาได้ด้วยเล่ห์เหลี่ยมแพรวพราว เจ้าเมืองพานพ่อตาเสียรู้ท้าวบารสลูกเขยและเสียหัวไปในที่สุด ซึ่งบริเวณแห่งนั้นมีสีแดงกระจายไปตามโขดหินให้ผู้คนทั้งหลายเข้าใจว่า เมื่อพระยากงพานถูกท้าวบารสตัดหัวเลือดก็พุ่งเป็นไฟพะเนียงกระจายเต็มไปทั่วบริเวณแห่งนั้น นางอุสารู้สึกเสียใจเพราะสามีฆ่าพ่อของนางแต่ก็พูดอะไรไม่ได้ ท้าวบารสจึงพานางอุสาเดินทางกลับบ้านเมืองปะโค และด้วยความงดงามของนางจึงทำให้มเหสีและนางสนมของท้าวบารสอิจฉาริษยา ได้ร่วมกันวางแผนกำจัดนางอุสา โดยจ้างให้ “โหรหลวง” ทำนายทายทักว่า ท้าวบารสกำลังมีเคราะห์ร้ายต้องให้ออกเดินป่าเพื่อสะเดาะเคราะห์จึงจะหาย ท้าวบารสหลงเชื่อจำใจต้องออกเดินป่าตามแผนที่มเหสีและนางสนมวางเอาไว้ ในระหว่างที่ท้าวบารสออกเดินป่าแก้เคล็ดอยู่นั้น บรรดานางสนมก็ใช้กิริยา วาจา เยาะเย้ย หยามหยันกลั่นแกล้งนางอุสาไปต่าง ๆ นานา จนกระทั่งนางอุสาเกิดตรอมใจ มีอาการทรุดหนักลงเรื่อย ๆ ในที่สุด นางอุสาก็ตัดสินใจกลับบ้านไปอยู่หอนางตามเดิม เมื่อท้าวบารสกลับมาทราบเรื่องรีบจึงติดตามนางอุสาไปจนถึงหอนาง ซึ่งเป็นเวลาเดียวกันที่นางอุสาป่วยหนัก ท้าวบารสช่วยอะไรไม่ได้ แล้วนางอุสาก็สิ้นใจตายในอ้อมกอดของท้าวบารสอย่างสงบ ท้าวบารสเสียใจมากไม่เป็นอันกินอันนอน เดินไปมาคล้ายคนบ้าคลั่ง และก็ตรอมใจตายตามนางอุสาไป

ในเวลาอันไล่เรี่ยกัน ปัจจุบันยังมีสถูปท้าวบารสให้ชนรุ่นหลังได้สักการะอยู่ในวัดอุดมสรรพผล (วัดใหญ่) ตำบลปะโค หมู่ ๒ อำเภอเมืองหนองคาย

๑.๗ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๗.๑ ทรัพยากรดินและที่ดิน :

(๑) ประเภทของทรัพยากรดินจังหวัดหนองคาย

- ดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินเหนียวหรือดินร่วนปนดินเหนียว ที่เป็นกรวดหรือลูกรังเป็นจำนวนมาก เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกตะกอนลำน้ำทับอยู่บนชั้นหินผุ พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบจนถึงพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด ส่วนใหญ่มีความลาดชันร้อยละ ๒ – ๕ เป็นดินตื้นถึงดินลึกมีการระบายน้ำดี ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดถึงกรดจัด เป็นประเภทดินส่วนใหญ่ของจังหวัด กระจายตัวในพื้นที่ทุกอำเภอ ได้แก่ อำเภอโพนพิสัย อำเภอเมือง อำเภอรัตนวาปี อำเภอเฝ้าไร่ อำเภอท่าบ่อ อำเภอสังคม อำเภอสระใคร อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอโพธิ์ตาก

- ดินในพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ดินที่พบมีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไป มักมีเศษหิน ก้อนหินหรือหินโผล่กระจัดกระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ ป่าประเภทนี้ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอสังคม อำเภอโพธิ์ตาก และอำเภอศรีเชียงใหม่

(๒) การใช้ประโยชน์ในที่ดินของจังหวัดหนองคาย จากข้อมูลของกรมพัฒนาที่ดินปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จังหวัดหนองคาย มีการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทั้งสิ้น ๑,๓๘๖,๗๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๓๒ ของพื้นที่จังหวัด แบ่งการใช้ประโยชน์ที่ดินเรียงตามลำดับของขนาดพื้นที่ดังนี้

ตารางที่ ๑.๖๑ แสดงสภาพการใช้ที่ดินของจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
๑. พื้นที่ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง	๑๐๔,๙๕๕	๕.๕๔
- พื้นที่ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง	๑๐๔,๙๕๕	๕.๕๔
๒. พื้นที่เกษตรกรรม	๑,๓๘๖,๗๑๐	๗๓.๓๒
๒.๑ พื้นที่นา	๗๙๒,๗๓๖	๔๑.๙๑
๒.๒ พืชไร่	๖๕,๘๕๑	๓.๔๘
๒.๓ ไม้ยืนต้น	๔๙๓,๔๒๙	๒๖.๐๙
๒.๔ ไม้ผล	๑๒,๗๐๒	๐.๖๗
๒.๕ พืชสวน	๑,๐๔๔	๐.๐๖
๒.๖ ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๖๘๘	๐.๐๔
๒.๗ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๒๐,๒๖๐	๑.๐๗
๓. พื้นที่ป่าไม้	๑๘๔,๒๘๗	๙.๗๔
๓.๑ ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	๒,๒๕๒	๐.๑๒
๓.๒ ป่าผลัดใบสมบูรณ์	๑๘๑,๘๕๙	๙.๖๑
๓.๓ ป่าปลูกสมบูรณ์	๑๗๖	๐.๐๑
๔. พื้นที่น้ำ	๑๐๘,๓๗๘	๕.๗๓
๔.๑ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	๕๐,๙๓๔	๒.๖๙

ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
๔.๒ หนอง บึง ทะเลสาบ	๓๑,๓๗๗	๑.๖๖
๔.๓ อ่างเก็บน้ำ	๑๖,๖๐๑	๐.๘๘
๔.๔ บ่อน้ำในไร่นา	๙,๔๒๑	๐.๕๐
๔.๕ คลองชลประทาน	๔๕	-
๕. พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๐๗,๒๕๓	๕.๖๗
๕.๑ ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	๑๒,๘๙๗	๐.๖๘
๕.๒ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	๕๗,๕๗๙	๓.๐๔
๕.๓ พื้นที่ลุ่ม	๓๓,๔๙๙	๑.๗๗
๕.๔ เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	๑๔๑	๐.๐๑
๕.๕ บ่อลูกรัง	๓๔๙	๐.๐๒
๕.๖ บ่อทราย	๔๕	-
๕.๗ บ่อดิน	๑๕๓	๐.๐๑
๕.๘ พื้นที่กองวัสดุ	๓๒๖	๐.๐๒
๕.๙ พื้นที่ถม	๒๐๓	๐.๐๑
๕.๑๐ หาดทราย	๒,๐๖๐	๐.๑๑
รวมทั้งหมด	๑,๘๙๑,๕๘๓	๑๐๐

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

จากตารางที่ ๑.๖๑ สรุปได้ว่าการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีพื้นที่มากที่สุด จำนวน ๑,๓๘๖,๗๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๓๒ รองลงมาเป็นพื้นที่ป่าไม้ จำนวน ๑๘๔,๒๘๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๗๔ พื้นที่น้ำ จำนวน ๑๐๘,๓๗๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๓ พื้นที่ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง จำนวน ๑๐๔,๙๕๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๕๔ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด จำนวน ๑๐๗,๒๕๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๖๗ ตามลำดับ

(๓) ปัญหาที่สำคัญของทรัพยากรดินในจังหวัดหนองคาย

- ปัญหาดินเค็ม มีเนื้อที่ ๙๙๕.๗๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๕ ของพื้นที่จังหวัดหนองคาย ในพื้นที่อำเภอโพนพิสัย อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอท่าบ่อ และอำเภอสระใคร

- มีปัญหาการชะล้างพังทลายของดินบริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง ภูเขา และพื้นที่ลาดสูงชัน

(๔) ลักษณะดิน

กรมพัฒนาที่ดินได้จัดแบ่งดินที่ปรากฏพบในพื้นที่จังหวัดหนองคาย แบ่งออกเป็นหน่วยหรือกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ ๒๔ กลุ่มชุดดิน (กลุ่มชุดดินที่ ๔ ๕ ๖ ๗ ๑๗ ๑๘ ๒๐ ๒๑ ๒๔ ๒๕ ๒๙ ๓๓ ๓๕ ๓๘ ๔๐ ๔๑ ๔๔ ๔๖ ๔๘ ๔๙ ๕๖ ๕๙ ๖๑ และ ๖๒) โดยกลุ่มชุดดินที่พบแบ่งตามสภาพพื้นที่ ดังนี้

๑. ดินบนพื้นที่ลุ่ม มีจำนวน ๑๑ กลุ่มชุดดิน (ชุดดินที่ ๔ ๕ ๖ ๗ ๑๗ ๑๘ ๒๐ ๒๑ ๒๔ ๒๕ และ ๕๙) มีพื้นที่จำนวน ๑,๐๒๕,๐๖๓.๖๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๔ ของพื้นที่จังหวัดหนองคาย โดยพบในอำเภอโพนพิสัย อำเภอสังคม อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอเมือง อำเภอโพธิ์ตาก อำเภอท่าบ่อ อำเภอสระใคร อำเภอเฝ้าไร่ และอำเภอรัตนวาปี

๒. ดินบนพื้นที่ดอน มีจำนวน ๑๓ กลุ่มชุดดิน (ชุดดินที่ ๒๙ ๓๓ ๓๕ ๓๘ ๔๐ ๔๑ ๔๔ ๔๖ ๔๘ ๔๙ ๕๖ ๖๑ และ ๖๒) มีพื้นที่ จำนวน ๖๖๗,๐๒๓.๘๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๕ ของพื้นที่จังหวัดหนองคาย โดยพบ

ในอำเภอโพนพิสัย อำเภอสังคม อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอโพธิ์ตาก อำเภอท่าบ่อ อำเภอสระใคร อำเภอเฝ้าไร่ และ อำเภอรัตนวาปี

๓. ดินในพื้นที่ลาดชัน มีจำนวน ๑ กลุ่มชุดดิน (ชุดดินที่ ๖๒) มีพื้นที่จำนวน ๑๔๒,๕๖๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘ ของพื้นที่จังหวัดหนองคายโดยพบในพื้นที่อำเภอสังคม และอำเภอศรีเชียงใหม่

๔. พื้นที่อื่น ๆ เช่น อยู่อาศัยแหล่งน้ำ มีพื้นที่ ๕๖,๗๓๐.๙๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓ ของพื้นที่จังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๖๒ แสดงทรัพยากรดินที่พบในจังหวัดหนองคาย

อำเภอ	ดินบนที่ลุ่ม (ไร่) กลุ่มชุดดินที่ ๔,๕,๖,๗,๑๗,๑๘,๒๐,๒๑,๒๔,๒๕,๕๙	ดินบนที่ดอน (ไร่) กลุ่มชุดดินที่ ๒๙ ๓๓ , ๓๕,๓๘,๔๐,๔๑,๔๔, ๔๖,๔๘,๔๙,๕๖,๖๑, ๖๒	ลาดชัน (ไร่) กลุ่มชุดดินที่ ๖๒	พื้นที่อื่น ๆ เช่น อยู่อาศัย แหล่งน้ำ	รวม (ไร่)
เมืองหนองคาย	๒๔๐,๐๗๕.๑๓	๗๔,๙๕๒.๔๙	-	-	๙๙,๐๒๗.๖๒
สระใคร	๖๘,๗๗๕.๒๖	๔๑,๙๗๔.๙๕	-	-	๑๑๐,๗๕๐.๒๑
ท่าบ่อ	๑๑๐,๗๑๑.๑๕	๕๑,๓๐๑.๖๙	-	-	๑๖๒,๐๑๒.๘๔
โพนพิสัย	๒๕๙,๑๖๖.๒๑	๑๖๖,๗๖๔.๙๒	-	-	๔๒๕,๙๓๑.๑๓
รัตนวาปี	๑๑๘,๘๒๒.๕๔	๑๒,๖๙๕.๔๗	-	-	๓๑,๕๑๘.๐๑
เฝ้าไร่	๑๖๖,๘๒๑.๕๖	๓๘,๕๔๓.๐๑	-	-	๒๐๕,๓๖๔.๕๗
ศรีเชียงใหม่	๑๑,๑๕๒.๔๘	๑๐๙,๕๔๘.๕๑	๑,๐๓๙.๗๔	-	๑๒๑,๗๔๐.๗๓
สังคม	๒๖,๗๓๐.๑๔	๑๑๗,๗๕๓.๗๐	๑๔๑,๕๒๔.๘๔	-	๒๘๖,๐๐๘.๖๘
โพธิ์ตาก	๒๓,๐๐๙.๒๑	๕๓,๔๘๙.๐๗	-	-	๗๖,๔๙๘.๒๘
รวม	๑,๐๒๕,๐๖๓.๖๘	๖๖๗,๐๒๓.๘๑	๑๔๒,๕๖๔.๕๘	๕๖,๗๓๐.๙	๑,๘๙๑,๕๘๒

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๖๒ สรุปได้ว่า ปัญหาทรัพยากรดินต่อการเกษตรในจังหวัดหนองคายและการจัดการดินที่มีปัญหาดินที่มีปัญหา “problem soil” โดยทั่ว ๆ ไป มักเกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตร โดยปกติจะไม่สามารถกำหนดลักษณะของดินที่เป็นปัญหาได้แน่ชัด เนื่องจากปัญหาแต่ละชนิดของดินจะขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ประโยชน์ เช่น ปลูกป่า ทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ หรือปลูกพืชเศรษฐกิจยิ่งไปกว่านั้น แม้แต่ดินชนิดเดียวกันแต่ปลูกพืชต่างชนิดกัน

ลักษณะปัญหาของดินก็ยังแตกต่างกันการพิจารณาว่าดินบริเวณดังกล่าวมีปัญหาต่อการเกษตรหรือไม่นั้น สามารถดูได้จากลักษณะและสมบัติของดินที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ถ้าดินมีลักษณะและสมบัติที่ไม่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของพืชที่ปลูก ทั้งสมบัติทางกายภาพและเคมี จัดเป็นดินปัญหาทั้งสิ้น แต่ทั้งนี้อาจมีความรุนแรงของปัญหามากหรือน้อยแตกต่างกันทรัพยากรดินที่มีปัญหาต่อการเกษตรในจังหวัดหนองคายที่พบส่วนใหญ่ ดังนี้

๑. ดินตื้นหรือดินลูกรัง มีเนื้อที่ ๙๐๖,๗๖๙.๗๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๙๓ ของพื้นที่จังหวัดหนองคาย พบในพื้นที่อำเภอโพนพิสัย อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอรัตนวาปี อำเภอเฝ้าไร่ อำเภอท่าบ่อ อำเภอสังคม อำเภอสระใคร อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอโพธิ์ตาก โดยการปรับปรุงแก้ไขปัญหาดินตื้นหรือดินลูกรัง สามารถดำเนินการได้ดังนี้

๑.๑ เลือกชนิดพืชที่มีระบบรากสั้น เช่น ข้าว พืชไร่ ผัก

๑.๒ การใช้อินทรียวัตถุปรับปรุงบำรุงดิน ได้แก่ ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยพืชสด

๑.๓ ไถกลบตอซังพืช และพืชปุ๋ยสด

๑.๔ ขุดหลุมปลูกให้กว้างกว่าดินธรรมดา

๑.๕ ปลูกพืชและคลุมดินด้วย ฟางข้าว ใบหญ้า เพื่อรักษาความชื้นในดิน

๒. พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ ๑๔๒,๕๖๔.๕๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๕๓ ของพื้นที่จังหวัดหนองคาย พบในพื้นที่อำเภอสังคม และอำเภอศรีเชียงใหม่โดยการปรับปรุงแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนสามารถดำเนินการได้ดังนี้

๒.๑ จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำโดยใช้มาตรฐานทางการพืชและวิธีกล เช่น ทำแนวคันดินเป็นขั้นบันได ทำการไถพรวนปลูกพืชตามแนวระดับ ปลูกหญ้าแฝกขวางแนวตามขั้นบันไดดินหลุมปลูกเฉพาะต้นโดยไม่ทำลายไม้พื้นล่าง

๒.๒ ปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดินเพื่อป้องกันการชะล้างหน้าดินเพิ่มอินทรียวัตถุให้ดิน๓. ดินเค็ม มีเนื้อที่ ๙๙๕.๗๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๕ ของพื้นที่จังหวัดหนองคาย พบในพื้นที่อำเภอโพนพิสัย อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอท่าบ่อและอำเภอสระใคร

๓. การปรับปรุงแก้ไขปัญหาดินเค็ม สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๓.๑ ใช้น้ำล้างเกลือหรือความเค็มออกจากดิน

๓.๒ เลือกชนิดพืชทนเค็มที่เหมาะสม

๓.๓ การใช้อินทรียวัตถุปรับปรุงบำรุงดิน ได้แก่ ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยพืชสด

๓.๔ ปลูกพืช/คลุมดินด้วยพลาสติก ฟางข้าว ใบหญ้าแฝก เพื่อรักษาความชื้นในดิน

๓.๕ ไถกลบตอซังพืชและพืชปุ๋ยสด

๔. ดินทราย มีเนื้อที่ ๖,๗๑๑.๓๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๕ ของพื้นที่จังหวัดหนองคายพบในพื้นที่อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอโพนพิสัย อำเภอรัตนวาปี และอำเภอสังคม โดยการปรับปรุงแก้ไขปัญหาดินทรายสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๔.๑ ปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดินแล้วไถกลบ

๔.๒ การใช้อินทรียวัตถุปรับปรุงบำรุงดินได้แก่ ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยพืชสด

๔.๓ ปลูกพืชแล้วคลุมดินด้วยพลาสติก ฟางข้าว ใบหญ้าแฝก เพื่อรักษาความชื้นดิน

๔.๔ ให้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ให้น้ำแบบหยด ใช้ขวดพลาสติกเจาะรูฝังไว้ในดินใกล้ต้นพืชที่ปลูกหรือแกลลอนใส่น้ำแล้วเจาะรูให้น้ำซึมผ่านตลอดเวลา

ตารางที่ ๑.๖๓ แสดงดินมีปัญหาที่พบในอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดหนองคาย

อำเภอ	ดินตื้นหรือดินลูกรัง กลุ่มชุดดินที่ ๒๕ ๔๖ ๔๘ ๔๙	ดินทราย กลุ่มชุดดินที่ ๒๔ ๔๑ ๔๔	ดินเค็ม กลุ่มชุดดินที่ ๒๐	ดินลาดชัน กลุ่มชุดดินที่ ๖๒	รวม
เมืองหนองคาย	๑๙๙,๗๓๑.๑๑	๖๔๙.๙๕	๘๘.๑๗	-	๒๐๐,๔๖๙.๒๓
โพนพิสัย	๓๑๓,๙๗๔.๑๘	๓,๕๔๗.๓๓	-	-	๓๑๗,๕๒๑.๕๑
รัตนวาปี	๙๘,๖๓๑.๘๔	๑,๘๒๓.๓๐	-	-	๑๐๐,๔๕๕.๑๔
เฝ้าไร่	๑๐๙,๓๓๔.๘๕	-	-	-	๑๐๙,๓๓๔.๘๕
ท่าบ่อ	๘๘,๒๗๐.๙๔	-	๙๐๗.๕๔	-	๘๙,๑๗๘.๔๘

อำเภอ	ดินตื้นหรือดินลูกรัง กลุ่มชุดดินที่ ๒๕ ๔๖ ๔๘ ๔๙	ดินทราย กลุ่มชุดดินที่ ๒๔ ๔๑ ๔๔	ดินเค็ม กลุ่มชุดดินที่ ๒๐	ดินลาดชัน กลุ่มชุดดินที่ ๖๒	รวม
สระใคร	๔๐,๖๘๘.๓๔	-	-	-	๔๐,๖๘๘.๓๔
สังคม	๔๑,๑๔๕.๓๒	๗๒.๒๘	-	๑๔๑,๕๒๔.๘๔	๑๘๒,๗๔๒.๔๔
ศรีเชียงใหม่	๔,๘๘๙.๓๓	๖๑๘.๔๗	-	๑,๐๓๙.๗๔	๖,๕๔๗.๕๔
โพธิ์ตาก	๑๐,๑๐๓.๘๖	-	-	-	๑๐,๑๐๓.๘๖
รวม	๙๐๖,๗๖๙.๗๗	๖,๗๑๑.๓๓	๙๙๕.๗๑	๑๔๒,๕๖๔.๕๘	๑,๐๕๗,๐๔๑.๓๙

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดหนองคาย

๑.๗.๒ ทรัพยากรป่าไม้และการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

พื้นที่ป่าไม้จังหวัดหนองคายในปัจจุบันมีพื้นที่ป่าทั้งหมด จำนวน ๑๔๖,๕๒๑.๙๕ + ๖๐๓ ไร่ โดยได้หักพื้นที่ป่าชุมชนที่ทับซ้อนป่าสงวนแห่งชาติแล้ว ซึ่งจำแนกได้เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตป่าไม้ถาวรของชาติ และป่าชุมชน ดังนี้

๑.๗.๒.๑ ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ ป่าพานพร้าว-แก้งไก่ ป่าทุ่งหลวง และป่าดงสีชมพูและป่าโพนพิสัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ป่าพานพร้าว-แก้งไก่ อยู่ในพื้นที่ ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอโพธิ์ตาก อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอสังคม โดยจัดตั้งขึ้นตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๐๗ พ.ศ. ๒๕๑๐ และฉบับที่ ๘๑๑ พ.ศ. ๒๕๒๑ มีเนื้อที่ ๓๑๕,๙๘๓.๖๔ ไร่ ทั้งนี้ได้มอบให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย (ส.ป.ก.) ดำเนินการ จำนวน ๑๓๓,๔๒๕.๓๓ ไร่ และสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย ส่งคืนพื้นที่เนื่องจากไม่เหมาะสมกับการทำการเกษตร จำนวน ๕,๒๗๙.๕๓ ไร่ คงเหลือเนื้อที่ป่าจำนวน ๑๘๗,๘๓๗.๘๔ ไร่ สภาพพื้นที่ป่าในปัจจุบันได้ถูกบุกรุกทำลายเพื่อใช้พื้นที่ในการทำการเกษตร เช่น ปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน ในบริเวณเชิงเขา ส่วนยอดเขายังคงเป็นป่าที่สมบูรณ์

(๒) ป่าทุ่งหลวง อยู่ในท้องที่อำเภอโพนพิสัย ตั้งขึ้นตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๐๔ พ.ศ. ๒๕๑๐ มีเนื้อที่ ๕๑,๐๙๘.๓๔ ไร่ ทั้งนี้ได้มอบให้ ส.ป.ก.ดำเนินการ ๓๙,๐๖๖.๖๒ ไร่ และสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย ส่งคืนพื้นที่เนื่องจากไม่เหมาะสมกับการทำการเกษตร จำนวน ๔,๕๘๕.๗๒ ไร่ คงเหลือพื้นที่ป่าจำนวน ๑๖,๖๑๗.๔๔ ไร่

(๓) ป่าดงสีชมพูโพนพิสัย อยู่ในท้องที่อำเภอโพนพิสัย ตั้งขึ้นตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๒๕ พ.ศ. ๒๕๑๐ และฉบับที่ ๗๑๑ พ.ศ. ๒๕๑๗ มีเนื้อที่ ๖๘๘,๓๒๗.๙๒ ไร่ ทั้งนี้ได้มอบให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย ดำเนินการ ๖๔๐,๐๙๐.๓๘ ไร่ และสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคายส่งคืนพื้นที่เนื่องจากไม่เหมาะสมกับการทำการเกษตร จำนวน ๔,๘๒๖.๕๗ ไร่ นิคมสร้างตนเอง จำนวน ๕๘๙.๙๑ ไร่ คงเหลือพื้นที่ป่า จำนวน ๕๒,๔๗๔.๒ ไร่

๑.๗.๒.๒ เขตป่าไม้ถาวรของชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่

(๑) ป่าสักบ้านป่าสัก หรือป่าสักบ้านหม้อ ตั้งอยู่ที่บ้านหม้อ หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ มีเนื้อที่จำนวน ๕๓-๒-๒๕ ไร่

(๒) ป่าสักบ้านป่าสัก หรือป่าสักบ้านยอยไฮ ตั้งอยู่ที่บ้านทุ่งสว่าง หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ มีเนื้อที่จำนวน ๒๔-๑-๕๐ ไร่

(๓) ป่าสักวัดช้างเผือก ตั้งอยู่บ้านศรีเชียงใหม่ หมู่ที่ ๓ ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ มีเนื้อที่จำนวน ๓๔-๑-๒๕ ไร่

(๔) ป่าสักบ้านศรีเชียงใหม่ หรือป่าสักวัดสะพานทอง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ มีเนื้อที่จำนวน ๒-๒-๖๖ ไร่

เขตป่าไม้ถาวรของชาติทั้ง ๔ แห่ง มีพื้นที่ป่าคงเหลือในความดูแลตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ จำนวน ๑๔๔-๓-๖๖ ไร่ และอยู่ในระหว่างการขอกำหนดเขตป่าสงวนแห่งชาติ

๑.๗.๒.๓ ป่าชุมชนมีป่าชุมชนจำนวน ๑๕๙ แห่งในทุกอำเภอ มีจำนวน พื้นที่รวมกัน ๒๐,๑๒๔-๐๓-๘๒ ไร่ อยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ๑๓,๑๖๗-๐๓-๖๗ ไร่ พื้นที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เนื้อที่ ๖,๔๗๒-๐๓-๖๕ ไร่ และพื้นที่ นสล. เนื้อที่ ๔๘๔-๐๐-๕๐ ไร่

๑.๗.๒.๔ พื้นที่ดำเนินการตามมาตรการพลิกฟื้นผืนป่าสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (ทวงคืนผืนป่า) ปี พ.ศ.๒๕๕๘ – พ.ศ. ๒๕๕๙

๑) ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ดำเนินการเสร็จสิ้น จำนวน ๑๕ แปลง เนื้อที่ ๙๓๑-๓-๑๔ ไร่

๒) ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ดำเนินการทั้งสิ้น จำนวน ๑๐ แปลง รวมเนื้อที่ ๘๙๑-๒– ๐๕ ไร่ ดำเนินการเสร็จสิ้น ๔ แปลง เนื้อที่ ๓๖๐ ไร่ คงค้างดำเนินการ ๖ แปลง เนื้อที่ ๕๓๑-๒-๐๕ ไร่ คือ คงค้างดำเนินการ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๔ แปลง เนื่องจากอยู่ระหว่างกระบวนการยุติธรรม ชั้นศาลอุทธรณ์

- อยู่ระหว่างกระบวนการยุติธรรมและพิสูจน์สิทธิ์ จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่ ๑๔๘-๐-๐๐ ไร่
- อยู่ระหว่างกระบวนการยุติธรรมชั้นพนักงานอัยการ จำนวน ๑ แปลง เนื้อที่ ๒๓๒-๒-๐๕ ไร่
- คดีถึงที่สุดแล้ว จำนวน ๓ แปลง เนื้อที่ ๑๕๑-๐-๐๐ ไร่ (มีแผนดำเนินการทวงคืน ในปี ๒๕๖๑)

๓) ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ดำเนินการเสร็จสิ้น เนื้อที่ ๓๗๕-๑-๘๐ ไร่

๑.๗.๒.๕ พื้นที่เป้าหมายดำเนินการตามมาตรการพลิกฟื้นผืนป่าสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ตามข้อกำหนดของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) จำนวน ๓๗๔.๗๙ ไร่

(๑) พื้นที่ป่าอนุรักษ์ จำนวน ๗๔.๗๙ ไร่ แต่เนื่องจาก จังหวัดหนองคาย ไม่มีพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จึงได้รายงานให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาที่เกี่ยวข้องแล้ว

(๒) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๓๐๐ ไร่ ได้มีหนังสือเร่งรัดไปยังกรมป่าไม้ และสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๖ (อุดรธานี) ให้ส่งมอบพื้นที่เป้าหมายให้จังหวัดหนองคาย เพื่อนำเสนอที่ประชุมคณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าจังหวัดหนองคาย (คปป.จ.นค.) พิจารณาดำเนินตามขั้นตอนของกฎหมาย จึงถึงขณะนี้ยังไม่ได้รับมอบพื้นที่

๑.๗.๒.๖ แผนงานโครงการปลูกป่าการเพิ่มพื้นที่สีเขียวและการทำฝายต้นน้ำ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ เป้าหมายการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ปีละ ๕๐๐ ไร่/๕๐,๐๐๐ ต้น โดยได้รับการสนับสนุนกล้าไม้จากสถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดหนองคาย ประมาณปีละ ๕๐๐,๐๐๐ กล้า และ สถานีเพาะชำกล้าไม้สังคมจังหวัดหนองคาย ประมาณปีละ ๔๐๐,๐๐๐ กล้า

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

๑.๗.๓ ทรัพยากรน้ำ

๑.๗.๓.๑ <u>แหล่งน้ำธรรมชาติ</u> จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นจำนวนมาก ทั้งแม่น้ำ ห้วย ลำธารและคลอง ๑,๑๖๓ สาย และหนองบึง จำนวน ๗๖๖ แห่ง ซึ่งมีความสำคัญต่อการอุปโภคบริโภคและด้านการเกษตร จังหวัดหนองคาย อยู่ในอาณาเขตพื้นที่ลุ่มน้ำโขง (ส่วนที่ ๒) แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำโขง ไหลผ่าน ๖ อำเภอ คือ อำเภอสังคม อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอท่าบ่อ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอโพนพิสัย และอำเภอรัตนวาปี โดยมีพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาจำนวน ๘ ลุ่มน้ำ แบ่งออกเป็น ๑ ลุ่มน้ำหลัก ๗ ลุ่มน้ำย่อย ได้แก่ แม่น้ำโขงส่วนที่ ๕ ห้วยน้ำโสม น้ำโมง แม่น้ำโขงส่วนที่ ๖ น้ำสวย ห้วยหลวง (ลุ่มน้ำหลัก) แม่น้ำโขงส่วนที่ ๗ และแม่น้ำสงครามตอนบน

ตารางที่ ๑.๖๔ แสดงข้อมูลลุ่มน้ำในเขตจังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย ๑ ลุ่มน้ำหลัก ๗ ลุ่มน้ำย่อย

ที่	ชื่อลุ่มน้ำ	พื้นที่ลุ่มน้ำ (ตร.กม.)	พื้นที่ลุ่มน้ำในเขตจังหวัดหนองคาย	สัดส่วนพื้นที่ลุ่มน้ำย่อยของพื้นที่จังหวัดหนองคาย (%)	ปริมาณน้ำท่า (ล้าน ลบ.ม.)
๑	แม่น้ำโขงส่วนที่ ๕	๑,๗๖๐.๘๐	๒๓๙.๔๓	๑๓.๗๗	๖๗๖.๗๘
๒	ห้วยน้ำโสม	๑,๑๑๘.๙๐	๘๔.๙๑	๗.๘๙	๓๓๘.๗๑
๓	น้ำโมง	๒,๖๔๕.๙๐	๓๙๙.๙๕	๑๔.๙๔	๙๕๖.๑๐
๕	น้ำสวย	๑,๓๓๖.๙๖	๕๕๔.๘๕	๔๒.๐๖	๔๑๒.๓๙
๖	ห้วยหลวง (ลุ่มน้ำหลัก)	๓,๔๑๗.๖๐	๒๙๙.๔๕	๗.๒๖	๒,๓๒๖.๒๘
๗	แม่น้ำโขงส่วนที่ ๗	๒,๓๕๖.๙๐	๖๐๑.๗๐	๒๙.๖๘	๑,๑๐๘.๔๗
๘	แม่น้ำสงคราม	๓,๓๗๐.๘๐	๓๔๔.๗๖	๑๐.๔๖	๑,๗๑๖.๗๑
รวม		๑๖,๔๖๑.๓๖	๓,๐๒๗.๘๐	-	๗,๗๔๙.๐๓

ที่มา : โครงการชลประทานหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๖๔ สรุปได้ว่า ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำโขงสายที่ ๕ มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ ๑,๗๖๐.๘๔ ตารางกิโลเมตรหรือ ๑,๑๐๐,๕๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖๐ ของพื้นที่ลุ่มน้ำ พื้นที่ลุ่มน้ำโขง (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเชียงคาน อำเภอปากชม จังหวัดเลย อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย แนวเขากระจายอยู่เกือบตลอดทั้งพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยมีระดับความสูงประมาณ ๖๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง แนวเขาเหล่านี้ก่อให้เกิดลำน้ำสาขาเล็ก ๆ ที่ลาดชันหลายสายจากทางทิศใต้ไหลลงสู่แม่น้ำโขง ทางด้านทิศเหนือ โดยมีลำน้ำสาขาที่มีขนาดใหญ่ที่สำคัญ ๒ สาย คือ ห้วยน้ำชมและห้วยสะงาว มีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและพื้นที่ลาดชัน มีพื้นที่ราบไม่มากนักบริเวณลำน้ำฮวย ซึ่งเป็นลำน้ำสาขาทางทิศตะวันตกของพื้นที่ซึ่งติดกับลุ่มน้ำเลย ซึ่งเป็นที่ตั้งของอำเภอเชียงคานบริเวณที่ราบริมลำน้ำของห้วยน้ำชมและห้วยสะงาว ที่กระจายกันอยู่เท่านั้น โดยพื้นที่ลุ่มน้ำโขงส่วนที่ ๕ ที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดหนองคายมีพื้นที่ลุ่มน้ำ ๒๓๙.๔๓ ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายปี ๖๗๖.๗๘ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ที่ได้รับประโยชน์ในเขตอำเภอสังคม รวม ๑๐๒,๙๙๓.๗๕ ไร่ โครงการที่จะตอบสนองความต้องการของพื้นที่เป็นโครงการเพื่อ อุปโภค-บริโภค

<u>ลุ่มน้ำสาขาห้วยน้ำโสม</u> มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ ๑,๑๑๘.๙๕ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๖๙๙,๓๔๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๖๘ ของพื้นที่ลุ่มน้ำ พื้นที่ลุ่มน้ำโขง (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ครอบคลุมพื้นที่อำเภอบ้านผือ อำเภอนายูง อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย ประกอบด้วยแนวเขาสูงทางทิศตะวันออกของพื้นที่ โดยแนวเขาทางทิศตะวันตกจะมีระดับความสูงประมาณ ๖๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ซึ่งสูงกว่าทางทิศตะวันออกที่มีระดับประมาณ ๕๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง จากแนวเขาทั้ง ๒ ด้านจะค่อยลดหลั่นและลาดเทลงสู่ลำน้ำที่อยู่ตอนกลางพื้นที่ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและพื้นที่ลาดชันมีพื้นที่ราบไม่มากนักโดยที่ราบส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ตาม ๒ ฝั่ง ลำน้ำเป็นแห่ง ๆ ไปทิศทางการไหลของน้ำ ไหลลงแม่น้ำโขงที่บ้านสังกะรี ตำบลแก้งไก่ อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย โดยพื้นที่ลุ่มน้ำโสมในจังหวัดหนองคายมีพื้นที่ลุ่มน้ำ ๘๕.๙๑ ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายปี ๓๓๘.๗๑ ล้านลูกบาศก์เมตรพื้นที่ ที่ได้รับประโยชน์ในเขตอำเภอสังคม รวม ๒๐,๖๘๗.๕๐ ไร่

<u>ลุ่มน้ำสาขาน้ำโมง</u> มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ ๒,๖๔๕.๙๒ ตารางกิโลเมตรหรือ ๑,๖๕๓,๗๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๑๒ ของพื้นที่ลุ่มน้ำ พื้นที่ลุ่มน้ำโขง (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ครอบคลุมพื้นที่อำเภอสุวรรณคูหา อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู และอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย อำเภอน้ำโสม อำเภอบ้านผือ

อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย ประกอบด้วยส่วนปลายของแนวเทือกเขาภูพานกั้นระหว่างพื้นที่ลุ่มน้ำตอนล่างในแนวทิศตะวันตกเฉียงเหนือสู่ทิศตะวันออกเฉียงใต้ โดยพื้นที่ลุ่มน้ำตอนบนซึ่งอยู่ทางทิศใต้และทิศตะวันตก ประกอบด้วยแนวเขาทางทิศตะวันตกซึ่งเป็นต้นน้ำของห้วยโมง มีระดับความสูงประมาณ ๕๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ส่วนต้นน้ำของลำน้ำสายอื่น ๆ ที่ทางทิศใต้เป็นเพียงเนินเขา และพื้นที่ลาดเทสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบถึงราบเรียบมีเพียงลุ่มน้ำสาขาห้วยทอนซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของลุ่มน้ำมีสภาพเป็นภูเขาสูงและที่ลาดชันเนื่องจากเป็น ส่วนปลายของเทือกเขาภูพาน ทิศทางการไหลของน้ำ ไหลลงแม่น้ำโขงที่บ้านน้ำโมง ตำบลน้ำโมง อำเภอท่าบ่อ โดยพื้นที่แม่น้ำโมงในจังหวัดหนองคายมีพื้นที่ลุ่มน้ำ ๓๙๙.๙๕ ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายปี ๙๘๖.๑๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ที่ได้รับประโยชน์ในอำเภอท่าบ่อ โพธิ์ตาก และศรีเชียงใหม่ รวม ๑๒๘,๖๔๓.๗๕ ไร่

<u>ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำโขงส่วนที่ ๖</u> มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ ๕๕๓.๔๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓๔๕,๙๐๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๘๔ ของพื้นที่ลุ่มน้ำ พื้นที่ลุ่มน้ำโขง (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ครอบคลุมพื้นที่อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี, อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย เนื่องจากเป็นพื้นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำโขง ดังนั้นสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่จึงประกอบด้วยพื้นที่ราบเรียบ ส่วนใหญ่มีหนอง บึง กระจายอยู่ในพื้นที่ค่อนข้างมาก และมีลำน้ำสายสั้น ๆ หลายสายไหลลงสู่แม่น้ำโขงโดยตรงโดยพื้นที่แม่น้ำโขงส่วนที่ ๖ ในจังหวัดหนองคายมีพื้นที่ลุ่มน้ำ ๕๐๒.๗๕ ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายปี ๑๘๓.๕๙ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ได้รับประโยชน์ในอำเภอท่าบ่อ และอำเภอเมืองหนองคาย รวม ๑๒๖,๙๘๑.๒๕ ไร่

<u>ลุ่มน้ำสาขาน้ำสวย</u> มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ ๑,๓๖๖.๙๖ ตารางกิโลเมตรหรือ ๘๓๕,๖๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๓๓ ของพื้นที่ลุ่มน้ำ พื้นที่ลุ่มน้ำโขง (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ครอบคลุมพื้นที่อำเภอสระใคร อำเภอเมืองหนองคาย และอำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย, อำเภอบ้านผือ อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบเรียบโดยเฉพาะบริเวณตอนล่างของลุ่มน้ำ ซึ่งอยู่ทางทิศเหนือใกล้จุดบรรจบแม่น้ำโขงจะมีหนอง บึง กระจายอยู่ทั่วไป ส่วนพื้นที่ส่วนตอนบนซึ่งอยู่ทางทิศใต้จะมีลักษณะเป็นพื้นที่ลาดและเนินเตี้ย ๆ เล็กน้อย บริเวณพื้นที่ต้นน้ำและมีลำน้ำสาขาย่อย ๆ กระจายอยู่ทั่วไปทิศทางการไหลของน้ำไหลลงแม่น้ำโขงที่บ้านปากสวย ตำบลวัดหลวง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย โดยพื้นที่น้ำสวยในจังหวัดหนองคายมีพื้นที่ลุ่มน้ำ ๕๕๒.๕๘ ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายปี ๔๘๕.๗๙ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ที่ได้รับประโยชน์ในอำเภอสังคม รวม ๒๐,๖๘๗.๕๐ ไร่

<u>ลุ่มน้ำสาขาห้วยหลวง</u> มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ ๓,๔๑๗.๖๔ ตารางกิโลเมตรหรือ ๒,๑๓๖,๐๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๗๖ ของพื้นที่ลุ่มน้ำ พื้นที่ลุ่มน้ำโขง (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเมืองหนองบัวลำภูจังหวัดหนองบัวลำภู, อำเภอกุดจับ อำเภอเมืองอุดรธานี อำเภอหนองหาน อำเภอเพ็ญ อำเภอสร้างคอม อำเภอบ้านดุง อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี,อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ขอบเขตลุ่มน้ำทางเหนือจรดแม่น้ำโขง เขตแดนราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชนลาว ด้านตะวันออกอยู่บน แนวสันปันน้ำระหว่างห้วยหลวงกับแม่น้ำสงคราม และห้วยคลองด้านทิศตะวันตกและทิศใต้จรดเขาภูพานบน แนวสันปันน้ำ พื้นที่บริเวณที่ราบลุ่มจะอยู่ตามแนวลำน้ำห้วยหลวงและบริเวณที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงทุกปีในฤดูฝนจะอยู่ตามแนวลำน้ำห้วยหลวงตั้งแต่จุดบรรจบห้วยหลวงกับห้วยดานจนถึงจุดบรรจบห้วยหลวงกับแม่น้ำโขงรัศมีประมาณ ๓-๑ กิโลเมตรตอนใต้ของลุ่มน้ำ มีแนวเขาภูพานจากด้านทิศตะวันตกมาถึงทิศใต้ พื้นที่ลาดชันลงมา จนสุดแนวที่เขื่อนห้วยหลวง พื้นที่ลุ่มน้ำส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เพาะปลูกข้าว พืชไร่ กระจายทั้งลุ่มน้ำ ยกเว้น ทางตอนใต้ของลุ่มน้ำ ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าต้นน้ำ ทิศทางการไหลของน้ำ ไหลลงแม่น้ำโขงที่บ้านทุ่งธาตุ ตำบลจุมพล อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคายโดยพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยหลวงในจังหวัดหนองคายมีพื้นที่ลุ่มน้ำ ๒๙๙.๔๕ ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายปี ๒,๓๒๖.๒๘ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ที่ได้รับประโยชน์ ๑๑๕,๓๔๓.๗๕ ไร่

ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำโขงส่วนที่ ๗ มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ ๒,๓๕๖ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑,๔๗๓,๐๓๑ ไร่คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๓ ของพื้นที่ลุ่มน้ำ พื้นที่ลุ่มน้ำโขง (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ครอบคลุมพื้นที่อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย, อำเภอศรีวิไล อำเภอปากคาด อำเภอเมืองบึงกาฬ อำเภอบุ่งคล้า อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ, อำเภอบ้านแพง อำเภอท่าอุเทน อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ขอบเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทางทิศเหนือ ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกจรดแม่น้ำโขง ช่วงกั้นพรมแดนระหว่าง ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ส่วนทางทิศใต้อยู่แนวสันปันน้ำแม่น้ำสงคราม ห้วยคอง ห้วยฮี้ กับลำน้ำสาขาที่ไหลลงสู่แม่น้ำโขงโดยตรงลักษณะพื้นที่โดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบ บริเวณติดแม่น้ำโขงระดับติดความสูงประมาณ ๑๕๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ในแนวรัศมีจากแม่น้ำโขง ประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร ถัดขึ้นไปทางทิศใต้ของพื้นที่ลุ่มน้ำจะเป็นที่ดอนระดับความสูงประมาณ ๑๙๐ ม.รทก. มีที่ราบตอนตามแนวลำน้ำค่อนข้างน้อย แนวเขาที่เป็นแนวสันปันลุ่มน้ำ คือ ภูลังกา กันลุ่มน้ำระหว่างแม่น้ำโขงส่วนที่ ๗ กับแม่น้ำสงครามตอนล่าง ส่วนภูเขาที่อยู่ในลุ่มน้ำทั้งลูก คือ ภูวัว ซึ่งเป็นต้นน้ำของห้วยบังบาตร และมีระดับความสูง อยู่ที่ระดับประมาณ ๔๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง โดยพื้นที่ลุ่มน้ำโขงส่วนที่ ๗ ในจังหวัดหนองคาย มีพื้นที่ลุ่มน้ำ ๖๐๑.๗๐ ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายปี ๑,๑๐๘.๔๗ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ที่ได้รับประโยชน์ ๑,๐๕๙,๘๓๗.๕๐ ไร่

ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำสงครามตอนบน มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ ๓,๒๗๐.๘๑ ตารางกิโลเมตรหรือ ๒,๐๔๔,๒๕๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕๔ ของพื้นที่ลุ่มน้ำ พื้นที่ลุ่มน้ำโขง (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ครอบคลุมพื้นที่อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ, อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย,อำเภอบ้านม่วง อำเภอเจริญศิลป์ อำเภอสว่างแดนดิน อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร,อำเภอบ้านดุง อำเภอทุ่งฝน อำเภอหนองหาน อำเภอไชยวาน จังหวัดอุดรธานี ขอบเขตลุ่มน้ำทางเหนืออยู่บนแนวเขาสันปันน้ำ ระหว่างแม่น้ำสงครามกับห้วยฮี้ และห้วยคอง ด้านทิศตะวันออกจะแบ่งแม่น้ำสงครามเป็นลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำสงครามตอนล่างที่จุดบรรจบห้วยคองกับแม่น้ำสงครามด้านทิศตะวันตกอยู่บนในสันปันน้ำห้วยหลวงกับแม่น้ำสงคราม ส่วนทางทิศใต้จรดเขาภูพานบนแนวเขาสันปันน้ำ พื้นที่โดยทั่วไปบริเวณที่เป็นที่ราบถึงลาดชัน ๑ – ๒ % จะอยู่ตามแนวลำน้ำโดยมีความกว้างวัดจากแนวลำน้ำประมาณ ๑ – ๓ กิโลเมตร พื้นที่ราบบางส่วนถูกน้ำท่วมทุกปีในฤดูฝนถัดจากที่ราบริมฝั่งขึ้นมาเป็นเนินลูกคลื่นความลาดชัน ประมาณ ๓ – ๕ % พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทุ่งหญ้าหรือป่าไม้พุ่มเตี้ย และมีภูเขาสูงทางทิศใต้ของพื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นป่าต้นน้ำ ทิศทางการไหลของน้ำ ไหลลงแม่น้ำสงครามที่บ้านหนองโด ตำบลคำแก้ว อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ โดยพื้นที่ลุ่มน้ำสงครามตอนบนในจังหวัดหนองคาย มีลุ่มน้ำย่อย คือ ลุ่มน้ำห้วยคำมิด,ห้วยกระมันและห้วยโคน (บางส่วนอยู่ในพื้นที่จังหวัดบึงกาฬและจังหวัดสกลนคร) พื้นที่ลุ่มน้ำ ๓๔๔.๗๖ ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายปี ๑,๗๑๙.๗๑ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ที่ได้รับประโยชน์ ในเขตอำเภอเฝ้าไร่ และโพนพิสัย รวม ๓๐๙,๑๘๗.๕๐ ไร่

๑.๗.๓.๒ ปริมาณน้ำฝน จังหวัดหนองคายถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปีค่อนข้างสูง คือ ประมาณ ๑,๗๐๐ มม. ต่อปี ดังนั้น จึงเป็นจังหวัดที่เหมาะแก่การทำการเกษตร การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งตามข้อมูลดังกล่าวจังหวัดหนองคายจึงได้ให้ความสำคัญในการกำหนดให้เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

๑.๗.๓.๓ แหล่งน้ำใต้ดิน บริเวณจังหวัดหนองคายมีการสะสมตัวของชั้นเกลือหลายชั้น พบว่ามีการเจาะบ่อบาดาลในพื้นที่ที่อยู่ไกลจากแหล่งน้ำธรรมชาติ จะพบน้ำที่ระดับลึกโดยประมาณ ๕๐ – ๑๕๐ เมตร ในส่วนของผลการวิเคราะห์ทางเคมีพบว่าคุณภาพของน้ำอยู่ในเกณฑ์ไม่ดีนักเพราะส่วนผสมของสารละลายจากหินเกลือใต้ดิน อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่ยังคงสามารถนำมาใช้ในการอุปโภคบริโภคได้เมื่อพิจารณาเทียบกับมาตรฐานน้ำบาดาลเพื่อการบริโภค ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความลึกของชั้นน้ำที่พัฒนาขึ้นมาใช้ด้วย แสดงว่า มีโอกาสที่จะเจาะพบน้ำบาดาลคุณภาพน้ำกร่อยถึงเค็มในพื้นที่ดังกล่าว ภาพรวมของปริมาณการใช้น้ำบาดาลในจังหวัดหนองคาย พบว่ามีอัตราการใช้น้ำอยู่ในระดับ ๕,๐๐๐ – ๗,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี จะเห็นว่าอัตราการใช้น้ำบาดาลของ

จังหวัดหนองคายอยู่ในเกณฑ์ไม่สูงนัก ส่วนใหญ่นำไปใช้ในกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรม/การค้า/ธุรกิจการบริการและเกษตรกรรม คิดเป็นสัดส่วนระหว่างการใช้น้ำอุปโภค/บริโภค : อุตสาหกรรม/การค้า/ธุรกิจการบริการและเกษตรกรรมเท่ากับ ๑ : ๔.๕ ผลสืบเนื่องที่เกิดตามมา คือ การทรุดตัวของแผ่นดินในบางพื้นที่ การไหลซึมของน้ำเค็มรุกล้ำเข้ามาในชั้นน้ำบาดาลขึ้นสู่พื้นดิน ซึ่งตั้งแต่เดิมเคยเป็นแหล่งน้ำจืด ดังนั้น การใช้น้ำบาดาลในจังหวัดหนองคายควรจะเพิ่มความระมัดระวังในส่วนของปริมาณน้ำที่จะนำขึ้นมาใช้ในบางพื้นที่ เพื่อมิให้ระบบนิเวศของน้ำผิวดินถูกเจือปนและเสื่อมคุณภาพ โดยจังหวัดหนองคายมีปัญหาการชะล้างพังทลายของดินบริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง ภูเขาและพื้นที่ลาดสูงชันปญหาดินตื้น ดินปนกรวดและหิน ดินมีความอุดมสมบูรณต่ำเนื่องจากพื้นที่เกษตรสวนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทาน ปญหาดินเค็ม อยู่ในเขตอำเภอเมือง ทาบอ ศรีเชียงใหม โพนพิสัย โซพิสัย เฝาไร และรัตนวาปี
ที่มา : รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค ๙

๑.๗.๓.๔ <u>สภาพปัญหาด้านน้ำท่วม</u> สาเหตุของน้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) เนื่องจากอิทธิพลของลมมรสุมที่พัดมาจากอ่าวตังเกี๋ย ทำให้มีปริมาณฝนตกมากกว่าจังหวัดอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดหนองคายระดับน้ำในแม่น้ำโขงสูงในฤดูฝนเอ่อล้นตลิ่งเข้าท่วมพื้นที่ที่อยู่ริมแม่น้ำโขง เช่น จังหวัดหนองคาย นครพนม และมุกดาหาร เป็นต้น ส่วนพื้นที่ในเขตลุ่มน้ำสงครามสาเหตุของปัญหาน้ำท่วมมาจากเกิดฝนตกหนักบริเวณต้นน้ำ น้ำจะไหลลงมาอย่างรวดเร็ว เนื่องจากความลาดชันของลำน้ำในช่วงต้นน้ำมีมาก ต่อจากนั้นลำน้ำสงครามมีความลาดชันน้อยประมาณ ๓ – ๔ ซม./กม. อีกทั้งในเวลาเดียวกันระดับน้ำในแม่น้ำโขงก็สูงจึงทำให้ไม่สามารถระบายลงสู่แม่น้ำโขงได้ รวมทั้งน้ำโขงบางส่วนยังเอ่อหนุนเข้ามาตามลำน้ำสงครามอีกด้วย ปริมาณน้ำเหล่านี้จึงเอ่อเข้าท่วมพื้นที่ลุ่มน้ำสงครามเป็นบริเวณกว้างในทุก ๆ ปี และจากสภาพทางกายภาพในลุ่มน้ำ เช่น พื้นที่ป่าต้นน้ำตอนบนถูกทำลาย การขาดแคลนแหล่งน้ำขนาดใหญ่ในพื้นที่ลุ่มน้ำตอนบน เพื่อช่วยการชะลอน้ำหลากประสิทธิภาพของระบบระบายน้ำไม่เพียงพอเนื่องจากตื้นเขินหรือถูกบุกรุกมีการก่อสร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำ การเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดิน เป็นต้น

สำหรับสภาพการเกิดอุทกภัยในลุ่มน้ำ แบ่งได้เป็น ๒ ลักษณะได้แก่ อุทกภัยที่เกิดในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำตอนบนและลำน้ำสาขาต่าง ๆ ซึ่งจะเกิดจากฝนตกหนักและน้ำป่าไหลหลากจากต้นน้ำลงมามากจนลำน้ำสายหลักไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน เช่น อำเภอภูเรือ อำเภอท่าลี่ อำเภอเมืองจังหวัดเลย อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ส่วนในลักษณะที่สอง คือ อุทกภัยในพื้นที่ราบลุ่ม มักจะเกิดน้ำท่วมขังเป็นประจำเนื่องจากปริมาณน้ำหลากเกิดขึ้น ในขณะเดียวกันกับระดับน้ำในแม่น้ำโขงมีระดับสูง จึงทำให้ไม่สามารถระบายน้ำจากที่ลุ่มออกสู่แม่น้ำโขงได้ เช่น อำเภอโซ่พิสัย อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย อำเภอนาหว้า อำเภอโพนสวรรค์ อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม เป็นต้น
ที่มา : สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร, ๒๕๕๗

๑.๗.๔ ทรัพยากรแร่

จังหวัดหนองคายมีทรัพยากรแร่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน คือ ทรายก่อสร้าง นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรแร่ที่ยังไม่มีการผลิต คือ แร่ทองแดง แร่เหล็ก หินทราย เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ทรายแก้ว เกลือหิน และโพแทช ทรัพยากรแร่ของจังหวัดหนองคายสามารถจำแนกลักษณะการใช้ประโยชน์ได้เป็น ๓ กลุ่ม คือ

(๑) <u>กลุ่มแร่เพื่อการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานและโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ</u> ได้แก่

- ทรายก่อสร้าง แหล่งทรายก่อสร้างของจังหวัดหนองคายอยู่ในแม่น้ำโขง ซึ่งเริ่มตั้งแต่อำเภอสังคมจนถึงอำเภอรัตนวาปี มีความยาวตามแนวแม่น้ำโขงประมาณ ๒๑๐ กิโลเมตร ความกว้างของแหล่งทรายประมาณ ๒๐๐ - ๑,๒๐๐ เมตร โดยตะกอนทรายถูกกระแสน้ำพัดพามาสะสมตัวตลอดแม่น้ำโขง ทั้งในอดีตและปัจจุบัน แหล่งทรายส่วนใหญ่อยู่ในท้องน้ำหรือร่องน้ำปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังพบแหล่งทรายตามสันดอนทรายริมฝั่งและสันดอนทรายกลางแม่น้ำลักษณะทั่วไปของทราย มีตั้งแต่สีเทา สีเทาปนน้ำตาล จนถึงสีน้ำตาลอ่อนขนาดเม็ดทรายมีตั้งแต่ละเอียดจนถึงหยาบ ส่วนใหญ่มีขนาดปานกลาง การคัดขนาดของเม็ดทรายไม่ดีจนถึงปานกลาง ประกอบด้วย

แร่ควอร์ต เป็นส่วนใหญ่ โดยมีส่วนประกอบอื่นเจือปนเล็กน้อย เช่น แร่จำพวกไมกา และแร่สีเข้มบางชนิด ทรายในแม่น้ำโขงมักมีก้อนกรวดขนาดต่าง ๆ ปะปนอยู่บ้าง

- หินทราย ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย เป็นหินทรายเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างเป็นหลักและบางส่วนอาจใช้เป็นหินประดับชนิดหินทราย ประกอบด้วย แหล่งหินทราย อำเภอสังคมตั้งอยู่ที่ บ้านห้วยไซงัว และบ้านโนนพัฒนา ตำบลผาตั้ง อำเภอสังคม แหล่งหินครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๘๑ ตารางกิโลเมตร เนื้อหินทราย มีสีขาวจนถึงสีเทาปนเขียว เม็ดทรายมีขนาดละเอียดจนถึงปานกลางลักษณะเป็นชั้นบางจนถึงชั้นหนา มีชั้นเฉียงเป็นบางแห่ง การคัดขนาดและการเชื่อมประสานของเม็ดทรายดีปานกลาง จัดเป็นหินทราย ในชุดหินชุมพร หินทรายจากพื้นที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในลักษณะของหินก่อสร้าง โดยใช้เป็นหินโม่แทนหินปูนสำหรับนำไปผสมกับปูนซีเมนต์ในงานก่อสร้างต่าง ๆ เนื่องจากจังหวัดหนองคายไม่มีแหล่งหินปูน นอกจากนี้หินทรายบางส่วนที่เนื้อหินมีความสม่ำเสมอมีความแข็งค่อนข้างดี และมีรอยแตกน้อย ยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์เป็นหินประดับได้ โดยการกะเทาะและตัดเป็นแผ่นขนาดเล็ก สำหรับบุฝาผนังในงานตกแต่งอาคารและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ

(๒) <u>กลุ่มแร่เพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมประเภทแร่โลหะ</u> ได้แก่ แร่ทองแดง แร่ทองคำ และแร่เหล็ก ประเภทแร่อุตสาหกรรม ได้แก่ ทรายแก้ว และเกลือหิน แร่เหล็ก ทองแดง ทองคำ พบเฉพาะในพื้นที่อำเภอสังคมเท่านั้น ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกสุดของจังหวัดหนองคาย ประกอบด้วยแหล่งแร่ จำนวน ๓ แหล่ง ดังนี้ แหล่งแร่ภูโล้น แหล่งแร่ภูห้วยฮ่อม แหล่งแร่บ้านซำเจีย

(๓) <u>กลุ่มแร่เพื่อการเกษตร</u> ได้แก่ โพแทช ทรัพยากรแร่ชนิดเกลือหินและโพแทชของจังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย พื้นที่แอ่งเกลือหินและโพแทชเกิดแผ่กระจายต่อเนื่องกันเป็นบริเวณกว้าง ครอบคลุมพื้นที่เกือบทุกอำเภอของจังหวัดหนองคาย คือ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอสระใคร อำเภอโพนพิสัย อำเภอเฝ้าไร่ และอำเภอรัตนวาปี

๑.๗.๕ สถานการณ์สิ่งแวดล้อม

๑.๗.๕.๑ คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน

พื้นที่จังหวัดหนองคายได้เก็บตัวอย่างน้ำเพื่อเฝ้าระวังคุณภาพ ครอบคลุมลำน้ำสาขา ๓ สาย ประกอบด้วย ห้วยหลวง (อำเภอโพนพิสัย) ห้วยน้ำโมง (อำเภอท่าบ่อ/อำเภอโพธิ์ตาก) ห้วยน้ำสวย (อำเภอสระใคร/อำเภอเมือง) ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน จำนวน ๔ ครั้ง/ปี (พฤศจิกายน กุมภาพันธ์ พฤษภาคม และสิงหาคม) ของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๔ อุดรธานี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า คุณภาพน้ำผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานโดยอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์เพื่อการอุปโภคบริโภค โดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน รวมทั้งสามารถนำไปใช้ในการเกษตรและการอุตสาหกรรม ยกเว้นคุณภาพน้ำ ในลำห้วยหลวง (ห้องที่อำเภอโพนพิสัย) และห้วยน้ำโมง (ท้องที่อำเภอท่าบ่อ) ซึ่งจุดสุ่มตรวจวัดคุณภาพน้ำจะอยู่ช่วงลำน้ำที่ผ่านขุมขนหลักมาแล้ว พบว่า ในช่วงเดือนสิงหาคม ถึงพฤศจิกายน จะมีปริมาณน้ำมาก มีพารามิเตอร์ ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (Dissolved Oxygen : Do) ไม่ผ่านมาตรฐาน เป็นบางครั้ง สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากน้ำฝนได้ชะล้างและพัดพาเศษสิ่งของ สิ่งสกปรกต่าง ๆ จากบนบกหรือชุมชนลงสู่ลำห้วย โดยมีรายละเอียดคุณภาพน้ำจำแนกตามลำน้ำ ดังนี้

(๑.๑) ห้วยหลวง มีจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำในพื้นที่จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑ สถานี คือ หน้าประตูระบายน้ำบ้านดอนดง ตำบลวัดหลวง อำเภอโพนพิสัย ผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำในปี ๒๕๕๙ พบว่า คุณภาพน้ำห้วยหลวงในเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ส่วนใหญ่คุณภาพน้ำผ่านตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยอยู่ในระดับพอใช้

(๑.๒) ห้วยน้ำโมง มีจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำในพื้นที่จังหวัดหนองคาย จำนวน ๒ สถานี ได้แก่ จุดสะพานบ้านชุมชนป่าจิ้ว หมู่ ๑ ตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ และจุดสะพานบ้านโพธิ์ตาก หมู่ ๒ ตำบลโพธิ์ตาก อำเภอโพธิ์ตาก ผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำ ในปี ๒๕๕๙ พบว่า คุณภาพน้ำห้วยน้ำโมงในเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ส่วนใหญ่คุณภาพน้ำผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานโดยอยู่ในระดับพอใช้

(๑.๓) ห้วยน้ำสวย มีจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำในพื้นที่จังหวัดหนองคาย จำนวน ๒ สถานี ได้แก่ จุดสะพานบ้านน้ำสวยหมู่ ๑ ตำบลสระใคร อำเภอสระใคร และจุดสะพานบ้านปากสวย หมู่ ๖ ตำบลบ้านเดื่อ อำเภอเมืองหนองคาย ผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำ ในปี ๒๕๕๙ พบว่า คุณภาพน้ำห้วยน้ำสวยในเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย ส่วนใหญ่คุณภาพน้ำผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานโดยอยู่ในระดับพอใช้ ยกเว้นในช่วงฤดูแล้งปริมาณน้ำในลำน้ำอยู่ในระดับต่ำ ส่งผลให้การสุ่มตรวจวัดคุณภาพน้ำ ค่า BOD เกินเกณฑ์มาตรฐาน แต่คุณภาพน้ำจะกลับสู่สภาวะปกติเมื่อระดับน้ำในลำน้ำมีระดับสูงขึ้น

ตารางที่ ๑.๖๕ แสดงสถานีเก็บตัวอย่างน้ำในเขตจังหวัดหนองคาย

ลำน้ำ	จำนวน	รหัส	ที่ตั้ง	พิกัด
ห้วยหลวง	๑	HL๐๔	บริเวณหน้าประตูระบายน้ำ บ.ดอนดง ต.วัดหลวง อ.โพนพิสัย จ.หนองคาย	๔๘Q ๐๒๙๖๙๓๓N ๑๙๙๒๙๘๔๔E
ห้วยน้ำโมง	๒	SM๐๑	สะพาน บ.ชุมชนป่าเงิ้ว หมู่ ๑ ต.ท่าบ่อ อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย	๔๘Q ๐๒๔๓๑๑๘N ๑๙๗๗๑๓๘E
		SM๐๒	สะพาน บ.โพธิ์ตาก หมู่ ๒ ต.โพธิ์ตาก อ.โพธิ์ตาก จ.หนองคาย	๔๘Q ๐๒๒๘๘๑๘N ๑๙๗๒๑๓๔E
ห้วยน้ำสวย	๒	NS๐๑	สะพาน บ.น้ำสวย หมู่ ๑ ต.สระใคร อ.สระใคร จ.หนองคาย	๔๘Q ๐๒๖๔๙๖๗N ๑๙๕๖๔๔๔E
		NS๐๓	สะพาน บ.ปากสวย หมู่ ๖ ต.บ้านเดื่อ อ.เมืองหนองคาย จ.หนองคาย	๔๘Q ๐๒๘๘๓๖๑N ๑๙๘๘๕๖๘E

๑.๗.๕.๒ สถานการณ์ด้านมลพิษทางน้ำ (น้ำเสีย)

น้ำเสียชุมชน (Domestic Wastewater) หมายถึง น้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมประจำวันของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน และกิจกรรมที่เป็นอาชีพ ได้แก่ น้ำเสียที่เกิดจากการประกอบอาหารและชำระล้างสิ่งสกปรกทั้งหลายภายในครัวเรือน และอาคารประเภทต่าง ๆ เป็นต้น จากข้อมูลทางวิชาการปริมาณน้ำเสียที่ปล่อยทิ้งจากบ้านเรือน อาคาร จะมีค่าประมาณร้อยละ ๘๐ ของปริมาณน้ำที่ใช้ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๕๙)

จังหวัดหนองคายคาดการณ์ว่าจะมีปริมาณน้ำเสียชุมชนประมาณ ๗๔,๓๐๗ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ซึ่งเป็นปริมาณ จากการประมาณการณ์ตามหลักวิชาการ โดยพิจารณาจากผ้านวนประชากรและอัตราการก่อให้เกิดน้ำเสีย ประมาณ ๕๐ ลิตร/คนต่อวัน (กรมควบคุมมลพิษ,๒๕๕๕) ในส่วนปริมาณน้ำเสียชุมชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป้าหมายสำคัญที่จะจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนตามนโยบายและพื้นที่เป้าหมายการจัดการน้ำเสียชุมชนของกรมควบคุมมลพิษ จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองหนองคาย เทศบาลเมืองท่าบ่อ เทศบาลตำบลศรีเชียงใหม่ และเทศบาลตำบลโพนพิสัย จำนวนประมาณ ๕๐๔.๔๕ ของปริมาณ น้ำเสียทั้งหมดที่เกิดขึ้นต่อวัน คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของปริมาณน้ำเสียทั้งหมดที่เกิดขึ้นต่อวัน ดังนี้

ตารางที่ ๑.๖๖ การคาดประมาณการปริมาณน้ำเสียในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์ (คน) ๑	ประชากรแฝง (คน) ๒	ประชากรจร (คน) ๒	ปริมาณน้ำเสีย (ลบ.ม.ต่อวัน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
เทศบาลเมืองหนองคาย	๔๘,๒๕๐	๒,๔๑๓	๒,๔๑๓	๗,๙๖๑	๙.๕
เทศบาลเมืองท่าบ่อ	๑๘,๑๗๓	๙๐๙	-	๒,๘๖๒	๓.๕
เทศบาลตำบลศรีเชียงใหม่	๗,๑๖๑	๓๕๘	-	๑,๑๒๘	๑.๕
เทศบาลตำบลโพนพิสัย	๓,๐๐๐	๑๔๖	-	๔๗๒	๐.๕
ท้องถิ่นอื่น ๆ	๔๔๓,๗๗๙	๑๗,๗๒๓	-	๖๙,๒๒๕	๘๕
รวม	๕๒๐,๓๖๓	๒๑,๕๔๙	๒,๔๑๓	๘๑,๖๔๘	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย, ๒๕๖๐

๑. ข้อมูลประชากรจังหวัดหนองคาย,สำนักงานปกครองจังหวัดหนองคาย, ธันวาคม ๒๕๕๙

๒. อ้างอิงผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๗

จากตารางที่ ๑.๖๖ สรุปได้ว่า ระบบบำบัดน้ำเสียรวมในพื้นที่จังหวัดหนองคาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ยังไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียดังกล่าว ที่ผ่านมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้รณรงค์ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการบำบัดน้ำเสีย ณ แหล่งกำเนิดในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การทำบ่อเกรอะ – บ่อซึมการส่งเสริมการใช้ถังดักไขมัน การทำน้ำชีวภาพเพื่อบำบัดน้ำเสีย การจัดกิจกรรมอนุรักษ์แหล่งน้ำคูคลอง เป็นต้น พร้อมกันนี้องค์กรปกครองท้องถิ่นที่เป็นเป้าหมายสำคัญที่ต้องจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนอยู่ระหว่างดำเนินการขอสนับสนุนงบประมาณเพื่อก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย แต่มีข้อจำกัดในการจัดหาที่ดินก่อสร้างระบบฯ และการขาดงบประมาณในการจ้างที่ปรึกษาศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดก่อสร้างระบบฯ

๑.๗.๕.๓ คุณภาพอากาศและมลพิษทางเสียง

ในภาพรวมคุณภาพอากาศยังคงอยู่ในเกณฑ์ปกติ แต่จะมีปัญหาในบางจุดและเฉพาะช่วงเวลา ได้แก่ ปัญหาฝุ่นละอองจากโรงสีข้าวในช่วงฤดูแล้ง ฝุ่นละอองจากถนนที่มีการขนส่งทรายจากแม่น้ำโขง ปัญหาควันจากการเผาในที่โล่ง อย่างไรก็ตามจำเป็นต้องเตรียมการเฝ้าระวังสถานการณ์มลพิษทางอากาศไว้ ทั้งนี้ ด้วยการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และการเพิ่มขึ้นของจำนวนยานพาหนะ ในทุก ๆ ปี สำหรับประเด็นสำคัญที่ต้องสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในสังคม คือ การดำเนินการเพื่อลดภาวะโลกร้อน อาทิเช่น การปลูกต้นไม้ การเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การลดปริมาณขยะมูลฝอย เป็นต้น ในส่วนมลพิษทางเสียง ยังอยู่ในระดับที่ปกติแต่จะมีปัญหาในบางจุด ส่วนใหญ่มลพิษทางเสียง เกิดจากยานพาหนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากรถบรรทุก รถยนต์ จักรยานยนต์ และสามล้อรับจ้างที่สัญจรไปมา และจะเกิดจากสถานบริการซ่อมรถยนต์ อู่ซ่อมเคาะพ่นสีรถยนต์ และโรงงานทำเฟอร์นิเจอร์ไม้เครื่องเรือน ซึ่งมีผลกระทบที่ไม่รุนแรง

๑.๗.๕.๔ การบริหารจัดการขยะมูลฝอย

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น (ขยะใหม่)

จังหวัดหนองคายมีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๕๐๑.๔๐ ตันต่อวัน หรือ ๐.๑๙ ล้านตันต่อปี ซึ่งเป็นปริมาณที่ได้จากการคาดประมาณตามหลักวิชาการของกรมควบคุมมลพิษ โดยพิจารณาจากอัตราการก่อให้เกิดขยะมูลฝอยของประชากรในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ในเขตเทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เท่ากับ ๑.๑๕ , ๑.๐๒ และ ๐.๙๑ กิโลกรัมต่อคนต่อวัน ตามลำดับ สำหรับปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่ขั้นตอนการกำจัด ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย จำนวน ๒๑ แห่ง มีประมาณ ๒๐๒.๔ ตันต่อวัน คิดเป็น ร้อยละ ๔๐.๓๑ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น

ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างสะสม (ขยะเก่า)

ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างสะสม คือ ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกทิ้งกองไว้หรืออยู่ในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่มีการกำจัดไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่น การเทกอง (Open Dump) หรือพื้นที่ ลักลอบทิ้ง เป็นต้น สามารถคำนวณได้จากปริมาตรขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยคูณด้วยความหนาแน่นของขยะมูลฝอยเท่ากับ ๐.๓ ตันต่อลูกบาศก์เมตร (กรมควบคุมมลพิษ,๒๕๕๘) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ในภาพรวมจังหวัดมีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างสะสม จำนวน ๙,๖๘๓ ตัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จัดการได้ ๓,๓๘๓ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๙๓ ของปริมาณที่ฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๐) คงเหลือที่ต้องจัดการ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๖,๓๐๐ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๐๖ ของปริมาณปีฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๐) จำแนกเป็นขยะตกค้างสะสมเติม ๓,๓๘๓ ตัน และเป็นขยะตกค้างสะสมที่เกิดขึ้นเพิ่มเติมอีก จำนวน ๒,๙๑๗ ต้น (กรมควบคุมมลพิษ, มกราคม ๒๕๖๒) โดยขยะมูลฝอยจะตกค้างสะสมกระจายอยู่ตามสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จำนวน ๑๖ แห่ง สำหรับวิธีการจัดการ ได้แก่ การปรับปรุงบ่อขยะเป็นแบบเทกองควบคุม (Control Dump) การปิดกลบด้วยดิน การเผา เป็นต้น และมีเป้าหมายจัดการให้ได้ทั้งหมดในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ด้วยการส่งเสริม ภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วม

ตารางที่ ๑.๖๗ การคาดประมาณปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ณ ครัวเรือน พื้นที่จังหวัดหนองคาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ประชากรตามทะเบียนราษฎร์ (คน)	ประชากรแฝง (๔-๕%) + ประชากรจริง (๕%) (คน)	ประชากรรวม (คน)	อัตราการก่อให้เกิดขยะมูลฝอย (กิโลกรัม/คน/วัน)	การคาดการปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ณ ครัวเรือน	
					ต่อวัน (ตัน)	ต่อปี (ตัน)
อบต. (๔๘ แห่ง)	๓๔๔,๕๗๐	๓๑,๐๑๒	๓๗๕,๕๘๒	๐.๕๐ (๒)	๑๘๗.๗๙	๖๘,๕๔๓.๓๕
ทต. (๑๗ แห่ง)	๑๐๘,๕๑๓	๑๐,๘๕๒	๑๑๙,๓๖๕	๐.๗๑ (๒)	๘๔.๗๕	๓๐,๙๓๓.๗๕
ทม. (๒ แห่ง)	๖๖,๔๐๘	๖,๖๔๑	๗๓,๐๔๙	๑.๑๕ (๓)	๘๔.๐๑	๓๐,๖๖๓.๖๕
รวม	๕๑๙,๔๙๑ (๑)	๕๑,๙๕๐	๕๗๑,๔๔๑		๓๕๖.๕๕	๑๓๐,๑๔๐.๗๕

ที่มา : (๑) ข้อมูลประชากรจังหวัดหนองคาย,สำนักงานปกครองจังหวัดหนองคาย, ๒๕๕๙
(๒) มหาวิทยาลัยขอนแก่น,ศึกษาในพื้นที่ อ.โพนพิสัย อ.เฝ้าไร่ และอ.รัตนวาปี จังหวัดหนองคาย,๒๕๕๗
(๓) กรมควบคุมมลพิษ,๒๕๕๙

จากตารางที่ ๑.๖๗ สรุปได้ว่า ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างสะสม คือ ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกทิ้งกองไว้หรืออยู่ในบ่อของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่มีการกำจัดไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่น การเทกอง (Open Dump) หรือพื้นที่ลักลอบทิ้ง เป็นต้น สามารถคำนวณได้จากปริมาตรขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยคูณด้วยความหนาแน่นของขยะมูลฝอย เท่ากับ ๐.๓ ตันต่อลูกบาศก์เมตร (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๕๙)

จังหวัดหนองคาย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีปริมาณขยะมูลฝอยสะสมในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๘ แห่ง ประมาณ ๑๗,๒๓๗ ตัน และในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีปริมาณขยะมูลฝอยสะสม ประมาณ ๑๕,๘๓๘ ตัน (สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๙ อุดรธานี,๒๕๕๘) ซึ่งจะเห็นว่า มีปริมาณลดลงประมาณ ๑,๓๙๙ ตัน เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่ง ได้ดำเนินการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของตนเองตามศักยภาพงบประมาณที่มี ในระดับจังหวัดอยู่ระหว่างสนับสนุนวิชาการในการจัดการขยะตกค้างสะสม รวมทั้งการประสาน

แหล่งงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของประเทศ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างกำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ดำเนินการขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการตามระเบียบข้อกฎหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือชุมชนหลายแห่งดำเนินกิจกรรมลดขยะมูลฝอยที่ต้นทาง อาทิเช่น การจัดทำถังขยะเปียก การจัดตั้งธนาคารขยะรีไซเคิล ตลาดนัดรับซื้อขยะรีไซเคิล การหมักปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยน้ำหนัก การเลี้ยงสัตว์และการคัดแยกในครัวเรือนเพื่อขายเป็นขยะรีไซเคิลให้คนรับซื้อ ของเก่า เป็นต้น กิจกรรมที่ชุมชนให้ความสนใจอีกกิจกรรมหนึ่งคือการส่งเสริมการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้น ทางในชุมชนด้วยการจัดตั้ง “กองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์จากขยะรีไซเคิล” ซึ่งเป็นกิจกรรม ด้านสิ่งแวดล้อมอีก รูปแบบหนึ่งที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนชาวอีสานที่อยู่ด้วยกันแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การ ดำเนินงานเป็นไปตามความต้องการและเงื่อนไขข้อตกลงของคนในชุมชน ส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงคณะ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนการดำเนินงาน ไม่มีผลต่อการดำเนินงาน ตามกิจกรรม โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐระดับต่าง ๆ สนับสนุนการดำเนินงาน มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน คือ เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยในชุมชนและเป็นการออมเงินจากการ จำหน่ายขยะรีไซเคิลเพื่อใช้เป็นเงินฌาปนกิจสงเคราะห์หรือเงินสวัสดิการช่วยเหลือกรณีสมาชิกในครัวเรือน เสียชีวิต จังหวัดหนองคายเริ่มดำเนินการใน ปี ๒๕๕๗ เพื่อสร้างพื้นที่ต้นแบบ ณ ตำบลสีกาย อำเภอเมือง หนองคาย ปัจจุบันได้ขยายผลจนเกิดชุมชนต้นแบบที่ให้จัดตั้งกองทุนฯ เพิ่มเติมในพื้นที่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น จำนวนรวมสะสมแล้ว ๔๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๖๗ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด โดยมอบเงินสวัสดิการจากขยะรีไซเคิลแก่สมาชิกแล้ว ๔๑๔ ราย เป็นเงินกว่า ๖.๖ ล้านบาท ส่งเสริมการลดและคัดแยก ขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ประมาณ ๒๕๐ ตัน/เดือน หรือประมาณ ๘ ตัน/วัน ในภาพรวมจังหวัด สามารถประหยัดงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย กว่า ๐.๒ ล้านบาทต่อเดือน หรือ ๒.๔ ล้านบาทต่อปี (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย,เมษายน ๒๕๖๒)

มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่ขั้นตอนการกำจัดประมาณ ๒๒๙.๒ ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๔ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่คาดว่าเกิดขึ้น ณ ครัวเรือนทั้งหมดโดยมีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย จำนวน ๒๐ แห่ง จำแนกเป็น ๒ รูปแบบ ดังนี้

- สถานที่กำจัดที่ถูกหลักวิชาการ (ศูนย์จัดการขยะมูลฝอยรวม) จำนวน ๓ ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์ฯ เทศบาลตำบลศรีเชียงใหม่ ศูนย์ฯ เทศบาลเมืองท่าบ่อ และศูนย์ฯ เทศบาลเมืองหนองคาย มีอัตราขยะมูลฝอย ที่ได้รับการกำจัดเฉลี่ยประมาณ ๑๑๑.๐ ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่คาดว่าเกิดขึ้น ณ ครัวเรือนทั้งหมด โดยมีเป้าหมายจัดตั้งอีก ๑ ศูนย์ คือ ศูนย์ฯ เทศบาลตำบลโพนพิสัย อำเภอโพนพิสัย และมีเป้าหมายจัดตั้งสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย ๒ แห่ง (อำเภอสังคม/อำเภอเฝ้าไร่)

- สถานที่กำจัดที่ไม่ถูกหลักวิชาการ มีวิธีกำจัด คือ การเทกองกลางแจ้ง (Open Dumping) จำนวน ๑๗ แห่ง มีอัตราขยะมูลฝอยที่ได้รับการกำจัด เฉลี่ยประมาณ ๑๑๘.๒ ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๒ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่คาดว่าเกิดขึ้น ณ ครัวเรือนทั้งหมด

ตารางที่ ๑.๖๘ แสดงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่จังหวัดหนองคาย จำนวน ๒๐ แห่ง

ลำดับที่	อำเภอ	รายชื่อ อปท. ในอำเภอ	วิธีการกำจัดขยะของ อปท.	ขนาดพื้นที่ สถานที่กำจัดฯ	ที่ตั้งสถานที่ กำจัดขยะฯ
๑	เฝ้าไร่	ทต.เฝ้าไร่	กองกลางแจ้ง/เผา	๖ ไร่	ม.๓ ต.เฝ้าไร่
๒	เฝ้าไร่	อบต.นาดี	กองกลางแจ้ง/เผา	๘ ไร่	ม.๓ ต.นาดี

ลำดับที่	อำเภอ	รายชื่อ อปท. ในอำเภอ	วิธีการกำจัดขยะของ อปท.	ขนาดพื้นที่ สถานที่กำจัดฯ	ที่ตั้งสถานที่ กำจัดขยะฯ
๓	เฝ้าไร่	อบต.วังหลวง	กองกลางแจ้ง/เผา	๔ ไร่	ม.๓ ต.วังหลวง
๔	เฝ้าไร่	อบต.หนองหลวง	กองกลางแจ้ง	๓๐ ไร่	ม.๘ ต.หนองหลวง
๕	โพนพิสัย	ทต.โพนพิสัย	กองกลางแจ้ง/เผา	๑๐ ไร่	ม.๑๓ ต.จุมพล
๖	โพนพิสัย	ทต.สร้างนางขาว	กองกลางแจ้ง	๓ ไร่	ม.๘ ต.สร้างนางขาว
๗	โพนพิสัย	อบต.วัดหลวง (๑)	ฝังกลบแบบควบคุม (เป้าหมายตั้งศูนย์ฯ ๗๐ ไร่)	๕ ไร่	ม.๑๔ ต.วัดหลวง
๘	โพนพิสัย	อบต.ชุมช้าง	กองกลางแจ้ง		ม.๓ ต.ชุมช้าง
๙	โพนพิสัย	อบต.นาหนัง	กองกลางแจ้ง/เผา	๓๐ ไร่	ม.๑๓ ต.นาหนัง
๑๐	โพนพิสัย	อบต.เซิม	กองกลางแจ้ง/เผา	๔.๕ ไร่	ม.๗ ต.เซิม
๑๑	โพนพิสัย	อบต.บ้านโพธิ์	กองกลางแจ้ง/เผา	๖ ไร่	ม.๙ ต.บ้านโพธิ์
๑๒	โพนพิสัย	อบต.บ้านผือ	กองกลางแจ้ง/เผา	๖ ไร่	ม.๔ ต.บ้านผือ
๑๓	โพนพิสัย	อบต.กุดบง	กองกลางแจ้ง/เผา	๒๒ ไร่	ม.๑๑ ต.กุดบง
๑๔	เมือง	ทม.หนองคาย (๑)	ศูนย์ฯ ทม.หนองคาย	๗๗ ไร่	ม.๘ ต.สระใคร
๑๕	เมือง	ทต.เวียงคุก	กองกลางแจ้ง/เผา	๘ ไร่	ม.๗ ต.บ้านถ่อน อ.ท่าบ่อ
๑๖	สระใคร	อบต.สระใคร	กองกลางแจ้งแบบมีคันดิน/เผา	๔ ไร่	ม.๘ ต.สระใคร
๑๗	ท่าบ่อ	ทม.ท่าบ่อ (๑)	ศูนย์ฯทม.ท่าบ่อ (ฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล)	๔๖ ไร่	ม.๖ ต.บ้านเดื่อ อ.ท่าบ่อ
๑๘	ศรีเชียงใหม่	ทต.ศรีเชียงใหม่ (๑)		๑๑๗ ไร่	ม.๕ ต.หนองปลาปาก
๑๙	สังคม	อบต.แก้งไก่	กองกลางแจ้ง/เผา	๒๗ ไร่	ม.๒ ต.แก้งไก่
๒๐	สังคม	อบต.นางิ้ว	กองกลางแจ้ง/เผา	๔ ไร่	ม.๑ ต.นางิ้ว

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย, ๒๕๕๙.

หมายเหตุ : (๑) เป้าหมายจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยของจังหวัดหนองคาย ตามที่ได้ร่วมจัดทำ MOU เมื่อปี ๒๕๔๙ มีเป้าหมายทั้งหมดจำนวน ๔ แห่ง

แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด

เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด ภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) การแบ่งกลุ่มพื้นที่ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ปี ๒๕๔๙ จำนวน ๔ กลุ่ม สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาคที่ ๙ ได้จัดกลุ่มพื้นที่ (Cluster) ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแบบรวมกลุ่มพื้นที่ใหม่ ออกเป็น ๔ กลุ่ม โดยพิจารณาจากปริมาณขยะมูลฝอยที่มีการรวบรวมไปกำจัด และสภาพพื้นที่ ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ กลุ่มเทศบาลเมืองหนองคาย วางแนวทางดำเนินงานโดยครอบคลุมพื้นที่ ๒ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองหนองคายและอำเภอสระใคร และครอบคลุมพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมกลุ่มจำนวน ๑๙ แห่ง ปัจจุบันมีปริมาณขยะมูลฝอยที่รวบรวมไปกำจัดจากเทศบาลเมืองหนองคายและองค์การบริหารส่วนตำบลสระใคร จำนวนประมาณ ๔๘-๕๕ ตันต่อวัน โดยมีเทศบาลเมืองหนองคายเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการ มีการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยการฝังกลบแบบ Sanitary Landfil และควรยกระดับให้เป็นศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยเพื่อแปลงเป็นพลังงาน (Waste to Direct Power Plant) ในอนาคต

กลุ่มที่ ๒ กลุ่มเทศบาลเมืองท่าบ่อ วางแนวทางดำเนินงานโดยครอบคลุมพื้นที่อำเภอท่าบ่อ และครอบคลุมพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมกลุ่ม จำนวน ๑๒ แห่ง ปัจจุบันมีปริมาณขยะมูลฝอยที่รวบรวมไปกำจัดจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๐ แห่ง จำนวนประมาณ ๒๔ ตันต่อวันโดยมีเทศบาลเมืองท่าบ่อเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการ มีการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยการฝังกลบ แบบ Sanitary Landfill และควรกำหนดให้ระบบกำจัดขยะมูลฝอยของกลุ่มเทศบาลเมืองท่าบ่อ เป็นศูนย์ย่อยหรือเป็นสถานีขนถ่ายเพื่อนำไปเป็นขยะเชื้อเพลิง

กลุ่มที่ ๓ กลุ่มเทศบาลตำบลศรีเชียงใหม่ วางแนวทางดำเนินงานโดยครอบคลุมพื้นที่ ๓ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอโพธิ์ตาก และอำเภอสังคม และครอบคลุมพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมกลุ่ม จำนวน ๑๔ แห่ง ปัจจุบันมีปริมาณขยะมูลฝอยที่รวบรวมไปกำจัดจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๙ แห่ง จำนวนประมาณ ๑๔๐ ตันต่อวัน โดยมีเทศบาลตำบลศรีเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการ ซึ่งปัจจุบันมีระบบกำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาลเป็นระบบผสมผสานโดยมีสายพานคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ระบบหมักขยะเป็นปุ๋ยแบบเติมอากาศและฝังกลบแบบ Sanitary Landfill

กลุ่มที่ ๔ กลุ่มเทศบาลตำบลโพนพิสัยร่วมกับ อบต.วัดหลวง มี ๓ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอโพนพิสัย อำเภอเฝ้าไร่ และอำเภอรัตนวาปี โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมกลุ่ม จำนวน ๒๒ แห่ง ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ อบต.วัดหลวง โดยในเบื้องต้นวางแนวทางให้เทศบาลตำบลตำบลโพนพิสัยเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการ

นอกจากนี้ยังมีแผนก่อสร้างสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยอีก ๒ แห่ง ได้แก่ สถานีฯ พื้นที่อำเภอสังคม และพื้นที่อำเภอเฝ้าไร่ เพื่อรวบรวมขยะมูลฝอยจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียงนำส่งกำจัด ณ ศูนย์จัดการขยะมูลฝอยรวมฯ ในโซนพื้นที่ต่อไป

การส่งเสริมภาคเอกชนลงทุนหรือดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน

ตามมติคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ ได้ให้ความเห็นชอบแนวทางการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย (Roadmap) โดยมีแนวทางปฏิบัติ ๔ ขั้นตอน และในขั้นตอนที่ ๒ สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสมที่เน้นการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง การกำจัดโดยเทคโนโลยีแบบผสมผสานและเน้นการแปรรูปเป็นพลังงานหรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด และแนวทางดำเนินงานให้ส่งเสริมภาคเอกชนลงทุนหรือดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชนจังหวัดหนองคาย ตระหนักในความสำคัญของการดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าวจากการประสานทุกภาคส่วนเพื่อจัดทำแผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด ตามยุทธศาสตร์ที่ ๒ ได้บรรจุการส่งเสริมการลงทุนหรือดำเนินงานของภาคเอกชน โดยมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคายและเทศบาลเมืองหนองคายเป็นหน่วยงานร่วมดำเนินการหรือสนับสนุน

สถานการณ์ของเสียอันตรายจากชุมชน

ปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเก็บรวบรวมได้ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นมา มีประมาณ ๑๑ ตัน จำแนกเป็นภาชนะบรรจุสารเคมีมีปริมาณมากที่สุด ๕.๕ ตัน รองลงมาเป็นชนิดหลอดไฟฟ้าถ่านไฟฉายชนิดต่าง ๆ และขยะอันตรายชนิดอื่น ๆ มีปริมาณ ๓.๖, ๑.๑ และ ๐.๕ ตัน

ตามลำดับ (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย, สิงหาคม ๒๕๖๑) ในส่วนการบริหารจัดการมุ่งเน้นการบูรณาการการดำเนินงานจะขับเคลื่อนตาม “แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย ชุมชน จังหวัดสะอาด” ผ่านคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดหนองคาย ซึ่งปัจจุบันทุกหมู่บ้าน/ชุมชน มีการจัดตั้ง “จุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน” เป็นที่เรียบร้อย และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานรับผิดชอบรวบรวม เก็บกัก (ชั่วคราว) และขนส่งมาส่งกำจัดในภาพรวมพร้อมกันในระดับจังหวัด โดยมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคายสนับสนุนการว่าจ้างภาคเอกชนในการกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ และมีการส่งขยะอันตรายชุมชนทั้งหมดไปกำจัดในเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ในภาพรวมของจังหวัดหนองคาย คาดประมาณปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่ปนเปื้อนในขยะมูลฝอยจากชุมชนมีประมาณ ๑๑๘ กิโลกรัมต่อวัน หรือประมาณ ๔๓ ตันต่อปี ปัจจุบันมีปัญหาในการบริหารจัดการ ได้แก่ ยังไม่มีระบบรวบรวม เก็บขน และกำจัด รวมทั้งระบบบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนในจังหวัดโดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ วางแนวทางดำเนินการ ดังนี้

(๑) ขอการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย พิจารณาจัดหาสถานที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน ที่เป็นจุดศูนย์รวมของจังหวัดหนองคาย ในเบื้องต้นอาจเป็นอาคารชั่วคราว และขอสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างอาคารถาวรในโอกาสต่อไป

(๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดระบบคัดแยกและรวบรวมของเสียอันตรายออกจากขยะมูลฝอยทั่วไปและนำส่งเก็บรวบรวมที่สถานที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนของจังหวัด

สถานการณ์มูลฝอยติดเชื้อ

มูลฝอยติดเชื้อ หมายความว่า มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้นซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้ว สามารถทำให้เกิดโรคได้ (กฎกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ, ๒๕๔๕)

จังหวัดหนองคายมีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อประมาณ ๒๑๙ ตันต่อปี หรือ ๐.๖ ตันต่อวัน โดยจำแนกเป็นมูลฝอยติดเชื้อจากสถานพยาบาลของหน่วยงานราชการ ประมาณ ๐.๔๖ ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ ๗๖ และเป็นมูลฝอยติดเชื้อจากสถานพยาบาลของภาคเอกชน (โรงพยาบาล คลินิก คลินิกรักษาสัตว์ ฯลฯ) ประมาณ ๐.๑๔ ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ ๒๔ และปัจจุบันมูลฝอยติดเชื้อจากสถานพยาบาลของหน่วยงานราชการ มีจัดการ โดยมีเอกชนมารับจ้างนำไปกำจัดทั้งหมด ในส่วนมูลฝอยติดเชื้อจากสถานพยาบาลของภาคเอกชนยังไม่มีระบบการจัดการที่เป็นระบบ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย, ๒๕๕๙)

การส่งเสริมเครือข่ายภาคประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย โดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดได้มีการส่งเสริมและจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ขึ้นซึ่งเป็นการดำเนินการตามเจตนารมณ์ของระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าด้วยอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๘ (เป็นระเบียบที่ปรับปรุงจากระเบียบเดิม ฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๐) โดยให้เข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สงวน พิทักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเองให้ยั่งยืน ปัจจุบัน (ณ มกราคม ๒๕๖๐) มีสมาชิก จำนวน ๓,๗๐๐ คน ครอบคลุมพื้นที่ชุมชนในทุกอำเภอและยังเปิดรับสมัครสมาชิกอย่างต่อเนื่อง แนวทางการดำเนินการของเครือข่าย ทสม.จังหวัดหนองคาย ได้แก่ การเข้าร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วนดำเนินการปลูกป่า/เพิ่มพื้นที่สีเขียว การป้องกันและการเฝ้าระวังไฟป่า การลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชน และการร่วมอนุรักษ์แหล่งน้ำคูคลอง การจัดอบรม เพื่อพัฒนาศักยภาพสมาชิกเครือข่าย ทสม.รายใหม่ ตามหลักสูตร “มาตรฐาน

อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน” การเข้าร่วมประชุม/สัมมนา รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๑.๘ ข้อมูลด้านความมั่นคง

จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดชายแดนที่มีพื้นที่ติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามความยาวของลำน้ำโขงประมาณ ๒๑๐.๖ กิโลเมตร โดยมีพื้นที่เป้าหมายด้านความมั่นคงที่อยู่ตามแนวชายแดนและต้องควบคุมกำกับดูแลเป็นพิเศษ จำนวน ๖ อำเภอ คือ (๑) อำเภอเมืองหนองคาย (๒) อำเภอท่าบ่อ (๓) อำเภอสังคม (๔) อำเภอศรีเชียงใหม่ (๕) อำเภอโพนพิสัย และ (๖) อำเภอรัตนวาปี ซึ่งปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่สำคัญ ประกอบด้วย

(๑) <u>ปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองและปัญหาแรงงานต่างด้าว</u> จากขนบธรรมเนียมประเพณีที่คล้ายคลึงกันของประชาชนทั้งสองฝั่งโขง ทำให้มีการไปมาหาสู่กันมาตั้งแต่ครั้งอดีตจนถึงปัจจุบันประชาชนของทั้งสองประเทศส่วนหนึ่งเป็นเครือญาติกัน ทำให้มีการลักลอบเดินทางไปมาหาสู่กันและจากสภาวะเศรษฐกิจที่ต่างกันทำให้ประชาชนชาวลาวนิยมเดินทางมาทำงานในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก จากสาเหตุดังกล่าวทำให้ประชาชนชาวลาวลักลอบเข้ามาทำงานและพักอาศัยในประเทศไทย โดยกระจายกันอยู่ทั่วประเทศ อาชีพที่ชาวลาวนิยมเข้ามาทำงานมากที่สุด คือ อาชีพรับจ้าง ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม รองลงมาคือ รับใช้ในบ้านและงานเกษตร ซึ่งเป็นลักษณะงานที่ขาดแคลนแรงงานไทยจากการขอรับใบอนุญาตทำงานและจากการสำรวจความต้องการจ้างแรงงานของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ จะมีความต้องการจ้างแรงงานในช่วงฤดูการผลิตเท่านั้น แรงงานกรรมกรยังคงเป็นแรงงานที่มีความต้องการจ้างเป็นจำนวนมาก มีการขาดแคลนในระดับที่ค่อนข้างรุนแรง การนำแรงงานต่างด้าวตามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยการจ้างแรงงาน (MOU) ยังดำเนินการได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากมีปัญหาหลายประการ เช่น ค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูงโดยแรงงานต่างด้าวผลักภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้กับนายจ้างเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ก่อน และบริษัทหรือรัฐวิสาหกิจจัดหางานลาวที่ตั้งขึ้นตามบันทึกข้อตกลงฯ ไม่สามารถหาแรงงานต่างด้าวมาป้อนให้กับนายจ้างได้

(๒) <u>ปัญหาการลักลอบการค้าสินค้าหนีภาษีตามแนวชายแดน</u> ตลอดแนวชายแดนจังหวัดหนองคายยังคงมีการลักลอบสินค้าหนีภาษีศุลกากรหลายประเภท ทั้งการส่งออกและนำเข้า เช่น สินค้าอุปโภคบริโภค สัตว์สงวน สุราเถื่อน สินค้าที่จับกุมได้ ได้แก่ รถยนต์ โทรศัพท์ มือถือ กระเป๋า แฟชั่นสตรี เสื้อผ้า สุรา บุหรี่ ผ้าไหม อุปกรณ์โทรศัพท์มือถือ ไพ่ป๊อก หอมหัวใหญ่

(๓) <u>ปัญหาเส้นเขตแดน</u> การแบ่งเขตแดนไทย – สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในลำแม่น้ำโขงในปัจจุบัน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวยึดถือตามอนุสัญญาสยามกับฝรั่งเศส พ.ศ. ๒๔๖๙ (ค.ศ. ๑๙๒๖) จังหวัดหนองคายมีพื้นที่ที่ยังไม่มีความชัดเจนเรื่องของเส้นเขตแดนอยู่ จำนวน ๓ แห่ง จึงก่อให้เกิดปัญหาการรุกล้ำเขตแดนอยู่เป็นประจำ ประกอบด้วย

- ดอนชิงชู้ อยู่ตรงข้ามไทยบ้านหม้อ บ้านป่าสัก และบ้านยอยไฮ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ ตรงข้ามสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว คือ บ้านเก้าเลี้ยว เมืองสีโคดตะบอง นครหลวงเวียงจันทน์ ขนาดพื้นที่มีความกว้างประมาณ ๑,๐๐๐ เมตร ความยาวประมาณ ๓,๐๐๐ เมตร อยู่ห่างฝั่งไทย ประมาณ ๑๕๐ เมตร อยู่ห่างฝั่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวประมาณ ๑,๐๐๐ เมตร มีพื้นที่ประมาณ ๑,๘๗๕ ไร่ ลักษณะเป็นพื้นที่ราบดินปนทราย น้ำท่วมไม่ถึง มีไม้ยืนต้นขึ้นปกคลุมร่องน้ำลึกอยู่ระหว่างดอนกับฝั่งลาว ในฤดูแล้งสามารถเดินข้ามได้สะดวกปัจจุบัน มีราษฎรสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเข้าไปปลูกสร้างบ้านพักอาศัยแบบกึ่งถาวร จำนวน ๒ หมู่บ้าน คือ บ้านหางดอน ประมาณ ๒๐ หลังคาเรือน และบ้านเตาปูน ประมาณ ๒๕ หลังคาเรือน มีสาธารณูปโภคไฟฟ้า ถนน รถจักรยายนต์ รถบรรทุกเล็กมาใช้บนดอน มีวัด ๑ วัด และโรงเรียน ๑ แห่ง

- ดอนสังคี ตั้งอยู่ที่บ้านใหม่ หมู่ที่ ๕ อำเภอโพนพิสัย ตรงข้ามบ้านดอนแยงเมืองปากงึม นครหลวงเวียงจันทน์ ห่างจากฝั่งไทยประมาณ ๑๕๐ เมตร แต่ห่างจากฝั่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประมาณ ๘๐๐ เมตร ขนาดพื้นที่กว้างประมาณ ๑,๐๐๐ เมตร ยาวประมาณ ๒,๐๐๐ เมตร ลักษณะเป็นดอนดิน ขนาดใหญ่มีไม้ยืนต้นขึ้นปกคลุมน้ำท่วมไม่ถึงในฤดูน้ำหลากร่องน้ำฝั่งไทยตื้นเขิน บนดอนมีประชากรอยู่ประมาณ ๒๐ ครอบครัว มีการทำมาหากินตลอดปี

- ดอนต่ำดอนแตง ตั้งอยู่ที่บริเวณบ้านท่ามะเฟือง หมู่ที่ ๔ บ้านดอนน้อย หมู่ที่ ๕ และบ้านศิลาเลข หมู่ที่ ๖ ตำบลโพนสา อำเภอท่าบ่อ พื้นที่ของดอนต่ำดอนแตง มีประมาณ ๒,๐๑๕ ไร่ แต่สามารถทำกินได้เพียง ๑,๓๐๐ ไร่ ส่วนที่เหลือเป็นหาดหินไม่สามารถทำกินได้ ราษฎรเข้าไปทำกิน จำนวน ๑๐๙ ครัวเรือน ประชากร จำนวน ๒๓๓ คน แยกเป็นชาย ๑๑๓ คนหญิง ๑๒๐ คน

(๔) <u>ปัญหากัดเซาะตลิ่งแม่น้ำโขง</u> จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดที่ได้รับการจัดให้เป็นจังหวัดนำร่องด้านการท่องเที่ยว ๑ ใน ๕ ของประเทศที่มีชายแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวโดยมีแม่น้ำโขงเป็นเขตแดน การไหลผ่านของแม่น้ำโขงในฤดูน้ำหลากที่มีปริมาณน้ำสูงเอ่อล้น การขึ้นลงและการปรับเปลี่ยนทิศทางการไหลของกระแสน้ำที่เชี่ยวกราก ประกอบกับ สภาพทางธรณีวิทยาที่ไม่เอื้ออำนวยของดินริมตลิ่งก่อให้เกิดการกัดเซาะและพังทลายอย่างรุนแรงของตลิ่งริมแม่น้ำโขง หายไปปีละ ๓ – ๔ เมตร ทำให้ราษฎรที่มีที่ดินและบ้านเรือนที่อยู่ริมตลิ่งแม่น้ำโขงได้รับความเดือดร้อน รวมทั้งวัดวาอารามและโบราณสถานที่อยู่ริมตลิ่งต้องพังทรุดตัวไปกับกระแสน้ำ จากอดีตถึงปัจจุบันมีการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำโขงในเขตจังหวัดหนองคายไปแล้วประมาณ ๔๙ กิโลเมตร ยังคงเหลือตลิ่งริมแม่น้ำโขงที่ยังไม่ได้ดำเนินการก่อสร้าง ประมาณ ๑๖๐ กิโลเมตร และขณะนี้มีการพังทลายของตลิ่งริมแม่น้ำโขงอย่างรุนแรงและต่อเนื่องทุก ๆ ปีทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนอีกทั้งก่อให้เกิดการสูญเสียดินแดนของประเทศอย่างต่อเนื่อง

(๕) <u>การดูดทรายและการสร้างเขื่อนริมฝั่งโขง</u> ปัจจุบันปัญหานี้เริ่มมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากทั้งสองฝั่งมีการดูดทรายและสร้างเขื่อนกันเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะในหน้าแล้ง ทำให้มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อร่องน้ำและตลิ่งพังตามแนวลำน้ำโขงแม้จะมีการเร่งรัดการจัดการประชุมคณะกรรมการร่วมไทย-ลาวเพื่อดูแลการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ตามลำแม่น้ำโขง และแม่น้ำเหืองหลายครั้งแต่ก็ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควรเนื่องจากกฎหมายและผลประโยชน์ ยังไม่สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหา ดังนั้น แนวโน้มปัญหาการดูดทรายและสร้างเขื่อนจะเป็นปัญหาที่น่าจะมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นหากไม่แก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง

(๖) <u>ปัญหายาเสพติด</u> ยาเสพติดเป็นปัญหาตามแนวชายแดนประเทศไทย - สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเป็นเวลานานแล้ว ยาเสพติดที่ลักลอบนำเข้ามา ได้แก่ ยาบ้า กัญชา และมีแนวโน้มนำเข้าเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากฝ่ายตรงข้ามหันมาใช้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นจุดนำเข้าเนื่องจากภูมิประเทศเอื้ออำนวยโดยลักลอบนำเข้าตามช่องทางธรรมชาติหมู่บ้านตามแนวชายแดน ด่านพรมแดนและจุดผ่อนปรนโดยด่านพรมแดนเป็นจุดนำเข้าที่สำคัญพื้นที่เป้าหมาย คือ ตลอดแนว ๖ อำเภอชายแดน ๒๖ ตำบล ๑๒๔ หมู่บ้าน พื้นที่เพ่งเล็งพิเศษ คือ อำเภอเมืองหนองคาย และอำเภอศรีเชียงใหม่ (รายละเอียดอยู่ในส่วนที่ ๒)

ปัญหาพื้นที่ชายแดนตามข้อ ๑.๘ จังหวัดหนองคายได้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกันกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวภายใต้คณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนจังหวัดหนองคาย-นครหลวงเวียงจันทน์ และจังหวัดหนองคาย-แขวงบอลิคำไซ ซึ่งที่ผ่านมาจังหวัดหนองคายได้รับความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดีโดยจังหวัดและหน่วยงาน ด้านความมั่นคงและผู้นำท้องถิ่นตามแนวชายแดนได้เข้มงวดตรวจตราและควบคุมแนวชายแดนตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๑.๙ ข้อมูลด้านสาธารณสุข

๑.๙.๑ สถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในพื้นที่ ๙ อำเภอของจังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย

ตารางที่ ๑.๖๙ จำนวนโรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ศูนย์สุขภาพชุมชน จำแนกรายอำเภอ จังหวัดหนองคาย ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

ที่	อำเภอ	โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.)/โรงพยาบาลชุมชน(รพช.)	ขนาด (เตียง)	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.)/แห่ง	ศูนย์สุขภาพชุมชน (ศสช./ศสม./CMU) /แห่ง
๑	เมืองหนองคาย	โรงพยาบาลหนองคาย	๓๔๙	๑๗	๑ (ศสม.รพ.หนองคาย)
๒	ท่าบ่อ	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชท่าบ่อ	๒๐๐	๑๐	๑ (CMU รพร.ท่าบ่อ)
๓	โพนพิสัย	โรงพยาบาลโพนพิสัย	๖๐	๑๕	๑ (ศสช.รพ.โพนพิสัย)
๔	ศรีเชียงใหม่	โรงพยาบาลศรีเชียงใหม่	๓๐	๖	๑ (ศสช.รพ.ศรีเชียงใหม่)
๕	สังคม	โรงพยาบาลสังคม	๓๐	๕	๑ (ศสช.รพ.สังคม)
๖	สระใคร	โรงพยาบาลสระใคร	๓๐	๓	๑ (ศสช.รพ.สระใคร)
๗	เฝ้าไร่	โรงพยาบาลเฝ้าไร่	๓๐	๗	๑ (ศสช.รพ.เฝ้าไร่)
๘	รัตนวาปี	โรงพยาบาลรัตนวาปี	๓๐	๖	๑ (ศสช.รพ.รัตนวาปี)
๙	โพธิ์ตาก	โรงพยาบาลโพธิ์ตาก (เปิดบริการผู้ป่วยนอกและคลินิกพิเศษ) อยู่ระหว่างการก่อสร้างอาคารผู้ป่วยใน	๑๕	๕	๑ (ศสช.รพ.โพธิ์ตาก)
รวม			๗๗๔	๗๔	๙

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย

๑.๙.๒. สถานบริการสาธารณสุขภาคเอกชน ประกอบด้วย

(๑) โรงพยาบาลเอกชน ๓ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลรวมแพทย์ ขนาด ๕๐ เตียง โรงพยาบาลหนองคาย – วัฒนา ขนาด ๑๐๐ เตียง และโรงพยาบาลพิสัยเวช ขนาด ๕๐ เตียง

(๒) คลินิกเวชกรรมและคลินิกเฉพาะทางด้านเวชกรรม ๖๑ แห่ง

(๓) คลินิกทันตกรรม ๑๕ แห่ง

(๔) คลินิกพยาบาลและการผดุงครรภ์ ๖๒ แห่ง

(๕) ร้านขายยาแผนปัจจุบันชั้น ๑ (ขย.๑) ๖๗ แห่ง

(๖) ร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จที่ไม่ใช่ยาอันตราย (ขย.๒) ๒๙ แห่ง

(๗) ร้านขายยาแผนโบราณ (ขยบ.) ๑๖ แห่ง

(๘) ร้านขายยาแผนปัจจุบันเฉพาะยาบรรจุเสร็จสำหรับสัตว์ (ขย.๓) ๙ แห่ง

(๙) สถานที่ผลิตยาแผนโบราณ ๑ แห่ง

๑.๙.๓ สถิติชีพประชาชนจังหวัดหนองคาย พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑ พบว่า พ.ศ. ๒๕๖๑ มีอัตราเกิด ๘.๐๖ ต่อพันประชากร, อัตราตาย ๖.๘๘ ต่อพันประชากร, อัตราเพิ่มของประชากร ร้อยละ ๐.๑๑, อัตราการตายของทารก ๔.๐๔ ต่อพันการเกิดมีชีพ, มารดาตาย ๔๗.๕๒ ต่อแสนการเกิดมีชีพ

ตารางที่ ๑.๗๐ สถิติชีพจังหวัดหนองคาย พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑ เปรียบเทียบสถิติชีพประเทศไทย

สถิติชีพ	หนองคาย			ประเทศ
	พ.ศ. ๒๕๕๙	พ.ศ. ๒๕๖๐	พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๐
๑. อัตราเกิด (ต่อพันประชากร)	๘.๗๓	๘.๕๒	๘.๐๖	๑๑
๒. อัตราตาย (ต่อพันประชากร)	๖.๙๔	๗.๐๑	๖.๘๘	๘
๓. อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	๐.๑๘	๐.๑๕	๐.๑๑	๐.๓๘
๔. อัตราตายทารก (Infant Mortality Rate) (ต่อพันการเกิดมีชีพ)	๕.๕๐	๖.๕๒	๔.๐๔	๑๐
๕. อัตราตายของเด็กอายุ < ๕ปี (ต่อพันการเกิดมีชีพ)	๘.๑๔	๗.๘๗	๖.๖๕	๑๒.๓
๖. อัตรามารดาตาย(ต่อแสนการเกิดมีชีพ)	๐	๒๒.๕๐	๔๗.๕๒	๒๐.๐

ที่มา : ข้อมูลสถิติการเกิด-ตาย จากกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มกราคม - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ : ประชากร ๕๒๒,๑๐๓ คน)

จากตารางที่ ๑.๗๐ พบว่า ปี ๒๕๖๑ อัตราเกิดและอัตราตายมีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้อัตราเพิ่มของประชาชนลดลง เมื่อวิเคราะห์อัตราการตายแล้ว พบว่าอัตราตายมารดามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้แนวทางการดูแลด้านสุขภาพนั้น ต้องมุ่งเน้นที่กลุ่มแม่และเด็ก คุณภาพการฝากครรภ์ ดูแลสุขภาพขณะตั้งครรภ์ การคลอด และหลังคลอด รวมถึงการส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกช่วงวัย

๑.๙.๔. บุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุข จำนวนบุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุข โดยใช้ข้อมูลกำลังคน ๓ สายงานหลักตามกรอบอัตรากำลังปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยคำนวณจากภาระงานของบุคลากรตามสายงานหลัก (FTE : Full Time Equivalent) พบว่า จังหวัดหนองคาย มีจำนวน แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกรไม่เพียงพอในการให้บริการประชาชนในพื้นที่ โดยขาดแคลนแพทย์ จำนวน ๕๓ คน ,ขาดแคลนทันตแพทย์ จำนวน ๒๒ คน, ขาดแคลนเภสัชกร ๒๖ คน มีอัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรจังหวัดหนองคาย ในปี ๒๕๖๒ มีอัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร เท่ากับ ๑:๓,๕๒๘ อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรตามเกณฑ์ข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดของสภาพัฒน์ เท่ากับ ๑: ๒,๙๘๐ (กระทรวงสาธารณสุข,๒๕๕๙ อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร เท่ากับ ๑:๒,๕๖๔)

ตารางที่ ๑.๗๑ อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรจังหวัดหนองคาย ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๒ เปรียบเทียบประเทศ และสภาพัฒน์

ข้อมูล	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	ประเทศ	สภาพัฒน์
อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร	๑:๔,๒๓๐	๑:๓,๗๕๕	๑:๓,๗๕๕	๑:๓,๕๒๘	๑:๒,๕๖๔	๑: ๒,๙๘๐

ที่มา :รายงานประจำปี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๗๑ สรุปได้ว่า อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรจังหวัดหนองคายมีอัตราแพทย์ ๑ คน ต้องดูแลประชาชนจำนวน ๓,๕๒๘ คน ซึ่งเกณฑ์ของสภาพัฒน์กำหนดไว้ที่ ๑ : ๒,๙๘๐ และในภาพของประเทศ ๑ : ๒๕๖๔ จากข้อมูลดังกล่าวจังหวัดหนองคายต้องได้รับจัดสรรแพทย์เพิ่มเติม เพื่อให้การดูแลประชาชนได้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

๑.๙.๕. อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดประชาชนจังหวัดหนองคาย พบว่า เพศหญิงมีอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด (Life Expectancy at Birth: LE) และอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (Health-adjusted life expectancy : HALE)

สูงกว่าเพศชาย และเมื่อเทียบกับค่าของประเทศ พบว่าอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด และอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีของประชาชนจังหวัดหนองคายสูงกว่าค่าของประเทศทั้งเพศชายและเพศหญิง

ตารางที่ ๑.๗๒ อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดและอายุคาดเฉลี่ยการมีสุขภาพดีเมื่อแรกเกิดจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๑

ปี พ.ศ.	อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด (Life Expectancy : LE)		อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีเมื่อแรกเกิด (Health Adjusted Life Expectancy : HALE)	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
๒๕๕๖	๗๒.๓๗	๗๙.๗๑	๖๕.๗๙	๗๑.๗๘
๒๕๕๗	๗๒.๘๗	๗๙.๔๒	๖๖.๒๒	๗๑.๕๖
๒๕๕๘	๗๓.๓๘	๗๘.๙๑	๖๖.๕๘	๗๑.๑๖
๒๕๕๙	๗๐.๐๒	๗๙.๐๒	๖๓.๙๙	๗๑.๓๑
๒๕๖๐	๗๓.๕๙	๘๐.๑๘	๖๖.๗๒	๗๒.๑๖
๒๕๖๑	๗๔.๓๓	๘๐.๑๘	๖๗.๓๒	๗๒.๑๖
ประเทศไทย	๗๒.๒ (LE ๒๕๖๑)	๗๘.๙	๖๔.๓ (HALE ๒๕๕๖)	๖๙.๒

ที่มา : ข้อมูลประชากร จาก กระทรวงมหาดไทย, ข้อมูลการตาย จาก กองยุทธศาสตร์และแผนงานข้อมูลอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด ประเทศไทย, สารประชากร มหาวิทยาลัยมหิดล (ฉบับเดือนมกราคม) ข้อมูลอายุคาดเฉลี่ยการ มีสุขภาพดีเมื่อแรกเกิด ประเทศไทย, สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ (HISO)

๑.๙.๖ ข้อมูลการป่วยและการตายของจังหวัดหนองคาย

(๑) ข้อมูลการป่วยของจังหวัดหนองคาย

- ประเภทผู้ป่วยนอก ประชาชนจังหวัดหนองคายมีสาเหตุการป่วยประเภทผู้ป่วยนอก ลำดับ ๑ โรคระบบไหลเวียนเลือด (โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดหัวใจ หลอดเลือดสมอง) ลำดับ ๒ ด้วยโรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการ และเมตาบอลิซึม (โรคเบาหวาน) ลำดับ ๓ โรคระบบย่อยอาหาร รวมโรคในช่องปาก (แผลกระเพาะอาหารและลำไส้ โรคของตับ โรคนิ่วในถุงน้ำดี โรคในช่องปาก)

ตารางที่ ๑.๗๓ สาเหตุการป่วยประเภทผู้ป่วยนอก ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๑ จังหวัดหนองคาย เปรียบเทียบประเทศ

สาเหตุการป่วย ประเภทผู้ป่วยนอก	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	ประเทศ (๒๕๕๙)
อันดับ ๑	โรคระบบไหลเวียนเลือด	โรคระบบไหลเวียนเลือด	โรคระบบไหลเวียนเลือด	โรคระบบไหลเวียนเลือด
อันดับ ๒	โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการ และเมตาบอลิซึม	โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการ และเมตาบอลิซึม	โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการ และเมตาบอลิซึม	ด้วยโรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการ และเมตาบอลิซึม
อันดับ ๓	โรคระบบกล้ามเนื้อ รวมโครงร่างและเนื้อยึดเสริม	โรคระบบกล้ามเนื้อ รวมโครงร่างและเนื้อยึดเสริม	โรคระบบย่อยอาหาร รวมโรคในช่องปาก	โรคระบบทางเดินหายใจ

ที่มา : รายงานประจำปี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย, สรุปรายงานการป่วย พ.ศ. ๒๕๖๐ กระทรวงสาธารณสุข

ประเภทผู้ป่วยใน สาเหตุการป่วยประเภทผู้ป่วยใน พบว่า อันดับ ๑ ประชาชนส่วนใหญ่ป่วยด้วยโรคเลือดและอวัยวะสร้างเลือดและความผิดปกติบางชนิดที่เกี่ยวกับระบบภูมิคุ้มกัน (โรคโลหิตจาง) รองลงมา คือ โรคเบาหวาน และโรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อโภชนาการและเมตะบอลิซึมอื่น ๆ (โรคเกี่ยวกับต่อมไทรอยด์ ต่อมหมวกไต ผิดปกติเกี่ยวกับฮอร์โมน ท่อรังไข่ อัณฑะ ขาดวิตามิน โรคอ้วน ภาวะโภชนาการผิดปกติ)

ตารางที่ ๑.๗๔ สาเหตุการป่วยประเภทผู้ป่วยใน ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑ จังหวัดหนองคาย เปรียบเทียบประเทศ

สาเหตุการป่วยประเภทผู้ป่วยใน	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	ประเทศ ๒๕๖๐
๑	โรคเลือดและอวัยวะสร้างเลือดและความผิดปกติบางชนิดที่เกี่ยวกับระบบภูมิคุ้มกัน	โรคเลือดและอวัยวะสร้างเลือดและความผิดปกติบางชนิดที่เกี่ยวกับระบบภูมิคุ้มกัน	โรคเลือดและอวัยวะสร้างเลือดและความผิดปกติบางชนิดที่เกี่ยวกับระบบภูมิคุ้มกัน	ผิดปกติเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการและเมตะบอลิกอื่น ๆ (E๑๕-E๓๕, E๕๘-E๖๓, E๖๕, E๖๗-E๘๕, E๘๗-E๙๐)
๒	โรคเบาหวาน	โรคเบาหวาน	โรคเบาหวาน	ความดันโลหิตสูงที่ไม่มีสาเหตุนำ (I๑๐)
๓	โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อโภชนาการและเมตะบอลิซึมอื่น ๆ	โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อโภชนาการและเมตะบอลิซึมอื่น ๆ	โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อโภชนาการและเมตะบอลิซึมอื่น ๆ	เบาหวาน (E๑๐-E๑๔)

ที่มา : รายงานประจำปี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย, สรุปรายงานการป่วย พ.ศ. ๒๕๖๐ กระทรวงสาธารณสุข

(๒) ข้อมูลการตายของจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๗๕ สาเหตุการตาย จังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑ (แยกตามกลุ่มโรค)

สาเหตุการตาย (แยกตามกลุ่มโรค)	๒๕๖๐			๒๕๖๑			ประเทศ ๒๕๖๐		
	ลำดับ	จำนวน	อัตราต่อแสนประชากร	ลำดับ	จำนวน	อัตราต่อแสนประชากร	ลำดับ	จำนวน	อัตราต่อแสนประชากร
เนื้องอก มะเร็งทุกชนิด	๑	๖๒๒	๑๑๙.๑๘	๑	๕๙๖	๑๑๔.๑๕	๑	๗๗,๕๖๖	๑๑๙.๓
โรคระบบไหลเวียนโลหิต	๒	๒๙๗	๕๖.๙๑	๓	๒๙๒	๕๕.๙๓	๒	๖๙,๖๙๙	๑๐๗.๒
โรคระบบประสาท	๓	๒๘๐	๕๓.๖๕	๒	๓๐๘	๕๘.๙๙	๙	๑๑,๙๔๓	๑๘.๔
โรคติดเชื้อและปรสิต	๔	๒๕๘	๔๙.๔๔	๕	๒๓๒	๔๔.๔๔	๓	๓๗,๒๗๑	๕๗.๓
โรคของทางเดินระบบหายใจ	๕	๒๑๗	๔๑.๕๘	๖	๑๙๒	๓๖.๗๗	๕	๔๒,๐๙๒	๖๔.๗
โรคของระบบสืบพันธุ์และทางเดินปัสสาวะ	๖	๑๗๒	๓๒.๙๖	๔	๒๓๖	๔๕.๒๐	๖	๒๔,๑๕๖	๓๗.๒
โรคของต่อมไร้ท่อ โภชนาการและเมตะบอลิซึม	๗	๑๒๙	๒๔.๗๒	๗	๑๒๙	๒๔.๗๑	๘	๑๕,๘๙๑	๒๔.๔
โรคระบบย่อยอาหาร	๘	๑๐๘	๒๐.๖๙	๘	๑๐๙	๒๐.๘๘	๗	๒๐,๔๐๗	๓๑.๔
ภาวะบางอย่างที่เกิดในระยะปริกำเนิด	๙	๒๐	๓.๘๓	-	-	-	-	-	-
โรคของผิวหนังและเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง	๑๐	๖	๑.๑๕	๑๐	๘	๑.๕๓	-	-	-

สาเหตุการตาย (แยกตามกลุ่มโรค)	๒๕๖๐			๒๕๖๑			ประเทศ ๒๕๖๐		
	ลำดับ	จำนวน	อัตราต่อแสนประชากร	ลำดับ	จำนวน	อัตราต่อแสนประชากร	ลำดับ	จำนวน	อัตราต่อแสนประชากร
ความผิดปกติ ความพิการแต่กำเนิด และโครโมโซมผิดปกติ	-	-	-	๙	๑๓	๒.๔๙	-	-	-
สาเหตุการตายภายนอกการป่วย	-	-	-				๔	๓๙,๕๕๘	๖๐.๘
โรคเลือดและอวัยวะสร้างเลือดและความผิดปกติเกี่ยวกับกลไกของภูมิคุ้มกัน	-	-	-				๑๐	๑,๐๔๒	๑.๖

ที่มา : รายงานประจำปี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย, สรุปสถิติที่สำคัญ พ.ศ. ๒๕๖๐ กระทรวงสาธารณสุข

(๓) ข้อมูลการตายจากอุบัติเหตุทางถนน

ตารางที่ ๑.๗๖ จำนวนและอัตราการตายจากอุบัติเหตุทางถนน จังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑ เปรียบเทียบประเทศ

ข้อมูลจำนวนและอัตราการตายจากอุบัติเหตุทางถนนจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑	๒๕๕๙		๒๕๖๐		๒๕๖๑		ประเทศ (๒๕๖๑)	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
อัตราตายจากอุบัติเหตุจราจร	๑๔๙	๒๘.๖๓	๑๘๔๐	๓๕.๒๖	๑๑๗	๒๒.๔๒	๑๒,๓๓๙	๑๘.๙๒

ที่มา : ข้อมูล ๓ ฐาน งานการแพทย์ฉุกเฉิน กลุ่มงานควบคุมโรคไม่ติดต่อฯ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย สถานการณ์และมาตรการการดำเนินงานป้องกันการบาดเจ็บจากการจราจรทางถนน ปี ๒๕๖๒)

จากตารางที่ ๑.๗๖ สรุปได้ว่าอัตราตายด้วยอุบัติเหตุทางถนนปี ๒๕๖๐ มีอัตราตายเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๙ และปี ๒๕๖๑ ลดลงจากปี ๒๕๖๐ เมื่อเทียบกับประเทศพบว่า ปี ๒๕๖๑ จังหวัดหนองคายมีอัตราตายด้วยอุบัติเหตุการจราจรทางถนนสูงกว่าอัตราตายในภาพรวมประเทศ

(๔) ข้อมูลการพัฒนาคุณภาพหน่วยบริการสาธารณสุข

การพัฒนาคุณภาพหน่วยบริการสาธารณสุขระดับโรงพยาบาลและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดเพื่อให้การบริการประชาชนอย่างมีคุณภาพและมีความพึงพอใจต่อบริการที่ได้รับ โดยโรงพยาบาลให้ผ่านการรับรองมาตรฐาน HA (Hospital Accreditation) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลผ่านการรับรองมาตรฐาน รพ.สต.๕ ดาว

ตารางที่ ๑.๗๗ ผลการรับรองมาตรฐานคุณภาพหน่วยบริการตามมาตรฐาน HA , JCI และ รพ.สต. ๕ ดาว

ข้อมูล	๒๕๕๙		๒๕๖๐		๒๕๖๑		ประเทศ (๒๕๖๑)	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
๑.รพ.ผ่านการรับรองมาตรฐาน HA (Hospital Accreditation)								
โรงพยาบาลทั่วไป	๑	๑๐๐ (๑/๑)	๑	๑๐๐ (๑/๑)	๑	๑๐๐ (๑/๑)	๑๖๑	๙๘.๑๗ (๑๖๔/๑๖๑)
โรงพยาบาลชุมชน	๔	๘๐.๐ (๕/๔)	๕	๗๑.๔๓(๗/๕)	๔	๕๐ (๘/๔)	๖๗๑	๙๑.๙๒ (๗๓๐/๖๗๑)

ข้อมูล	๒๕๕๙		๒๕๖๐		๒๕๖๑		ประเทศ (๒๕๖๑)	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
๒.รพ.ผ่านการรับรองมาตรฐาน JCI (Joint Commission International)	๑	๑๖.๖๖ (๖/๑)	๑	๑๒.๕๐(๘/๑)	๑	๑๑.๑๑ (๙/๑)	๔	๐.๔๕ (๘๙๔/๔)
๓.รพ.สต.ผ่านการรับรองมาตรฐาน รพ.สต. ๕ ดาว	-	-	๒๓	๒๗.๐๖(๘๕/๒๓)	๕๔	๖๓.๕๓ (๘๕/๕๔)	๔,๙๘๗	๕๐.๘๖ (๙,๘๐๖/๔,๙๘๗)

ที่มา : รายงานประจำปี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย, Health KPI พ.ศ. ๒๕๖๑: Based line : KPI Template ๒๕๖๒

จากตารางที่ ๑.๗๗ สรุปได้ว่า ด้านการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล กระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้โรงพยาบาลผ่านการรับรองมาตรฐาน HA (Hospital Accreditation) แบ่งเป็นระดับโรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลหนองคายได้รับการรับรองมาตรฐาน HA ระดับโรงพยาบาลชุมชนผ่านการรับรองมาตรฐาน HA ร้อยละ ๕๐ นอกจากนี้โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชท่าบ่อ ได้มีการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลเป็นโรงพยาบาลชุมชนแห่งแรกในประเทศไทยที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน JCI ซึ่งมีโรงพยาบาลรัฐทั่วประเทศผ่านการรับรอง JCI ๔ แห่ง

ด้านการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้ผ่านการรับรองมาตรฐานระดับ ๕ ดาว รพ.สต. ในจังหวัดหนองคายได้รับการรับรองมาตรฐาน ระดับ ๕ ดาว ร้อยละ ๖๓.๕๓

(๕) ข้อมูลความครอบคลุมการมีหลักประกันสุขภาพ

ตารางที่ ๑.๗๘ สิทธิหลักประกันสุขภาพ จังหวัดหนองคายเปรียบเทียบประเทศ ปี ๒๕๖๑

สิทธิประกันสุขภาพ	หนองคาย		ประเทศ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (บัตรทอง)	๔๔๕,๓๘๔	๗๗.๕๙	๔๗,๘๐๓,๐๐๐	๗๒.๑๖
๒. ประกันสังคม	๘๙,๖๐๔	๑๕.๖๑	๑๒,๒๓๘,๐๐๐	๑๘.๔๗
๓. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๒๗,๘๙๕	๔.๗๖	๕,๐๕๓,๐๐๐	๗.๖๓
๔. พนักงานส่วนท้องถิ่น	๔,๙๐๘	๐.๘๖	๖๒๕,๐๐๐	๐.๙๔
๕. สิทธิอื่น ๆ	๖,๖๐๔	๑.๑๕	๔๖๘,๐๐๐	๐.๗๑
๖. ผู้ประกันตนคนพิการ	-	-	๑๙,๐๐๐	๐.๐๓
๗. ผู้ที่ยังไม่ลงทะเบียนสิทธิ	๒๒๙	๐.๐๓	๓๙,๐๐๐	๐.๐๖
รวม	๕๗๔,๐๒๔	๑๐๐	๖๖,๒๔๕,๐๐๐	๑๐๐

ที่มา : รายงานประจำปี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคายรายงานการสร้างระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สปสช. ๒๕๖๑

จากตารางที่ ๑.๗๘ สรุปได้ว่า ความครอบคลุมสิทธิในระบบประกันสุขภาพ ซึ่งประกอบด้วยประชากรผู้มีสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สิทธิประกันสังคม สิทธิสวัสดิการข้าราชการหรือสวัสดิการรักษาพยาบาลอื่นที่รัฐจัดให้มีการลงทะเบียนในระบบประกันสุขภาพจำนวนทั้งสิ้น ๕๗๓,๗๙๕ คน คิดเป็นความครอบคลุมในระบบประกันสุขภาพ ร้อยละ ๙๙.๙๖ (จากประชากร ๕๗๔,๐๒๔ คน) เมื่อเทียบกับภาพรวมประเทศมีความครอบคลุมในระบบประกันสุขภาพ ร้อยละ ๙๙.๙๔ (จากประชากร ๖๖,๒๔๕,๐๐๐ คน)

(๖) ข้อมูลสถานการณ์ด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ

ประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) ใน ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ (มีประชากร ๖๐ ปีขึ้นไปเท่ากับหรือมากกว่า ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป หรือมีประชากร ๖๕ ปีขึ้นไปเท่ากับหรือมากกว่า ร้อยละ ๗ ขึ้นไป) ปี ๒๕๖๑ จังหวัดหนองคายมีผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปร้อยละ ๑๔.๙๖ และมีผู้สูงอายุ ๖๕ ปีขึ้นไปร้อยละ ๙.๙๔ และประเทศไทย มีแนวโน้มจะก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) ในปี ๒๕๖๔ (มีประชากร ๖๐ ปีขึ้นไปเท่ากับหรือมากกว่า ร้อยละ ๒๐ ขึ้นไป หรือมีประชากร ๖๕ ปีขึ้นไปเท่ากับหรือมากกว่า ร้อยละ ๑๔ ขึ้นไป)

ตารางที่ ๑.๗๙ ข้อมูลร้อยละผู้สูงอายุ ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑ เปรียบเทียบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ประเทศ

ข้อมูล	หนองคาย			ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			ประเทศ		
	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
ร้อยละผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป	๑๓.๖๘	๑๔.๓๐	๑๔.๙๖	๑๔.๓๕	๑๔.๙๓	๑๕.๕๔	๑๕.๑๘	๑๕.๗๘	๑๖.๔๒
ร้อยละผู้สูงอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป	๙.๑๑	๙.๕๐	๙.๙๔	๙.๗๕	๑๐.๑๗	๑๐.๕๙	๑๐.๓๑	๑๐.๗๕	๑๑.๒๐

ที่มา : รายงานประจำปี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย, ข้อมูลประชากรทะเบียนราษฎร์กระทรวงมหาดไทย

จากตารางที่ ๑.๗๙ สรุปได้ว่า สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย ได้ดำเนินการตรวจคัดกรองประเมินสภาวะสุขภาพผู้สูงอายุ ในด้านความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (ADL : Activities of Daily Living) และได้จัดกลุ่มสภาวะสุขภาพออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ ติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียง ดังนี้

ตารางที่ ๑.๘๐ ข้อมูลผลการตรวจคัดกรองประเมินสภาวะสุขภาพผู้สูงอายุ ในด้านความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (ADL : Activities of Daily Living) พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อมูล	หนองคาย (๒๕๖๑)			ประเทศ (๒๕๖๑)		
	ติดสังคม	ติดบ้าน	ติดเตียง	ติดสังคม	ติดบ้าน	ติดเตียง
ผลการประเมินสภาวะสุขภาพผู้สูงอายุ ในด้านความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (ADL)	๙๖.๒๙	๓.๒๔	๐.๔๗	๙๖.๔๒	๒.๙๓	๐.๖๓

ที่มา : รายงานประจำปี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๘๐ สรุปได้ว่าสภาวะสุขภาพผู้สูงอายุ ในด้านความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (ADL) พบว่า ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มติดสังคม (ผู้สูงอายุที่พึ่งตนเองได้ ช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชนและสังคมได้) ร้อยละ ๙๖.๒๙ กลุ่มติดบ้าน (ผู้สูงอายุที่ดูแลตนเองได้บ้าง ช่วยเหลือตนเองได้บ้าง) ร้อยละ ๓.๒๔ และกลุ่มติดเตียง (ผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ พิการ หรือทุพพลภาพ) ร้อยละ ๐.๔๗ เมื่อเทียบกับประเทศ พบว่า ผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้านของจังหวัดหนองคายสูงกว่าระดับประเทศ ซึ่งผู้สูงอายุกลุ่มนี้ต้องมีผู้ดูแลและได้รับการดูแลเป็นพิเศษ

(๗) ข้อมูลด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพื่อสุขภาพส่งเสริมการท่องเที่ยวหนองคาย

การพัฒนางานด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เพื่อให้บริการประชาชนด้านการรักษาพยาบาล ส่งเสริมและฟื้นฟูสภาพ มีการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรไว้ใช้ในครัวเรือน และส่งเสริมการปลูกสมุนไพรตามมาตรฐาน GAP เพื่อการผลิตยาสมุนไพร โดยมีสถานที่ผลิตยาสมุนไพร ๑ แห่ง (โรงพยาบาลโพนพิสัย) สามารถผลิตยาสมุนไพรเพื่อใช้ในจังหวัดและได้ส่งเสริมให้โรงพยาบาลจัดบริการการแพทย์แผนไทย นวด อบ ประคบ และพัฒนาการจัดบริการด้านแพทย์แผนไทย โดยโรงพยาบาลสังคมได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒ โรงพยาบาลต้นแบบดีเด่นแห่งชาติด้านการแพทย์แผนไทยการแพทย์พื้นบ้านจากกระทรวงสาธารณสุข และจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการนวดไทย

ให้ได้มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดหนองคาย ในโครงการส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว โดยอบรมการนวดเพื่อสุขภาพแก่ประชาชนที่สนใจกลุ่มแม่บ้าน เพื่อสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ยกระดับมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว

ตารางที่ ๑.๘๑ ผู้ขึ้นทะเบียนนวดเพื่อสุขภาพและจำนวนผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรนวดไทยเพื่อสุขภาพ (๑๕๐ ชม.)

ข้อมูล	ผู้ขึ้นทะเบียนนวดเพื่อสุขภาพ (ราย)	จำนวนผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรนวดไทยเพื่อสุขภาพ (๑๕๐ ชม.)	รายได้เฉลี่ย/เดือน
ผู้ขึ้นทะเบียนนวดเพื่อสุขภาพและจำนวนผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรนวดไทยเพื่อสุขภาพ (๑๕๐ ชม.)	๒๘๓	๙๐	๘,๐๐๐

ที่มา : สรุปผลการพัฒนางานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย

(๘) ข้อมูลด้านการพัฒนางานสาธารณสุขชายแดน

การจัดระบบการเฝ้าระวัง ควบคุมป้องกันโรคในพื้นที่ชายแดน จังหวัดหนองคายได้ดำเนินการตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ (International Health Regulations หรือ IHR) เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization หรือ WHO) เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของโรคและการควบคุมโรคที่อาจเกิดจากภัยสุขภาพ และการเดินทางข้ามประเทศ (ตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ) โรคหรือภัยสุขภาพที่เกิดจากผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสุขภาพของมนุษย์และชีวภาพ (พืชสัตว์, แบคทีเรีย, สารเคมี, หรือรังสี) โดยไม่ให้มีผลกระทบต่อการขนส่งและการค้าระหว่างประเทศ (International traffic and trade) ซึ่งต้องไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชนและอำนาจอธิปไตยของแต่ละประเทศการดำเนินการของจังหวัดหนองคายได้มีการพัฒนาปรับปรุงระบบและการเฝ้าระวังควบคุมโรคให้สามารถตรวจจับประเมินรายงาน และควบคุมโรคภัยสุขภาพ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้านจนถึงระดับประเทศ พัฒนามาตรการการป้องกันและควบคุมโรค ณ ช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศและพัฒนามาตรฐาน งานควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ ณ ช่องทางการเข้าออกระหว่างประเทศ

ตารางที่ ๑.๘๒ ผลการประเมินมาตรฐานกฎอนามัยระหว่างประเทศ (International Health Regulations หรือ IHR) จังหวัดหนองคาย

ที่	ประเด็น	ผลการประเมิน JEE-IHR ๒๕๖๑-๒๕๖๒
๑	ด้านกฎหมาย นโยบายและงบประมาณ	ผ่าน
๒	ด้านการประสานงานกฎอนามัยระหว่างประเทศ	ผ่าน
๓	ด้านการป้องกันการเกิดและแพร่ระบาดของเชื้อจุลชีพดื้อยา	(ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕)
๔	ด้านการป้องกันการเกิดและการแพร่ระบาดของโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน	ผ่าน
๕	ด้านอาหารปลอดภัย	(ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕)
๖	ด้านชีวนิรภัยและความปลอดภัยทางชีวภาพ	(ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕)
๗	ด้านการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	ผ่าน
๘	ด้านการพัฒนาระบบห้องปฏิบัติการ	(ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕)
๙	ด้านการพัฒนาระบบเฝ้าระวังให้ทันเวลา	(ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕)
๑๐	ด้านการพัฒนาระบบการรายงานโรค	ผ่าน

ที่	ประเด็น	ผลการประเมิน JEE-IHR ๒๕๖๑-๒๕๖๒
๑๑	ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข	ผ่าน
๑๒	ด้านการเตรียมความพร้อม	(ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕)
๑๓	ด้านศูนย์ตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข	ผ่าน
๑๔	ด้านการเชื่อมประสานระหว่างภาคส่วนสาธารณสุขและหน่วยงานความมั่นคง	(ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕)
๑๕	ด้านมาตรการช่วยเหลือทางการแพทย์และสาธารณสุข และ การเคลื่อนย้ายกำลังบุคลากร	(ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕)
๑๖	ด้านการสื่อสารความเสี่ยง	(ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕)
๑๗	ด้านการพัฒนาช่องทางเข้าออกประเทศ	ผ่าน
๑๘	ด้านการจัดการภัยด้านสารเคมี	(ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕)
๑๙	ด้านการจัดการภัยด้านกัมมันตรังสีและนิวเคลียร์	(ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕)

ที่มา คู่มือปฏิบัติงานด้านสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ การประเมินผลงานสาธารณสุขรอบที่ ๑/๒๕๖๒

จากตารางที่ ๑.๘๒ สรุปได้ว่า ผลการประเมินมาตรฐานกฎอนามัยระหว่างประเทศ (International Health Regulations หรือ IHR) จังหวัดหนองคาย ผ่านเกณฑ์ ๘ เป้าหมายจาก ๑๙ เป้าหมาย (ร้อยละ ๔๒.๑๑)

๑.๑๐ ข้อมูลด้านด้านแรงงาน

๑.๑๐.๑ สภาพโดยทั่วไปด้านแรงงาน

แรงงาน หมายถึง ทรัพยากรมนุษย์ที่ผ่านการบริหารจัดการจนทำให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติในแนวคิดของวิชาเศรษฐศาสตร์ หมายถึง ความพยายามของมนุษย์หรือการออกแรงในการผลิตและจำหน่ายสินค้าและบริการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและผู้ที่ดำเนินการจะได้รับค่าตอบแทน ตามพจนานุกรมของราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง ประชากรในวัยทำงาน ไม่รวมถึงคนพิการคนวิกลจริต นักเรียน นักศึกษา แม่บ้าน นักบวช ทหาร ผู้ต้องขังและผู้ประกอบกิจการเพื่อหากำไร ความสามารถในการทำงานเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ

สรุปนิยามความหมายของคำว่า แรงงาน จึงหมายถึงที่ทำงานให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจในการผลิตสินค้าหรือบริการโดยอาศัยทั้งกำลังแรงกายและกำลังความคิด แต่ไม่รวมในด้านของความสามารถในการประกอบการของแต่ละบุคคล ในทางเศรษฐศาสตร์การใช้แรงงานจะต้องเป็นการใช้แรงงานที่ได้รับค่าตอบแทนเป็นตัวเงินหรือสิ่งของอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้นส่วนแรงงานที่ไม่ได้รับผลตอบแทนจะไม่ถือว่าเป็นแรงงาน

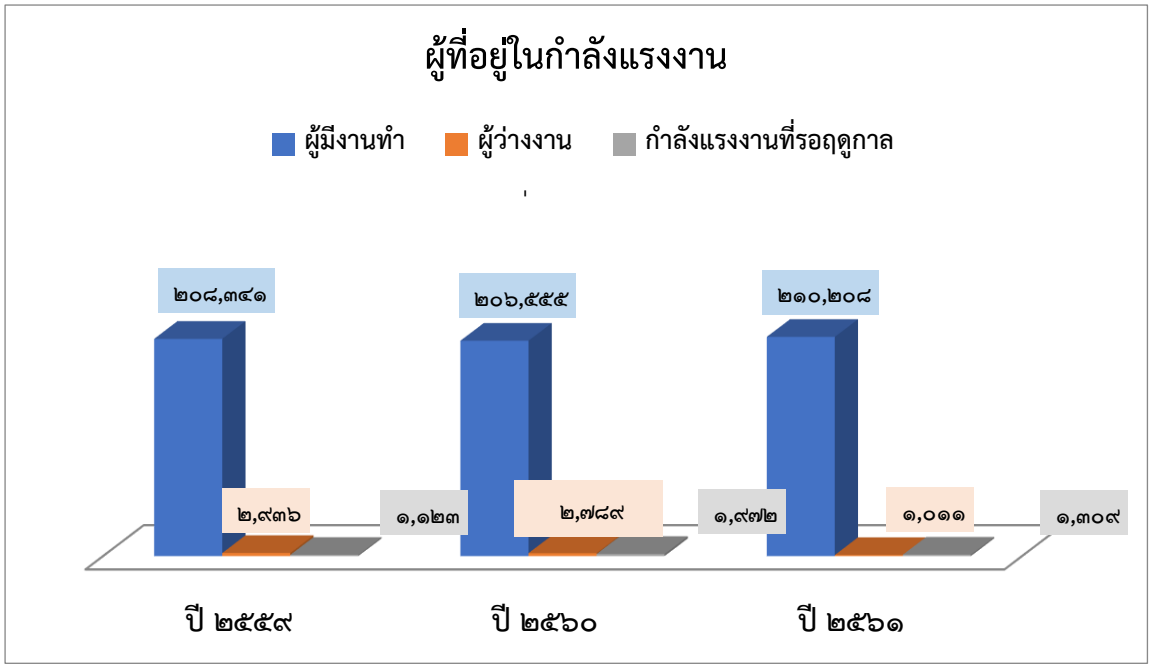
ตารางที่ ๑.๘๓ ประชากรจังหวัดหนองคาย จำแนกตามสถานภาพแรงงาน

สถานภาพแรงงาน	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
ประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป	๓๕๒,๕๑๑	๓๕๒,๘๕๓	๓๕๒,๙๙๔
ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	๒๑๒,๔๐๐	๒๑๑,๓๑๖	๒๑๒,๕๒๘
- ผู้มีงานทำ	๒๐๘,๓๔๑	๒๐๖,๕๕๕	๒๑๐,๒๐๘
- ผู้ว่างงาน	๒,๙๓๖	๒,๗๘๙	๑,๐๑๑
- กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	๑,๑๒๓	๑,๙๗๒	๑,๓๐๙
ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	๑๔๐,๑๑๑	๑๔๑,๕๓๗	๑๔๐,๔๖๖

สถานภาพแรงงาน	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
- ทำงานบ้าน	๕๐,๔๘๑	๔๘,๓๐๑	๔๗,๓๙๐
- เรียนหนังสือ	๒๙,๕๐๔	๒๙,๔๙๗	๓๑,๕๘๔
- อื่น ๆ	๖๐,๑๒๖	๖๓,๗๓๙	๖๑,๔๙๒

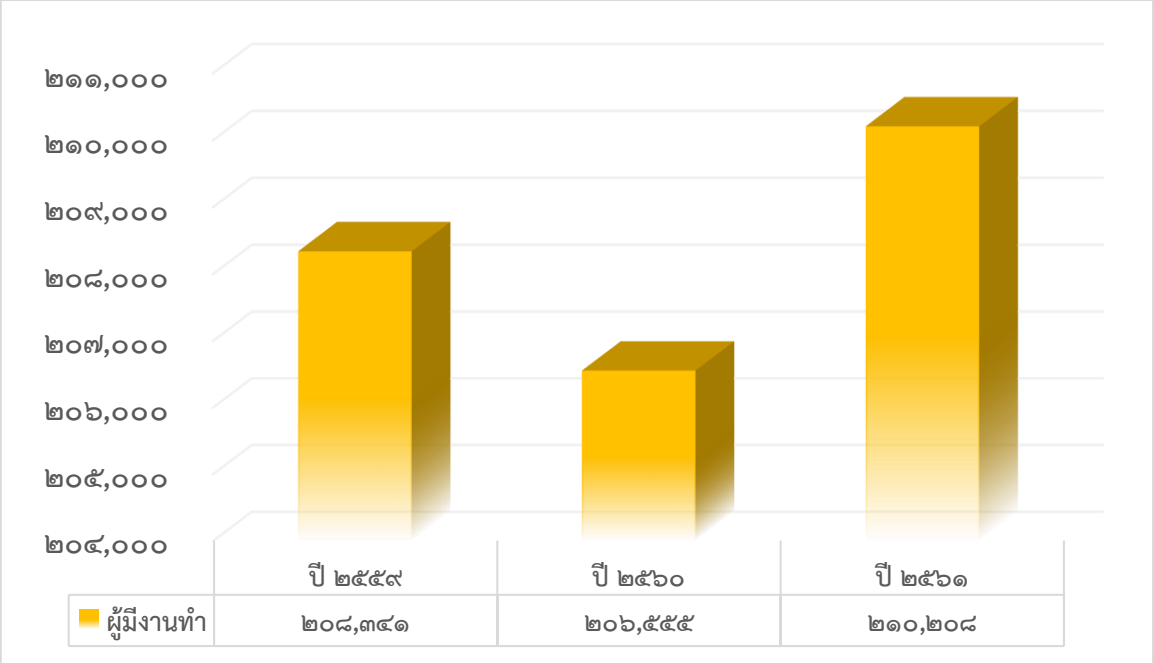
ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย

แผนภูมิที่ ๑.๑๙ ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานในจังหวัดหนองคาย

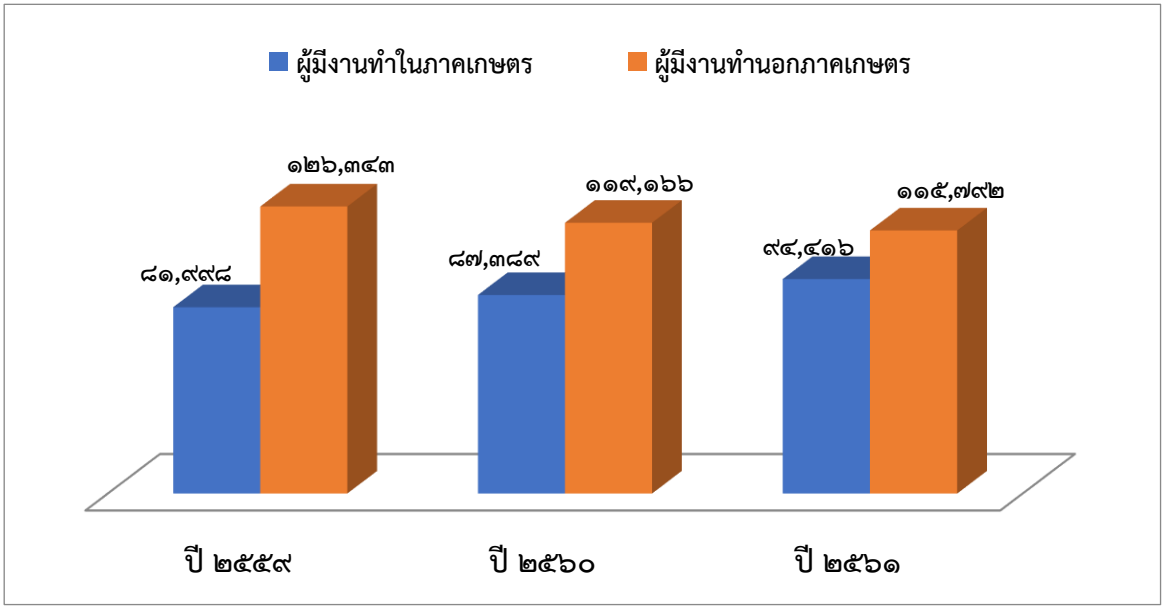

เมื่อพิจารณาแผนภูมิ จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้มีงานทำ ในปี ๒๕๖๑ มากที่สุด จำนวน ๒๑๐,๒๐๘ คน รองลงมา คือ ปี ๒๕๕๙ จำนวน ๒๐๘,๓๔๑ คน และปี ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐๖,๕๕๕ คน ในขณะที่จำนวนผู้ว่างงานมากที่สุด คือ ปี ๒๕๕๙ จำนวน ๒,๙๓๖ คน รองลงมาคือ ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๒,๗๘๙ คน และ ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๐๑๑ คน และกำลังแรงงาน ที่รอฤดูกาลมากที่สุด คือปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๙๗๒ คน รองลงมาคือ ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๓๐๙ คน และปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑,๑๒๓ คน

แผนภูมิที่ ๑.๒๐ ผู้ที่งานทำในจังหวัดหนองคาย

แผนภูมิที่ ๑.๒๑ ผู้มีงานทำจังหวัดหนองคาย จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม

ผู้มีงานทำในภาคเกษตรกรรม พบว่า ในปี ๒๕๖๑ มีมากที่สุด จำนวน ๙๔,๔๑๖ คน รองลงมา คือ ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๘๗,๓๘๙ คน และปี ๒๕๕๙ จำนวน ๘๑,๙๙๘ คน

ส่วนผู้มีงานทำนอกภาคเกษตรกรรม มากที่สุดคือ ปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑๒๖,๓๔๓ คน รองลงมา คือ ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๑๙,๑๖๖คน และปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑๑๕,๗๙๒ คน

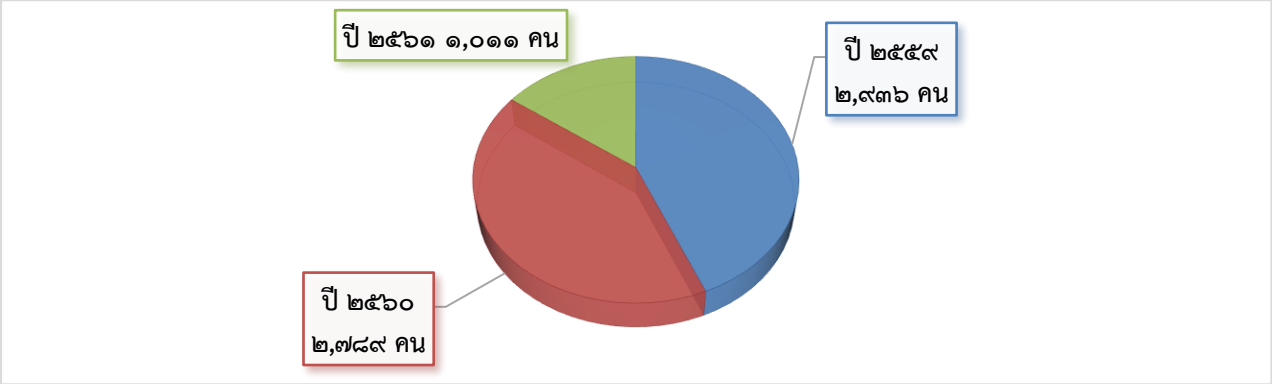
ตารางที่ ๑.๘๔ ผู้มีงานทำจังหวัดหนองคาย จำแนกตามสถานภาพการทำงาน

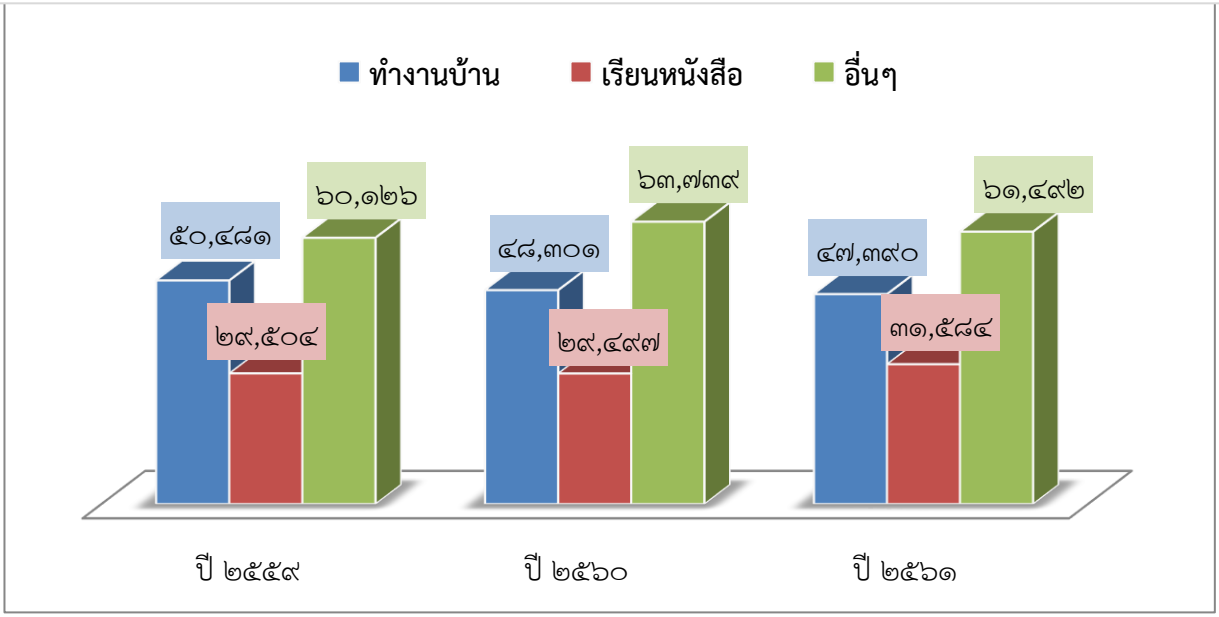
สภาพการทำงาน	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
นายจ้าง	๓,๑๘๑	๒,๕๒๗	๒,๗๓๗
ลูกจ้างรัฐบาล	๓๐,๒๘๔	๓๑,๔๗๑	๒๗,๙๔๒
ลูกจ้างเอกชน	๕๐,๑๑๑	๔๘,๔๗๑	๔๗,๑๔๓
ทำงานส่วนตัว	๘๑,๓๒๗	๗๙,๓๕๗	๘๔,๖๕๔

สภาพการทำงาน	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
ช่วยธุรกิจครัวเรือน โดยไม่ได้รับค่าจ้าง	๔๓,๔๓๘	๔๔,๖๙๙	๔๗,๕๘๙
การรวมกลุ่ม	-	๓๐	๑๔๓
รวม	**๒๐๘,๓๔๑**	**๒๐๖,๕๕๕**	**๒๑๐,๒๐๘**

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย

แผนภูมิที่ ๑.๒๒ ผู้ว่างงานในจังหวัดหนองคาย

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย

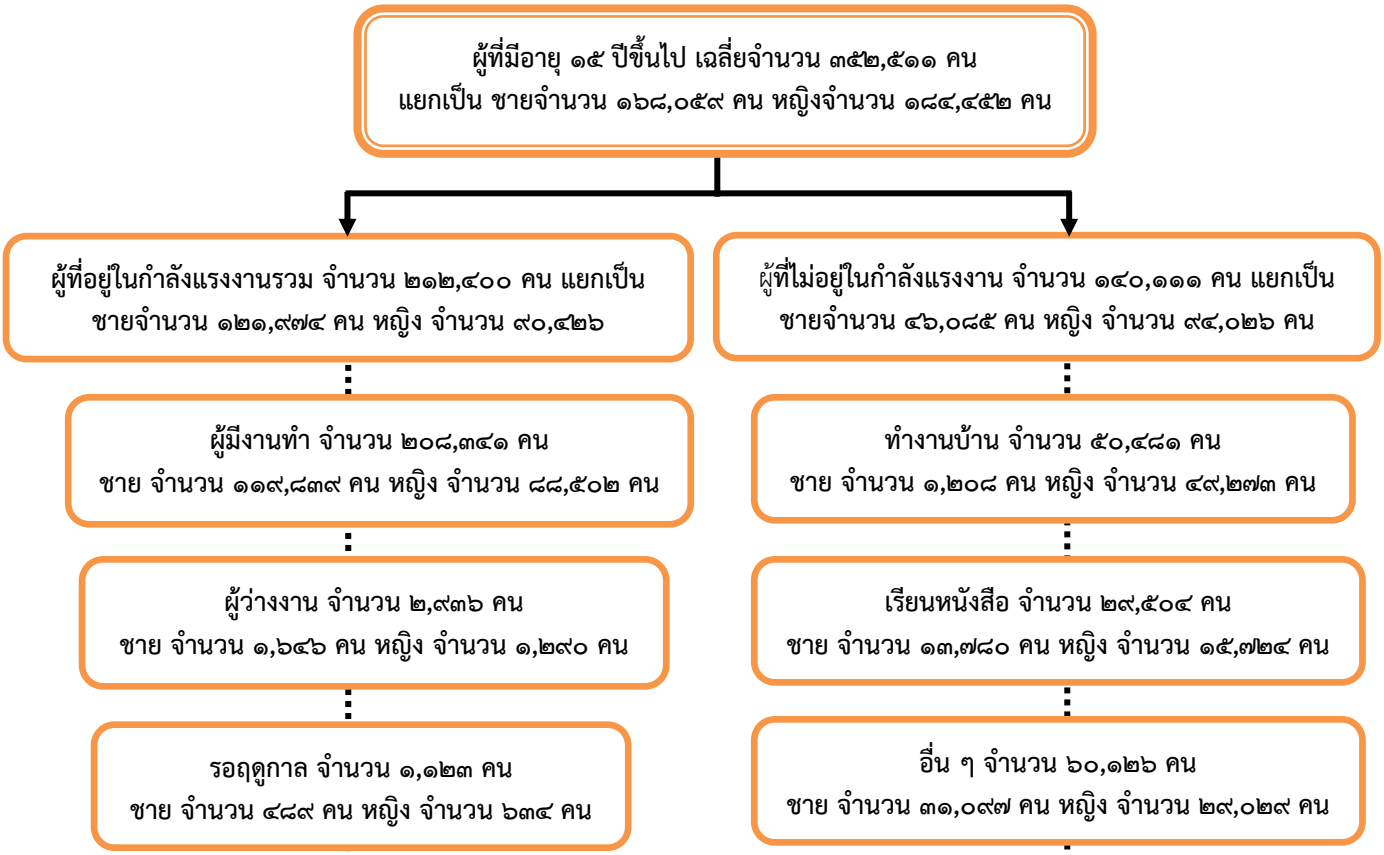
เมื่อพิจารณาผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน แบ่งเป็น ทำงานบ้าน เรียนหนังสือ และอื่น ๆ จำนวนของผู้ทำงานบ้าน ปี ๒๕๕๙ มากที่สุด จำนวน ๕๐,๔๘๑ คน รองลงมาคือ ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๔๘,๓๐๑ คน และ ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๔๗,๓๙๐ คน

จำนวนผู้ที่เรียนหนังสือ มากที่สุด คือ ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๓๑,๕๘๔ คน รองลงมาคือ ปี ๒๕๕๙ จำนวน ๒๙,๕๐๔ คน และปี ๒๕๖๐ จำนวน ๒๙,๔๙๗ คน

และกรณีอื่น ๆ มากที่สุดคือ ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๖๓,๗๓๙ คน รองลงมาคือปี ๒๕๖๑ จำนวน ๖๑,๔๙๒ คน และปี ๒๕๕๙ จำนวน ๖๐,๑๒๖ คน ตามลำดับ

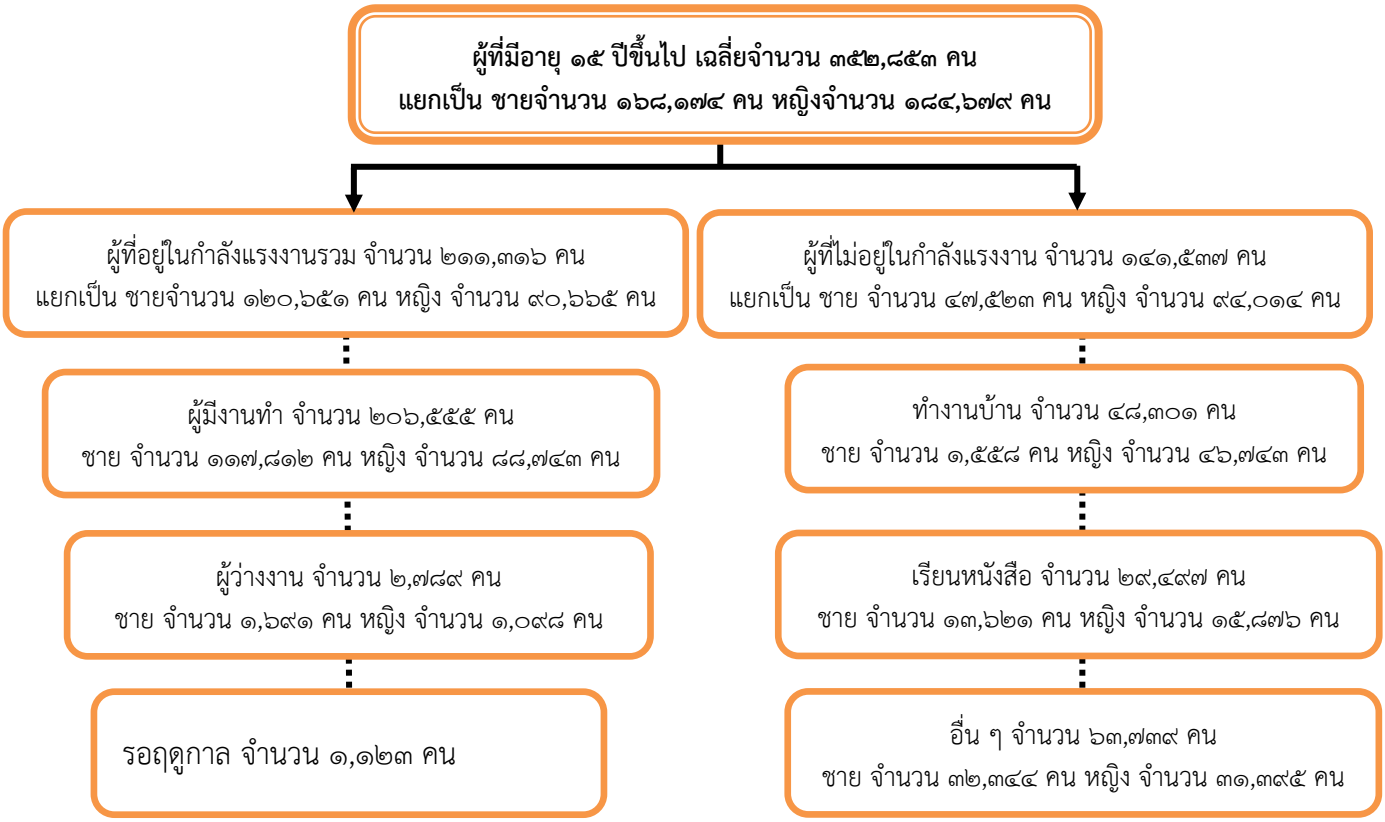
๑.๑๐.๒. โครงสร้างวัยแรงงาน

(๑) โครงสร้างประชากรวัยแรงงานจังหวัดหนองคาย ปี ๒๕๕๙

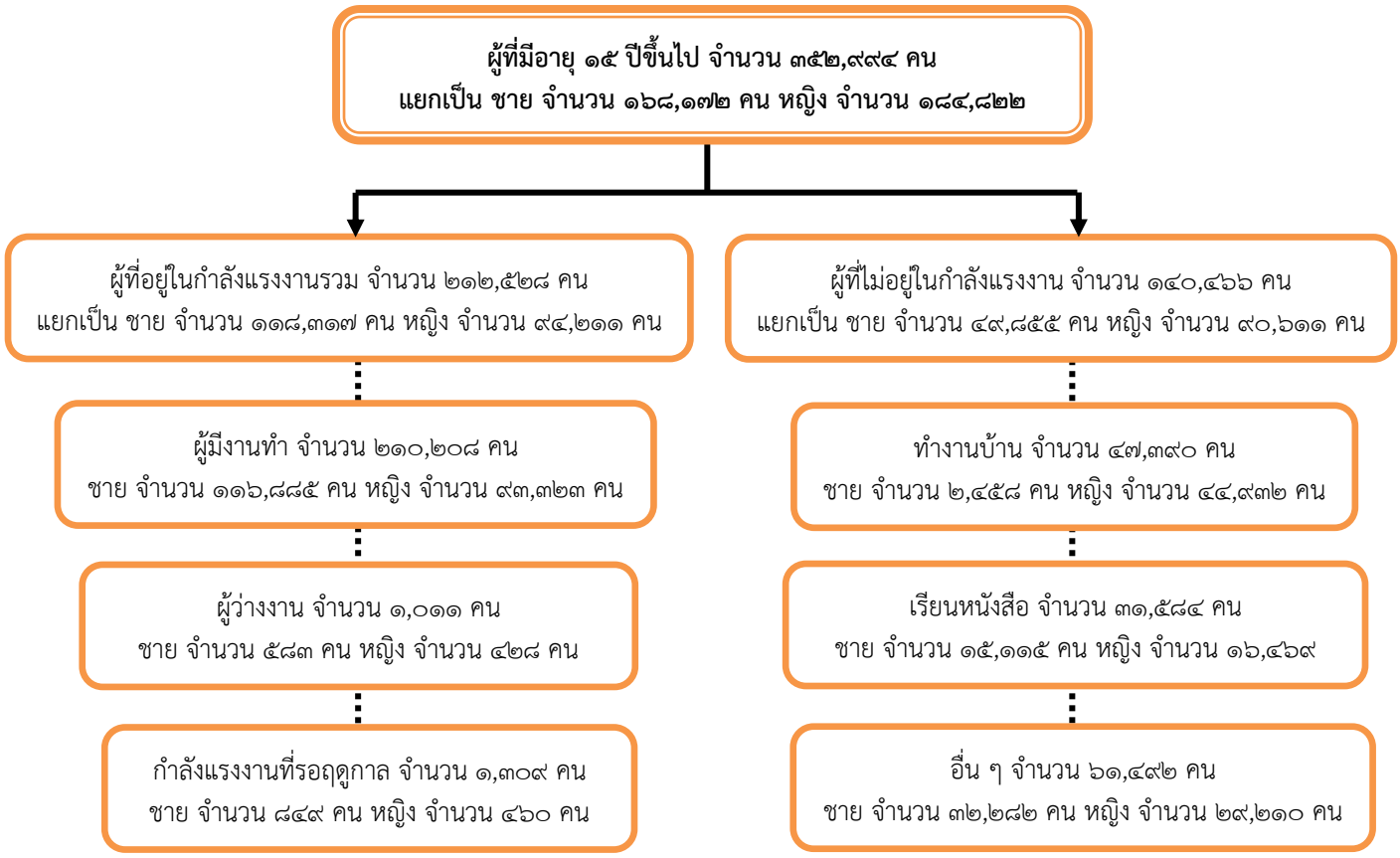

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย

(๒) โครงสร้างประชากรวัยแรงงานจังหวัดหนองคาย ปี ๒๕๖๐

(๓) โครงสร้างประชากรวัยแรงงานจังหวัดหนองคาย ปี ๒๕๖๑

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย

๑.๑๐.๓. ภาวะตลาดแรงงาน

สถานการณ์ด้านแรงงานของจังหวัดหนองคายปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐

ตารางที่ ๑.๘๕ แสดงจำนวนตำแหน่งงานว่างผู้สมัครงาน และการบรรจุงาน

กิจกรรม	จังหวัดหนองคาย			รวม
	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	
ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	๓,๔๙๔	๒,๖๘๐	๑,๔๘๐	๗,๖๕๔
ผู้สมัครงาน (คน)	๓,๑๘๑	๒,๓๔๙	๑,๓๖๓	๖,๘๙๓
การบรรจุงาน (คน)	๒,๗๐๐	๒,๐๒๕	๑,๓๓๐	๖,๐๕๕

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๘๕ สรุปได้ว่า สถานประกอบการแจ้งความต้องการแรงงานผ่านสำนักงานจัดหางานจังหวัดหนองคาย ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๔๘๐ อัตรา มีผู้สมัครงาน ๑,๓๖๓ คน และได้รับการบรรจุงาน ๑,๓๓๐ คน เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๘ พบว่าความต้องการแรงงาน ลดลง ๒,๐๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๖๔ ผู้สมัครงาน ลดลง ๒,๑๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๕๘ การบรรจุงาน ลดลง ๑,๓๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๗๔ และเมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๘ พบว่าความต้องการแรงงาน ลดลง ๑,๒๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๗๘ ผู้สมัครงาน ลดลง ๙๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๙๘ และการบรรจุงาน ลดลง ๖๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๓๒

ตารางที่ ๑.๘๖ แสดงความต้องการแรงงานไทยปี ๒๕๕๘ จำแนกตามประเภทอาชีพและวุฒิการศึกษา

ประเภทอาชีพ	จำแนกตามวุฒิการศึกษาปี ๒๕๕๘						
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช.	ปวส.	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	รวม
๑. ผู้บัญญัติกฎหมายข้าราชการระดับอาวุโส ผู้จัดการ	-	๑๖	๙	๑๗	๑๔	๓๓	๘๙
๒. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	-	๒๐	๒๒	๑๕	๑๐	๕๗	๑๒๔
๓. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	๒	๗๗	๑๐๖	๕๒	๓๖	๕๒	๓๒๕
๔. เสมียนเจ้าหน้าที่	๒	๑๑๓	๑๑๐	๗๓	๕๑	๕๔	๔๐๓
๕. พนักงานบริการพนักงานขายในร้านค้าและตลาด	๗๔	๔๙๘	๑๖๙	๑๕๒	๙๘	๑๐๖	๑,๐๙๗
๖. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง	๔	๔	๑	๑	-	๒	๑๒
๗. ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ	๑๗	๓๒	๖๐	๓๔	๑๙	๑๗	๑๗๙
๘. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงานผู้ควบคุมเครื่องจักรฯ	๖๓	๘๑	๒๗	๒๓	๘	๓	๒๐๕
๙. อาชีพงานพื้นฐาน	๔๐๓	๓๙๘	๑๓๐	๑๒๒	๖	๑	๑,๐๕๙
รวม	**๕๖๕**	**๑,๒๓๙**	**๖๓๔**	**๔๘๙**	**๒๔๒**	**๓๒๕**	**๓,๔๙๔**

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๘๗ แสดงความต้องการจ้างแรงงานไทยปี ๒๕๕๙ จำแนกตามประเภทอาชีพและวุฒิการศึกษา

ประเภทอาชีพ	จำแนกตามวุฒิการศึกษาปี ๒๕๕๙						
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช.	ปวส.	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	รวม
๑. ผู้บัญญัติกฎหมายข้าราชการระดับอาวุโส ผู้จัดการ	-	๒	๑	๔	๓	๓๗	๔๗
๒. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	-	๕	๑๔	๒๕	๑๑	๕๓	๑๐๘
๓. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	๑	๔๐	๔๔	๓๕	๑๖	๔๔	๑๘๐
๔. เสมียนเจ้าหน้าที่	๑	๙๙	๑๔๒	๑๑๓	๒๔	๕๑	๔๓๐
๕. พนักงานบริการพนักงานขายในร้านค้าและตลาด	๕๙	๔๐๙	๑๓๘	๑๔๒	๕๙	๖๙	๘๗๖
๖. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง	๑	๓	๑	๑	-	-	๖
๗. ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ	๑๑	๓๔	๕๔	๕๖	๑๐	๖	๑๗๑
๘. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงานผู้ควบคุมเครื่องจักรฯ	๕๒	๕๘	๑๓	๗	๑	๑	๑๓๒

ประเภทอาชีพ	จำแนกตามวุฒิการศึกษาปี ๒๕๕๙						
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช.	ปวส.	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	รวม
๙. อาชีพงานพื้นฐาน	๑๗๑	๓๗๗	๘๑	๖๕	๒๐	๑๖	๗๓๐
รวม	**๒๙๖**	**๑,๐๒๗**	**๔๘๘**	**๔๔๘**	**๑๔๔**	**๒๗๗**	**๒,๖๘๐**

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๘๘ แสดงความต้องการจ้างแรงงานไทยปี ๒๕๖๐ จำแนกตามประเภทอาชีพและวุฒิการศึกษา

ประเภทอาชีพ	จำแนกตามวุฒิการศึกษาปี ๒๕๖๐						
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช.	ปวส.	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	รวม
๑. ผู้บัญญัติกฎหมายข้าราชการระดับอาวุโสผู้จัดการ	-	๓	-	-	-	๑๔	๑๗
๒. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	-	๑๔	๖	๑๕	๑	๑๙	๕๕
๓. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	๑	๔๗	๒๐	๓๒	๗	๓๗	๑๔๔
๔. เสมียนเจ้าหน้าที่	๑	๖๑	๖๒	๘๘	๑๓	๒๔	๒๔๙
๕. พนักงานบริการพนักงานขายในร้านค้าและตลาด	๓๙	๑๘๗	๕๗	๔๖	๗	๑๑	๓๔๗
๖. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง	-	๑	-	-	-	-	๑
๗. ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ	๓	๑๐	๑๓	๔๘	๑๐	๖	๙๐
๘. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงานผู้ควบคุมเครื่องจักรฯ	๔๒	๓๙	๑๒	๙	-	๑	๑๐๓
๙. อาชีพงานพื้นฐาน	๙๖	๒๘๔	๔๗	๔๔	๒	๑	๔๗๔
รวม	**๑๘๒**	**๖๔๖**	**๒๑๗**	**๒๘๒**	**๔๐**	**๑๑๓**	**๑,๔๘๐**

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๘๘ สรุปได้ว่าผู้สมัครงาน ปี ๒๕๖๐ ที่มาลงทะเบียนกับสำนักงานจัดหางานจังหวัดหนองคาย จำนวน ๑,๓๖๓ คนส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษามากที่สุด จำนวน ๗๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๗๑ รองลงมาคือระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง จำนวน ๓๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๖๐ และระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๘๓ เมื่อพิจารณาตามประเภทอาชีพพบว่า อาชีพพื้นฐานมีจำนวนผู้สมัครงานมากที่สุด ๔๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๓๙ รองลงมาคือ ประเภทอาชีพพนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด จำนวน ๓๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๕๘ อาชีพเสมียน เจ้าหน้าที่ จำนวน ๑๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒๓ เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๘ และปี ๒๕๕๙ พบว่าเกือบทุกอาชีพมีความต้องการแรงงานลดลงทุกอาชีพ

ตารางที่ ๑.๘๙ แสดงจำนวนผู้สมัครงานจำแนกตามประเภทอาชีพ ปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐

ประเภทอาชีพ	ปี๒๕๕๘	ปี๒๕๕๙	ปี๒๕๖๐
๑. ผู้บัญญัติกฎหมายข้าราชการระดับอาวุโสผู้จัดการ	๓๔	๒๒	๘
๒. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	๗๙	๓๗	๓๗
๓. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	๒๘๒	๑๒๕	๑๓๙
๔. เสมียนเจ้าหน้าที่	๒๗๙	๑๙๔	๑๙๔
๕. พนักงานบริการพนักงานขายในร้านค้าและตลาด	๕๒๔	๔๒๙	๓๓๕
๖. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง	๔	๓	๑
๗. ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ	๙๙	๕๙	๖๙
๘. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงานผู้ควบคุมเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	๑๐๗	๘๑	๘๔
๙. อาชีพงานพื้นฐาน	๑,๗๗๓	๑,๓๙๙	๔๙๖
รวม	**๓,๑๘๑**	**๒,๓๔๙**	**๑,๓๖๓**

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๘๙ สรุปได้ว่า ช่วงอายุผู้สมัครงาน ปี ๒๕๖๐ เป็นผู้มีอายุระหว่าง ๑๘-๒๔ ปี มากที่สุด จำนวน ๖๖๑ คน รองลงมาคือช่วงอายุ ๒๕-๒๙ ปี จำนวน ๓๒๙ คน และอายุระหว่าง ๓๐-๓๙ ปี จำนวน ๒๑๘ คน เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๘ พบว่าผู้มีอายุระหว่าง ๑๘-๒๔ ปี ลดลงจำนวน ๓๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๓๙ คน อายุระหว่าง๒๕ - ๒๙ ปี ลดลงจำนวน ๓๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑๑ และอายุระหว่าง ๓๐-๓๙ ปีลดลงจำนวน ๕๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๐๕ และเมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๙ พบว่า ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๑๘-๒๔ ปี ลดลงจำนวน ๑๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓๘ อายุระหว่าง ๒๕-๒๙ ปี ลดลงจำนวน ๑๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๕๔ และอายุระหว่าง ๓๐-๓๙ ปี ลดลงจำนวน ๓๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๔๘

ตารางที่ ๑.๙๐ แสดงจำนวนผู้สมัครงาน ปี ๒๕๕๘ จำแนกตามประเภทอาชีพและวุฒิการศึกษา

ประเภทอาชีพ	จำแนกตามวุฒิการศึกษาปี ๒๕๕๘						
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช.	ปวส.	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	รวม
๑. ผู้บัญญัติกฎหมายข้าราชการระดับอาวุโสผู้จัดการ	-	๖	๗	๘	-	๑๓	๓๔
๒. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	-	๑๓	๙	๒๑	-	๓๖	๗๙
๓. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	๒	๔๑	๗๙	๘๕	๑	๗๔	๒๘๒
๔. เสมียนเจ้าหน้าที่	๖	๔๙	๔๘	๖๓	-	๑๑๓	๒๗๙
๕. พนักงานบริการพนักงานขายในร้านค้าและตลาด	๔๑	๒๒๘	๖๒	๑๑๖	-	๗๗	๕๒๓

ประเภทอาชีพ	จำแนกตามวุฒิการศึกษาปี ๒๕๕๘						
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช.	ปวส.	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	รวม
๖. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง	๒	๒	-	-	-	-	๔
๗. ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ	๒๑	๒๖	๑๘	๓๐	-	๔	๙๙
๘. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงานผู้ควบคุมเครื่องจักรฯ	๔๖	๔๓	๒	๘	-	๘	๑๐๗
๙. อาชีพงานพื้นฐาน	๔๙๖	๗๖๖	๑๗๑	๑๖๒	๔	๑๗๔	๑,๗๗๓
รวม	**๖๑๔**	**๑,๑๗๔**	**๗๙๖**	**๔๙๓**	**๕**	**๔๙๙**	**๓,๑๘๑**

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๙๑ แสดงจำนวนผู้สมัครงาน ปี ๒๕๕๙ จำแนกตามประเภทอาชีพและวุฒิการศึกษา

ประเภทอาชีพ	จำแนกตามวุฒิการศึกษาปี ๒๕๕๙						
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช.	ปวส.	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	รวม
๑. ผู้บัญญัติกฎหมายข้าราชการระดับอาวุโสผู้จัดการ	๑	๕	-	๑	-	๑๕	๒๒
๒. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	-	๖	-	๑๐	-	๒๑	๓๗
๓. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	-	๔๖	๗	๓๐	-	๔๒	๑๒๕
๔. เสมียนเจ้าหน้าที่	๔	๕๖	๒๑	๕๐	๑	๖๒	๑๙๔
๕. พนักงานบริการพนักงานขายในร้านค้าและตลาด	๔๖	๒๒๒	๓๔	๕๔	-	๗๓	๔๒๙
๖. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง	-	๑	๒	-	-	-	๓
๗. ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ	๑๕	๒๑	๔	๑๕	-	๔	๕๙
๘. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงานผู้ควบคุมเครื่องจักรฯ	๓๐	๔๑	๓	๕	-	๒	๘๑
๙. อาชีพงานพื้นฐาน	๓๘๕	๖๙๐	๘๗	๑๒๐	๒	๑๑๕	๑,๓๙๙
รวม	**๔๘๑**	**๑,๐๘๘**	**๑๕๘**	**๒๘๕**	**๓**	**๓๓๔**	**๒,๓๔๙**

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๙๒ แสดงจำนวนผู้สมัครงาน ปี ๒๕๖๐ จำแนกตามประเภทอาชีพและวุฒิการศึกษา

ประเภทอาชีพ	จำแนกตามวุฒิการศึกษาปี ๒๕๖๐						
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช.	ปวส.	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	รวม
๑. ผู้บัญญัติกฎหมายข้าราชการระดับอาวุโสผู้จัดการ	-	๒	-	-	-	๖	๘
๒. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	-	๕	-	๑๔	-	๑๘	๓๗
๓. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	-	๔๓	๕	๖๐	-	๓๑	๑๓๙
๔. เสมียนเจ้าหน้าที่	๑	๗๗	๙	๖๔	-	๔๓	๑๙๔
๕. พนักงานบริการพนักงานขายในร้านค้าและตลาด	๑๘	๑๙๕	๒๓	๖๘	-	๓๑	๓๓๕
๖. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง	-	๑	-	-	-	-	๑
๗. ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ	๒	๑๓	๔	๕๐	-	-	๖๙
๘. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงานผู้ควบคุมเครื่องจักรฯ	๓๓	๔๑	๕	๕	-	-	๘๔
๙. อาชีพงานพื้นฐาน	๗๓	๓๕๕	๑๖	๔๗	-	๕	๔๙๖
รวม	**๑๒๗**	**๗๓๒**	**๖๒**	**๓๐๘**	**-**	**๑๓๔**	**๑,๓๖๓**

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๙๒ การบรรจุงาน ปี ๒๕๖๐ ผู้ที่ได้รับการบรรจุงาน จำนวน ๑,๓๓๐ คน ซึ่งพบว่า อุตสาหกรรมที่มีการบรรจุงาน มากที่สุด คือ หมวดการขายส่ง ขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์ จำนวน ๕๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๕๐ รองลงมาคือ หมวดการผลิต จำนวน ๓๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๕๗ และหมวดที่พักแรมและบริการด้านอาหาร จำนวน ๗๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๔๙ เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๘ พบว่า อุตสาหกรรมการขายส่ง ขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์มีการบรรจุงานลดลง จำนวน ๕๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๔๑ ส่วนหมวดการผลิต มีการบรรจุงานลดลง จำนวน ๔๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๑๓และหมวดที่พักแรมและบริการด้านอาหาร มีการบรรจุงานลดลง จำนวน ๑๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๑๔ และเมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๙ พบว่า อุตสาหกรรมหมวดการขายส่ง การปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์ลดลง จำนวน ๓๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐ ส่วนหมวดการผลิตลดลง จำนวน ๑๐๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๙๓ และหมวดที่พักแรมและบริการด้านอาหารลดลง จำนวน ๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๖๐

ตารางที่ ๑.๙๓ แสดงจำนวนการบรรจุงานปี ๒๕๕๘ จำแนกตามประเภทอาชีพและวุฒิการศึกษา

ประเภทอาชีพ	จำแนกตามวุฒิการศึกษาปี ๒๕๕๘						
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช.	ปวส.	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	รวม
๑. ผู้บัญญัติกฎหมายข้าราชการระดับอาวุโสผู้จัดการ	-	๑๔	๕	๑๓	๑	๓๑	๖๔

ประเภทอาชีพ	จำแนกตามวุฒิการศึกษาปี ๒๕๕๘						
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช.	ปวส.	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	รวม
๒. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	๑	๑๐	๖	๓๖	-	๖๒	๑๑๕
๓. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	-	๓๒	๔๙	๙๘	-	๘๕	๒๖๔
๔. เสมียนเจ้าหน้าที่	๒	๖๓	๔๐	๘๔	-	๙๔	๒๘๓
๕. พนักงานบริการพนักงานขายในร้านค้าและตลาด	๕๘	๓๗๔	๗๔	๑๘๐	-	๑๑๗	๘๐๓
๖. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง	๗	๕	-	๑	-	๒	๑๕
๗. ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ	๑๑	๓๐	๒๕	๕๔	-	๑๓	๑๓๓
๘. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงานผู้ควบคุมเครื่องจักรฯ	๔๒	๕๗	๘	๒๑	-	๘	๑๓๖
๙. อาชีพงานพื้นฐาน	๑๗๗	๕๓๙	๖๐	๖๘	๒	๒๑	๘๘๖
รวม	**๓๑๘**	**๑,๑๒๔**	**๒๖๗**	**๕๕๕**	**๓**	**๔๓๓**	**๒,๗๐๐**

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๙๔ แสดงจำนวนการบรรจุงานปี ๒๕๕๙ จำแนกตามประเภทอาชีพและวุฒิการศึกษา

ประเภทอาชีพ	จำแนกตามวุฒิการศึกษาปี ๒๕๕๙						
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช.	ปวส.	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	รวม
๑. ผู้บัญญัติกฎหมายข้าราชการระดับอาวุโสผู้จัดการ	-	๔	๑	๑๑	-	๓๔	๕๐
๒. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	-	๖	๑	๒๑	-	๒๒	๕๐
๓. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	-	๓๗	๑๒	๖๓	-	๕๘	๑๗๐
๔. เสมียนเจ้าหน้าที่	-	๘๕	๓๐	๑๑๘	๑	๙๕	๓๒๙
๕. พนักงานบริการพนักงานขายในร้านค้าและตลาด	๓๔	๓๓๑	๕๘	๑๓๗	๑	๑๓๑	๖๙๒
๖. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง	-	๕	๑	-	-	-	๖
๗. ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือ	๒	๑๕	๘	๓๒	-	๖	๖๓

ประเภทอาชีพ	จำแนกตามวุฒิการศึกษาปี ๒๕๕๙						
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช.	ปวส.	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	รวม
ในธุรกิจต่าง ๆ							
๘. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงานผู้ควบคุมเครื่องจักรฯ	๒๔	๔๘	๔	๘	๑	๔	๘๙
๙. อาชีพงานพื้นฐาน	๑๐๗	๓๕๖	๒๖	๕๘	๑	๒๘	๕๗๖
รวม	**๑๖๗**	**๘๘๗**	**๑๔๑**	**๔๔๘**	**๔**	**๓๗๘**	**๒,๐๒๕**

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๙๕ แสดงจำนวนการบรรจุงานปี ๒๕๖๐ จำแนกตามประเภทอาชีพและวุฒิการศึกษา

ประเภทอาชีพ	จำแนกตามวุฒิการศึกษาปี ๒๕๖๐						
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช.	ปวส.	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	รวม
๑. ผู้บัญญัติกฎหมายข้าราชการระดับอาวุโสผู้จัดการ	-	๒	-	๒	๑๓	๑	๑๘
๒. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	-	๑๐	๒	๑๙	-	๑๖	๔๗
๓. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	-	๔๑	๗	๔๘	-	๓๙	๑๓๕
๔. เสมียนเจ้าหน้าที่	๑	๘๑	๑๒	๘๖	๑	๔๖	๒๒๗
๕. พนักงานบริการพนักงานขายในร้านค้าและตลาด	๒๑	๑๖๖	๒๘	๖๐	-	๓๔	๓๐๙
๖. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง	-	๑	-	-	-	-	๑
๗. ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ	๑	๑๒	๓	๔๘	-	๓	๖๗
๘. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงานผู้ควบคุมเครื่องจักรฯ	๓๕	๓๖	๕	๒	-	๑	๗๙
๙. อาชีพงานพื้นฐาน	๔๙	๓๑๘	๑๗	๕๓	-	๑๐	๔๔๗
รวม	**๑๐๗**	**๖๖๗**	**๗๔**	**๓๑๘**	**๑๔**	**๑๕๐**	**๑,๓๓๐**

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๙๕ สรุปได้ว่า การไปทำงานต่างประเทศ ปี ๒๕๖๐ มีผู้ลงทะเบียนแจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศ จำนวน ๑,๒๐๖ คน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๘ จำนวน ๑๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๓๐ ส่วนการรับแจ้งการเดินทางไปทำงานต่างประเทศด้วยตนเอง ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๘ จำนวน ๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๔๑ และเมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๙ ลดลง จำนวน ๘๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๒๑ ส่วนการรับแจ้งการเดินทางไปทำงาน

ต่างประเทศ Re-entry-visa เพิ่มขึ้น จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๒ เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๘ และเมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๙ พบว่าเพิ่มขึ้น จำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๗ และเมื่อสรุปในภาพรวมของจังหวัดหนองคาย พบว่า คนหางานชาวจังหวัดหนองคายยังมีความต้องการที่จะเดินทางไปทำงานต่างประเทศเป็นสืบเนื่องมาจากคนหางานให้ความสนใจที่จะเดินทางไปทำงานโดยการจัดส่งของกรมการจัดหางานมากขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วยประเทศอิสราเอล สาธารณรัฐเกาหลี ประเทศญี่ปุ่น และประเทศไต้หวัน

ตารางที่ ๑.๙๖ ข้อมูลการไปทำงานต่างประเทศของคนหางานในจังหวัดหนองคายปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐

การลงทะเบียน/การเดินทาง	จำนวน (คน)		
	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐
- รับแจ้งลงทะเบียนไปทำงานต่างประเทศ	๑,๐๔๖	๑,๕๙๓	๑,๒๐๖
- รับแจ้งการเดินทางไปทำงานด้วยตนเอง	๑๙๔	๒๑๕	๕๔๔
- รับแจ้งการเดินทางไปทำงาน Re-entry-visa	๑,๖๓๓	๑,๕๙๑	๔,๘๕๘
รวม	๒,๘๗๓	๓,๓๙๙	๙,๒๔๘

ที่มา: สถิติจากระบบของสำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศกรมการจัดหางาน

๑.๑๐.๓ แรงงานนอกระบบ

จากผลการสำรวจข้อมูลแรงงานจังหวัดหนองคาย ประจำปี ๒๕๖๑ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าจังหวัดหนองคายมีผู้มีงานทำจำนวนรวมทั้งสิ้น ๒๑๒,๓๒๐ คน แบ่งเป็นแรงงานในระบบ จำนวน ๖๒,๘๐๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๕๘ และเป็นแรงงานนอกระบบ จำนวน ๑๔๙,๕๑๗ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๐.๔๒ ซึ่งแรงงานนอกระบบของจังหวัดหนองคาย แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน ๘๐,๓๖๐ คน และเพศหญิง จำนวน ๖๙,๑๕๘ คน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ ๔๕ - ๔๙ ปี รองลงมาพบว่า อยู่ในช่วงอายุ ๕๕ - ๕๙ ปี ช่วงอายุ ๕๐ – ๕๔ ปี และอายุเกินกว่า ๖๐ ปี ตามลำดับซึ่งแรงงานนอกระบบที่เป็นผู้สูงอายุแล้ว มีจำนวนถึง ๒๐,๐๑๘ คน

หากพิจารณาจากระดับการศึกษาของแรงงานนอกระบบจังหวัดหนองคาย พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา จำนวน ๕๗,๒๖๑ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๘.๓๐ รองลงมา ได้แก่ ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน ๔๒,๙๖๕ คน (ร้อยละ ๒๙.๔๐) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีจำนวน ๒๒,๐๗๗ คน (ร้อยละ ๑๔.๗๗) ซึ่งสอดคล้องกับช่วงอายุของแรงงานนอกระบบจังหวัดหนองคาย

ด้านการประกอบอาชีพของกลุ่มแรงงานนอกระบบของจังหวัดหนองคาย ส่วนใหญ่ยังประกอบอาชีพด้านการเกษตรและประมง เป็นจำนวน ๙๔,๐๐๙ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๒.๘๘ รองลงมา ได้แก่ อาชีพพนักงานบริการ จำนวน ๒๖,๘๓๑ คน (ร้อยละ ๑๗.๙๕) และอาชีพด้านความสามารถทางฝีมือ จำนวน ๑๓,๖๔๙ คน (ร้อยละ ๙.๑๓) ตามลำดับ

และจากการสำรวจกลุ่มแรงงานนอกระบบของจังหวัดหนองคาย ประจำปี ๒๕๖๑ พบว่า แรงงานนอกระบบยังคงประสบปัญหาจากการทำงาน จำนวน ๒๖,๓๕๒ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๗.๖๒ ของแรงงานนอกระบบจังหวัดหนองคาย โดยเป็นเรื่องค่าตอบแทนมากที่สุด จำนวน ๑๔,๙๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๗๕ ของแรงงานนอกระบบที่ประสบปัญหาจากการทำงาน รองลงมา ได้แก่ ปัญหางานหนัก จำนวน ๒,๙๕๘ คน (ร้อยละ ๑๑.๒๒) ปัญหาไม่มีวันหยุด จำนวน ๒,๕๑๑ คน (ร้อยละ ๙.๕๓) และปัญหาไม่มีสวัสดิการ จำนวน ๑,๗๕๐ คน (ร้อยละ ๖.๖๔) ตามลำดับ นอกจากนี้แรงงานนอกระบบจังหวัดหนองคาย ยังประสบปัญหาความไม่ปลอดภัยในการทำงาน จำนวน ๑๖,๕๔๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐๖ ของจำนวนแรงงานนอกระบบจังหวัดหนองคาย ซึ่งปัญหาการได้รับอันตรายต่อระบบหู/ระบบตา และการได้รับสารเคมีเป็นพิษ ยังมีจำนวนสูง และหากพิจารณาจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน พบว่า แรงงานนอกระบบจังหวัดหนองคาย ร้อยละ ๒๐.๕๘ หรือจำนวน ๓๐,๗๗๐

คน ประสบปัญหาจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอิริยาบถในการทำงาน ที่มีจำนวนถึง ๑๘,๒๔๑ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒๘

๑.๑๑ ข้อมูลด้านการศึกษา

แผนการศึกษาแห่งชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ระบุคนไทยต้องเพิ่มจำนวนปีที่ได้รับการศึกษาเป็น ๑๒.๕ ปี หรือประมาณระดับชั้น ม.๖ ปัจจุบันอยู่ที่ ๙.๕๒ ปี หรือประมาณระดับชั้น ม.๓ โดยจังหวัดที่มีปีการศึกษาเฉลี่ยสูงที่สุดคือ กรุงเทพมหานคร เท่ากับ ๑๑.๕๗ ปี ขณะที่จังหวัดหนองคายปีการศึกษาเฉลี่ยของคนจังหวัดหนองคายมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๕๙ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรจังหวัดหนองคาย รวมชายหญิง จำแนกตามกลุ่มอายุได้ดังนี้ กลุ่มอายุ ๑๕ – ๓๙ ปี ปีการศึกษาเฉลี่ยอยู่ที่ ๑๐.๐๖ ปี กลุ่มอายุ ๔๐ – ๕๙ ปี ๆ การศึกษาเฉลี่ยอยู่ที่ ๗.๐๗ ปี กลุ่มอายุ ๑๕ – ๕๙ ปี ๆ การศึกษาเฉลี่ยอยู่ที่ ๘.๕๖ ปี กลุ่มอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ปีการศึกษาเฉลี่ยอยู่ที่ ๗.๗๓ ปี และกลุ่มอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ปีการศึกษาเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๗๓ ปี (ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ) ดังนั้น เป็นหน้าที่ของหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดหนองคาย ที่ต้องผลักดันให้จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น ๑๒.๕ ปี ในปี พ.ศ. ๒๕๗๙

๑.๑๑.๑ ข้อมูลทั่วไปทางด้านการศึกษา

จังหวัดหนองคายมีส่วนราชการ/หน่วยงาน และสถาบันทางการศึกษาที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานและรับผิดชอบทางด้านการศึกษาที่สำคัญ ประกอบด้วย

๑. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองคาย จัดตั้งขึ้นตามประกาศคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มอบหมายและให้มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด รวมทั้งปฏิบัติงานราชการที่เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ของ กศจ. และตามที่ กศจ. มอบหมาย พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุน ดูแล เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มีสถานศึกษาขึ้นตรง ในกำกับดูแล คือสถานศึกษาเอกชน (ในระบบ) ที่เปิดการสอนก่อนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลายในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย รวม ๙ อำเภอ จำนวนโรงเรียน ๒๕ โรงเรียน จำนวนนักเรียน ๙,๒๘๙ คน และ สถานศึกษาเอกชน (นอกระบบ) จำนวน ๑๘ โรงเรียน จำนวนนักเรียน ๕๒๓ คน

๒. หน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๓ หน่วยงาน ดังนี้

๒.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๑ รับผิดชอบกำกับดูแลสถานศึกษาที่เปิดการสอนก่อนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอสระใคร อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอโพธิ์ตาก และอำเภอสังคม มีโรงเรียนในความรับผิดชอบจำนวน ๑๕๙ โรงเรียน จำนวนนักเรียน ๒๒,๓๓๐ คน

๒.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ รับผิดชอบกำกับดูแลสถานศึกษาที่เปิดการสอนก่อนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่อำเภอโพนพิสัย อำเภอรัตนวาปี และอำเภอเฝ้าไร่ มีโรงเรียนในความรับผิดชอบ จำนวน ๑๐๗ โรงเรียน จำนวนนักเรียน ๑๖,๑๗๑ คน

๒.๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๑ รับผิดชอบส่งเสริมสนับสนุนกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย รวม ๙ อำเภอ จำนวนโรงเรียน ๓๑ โรงเรียน จำนวนนักเรียน ๒๑,๐๖๑ คน

๓. ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดหนองคายเปิดสอนระดับเตรียมความพร้อมเด็กพิการตั้งแต่แรกเกิดจนถึงตลอดชีวิต แบ่งเป็น ๕ ประเภท บกพร่องทางการมองเห็น บกพร่องทางการได้ยิน บกพร่องทางสติปัญญา บกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ บกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวนนักเรียนรวมทั้งสิ้น ๒๓๔ คน

๔. หน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ คณะกรรมการการอาชีวศึกษาหนองคาย มีสถานศึกษาในกำกับจำนวน ๑๒ แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษาของรัฐบาล จำนวน ๓ แห่ง และสถานศึกษาของเอกชน จำนวน ๙ แห่ง ดังนี้

๔.๑ สถานศึกษาของรัฐบาล จำนวน ๓ แห่ง

(๑) วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย เปิดสอน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วยหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เปิดสอน ๙ ประเภทวิชา มีนักศึกษา จำนวน ๑,๘๑๙ คน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เปิดสอน ๑๔ ประเภทวิชา มีนักศึกษาจำนวน ๑,๔๐๓ คน และหลักสูตรปริญญาตรี เปิดสอน ๖ สาขาวิชา มีนักศึกษาจำนวน ๒๑๕ คน รวมนักศึกษา จำนวนทั้งสิ้น ๓,๔๓๗ คน

(๒) วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย เปิดสอน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เปิดสอน ๔ ประเภทวิชา มีนักศึกษาจำนวน ๘๑๕ คน และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เปิดสอน ๔ ประเภทวิชา มีนักศึกษาจำนวน ๕๔๑ คน หลักสูตรปริญญาตรี เปิดสอน ๑ สาขาวิชา มีนักศึกษาจำนวน ๑๔๐ คน รวมนักศึกษา จำนวนทั้งสิ้น ๑,๔๙๖ คน

(๓) วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือหนองคาย เปิดสอน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เปิดสอน ๙ ประเภทวิชา มีนักศึกษาจำนวน ๔๑๐ คน และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เปิดสอน ๑๑ ประเภทวิชา มีนักศึกษาจำนวน ๒๓๓ คน หลักสูตรปริญญาตรีเปิดสอน ๑ สาขาวิชา มีนักศึกษาจำนวน ๓๔ คน รวมนักศึกษา จำนวนทั้งสิ้น ๖๗๗ คน

๔.๒ สถานศึกษาของเอกชน จำนวน ๙ แห่ง เปิดสอน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วยหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รวมนักศึกษาจำนวนทั้งสิ้น ๓,๘๗๗ คน

๕. หน่วยงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดหนองคาย มีศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สถานศึกษา) ที่อยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน ๙ แห่ง หน่วยจัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล (กศน.ตำบล) จำนวน ๖๒ ตำบล จัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนนักเรียน ๑๑,๐๐๖ คน

๖. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง คือ

๖.๑ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย เปิดสอนในระดับปริญญาตรีถึงระดับปริญญาเอก โดยมีนักศึกษาทั้งสิ้น ๓,๑๘๔ คน เปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ จำนวน ๑๖ สาขา ได้แก่

- หลักสูตรระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๔ สาขา ประกอบด้วยสาขาวิชาการประมง สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา สาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการท่องเที่ยว สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

- หลักสูตรปริญญาโท จำนวน ๒ สาขา ประกอบด้วย สาขาวิชาการ เป็นผู้ประกอบการและนวัตกรรม และสาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคมอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์

- หลักสูตรระดับปริญญาเอก จำนวน ๑ สาขา ได้แก่ สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคมอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์

๖.๒ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ถึงปริญญาโท โดยมีนักศึกษาทั้งสิ้น จำนวน ๙๒๓ คน เปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ จำนวน ๖ หลักสูตร ได้แก่

- หลักสูตรปริญญาตรี จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรคณะพุทธศาสนา หลักสูตรคณะครุศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศึกษา หลักสูตรคณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ และหลักสูตรคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์

- หลักสูตรปริญญาโท จำนวน ๑ หลักสูตร คือ หลักสูตรพุทธศาสตร์มหาบัณฑิต

๗. หน่วยงานในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดหนองคาย โรงเรียนในสังกัด จำนวน ๑๒ แห่ง เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนนักเรียน รวมทั้งสิ้น ๑,๑๐๙ คน

๘. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ

(๑) องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย มีสถานศึกษาในกำกับ จำนวน ๑ แห่ง คือ โรงเรียนกีฬาจังหวัดหนองคาย จำนวนนักเรียนรวมทั้งสิ้น ๑๓๑ คน

(๒) เทศบาลเมืองหนองคาย มีสถานศึกษาในกำกับ จำนวน ๕ แห่ง คือ โรงเรียนเทศบาล ๑ – ๕ เปิดสอนในระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนนักเรียน รวมทั้งสิ้น ๒,๔๙๐ คน

(๓) เทศบาลอำเภอท่าบ่อ มีสถานศึกษาในกำกับ จำนวน ๑ แห่ง คือ โรงเรียนเทศบาลเมืองท่าบ่อ เปิดสอนในระดับอนุบาลถึงประถมศึกษา จำนวนนักเรียน รวมทั้งสิ้น ๑,๔๖๔ คน

ข้อมูลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ ๑.๙๗ แสดงข้อมูลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ย้อนหลัง ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ - พ.ศ.๒๕๖๑) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

รายการข้อมูล	พ.ศ. ๒๕๕๙	พ.ศ. ๒๕๖๐	พ.ศ. ๒๕๖๑	พัฒนาการ
- ระดับจังหวัด	๔๐.๒๙	๓๗.๖๒	๓๓.๖๒	-๔.๐๐
- ระดับชาติ	๔๒.๓๒	๓๙.๗๙	๓๗.๑๔	-๒.๖๕

ตารางที่ ๑.๙๘ แสดงข้อมูลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ย้อนหลัง ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ - พ.ศ. ๒๕๖๑) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

รายการข้อมูล	พ.ศ. ๒๕๕๙	พ.ศ. ๒๕๖๐	พ.ศ. ๒๕๖๑	พัฒนาการ
- ระดับจังหวัด	๓๓.๔๒	๓๓.๑๗	๓๕.๓๕	+๒.๑๘
- ระดับชาติ	๓๕.๘๐	๓๕.๖๒	๓๗.๕๐	+๑.๘๘

ตารางที่ ๑.๙๙ แสดงข้อมูลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ย้อนหลัง ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ - พ.ศ. ๒๕๖๑) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

รายการข้อมูล	พ.ศ. ๒๕๕๙	พ.ศ. ๒๕๖๐	พ.ศ. ๒๕๖๑	พัฒนาการ
- ระดับหน่วยงาน	๓๑.๘๖	๓๑.๑๔	๓๑.๒๒	+๐.๐๘
- ระดับชาติ	๓๓.๕๘	๓๔.๑๔	๓๕.๐๒	+๐.๘๘

จากตารางที่ ๑.๙๗ – ๑.๙๙ สรุปได้ว่าข้อมูลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ย้อนหลัง ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑) ระดับประถมศึกษาในระดับจังหวัดและระดับชาติลดลงอย่างต่อเนื่อง ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระดับจังหวัดและระดับชาติเพิ่มขึ้น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง คือ ๑) โรงเรียนไม่มีแผนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นรูปธรรม ๒) ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่อง

ตัวชี้วัดที่ต้องรู้/ควรรู้ มาวิเคราะห์วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ๓) การใช้ค่าสถิติของผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้ค่าสถิติทุกฉบับรายสาระการเรียนรู้/รายมาตรฐาน รวมทั้งค่าสถิติรายบุคคล ๔) ครูผู้สอนไม่ได้นำ โครงสร้างข้อสอบ (Test blueprint) เพื่อมาวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายมาตรฐาน

แนวทางการแก้ไขและผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา (ระบุแหล่งงบประมาณ)

๑. หน่วยงานต้นสังกัด ช่วยเหลือแนะนำในการวางแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรูปแบบสังกัด โรงเรียน สพฐ. และโรงเรียนเอกชนตลอดแนว

๒. ศึกษานิเทศก์แนะนำสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องตัวชี้วัดที่ต้องรู้/ควรรู้มาวิเคราะห์วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๓. หน่วยงานต้นสังกัด ช่วยเหลือแนะนำสร้างความเข้าใจในเรื่องการใช้ค่าสถิติของผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้ค่าสถิติทุกฉบับ รายสาระการเรียนรู้/รายมาตรฐาน รวมทั้งค่าสถิติรายบุคคล และภาพรวมโรงเรียน

๔. งบประมาณในการพัฒนาจากหน่วยงานต้นสังกัด

ตารางที่ ๑.๑๐ แสดงข้อมูลการทดสอบการศึกษาระดับชาติการศึกษานอกระบบ (N-Net) ย้อนหลัง ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ - พ.ศ. ๒๕๖๐) ระดับชั้นประถมศึกษา

รายการข้อมูล	พ.ศ. ๒๕๕๘	พ.ศ. ๒๕๕๙	พ.ศ. ๒๕๖๐	พัฒนาการ
- ระดับจังหวัด	๓๔.๗๔	๓๒.๘๒	๓๔.๒๐	+๑.๓๘
- ระดับชาติ	๓๔.๑๙	๓๕.๖๒	๓๔.๗๕	-๐.๘๗

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๑๐๑ แสดงข้อมูลการทดสอบการศึกษาระดับชาติการศึกษานอกระบบ ย้อนหลัง ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ - พ.ศ. ๒๕๖๐) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

รายการข้อมูล	พ.ศ. ๒๕๕๘	พ.ศ. ๒๕๕๙	พ.ศ. ๒๕๖๐	พัฒนาการ
- ระดับจังหวัด	๓๑.๖๕	๓๐.๘๒	๒๘.๔๔	-๒.๓๘
- ระดับชาติ	๓๓.๔๑	๓๒.๓๐	๓๐.๓๓	-๑.๙๗

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ ๑.๑๐๒ แสดงข้อมูลการทดสอบการศึกษาระดับชาติการศึกษานอกระบบ ย้อนหลัง ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

รายการข้อมูล	พ.ศ. ๒๕๕๘	พ.ศ. ๒๕๕๙	พ.ศ. ๒๕๖๐	พัฒนาการ
- ระดับจังหวัด	๒๗.๕๑	๓๓.๙๖	๒๖.๐๑	-๗.๙๕
- ระดับชาติ	๒๗.๙๒	๓๗.๗๖	๒๗.๔๘	-๕.๑๔

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๑๐๐ – ๑.๑๐๒ สรุปได้ว่าข้อมูลการทดสอบระดับชาติการศึกษานอกระบบ ย้อนหลัง ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐) ระดับประถมศึกษา ในระดับจังหวัดและระดับชาติมีค่าเพิ่มและลดระดับมัธยมศึกษาตอนต้น – มัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าลดลงอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง คือ

๑) สถานศึกษาไม่มีแผนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นรูปธรรม ๒) ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องตัวชี้วัดที่ต้องรู้/ควรรู้ มาวิเคราะห์วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ๓) การใช้ค่าสถิติของผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้ค่าสถิติทุกฉบับรายสาระการเรียนรู้ /รายมาตรฐาน รวมทั้งค่าสถิติรายบุคคล ๔) ครูผู้สอนไม่ได้นำ โครงสร้างข้อสอบ (Test blueprint) เพื่อมาวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายมาตรฐาน

แนวทางการแก้ไขและผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา (ระบุแหล่งงบประมาณ)

๑. หน่วยงานต้นสังกัด ช่วยเหลือแนะนำในการวางแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรูปแบบสังกัด กศน. ตลอดแนว

๒. หน่วยงานต้นสังกัดมีการนิเทศแนะนำสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องตัวชี้วัดที่ต้องรู้/ควรรู้ มาวิเคราะห์วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๓. หน่วยงานต้นสังกัด ช่วยเหลือแนะนำสร้างความเข้าใจในเรื่องการใช้ค่าสถิติของผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้ค่าสถิติทุกฉบับ รายสาระการเรียนรู้/รายมาตรฐาน รวมทั้งค่าสถิติรายบุคคล และภาพรวมโรงเรียน

๔. งบประมาณในการพัฒนาจากหน่วยงานต้นสังกัด

ตารางที่ ๑.๑๐๓ แสดงข้อมูลการทดสอบการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา ย้อนหลัง ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐) ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

รายการข้อมูล	พ.ศ. ๒๕๕๘	พ.ศ. ๒๕๕๙	พ.ศ. ๒๕๖๐	พัฒนาการ
- ระดับจังหวัด	๔๒.๕๕	๓๖.๓๕	๓๙.๖๕	+๓.๓๐
- ระดับชาติ	๔๓.๘๓	๓๗.๙๓	๔๑.๖๐	+๖.๙๗

จากตารางที่ ๑.๑๐๓ สรุปได้ว่าข้อมูลการทดสอบระดับชาติด้านอาชีวศึกษา ย้อนหลัง ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เพิ่มขึ้นโดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง คือ๑) สถานศึกษามีแผนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นรูปธรรม ๒) การใช้ค่าสถิติของผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้ค่าสถิติทุกฉบับ รายสาระการเรียนรู้ /รายมาตรฐาน รวมทั้งค่าสถิติรายบุคคล

แนวทางการแก้ไขและผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา (ระบุแหล่งงบประมาณ)

๑. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนัก ช่วยเหลือ แนะนำในการวางแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรูปแบบสังกัด อาชีวศึกษา

๒. ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศก์ ติดตาม แนะนำสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องตัวชี้วัดที่ต้องรู้/ควรรู้ มาวิเคราะห์วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๓. หน่วยงานต้นสังกัด ช่วยเหลือแนะนำสร้างความเข้าใจในเรื่องการใช้ค่าสถิติของผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้ค่าสถิติทุกฉบับ รายสาระการเรียนรู้/รายมาตรฐาน รวมทั้งค่าสถิติรายบุคคล และภาพรวมโรงเรียน

๔. งบประมาณในการพัฒนาจากหน่วยงานต้นสังกัด

๑.๑๒ ข้อมูลเชิงสถิติสำคัญเชิงพื้นที่

๑.๑๒.๑ ข้อมูลตัวชี้วัดระดับการพัฒนา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้กำหนดตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงการพัฒนาจากระดับนโยบายสู่ระดับพื้นที่ และใช้เป็นเครื่องมือที่จะเปรียบเทียบให้เห็นถึงสถานการณ์พัฒนาในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผลการพัฒนาที่เชื่อมโยงจากนโยบายส่วนกลางสู่จังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยได้กำหนดตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดออกเป็น ๔ มิติ ประกอบด้วย (๑) การพัฒนาแบบทั่วถึง จำนวน ๖ ตัวชี้วัด (๒) การเติบโตทางเศรษฐกิจ จำนวน ๖ ตัวชี้วัด (๓) การเติบโตทางเศรษฐกิจสีเขียว จำนวน ๖ ตัวชี้วัด และ

(๔) ประสิทธิภาพของภาครัฐ รวม ๒๔ ตัวชี้วัด และจากการประเมินผลตัวชี้วัดทั้ง ๔ ด้าน รวม ๒๔ ตัวชี้วัด ของจังหวัดหนองคายเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยประเทศ ดังนี้

ตารางที่ ๑.๑๐๔ แสดงตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัด ๔ มิติ

ที่	มิติการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ค่าเฉลี่ยประเทศ	หนองคาย	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยประเทศ	หน่วย
๑	การพัฒนาแบบทั่วถึง	ร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน	๑๐.๔๓	๖.๔๙	ต่ำกว่า	ร้อยละ
		สัมประสิทธิ์ของการกระจายรายได้	๐.๔๑	๐.๔๐๕	ต่ำกว่า	-
		ร้อยละผู้อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน	๑๘.๗๖	๑๗.๐๖	ต่ำกว่า	ร้อยละ
		อัตราส่วนแพทย์ต่อสัดส่วนประชากร	๒,๙๘๐	๓,๕๘๔	สูงกว่า	คน/แพทย์
		จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ ๑๕-๕๙ ปี	๘.๙๐	๘.๔๐	ต่ำกว่า	ปี
		ค่าเฉลี่ยคะแนน O-net ม.๓	๓๔.๙๕	๓๓.๔๓	ต่ำกว่า	คะแนน
๒	การเติบโตทางเศรษฐกิจ	อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในจังหวัด	๑.๗๕	๘.๗๒	สูงกว่า	ร้อยละ
		อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	-๐.๔๑	- ๓.๑๗	สูงกว่า	ร้อยละ
		อัตราการว่างงาน	๐.๗๕	๐.๖๕	ต่ำกว่า	ร้อยละ
		อัตราส่วนหนี้เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน	๖.๖๗	๕.๐๘	ต่ำกว่า	เท่า
		อัตราส่วนการออมเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน	๑๙.๙๗	๙.๑๐	ต่ำกว่า	ร้อยละ
		ผลิตภาพแรงงาน	๑๑๐,๘๙๕	๙๔,๘๒๖	ต่ำกว่า	บาท/คน
๓	การเติบโตทางเศรษฐกิจสีเขียว	อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้จังหวัดในจังหวัด	๐.๑	- ๔.๒๓	ต่ำกว่า	ร้อยละ
		ปริมาณขยะในจังหวัด	๒๔๗,๑๐๕	๑๘๕,๗๘๕	ต่ำกว่า	ต้น
		สัดส่วนการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อยานพาหนะต่อประชากร	๒๘๔	๑๗๐	ต่ำกว่า	ลิตร/คน
		สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคภาคครัวเรือนต่อประชากร	๔๖๔	๓๘๔	ต่ำกว่า	กิโลวัตต์-ชั่วโมง/คน
		สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคที่ไม่ใช่ครัวเรือนต่อ GPP	๗,๒๘๙	๕,๐๒๒	ต่ำกว่า	กิโลวัตต์-ชั่วโมง/คน

ที่	มิติการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ค่าเฉลี่ยประเทศ	หนองคาย	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยประเทศ	หน่วย
		สัดส่วนปริมาณเชื้อเพลิงในภาค อุตสาหกรรมต่อ GPP ภาค อุตสาหกรรม	๑๗๘	๔๓๖	ต่ำกว่า	ลิตร/ล้านบาท
๔	ประสิทธิภาพของภาครัฐ	ร้อยละของสถานพยาบาลที่ได้การรับรองคุณภาพ HA	๗๔.๗๖	๖๖.๖๗	ต่ำกว่า	ร้อยละ
		ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา	๑๕.๗๗	๑๙.๐๘	สูงกว่า	ร้อยละ
		ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้า	๘๘.๔๑	๘๘.๖๐	สูงกว่า	ร้อยละ
		ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงอินเตอร์เน็ต	๓๒.๗๓	๒๒.๒๓	ต่ำกว่า	ร้อยละ
		ร้อยละภาษีท้องถิ่นจัดเก็บต่อรายได้รวมที่ไม่รวมเงินอุดหนุนและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	๑๒.๑๙	๑๑.๗๖	ต่ำกว่า	ร้อยละ
		ความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณ	๙๒.๑๑	๗๖.๕๗	ต่ำกว่า	ร้อยละ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากตารางที่ ๑.๑๐๔ สรุปผลการวิเคราะห์จากตาราง : จากตารางจะเห็นได้ว่ามิติการพัฒนาแบบทั่วถึงมีระดับดีกว่าปีที่ผ่านมาแต่ยังมีปัญหาในส่วนของอัตราแพทย์ต่อประชากร ผู้อยู่ในระดับประกันสังคม และจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยแต่มีแนวโน้มดีขึ้น ส่วนตัวชี้วัดในมิติการพัฒนาอื่นที่อยู่ในระดับต่ำมาก ได้แก่อัตราการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ แต่ปรับตัวดีขึ้นจากปีที่ผ่านมา อัตราการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดปรับตัวลดลง ส่วนการพัฒนาด้านอื่นที่ยังมากกว่าค่ากลางของประเทศ อาทิ การออม สัดส่วนน้ำมันต่อ GDP ภาคอุตสาหกรรมการเข้าถึงอินเตอร์เน็ต และการเบิกจ่ายงบประมาณ เป็นต้น โดยประเด็นที่จังหวัดต้องให้ความสำคัญ คือ

- การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร ส่งเสริมการค้าการลงทุนเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ส่งเสริมการสร้างรายได้ ลดรายจ่าย พัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน และ SME สนับสนุนเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ และเข้าถึงระบบข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยอย่างทั่วถึงส่งเสริมความรู้ด้านการดูแลสุขภาพเชิงป้องกันให้กับประชาชนและขยายระบบประกันสังคมให้ครอบคลุมแรงงานนอกระบบ โดยเฉพาะภาคการเกษตร รวมทั้งส่งเสริมระบบสวัสดิการชุมชนอื่น ๆ

- การอนุรักษ์และเพิ่มพื้นที่ป่า ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีประหยัดพลังงานเพื่อให้ลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง และให้ความสำคัญกับการใช้พลังงานทดแทนในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ จังหวัดหนองคายจะได้นำข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดในแต่ละมิติของการพัฒนา ทั้ง ๔ มิติ ที่จังหวัดมีค่าคะแนนตัวชี้วัดต่ำหรือสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศเฉพาะที่เป็นปัญหาไปประกอบการจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและศักยภาพของพื้นที่เพื่อยกระดับตัวชี้วัดการพัฒนาดังกล่าวให้ใกล้เคียงหรือสูงกว่าค่าเฉลี่ยตัวชี้วัดการพัฒนาระดับประเทศต่อไป

๑.๑๒.๒ ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index – HAI) ปี ๒๕๖๒

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index – HAI) ปี ๒๕๖๒ ขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือประเมินความก้าวหน้าของคนในระดับจังหวัดของประเทศไทย และเผยแพร่ให้จังหวัดต่าง ๆ ได้ทราบถึงลำดับตำแหน่งความก้าวหน้าของคนในจังหวัดของตน พร้อมทั้งจุดเด่นจุดด้อยในการพัฒนาคนของจังหวัด

จังหวัดหนองคาย มีการพัฒนาคนในภาพรวมอยู่ลำดับที่ ๓๗ จาก ๗๗ จังหวัดทั่วประเทศ (ดัชนี HAI = ๐.๖๑๕๑) เนื่องจากการพัฒนาคนด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่มีความก้าวหน้ามาก โดยอยู่ลำดับที่ ๑๓ จาก ๗๗ จังหวัด ประกอบกับด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนก็มีความก้าวหน้าค่อนข้างมาก โดยอยู่ลำดับที่ ๒๙ จาก ๗๗ จังหวัด ทั้งนี้ มีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ ไม่มีประชากรที่ประสบอุทกภัยและภัยแล้ง ครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเองสูง อยู่ลำดับที่ ๑๕ การแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ค่อนข้างน้อย อยู่ลำดับที่ ๑๓ ด้านชีวิตการงาน อยู่ลำดับที่ ๑๙ จาก ๗๗ จังหวัด นอกจากนี้ จังหวัดหนองคายมีจุดเด่นในประเด็นจำนวนอุบัติเหตุบนท้องถนนค่อนข้างน้อย อยู่ลำดับที่ ๑๗ และครัวเรือนที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้านค่อนข้างสูงอยู่ลำดับที่ ๑๖ จาก ๗๗ จังหวัด ในทางกลับกันการพัฒนาคนหลายด้านมีความก้าวหน้าค่อนข้างน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ เช่น ด้านการมีส่วนร่วมด้านการคมนาคมและการสื่อสาร อยู่ลำดับที่ ๖๕ จาก ๗๗ จังหวัด ตามลำดับ มีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ ประชากรที่ใช้สิทธิลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๙ น้อยมากอยู่ลำดับที่ ๗๕ ประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ตน้อยมาก อยู่ลำดับที่ ๕๙ จาก ๗๗ จังหวัด นอกจากนี้จังหวัดหนองคายมีจุดด้อยในประเด็นคะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่ำมากอยู่ลำดับที่ ๖๗ จาก ๗๗ จังหวัด

ตารางที่ ๑.๑๐๕ แสดงข้อมูลของตัวชี้วัดและลำดับที่ตัวชี้วัดของจังหวัดหนองคายเปรียบเทียบกับอีก ๗๖ จังหวัด

ตัวชี้วัด	ข้อมูลปีล่าสุด	ข้อมูลตัวชี้วัด	ลำดับที่ (จาก ๗๗ จังหวัด)
๑. ร้อยละของประชากรที่ใช้สิทธิลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙	๒๕๖๒	๕๔.๓๗	๗๕
๒. ค่าเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (%)	๒๕๖๒	๓๑.๒๑	๖๗
๓. ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงอินเตอร์เน็ต (%)	๒๕๖๒	๔๔.๗๔	๕๙
๔. อัตราการว่างงาน (%)	๒๕๖๒	๐.๔๘	๑๒
๕. ร้อยละของประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือ (%)	๒๕๖๒	๘๕.๑๐	๖๓
๖. ร้อยละของคะแนนสุขภาพจิต (%)	๒๕๕๘	๖๘.๓๘	๕๘
๗. อัตราการทำงานต่ำระดับ (%)	๒๕๖๒	๐.๒๓	๓๔
๘. ร้อยละของครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในท้องถิ่น (%)	๒๕๖๒	๘๐.๑๖	๒๗
๙. จำนวนองค์กรชุมชน (ต่อประชากรแสนคน)	๒๕๖๒	๑๐๖.๔๙	๔๗
๑๐. ร้อยละของประชากรที่เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยใน (%)	๒๕๖๒	๑๑.๑๓	๔๗
๑๑. ร้อยละของหมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดปี (%)	๒๕๖๒	๔๐.๐๗	๖๙
๑๒. ร้อยละของเด็กอายุ ๑๕ – ๑๗ ปี ที่ทำงาน (%)	๒๕๖๒	๗.๑๖	๒๓
๑๓. ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของรายได้หรือค่าสัมประสิทธิ์จีนี (%)	๒๕๖๒	๔๐.๔๖	๒๗
๑๔. รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน (บาท)	๒๕๖๒	๒๑,๑๗๕	๔๒

ตัวชี้วัด	ข้อมูลปีล่าสุด	ข้อมูลตัวชี้วัด	ลำดับที่ (จาก ๗๗ จังหวัด)
๑๕. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป (ปี)	๒๕๖๒	๗.๙๒	๔๒
๑๖. ร้อยละของแรงงานที่มีประกันสังคม (%)	๒๕๖๒	๒๐.๖๙	๕๒
๑๗. ร้อยละของครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเดี่ยว (%)	๒๕๖๒	๒๗.๒๒	๕๑
๑๘. ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว (%)	๒๕๖๒	๗.๔๘	๔๕
๑๙. ร้อยละของประชากรที่พิการ (%)	๒๕๖๒	๒.๘๗	๓๔
๒๐. ร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้สินเพื่อการอุปโภคบริโภค (%)	๒๕๖๒	๓๔.๔๗	๓๒
๒๑. อัตราการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย เนื่องจากการทำงานต่อลูกจ้าง ๑,๐๐๐ คน	๒๕๖๒	๔.๗๗	๑๒
๒๒. ค่าเฉลี่ยเชาวน์ปัญญา (IQ) ของเด็กนักเรียนไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (คะแนน)	๒๕๖๒	๙๙.๕๕	๓๓
๒๓. ร้อยละทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ (% ทารกเกิดมีชีพ)	๒๕๖๒	๙.๖๑	๒๖
๒๔. สัดส่วนประชากรยากจน (%)	๒๕๖๒	๔.๑๑	๑๐
๒๕. สัดส่วนเฉลี่ยการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ตันก๊าซเรือนกระจกต่อคน)	๒๕๖๒	๐.๗๔	๒๕
๒๖. อัตราการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา (%)	๒๕๖๒	๗๙.๖๔	๓๑
๒๗. ร้อยละของครัวเรือนที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน (%)	๒๕๖๒	๙๙.๙๑	๑๖
๒๘. ร้อยละของครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง (%)	๒๕๖๒	๙๒.๐๓	๑๕
๒๙. การแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ (ต่อประชากรแสนคน)	๒๕๖๒	๕๙.๙๕	๑๓
๓๐. จำนวนอุบัติเหตุบนท้องถนน (ต่อประชากรแสนคน)	๒๕๖๒	๓๐.๘๔	๑๗
๓๑. ร้อยละของประชากรที่ประสบอุทกภัย (%)	๒๕๖๒	๐.๐๐	๑ (เท่ากัน ๔๔ จังหวัด)
๓๒. ร้อยละของประชากรที่ประสบภัยแล้ง (%)	๒๕๖๒	๐.๐๐	๑ (เท่ากัน ๔๔ จังหวัด)

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๒๕๖๐

จากตารางที่ ๑.๑๐๕ สรุปได้ว่าจังหวัดหนองคายมีจุดด้อยที่ควรแก้ไขปัญหาและพัฒนาโดยเร่งด่วน จำนวน ๕ เรื่อง คือ (๑) ประชากรที่ใช้สิทธิลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๙ อยู่ในลำดับที่ ๗๕ (๒) คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในลำดับที่ ๖๗ (๓) ประชากรที่เข้าถึงอินเตอร์เน็ตอยู่ในลำดับที่ ๕๙ (๔) ประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือ อยู่ในลำดับที่ ๖๓ และ (๕) จำนวนอุบัติเหตุบนท้องถนนอยู่ในลำดับที่ ๑๗

๑.๑๒.๓ ข้อมูลเศรษฐกิจชุมชนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๑) <u>สินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ OTOP</u> จังหวัดหนองคายมีสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ลงทะเบียนเป็นผู้ผลิต/ผู้ประกอบการไว้ ใน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๗๐๔ กลุ่ม ๑,๒๓๕ ผลิตภัณฑ์ แยกเป็นประเภทได้ดังนี้

◆ ประเภทผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ

๑. ผู้ผลิตชุมชน	จำนวน	๔๘๑	กลุ่ม
๒. ผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	จำนวน	๒๒๑	ราย
๓. ผู้ผลิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	จำนวน	๘	กลุ่ม

◆ ประเภทผลิตภัณฑ์

๑. อาหาร	จำนวน	๕๒๗	ผลิตภัณฑ์
๒. เครื่องดื่ม	จำนวน	๓๗	ผลิตภัณฑ์
๓. ผ้าและเครื่องแต่งกาย	จำนวน	๑๓๗	ผลิตภัณฑ์
๔. ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	จำนวน	๔๔๐	ผลิตภัณฑ์
๕. สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	จำนวน	๙๔	ผลิตภัณฑ์

◆ ประเภทกลุ่มผลิตภัณฑ์

๑. กลุ่มผลิตภัณฑ์ดาวเด่นสู่สากล (A)	จำนวน	๒๔	ผลิตภัณฑ์
๒. กลุ่มผลิตภัณฑ์อนุรักษ์ สร้างคุณค่า (B)	จำนวน	๕๕	ผลิตภัณฑ์
๓. กลุ่มผลิตภัณฑ์พัฒนาสู่การแข่งขัน (C)	จำนวน	๒๑๐	ผลิตภัณฑ์
๔. กลุ่มผลิตภัณฑ์ปรับตัวสู่การพัฒนา (D)	จำนวน	๙๔๖	ผลิตภัณฑ์

<u>การคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ประจำปี ๒๕๖๐</u>

◆ ผลการคัดสรรฯ รวม ๑๕๓ ผลิตภัณฑ์ แบ่งเป็น ๕ ระดับดาว

๑. ระดับ ๑ ดาว	จำนวน	๒๒	ผลิตภัณฑ์
๒. ระดับ ๒ ดาว	จำนวน	๓๖	ผลิตภัณฑ์
๓. ระดับ ๓ ดาว	จำนวน	๓๘	ผลิตภัณฑ์
๔. ระดับ ๔ ดาว	จำนวน	๔๔	ผลิตภัณฑ์
๕. ระดับ ๕ ดาว	จำนวน	๑๓	ผลิตภัณฑ์

สถานการณ์ : ปี ๒๕๖๑ มีผู้ประกอบการ OTOP เพิ่มขึ้นเนื่องจากมีโครงการของรัฐบาลสนับสนุนด้านแหล่งเงินทุน ปัจจัยการผลิต และองค์ความรู้ การเพิ่มช่องทางการตลาด เช่น การดำเนินงานตามรูปแบบกลไกประชารัฐ การส่งเสริมสัมมาชีพระดับชุมชน โครงการตลาดนัดชุมชน และตลาดสีเขียว เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลต่อรายได้ของผู้ประกอบการให้เพิ่มขึ้น ซึ่งคาดว่าจะเติบโตร้อยละ ๑๘ – ๒๐

อย่างไรก็ตามปัญหาที่ผู้ประกอบการกำลังประสบอยู่มีหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ปัญหาด้านแรงงาน ประสิทธิภาพของแรงงานที่มีทักษะฝีมือความรู้และแรงงานระดับฝีมือต่ำ สถานที่ผลิตไม่ได้มาตรฐาน ปัญหาด้านตลาดที่ขาดข้อมูลการตลาดเชิงลึกในเรื่องข้อมูลคู่แข่งขันและข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภคและขาดโอกาสทางการตลาด ปัญหาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ขาดการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีการทำวิจัยและพัฒนาสินค้านวัตกรรมโดยเฉพาะการสร้างความแตกต่างและการสร้างตราสินค้า

แนวทางพัฒนา : สิ่งที่ควรดำเนินการ คือ การวิเคราะห์สถานประกอบการเชิงลึกรายผลิตภัณฑ์พร้อมกับเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาและกำหนดทิศทางธุรกิจ ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาอย่างตรงจุดและเป็นระบบส่งผลให้ผู้ประกอบการมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมสาหรับการแข่งขันในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

กลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ

ประเภทอาหาร ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกป่าฝาง อำเภอเมืองหนองคาย กลุ่มแปรรูปกล้วยสังคมพัฒนา อำเภอสังคม

ประเภทเครื่องดื่ม ได้แก่ กลุ่มผลไม้แปรรูปรัตนวาปี อำเภอรัตนวาปี

ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย ได้แก่ กลุ่มเครื่องหนังรัตนวาปี อำเภอรัตนวาปี นางณิศาชณ บุปฝาสังข์ อำเภอเมืองหนองคาย ร้านมนตรา อำเภอเมืองหนองคาย

ประเภทของใช้ของตกแต่ง ของที่ระลึก ได้แก่ กลุ่มสตรีสหกรณ์จักสานบ้านบกหวาน อำเภอเมืองหนองคาย กลุ่มหัตถกรรมงานไม้ภูมิปัญญาชาวบ้าน อำเภอท่าบ่อ

ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร ได้แก่ นายนิธิโรจน์ ตั้งนิธิอาร์ช อำเภอเมืองหนองคาย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกล้วยหอมทองตำบลวังหลวง อำเภอเฝ้าไร่

ปัจจัยสนับสนุน

ความพร้อมของผู้ประกอบการ ในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น วัสดุ โรงเรือน อุปกรณ์ในการผลิต การเข้าถึงองค์ความรู้และนวัตกรรม บรรจุภัณฑ์จากสถาบันการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ ศักยภาพ โอกาสทางการตลาด การพัฒนากระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์การเข้าถึงแหล่งทุน จากภาครัฐ สถาบันการเงิน โดยปลอดดอกเบี้ยหรือดอกเบี้ยต่ำ รวมถึงการผ่อนปรนเงื่อนไขในการกู้การส่งเสริมการตลาดจากภาครัฐ เช่น งานจำหน่ายสินค้าภายในจังหวัด กลุ่มจังหวัด ภายในประเทศ และตลาดต่างประเทศ

(๒) <u>กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต</u> กรมการพัฒนาชุมชนได้มีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นการรวมตัวของประชาชนเพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยการประหยัดออมเงินไว้เป็นประจำสม่ำเสมอ เรียกว่า“เงินสัจจะ” โดยใช้เงินเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนและให้สมาชิกที่มีความจำเป็นกู้ยืมเงินไปใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพ หรือสวัสดิการของตนเองครอบครัวชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาคน พัฒนาสังคม และพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

จากการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตย้อนหลัง ๔ ปีของจังหวัดหนองคาย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐ มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ทั้งหมด ๑๘๖ กลุ่ม มีสมาชิกทั้งสิ้น จำนวน ๒๓,๗๗๓ คน มีเงินสัจจะสะสมรวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๑๘,๗๔๙,๑๒๒บาท

(๓) <u>หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง</u> จังหวัดหนองคายได้ดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน ๗๒๒ หมู่บ้าน/ชุมชน (ข้อมูลหมู่บ้าน/ชุมชนของที่ทำการปกครองจังหวัดหนองคาย) และได้มีการจัดระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทย แยกตามระดับการประเมิน ๓ ระดับ และแยกเป็นรายอำเภอ ดังนี้

ตารางที่ ๑.๑๐๖ แสดงหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงแยกเป็นรายอำเภอ

ที่	อำเภอ	ผลการจัดระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง				หมายเหตุ
		พออยู่ พอกิน	อยู่ดี กินดี	มั่งมี ศรีสุข	รวมหมู่บ้าน	
๑	เมืองหนองคาย	๑๑๗	๖๑	๓	๑๘๑	ไม่ผ่านการประเมิน ๙ หมู่บ้านในเขตตำบลท่าบ่อ หมู่ที่ ๒,๓,๔,๕,๖,๘,๙,๑๒,๑๓
๒	ท่าบ่อ	๗๘	๙	๔	๙๑	
๓	โพนพิสัย	๑๓๐	๒๖	๓	๑๕๙	
๔	ศรีเชียงใหม่	๒๘	๑๓	๒	๔๓	
๕	เฝ้าไร่	๖๑	๙	๓	๗๓	
๖	สังคม	๒๗	๖	๓	๓๖	
๗	รัตนวาปี	๕๖	๒	๔	๖๒	

ที่	อำเภอ	ผลการจัดระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง				หมายเหตุ
		พออยู่ พอกิน	อยู่ดี กินดี	มั่งมี ศรีสุข	รวมหมู่บ้าน	
๘	สระใคร	๓๖	๔	๑	๔๑	
๙	โพธิ์ตาก	๗	๑๒	๘	๒๗	
	รวม	๕๔๐	๑๔๒	๓๑	๗๑๓	

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดหนองคาย

จากตารางที่ ๑.๑๐๖ สรุปได้ว่าจังหวัดหนองคายได้ดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงภาพรวมทั้งจังหวัด ๗๒๒ หมู่บ้าน/ชุมชน และในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ประเมินจัดระดับหมู่บ้านตามเกณฑ์ชี้วัดของกระทรวงมหาดไทย พบว่าเป็นหมู่บ้านระดับพออยู่ พอกิน จำนวน ๕๔๐ หมู่บ้าน ระดับอยู่ดีกินดี จำนวน ๑๔๒ หมู่บ้านและระดับมั่งมีศรีสุข จำนวน ๓๑ หมู่บ้าน และไม่ผ่านการประเมิน จำนวน ๙ หมู่บ้าน

๑.๑๒.๔ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

จังหวัดหนองคายมีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ รวมทั้งสิ้น ๑๒ โครงการ ดังนี้

(๑) โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหินสิ่ว เป็นโครงการในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗ ลักษณะโครงการเป็นระบบชลประทานขนาดเล็ก ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำและระบบคลองส่งน้ำในเขตพื้นที่ตำบลพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ เพื่อเป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกและอุปโภค-บริโภค โครงการตั้งอยู่ที่บ้านไทยเจริญ ตำบลพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ ปัจจุบัน มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ จำนวน ๒ กลุ่ม สมาชิก ๒๐ คน พื้นที่รับประโยชน์ ๑,๐๐๐ ไร่ ครัวเรือนได้รับประโยชน์ จำนวน ๑๐๐ ครัวเรือน

(๒) โครงการอ่างเก็บน้ำวัดอรัญบรรพต เป็นโครงการในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ ลักษณะโครงการเป็นโครงการชลประทานขนาดเล็ก ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำในบริเวณวัดอรัญบรรพต อำเภอศรีเชียงใหม่ เพื่อเป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับช่วยเหลือในการอุปโภค-บริโภค โครงการตั้งอยู่บ้านหม้อ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่

(๓) โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยทอน (ตอนบน) เป็นโครงการในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ลักษณะโครงการเป็นชลประทานขนาดกลาง ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำและระบบส่งน้ำในเขตพื้นที่อำเภอโพธิ์ตากและอำเภอศรีเชียงใหม่ เพื่อเป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกและอุปโภค/บริโภค โครงการตั้งอยู่บ้านบางกอกน้อย ตำบลด่านศรีสุข อำเภอโพธิ์ตาก ปัจจุบันมีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ จำนวน ๑ กลุ่ม สมาชิก ๗๗ คน พื้นที่รับประโยชน์ ๒,๘๐๐ ไร่ ประชาชนได้รับประโยชน์ จำนวน ๒๓๓ ครัวเรือน

(๔) โครงการฝายห้วยทอน (ตอนล่าง) เป็นโครงการในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๕ ลักษณะโครงการเป็นชลประทานขนาดกลาง ก่อสร้างฝายทดน้ำและระบบส่งน้ำในเขตพื้นที่อำเภอโพธิ์ตาก เพื่อส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกและอุปโภค-บริโภค โครงการตั้งอยู่บ้านสาวแล ตำบลโพธิ์ตาก อำเภอโพธิ์ตาก ปัจจุบันมีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำแล้ว จำนวน ๑ กลุ่ม สมาชิก ๓๐๓ คน พื้นที่รับประโยชน์ ๔,๔๘๐ ไร่ ประชาชนได้รับประโยชน์ จำนวน ๙๙๐ ครัวเรือน

(๕) โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหินแก้ว เป็นโครงการในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕ ลักษณะโครงการเป็นชลประทานขนาดกลาง ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำและระบบส่งน้ำในพื้นที่อำเภอโพธิ์ตากและอำเภอศรีเชียงใหม่ เพื่อเป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกและอุปโภค/บริโภค โครงการตั้งอยู่บ้านดอนขนุน ตำบลด่านศรีสุข อำเภอโพธิ์ตาก ปัจจุบันมีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ จำนวน ๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๑๑ คน พื้นที่รับประโยชน์ ๑,๑๐๐ ไร่ ประชาชนได้รับประโยชน์ จำนวน ๑๔๔ ครัวเรือน

(๖) โครงการฝายห้วยคำมิด เป็นโครงการที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังหลวง อำเภอเฝ้าไร่ได้มีหนังสือขอพระราชทานก่อสร้าง เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ประสบความเดือดร้อนการขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภค/บริโภค และทำการเกษตร และสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาละอองธุลีพระบาทแล้วทรงกระกรุณาโปรดเกล้า ฯรับไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยกรมชลประทานได้อนุมัติงบประมาณก่อสร้าง ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๕๘ จำนวน ๒๗.๓๗ ล้านบาท เป็นชลประทานขนาดเล็ก ก่อสร้างฝ่ายทางระบายน้ำ สำหรับพื้นที่การเกษตร และการอุปโภค/บริโภค โครงการตั้งอยู่บ้านศิลา-ท่าคำบง ตำบลวังหลวง อำเภอเฝ้าไร่ ปัจจุบันมีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ จำนวน ๑ กลุ่ม สมาชิก ๗๒ คน พื้นที่รับประโยชน์ ๖๐๐ ไร่ ประชาชนรับประโยชน์จำนวน ๒๕๓ ครัวเรือน

(๗) โครงการปลูกป่าชัยพัฒนา-แม่ฟ้าหลวง เป็นโครงการในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ รายละเอียดโครงการเป็นการดำเนินการปลูกป่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๘ เนื้อที่ ๕๐๐ ไร่ ดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ มีการให้ความรู้ในการปลูกป่าและบำรุงรักษาป่า โดยในขณะนี้พ้นระยะดูแลแล้ว แต่ยังต้องระวังไฟป่าและการลักลอบตัดไม้ในบริเวณใกล้เคียง

(๘) โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ โรงเรียนอาโอยาม่า ๒ บ้านด่านศรีสุข อำเภอโพธิ์ตาก เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ลักษณะโครงการเป็นโครงการที่มุ่งเน้นให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ทำการเกษตรในโรงเรียนและได้รับประทานอาหารปลอดสารพิษ ทานผัก ผลไม้อย่างน้อยคนละ ๑๐๐ กรัม เนื้อสัตว์ ๘๐ กรัมมีภาวะโภชนาการครบถ้วน โดยปัจจุบันภายในโรงเรียนมีกิจกรรมที่ข้องกับอาหารกลางวัน คือกิจกรรมด้านการปศุสัตว์ การประมง และการปลูกพืชผัก มีนักเรียนเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๓๐๗ คน นักเรียนมีพัฒนาการด้านร่างกายเหมาะสมตามวัยและอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ ๙๕

(๙) โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำทอนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นโครงการในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ลักษณะโครงการ เป็นโครงการฟื้นฟูต้นน้ำและการส่งเสริมพัฒนาอาชีพตามภูมิปัญญาท้องถิ่นและการจัดตั้งเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เขตป่าสงวนแห่งชาติพานพร้าว-แก้งไก่ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอโพธิ์ตาก และอำเภอสังคม ปัจจุบัน มีการฟื้นฟูต้นน้ำแล้ว ๔,๙๐๐ ไร่ ส่งเสริมพัฒนาอาชีพ/ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน จัดตั้งเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒ กลุ่ม ๆ ละ ๘๐ คน รวม ๑๖๐ คน

(๑๐) โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยจังหวัดหนองคายได้ร่วมสนองพระราชดำริตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ได้ผ่านการดำเนินงานมาจนถึงแผนแม่บทระยะ ๕ ปี (ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ – กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙) และกำลังเตรียมเข้าสู่แผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) โดยโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ได้กำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงคำว่า “พันธุกรรมพืช” เป็นคำว่า “ทรัพยากร” ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นต้นไป ทั้งนี้ จังหวัดหนองคายได้ดำเนินงานตามกรอบแนวทางโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ที่ผ่านมาแล้ว ดังนี้

กรอบที่ ๑ กรอบการเรียนรู้ด้านทรัพยากร

- กิจกรรมที่ ๑ ปกปักพันธุกรรมพืช : ดำเนินการโดยศูนย์วิจัยยางหนองคาย บ้านน้ำเปี ตำบลพระบาทนาสิงห์ อำเภอรัตนวาปี บนเนื้อที่ ๑๑๐ ไร่ โดยได้ดำเนินการทำป้ายชื่อพันธุ์ไม้ทำเส้นทางศึกษาพันธุกรรมพืช จัดทำศูนย์ข้อมูลเพื่อเป็นฐานข้อมูลพันธุกรรมพืชในช่วงฤดูแล้งได้ทำแนวกันไฟ

- กิจกรรมที่ ๒ สำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช : ดำเนินการโดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรหนองคาย ตำบลรัตนวาปี อำเภอรัตนวาปี ดำเนินการบนพื้นที่ ๑๕ ไร่ โดยโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชของโครงการส่วนพระองค์ได้มาสำรวจพื้นที่และนำพันธุ์พืชที่จะปลูกในกิจกรรมปลูกรักษาพันธุกรรมพืช เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗ จำนวน ๕ ชนิด

ได้แก่ มะเกี๋ยง ขนุน มะตูม มะเกว๋นและกาน้า ปลูกในป่าธรรมชาติแบบผสมผสาน โดยไม่มีระยะปลูกและบันทึกการเจริญเติบโตและผลผลิต

- กิจกรรมที่ ๓ ปลูกรักษาพันธุกรรมพืช : ดำเนินการโดยสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๖ (อุดรธานี) ณ บริเวณภูค้อ บ้านนาบอน หมู่ ๘ ตำบลนางิ้ว อำเภอสังคม โดยจังหวัดหนองคายได้น้อมเกล้าสนองพระราชดำริ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ และมีการปลูกพันธุกรรมพืชนำเข้าจากประเทศจีน พ.ศ. ๒๕๓๘ ชนิดพันธุกรรมได้นำพันธุกรรมพืชนำเข้ามาจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๑,๕๐๐ ต้น ประกอบด้วย ก่อเกาลัดจีน จำนวน ๖๐๐ ต้น สมอจีน กาน้า หนำเลี๊ยบ จำนวน ๒๐๐ ต้น แปะก๊วย จำนวน ๒๐๐ ต้น พุทราจีน จำนวน ๕๐๐ ต้น โดยปลูกในเนื้อที่ ๕๐๐ ไร่ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าพานพร้าวและป่าแก้งไก่ ซึ่งได้รับอนุมัติจากกรมป่าไม้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยอำเภอสังคมเป็นผู้ดูแลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคายสนับสนุนงบประมาณในการจ้างเจ้าหน้าที่ดูแลและรักษาแปลงปลูก

กรอบที่ ๒ กรอบการใช้ประโยชน์

- กิจกรรมที่ ๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช : ดำเนินการโดยศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯหนองคาย ตำบลเหล่าต่างคำ อำเภอโพนพิสัย โดยได้จัดทำแปลงรวบรวมพันธ์ไม้ย้อมสีธรรมชาติที่มีในพื้นที่และปลูกเพิ่ม จำนวน ๑๐๗ ชนิด จำนวน ๔ ไร่ ดูแลบำรุงรักษาสกัดสี ศึกษาวิธีการนำสีมาใช้ประโยชน์และทำตัวอย่างสีและได้จัดทำแปลงรวบรวมพันธุ์หม่อนเพื่อการอนุรักษ์และบำรุงรักษาให้ตรงสายพันธ์ มิให้สูญหาย

กรอบที่ ๓ กรอบการสร้างจิตสำนึก

- กิจกรรมที่ ๗ สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช : จังหวัดหนองคายได้ดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนโดยมีสถาบันการศึกษาได้ยื่นสมัครเข้าร่วมโครงการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน จำนวน ๑๐๒ แห่ง รอรับการตอบรับการเป็นสมาชิก จำนวน ๔๖ แห่ง (ได้รับป้ายและเกียรติบัตร ๑ แล้ว จำนวน ๔ แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนชุมชนโพนสา โรงเรียนโคกคอนวิทยาคม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๗ และเกียรติบัตร ๒ แล้ว จำนวน ๑ แห่ง คือ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๗)

- กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช : ดำเนินการโดยจังหวัดหนองคายและสำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่นแล้ว จำนวน ๕๙ แห่ง รอการตอบรับเข้าเป็นสมาชิก จำนวน ๙ แห่ง ได้รับเกียรติบัตรแล้ว จำนวน ๑ แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธบาท

นอกจากนี้ จังหวัดหนองคายยังได้สนับสนุนงบประมาณเพื่อขยายผลการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนี้

สนับสนุนงบประมาณให้โงเรียนโคกคอนวิทยาคม ตำบลโคกคอน อำเภอท่าบ่อ จำนวน ๑๓๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นบาทถ้วน) เพื่อดำเนินขยายผลสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนเพิ่มมากขึ้นสนับสนุนงบประมาณให้โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๗ อำเภอโพนพิสัย ดำเนินการขยายผลสวนพฤกศาสตร์โรงเรียนและสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนเพิ่มมากขึ้น สนับสนุนงบประมาณให้โรงเรียนโพนสา ตำบลโพนสา อำเภอท่าบ่อ จำนวน ๑๒๐,๐๐๐ บาท เพื่อดำเนินการขยายผลสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนเพิ่มมากขึ้น

ที่มา : สำนักงานจังหวัดหนองคาย (ณ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐)

๑.๑๓ ข้อมูลผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ รอบ ๓ ปีที่ผ่านมา

๑.๑๓.๑ ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

(๑) การจัดสรรงบประมาณ : จังหวัดหนองคายได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ใน ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน ๘ โครงการ งบประมาณ ๑๕๗,๖๕๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งร้อยห้าสิบเจ็ดล้านหกแสนห้าหมื่นหนึ่งพันบาทถ้วน) ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและการบริการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน ๔ โครงการ งบประมาณ ๑๑๖,๗๘๓,๐๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๐๗)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาคนชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำนวน ๑ โครงการ งบประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๖.๓๔)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมเกษตรยั่งยืน จำนวน ๑ โครงการ งบประมาณ ๒๑,๘๖๘,๐๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๗)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข (ไม่ได้รับการจัดสรร)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล จำนวน ๑ โครงการ งบประมาณ ๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๑)

(๒) การเบิกจ่ายงบประมาณ (รวมเงินเหลือจ่ายที่เปลี่ยนหมวดรายจ่ายหลังได้รับจัดสรรแล้ว)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและการบริการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน ๔ โครงการ งบประมาณ ๑๑๗,๖๐๔,๖๓๐ บาท ก่อหนี้ผูกพัน ๑๑๗,๖๐๔,๖๓๐ บาท เบิกจ่ายเสร็จเรียบร้อยแล้ว เป็นเงิน ๑๑๗,๖๐๔,๖๓๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาคน ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำนวน ๑ โครงการ งบประมาณ ๙,๙๗๕,๖๗๑.๒๐ บาท ก่อหนี้ผูกพัน ๙,๙๗๕,๖๗๑.๒๐ บาท เบิกจ่ายเสร็จเรียบร้อยแล้ว คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมเกษตรยั่งยืน จำนวน ๒ โครงการ งบประมาณ ๑๗,๙๒๔,๕๓๐.๐๔ บาท ก่อหนี้ผูกพัน ๑๗,๙๒๔,๕๓๐.๐๔ บาท เบิกจ่ายเสร็จเรียบร้อยแล้ว เป็นเงิน ๑๗,๙๒๔,๕๓๐.๐๔ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข (ไม่ได้รับการจัดสรร)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล จำนวน ๑ โครงการ งบประมาณ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท เบิกจ่ายเสร็จเรียบร้อยแล้ว คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

สรุปภาพรวม : จังหวัดได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๕๗,๖๕๑,๐๐๐ บาท ก่อหนี้ผูกพัน ๑๕๗,๕๐๔,๘๓๑.๒๔ บาท (เงินเหลือจ่าย ๑๔๖,๑๖๘.๗๖ บาท) เบิกจ่ายเสร็จเรียบร้อยแล้ว เป็นเงิน ๑๕๗,๕๐๔,๘๓๑.๒๔ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

(๓) ผลการการดำเนินงาน

ตารางที่ ๑.๑๐๗ ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

ประเด็นยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ผลการดำเนินงาน	
			ผลผลิต	ผลลัพธ์
๑. ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและการบริการมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน	๔	๑๑๗,๖๐๔,๖๓๐	- ถนนในชนบทได้รับการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อการเกษตรและการท่องเที่ยว จำนวน ๕ เส้นทาง - สถานที่ท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาและปรับปรุงให้มีความสวยงาม จำนวน ๖ แห่ง	- ประชาชนได้รับความสะดวกในการขนส่งสินค้าเกษตรและการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว - สร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชนเพิ่มขึ้น - นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่เพิ่มขึ้น - สร้างงาน สร้างรายได้

ประเด็นยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ผลการดำเนินงาน	
			ผลผลิต	ผลลัพธ์
				ให้กับประชาชนเพิ่มขึ้น
๒. พัฒนาคน ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่	๑	๙,๙๗๕,๖๗๑.๒๐	- พื้นที่ป่าได้รับการพัฒนาและฟื้นฟู จำนวน ๑,๒๐๐ ไร่	- พื้นที่ป่ามีความอุดมสมบูรณ์ มีระบบนิเวศน์ที่ดีและเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าและพันธุ์พืชนานาชนิดอย่างยั่งยืน
๓. ส่งเสริมการเกษตรยั่งยืน	๒	๑๗,๙๒๔,๕๓๐.๐๔	- พื้นที่สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าและศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอพียง จำนวน ๒ ตำบล ได้รับการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและปศุสัตว์ จำนวน ๖ แห่ง	- ประชาชนมีน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภค/บริโภค ตลอดปี - สร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชนเพิ่มมากขึ้น
๔. เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข	-	ไม่ได้รับการจัดสรร	-	-
๕.พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล	๑	๑๒,๐๐๐,๐๐๐	- การพัฒนาช่องทางการพัฒนาจังหวัดและการให้บริการประชาชน	- ประชาชนมีความพึงพอใจในงานบริการของจังหวัดเพิ่มขึ้น
รวม	๘	๑๕๗,๕๐๔,๘๓๑.๒๔	หนองคาย “เกษตรอุตสาหกรรมวัฒนธรรม รุ่งเรือง เมืองท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง”	

ที่มา : สำนักงานจังหวัดหนองคาย (ข้อมูล ณ ธันวาคม ๒๕๖๐)

๑.๑๓.๒ ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

(๑) การจัดสรรงบประมาณ : จังหวัดหนองคายได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ใน ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน ๑๐ โครงการ งบประมาณ ๒๑๙,๔๐๑,๕๐๐ บาท (สองร้อยสิบเก้าล้านสี่แสนหนึ่งพันห้าร้อยบาทถ้วน) ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและการบริการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๑๑๓,๐๒๖,๓๘๔.๕๑ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๕๑)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาคน ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่ (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมเกษตรยั่งยืน จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๕๙,๗๖๘,๒๘๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒๑)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข จำนวน ๒ โครงการ งบประมาณ ๓,๑๘๔,๒๒๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑.๔๑)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล จำนวน ๒ โครงการ งบประมาณ ๔๓,๔๑๘,๘๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๙๘)

(๒) การเบิกจ่ายงบประมาณ

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการบริการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๑๑๓,๐๒๖,๓๘๔.๕๑ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๑๐๖,๘๕๓,๖๖๙.๐๒ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๙๕) ยังไม่เบิกจ่าย ๖,๑๗๒,๗๑๕.๔๙ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๕)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาคน ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่ (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมเกษตรยั่งยืน จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๕๐,๘๑๙,๔๖๕.๙๙ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๕๐,๘๑๙,๔๖๕.๙๙ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข จำนวน ๒ โครงการ งบประมาณ ๓,๑๘๔,๒๒๐ บาท เบิกแล้วแล้ว ๓,๑๘๔,๒๒๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล จำนวน ๒ โครงการ งบประมาณ ๔๑,๘๐๘,๓๐๐ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๓๐,๒๑๑,๓๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๗๓) ยังไม่เบิกจ่าย ๑๑,๓๙๗,๐๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗๒)

สรุปภาพรวม : จังหวัดได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๒๑๙,๔๐๑,๕๐๐ บาท ก่อหนี้ผูกพัน ๒๐๘,๖๓๘,๓๗๐.๕๐ บาท (เงินเหลือจ่ายส่งคืนสำนักงบประมาณ ๑๐,๗๖๓,๑๒๙.๕ บาท) เบิกจ่ายแล้วเป็นเงิน ๑๙๑,๐๖๘,๖๕๕.๐๑ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๙๒) คงเหลือที่ยังไม่เบิกจ่าย เป็นเงิน ๑๗,๕๖๙,๗๑๕.๔๙ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๘.๔)

(๓) ผลการการดำเนินงาน

ตารางที่ ๑.๑๐๘ ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

ประเด็นยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ผลการดำเนินงาน	
			ผลผลิต	ผลลัพธ์
๑.ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและการบริการ มุ่งสู่ประชาคมอาเซียน	๓	๑๑๓,๐๒๖,๓๘๔.๕๑	- มีเส้นทางจักรยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น จำนวน ๓ แห่ง (อ.เมืองฯ อ.ท่าบ่อ และอ.ศรีเชียงใหม่) - ถนนสายหลักของจังหวัดได้รับการพัฒนาและปรับปรุงภูมิทัศน์ จำนวน ๑ แห่ง	- นักท่องเที่ยวและประชาชนมีสถานที่ออกกำลัง/สันทนาการเป็นแรงจูงใจให้เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดหนองคายเพิ่มมากขึ้น - ภูมิทัศน์สวยงามเป็นแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ผลการดำเนินงาน	
			ผลผลิต	ผลลัพธ์
			- ส่วนราชการจังหวัดได้รับการพัฒนาและปรับปรุงภูมิทัศน์ จำนวน ๑ แห่ง - สถานที่ท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาและปรับปรุง จำนวน ๑ แห่ง - ถนนเชื่อมโยงสถานที่ท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาและปรับปรุง จำนวน ๓ เส้นทาง	- ประชาชนและนักท่องเที่ยวมีสถานที่ออกกำลังกายและสันทนาการ - นักท่องเที่ยวและประชาชนเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น - นักท่องเที่ยวและประชาชนได้รับความสะดวก สบายในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวมากขึ้น
๒.พัฒนาคน ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่	-	(ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)	-	-
๓. ส่งเสริมเกษตรยั่งยืน	๓	๕๐,๘๑๙,๔๖๕.๙๙	- สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำจำนวน ๑ แห่ง - ฝายน้ำล้นแบบทางน้ำผ่าน จำนวน ๑ แห่ง - แหล่งน้ำได้รับการพัฒนาและปรับปรุง จำนวน ๕ แห่ง - พืชเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัดได้รับการพัฒนาด้านการผลิต จำนวน ๘ ชนิด (ข้าว/ยางพารา/สับปะรด/พืชผัก/กล้วยน้ำหว้า/กล้วยหอมทอง/กาแฟ/	ประชาชนมีน้ำใช้เพื่อการอุปโภค/บริโภคและน้ำเพื่อการเกษตรตลอดทั้งปีและมีรายได้เพิ่มขึ้น - ประชาชนมีน้ำใช้เพื่อการอุปโภค/บริโภคและน้ำเพื่อการเกษตรตลอดทั้งปีและมีรายได้เพิ่มขึ้น - ประชาชนมีน้ำใช้เพื่อการอุปโภค/บริโภคและน้ำใช้ตลอดทั้งปี - พืชเศรษฐกิจสำคัญมีคุณภาพและเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น - เด็กได้รับสารโปรตีนจากโครงการอาหาร

ประเด็นยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ผลการดำเนินงาน	
			ผลผลิต	ผลลัพธ์
			พริกไทย - เลี้ยงปลาเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนจำนวน ๑๐ แห่ง - เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อได้รับการพัฒนาศักยภาพจำนวน ๔๐๐ ราย	กลางวันมีการเจริญเติบโตที่เหมาะสมตามวัน - เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อมีองค์ความรู้และมีรายได้เพิ่มขึ้น
๔. เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข	๒	๓,๑๘๔,๒๒๐	-ประชุมคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนหนองคาย-นครหลวงเวียงจันทน์ และหนองคาย - บอลิคำไซ จำนวน ๒ ครั้ง - ประชุมผู้บริหารระดับสูงและอนุกรรมการยกร่างบทบันทึกการประชุมตามกรอบความร่วมมือ ๓ ประเทศ ๙ จังหวัด จำนวน ๒ ครั้ง - พัฒนาศักยภาพประชาชนในการป้องกันชายแดนและแหล่งข่าวภาคประชาชน ๑ ครั้ง	- จังหวัดหนองคายมีความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านในมิติของความมั่นคงทำให้เกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาร่วมตามแนวชายแดนร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล - จังหวัดหนองคายมีความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านในมิติของการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว การศึกษา และวัฒนธรรม - ตามแนวชายแดนจังหวัดหนองคายมีความสงบเรียบร้อย
๕. พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล	๒	๔๑,๖๐๘,๓๐๐	- พัฒนาช่องทางการพัฒนาจังหวัดและการให้บริการ	- ประชาชนมีความพึงพอใจในงานบริการของจังหวัด

ประเด็นยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ผลการดำเนินงาน	
			ผลผลิต	ผลลัพธ์
			ประชาชน - มีศูนย์บริการ OSSจำนวน ๑ แห่ง	- ประชาชน/ผู้ประกอบได้รับความสะดวกสบายในการลงทุน SEZ
รวม	๑๔	๒๔๘,๒๘๙,๗๘๗.๑๑	หนองคาย “เกษตรอุตสาหกรรมวัฒนธรรม รุ่งเรือง เมืองท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง”	

ที่มา : สำนักงานจังหวัดหนองคาย (ข้อมูล ณ ธันวาคม ๒๕๖๐)

๑.๑๓.๓ ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

(๑) การจัดสรรงบประมาณ : จังหวัดหนองคายได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ใน ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน ๑๔ โครงการ งบประมาณ ๒๕๐,๐๙๖,๗๐๐ บาท (สองร้อยห้าสิบล้านเก้าหมื่นหกพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมเกษตรยั่งยืน จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๕๙,๘๐๙,๗๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๙๒)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและการบริการมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน ๔ โครงการ งบประมาณ ๑๗๙,๗๐๒,๓๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๘๖)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข จำนวน ๒ โครงการ งบประมาณ ๑,๕๘๔,๗๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๔)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาคน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่ (ไม่ได้รับการจัดสรร)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล จำนวน ๑ โครงการ งบประมาณ ๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๓.๖)

(๒) การเบิกจ่ายงบประมาณ

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมเกษตรยั่งยืน จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๕๔,๑๑๕,๔๐๑.๗๕ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๔๘,๐๘๕,๓๕๑.๗๕ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๘๙) ยังไม่เบิกจ่าย ๖,๐๓๐,๐๕๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑๕)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและการบริการมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน ๔ โครงการ งบประมาณ ๑๗๓,๘๔๑,๑๘๕.๓๖ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๑๖๘,๕๗๕,๓๘๕.๓๖ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๙๗) ยังไม่เบิกจ่าย ๕,๒๖๕,๘๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๓.๐๓)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข จำนวน ๒ โครงการ งบประมาณ ๒,๖๘๔,๗๐๐ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๒,๖๘๔,๗๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐) ใช้เงินเหลือจ่ายเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ได้รับการจัดสรรตาม (๑)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาคน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๘,๓๔๘,๕๐๐ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๖,๔๑๓,๔๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๗๗) ยังไม่เบิกจ่าย ๑,๙๓๕,๑๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๑๘)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล จำนวน ๒ โครงการ งบประมาณ ๙,๓๐๐,๐๐๐ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๙,๓๐๐,๐๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐) ใช้เงินเหลือจ่ายเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ได้รับการจัดสรรตาม (๑)

สรุปภาพรวม : จังหวัดได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๒๕๐,๐๙๖,๗๐๐ บาท ก่อหนี้ผูกพัน ๒๔๘,๒๘๙,๗๘๗ บาท (เงินเหลือจ่ายส่งคืนสำนักงบประมาณ ๑,๘๐๖,๙๑๒.๘๙ บาท) เบิกจ่ายแล้ว ๒๓๕,๐๕๘,๘๓๗.๑๑ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๖๗) คงเหลือที่ยังไม่เบิกจ่าย เป็นเงิน ๑๓,๒๓๐,๙๕๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๒)

(๓) ผลการดำเนินงาน

ตารางที่ ๑.๑๐๙ ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

ประเด็นยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ผลการดำเนินงาน	
			ผลผลิต	ผลลัพธ์
๑. ส่งเสริมเกษตรยั่งยืน	๓	๕๔,๑๑๕,๔๐๑.๗๕	- แหล่งน้ำได้รับการพัฒนาและปรับรุง จำนวน ๒๒ แห่ง - พืชเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัดได้รับการพัฒนาด้านการผลิต จำนวน ๓ ชนิด (ข้าว/กล้วยน้ำหว้า/พืชผักปลอดสารพิษ/ - เลี้ยงปลาเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน จำนวน ๑ แห่ง - เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อได้รับการพัฒนาศักยภาพ - สวนพฤกศาสตร์โรงเรียนได้รับการพัฒนา จำนวน ๒ แห่ง	- ประชาชนมีน้ำใช้เพื่อการอุปโภค/บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตรตลอดทั้งปีและมีรายได้เพิ่มขึ้น - พืชเศรษฐกิจสำคัญมีคุณภาพและเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น - เด็กได้รับสารโปรตีนจากโครงการอาหารกลางวันมีการเจริญเติบโตที่เหมาะสมตามวัย - เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อมีองค์ความรู้และมีรายได้เพิ่มขึ้น - สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความสวยงามเด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้การทำงานร่วมกัน
๒. ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและบริการมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน	๔	๑๗๓,๘๔๑,๑๘๕.๓๖	- มีเส้นทางจักรยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น จำนวน ๑ แห่ง (อ.เมืองหนองคาย) - ถนนเชื่อมโยงแหล่งแหล่ง	- นักท่องเที่ยวและประชาชนมีสถานที่ออกกำลัง/สันทนาการเป็นแรงจูงใจให้เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดหนองคายเพิ่มมากขึ้น - นักท่องเที่ยวและ

ประเด็นยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ผลการดำเนินงาน	
			ผลผลิต	ผลลัพธ์
			ท่องเที่ยว ได้รับการพัฒนา จำนวน ๑๗ แห่ง - ส่วนราชการจังหวัดได้รับการพัฒนาและปรับปรุงภูมิทัศน์ จำนวน ๓ แห่ง - สถานที่ท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาและปรับปรุง จำนวน ๓ แห่ง - กลุ่มอาชีพได้รับการพัฒนาศักยภาพจำนวน ๑๑ กลุ่ม	ประชาชนได้รับความสะดวก สบายในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวมากขึ้น - ประชาชนและนักท่องเที่ยวมีสถานที่ออกกำลังกายและสันทนาการ - นักท่องเที่ยวและประชาชนเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น - กลุ่มอาชีพมีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น
๓. เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข	๒	๒,๖๘๔,๗๐๐	- เจ้าหน้าที่และบุคลากรด้านความมั่นคงและรักษาความปลอดภัยได้รับการพัฒนาศักยภาพ	- ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น
๔. พัฒนาคน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่	๓	๘,๓๔๘,๕๐๐	- อาคารผู้ป่วยในจำนวน ๑ แห่ง - ท้องถิ่นได้รับการพัฒนาศักยภาพการกำจัดขยะ จำนวน ๔ แห่ง	- ประชาชนที่ห่างไกลและทุรกันดารได้รับการดูแลรักษาการเจ็บป่วยได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น - สภาพแวดล้อมของท้องถิ่นมีความสะอาด ประชาชนมีสุขภาพอนามัยดีขึ้น
๕. พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล	๒	๙,๓๐๐,๐๐๐	- พัฒนาช่องทางการพัฒนาจังหวัดและการให้บริการประชาชน - ส่วนราชการได้รับการพัฒนาสถานที่บริการ	- ประชาชนมีความพึงพอใจในงานบริการของจังหวัด - ประชาชนได้รับความสะดวกในการติดต่อและประสานงานกับส่วนราชการมากขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ผลการดำเนินงาน	
			ผลผลิต	ผลลัพธ์
			ประชาชน จำนวน ๑ แห่ง	
รวม	๑๔	๒๔๘,๒๘๙,๗๘๗.๑๑	หนองคาย “เกษตรอุตสาหกรรมวัฒนธรรม รุ่งเรือง เมืองท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง”	

ที่มา : สำนักงานจังหวัดหนองคาย (ข้อมูล ณ ธันวาคม ๒๕๖๐)

๑.๑๓.๔ ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

(๑) การจัดสรรงบประมาณ : จังหวัดหนองคายได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ใน ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน ๑๖ โครงการ งบประมาณ ๒๒๗,๗๔๑,๘๐๐ บาท ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมเกษตรยั่งยืน จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๑๓๖,๕๕๑,๖๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒๘)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและการบริการมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน ๕ โครงการ งบประมาณ ๑๓๖,๕๕๑,๖๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๙๖)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๘,๔๕๒,๒๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๓.๗๑)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาคน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำนวน ๒ โครงการ งบประมาณ ๑๑,๖๑๗,๔๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๐)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล จำนวน ๑ โครงการ งบประมาณ ๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๕)

(๒) การเบิกจ่ายงบประมาณ

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมเกษตรยั่งยืน จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๑๓๖,๕๕๑,๖๐๐ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๖๒,๓๖๔,๙๒๖ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและการบริการมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน ๕ โครงการ งบประมาณ ๑๓๖,๕๕๑,๖๐๐ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๑๓๖,๕๕๑,๖๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๘,๔๕๒,๒๐๐ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๘,๔๕๒,๒๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาคน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำนวน ๒ โครงการ งบประมาณ ๑๑,๖๑๗,๔๐๐ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๑๑,๖๑๗,๔๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล จำนวน ๒ โครงการ งบประมาณ ๙,๓๐๐,๐๐๐ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๙,๓๐๐,๐๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐)

(๓) ผลการดำเนินงาน

ตารางที่ ๑.๑๑๐ ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ประเด็นยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ผลการดำเนินงาน	
			ผลผลิต	ผลลัพธ์
๑. ส่งเสริมเกษตรยั่งยืน	๓	๖๒,๑๒๐,๖๐๐	- แหล่งน้ำได้รับการพัฒนาและปรับรุง จำนวน ๔๙ แห่ง - พืชเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัดได้รับการพัฒนาด้านการผลิต จำนวน ๔ ชนิด (ข้าว/กล้วยน้ำหว้า/ทุเรียน/พืชผักปลอดสารพิษ/ - เลี้ยงปลาเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน - เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อได้รับการพัฒนาศักยภาพ - สวนพฤกศาสตร์โรงเรียนได้รับการพัฒนา จำนวน ๒ แห่ง	- ประชาชนมีน้ำใช้เพื่อการอุปโภค/บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตรตลอดทั้งปีและมีรายได้เพิ่มขึ้น - พืชเศรษฐกิจสำคัญมีคุณภาพและเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น - เด็กได้รับสารโปรตีนจากโครงการอาหารกลางวันมีการเจริญเติบโตที่เหมาะสมตามวัย - เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อมีองค์ความรู้และมีรายได้เพิ่มขึ้น - สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความสวยงามเด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้การทำงานร่วมกัน
๒. ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและบริการมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน	๕	๑๓๖,๕๕๑,๖๐๐	- มีเส้นทางจักรยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น จำนวน ๑ แห่ง (อ.เมืองหนองคาย) - ถนนเชื่อมโยงแหล่งแหล่งท่องเที่ยว ได้รับการพัฒนา จำนวน ๒๓ แห่ง - ลานวัฒนธรรม	- นักท่องเที่ยวและประชาชนมีสถานที่ออกกำลัง/สันทนาการเป็นแรงจูงใจให้เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดหนองคายเพิ่มมากขึ้น - นักท่องเที่ยวและประชาชนได้รับความสะดวก สบายในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวมากขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ผลการดำเนินงาน	
			ผลผลิต	ผลลัพธ์
			บริเวณเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำโขง จำนวน ๓ แห่ง - สถานที่ท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาและปรับปรุง จำนวน ๓ แห่ง - กลุ่มอาชีพได้รับการพัฒนาศักยภาพ จำนวน ๑๑ กลุ่ม	- ประชาชนและนักท่องเที่ยวมีสถานที่ออกกำลังกายและสันทนาการ - นักท่องเที่ยวและประชาชนเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น - กลุ่มอาชีพมีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น
๓. เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข	๓	๘,๔๕๒,๒๐๐	- เจ้าหน้าที่และบุคลากรด้านความมั่นคงและรักษาความปลอดภัยได้รับการพัฒนาศักยภาพ	- ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น
๔. พัฒนาคน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่	๒	๑๑,๖๑๗,๔๐๐	- บ้านสำหรับผู้ยากไร้และผู้ไม่มีทำอยู่อาศัย - ท้องถิ่นได้รับการพัฒนาศักยภาพการกำจัดขยะ จำนวน ๔ แห่ง	- ประชาชนผู้ด้อยโอกาสได้มีที่อยู่อาศัยมากยิ่งขึ้น - สภาพแวดล้อมของท้องถิ่นมีความสะอาด ประชาชนมีสุขภาพอนามัยดีขึ้น
๕. พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล	๑	๙,๐๐๐,๐๐๐	- พัฒนาช่องทางการพัฒนาจังหวัดและการให้บริการประชาชน	- ประชาชนมีความพึงพอใจในงานบริการของจังหวัด
รวม	๑๔	๒๒๗,๗๔๑,๘๐๐	หนองคาย “เกษตรอุตสาหกรรมวัฒนธรรม รุ่งเรือง เมืองท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง”	

ที่มา : สำนักงานจังหวัดหนองคาย (ข้อมูล ณ ธันวาคม ๒๕๖๒)

๑.๑๓.๕ ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

(๑) การจัดสรรงบประมาณ : จังหวัดหนองคายได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ใน ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน ๑๔ โครงการ งบประมาณ ๒๑๑,๕๓๕,๓๐๐ บาท ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมเกษตรยั่งยืน จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๓๒,๒๓๑,๖๗๒ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๒๔)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและการบริการ จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๑๓๖,๒๒๓,๗๔๖ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๔๐)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๒๓,๓๙๙,๐๘๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐๖)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาคน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๙,๑๘๙,๗๑๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๔.๓๔)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล จำนวน ๒ โครงการ งบประมาณ ๑๐,๔๙๑,๐๙๒ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๖)

(๒) การเบิกจ่ายงบประมาณ

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมเกษตรยั่งยืน จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๓๒,๒๓๑,๖๗๒ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๓๒,๒๓๑,๖๗๒ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและการบริการ จำนวน ๕ โครงการ งบประมาณ ๑๓๖,๒๒๓,๗๔๖ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๑๒๘,๗๒๘,๕๖๖ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๙๔)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๒๓,๓๙๙,๐๘๐ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๒๓,๓๙๙,๐๘๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาคน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๙,๑๘๙,๗๑๐ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๙,๑๘๙,๗๑๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล จำนวน ๒ โครงการ งบประมาณ ๑๐,๔๙๑,๐๙๒ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๑๐,๔๙๑,๐๙๒ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐)

(๓) ผลการดำเนินงาน

ตารางที่ ๑.๑๑๑ ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ประเด็นยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ผลการดำเนินงาน	
			ผลผลิต	ผลลัพธ์
๑. ส่งเสริมเกษตรยั่งยืน	๓	๓๒,๒๓๑,๖๗๒	- แหล่งน้ำได้รับการพัฒนาและปรับรุง จำนวน ๑๑ แห่ง - พืชเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัดได้รับการพัฒนาด้านการผลิต จำนวน ๕ ชนิด (ข้าว/สับปะรด/มะพร้าวน้ำหอม/ทุเรียน/พืชผัก	- ประชาชนมีน้ำใช้เพื่อการอุปโภค/บริโภคและน้ำเพื่อการเกษตรตลอดทั้งปีและมีรายได้เพิ่มขึ้น - พืชเศรษฐกิจสำคัญมีคุณภาพและเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น - เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อมีองค์ความรู้และมีรายได้เพิ่มขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ผลการดำเนินงาน	
			ผลผลิต	ผลลัพธ์
			ปลอดสารพิษ/ - เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อได้รับการพัฒนาศักยภาพ - เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาตะเพียนขาวได้รับการพัฒนาศักยภาพ	- เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาตะเพียนขาวมีองค์ความรู้และมีรายได้เพิ่มขึ้น
๒. ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและบริการ	๕	๑๓๖,๒๒๓,๗๔๖	- ถนนเชื่อมโยงแหล่งแหล่งท่องเที่ยว ได้รับการพัฒนา จำนวน ๑๘ แห่ง - สถานที่ท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาและปรับปรุง จำนวน ๓ แห่ง - กลุ่มผู้ประกอบการได้รับการพัฒนาด้านการตลาดและการค้า	- นักท่องเที่ยวและประชาชนได้รับความสะดวก สบายในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวมากขึ้น - นักท่องเที่ยวและประชาชนมีสถานที่ออกกำลัง/สันทนาการเป็นแรงจูงใจให้เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดหนองคายเพิ่มมากขึ้น - นักท่องเที่ยวและประชาชนเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น - กลุ่มอาชีพมีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น
๓. เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข	๓	๒๓,๓๙๙,๐๘๐	- เจ้าหน้าที่และบุคลากรด้านความมั่นคงและรักษาความปลอดภัยได้รับการพัฒนาศักยภาพ - การขับเคลื่อนและขยายผลโครงการพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดหนอ	- ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น - สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความสวยงามเด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้การทำงานร่วมกัน - ประชาชนมีน้อมนำแนวคิดปรัชญา

ประเด็นยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	ผลการดำเนินงาน	
			ผลผลิต	ผลลัพธ์
			คาย จำนวน ๓๔ โครงการ - สวนพฤกศาสตร์โรงเรียนได้รับการพัฒนา จำนวน ๑๔ แห่ง	เศรษฐกิจพอเดียวและหลักการทรงงาน ภายใต้การขับเคลื่อนและขยายผลโครงการพระราชดำริไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างยั่งยืน
๔. พัฒนาคน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่	๒	๙,๑๘๙,๗๑๐	- พัฒนาศักยภาพชมรมผู้สูงอายุจังหวัดหนองคาย - ประชาชนเสริมสร้างจริยธรรมทางสังคม - จังหวัดหนองคายได้รับการพัฒนาพื้นที่และสถาพแวดล้อมให้หนองคายเป็นเมืองน่าอยู่	- ผู้สูงอายุได้รับการดูแลรักษาการเจ็บป่วยได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น - ประชาชนเสริมสร้างภูมิกันทางสังคมและวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้น - สภาพแวดล้อมมีความสะอาด ประชาชนมีสุขภาพอนามัยดีขึ้น
๕. พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล	๑	๑๐,๔๙๑,๐๙๒	- พัฒนาช่องทางการพัฒนาจังหวัดและการให้บริการประชาชน	- ประชาชนมีความพึงพอใจในงานบริการของจังหวัด
รวม	๑๔	๒๑๑,๕๓๕,๓๐๐	หนองคาย “เกษตรอุตสาหกรรมวัฒนธรรมรุ่งเรือง เมืองท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง”	

ที่มา : สำนักงานจังหวัดหนองคาย (ข้อมูล ณ ธันวาคม ๒๕๖๒)

๑.๑๔ นโยบาย ทิศทางการพัฒนาประเทศและข้อมูลอื่น ๆ ที่สำคัญ

๑.๑๔.๑ นโยบายรัฐบาล : คณะรัฐมนตรีของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗ มี ๑๑ ด้าน ดังนี้

(๑) การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์

(๒) การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ

(๓) การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ

(๔) การศึกษาและเรียนรู้การทะนุบำรุงศาสนาศิลปะและวัฒนธรรม

(๕) การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุขและสุขภาพของประชาชน

(๖) การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

(๗) การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน

(๘) การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาและนวัตกรรม

(๙) การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรและการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

(๑๐) การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

(๑๑) การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

๑.๑๔.๒ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูปได้ดำเนินการยกร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยได้มีการนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่มาจากหลายภาคส่วน ได้แก่ ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการเมืองและนักวิชาการรวมถึงได้พิจารณานำข้อคิดเห็นจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ และความคิดเห็นจากภาคประชาชนมาเป็นข้อมูลในการยกร่างยุทธศาสตร์ชาติด้วย และได้นำเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปีต่อที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๑

สาระสำคัญ

วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ทั้งนี้ วิสัยทัศน์ดังกล่าวจะต้องสนองตอบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่นมีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคม และการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรม และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสานสอดคล้องกัน ด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ไม่เป็นภาระของโลกและสามารถเกื้อกูลประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่ด้อยกว่า

มั่นคง

- การมีความมั่นคงปลอดภัย จากภัยและการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง

- ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตยมีสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ที่เข้มแข็งเป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึด เหนี่ยวจิตใจของประชาชน ระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล

- สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น

- ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยใน ชีวิตทรัพย์สิน

- ฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ประชาชนมีความมั่นคง ของอาหาร พลังงาน และน้ำ

มั่งคั่ง

- ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจ อย่างต่อเนื่องจนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรได้รับ ผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น

- เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูง สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ สร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต และเป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่งการผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ มีบทบาท สำคัญในระดับภูมิภาคและระดับโลก เกิดสายสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างมีพลัง

- ความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้าง การพัฒนาต่อเนื่อง ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญาทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยั่งยืน

- การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และ คุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่ไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศน์

- การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ สอดคล้องกับกฎระเบียบของประชาคมโลกซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ความอุดมสมบูรณ์ขอทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร และเสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม

- มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการมี ส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน เพื่อการพัฒนาในทุกระดับ อย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน

- ประชาชนทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอนาคตประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๗๙ : ร่วมมือกันขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วเศรษฐกิจและสังคมไทยมีการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยสถาบันหลักของชาติดำรงอยู่อย่างมั่นคงเป็นจุดยึดเหนี่ยวของสังคม มีความสามัคคีของคนในชาติมีความสงบและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในทุกพื้นที่ และมีระดับรายได้ในกลุ่มประเทศรายได้สูง มีความเป็นธรรมในสังคมและความเหลื่อมล้ำลดลงในทุกมิติ ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในภูมิภาคและโลกระบบเศรษฐกิจมีความเป็นชาติการค้าบนฐานการขยายตัวของการค้าส่งค้าปลีกและเศรษฐกิจดิจิทัลที่เข้มข้นขึ้น มีการเติบโตอย่างมีคุณภาพ กระจายฐานการผลิตและบริการไปในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง มีเสถียรภาพ แข่งขันบนฐานการพัฒนานวัตกรรม และมีฐานการผลิต บริการ และลงทุนที่เชื่อมโยงในอาเซียน เพื่อให้ประเทศไทยเข้าสู่การมีรายได้สูงภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๙ และกลายเป็นประเทศพัฒนาแล้วโดย

- ภาคเกษตร เป็นฐานการผลิต bio-bases ที่สำคัญ เป็นฐานการผลิตอาหารที่มั่นคงและปลอดภัย และเป็นฐานการผลิตที่มีผลิตภาพ การผลิตสูง มีระบบบริหารจัดการที่ดีด้านการประมง

- ภาคอุตสาหกรรม ฐานอุตสาหกรรมเดิมมีศักยภาพสูงขึ้น มีอุตสาหกรรมอนาคตที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นฐานรายได้ใหม่ โดยมุ่งสู่การเป็น ศูนย์กลางการผลิต การค้า และการลงทุนในอนุภูมิภาคและภูมิภาคอาเซียน เช่น ศูนย์การผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนและศูนย์ทดสอบ และวิจัยพัฒนารถยนต์และชิ้นส่วนของเอเชีย ศูนย์กลางการผลิตพลังงาน/วัสดุชีวภาพของภูมิภาคอาเซียน ศูนย์กลางการผลิตอุตสาหกรรม ดิจิทัล เป็นต้น

- ภาคบริการ ธุรกิจบริการเดิมได้รับการพัฒนายกระดับคุณภาพและศักยภาพให้สูงขึ้น เช่น การขนส่งทั้งทางบก ทางอากาศ และทางทะเล และส่งเสริมธุรกิจบริการอนาคตให้เป็นฐานรายได้ใหม่ โดยมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางการลงทุนและการให้บริการของภูมิภาคอาเซียน เช่น ศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพของภูมิภาคอาเซียน เมืองหลวงแห่งการท่องเที่ยวและบริการของอาเซียน ศูนย์บริการทางการเงิน การศึกษานานาชาติ และบริการด้านโลจิสติกส์ เป็นต้น

- วิสาหกิจและการดำเนินธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อมเข้มแข็ง เป็นฐานการผลิตและบริการที่สำคัญของประเทศคนไทยในอนาคต มีศักยภาพในการร่วมกันพัฒนาประเทศ สามารถปรับตัวรองรับบริบทการพัฒนาในอนาคต มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีทักษะในการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีจิตสำนึกวัฒนธรรม ที่ดีงาม รู้คุณค่าความเป็นไทย และมีความรับผิดชอบ เป็นรากฐานที่มั่นคงของชุมชนสังคม รักชาติ และสถาบันพระมหากษัตริย์ สังคมไทยเป็นสังคมที่เป็นธรรม มีความเหลื่อมล้ำน้อย อัตราความยากจนต่ำ มีการกระจายโอกาสการเข้าถึงทรัพยากร การสร้างฐานอาชีพ บริการทางสังคมที่มีคุณภาพ และกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึงไม่คอรัปชั่น โดยที่ประชาชนทุกช่วงวัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี ครอบครัวอยู่ดีมีสุขเศรษฐกิจและสังคมพัฒนาอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจสีเขียว ระดับการปล่อยก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์ต่ำ มีพื้นที่สีเขียวใหญ่ขึ้น ประชาชนมีพฤติกรรมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ระบบการบริหารภาครัฐมีประสิทธิภาพ ทันสมัย รับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้และประชาชนมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจและแบ่งภารกิจรับผิดชอบที่เหมาะสมระหว่างส่วนกลาง/ส่วนภูมิภาค/ส่วนท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาว เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์

๑. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

- เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดี และธำรงรักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

- ปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศ ขจัดคอร์รัปชั่น สร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ กระจายอำนาจ และ สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

- ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เน้นเสริมสร้างกระบวนการสันติสุขและแนวทางสันติวิธี ขจัดความขัดแย้ง ลดความรุนแรง ตามแนวทาง “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”

- บริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล โดยพัฒนาความร่วมมือเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ความ มั่นคง และการพัฒนาการก่อการร้าย พัฒนาพื้นที่ชายแดนและชายฝั่งทะเล เสริมสร้างความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรม เร่งรัดจัดทำหลักเขตแดน แก้ไขปัญหาพื้นที่ทับซ้อน และปัญหาการลักลอบเข้าเมืองทั้งระบบ

- พัฒนาระบบ กลไก มาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ รักษาดุลยภาพของความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติ สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติลดผลกระทบจากภัยก่อการร้าย และเสริมสร้างความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์

- พัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการผนึกกำลังป้องกันประเทศและกองทัพ พัฒนาโครงสร้างกำลังและยุทโธปกรณ์ที่เหมาะสม พัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ พร้อมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและ มิตรประเทศ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการรักษาสันติภาพในกรอบสหประชาชาติ

- พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการปกป้องรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล รวมทั้งเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารพลังงาน และน้ำ

- ปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวดิ่งสู่แนวระนาบมากขึ้น กำหนดการบริหารจัดการที่ ครบวงจรและยั่งยืน /พัฒนาปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการดำเนินงาน และให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ

๒. ยุทธศาสตร์การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสร้างความเชื่อมั่น โดยดำเนินนโยบายการคลังและการเงินให้มีความสอดคล้องกัน รักษาวินัยการเงินการคลังและเสถียรภาพของอัตราแลกเปลี่ยน และสร้างความเชื่อมั่นในต่างประเทศ พัฒนาระบบการเงินของประเทศให้มีประสิทธิภาพและสามารถให้บริการประชาชนทุกระดับเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจ และโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชน

- ส่งเสริมการค้าและการลงทุน ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศและยุทธศาสตร์จังหวัดที่สะท้อนความต้องการและศักยภาพของพื้นที่ และให้อยู่บนการแข่งขันที่เป็นธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

- พัฒนาประเทศสู่ความเป็นชาติการค้า โดยใช้ฐานเศรษฐกิจดิจิตอล และการพัฒนานวัตกรรม ปรับปรุงประสิทธิภาพการทำธุรกิจของผู้ประกอบการ ขจัดอุปสรรค และอำนวยความสะดวกทางด้านโครงสร้างและระบบด้านปัจจัยสนับสนุน และด้านบุคลากร

ภาคเกษตร

- เสริมสร้างฐานการผลิตการเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน

- เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร

- ส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้ปรับไปสู่รูปแบบเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและรวมกลุ่มเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพ

- พัฒนาสินค้าเกษตรและอาหารที่มีศักยภาพในการแข่งขัน

ภาคอุตสาหกรรม

- พัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ

ภาคบริการ

- สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว
- ผลักดันประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพ
- ส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ

พัฒนาผู้ประกอบการ/ เศรษฐกิจชุมชน

- พัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของผู้ประกอบการไทย ในการสร้างสรรค์สินค้าและบริการรูปแบบใหม่ให้มีจุดเด่น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด และก้าวทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ตลอดจนส่งเสริมสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น ให้เป็นแหล่งรวบรวมและศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย เพื่อสนองตอบผู้บริโภคทุกระดับ และรณรงค์ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการเห็นความสำคัญในการสร้างเครื่องหมายการค้าของตนเอง และสร้างภาพลักษณ์สินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลกสนับสนุนผู้ประกอบการเดิมให้สามารถปรับตัว และเตรียมความพร้อมสำหรับรูปแบบการดำเนินธุรกิจใหม่ ๆ และมาตรการทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ
- พัฒนาและยกระดับผลิตภาพแรงงาน เพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล ให้มีการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ที่เข้มแข็งเพื่อเป็น พลังขับเคลื่อน เศรษฐกิจไทยด้วยการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมและบริการเพื่อเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิต บริการ และอุตสาหกรรมดิจิทัล
- ยกระดับศักยภาพของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ไทยให้ก้าวไกลสู่สากล
- พัฒนาวิสาหกิจชุมชนและสถาบันเกษตรกร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของและกลุ่มประชาชน/เกษตรกรในชุมชน ให้เป็นฐานรากสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมือง

- เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน พัฒนาเป็นฐานการผลิตใหม่ กระจายกิจกรรมเศรษฐกิจและความเจริญสู่ภูมิภาค สร้างความ มั่นคงในพื้นที่ชายแดน เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านการผลิตร่วมและช่องทางการตลาดร่วมกัน
- พื้นที่เศรษฐกิจบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก พัฒนาเป็นฐานการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีสูง มีบริการทันสมัย ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน
- พื้นที่เมืองศูนย์กลางความเจริญ พัฒนาเป็นเมืองที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัยและน่าอยู่ใช้พลังงานและทรัพยากรอย่าง ประหยัด จัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างเหมาะสม รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีอนาคตมีระบบรางเชื่อมโยงเมือง ศูนย์กลางความเจริญทั่วประเทศ บริหารจัดการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขีดความสามารถสูงการเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก
- สร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา กับประเทศในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อส่งเสริมความมั่นคง เพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้าและลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืนร่วมกัน
- ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจ การให้บริการทางการศึกษา การให้บริการด้านการเงิน การให้บริการด้านสุขภาพ การให้บริการด้านโลจิสติกส์ และการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งเป็นฐานความร่วมมือในเอเชีย
- ส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนและการดำเนินธุรกิจของนักลงทุนและผู้ประกอบการไทยในต่างประเทศ
- ส่งเสริมความร่วมมือกับภูมิภาคและนานาชาติ ในการสร้างความมั่นคงด้านพลังงานด้านอาหาร ด้านสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการภัยพิบัติในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการป้องกันภัยในทุกรูปแบบ

- ส่งเสริมบทบาทการเป็นผู้ประสานประโยชน์ในการเชื่อมโยงและถ่วงดุลระหว่างกลุ่มอำนาจต่าง ๆ และแก้ไขปัญหาความแตกต่างทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาค โดยการดำรงความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศและองค์กระหว่างประเทศทั้งในและนอกภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง บนหลักของการรักษาดุลยภาพของการปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มมหาอำนาจต่าง ๆ

- เพิ่มบทบาทและการมีส่วนร่วมของไทยในองค์การระหว่างประเทศ ในการผลักดันการพัฒนาในอนุภูมิภาคและภูมิภาค รวมทั้งประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคอื่น ๆ และให้ความช่วยเหลือทั้งในด้านการเงินและทางเทคนิคกับประเทศกำลังพัฒนาในการพัฒนาด้านความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจสังคมและการพัฒนาทุนมนุษย์

- สนับสนุนการเปิดเสรีทางการค้า ทั้งในระดับทวิภาคี ภูมิภาค และพหุภาคี และส่งเสริมการค้ากับกลุ่มประเทศ กำลังพัฒนาในภูมิภาคเดียวกัน (Intra-Regional Trade) มากขึ้น เร่งรัดการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงที่มีผลบังคับใช้แล้ว ตลอดจนใช้โอกาสจากการเปิดเสรีการค้าและการลงทุน รวมทั้งวางแนวทางป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

- สร้างองค์ความรู้ด้านการต่างประเทศ และให้ความรู้ความเข้าใจด้านการต่างประเทศและผลประโยชน์ที่มีต่อการพัฒนาประเทศต่อภาคส่วนต่าง ๆ และสาธารณชนไทย รวมทั้งดำเนินการเชิงรุกในการสร้างความเข้าใจความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดี และศักยภาพทางเศรษฐกิจ และด้านอื่น ๆ ของประเทศไทย

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

- การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ โดยพัฒนาเริ่มตั้งแต่ในครรภ์และต่อเนื่องไปตลอดช่วงชีวิต ได้แก่ (๑) ช่วงการตั้งครรภ์/ แรกเกิด /ปฐมวัย (๒) วัยเรียน(๓) วัยรุ่น/นักศึกษา (๔) วัยแรงงาน และ (๕) วัยผู้สูงอายุ

- การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้ มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึงโดยการปฏิรูป

โครงสร้างและระบบบริหารจัดการการศึกษาในทุกระดับ การเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมและทั่วถึงและการยกระดับสถาบันการศึกษาใน สาขาที่มีความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นเลิศ ปฏิรูประบบการคลังด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัด การศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูผู้สอน พัฒนา ระบบการประเมินและการรับรองคุณภาพ รวมทั้งให้มีการปฏิรูประบบการเรียนรู้

- การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดี โดยมุ่งเน้นการป้องกันและควบคุมปัจจัยที่คุกคามสุขภาพ

การพัฒนาสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อสุขภาพ การส่งเสริมรูปแบบการดำเนินชีวิตที่สนับสนุน การมีสุขภาพกายและจิตที่ดี สร้างและเผยแพร่ความรู้ ด้านสุขภาพเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ พัฒนารูปแบบการกีฬาเพื่อสุขภาพที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย

- การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย เสริมสร้างศักยภาพและบทบาทหน้าที่ของสถาบันครอบครัวในการบ่มเพาะวางรากฐานการพัฒนาจิตใจให้เข้มแข็ง มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต จิตสำนึกสาธารณะ ควบคู่ไปกับ การสร้างค่านิยมหลักของไทยให้สมาชิกในครอบครัว สร้างความอบอุ่นและมั่นคงให้สมาชิกในครอบครัว

๔. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม

- การสร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยสร้างความมั่นคงทางด้านรายได้และ การออม กระจายทรัพยากรให้ทั่วถึงเป็นธรรมทั้งในด้านบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มด้อยโอกาส ความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

- การพัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ บูรณาการระบบหลักประกันสุขภาพภาครัฐ ๓ กองทุน เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการ และลดความเหลื่อมล้ำในระบบหลักประกันสุขภาพ การส่งเสริมการอภิบาล ระบบสุขภาพในลักษณะเครือข่าย รวมทั้งการพัฒนารูปแบบการกีฬาเพื่อสุขภาพ

- การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย โดยเตรียมการด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส

- การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชนโดยการฟื้นฟูบทบาทสถาบันศาสนา การธำรงรักษาวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีเพื่อเป็นฐานรากที่เข้มแข็งในสังคม ตลอดจนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อให้ชุมชนสามารถจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน

- พัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา ส่งเสริมจรรยาบรรณของสื่อมวลชน มีการปรับปรุง ระบบตรวจสอบสื่อ มีการกำหนดบทลงโทษ และพัฒนาภาคประชาชนให้มีความรู้เท่าทันสื่อ โดยเฉพาะสื่อออนไลน์

๕. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- ปกป้องรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ดำเนินการปราบปรามและป้องกันการบุกรุกทำลายป่าอย่างเข้มงวด

- ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้บนพื้นฐานให้คนและชุมชนสามารถอยู่กับป่าได้ และส่งเสริมแนวทางประเมินมูลค่าการให้บริการของระบบนิเวศน์และการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์

- วางระบบป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง

- เสริมสร้างความเข้มแข็งและความร่วมมือในภูมิภาคอาเซียนด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนวางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ

- เน้นการปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการให้มีแหล่งกักเก็บน้ำ ต้นทุนและแหล่งชะลอน้ำที่เพียงพอ เพิ่มขีดความสามารถในการเก็บกักน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ และการผันน้ำ และการพัฒนาคลังข้อมูล ระบบพยากรณ์ และการเตือนภัย และแผนงานเผชิญเหตุเฉพาะพื้นที่ตลอดจนการปรับปรุงองค์กรและกฎหมาย รวมทั้งการสร้างการ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

- เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน ส่งเสริมการผลิตพลังงานสะอาด

- กำหนดกฎระเบียบ และสร้างกลไกให้ทุกภาคส่วนใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

- สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาและการประหยัดพลังงานอย่างถูกต้องและต่อเนื่องพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมหนาแน่นให้เป็นเมืองอุตสาหกรรมนิเวศต้นแบบและบรรจุให้เป็นแผนพัฒนาของจังหวัดและพื้นที่

- สนับสนุนและผลักดันให้โรงงานปฏิบัติสู่อุตสาหกรรมสีเขียวและปรับกฎระเบียบให้เอื้อต่อการพัฒนา

- เพิ่มศักยภาพเมืองด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม โดยเฉพาะในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการของเสีย

- เพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อเป็นแหล่งดูดซับมลพิษและเก็บกักคาร์บอน

- พัฒนาพื้นที่เพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน ในการพัฒนาเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนการร่วมลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- ลดการก่อก๊าซเรือนกระจก

- เพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- ส่งเสริมการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- ป้องกัน เฝ้าระวังและเตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติ ส่งเสริมการทำแผนบริหารความต่อเนื่องของธุรกิจใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

- จัดให้มีภาษีและค่าธรรมเนียมสำหรับผลติภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและค่าธรรมเนียมการจัดการมลพิษ การวางเงินประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม

- ปรับปรุงโครงสร้างภาษีเพื่อส่งเสริมการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทางเลือกและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

- ส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมรวมทั้งการปรับปรุงระบบโครงสร้างองค์กร กลไก กระบวนการยุติธรรม และกฎหมายในการบริหารจัดการทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ เน้นหลักการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของประชาชน

๖. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

การปรับปรุงการบริหาร จัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ

- ปฏิรูประบบภาษีทั้งระบบเพื่อเพิ่มรายได้ของภาครัฐและเป็นเครื่องมือในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและลดความเหลื่อมล้ำ

- ปฏิรูประบบการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล จัดให้มีกฎหมายที่เป็นกรอบในการบริหารการเงินการคลังภาครัฐ มีการจัดทำงบประมาณระยะปานกลางและระยะยาวเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายตามยุทธศาสตร์ชาติ

- มุ่งเน้นการจัดทำงบประมาณโดยยึดพื้นที่และประเด็นวาระการพัฒนาเป็นตัวตั้งและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำงบประมาณได้มากขึ้นปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐ

- ทบทวนบทบาทภารกิจของหน่วยงานภาครัฐให้มีความเหมาะสม ถ่ายโอนงานให้ภาคส่วนอื่น เพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพในการปฏิบัติราชการและสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ

- พัฒนาให้หน่วยงานภาครัฐเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ตอบสนองความต้องการของประชาชนตามหลักการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดินการวางระบบบริหารงานราชการแบบบูรณาการ

- พัฒนารูปแบบและวิธีการทำงานของภาครัฐในระดับต่าง ๆ ระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยเน้นการยึดพื้นที่เป็นหลัก และปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณให้เป็นแบบยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง รวมทั้งวางเงื่อนไขการจัดสรรงบประมาณให้กระทรวง/กรม ต้องสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดในสัดส่วนวงเงินงบประมาณที่เหมาะสมการพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

- วางแผนกำลังคนเชิงยุทธศาสตร์ให้มีความเหมาะสม ไม่เป็นภาระต่องบประมาณประเทศ

- สรรหาและจูงใจให้คนรุ่นใหม่ที่มีขีดสมรรถนะสูงเข้ามาสู่ระบบราชการไทย สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่าง ภาครัฐและภาคเอกชน

- เสริมสร้างระบบคุณธรรมและวางมาตรการที่เหมาะสมในการแต่งตั้ง โยกย้ายบุคลากรภาครัฐโดยคำนึงถึงความดีงาม ความมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นแนวทางประกอบการพิจารณาด้วยการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

- ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนและประชาชนและเครือข่ายต่าง ๆ สอดส่องเฝ้าระวัง ตรวจสอบหรือต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรภาครัฐ วางมาตรการคุ้มครองพยานและผู้ที่เกี่ยวข้อง

- พัฒนาระบบตรวจสอบสาธารณะและผู้ตรวจสอบอิสระจากภายนอก ที่ผ่านการฝึกอบรมเข้ามาดำเนินการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างของทางราชการการพัฒนาระบบการ ให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ

- พัฒนางานบริการของภาครัฐสู่ความเป็นเลิศเพื่อสนองตอบความต้องการผู้รับบริการ

- พัฒนาศูนย์กลางการให้บริการด้วยระบบ e-service และการจัดทำ web-portal จัดทำฐานข้อมูลงานบริการที่มีประสิทธิภาพ ให้ประชาชนเข้าถึงการให้บริการของรัฐได้โดยสะดวก

- ยกระดับประสิทธิภาพการให้บริการ การให้บริการ online ผ่านทางเว็บไซต์และโทรศัพท์มือถือ

- การปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับให้เอื้ออำนวยต่อการบริหารราชการแผ่นดิน การประกอบธุรกิจ ข้อตกลง ระหว่างประเทศและการแข่งขันระหว่างประเทศ

- เพิ่มศักยภาพหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ให้ความเห็นทางกฎหมายให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว สามารถให้ความช่วยเหลือภาคเอกชนและประชาชนได้

๑.๑๔.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ประเทศไทยจะยังคงประสบสภาวะแวดล้อมและบริบทของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ อาทิ กระแสการเปิดเศรษฐกิจเสรี ความท้าทายของเทคโนโลยีใหม่ ๆ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรง ประกอบกับสภาวการณ์ด้านต่าง ๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น ปัญหาผลิตภาพการผลิตความสามารถในการแข่งขัน คุณภาพการศึกษา ความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นต้น ทำให้การพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงจำเป็นต้องยึดกรอบแนวคิดและหลักการในการวางแผนที่สำคัญ ดังนี้

(๑) การน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(๒) คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม

(๓) การสนับสนุนและส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ

(๔) การพัฒนาสู่ความ“มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

แนวทางการพัฒนา มีดังนี้

(๑) การยกระดับศักยภาพการแข่งขันและการหลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง

(๒) การพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัยและการปฏิรูประบบเพื่อสร้างสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ

(๓) การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

(๔) การรองรับการเชื่อมโยงภูมิภาคและความเป็นเมือง

(๕) การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๖) การบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้กำหนด ๑๐ ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) นับเป็นแผนแรกที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ในช่วง ๕ ปีแรกวางโครงสร้างประเทศ ไทยสู่การพัฒนาอย่างมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน เปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง

ยึดคนเป็นศูนย์กลาง : แผนพัฒนาฉบับที่ ๑๒ จะเป็นแผนฉบับแรกที่ยึดโยงยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ในช่วงของ ๕ ปีแรก คือ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ซึ่งในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี วางเป้าหมายให้ไทยเป็นประเทศที่มีรายได้สูงระดับ ๑๒,๗๓๕ ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อคนต่อปี จากที่ในแผนฯ ๑๑ วางไว้ ๖,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อคนต่อปี และ ๘,๒๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อคนต่อปี ในช่วงปลายแผนฯ ๑๒ โดยหลักของการวางแผนฯ ๑๒ ได้น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาที่ยึดหลักสมดุล ยั่งยืน โดยวิสัยทัศน์ของการพัฒนา ให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีการกระจายรายได้และการพัฒนาอย่างเท่าเทียม มีระบบนิเวศที่ดี สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” รวมมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ๑๐ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทุนมนุษย์ เนื่องจากโครงสร้างประชากรไทยจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ เมื่อสิ้นสุดแผนฯ ฉบับที่ ๑๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยมีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๑๙.๘ ขณะที่วัยแรงงานเริ่มลดลง ส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ มุ่งพัฒนาเชิงคุณภาพในแต่ละช่วงวัยบนพื้นฐานของการมีสถาบันทางสังคมที่เข้มแข็ง เพื่อเตรียมคนไทยให้มีทักษะการดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ ๒๑

ลดความเหลื่อมล้ำ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เพื่อขยายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมให้กลุ่มประชากร ร้อยละ ๔๐ ที่มีรายได้ต่ำสุด ให้ทุกคนเข้าถึงบริการทางสังคมที่มีคุณภาพได้

ทั่วถึง จากเดิมมีความความเหลื่อมล้ำด้านสินทรัพย์และการถือครองที่ดินและปัญหาการกระจายบริการภาครัฐที่มีคุณภาพยังไม่ทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน คือให้ความสำคัญกับการบริหารเศรษฐกิจมหภาคให้มีเสถียรภาพ เพิ่มประสิทธิภาพภาคการเงินและดูแลวินัยการเงินการคลังควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจรายสาขา มีเป้าหมายให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพโดยขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๕% มีรายได้ต่อหัวเป็น ๘,๒๐๐ เหรียญสหรัฐฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ รักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม การเพิ่มประสิทธิภาพการบริการจัดการทรัพยากรน้ำและการแก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ความมั่นคง จะเห็นว่าช่วงของแผนฯ ๑๒ มีการก่อการร้ายมากขึ้น ซึ่งต้องดูแลไม่ให้กระทบกับเศรษฐกิจและสังคม และเป็นแผนที่ต้องเตรียมรับมือกับอาชญกรรมข้ามชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย มีเป้าหมายเพื่อลดสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการให้บริการของภาครัฐและประสิทธิภาพการประกอบธุรกิจของประเทศให้อยู่ในอันดับ ๒ ของอาเซียน รวมทั้งลดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบของประเทศเพื่อเพิ่มคะแนน ดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชั่น (CPI) ให้อยู่สูงกว่า ๕๐% เมื่อสิ้นสุดแผนฯ ๑๒ ปัจจุบันอยู่ที่ร้อยละ ๓๘ และใน ๒๐ ปี ตั้งเป้าให้การคอร์รัปชั่นหมดไปจากประเทศ

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ มีเป้าหมายสำคัญคือการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ในภาพรวม เช่น เพิ่มปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางจาก ๒% เป็นไม่น้อยกว่า ๔% และปริมาณการขนส่งสินค้าทางน้ำเพิ่มจาก ๑๕% เป็นไม่น้อยกว่า ๑๙% ขณะที่การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิตอล เช่น ขยายโครงข่ายอินเตอร์เน็ตความเร็วสูงให้ได้ ๘๕% ของหมู่บ้านทั่วประเทศและมีผู้ประกอบธุรกิจดิจิตอลรายใหม่เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ราย โดยช่วงแผนฯ ๑๒ คาดว่าการพัฒนาระบบรถไปทางคู่ขนาดราง ๑ เมตร ระยะแรกจะแล้วเสร็จทุกเส้นทางและเริ่มสร้างโครงข่ายรถไฟทางคู่ระยะที่ ๒ ได้ และเริ่มก่อสร้างระบบไฟฟ้าความเร็วสูงเพื่อเป็นเครื่องมือกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค โดยทำควบคู่ไปกับการวางแผนพัฒนาพื้นที่เมืองบริเวณสถานีรถไฟ และเริ่มพัฒนาระบบขนส่งมวลชนสาธารณะในเมืองหลัก และพัฒนาโครงข่ายถนน เส้นทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม มีเป้าหมายเพิ่มสัดส่วนค่าใช้จ่ายการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาสู่ ๑.๕% ของจีดีพี และสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาภาคเอกชนต่อภาครัฐ เป็น ๗๐:๓๐ เพิ่มบุคลากรด้านวิจัยและพัฒนาเป็น ๒๕ คนต่อประชากร ๑๐,๐๐๐ คน และเพิ่มอันดับความสามารถการแข่งขันโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จัดโดยไอเอ็มดีให้อยู่ในลำดับ ๑ ใน ๓๐ พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ วางแนวทางพัฒนาที่สำคัญ คือ พัฒนาภาคเหนือให้เป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง พัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้หลุดพ้นจากความยากจน ก้าวสู้เป้าหมาย "อีสาน พึ่งตนเอง” พัฒนาภาคกลางให้เป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำ เป็นศูนย์อุตสาหกรรมของอาเซียน เป็นฐานการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ พัฒนาภาคใต้เป็นฐานสร้างรายได้ที่หลากหลาย เป็นศูนย์กลางผลิตภัณฑ์ยางพาราและปาล์มน้ำมันของภูมิภาค เป็นแหล่งผลิตภัณฑ์อาหารทะเลที่ได้มาตรฐานสากล รวมทั้งพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก หรืออิสเทิร์นซีบอร์ด มีเป้าหมายฟื้นฟูและพัฒนาให้ขยายตัวอย่างสมดุล ส่วนพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ชายแดนจะเป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านที่เติบโตอย่างยั่งยืนและเกิดผลเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ กำหนดให้พัฒนาเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคมอย่างเท่าเทียม

ยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ การต่างประเทศ ประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาค ได้แก่ การเตรียมความพร้อมให้ไทยเป็นประตูสู่ภาคตะวันตกและภาคตะวันออกของเอเชีย โดยดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกในการส่งเสริมผู้ประกอบการไทย

ไปลงทุนในต่างประเทศ เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดเด่นของทำเลที่ตั้งของไทยเป็นจุดเชื่อมโยงสำคัญให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย

๑.๑๔.๔ สถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงในระยะ ๗ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๔)

(๑) <u>ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงในระดับโลก</u> การเมืองโลกมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่หลายขั้วอำนาจ โดย สหรัฐฯ ต้องเผชิญกับการท้าทายจากรัสเซียและจีน นอกจากนี้การเกิดขึ้นของขั้วอำนาจใหม่ทางเศรษฐกิจโลก คือ กลุ่ม BRICs ประกอบด้วย บราซิล รัสเซีย อินเดีย จีนและแอฟริกาใต้ซึ่งกำลังมีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้นและมีท่าทีต้องการมีส่วนกำหนดรอบกติกาของโลก โดยมีความเคลื่อนไหวที่สำคัญในด้านเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นการท้าทายและสร้างดุลอำนาจใหม่ และมีแนวโน้มส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระเบียบโลกทั้งการเมืองและเศรษฐกิจ สภาพการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ประเทศไทยต้องดำเนินนโยบายด้วยความอ่อนตัว ในการกำหนดท่าทีเพื่อรักษาดุลยภาพทางความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ นอกจากนี้ ปัจจัยความมั่นคงด้านพลังงาน สิ่งแวดล้อม และภัยธรรมชาติถือเป็นปัญหาสำคัญของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแสวงหาแหล่งพลังงานใหม่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างประเทศในขณะที่ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม อาทิ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศซึ่งส่งผลโดยตรงต่อภัยธรรมชาติที่มีระดับความรุนแรงมากขึ้น ทำให้จำเป็นต้องมีความร่วมมือในระดับนานาชาติเพื่อเผชิญกับภัยพิบัติ ที่เกิดขึ้น รวมถึงจะนำมาสู่การกำหนดกรอกกติกาใหม่ที่มหาอำนาจอาจเข้ามาแทรกแซงประเทศอื่น ๆ และใช้เป็นมาตรการกีดกันทางการค้า

(๒) <u>ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงในระดับภูมิภาค</u>

(๒.๑) การขยายอิทธิพลและบทบาทของประเทศมหาอำนาจต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีการปรับเปลี่ยนนโยบายที่แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการแข่งขันและการขยายอิทธิพลของชาติมหาอำนาจ ทั้งในรูปแบบของการใช้พลังอำนาจทางทหารและทางเศรษฐกิจเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ของตนและการเข้ามาแทรกแซงกิจการภายในของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค ซึ่งหากเกิดความขัดแย้งขึ้นก็อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและผลประโยชน์ของไทยซึ่งอยู่ในภูมิภาคนี้ได้

(๒.๒) การขยายตัวของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในระดับภูมิภาค พัฒนาการของกลุ่มประเทศอาเซียนที่กำหนดการจัดตั้ง “ประชาคมอาเซียน” ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จะทำให้อาเซียนมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น ทั้งทางการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างพัฒนาการทางการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก รวมทั้งเพิ่มโอกาศการติดต่อเชื่อมโยงผ่านเส้นทางคมนาคมในภูมิภาค อย่างไรก็ตาม การเป็นประชาคมเป็นความท้าทาย โดยเฉพาะการที่ประเทศสมาชิกยังมีลักษณะการปกครองและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน การสร้างความเป็นประชาคมและการเปิดกว้างของการติดต่อระหว่างกันอย่างเสรี ทำให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบต่อความมั่งคงของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการย้ายถิ่นฐานของประชากรในภูมิภาค และ การขยายตัวของอาชญากรรมข้ามชาติและเศรษฐกิจนอกระบบ

(๒.๓) ความขัดแย้งทางดินแดนและการใช้กำลังทางการทหาร ยังคงมีปัญหาความไม่เข้าใจและความหวาดระแวงที่อาจทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่สามารถจำกัดขอบเขตและระดับความรุนแรงให้อยู่ในเฉพาะพื้นที่ โดยเป็นผลจากการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ใกล้ชิดและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการทูตเชิงป้องกัน รวมถึงทิศทางความร่วมมือของประเทศในภูมิภาคที่มุ่งสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวโยงกับสถานการณ์ข้อพิพาทในภูมิภาค สถานการณ์ภายในของประเทศเพื่อนบ้าน และบทบาทของประเทศมหาอำนาจที่เกี่ยวข้องกับภูมิภาค และการที่ประเทศไทยมีชายแดนทั้งทางบกและทางทะเลติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศโดยยังมีปัญหาความไม่ชัดเจนของเส้นเขตแดนและอาณาเขตทางทะเลระหว่างกัน รวมถึงมีสิ่งบ่งชี้ถึงการเพิ่มงบประมาณทางทหารของประเทศในภูมิภาค จึงยังคงมีความเสี่ยงที่จะนำไปสู่การใช้กำลังทหารต่อกันหากเกิดความขัดแย้งรุนแรงและไม่มีการบริหารจัดการปัญหาร่วมกันที่มีประสิทธิภาพ

(๒.๔) ความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทะเล ปัจจุบันผลประโยชน์ทางทะเลของประเทศไทยมีมูลค่าสูง และในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ประเทศไทยเป็นจุดยุทธศาสตร์เส้นทางการเดินเรือที่สำคัญในภูมิภาคและเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ส่งผลให้มหาอำนาจต่าง ๆ มุ่งที่จะรักษาและแผ่ขยายอิทธิพลของตนเองในพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ ภัยคุกคามต่อความมั่นคงทางทะเลของประเทศไทยที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาการอ้างสิทธิทับซ้อนทางทะเล ปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อมโดยมนุษย์ กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายทางทะเล ปัญหาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับทะเล ปัญหาลักลอบขนส่งสิ่งผิดกฎหมายทางทะเลโดยเฉพาะสินค้าและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สองทางที่มีความเสี่ยง จะนำไปใช้ในการผลิตอาวุธทำลายล้างสูง การลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย และการกระทำ อันเป็นโจรสลัด อันอาจส่งผลให้มีความเสี่ยงต่อการสร้างดุลยภาพในการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

(๓) <u>ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงภายในประเทศ</u>

(๓.๑) ความมั่งคงของสถาบันพระมหากษัตริย์ ความเคลื่อนไหวที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถาบันฯ ได้เพิ่มระดับและขอบเขตที่กว้างขวาง ทั้งที่มีลักษณะเชื่อมโยงสถาบันฯ มาแสวงหาผลประโยชน์ทางการเมือง ตลอดจนมีการกล่าวอ้างความเท็จเพื่อดูหมิ่นใส่ร้ายอันเป็นการบ่อนทำลายต่อสถาบันฯ และการปรากฏแนวความคิดในเชิงปฏิรูปรวมถึงการวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการหมิ่นสถาบันฯ ที่ขัดต่อหลักสิทธิและเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวเป็นประเด็นที่มีความอ่อนไหวนำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม ประกอบกับความผูกพันเชื่อมโยงของบประชาชนบางส่วน โดยเฉพาะในหมู่เยาวชนรุ่นใหม่ที่มีต่อสถาบันฯ ถูกลดทอนลง เนื่องจากขาดความเข้าใจ ความตระหนักรู้อย่างถูกต้อง แท้จริงถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในฐานะที่เป็นศูนย์รวมจิตใจและจุดยึดเหนี่ยวของสังคมไทย

(๓.๒) ความขัดแย้งของคนภายในประเทศ พัฒนาการทางการเมืองของไทยที่ผ่านมามีทิศทางที่นำสังคมไทยวิวัฒน์ไปสู่วัฒนธรรมการเมืองที่ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมตัดสินใจในนโยบายของรัฐมากขึ้น โดยเฉพาะการกระจายความมั่นคงและอำนาจจัดการทรัพยากรสำคัญ โดยประชาชนแสดงออกด้วยการใช้สิทธิทางการเมืองและเสรีภาพพลเมืองในการเลือกตั้ง และการปกป้องสิทธิของตนหรือสิทธิของชุมชนท้องถิ่น ในขณะที่สังคมไทยกำลงอยู่ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง โดยที่ยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้างจาก ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สังคม และการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงโลกทัศน์ที่แตกต่างกันของกลุ่มคนในสังคม เป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดความแตกแยกทางความคิดระหว่างคนกลุ่มต่าง ๆ ในห้วงที่ผ่านมา การเคลื่อนไหวทางการเมืองถูกขับเคลื่อนด้วยเป้าหมายสุดโต่งทางการเมือง ส่งผลให้สภาวะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองที่มีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นและโดยที่ความอดทนอดกลั้นของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมมีแนวโน้มลดต่ำลง ทำให้สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองยังเป็นจุดเปราะบางในการรักษาเอกภาพของชาติและการสร้างภูมิคุ้มกันของสังคมไทยหากการสร้างความสมานฉันท์ปรองดองและการแก้ไขรากเหง้าของปัญหาความขัดแย้งยังคงไม่บรรลุผล

(๓.๓) ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นมาอย่างยาวนานเป็นปัญหาที่มีพัฒนาการที่มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อน และมีความเชื่อมโยงกันหลายมิติโดยมีใจกลางของปัญหา คือ เรื่องอัตลักษณ์ชาติพันธุ์มาลายู ศาสนาอิสลาม และประวัติศาสตร์นำเงื่อนไขอัตลักษณ์เฉพาะมาขยายผลในการใช้ความรุนแรง ทำให้เกิดบรรยากาศความกลัว ไม่ไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชนและประชาชนกับประชาชน เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ได้ปรากฏมีปัญหาใหม่ที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ คือ ปัญหายาเสพติด ปัญหาแทรกซ้อน บทบาทของภาคประสังคมโดยเฉพาะเยาวชนที่เห็นต่างจากรัฐและถูกดึงเข้ามามีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ของผู้เห็นต่างจากรัฐ การเข้ามามีบทบาทและแทรกแซงขององค์กรระหว่างประเทศ ที่เป็นการเพิ่มความซับซ้อนของปัญหามากยิ่งขึ้น

(๓.๔) ความไม่เชื่อมั่นในการบริหารประเทศตามหลักนิติธรรม ประเทศไทยยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้างที่ไม่เอื้อต่อการบริหารตามหลักนิติธรรม ความไม่เชื่อมั่นในการบริหารประเทศและวิกฤตศรัทธาของผู้นำ รวมถึงโครงสร้างทางการเมืองการบริหารซึ่งแม้จะมีการกระจายอำนาจมากขึ้นแต่ในภาพรวมยังคงมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจ

ที่ส่วนกลาง เป็นข้อจำกัดต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมประกอบกับการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐขยายตัวออกไปทุกระดับ ส่งผลให้เกิดความไม่เชื่อมั่นของประชาชนในขณะเดียวกัน ประชาชนบางส่วนยอมรับกระบวนการทางทุจริตคอร์รัปชันเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน โดยยังกล่าวได้กัดกร่อนพื้นฐานทางคุณธรรมจริยธรรมของสังคม

(๓.๕) ปัญหายาเสพติด ปัจจุบันสถานการณ์ยาเสพติดของประเทศไทยมีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มขึ้นมาต่อเนื่อง โดยเฉพาะการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มของเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงสำคัญปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการทำลายศักยภาพของประชากร และปัญหาการขยายตัวขององค์กรอาชญากรรม นอกจากนี้ ประเทศไทยต้องเผชิญกับการลักลอบค้ายาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเป็นประเทศทางผ่านและประเทศปลายทาง ในขณะที่การลักลอบขนยาเสพติดและแหล่งพักยาเสพติดอยู่บริเวณพื้นที่ชายแดนฝั่งไทยและประเทศเพื่อนบ้าน โดยพื้นที่ชายแดนภาคเหนือเป็นพื้นที่สำคัญรองลงมา คือ พื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือนอกจากนี้ กลุ่มนักค้าจากนอกภูมิภาคเข้ามามีบทบาทสำคัญในการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศในการลำเลียงยาเสพติดจากหลายแหล่งผลิตทั้งในและนอกภูมิภาค ซึ่งการจับกุมกระทำได้ยากขึ้นเนื่องจากลักษณะเฉพาะตัวของการจัดองค์กรและรูปแบบและวิธีการค้ายาเสพติดที่ปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ

(๓.๖) ความเสี่ยงภัยพิบัติทางธรรมชาติ สภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสภาวะโลกร้อนเกิดขึ้นพร้อมกับการเพิ่มจำนวนของประชากรโลก รวมถึงการพัฒนาประเทศที่เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก นำไปสู่การใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยขาดความสมดุลทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ จนนำไปสู่ภัยพิบัติธรรมชาติเพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย วาตภัย รวมถึงสถานการณ์แผ่นดินไหวที่เพิ่มมากขึ้น ประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถ ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และการเตรียมความพร้อมในลักษณะที่สามารถบริหารจัดการวิกฤติการณ์และภัยพิบัติให้มีประสิทธิภาพตั้งแต่ขั้นป้องกันการแก้ไขและ การฟื้นฟูสถานการณ์ผลกระทบจากวิกฤติการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติในระดับรุนแรงมากขึ้นควบคู่กับการขยายความร่วมมือกับประชาคมโลกเพื่อจัดการกับภัยพิบัติดังกล่าว

(๔) <u>ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงข้ามพรมแดน</u>

(๔.๑) การเคลื่อนตัวของภัยคุกคามข้ามชาติ ปัจจุบันภัยคุกคามข้ามชาติได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วตามสภาวะโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และความมั่งคงของชาติโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบจากการก่อการร้ายและอาชญากรรมข่ามชาติ ในด้านปัญหาการก่อการร้ายแรงขับเคลื่อนของการต่อสู้เชิงอุดมการณ์ยังคงมีอยู่อย่างเข้มแข็ง และขยายอุดมการณ์ความเชื่อไปสู่คนในกลุ่มบุคคลในพื้นที่ที่มีเงื่อนไขพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นผู้ก่อการร้ายในหลายรูปแบบโดยเงื่อนไขที่เป็นปัจ จัยผลักดันที่สำคัญ ได้แก่ ความคับแค้นอันเนื่องมาจากปัญหาการไม่ได้รับความเป็นธรรม ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และอัตลักษณ์ทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม และการแปรเปลี่ยนความเชื่อทางศาสนาให้เป็นพลังผลักดัน นอกจากนี้ การเผยแพร่แนวคิดรุนแรงของกลุ่มก่อการร้ายสากลและกลุ่มหัวรุนแรงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังคงดำรงอยู่ทั้งการก่อการร้ายจากกลุ่มหัวรุนแรงในพื้นที่ที่ได้รับแรงบัลดาลใจจากต่างประเทศและการแทรกซึมเข้ามาปฏิบัติการเองจากกลุ่มก่อการร้ายนอกภูมิภาค โดยอาศัยช่องว่างด้านมาตรการการรักษาความปลอดภัยและชายแดนที่เป็นเปราะบางของประเทศในภูมิภาค รวมถึงการเชื่อมโยงติดต่อและการเผยแพร่ความคิดอุดมการณ์ของกลุ่มก่อการร้ายผ่านทางอินเทอร์เน็ตและสังคมออนไลน์ ทั้งนี้ แม้ว่าประเทศไทยจะไม่ใช่เป้าหมายการโจมตีโดยตรงของกลุ่มก่อการร้ายสากล แต่ยังคงมีความจำเป็นที่ต้องเฝ้าระวังความเสี่ยงโดยเฉพาะการใช้เป็นสถานที่พักพิงและอำนวยความสะดวกในการก่อการร้ายจากกลุ่มก่อการร้ายทั้งในและนอกภูมิภาคและการก่อความรุนแรงในเมือง

สำหรับปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ อันประกอบด้วย การค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ การค้าอาวุธ การฟอกเงิน การกระทำอันเป็นโจรสลัด อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และอาชญากรรมคอมพิวเตอร์มีแนวโน้มที่จะขยายตัวและควบคุมได้ยากโดยมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการที่ซับซ้อนจากการใช้ประโยชน์

จากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้การก่ออาชญากรรมข้ามชาติทำได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น มีการพัฒนาเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งและมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังพบว่า ความเชื่อมโยงระหว่างการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติมีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้นและมีขีดความสามารถสูงขึ้น โดยคาดการณ์ว่าภัยคุกคามทั้งจากการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเมื่อมีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนใน ปี ๒๕๕๘ เนื่องจากการเปิดเสรีด้านการเดินทาง การขยายการท่องเที่ยวการแพร่ขยายแนวความคิดหัวรุนแรงและการรวมกลุ่มบุคคลที่มีความคิดดังกล่าว ในขณะที่ประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายของประเทศสมาชิกยังมีความแตกต่างกัน และการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงเป็นไปอย่างล่าช้า

(๔.๒) การย้ายถิ่นฐานของประชากร การย้ายถิ่นฐานของประชากรจากประเทศรอบบ้านเข้าสู่ประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการย้ายถิ่นในลักษณะเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ส่งผลให้เกิดปัญหาการผลักดันส่งกลับ ส่งผลให้มีผู้ย้ายถิ่นนฐานจำนวนมากยังตกค้างอยู่ในประเทศไทย และเกิดปัญหาการเมืองระหว่างประเทศโดนเฉพาะกลุ่มที่ขัดแย้งกับรัฐบาลของประเทศต้นทาง สาเหตุการย้ายถิ่นฐานที่สำคัญ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการเมือง คือ สถานการณ์ภายในประเทศเพื่อนบ้าน และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ คือ ระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่แตกต่างกัน ส่งผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น ปัญหาสาธารณสุข ปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามกฎหมาย ปัญหาการศึกษา ปัญหาความขัดแย้งกับชุมชนชาวไทย ตลอดจนปัญหาศักยภาพในการแข่งขันของประเทศไทยในระยะยาว นอกจากนี้ปรากฏการย้ายถิ่นที่ใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านเพิ่มมากขึ้น โดยปัญหาดังกล่าวมีความละเอียดอ่อนและส่งผลกระทบในหลายมิติ ทั้งความมั่นคงของมนุษย์ ประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

(๔.๓) บริบทการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ภัยคุกคามรูปแบบใหม่อื่น ๆ ปัจจุบันภัยคุกคาม ความมั่นคง มีขอบเขตที่กว้างขวาง มีความเชื่อมโยง ซับซ้อน และส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงมากขึ้นภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ประกอบด้วยทั้งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงที่เชื่อมโยงกับบริบทโลกในมิติต่าง ๆ ทั้งมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของโลกและผลจากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาประกอบกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยขาดความสมดุล ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหาความมั่นคงทางอาหาร ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและปัญหาความขัดแย้งแย่งชิงทรัพยากรที่ส่งผลต่อเนื่องเป็นความขัดแย้งระหว่างประชาชนและความขัดแย้งกับหน่วยงานภาครัฐ นอกจากนี้ ความต้องการพลังงานของโลกที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลต่อความมั่งคงทางพลังงานของไทยในการแข่งขันแสวงหาแหล่งพลังงาน โดยเฉพาะการที่ประเทศไทยต้องพึ่งพิงแหล่งพลังงานจากภายนอกในสัดส่วนที่สูง

กระแสโลภาภิวัตน์ที่ทำให้การเชื่อมโยงมนมิติต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้มีโอกาสเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ ในขณะที่ ความมั่นคงที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายมีแนวโน้มจะเป็นประเด็นที่มีความเสี่ยง ทั้งการโจมตีและการจารกรรมทางไซบอร์ เนื่องจากการกำหนดมาตรการป้องกันทำได้ยากและไม่ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทั้งนี้ ประเทศกำลังพัฒนาจะตกเป็นเป้าหมายการโจมตีมากขึ้นเพราะ มีความล้าหลังทางเทคโนโลยีและขาดความรู้ในการกำหนดมาตรการป้องกันที่ต้องใช้ผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะทาง นอกจากนี้ อิทธิพลของสื่อประเภทเครือข่ายสังคมเป็นเครื่องมือสำคัญของประชาชนในการรวมตัวดำเนินกิจกรรมทางสาธารณะและการเคลื่อนไหวกิจกรรมทางการเมืองสื่อดังกล่าวมีโอกาสถูกนำมาใช้ในทางที่ผิดเพื่อโจมตีบ่อนทำลาย หรือบิดเบือนข้อเท็จจริง รวมถึงการแพร่กระจายถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชังที่มานมาจากอคติและการเลือกปฏิบัติ ซึ่งอาจทำให้เกิดความเกลียดชังและปัญหาความแตกแยกภายในประเทศ รวมถึงส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในกรณีที่มีการใช้สื่อประเภทนี้โจมตีหรือบ่อนทำลายประเทศอื่น

๑.๑๔.๕ ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

(๑) ภาพรวม : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ ๑ ใน ๓ ของประเทศ มีประชากร ๑ ใน ๓ ของประเทศ แต่สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้เพียง ๑ ใน ๑๐ ของประเทศ เนื่องจากมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานทั้งด้านน้ำ และส่งผลให้ประชาชนส่วนใหญ่ซึ่งมีอาชีพและรายได้จากการทำการเกษตรต้องประสบปัญหาความยากจนจึงขาดโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งด้านสุขภาพและการศึกษา ส่งผลให้ติดกับดักอยู่ในวงจรของความยากจนไม่สามารถหลุดพ้นได้

(๒) ปัญหาและประเด็นท้าทาย : ที่สำคัญได้แก่ การขาดแคลนน้ำทั่วทั้งภาคและประสบปัญหาภัยแล้งซ้ำซาก มีคนจนจำนวนมาก มีปัญหาไอคิวต่ำในเด็ก และมีปัญหาโรคมะเร็งตับและท่อน้ำดี เศรษฐกิจของภาคมีขนาดเล็กและมีอัตราการขยายตัวต่ำ ภาคการผลิตหลักด้านการเกษตรยังพึ่งพาธรรมชาติจึงมีผลิตภาพต่ำ อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นการแปรรูปเกษตรขั้นต้น มีมูลค่าต่ำ การลงทุนใหม่ ๆ มีน้อย การค้าชายแดน เป็นการส่งสินค้าที่ผลิตจากนอกภาค ทรัพยากรการท่องเที่ยวยังเข้าถึงได้ยากและขาดสิ่งอำนวยความสะดวก

(๓) ศักยภาพและโอกาส : การพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือในระยะต่อไป มีศักยภาพและโอกาสที่เด่นชัดจากการมีพื้นที่ทำการเกษตรขนาดใหญ่ มีประชากรวัยแรงงานมาก มีมหาวิทยาลัยวิจัยตั้งอยู่ในพื้นที่ ๑๒ แห่ง ซึ่งมีความสามารถเฉพาะทางที่โดดเด่น อาทิ มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีความเก่งด้านสาธารณสุขและเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเก่งด้านวิศวกรรมศาสตร์และแปรรูปอาหาร และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตสกลนครเก่งด้านเกษตรและประมง รวมทั้งมีการโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศสู่ภาค อาทิ โครงข่ายรถไฟทางคู่รถไฟความเร็วสูง ทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองมีพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน สปป.ลาว กัมพูชา เวียดนาม ที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว

(๔) แนวคิดและทิศทาง : การพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไปสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” จำเป็นจะต้องแก้ไขปัญหาพื้นฐานควบคู่ไปกับการพัฒนาการวิจัยเพื่อใช้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในภาคให้มีการเจริญเติบโตได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมทั้งใช้โอกาสจากปัจจัยภายนอกมาช่วยขับเคลื่อนโดยเฉพาะโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับโครงข่ายระบบการคมนาคมขนส่งและพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศ รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงและข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) ที่กำลังมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมาสร้างเสริมกิจกรรมการพัฒนาใหม่ ๆ ให้แก่ภาคเพื่อให้มีอัตราการเติบโตที่สูงเพียงพอต่อการลดความแตกต่างเหลื่อมล้ำกับพื้นที่ส่วนอื่น ๆ ของประเทศได้ในระยะยาว โดยมุ่งพัฒนาอีสานสู่มิติใหม่ให้เป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง” โดยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางการพัฒนาและข้อเสนอแผนงาน/โครงการเบื้องต้น ดังนี้

(๔.๑) วัตถุประสงค์ (๑) เพื่อแก้ปัญหาปัจจัยพื้นฐานด้านน้ำและดิน ให้เอื้อต่อการประกอบอาชีพการดำรงชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจของภาค (๒) เพื่อดูแลช่วยเหลือคนจน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี พึ่งพาตนเอง พึ่งพาครอบครัว และพึ่งพากันในชุมชนได้ (๓) เพื่อยกระดับการผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่มโดยใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม สนับสนุนให้การเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคไม่ต่ำกว่าระดับประเทศ (๔) เพื่อเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าของระบบเศรษฐกิจภาคเข้ากับระบบเศรษฐกิจของประเทศและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (๕) เพื่อพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง และมีบทบาทสนับสนุนประเทศเป็นศูนย์กลางภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(๔.๒) เป้าหมายและตัวชี้วัด (๑) พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งลดลง พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ปริมาณกักเก็บน้ำเพิ่มขึ้น (๒) สัดส่วนคนจนลดลง (๓) อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่ต่ำกว่าระดับประเทศ (๔) มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น (๕) รายได้การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

(๔.๓) แนวทางการพัฒนา ๕ แนวทาง

๑. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน ได้แก่ การพัฒนาประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำในแหล่งน้ำเดิมและแหล่งน้ำธรรมชาติ การสร้างอ่างเก็บน้ำฝาย และแหล่งน้ำขนาดเล็กระดับไร่นา พัฒนาระบบกระจายน้ำ เช่น อาคารบังคับน้ำ ระบบสูบน้ำ คลองส่งน้ำและพัฒนาแหล่งน้ำใหม่ในลุ่มน้ำเลย ชี มูล

๒. แก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ได้แก่ พัฒนาอาชีพและรายได้ของคนยากจน พัฒนาคุณภาพชีวิตและจัดสวัสดิการให้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส แก้ปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี พัฒนาโภชนาการแม่และเด็ก

๓. สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเร่งพัฒนาการศึกษาวิจัยเพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ การเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และอาหารปลอดภัย พัฒนาพื้นที่ทุ่งกุ้งกุลาร้องไห้เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงขยายการเลี้ยงโคเนื้อและโคนมคุณภาพสูง พัฒนา Food Valley เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอาหารครบวงจรที่จังหวัดนครราชสีมา ยกระดับการผลิตผ้าไหมและผ้าฝ้ายย้อมครามสู่สินค้าแฟชั่น เสริมสร้างความเข้มแข็งธุรกิจ SMEs และวิสาหกิจชุมชน และพัฒนาการท่องเที่ยววัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงและการกีฬาสู่นานาชาติ

๔. ใช้โอกาสการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักในภาคและพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) เพื่อพัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ ๆ ของภาคโดยเร่งพัฒนารถไฟความเร็วสูงกรุงเทพ – หนองคาย รถไฟทางคู่บ้านไผ่ – นครพนม ทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองบางปะอิน – นครราชสีมา และนครราชสีมา – ขอนแก่น พัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ ๆ รอบสถานีขนส่งระบบรางที่ขอนแก่น นครราชสีมา ปรับปรุงสนามบินอุดรธานี อุบลราชธานี บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด นครราชสีมา และขอนแก่น

๕. พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนและแนวระเบียงเศรษฐกิจ ได้แก่ พัฒนาด่าน CIQ ให้ได้มาตรฐานสากล ก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย – ลาว แห่งที่ ๕ บึงกาฬ – ปากซัน พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มุกดาหาร นครพนม หนองคาย ให้มีความพร้อมด้านโครง สร้างพื้นฐาน และมีระบบบริการพิธีการผ่านด่านแบบ One – Stop Service

(๕) <u>แผนงาน/โครงการ</u> : กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอแผนงาน/โครงการเบื้องต้นในการขับเคลื่อนทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) สรุปได้ ดังนี้

๑. การบริหารจัดการน้ำ โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ พัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่เขตนอกชลประทาน เพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำในพื้นที่ชลประทาน ระบบการกระจายน้ำเพื่อการเกษตรด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ พัฒนาระบบป้องกันน้ำท่วมและแก้ปัญหาภัยแล้ง พื้นที่เกษตรได้รับประโยชน์จำนวน ๕๔๓,๙๔๘ ไร่ ประชาชน ๕๔๒,๐๕๗ ครัวเรือน เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำกักเก็บอีก ๓,๗๖๓ ล้านลูกบาศก์เมตรและพื้นที่รับประโยชน์ ๑๐.๒ ล้านไร่

๒. การแก้ไขปัญหาความยากจน และพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยจัดหาที่ดินทำกินให้คนจน ฝึกอาชีพสร้างรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตสำหรับคนจน จัดสวัสดิการผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสพัฒนาที่อยู่อาศัยให้ผู้มีรายได้น้อยตามโครงการบ้านมั่นคง

๓. การพัฒนาด้านการเกษตร โดยส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ เกษตรแปลงใหญ่รวมทั้งปรับเปลี่ยนไปสู่สินค้าเกษตรชนิดใหม่ตามศักยภาพของพื้นที่ ยกระดับคุณภาพสินค้า พื้นที่รับประโยชน์ ๒,๐๗๖,๐๐๙ ไร่ เกษตรกร ๑๗๑,๔๗๒ ราย

๔. การขยายเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสู่ชุมชนโดยติดตั้งบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบไร้สาย งบประมาณ ๑๓,๗๖๐ ล้านบาท ครอบคลุม ๒๐ จังหวัด

๕. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาทิ รถไฟความเร็วสูงไทยจีน กทม. – นครราชสีมา – หนองคาย โครงข่ายรถไฟทางคู่ ขนาด ๑ เมตร จำนวน ๖ เส้นทาง

ได้แก่ ช่วงชุมทางถนนจิระ – ขอนแก่น ช่วงมาบกะเบา – ชุมทางจิระ ช่วงชุมทางถนนจิระ – อุบลราชธานี ช่วงขอนแก่น – หนองคาย ช่วงอุบลราชธานี – มุกดาหาร และช่วงบ้านไผ่ – นครพนม ก่อสร้างจุดพักรถบรรทุก โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง บางปะอิน – สระบุรี – นครราชสีมา ระยะทาง ๑๙๖ กิโลเมตร และนครราชสีมา – ขอนแก่น ระยะทาง ๑๘๓ กิโลเมตร พัฒนาท่าอากาศยาน จำนวน ๖ แห่ง คือ อุดรธานี อุบลราชธานี บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด นครราชสีมา และขอนแก่น โดยปรับปรุงอาคารผู้โดยสาร

๑.๑๔.๖ ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งของไทย

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงมติเห็นชอบยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งของไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๕ ดังนี้

๑. เห็นชอบกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งของไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๕ ประกอบด้วย ๕ แผนงาน คือ

(๑) แผนงานการพัฒนาโครงข่ายรถไฟระหว่างเมือง

(๒) แผนงานการพัฒนาโครงข่ายขนส่งสาธารณะเพื่อแก้ไขปัญหา ในกรุงเทพมหานคร

(๓) แผนงานการเพิ่มขีดความสามารถทางหลวงเพื่อเชื่อมโยงฐานการผลิตที่สำคัญของประเทศและเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

(๔) แผนงานการพัฒนาโครงข่ายการขนส่งทางน้ำ

(๕) แผนงานการเพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการขนส่งทางอากาศ

๒. เห็นชอบการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งในระยะเร่งด่วนที่จะเร่งดำเนินการ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และปี พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อผลักดันแผนงาน/โครงการให้เกิดผลเป็นรูปธรรมประกอบด้วยการพัฒนาระบบเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมและการพัฒนารถไฟทางคู่

(๑) การพัฒนาระบบเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมเชื่อมโยงกับประตูการค้า การพัฒนาประตูการค้าชายแดนของประเทศตลอดจนการพัฒนาระบบถนนเชื่อมโยงประตูการค้าดังกล่าวให้สามารถรองรับการเดินทางและการขนส่งสินค้ากับประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจังหวัดหนองคายเป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาโครงข่ายทางหลวงเชื่อมโยงระหว่างประเทศทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๒ (อำเภอโพนพิสัย-บึงกาฬ ตอน ๑) มาตรฐานทางชั้นพิเศษ ช่วงกิโลเมตรที่ ๔๗+๐๐๐ ถึง กิโลเมตรที่ ๗๗+๐๐๐ ระยะทาง ๓๐ กิโลเมตร งบประมาณ ๑,๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ ล้านบาท งบผูกพัน ๓ ปี คือ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

(๒) การพัฒนารถไฟทางคู่ จากสภาพปัญหาและอุปสรรคการขนส่งทางรถไฟกล่าว คือ (๑) รถไฟตกรางบ่อยครั้ง ทำให้ประชาชนมีความเสี่ยงในการเดินทาง (๒) ไม่สามารถทำความเร็วได้ตามมาตรฐานเนื่องจากหัวรถจักรเก่า มีอายุการใช้งานมากกว่า ๓๐ ปี (๓) เสียเวลาในการสับหลีก (๔) ระบบการควบคุมการเดินทางรถยังเป็นระบบควบคุมด้วยแรงคน ทำให้การเดินรถไม่มีประสิทธิภาพและความปลอดภัย รวมทั้ง (๕) ปัญหาความสะอาดและการให้บริการที่ดีต่อประชาชน

๑.๑๔.๗ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทยขึ้น เพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุนของประเทศโดยใช้ประโยชน์จากความเชื่อมโยงด้านคมนาคมขนส่งของภูมิภาคอาเซียนตามข้อตกลงการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียนและข้อตกลงภายใต้กรอบเศรษฐกิจอื่น และจากการค้าขายบริเวณพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

(๑) <u>เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone)</u> หมายถึง บริเวณพื้นที่ส่วนหนึ่งของประเทศที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ประกาศให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีขอบเขตจำกัดชัดเจน ซึ่งภายในพื้นที่ผู้ประกอบการจะมีสิทธิ์ได้รับสิทธิประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ มากกว่าอยู่นอกเขต เพื่ออำนวยความสะดวกและจูงใจให้เกิดการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะมีการดำเนินการบริหารจัดการ

และประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในพื้นที่อย่างบูรณาการ เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศที่เฉพาะเจาะจงทั้งในส่วนของการสร้างความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาพื้นที่เฉพาะของประเทศแบบบูรณาการ

(๒) <u>วัตถุประสงค์การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ</u>

๑. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

๒. ดึงดูดเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign direct investment : FDI)

๓. กระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและลดความเหลื่อมล้ำของประชาชน

๔. ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

๕. สร้างความมั่นคงในพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

(๓) <u>การดำเนินงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดหนองคาย</u> จังหวัดหนองคายได้รับการประกาศเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคายในพื้นที่อำเภอ ๑๓ ตำบล ประกอบด้วย อำเภอเมืองหนองคาย จำนวน ๑๒ ตำบล อำเภอสระใคร จำนวน ๑ ตำบล การดำเนินงานจนถึง ณ ปัจจุบัน เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย มีความก้าวหน้าในการดำเนินงานแล้ว ดังนี้

๑. การจัดเตรียมพื้นที่ : คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีคำสั่งเพิกถอนสภาพที่ดินเพื่อใช้เป็นพื้นที่ให้เอกชนและหน่วยงานภาครัฐใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย จำนวน ๑ แปลง คือ ที่เลี้ยงสัตว์ บ้านไชยาสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ ๔ ตำบลสระใคร อำเภอสระใคร เนื้อที่ถอนสภาพ ๗๑๘-๐-๐ ไร่ (ไม่มีปัญหาการบุกรุกพื้นที่ของประชาชน) นอกจากนี้ จังหวัดยังได้จัดเตรียมพื้นที่เพื่อให้เอกชนเช่าและหน่วยงานภาครัฐใช้ประโยชน์ในพื้นที่อำเภอเมืองหนองคาย อีก ๔ แปลง โดยไม่ต้องมีการถอนสภาพ ประกอบด้วย

- แปลงสถานีรถไฟนาทา ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย เนื้อที่ ๒๑๙-๐-๐ ไร่ จัดเตรียมพื้นที่สำหรับเป็นสถานที่ในการรวบรวมและกระจายสินค้าจากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคายไปยังตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม อยู่ระหว่างการศึกษาความเหมาะสมโครงการก่อสร้างสถานีขนส่งสินค้าเพื่อเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าระบบล้อและระบบรางเข้าด้วยกัน คาดว่าจะเริ่มดำเนินการก่อสร้างระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ และจะเริ่มเปิดให้บริการปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ทั้งนี้ ได้มีการทดลองการขนส่งสินค้าทางระบบรางจากสถานีรถไฟนาทาไปยังเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดจังหวัดระยองแล้ว เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ณ สถานีรถไฟนาทา

- แปลงสถานีรถไฟหนองคาย ตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย เนื้อที่ ๑๕๒-๐-๐ ไร่ จัดเตรียมพื้นที่สำหรับเป็นสถานที่รองรับการขนส่งผู้โดยสารและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ โดยจังหวัดจะนำระบบแบบ CIQ มาบริการประชาชนเหมือนท่าอากาศยาน

- แปลงสถานีรถไฟหนองคาย(เก่า) ตำบลมีชัย อำเภอเมืองหนองคาย เนื้อที่ ๑๐๐-๐-๐ ไร่ จัดเตรียมพื้นที่สำหรับใช้เป็นที่รองรับการคมนาคมขนส่ง และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

- แปลงนิคมอุตสาหกรรม ตำบลโพนสว่าง อำเภอเมืองหนองคาย เนื้อที่ ๒,๙๖๐-๐-๐ ไร่ จัดเตรียมพื้นที่สำหรับใช้เป็นที่รองรับโรงงานอุตสาหกรรม

๒. การเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภค

๒.๑ ระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้กำหนดพื้นที่สำหรับใช้เป็นพื้นที่ในการพัฒนาระบบไฟฟ้าเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๒ แห่ง คือ

- การก่อสร้างสถานีไฟฟ้าหนองคาย ๒ ตำบลสระใคร อำเภอสระใคร
- การก่อสร้างสถานีไฟฟ้าหนองคาย ๓ ตำบลหินโงม อำเภอเมืองหนองคาย

๒.๒ ระบบประปา การประปาส่วนภูมิภาคได้กำหนดแผนการก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปา เพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ณ บริเวณบ้านโคกป่าฝาง หมู่ที่ ๓ ตำบลปะโค อำเภอเมืองหนองคาย เนื้อที่ ๑๐๐-๐-๐ ไร่ กำลังผลิต ๑,๕๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง เพื่อส่งต่อ

น้ำประปาไปยังพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษบ้านไชยา หมู่ที่ ๔ ตำบลสระใคร อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย ใช้งบประมาณในการก่อสร้าง จำนวน ๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๓. การเตรียมความพร้อมกิจการเป้าหมาย กิจการเป้าหมายที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบแล้ว มีดังนี้

- อุตสาหกรรมการเกษตร ประมง และกิจการที่เกี่ยวข้อง
- อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องหนัง
- กิจการโลจิสติกส์
- นิคมหรือเขตอุตสาหกรรม
- กิจการเพื่อการสนับสนุนการท่องเที่ยว
- กิจการอบพืชและไซโล
- กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากผลพลอยได้หรือเศษวัสดุทางการเกษตร
- กิจการผลิตโครงสร้างโลหะสำหรับงานก่อสร้างหรืองานอุตสาหกรรม
- กิจการผลิตสิ่งพิมพ์ทั่วไป
- กิจการผลิตอาหารสัตว์หรือส่วนผสมอาหารสัตว์
- กิจการผลิตวัสดุก่อสร้างและกิจการผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีตอัดแรงสำหรับงานสาธารณูปโภค (ยกเว้นการผลิตกระเบื้องมุงหลังคาเซรามิกส์/การผลิตกระเบื้องปูพื้นหรือผนัง)
- กิจการผลิตสิ่งปรุงแต่งสำหรับประทินร่างกาย เช่น สบู่ ยาสระผม
- กิจการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกสำหรับสินค้าอุปโภค เช่น บรรจุภัณฑ์พลาสติก
- กิจการผลิตสิ่งของจากเยื่อหรือกระดาษ เช่น กล่องกระดาษ
- กิจการพัฒนาอาคารสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมและ/หรือคลังสินค้า

(๔) <u>การเตรียมความพร้อมแรงงาน</u>

- การเตรียมแรงงานภายในจังหวัด จังหวัดหนองคายโดยจัดหางานจังหวัดได้ดำเนินการสำรวจแรงงานในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษาในพื้นที่ความรับผิดชอบทุกแห่งแล้ว เพื่อรองรับความต้องการแรงงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย

- การเตรียมแรงงานต่างด้าวเพื่อเข้ามาทำงานในลักษณะมาเช้า/กลับเย็น (มาตรา ๑๔) โดยจังหวัดได้เตรียมการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงานเรียบร้อยแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการรอข้อตกลงว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างไทย-ลาว ในการใช้บัตรผ่านแดน (Border Pass) เข้ามาทำงานได้ ถ้าหากข้อตกลงดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จังหวัดพร้อมให้บริการแรงงานต่างด้าวที่ประสงค์จะเข้ามาทำงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย

(๕) <u>ศูนย์บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (One Stop Service)</u> จังหวัดได้มีการจัดตั้งศูนย์บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (One Stop Service) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย เพื่อให้คำแนะนำ/ปรึกษา และสนับสนุนข้อมูลต่าง ๆ ให้กับผู้ประกอบการ/ นักลงทุน/ประชาชน ณ ศาลากลางจังหวัด ชั้น ๑ และขณะนี้จังหวัดหนองคายอยู่ระหว่างการพัฒนาและปรับปรุงศาลากลางจังหวัด (หลังเดิม) เขตเทศบาลเมืองหนองคายให้เป็นศูนย์บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน(One Stop Service) แบบถาวร โดยใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ (งบประมาณผูกพันข้ามปีงบประมาณ) คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

(๖) <u>แผนการเสนอขยายพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจหนองคาย (เพิ่มเติม)</u> จังหวัดหนองคายได้เสนอขอขยายพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย (เพิ่มเติม) ในพื้นที่ อำเภอโพนพิสัย ๓ ตำบล อำเภอท่าบ่อ จำนวน ๓ ตำบล และ อำเภอศรีเชียงใหม่ จำนวน ๓ ตำบล รวมเนื้อที่ ๒๖๓,๕๗๒ ไร่

(๗) <u>รายงานผลการศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย</u> จังหวัดหนองคายมีเนื้อที่ประมาณ ๓,๐๒๖.๕๓๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑,๘๙๑,๕๘๓ ไร่ (นับเป็นจังหวัดที่มีขนาดเล็กของภาคอีสาน

โดยพื้นที่ทั้งหมดก่อนที่จังหวัดบึงกาฬจะแยกตัวไป มีประมาณ ๗,๓๓๒ ตารางกิโลเมตร) ลักษณะเป็นรูปยาวเรียงทอดไปตามลำน้ำโขง ซึ่งเป็นเส้นกั้นเขตแดนกับประเทศลาว มีความยาวทั้งสิ้น ๑๙๕ กิโลเมตร ความกว้างของพื้นที่ที่ทอดขนานไปตามลำน้ำโขงโดยเฉลี่ย ๒๐ - ๒๕ กิโลเมตร ช่วงที่กว้างที่สุดอยู่ที่อำเภอเฝ้าไร่ และช่วงที่แคบที่สุดอยู่ที่อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย มีอำเภอที่อยู่ติดกับลำน้ำโขง ๖ อำเภอ คือ อำเภอสังคม อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอโพนพิสัย และอำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ ๒๗ ของประเทศ เป็นจังหวัดชายแดนริมฝั่งแม่น้ำโขงที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่ง สามารถเดินทางข้ามไปเที่ยวยังฝั่งลาวได้โดยสะดวก เพราะเป็นประตูสู่เมืองเวียงจันทน์ แขวงเวียงจันทน์ นครหลวงเวียงจันทน์ เมืองหลวงของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และแขวงบอลิคำไซ เป็นที่ตั้งของสะพานมิตรภาพไทย – ลาวแห่งแรก ที่เชื่อมโยงประเทศไทย – ลาวเข้าด้วยกัน ทำให้หนองคายในวันนี้กลายเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญเมืองหนึ่ง มีวัดวาอารามและวัฒนธรรมวิถีชีวิตชาวบ้านที่น่าสนใจ โดยเฉพาะเป็นจุดชมบั้งไฟพญานาคในวันออกพรรษาที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก และด้วยความที่เป็นเมืองสงบเงียบ เรียบง่าย เต็มไปด้วยบรรยากาศแห่งศาสนา วัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิตพื้นบ้านที่ผสมผสานกันได้อย่างลงตัวและเหมาะแก่การทำเกษตรกรรมและประมงน้ำจืด มีเสน่ห์ ทั้งยังอุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ หลากหลายไปด้วยอาหารการกินและสินค้านานาชนิด มีโรงแรมที่พักมากมายและการคมนาคมสะดวกสบาย โดยห่างจากกรุงเทพมหานครตามทางหลวงแผ่นดินสาย ๒ (ถนนมิตรภาพ) ประมาณ ๖๑๕ กิโลเมตร เมืองริมโขงแห่งนี้จึงเป็นอีกหนึ่งเมืองท่องเที่ยวที่นักเดินทางไม่ควรพลาดมาเยี่ยมเยือน ล้วนเป็นเสน่ห์ดึงดูดให้ผู้คนเดินทางมาเยือนเมืองริมโขงแห่งนี้ ดังนั้น จังหวัดหนองคายจึงได้รับการเสนอในเป็นหนึ่งจังหวัดที่มีการจัดเขตเศรษฐกิจพิเศษ และเมื่อมีการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนและศักยภาพการพัฒนาจังหวัดหนองคายพบว่าจังหวัดหนองคายมีความสามารถในการแข่งขัน เนื่องจากจังหวัดหนองคายมีศักยภาพสำคัญ ได้แก่ การสร้างความเข้มแข็งของประชาชน ชุมชน และสังคม การสร้างคุณค่าและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร การสร้างการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสร้างอุตสาหกรรม การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว การสร้างความมั่นคงชายแดน และการพัฒนาคุณภาพระบบการให้บริการ ซึ่งทั้ง ๖ ด้านครอบคลุมทุกมิติของจังหวัดในการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เตรียมความพร้อมสำหรับการลงทุนขนาดใหญ่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ส่วนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ มีศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตร ความสามารถในการแข่งขันด้านอุตสาหกรรมและการค้า (ขายส่ง – ขายปลีก) ผลิตภัณฑ์ชุมชน ความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว และเมื่อศึกษาทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ พบว่า หนองคายมีสภาพภูมิศาสตร์มีพื้นที่ติดแนวชายแดนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และใกล้กับนครหลวงเวียงจันทน์ซึ่งเป็นศูนย์กลางการบริหารของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมืองศูนย์กลางการบริหาร และศูนย์กลางการเชื่อมโยงเศรษฐกิจของภูมิภาคตามแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้และระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก ของกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอนุภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Sub-region : GMS) มีความได้เปรียบด้านการลงทุนและการค้าชายแดน กระแสนิยมสินค้าไทยของประเทศเพื่อนบ้านสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และเวียดนามซึ่งมีความคุ้นเคยและนิยมสินค้าไทย นโยบายการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เอื้อต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการค้าการลงทุนของกลุ่มจังหวัด นโยบายการพัฒนาจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนด้านการผลิตเพื่อการส่งออกเอื้อต่อการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษของกลุ่มจังหวัด

ในส่วนของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง เมื่อวิเคราะห์ศักยภาพของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือ GMS ซึ่งสรุปได้ว่าประเทศสมาชิก GMS เป็นสมาชิกอาเซียน (ยกเว้นจีน) มีพันธกรณีที่จะต้องลดเลิกมาตรการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นภาษีศุลกากรและมิใช่ภาษีศุลกากร (NTB) ตามกำหนดเวลา ดังนั้นการอำนวยความสะดวก ทางการค้าภายใต้ GMS เป็นความร่วมมือที่จะช่วยผลักดันให้ประเทศเหล่านี้ลดเลิกมาตรการ NTB ได้ แผนงานพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor) EWEC มีจุดที่เชื่อมต่อกับเส้นทางในแนวเหนือ-ใต้ (NSEC) หลายเส้นทางในหลายประเทศ ได้แก่ ย่างกุ้ง – ดาไว ในเมียนมาร์ เชียงใหม่ – กรุงเทพฯ และหนองคาย – กรุงเทพฯ ในประเทศไทย เส้นทางหมายเลข ๑๓ ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทางด่วน ๑A ในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมีการขยายโอกาสในการลงทุน โดยเฉพาะการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ โอกาสที่จะขยายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากเป็นแหล่งที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ เช่น พลังงาน ป่าไม้ และแร่ธาตุ เป็นต้น การขยายตลาดไปยังประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นประตูสู่ประเทศที่สามเพื่อการพึ่งพาตลาดในภูมิภาคอื่น สิ่งเหล่านี้จึงเอื้อประโยชน์แก่จังหวัดหนองคายเป็นอย่างยิ่ง

การวิเคราะห์ศักยภาพการลงทุนของจังหวัดหนองคายเมื่อนำข้อมูลของจังหวัดหนองคาย กลุ่มจังหวัดและอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงทั้งสามส่วนมาประมวลควบคู่กับเครื่องมือการวิเคราะห์แบบสอดคล้อง (Matching Analysis) ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support System) ผลการวิเคราะห์ศักยภาพการลงทุนของจังหวัดหนองคายสามารถสรุปได้ดังนี้

๑. กิจการขนาดใหญ่ ที่เหมาะสมกับการลงทุนมี ๒ กิจการ ได้แก่

(๑) กิจการบริการและสาธารณูปโภค กิจการโลจิสติกส์ (Business services and infrastructure Business logistics)

(๒) กิจการสนับสนุนการท่องเที่ยว (Support Business Tourism)

๒. กิจการขนาดกลาง ได้แก่ การลงทุนมีระดับ digital economy เหมาะสม ๑๖ กิจการ คือ

(๑) อสังหาริมทรัพย์ (Real estate)

(๒) การเงินนักท่องเที่ยวอาจต้องการแลกเปลี่ยนเงินตรา (Financial)

(๓) การผลิต (Manufacturing)

(๔) การรับส่งข้อมูล (Transmission)

(๕) งานสร้างสรรค์และสื่อ (Creative & Media)

(๖) ที่พัก (Accommodation)

(๗) คลังสินค้า (Warehouse)

(๘) กีฬา (Sport)

(๙) กิจการสนับสนุนการท่องเที่ยว (Entertainment)

(๑๐) อาหาร (Food)

(๑๑) ยานยนต์และการซ่อมแซม (Motor Vehicle & Repair)

(๑๒) การธนาคาร (Banking)

(๑๓) การท่องเที่ยว (Tourism)

(๑๔) โทรคมนาคม (Telecom)

(๑๕) ร้านอาหาร (Restaurant)

(๑๖) โรงแรม (Hotel)

๓. กิจการขนาดเล็ก ระดับชาวบ้าน มี ๑๘ กิจการ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ด้าน คือ

๓.๑ ด้านวิถีชีวิต ซึ่งมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอยู่ ๕ กิจกรรม ดังนี้ คือ

(๑) งานซ่อมบำรุง (Maintenance)

(๒) การจัดงาน (Event Organizer)

(๓) งานอิเล็กทรอนิกส์,ช่างวางท่อ (Electronic, plumber)

(๔) ภาพยนตร์ (Film/Cinema)

(๕) การสร้างภาพเคลื่อนไหวโดยการฉายภาพนิ่งหลาย ๆ ภาพต่อเนื่องกันด้วยความเร็วสูง

๓.๒ วิถีอาชีพ ซึ่งมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอยู่ ๖ กิจกรรม ดังนี้ คือ

(๑) รองเท้า (Shoes/Foot wears)

(๒) ร้านค้า/ร้านสะดวกซื้อ (Retail/Shopping)

(๓) ตลาดสด (Fresh Market/Whole sale)

(๔) ร้านดอกไม้ (Flower/Whole sale)

(๕) การเกษตร/ห่วงโซ่อุปทาน (Agricultural/Supply Chain)

(๖) การเกษตร/สำรวจการแบ่งเขต (Agricultural/Survey Zoning)

๓.๓ วิถีดำรงชีวิต ซึ่งมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอยู่ ๗ กิจกรรม ดังนี้ คือ

(๑) โรงแรม (Hotel)

(๒) ผู้ที่มีวิชาชีพทางด้านสาธารณสุข (Pharm/ Eyesight)

(๓) การท่องเที่ยว (Tourism)

(๔) ร้านอาหาร (Restaurant)

(๕) โรงพยาบาล/สุขภาพ/สปา (Hospitality/Wellness/Spa)

(๖) คลินิก/โรงพยาบาล/บูติค (Clinic/ Hospital/ Boutiques)

(๗) บ้านพักคนชรา (Nursing Home)

ผลกระทบทางสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต และแนวทางการแก้ไขผลกระทบ : ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคายสามารถจำแนกหรือจัดกลุ่มปัญหาผลกระทบได้ดังนี้

๑. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจได้แก่ การแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนซึ่งผู้ประกอบการท้องถิ่นยังไม่มีขีดความสามารถเพียงพอและยังไม่พร้อมที่จะเข้าสู่เวทีการแข่งขัน ทั้งการแข่งขันทางด้านราคาและคุณภาพการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และการค้าขายที่กำลังเติบโต

๒. ผลกระทบด้านสังคมและกฎหมาย ได้แก่ ความเข้าใจในบริบททางสังคม หรือกฎหมายที่แตกต่างกัน รวมทั้งวิถีชีวิตชุมชนที่แตกต่างกันอาจก่อให้เกิดปัญหาการปรับตัวและการใช้ชีวิตร่วมกันรวมทั้งระบบ

๓. ผลกระทบด้านการเมืองและความมั่นคงได้แก่ การก่อตัวของกลุ่มแรงงานข้ามชาติจำนวนมากที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มที่มีอำนาจต่อรองและนำไปสู่ปัญหาความมั่นคง และนำไปสู่การมีส่วนร่วมนอกระบบในการแสวงหาประโยชน์ของภาคการเมือง

๔. ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ขยะ การบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม การปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำลำคลอง หนองบึง หรือการปล่อยมลพิษ

๕. ผลกระทบด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และการสื่อสาร ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงขนบธรรมเนียมประเพณี หรือวัฒนธรรม รวมทั้งการใช้ภาษาในการสื่อสาร รวมทั้งวิถีในการดำรงชีวิต ที่อาจมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงหรือผิดเพี้ยนไปจากเดิม

๖. ผลกระทบด้านสาธารณูปโภค ได้แก่ ความต้องการสาธารณูปโภคด้านไฟฟ้า ประปา ขนส่ง ถนนที่มีปริมาณเพิ่มมากเพิ่มมากขึ้น

๗. ผลกระทบด้านสาธารณสุข ได้แก่ การรักษาผู้ป่วยที่มีปริมาณเพิ่มขึ้น และการแพร่ระบาดของโรค รวมทั้งการควบคุมโรค

๘. ผลกระทบด้านแรงงานและความยากจน ได้แก่ การขยายตัวของกลุ่มแรงงานผิดกฎหมาย และการแย่งชิงงาน และภาวะคนล้นงาน และปัญหาความยากจน หรือตกงาน เป็นต้น

๙. ผลกระทบจากความขัดแย้งในเรื่องการจัดการทรัพยากร สิทธิในที่ดิน สิทธิในการทำงาน

๑๐. ผลกระทบด้านงบประมาณรายจ่ายภาครัฐ ได้แก่ งบประมาณด้านการบริหารสาธารณะ การคมนาคม การสาธารณูปโภค การรักษาพยาบาล การป้องกันอาชญากรรมและการดูแลรักษาความปลอดภัย

สำหรับแนวทางในการแก้ไขผลกระทบข้างต้น จังหวัดหนองคายจะต้องมีการเตรียมการในด้านการลงทุน การเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรมวิถีชีวิต ดังนี้

๑. ด้านเศรษฐกิจ ควรมีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาผู้ประกอบการเพื่อสร้างความมั่นคงและความมั่นใจให้กับผู้ประกอบการใหม่ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในที่จะเข้าสู่เวทีการแข่งขัน และควรมีการจัดตั้งศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จเพื่อบริการข้อมูลและประสานงานในด้านต่าง ๆ ให้ผู้ประกอบการในจังหวัดหนองคาย

๒. ด้านสังคมและกฎหมาย ควรจัดตั้งศูนย์ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน ที่ประสบปัญหาต่าง ๆ อันเกิดจากการพัฒนาเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ตลอดจนการให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาทางด้าน

กฎหมายเพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ด้อยโอกาส ตลอดจนแก้ปัญหาความขัดแย้ง ภายในสังคมและชุมชน อันเกิดจากการอยู่ร่วมกันที่หลากหลายของผู้คนที่เข้ามาทำงานภายในจังหวัดหนองคาย

๓. ด้านการเมืองและความมั่นคง ควรให้ความสำคัญกับการเฝ้าระวังปัญหาการรวมกลุ่มขอแรงงานข้ามชาติที่อาจรวมตัวกันในการสร้างอำนาจต่อรองและนำไปสู่ปัญหาความมั่นคง รวมทั้งอาจนำไปสู่การมีส่วนร่วมนอกระบบในทางการเมือง

๔. ด้านผลกระทบและสิ่งแวดล้อม ควรให้ความสำคัญกับการจัดการขยะในชุมชนที่เกิดขึ้นใหม่ การบุกรุกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การบำบัดน้ำเสียภายในพื้นที่โดยรอบเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและในชุมชนหนาแน่นซึ่งจะเกิดขึ้นใหม่ รวมทั้งการเฝ้าระวังการปล่อยมลพิษในรูปแบบต่าง ๆ ของอุตสาหกรรมที่อาจเกิดขึ้นในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ควรประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้กับชุมชนและประชาชนในจังหวัดหนองคายได้เข้าใจถึงการพัฒนาที่จะนำความเจริญมาสู่จังหวัดจัดทำแผนผังแบ่งพื้นที่ให้ชัดเจนเกี่ยวกับโครงการใหญ่ที่อาจกระทบกับสิ่งแวดล้อมและให้มีกองทุนเพื่อบำบัดเยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบที่ไม่สามารถแก้ไขหรือช่วยเหลือตัวเองได้

๕. ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมและการสื่อสาร ควรให้มีการอนุรักษ์และสืบสานประเพณีวัฒนธรรมที่สำคัญในชุมชนท้องถิ่น รณรงค์การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารควบคู่กันไปทั้งในระดับสากลและภาษาประจำถิ่น การใช้ศิลปะประจำถิ่นมากำหนดเป็นรูปแบบอาคารสถานที่ต่าง ๆ ที่ปลูกสร้างขึ้นใหม่ภายในและโดยรอบเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ การวางรากฐานการศึกษาให้แก่เยาวชนได้เรียนรู้ เข้าใจและสืบทอดวัฒนธรรมอันดีที่มีอยู่โดยรอบพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๖. ด้านสาธารณูปโภค นอกจากจะมีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคโดยสมบูรณ์ภายในเขตพัฒนาพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแล้วควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสาธารณูปโภคแก่ชุมชนโดยรอบเพื่อรองรับแรงงานที่จะเข้ามาพำนักอยู่โดยรอบเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๗. ด้านการสาธารณสุข ควรปรับปรุงระบบการรักษาพยาบาลการแพร่ระบาดและการควบคุมโรครองรับประชากรที่จะมีเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลโดยรอบเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๘. ด้านแรงงาน ควรเฝ้าระวังการขยายตัวของกลุ่มแรงงานผิดกฎหมายการแย่งชิงงานภาวะคนล้นงานปัญหาความยากจนโดยจัดให้มีศูนย์ช่วยเหลือแรงงานที่ประสบปัญหาให้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพที่หลากหลาย การจัดให้มีการพัฒนาทักษะให้กับชุมชนให้มีทักษะใหม่อาชีพใหม่รองรับบริบทของหนองคายที่เปลี่ยนแปลงไป

๙. ด้านความขัดแย้งในเรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิทธิในที่ดินสิทธิในการทำงานควรจัดให้มีศูนย์ช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบเพื่อไกล่เกลี่ยแก้ไขปัญหาข้อพิพาท

๑๐. ด้านงบประมาณรายจ่ายภาครัฐ ควรให้ความสำคัญกับการบริหารสาธารณะโดยรอบพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อพัฒนาระบบคมนาคมสาธารณูปโภคการรักษาพยาบาล การป้องกันอาชญากรรมการรักษาความปลอดภัยโดยอาจจัดตั้งเป็นกองทุนในการพัฒนาพื้นที่รอบเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นต้น

<u>ภัยคุกคามและแนวทางการแก้ไข</u> : ภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นในจังหวัดหนองคายมี ดังนี้

๑. อาชญากรรมข้ามชาติ และองค์กรอาชญากรรม และการกระทำผิดอาญา ได้แก่ การทะเลาะวิวาท ความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ซึ่งกระทำโดยชาวต่างประเทศ

๒. การก่อการร้าย ได้แก่ การแฝงตัวเข้ามาสืบสวนหาข่าวการเกิดเครือข่ายหรือการสร้างกลุ่มที่มีแนวคิดหรือมุมมองที่แตกต่างการร่วมมือกับกลุ่มก่อการร้ายเพื่อปฏิบัติการตามแนวชายแดน การค้าอาวุธสงคราม

๓. ยาเสพติด ได้แก่ การลักลอบหรือค้ายาเสพติด การแพร่ระบาดของยาเสพติด

๔. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การกระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายคอมพิวเตอร์การหลอกลวงหรือฉ้อโกง ที่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ

๕. ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง อัคคีภัย

๖. โรคอุบัติใหม่ที่ชาวต่างชาติเป็นพาหะ

๗. การค้าแรงงานผิดกฎหมาย ผู้หลบหนีเข้าเมือง และการค้ามนุษย์ ได้แก่ การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การหลอกลวงแรงงาน การบังคับใช้แรงงาน การค้าทาส การค้ามนุษย์ การหลีกเลี่ยงการขออนุญาตทำงานตามกฎหมาย

๘. ผู้มีอิทธิพล ได้แก่ การรวมตัวเพื่อใช้อำนาจของกลุ่มเพื่อต่อรองผลประโยชน์ การรวมกลุ่มของคนเพื่อสร้างอิทธิพลและกระทำผิดกฎหมาย การเรียกเงินค่าคุ้มครองหรือค่านายหน้าในการทำงานโดยผิดกฎหมาย

<u>แนวทางแก้ไขมาตรการป้องกันและเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามที่สำคัญ</u> ประกอบด้วย

๑. ด้านอาชญากรรมข้ามชาติองค์กรอาชญากรรมและการกระทำผิดอาญาซึ่งกระทำโดยชาวต่างประเทศ ควรจัดระบบเฝ้าระวังทางอิเล็กทรอนิกส์เช่นทีวีวงจรปิดในสถานที่สำคัญที่เป็นจุดเสี่ยงในพื้นที่ตัวเมืองและชุมชนที่มีความเจริญการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโรงแรมสถานบริการโดยเคร่งครัดในเรื่องการตรวจสอบจัดเก็บเอกสารหลักฐานของชาวต่างชาติที่เข้ามาพำนักและใช้บริการ ตลอดจนการสร้างอาสาสมัครเฝ้าระวังให้มีความเข้มแข็งในการปฏิบัติหน้าที่ เสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนระหว่างชุมชนในการแจ้งข่าวอาชญากรรมและการป้องกันตนเอง

๒. ด้านการก่อการร้าย ควรมีชุดเฉพาะกิจเฝ้าระวังสืบสวนหาข่าวความเคลื่อนไหวของกลุ่มชาวต่างชาติที่มีพฤติการณ์การใช้ความรุนแรงการค้าอาวุธสงคราม ให้มีการบังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัด มีการตรวจตราอาวุธและสิ่งผิดกฎหมายเป็นประจำ ให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างหน่วยงานภายในและระหว่างประเทศ การตรวจสอบในบริเวณด่านพรมแดนและพื้นที่ที่เป็นช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศรวมทั้งจุดเสี่ยงต่าง ๆ ควรจัดให้มีเครื่องมือป้องกันบรรเทาสาธารณภัยอันเนื่องมาจากการ ก่อวินาศกรรมด้วยการใช้สารเคมีสารพิษต่าง ๆ

๓. ด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด ควรมีมาตรการในการป้องกัน ป้องปราม และปราบปรามผู้ค้าและผู้เสพ รวมถึงสถานประกอบการในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษควรจะเป็นสถานประกอบการสีขาวมีการตรวจสารเสพติดผู้ที่ทำงานในพื้นที่ทุกคนเป็นประจำ กวดขันมิให้มีการลักลอบจำหน่ายยาเสพติดโดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด จัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและพื้นที่หมู่บ้านชุมชนโดยรอบ รวมทั้งให้มีการจัดตั้งอาสาสมัครในการเฝ้าระวังแจ้งข่าวสารให้หน่วยงานภาครัฐ

๔. ด้านอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ควรให้มีศูนย์เฝ้าระวังการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับกฎหมายคอมพิวเตอร์ ลิขสิทธิ์ การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนภาคเอกชนผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อมิให้ถูกหลอกลวงหรือฉ้อโกง

๕. ด้านการป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติและภัยอันเกิดจากมนุษย์ ควรให้ความสำคัญกับการจัดเตรียมเครื่องมือที่ทันสมัยรองรับภัยทุกชนิดที่อาจเกิดขึ้นภายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้ครอบคลุมพื้นที่ภายในและพื้นที่โดยรอบ การให้การศึกษาเกี่ยวกับประเภทภัยต่าง ๆ ที่มีโอกาสเกิดขึ้นเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่แรงงานและประชาชนรอบบริเวณ จัดให้มีระบบการแจ้งเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ และมีการฝึกซ้อมเป็นประจำทุกระยะ

๖. ด้านการป้องกันโรคอุบัติใหม่ ควรให้มีการเฝ้าระวังติดตามข่าวสารโรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้นในประเทศข้างเคียงและที่ชาวต่างชาติที่อาจเป็นพาหะ ให้มีระบบการสอบสวนโรคที่มีประสิทธิภาพค้นหาผู้ป่วยได้อย่างฉับไว พร้อมทั้งมีการเตรียมความพร้อมไว้ ณ สถานพยาบาลทุกแห่ง

๗. ด้านการค้าแรงงานผิดกฎหมายผู้ลักลอบหลบหนีเข้าเมืองและการค้ามนุษย์ควรจัดให้มีศูนย์เฝ้าระวังและดำเนินการเยียวยาผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน พัฒนาฐานความเข้มแข็งของเครือข่ายคุ้มครองแรงงานและการบังคับใช้กฎหมายแก่ผู้กระทำความผิดโดยเคร่งครัด ให้มีข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในการปราบปรามผู้กระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวมีการตรวจตราสถานบริการพื้นที่เสี่ยงประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมายเป็นประจำโดยต่อเนื่อง เปิดบริการการขออนุญาตทำงานภายในประเทศให้มีความสะดวกรวดเร็วและเกิดความมั่นคง

๘. ด้านการปราบปรามผู้มีอิทธิพล ให้มีการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัด ทั้งในด้านการตรวจตรา การตรวจค้น การพิจารณาอนุญาต ให้มีอาวุธปืน การติดตามเฝ้าระวังพฤติการณ์ของบุคคลที่ประกอบอาชีพไม่สุจริต ซึ่งอาจกลายเป็นผู้มีอิทธิพลอย่างใกล้ชิด

๑.๑๔.๘ กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจังหวัดหนองคาย

(๑) กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion Economic Cooperation : GMS) มีสมาชิกจำนวน ๖ ประเทศ ประกอบด้วย ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีนตอนใต้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยครอบคลุมเนื้อที่ ๒.๓๔ ล้านตารางกิโลเมตร มีประชากรรวม ๒๕๗.๕ ล้านคน โดยโครงการนี้มีชื่อเต็มว่า GMS Economic Corridors หรือ ระเบียงเศรษฐกิจอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการขยายตัวด้านอุตสาหกรรม การเกษตร การค้า การลงทุนและบริการ เพื่อให้เกิดการจ้างงาน ยกระดับการครองชีพ การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการศึกษาระหว่างกัน, การใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งเสริมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยเพิ่มขีดความสามารถ และโอกาสการแข่งขันในเวทีการค้าโลกผ่านกลยุทธ์หลัก ๓ ด้าน คือ สนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงระหว่างกัน (Connectivity) เพื่อให้เกิดการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) โดยการรวมกลุ่มกันในอนุภูมิภาค (Community) โครงการนี้ได้รับเงินอุดหนุนจาก ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียหรือ ADB (Asian Development Bank) ในการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานหลายแขนง โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมทางถนน แต่ก็รวมถึงระบบไฟฟ้า โทรคมนาคม สิ่งแวดล้อม และกฎหมายด้วย สำหรับสาขาความร่วมมือของ GMS มี ๙ สาขา ได้แก่ คมนาคมขนส่ง โทรคมนาคม พลังงาน การค้า การลงทุน เกษตร สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(๒) ประชาคมอาเซียน : สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพหรือปฏิญญาอาเซียนเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๐ โดยมีประเทศสมาชิก ๕ ประเทศ ประกอบไปด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์และไทยเพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต่อมามีประเทศสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ตามลำดับ จึงทำให้ปัจจุบันอาเซียนมีสมาชิก ๑๐ ประเทศ

ปัจจุบันบริบททางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทำให้อาเซียนต้องเผชิญสิ่งท้าทายใหม่ ๆ อาทิ โรคระบาด การก่อการร้าย ยาเสพติดการค้ามนุษย์ สิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติ อีกทั้งยังมีความจำเป็นต้องรวมตัวกันเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถทางการแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคใกล้เคียงและในเวทีระหว่างประเทศ ผู้นำอาเซียนจึงเห็นพ้องกันว่า อาเซียนควรจะร่วมมือกันให้เหนียวแน่น เข้มแข็ง และมั่นคงยิ่งขึ้น จึงได้ประกาศ “ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน ฉบับที่ ๒” (Declaration of ASEAN Concord II) ซึ่งกำหนดให้มีการสร้างประชาคมอาเซียนที่ประกอบไปด้วย ๓ เสาหลัก ได้แก่

- ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community - APSC) มุ่งให้ประเทศกลุ่มสมาชิกอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข แก้ไขปัญหาระหว่างกันโดยสันติวิธี มีเสถียรภาพและความมั่นคงรอบด้าน เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของเหล่าประชาชน

- ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC) มุ่งเน้นให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ และความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกัน เพื่อให้ประเทศสมาชิกสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่น ๆ

- ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community - ASCC) มุ่งหวังให้ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี มีความมั่นคงทางสังคม มีการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน และมีสังคมแบบเอื้ออาทร โดยจะมีแผนงานสร้างความร่วมมือ ๖ ด้าน คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน การลดช่องว่างทางการพัฒนา

(๓) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy : ACMECS) เป็นกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับอนุภูมิภาคที่จัดตั้งขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์จากความแข็งแกร่งและความหลากหลายของทั้ง ๕ ประเทศสมาชิก (กัมพูชา ลาว พม่า ไทย และเวียดนาม) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างสมดุล โดยการประชุมผู้นำ ACMECS จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่เมืองพุกาม สหภาพพม่า ซึ่งผู้นำประเทศสมาชิกได้ลงนามในปฏิญญาพุกาม (Bagan

Declaration) เพื่อจัดตั้งกรอบความร่วมมือ ACMECS พร้อมทั้งให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการครอบคลุมความร่วมมือ ๕ สาขา ได้แก่ การอำนวยความสะดวก ด้านการค้าและการลงทุน ความร่วมมือด้านเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม การเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคมการท่องเที่ยว และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ต่อมา ในการประชุมระดับรัฐมนตรีเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ณ เมืองปากเซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ประชุมได้เห็นชอบให้แยกความร่วมมือสาขาเกษตรและอุตสาหกรรมและแยกเป็นสาขาความร่วมมือที่ ๗ คือ สาขาอุตสาหกรรมและพลังงานมติที่ประชุมผู้นำ ACMECS ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๕ – ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ ณ กรุงฮานอย สาธารรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ระบุให้เพิ่มสิ่งแวดล้อมและให้ที่ประชุมระดับรัฐมนตรีพิจารณาเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะทำงานด้านสิ่งแวดล้อมภายใต้ความร่วมมือ ACMECS

(๔) แผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย ๖ ประเทศ (จีน ลาว เมียนมา ไทย กัมพูชา และเวียดนาม) พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคโดยตรง เป็นแหล่งผลิตฝิ่น เฮโรอีน ไอซ์ และยาบ้า ปัญหาการผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำมาจากชนกลุ่มน้อยที่มีกองกำลังติดอาวุธ และส่วนใหญ่มีเขตปกครองพิเศษของตนเองซึ่งชนกลุ่มน้อยเหล่านี้มีพื้นที่อิทธิพลอยู่ตามแนวชายแดน เช่น ชายแดนประเทศจีน ชายแดนไทย เมื่อผลิตยาเสพติดได้แล้ว ยาเสพติดบางส่วนจะถูกส่งออกไปทางประเทศจีน บางส่วนเข้าไปในเมียนมาร์ก่อนจะออกสู่ทะเลไปประเทศที่สามหรือไปยังประเทศบังกลาเทศและบางส่วนถูกลำเลียงผ่านแม่โขงเพื่อเข้าไทยหรือไปยังประเทศที่สาม และบางส่วนเข้าสู่ประเทศไทยทางชายแดนภาคเหนือโดยตรง เนื่องจากไทยมีพื้นที่ติดกับสามเหลี่ยมทองคำและมีเส้นทางที่สะดวก

นอกจากการนำยาเสพติดที่ผลิตได้กระจายออกสู่ประเทศต่าง ๆ แล้วสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ การลักลอบนำสารตั้งต้น เคมีภัณฑ์และอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตเข้าสู่แหล่งผลิตในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำซึ่งนำเข้าสารตั้งต้นที่สำคัญจากอินเดียและจีนโดยเฉพาะซูโดอีเฟดรีนซึ่งเป็นสารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตไอซ์และยาบ้า ส่วนเคมีภัณฑ์ที่สำคัญบางส่วนนำเข้าจากจีน ไทย และเวียดนาม ผ่านทาง ลาว โดยเฉพาะกาเฟอีนที่ใช้ผสมในการอัดเม็ดยาบ้า มีการนำเข้าจากเวียดนามผ่าน ลาว ข้ามแม่น้ำโขงจากแหล่งผลิตซึ่งในปัจจุบันพบการใช้เส้นทางด้านนี้เพิ่มมากขึ้น สำหรับประเทศไทยส่วนใหญ่จะนำเข้าสารเคมีที่ใช้ในการผลิตอัดเม็ดยาบ้า เช่น แป้ง กาว สีผสมอาหาร กลิ่นวานิลลา

การแก้ไขปัญหาแหล่งยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำเป็นการดำเนินการที่ทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากเกิดจากปัญหาของกลุ่มผู้ผลิตที่มีกองกำลังติดอาวุธ และมีเขตการปกครองพิเศษของตนเอง มีพื้นที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของตนเองแบบเบ็ดเสร็จ ทำให้รัฐบาลเข้าไปดำเนินการได้ยากและบางพื้นที่ยังมีการสู้รบกันอยู่ ดังนั้น การที่จะให้ประเทศใดประเทศหนึ่งดำเนินการแก้ปัญหาแต่ฝ่ายเดียวนั้นจึงเป็นเรื่องที่ดำเนินการได้ยากมาก ต้องใช้ความร่วมมือของประเทศที่อยู่รอบ ๆ พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ทั้งสนับสนุนช่วยเหลือรัฐบาลเมียนมาในการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เข้าสู่ประเทศของตน และการสกัดกั้นสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ที่มาจากประเทศของตนเป็นทางผ่านไม่ให้เข้าไปยังแหล่งผลิตได้

ที่ผ่านมามีโครงการแม่น้ำโขงปลอดภัยซึ่งเป็นการดำเนินการร่วมกันของ ๔ ประเทศ คือ จีน ลาว เมียนมาร์และไทย เริ่มโครงการระยะแรกโดยจีนเป็นเจ้าภาพเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีผลการดำเนินการที่ประสบความสำเร็จอย่างน่าพอใจ และในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพโดยตั้งศูนย์ปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัยที่ จ.เชียงใหม่ ซึ่งอาจกล่าวประสบความสำเร็จอย่างดี มีผลการจับกุมยาเสพติดและสามารถสกัดกั้นสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์มิให้เข้าในยังแหล่งผลิตได้ในปริมาณมาก

จากผลของความสำเร็จดังกล่าวทั้งสี่ประเทศจึงมีความเห็นพ้องต้องกันว่าให้มีการดำเนินโครงการแม่น้ำโขงปลอดภัยต่อไปเพื่อสกัดกั้นยาเสพติดที่ยังมีการผลิตอยู่ แต่จะขยายออกเป็นโครงการระยะ ๓ ปีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑ และเชิญอีก ๒ ประเทศ ซึ่งอยู่ในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงและเผชิญกับปัญหายาเสพติดในลักษณะเดียวกันเข้าร่วม คือ ประเทศกัมพูชาและเวียดนาม

<u>พื้นที่ดำเนินการ</u> การดำเนินการแผนแม่น้ำโขงปลอดภัย ๖ ประเทศ ระยะเวลา ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑) มีพื้นที่ดำเนินการครอบคลุมเส้นทางลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ตลอดลำน้ำแม่น้ำโขง

ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ ๖ ประเทศ คือ จีน ลาว เมียนมา เวียดนาม กัมพูชา และไทย โดยเน้นพิเศษบริเวณแม่น้ำโขงตอนเหนือที่อยู่ติดกับพื้นที่ผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ พื้นที่หลักเริ่มตั้งแต่เมืองคุนหมิง ประเทศจีน จนถึงบริเวณชายแดนประเทศเมียนมาบริเวณรัฐฉาน ซึ่งมีเมืองสำคัญในประเทศจีน ๕ เมือง คือ เมืองเป่าซาน (Baoshan) เมืองเต๋อหง (Dehong) เมืองหลินชาง (Lincang) เมืองปู่เอ๋อ (Pu'er) เมืองสิบสองปันนา เมืองเหล่านี้อยู่ติดกับพื้นที่รัฐฉานและเขตปกครองพิเศษของชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ซึ่งเป็นกลุ่มหลักที่ผลิตยาเสพติด

สำหรับพื้นที่ในเมียนมาร์ครอบคุลมถึงเมืองตามูซึงอยู่ติดกับชายแดนอินเดีย เป็นเส้นทางลำเลียงสารตั้งต้นที่สำคัญ เมืองมัณฑะเลย์ เมืองตองยี เมืองลาเชียว เมืองเชียงตุง ท่าขี้เหล็ก สบหลวย ฯลฯ ซึ่งครอบคลุมทั้งเส้นทางลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ในประเทศเมียนมาโดยเฉพาะในพื้นที่ติดกับแม่น้ำโขง

<u>ลาว</u> ประกอบด้วย เมืองที่อยู่ติดกับแม่น้ำโขง เช่น เมืองเชียงกก เมืองลอง เมืองมอม เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว และเมืองที่อยู่ทางตอนกลางของประเทศ ซึ่งเป็นเส้นทางลำเลียง เช่น แขวงหลวงน้ำทา แขวงหลวงพระบาง นครหลวงเวียงจันทน์ รวมทั้งเมืองชายแดนที่ติดกับประเทศเวียดนาม เช่น เมืองหนองเขียว แขวงหัวพัน และด้านทิศใต้ที่ติดกับประเทศไทยและกัมพูชา เช่น เมืองสะหวันนะเขต เมืองจำปาสัก ฯลฯ

<u>เวียดนาม</u> เป็นประเทศที่ภูมิประเทศครอบคลุมพื้นที่ที่ติดกับชายแดน ลาว จีน และกัมพูชา ซึ่งเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้นและสารเคมีที่สำคัญ เช่น ปอยเปต พระวิหาร สตึงเตรง ฯลฯ

ประเทศไทยครอบคลุมพื้นที่ภาคเหนือทั้งหมดและภาคตะวันออกเฉียงเหนือบางจังหวัด โดยเฉพาะที่อยู่ตามแนวชายแดนที่ติดกับแม่น้ำโขง

กรอบความคิด

กรอบความคิดหลักของแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย ๖ ประเทศ ระยะเวลา ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑) มี ๔ กรอบ คือ

๑. การมองพื้นที่ปฏิบัติการในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำเป็นพื้นที่เดียวกัน เพื่อให้สามารถบูรณาการแผนปฏิบัติการได้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒. กำหนดพื้นที่ดำเนินการเป็นสามวง วงในเป็นพื้นที่ผลิตยาเสพติดในรัฐฉาน ซึ่งมีการกำหนดมาตรการเป็นพิเศษ วงกลางเป็นพื้นที่ทางผ่านยาเสพติดเป็นพื้นที่ต่อเนื่องจากกสามเหลี่ยมทองคำวงนอกเป็นพื้นที่นำเข้าสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์

๓. ความร่วมมือในการสกัดกั้นสารข้างต้น เคมีภัณฑ์ และอุปกรณ์การผลิตยาเสพติดไม่ให้เข้าไปยังพื้นที่ผลิตยาเสพติด และถ้ายังสามารถผลิตได้ในบางพื้นที่ต้องร่วมมือกันสกัดกั้นไม่ให้ยาเสพติดถูกลำเลียงออกไปยังแหล่งแพร่ระบาด

๔. ดำเนินการต่อเนื่องระยะยาว คือ กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ ๓ ปี และขยายพื้นที่ให้ครอบคลุมโดยเชิญกัมพูชาและเวียดนามเข้าร่วมด้วย

มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

เพื่อให้การดำเนินการแก้ปัญหายาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศเห็นพ้องกันว่าควรกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหาตามแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย ๖ ประเทศ ระยะเวลา ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑) ดังนี้

<u>มาตรการที่สำคัญ</u>

(๑) สกัดกั้นสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด (เฮโรอีน ไอซ์ และยาบ้า) ไม่ให้เข้าสู่แหล่งผลิตยาเสพติด

(๒) จำกัดพื้นที่บริเวณชายแดนระหว่างประเทศที่สำคัญ โดยการเจาะลงพื้นที่ชายแดนบางพื้นที่ เช่น ชายแดนอินเดียกับเมียนมาร์ ชายแดนจีนกับเมียนมาร์ ชายแดนไทยกับลาว ฯลฯ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการลักลอบลำเลียงสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์

(๓) จำกัดเส้นทางลักลอบลำเลียงยาเสพติดของแต่ละประเทศโดยเฉพาะเส้นทาง R๓A (คุนหมิง-จิ่งหง-หลวงน้ำทา-ห้วยทราย-เชียงของ) R๓B (คุนหมิง-จิ่งหง-เมืองลา-เชียงตุง-ท่าขี้เหล็ก-แม่สาย) เส้นทางปางซาง–เมืองลา-ท่าเรือสบลวย และเส้นทางในภาคเหนือของประเทศ

(๔) จัดตั้งจุดตรวจยาเสพติดบริเวณสะพานมิตรภาพลาว–เมียนมาร์และพื้นที่ตรงข้ามท่าเรือสบหลวย เพื่อสกัดกั้นยาเสพติดไม่ให้ออกจากท่าเรือสบหลวย

(๕) สกัดกั้นเรือที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบลำเลียงยาเสพติดหรือลักลอบลำเลียงสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ โดยการปฏิบัติการลาดตระเวนร่วมทางเรือพร้อมกันของสมาชิกทุกประเทศการลาดตระเวนร่วมทางเรือของประเทศสองฝั่งแม่น้ำโขงและการตั้งด่านตรวจเรือต้องสงสัยในแม่น้ำโขง

(๖) จำกัดพื้นที่พักและแพร่กระจายยาเสพติด รอบพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ และตามเส้นทางแม่น้ำโขง เช่น พื้นที่เมืองตามแนวชายแดนเมียนมา–จีน (๕ เมืองสำคัญ) พื้นที่ตามแนวชายแดนเมียนมา - ไทย เช่น บ้านโป่ง เมืองพง เมืองสาด เมืองต่วน จังหวัดท่าขี้เหล็กฯลฯพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยพื้นที่ตามแนวชายแดนเมียนมาร์–ลาว ไทย–ลาว พื้นที่ชายแดนลาว–เวียดนาม–กัมพูชา

(๗) สืบสวนกลุ่มผู้ผลิตยาเสพติดและนักค้ายาเสพติดรายใหญ่ร่วมกัน

(๘) สนับสนุนภารกิจด้านการสืบสวนทางการเงินและการสืบสวนการฟอกเงินของแต่ละประเทศโดยเฉพาะประเทศในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ

(๙) คัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมายที่มีปัญหายาเสพติด เพื่อดำเนินการโครงการพัฒนาทางเลือกตามความเหมาะสม และหมู่บ้านคู่ขนานตามแนวชายแดน

(๑๐) ใช้กลไกสำนักงานปราบปรามยาเสพติดชายแดน (BLO) ของแต่ละประเทศสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดตามแนวชายแดน

(๑๑) แต่ละประเทศจัดตั้งศูนย์ประสานงานแม่น้ำโขงปลอดภัย (ศปง.มข.) เพื่อเป็นการ ประสานงาน แลกเปลี่ยนข่าวสาร และเพื่อการบริหารจัดการโครงการ ซึ่งประเทศจีนมีการจัดตั้งแล้วที่เมืองสิบสองปันนา และประเทศไทยจัดตั้งแล้วที่จังหวัดเชียงใหม่

<u>แนวทางปฏิบัติ</u> : การควบคุมและสกัดสารตั้งต้น เคมีภัณฑ์ และอุปรณ์การผลิตยาเสพติด

(๑) ยับยั้งสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ที่อยู่ในรายการเป้าหมายของแต่ละประเทศ อ้างอิงรายการของสหประชาชาติ และรายการสารเคมีที่ได้รับแจ้งจากประเทศสมาชิก

(๒) แต่ละประเทศสมาชิกจะต้องตรวจสอบการดำเนินการที่ถูกต้องตามกฎหมายเกี่ยวกับสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ ได้แก่ การผลิต การานำเข้า การส่งออก การส่งผ่าน และต้องรายงานกิจกรรมที่น่าสงสัยมายังศูนย์ประสานงานแม่น้ำโขงปลอดภัยฯ

(๓) กำหนดพื้นที่และดำเนินการเฝ้าระวังในท่าเรือหรือจุดจอดเรือที่มักจะใช้สำหรับการลักลอบลำเลียงสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์

(๔) ในกรณีที่มีการตรวจยึดสารตั้งต้นหรือเคมีภัณฑ์เป็นจำนวนมากแต่ละประเทศควรประสานงานกับประเทศที่เกี่ยวข้อง (แหล่งต้นทาง ส่งผ่าน หรือส่งปลายทาง) เพื่อการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องต่อไป

(๕) แต่ละประเทศต้องให้ความสนใจกันสารตั้งต้น เคมีภัณฑ์และอุปกรณ์การผลิตยาเสพติดที่มาจากประเทศอื่น ๆ นอกภูมิภาค พร้อมทั้งควรแลกเปลี่ยนและแบ่งปันข้อมูลระหว่างประเทศสมาชิก และยังต้องหาวิธีการในการประสานงานกับประเทศต่าง ๆ เหล่านั้นด้วย

(๖) สมาชิกแต่ละประเทศ ควรพิจารณากำหนดมาตรการควบคุมทางกฎหมายต่อสารเคมีที่ยังไม่ได้ถูกควบคุมหรือยังไม่ได้ถูกควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพในประเทศของตนเพื่อป้องกันไม่ให้สารเคมีเหล่านี้ถูกนำมาใช้ในกระบวนการผลิตยาเสพติด

การจำกัดการลักลอบลำเลียงยาเสพติดตามเส้นทางบก

(๑) สมาชิกแต่ละประเทศพิจารณาการจัดตั้งเครือข่ายของจุดตรวจ/ด่านตรวจ บนเส้นทางเป้าหมายที่มักถูกใช้ในการลักลอบลำเลียงยาเสพติด

(๒) สมาชิกแต่ละประเทศควรให้การสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับจุดตรวจเหล่านั้น เช่น กำลังพลประจำด่าน เครื่องมือในการตรวจค้น โทรทัศน์วงจรปิด การฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำด่าน ฯลฯ

(๓) สมาชิกแต่ละประเทศควรพิจารณาจัดตั้งจุดตรวจชั่วคราวบนเส้นทางสายรอง

การจำกัดการลักลอบลำเลียงยาเสพติดตามลำแม่น้ำโขง

(๑) ให้มีการดำเนินการลาดตระเวนร่วมในแม่น้ำโขง

(๒) สมาชิกแต่ละประเทศควรดำเนินการลากตระเวนทางน้ำและดำเนินการสุ่มตรวจค้นเรือที่น่าสงสัยที่เดินทางผ่านในน่านน้ำของตน

(๓) สมาชิกทุกประเทศควรจัดให้มีกลไกสำหรับความร่วมมือในการลาด ตระเวนร่วมทางน้ำพร้อมทั้งกำหนดกลไกที่ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และการประสานงาน

(๔) สมาชิกแต่ละประเทศควรเสริมสร้างและพัฒนาข้อกำหนดในการควบคุมท่าเรือในแม่น้ำโขงของประเทศต่อไปนี้ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

จีน – ท่าเรือกวนเหล่ย

ลาว – ท่าเรือเมืองมอม

พม่า – ท่าเรือเมืองพง

ไทย – ท่าเรือเชียงแสน

(๕) ดำเนินการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร ผ่านท่าเรือทุกแห่งเพื่อกระจ่ายข่าวเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการแม่น้ำโขงปลอดภัยและจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนแจ้งเบาะแสยาเสพติดไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- การจำกัดการผลิตและการค้ายาเสพติด

(๑) สมาชิกแต่ละประเทศ กำหนดเป้าหมายที่เกี่ยวข้องด้านยาเสพติดและดำเนินการตรวจสอบร่วมกัน

(๒) สมาชิกแต่ละประเทศกำหนดและจัดทำเป้าหมายเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่สำคัญพร้อมทั้งจัดตั้งทีมสืบสวนเป้าหมายเหล่านั้น ข้อมูลข่าวสารด้านยาเสพติดของเป้าหมายแต่ละเครือข่าย ควรมีการใช้ร่วมกันในบรรดาประเทศที่เกี่ยวข้อง

(๓) สมาชิกแต่ละประเทศกำหนดและจัดทำเป้าหมายพื้นที่ปัญหายาเสพติดที่สำคัญ พร้อมทั้งกำหนดมาตรการดำเนินการที่เหมาะสมต่อพื้นที่เป้าหมายเหล่านั้น ข้อมูลข่าวสารด้านยาเสพติดของพื้นที่เป้าหมายแต่ละพื้นที่ควรมีการใช้ร่วมกันในบรรดาประเทศที่เกี่ยวข้อง

(๔) สมาชิกแต่ละประเทศส่ง “หมายจับข้ามพรมแดนที่ต้องการตัวมากที่สุด” ไปยังประเทศสมาชิกอื่น ๆ เพื่อทำการตรวจสอบและขอความร่วมมือในการจับกุม

(๕) หลังจากการจับกุมที่สำคัญควรมีการดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลและหลักฐานที่เกี่ยวข้องระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อการสืบสวนขยายผลเพิ่มเติมต่อไป

(๖) มีการแบ่งปันและใช้งานรายชื่อนักเคมีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดร่วมกัน

(๗) มีความร่วมมือกันในการสำรวจและการกำจัดฝิ่น

- ให้มีการพัฒนาทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับหมู่บ้านเป้าหมาย

(๑) กำหนดหมู่บ้านเป้าหมายปัญหายาเสพติดเพื่อกำหนดทางเลือกที่เหมาะสม

(๒) ส่งเสริมให้มีความร่วมมือประเทศสมาชิกในการพัฒนาหมู่บ้านเป้าหมาย

(๓) พิจารณาและแสวงหาแหล่งเงินจากภายนอก เพื่อสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาโครงการในหมู่บ้านเป้าหมาย

- การเพิ่มประสิทธิภาพและขยายการดำเนินการของโครงการแม่น้ำโขงปลอดภัย

(๑) ในกรณีที่จำเป็นให้มีการขยายความร่วมมือออกไปยังประเทศอื่น ๆ เกี่ยวข้องกับปัญหาการค้าและการผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ

(๒) ขยายพื้นที่ปฏิบัติการในแต่ละประเทศสมาชิกเข้ามาพื้นที่การดำเนินงานหลักและให้ปรับอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

(๓) จัดตั้ง "ศูนย์ประสานงานแม่น้ำโขงปลอดภัย" (ศปง.มข.) ในแต่ละประเทศสมาชิก เพื่อเป็นศูนย์กลางของข้อมูล การแลกเปลี่ยนข่าวกรอง และการติดตามประเมินผล รวมทั้งจัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในทุกศูนย์

(๔) พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลและแลกเปลี่ยนข่าวกรอง

(๕) สมาชิกทุกประเทศ ร่วมกันดำเนินตามแผนปฏิบัติการ ๓ ปีของโครงการแม่น้ำโขงปลอดภัย อย่างต่อเนื่อง โดยให้ ศปง.มข. หนึ่งหรือสองแห่งเป็นเจ้าภาพในการประสานงานระหว่างประเทศสมาชิกในการทำงานร่วมกันเป็นระยะเวลา ๔-๖ เดือนต่อหนึ่งปี

(๕) กรอบความร่วมมือ ๓ ประเทศ ๙ จังหวัด : ประเทศในลุ่มน้ำโขงประกอบด้วย ประเทศไทย จำนวน ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม และจังหวัดบึงกาฬ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน ๒ แขวง ได้แก่ แขวงบอลิคำไซและแขวงคำม่วน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จำนวน ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฮาติงห์ จังหวัดเหงะอาน และจังหวัดกว๋างบิง ได้ก่อตั้งความร่วมมือ ๓ ประเทศ ๙ จังหวัด ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีกรอบความร่วมมือร่วมกันใน ๔ ด้าน ได้แก่

- ด้านการศึกษา วัฒนธรรม การกีฬา การท่องเที่ยว วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ด้านการค้า การลงทุน
- ด้านการคมนาคมขนส่ง
- ด้านการเกษตร

กรอบความร่วมมือ ๓ ประเทศ ๙ จังหวัด ดังกล่าวจัดให้มีการประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๐ ณ เมืองวินห์ จังหวัดเหงะอานห์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้มีการจัดประชุมร่วมกันของผู้บริหารระดับสูงของจังหวัด/แขวง เพื่อทบทวนและหามาตรการความร่วมมือซึ่งกันและกันโดยผลัดกันเป็นเจ้าภาพปีละ ๑ ครั้ง ก่อนมีการประชุมร่วมกันของผู้บริหารระดับสูงของจังหวัด/แขวงจะมีการประชุมคณะอนุกรรมการสำหรับยกร่างและเตรียมการประชุมฯ ร่วมกัน โดยการประชุมครั้งต่อไปคือ ครั้งที่ ๒๑ กำหนดให้มีการจัดประชุมคณะอนุกรรมการยกร่างและเตรียมการประชุม ณ จังหวัดเหงะอานห์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ และประชุมผู้บริหารระดับสูงของจังหวัด/แขวง ณ จังหวัดหนองคาย ราชอาณาจักรไทย ระหว่างวันที่ ๑๗ – ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ โดยสำนักงานจังหวัดหนองคาย ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการกรอบความร่วมมือ ๓ ประเทศ ๙ จังหวัด คณะกรรมการและอนุกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนจังหวัดหนองคาย-นครหลวงเวียงจันทน์ และจังหวัดหนองคาย – แขวงบอลิคำไซ

จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดชายแดนมีพื้นที่ติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวตามความยาวแม่น้ำโขง ๒๑๐.๖ กิโลเมตร ตลอดแนวชายแดนมีอำเภอที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง จำนวน ๖ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอสังคม อำเภอโพนพิสัย และอำเภอรัตนวาปี ซึ่งทั้ง ๖ อำเภอดังกล่าวอยู่ตรงกันข้ามกับนครหลวงเวียงจันทน์และแขวงบอลิคำไซของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยจังหวัดหนองคายกับนครหลวงเวียงจันทน์ และจังหวัดหนองคายกับแขวงบอลิคำไซได้มีข้อตกลงร่วมกันในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ตามชายแดนในระดับทั้งถิ่นระหว่างจังหวัดกับแขวง และระหว่างอำเภอกับเมือง ในรูปของคณะกรรมการและอนุกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนจังหวัดหนองคาย-นครหลวงเวียงจันทน์ และคณะกรรมการและอนุกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนจังหวัดหนองคาย – แขวงบอลิคำไซ โดยสำนักงานจังหวัดหนองคายทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการฯ ทั้งสองคณะ คณะกรรมการและอนุกรรมการฯ ดังกล่าวกำหนดให้ปีการประชุมเพื่อปรึกษา/หารือในการแก้ไขปัญหาเสริมสร้างความสัมพันธ์

และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง สับเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ โดยการประชุมครั้งล่าสุด คือ การประชุมคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนจังหวัดหนองคาย-นครหลวงเวียงจันทน์ ครั้งที่ ๑๑ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ จังหวัดหนองคาย และการประชุมคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนจังหวัดหนองคาย – แขวงบอลิคำไซ ครั้งที่ ๑๓ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ณ แขวงบอลิคำไซ สปป.ลาว ซึ่งในการประชุมแต่ละครั้งจะมีบทบันทึกการประชุมเพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกันของทั้งสองฝ่าย โดยอยู่บนพื้นฐานการปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายของแต่ละประเทศ

๑.๑๔.๙ การพัฒนาจังหวัดหนองคายในอนาคต

จังหวัดหนองคายจะได้ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดในห้วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ภายใต้แนวคิด ***FORWARD : NONG KHAI AGENDA*** โดยใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามบริบทของพื้นที่เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมเกษตรยั่งยืน : เป้าหมายของการพัฒนา คือ เกษตรกรใช้ตลาด นำการผลิต ผันตัวเองจากผู้ผลิตมาเป็นผู้ประกอบการทางการเกษตรสมัยใหม่ (Smart Farmer) มีการบริหารจัดการที่ดี มีต้นทุนการผลิตต่ำ สามารถเพิ่มมูลค่าทางการผลิตได้ และเกษตรกรหลุดพ้นจากความยากจน

๒. ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการบริการ : เป้าหมายของการพัฒนา คือ **ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ (Prosperity)** ใช้โอกาสจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการเป็นเมืองเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในการเพิ่มศักยภาพและโอกาสทางการผลิต โดยเน้นการสร้างมูลค่าที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์

๓. ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข : เป้าหมายของการพัฒนา คือ **คน ชุมชน และพื้นที่** มีภูมิคุ้มกัน มีความสามัคคีปรองดอง มีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๔. ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาคน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้เป็นเมืองน่าอยู่ : เป้าหมายของการพัฒนา คือ การพัฒนาคน สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน ดังนี้

- คน ๔.๐ พัฒนาคนโดยการให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มีสวัสดิการสังคมที่ดีทุกช่วงชีวิต มีสุขภาพแข็งแรง (Health) มีจิตใจที่ดีงาม (Heart) มีปัญญาที่เฉียบแหลม (Head) และมีทักษะที่เห็นผล (Hand) ทั้ง Hard Skill และ Soft Skill มีความทันโลก ทันเทคโนโลยี และอยู่ในสังคมได้อย่างภาคภูมิใจ

- สังคม ๔.๐ พัฒนาสังคมให้เปลี่ยนผ่านไปสู่สังคมที่มีความหวัง (Hope) สังคมที่มีความสุข (Happiness) และสังคมที่มีความสมานฉันท์ (Harmony)

- สิ่งแวดล้อม การพัฒนาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีคาร์บอนต่ำ และนำสู่ความยั่งยืน

๕. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล : เป้าหมายการพัฒนา คือ ***ส่วนราชการ ๔.๐*** โดยส่งเสริมและพัฒนาส่วนราชการที่อยู่ในพื้นที่ให้เป็นส่วนราชการที่เปิดกว้างเชื่อมโยงได้กับทุกฝ่าย ***(Open & Connected Government)*** มีความเปิดเผยโปร่งใสในการทำงาน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ***(Citizen-Centric Government)*** ทำงานเชิงรุก มองไปข้างหน้า มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ไม่ต้องรอให้ประชาชนมาติดต่อหรือร้องขอความช่วยเหลือ และเป็นส่วนราชการที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Smart & Innovative Government) ทำงานแบบเตรียมการไว้ล่วงหน้า ข้าราชการมีความเป็นมืออาชีพ ปรับตัวเข้าสู่สภาพความเป็นสำนักงานแบบดิจิตัล

จากกรอบแนวคิดการพัฒนาของจังหวัดหนองคายจะเห็นได้ว่ามีความครอบคลุมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี โดยใช้ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมเกษตรยั่งยืน และยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการบริการ เป็นยุทธศาสตร์นำในการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ และใช้ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข และยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาคน สังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่ สนับสนุนการพัฒนา โดยใช้คน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่มีคุณภาพและยั่งยืน มีภูมิคุ้มกันที่ดี มีความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นปัจจัยสนับสนุนให้การเพิ่มขีด

ความสามารถในการแข่งขันในยุทธศาสตร์ที่ ๑ และยุทธศาสตร์ที่ ๒ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ โดยใช้กลไกของภาครัฐในยุทธศาสตร์ที่ ๕ ที่เปิดกว้าง เชื่อมโยงได้กับทุกฝ่าย มีความโปร่งใส และทันสมัยในการอำนวยความสะดวกการดำเนินกิจกรรมต่างๆของเกษตรกร ประชาชน และผู้ประกอบการหรือกลุ่มธุรกิจในยุทธศาสตร์ที่ ๑ และยุทธศาสตร์ที่ ๒ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสะดวก และรวดเร็ว ซึ่งจะทำให้จังหวัดหนองคายเป็นเมืองที่มีเศรษฐกิจดี ***"เกษตรอุตสาหกรรมวัฒนธรรมรุ่งเรือง เมืองท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง"*** คน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพและยั่งยืน มีภูมิคุ้มกันที่ มีความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน และมีการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ที่ทันสมัย ให้บริการประชาชน และมุ่งสู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ที่เหมาะสมในการเป็นที่อยู่อาศัยในอนาคต ทันโลก ทันเทคโนโลยี มีความ ***"มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน"*** ต่อไป

ส่วนที่ ๒
การวิเคราะห์สภาวการณ์และศักยภาพ

จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดชายแดนที่มีพื้นที่ติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จัดอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ (อุดรธานี หนองคาย เลย หนองบัวลำภู และบึงกาฬ) เป็นจังหวัดในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง (เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม และมุกดาหาร) เป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ของประเทศ “เป็นประตูการค้าสู่กลุ่มประเทศอินโดจีน” ในอนุภาคลุ่มน้ำโขง จึงทำให้จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดที่มีบริบทและภูมิสังคมที่แตกต่างไปจากจังหวัดอื่น ๆ โดยทั่วไป ดังนั้น การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ (รอบปี พ.ศ. ๒๕๖๔) จังหวัดจึงได้นำนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๕ ไทยแลนด์ ๔.๐ ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งของไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๕ การดำเนินงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดหนองคายและข้อมูลอื่นๆมาวิเคราะห์ผนวกเข้ากับข้อมูลทั่วไปด้านต่าง ๆ ของจังหวัดและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยอยู่บนพื้นฐานของการบูรณาการความร่วมมือในลักษณะของ “ประชารัฐ” โดยมีหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคมร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงาน ดังนี้

๒.๑ ข้อมูลการวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่น

จังหวัดหนองคายได้ดำเนินการสำรวจและประมวลสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นทั้งโดยผ่านกระบวนการการบูรณาแผนในระดับพื้นที่ เริ่มต้นจากการสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนโดยกระบวนการจัดทำแผนชุมชน แล้วเชื่อมต่อกับแผนพัฒนาขององค์กรปกครองท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ แล้วนำมาวิเคราะห์ในภาพรวมของจังหวัดลงในแผนพัฒนาจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ (รอบปี พ.ศ. ๒๕๖๔) โดยผลการวิเคราะห์พบว่าประชาชนในพื้นที่จังหวัดหนองคายยังมีความต้องการให้ส่วนราชการ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาให้เช่นเดียวกับแผนพัฒนาจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ (รอบปี พ.ศ. ๒๕๖๓) ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ ปัญหาหลักหรือความต้องการที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด คือ

๒.๑.๑ การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่นอกเขตชลประทาน : จังหวัดหนองคายอยู่ในอาณาเขตพื้นที่ลุ่มน้ำส่วนที่ ๒ มีแหล่งน้ำต้นทุนที่มีความสำคัญในการอุปโภคและบริโภคของประชาชน จำนวน ๘ ลุ่มน้ำ แยกเป็น ๑ ลุ่มน้ำหลักและ ๗ ลุ่มน้ำย่อย รวมทั้งแหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก (ข้อมูลปรากฏในส่วนที่ ๑) แต่ตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาเกษตรกรและประชาชนในพื้นที่ไม่สามารถนำน้ำต้นทุนเหล่านี้มาใช้ประโยชน์ในไร่ – นาได้อย่างเต็มศักยภาพเท่าที่ควร เนื่องจากการบริหารจัดการน้ำยังไม่เพียงพอและครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยจังหวัดหนองคายมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๑,๒๔๐,๒๙๐ ไร่ ซึ่งจากการสำรวจสภาพปัญหาในพื้นที่ท้องถิ่น พบว่าประชาชนยังมีความต้องการให้หน่วยงานภาครัฐเข้าไปดูแลเรื่องการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรที่อยู่นอกเขตชลประทานดังกล่าวนี้ ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรยังเป็นปัญหาหลักที่สำคัญที่จะต้องดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน จากส่วนราชการ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจังหวัดได้กำหนดให้มีแผนการบูรณาการและเชื่อมโยงการบริหารจัดการน้ำของแหล่งน้ำต้นทุนทั้ง ๘ ลุ่มน้ำ แหล่งน้ำตามธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่พัฒนาขึ้นมาใหม่เข้าด้วยกัน เพื่อนำน้ำจากแหล่งน้ำเหล่านี้เข้าไร่นาเกษตรกรให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของจังหวัดทั้งในเขตชลประทานและนอกเขตชลประทานเชื่อมเข้าด้วยกัน โดยการใช้ระบบการส่งน้ำด้วยสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าให้ไหลไปตามคลองชลประทานและระบบท่อให้อยู่ภายใต้การบริหารจัดการและดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจังหวัดหนองคายสามารถดำเนินการให้เป็นจุดตัวอย่างและประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี คือ โครงการหินโงมโมเดล ตำบลหินโงม อำเภอเมืองหนองคาย เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรให้กับพื้นที่ที่อยู่ติดกับแม่น้ำโขง แต่พื้นที่นั้นไม่สามารถนำน้ำจากแม่น้ำโขงมาใช้ประโยชน์ได้ เนื่องจากขาดการบริหารจัดการน้ำ

ที่มีประสิทธิภาพหลังจากดำเนินการโครงการดังกล่าวแล้ว ทำให้เกษตรกรในพื้นที่อำเภอเมืองหนองคายและอำเภอโพนพิสัยมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรและอุปโภค/บริโภคตลอดทั้งปี และยังสามารถเชื่อมโยงแม่น้ำโขงกับลำน้ำสวยเข้าด้วยกันโดยอาศัยการพัฒนาและปรับปรุงระบบการชลประทานคลองส่งน้ำทั้งที่มีอยู่เดิม และการก่อสร้างขึ้นมาใหม่ทั้งในรูปแบบของดาดคอนกรีตและคลองดินตามธรรมชาติ ซึ่งจังหวัดจะนำแนวทางการดำเนินงานของจุดตัวอย่างดังกล่าวมาพัฒนาและขยายผลในการแก้ไขปัญหาการแคลนน้ำให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของจังหวัดต่อไป

๒.๑.๒ ผลผลิตทางการเกษตรต่ำและการขาดรายได้นอกฤดูกาลเก็บเกี่ยว : จังหวัดหนองคายมีครัวเรือนทั้งหมด ๑๗๔,๑๙๓ ครัวเรือน เป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร จำนวน ๕๑,๒๗๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๙๑ ซึ่งเกษตรกรเหล่านี้ส่วนใหญ่ประสบปัญหาผลผลิตทางการเกษตรต่อไร่ต่ำราคาไม่แน่นอน ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดทั้งทางด้านราคาและคุณภาพ โดยสาเหตุหลักของปัญหาดังกล่าว คือ การบริหารจัดการน้ำยังไม่เพียงพอ สภาพดินบางพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการเพาะปลูกพืชบางชนิด และการบริหารจัดการของเกษตรกรยังไม่ดีเพียงพอ จึงทำให้ผลผลิตบางส่วนยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร เมื่อหมดฤดูการเก็บเกี่ยวครัวเรือนเกษตรกรหรือประชาชนเหล่านี้จะไม่มีงานทำหรือว่างงานประมาณ ๔ – ๕ เดือนในรอบ ๑ ปี ซึ่งเป็นการสูญเปล่าทางด้านเศรษฐกิจทำให้เกิดปัญหาซ้อนปัญหาโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความยากจน ประชาชนบางส่วนต้องอพยพย้ายถิ่นไปทำงานต่างจังหวัดก่อให้เกิดปัญหาต่างๆตามมามากมาย การที่รัฐบาลได้กำหนดนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ เป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ๕ กลุ่ม ซึ่ง ๑ ใน ๕ อุตสาหกรรมเป้าหมายดังกล่าว คือ กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพและกระบวนการผลิตของภาคเกษตรกรรมโดยตรง จึงถือเป็นโอกาสของจังหวัดในขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการผลิต ดังนั้นการเตรียมความพร้อมและการพัฒนาคุณภาพกระบวนการผลิตของเกษตรกรให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จังหวัดจะต้องให้ความสำคัญกับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพประชาชนให้ได้มาตรฐาน ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง โดยจังหวัดได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด “ส่งเสริมเกษตรยั่งยืน” และกำหนดเป็นจุดยืนทางยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด

๒.๑.๓ การคมนาคมขนส่งเพื่อการเกษตรและการท่องเที่ยว : จังหวัดหนองคายมีโครงข่ายถนนทางหลวงชนบทที่กระจายอยู่ในพื้นที่ ๙ อำเภอ รวมระยะทางทั้งสิ้น ๓๙๙.๙๗๕ กิโลเมตร โดยแยกเป็นถนนคอนกรีต ๑.๘๗๐ กิโลเมตร ถนนลาดยาง ๓๙๕.๗๙๕ กิโลเมตร และถนนลูกรัง ๒.๓๑๐ กิโลเมตร ซึ่งโครงข่ายถนนดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตชนบท ประชาชนส่วนใหญ่ของจังหวัดหนองคายอาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบทและประกอบอาชีพด้านการเกษตรต้องเดินทาง สัญจร และขนส่งสินค้าเกษตรไปยังตลาดหรือแหล่งรับซื้อผลผลิตอยู่เป็นประจำ บางพื้นที่ยังมีปัญหาความไม่สะดวกในการเดินทางอันเนื่องมาจากสภาพถนนชำรุดทรุดโทรมไปตามกาลเวลาบางช่วงบางตอนถนนคับแคบ ก่อให้เกิดอุบัติเหตุอยู่บ่อยครั้ง ปัญหาและความต้องการด้านโครงสร้างพื้นฐาน (ถนน) ยังเป็นปัญหาสำคัญของจังหวัดที่จะต้องรีบดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน นอกจากนี้ จังหวัดหนองคายยังเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่สวยงาม มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในสถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบทในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก หากโครงสร้างพื้นฐานหรือเส้นทางการคมนาคมเหล่านี้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดหนองคายมากขึ้น ประชาชนในพื้นที่มีรายได้จาก การท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นจังหวัดจึงได้เล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นในเรื่องดังกล่าวจึงได้บรรจุแผนงาน/โครงการ ด้านการคมนาคมขนส่งโดยการเชื่อมโยงโครงข่ายทางหลวงชนบทเข้ากับโครงข่ายทางหลวงแผ่นดินให้ประชาชน เกษตรกร และนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปมาหาสู่กันได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยในทุกเส้นทาง

๒.๑.๔ ความมั่นคงตามแนวชายแดน : จังหวัดหนองคายเป็น ๑ ใน ๓๐ จังหวัดของประเทศไทยที่มีพื้นที่ติดชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านโดยจังหวัดหนองคายมีพื้นที่ชายแดนยาวตามลำน้ำโขงติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นระยะทางประมาณ ๒๑๐.๖ กิโลเมตร มีอำเภอตั้งอยู่ตามแนวตะเข็บชายแดน

รวม ๖ อำเภอ ๒๖ ตำบล ๑๒๔ หมู่บ้าน ๒๒ ชุมชน ซึ่งพื้นที่เหล่านี้เป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญของจังหวัด ทั้งทางด้านความมั่นคงและการพัฒนาการค้าขายตามแนวชายแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังเป็นจุดเสี่ยงสำคัญในการลักลอบการก่ออาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยผ่านทั้งช่องทางธรรมชาติ จุดผ่อนปรนทั้ง ๔ แห่ง และด่านพรมแดน ๒ แห่ง อาจก่อให้เกิดผลกระทบกับประชาชนที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดนและพื้นที่ตอนในของประเทศ เช่น การค้ายาเสพติด การค้าของผิดกฎหมาย การลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว หรือภัยคุกคามรูปแบบใหม่ล้วนผ่านเข้ามาตามช่องทางเหล่านี้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ทุกภาคส่วนจะต้องให้ความสำคัญและดำเนินการแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในภาพรวมของประเทศ โดยในรอบหลายปีที่ผ่านมาจังหวัดได้มีมาตรการดำเนินการแก้ไขปัญหาและพัฒนาแนวชายแดนมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของจังหวัดหนองคาย โดยการฝึกอบรมให้ความรู้กับผู้นำท้องถิ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และ/หรือชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ให้เป็นแกนหลักสำคัญในการตรวจตราสอดส่อง ดูแลความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยใช้วัสดุ/อุปกรณ์ที่มีความทันสมัยมาใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยเหลือ สนับสนุนและเฝ้าระวังภัยคุกคามต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น การติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดบริเวณจุดเสี่ยงสำคัญของจังหวัดตามแนวชายแดน และในฝั่งของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวโดยการพัฒนาความสัมพันธ์อันดีระหว่างอำเภอชายแดนของจังหวัดหนองคายและเมืองชายแดน ในฝั่งของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในลักษณะของการทำงานแบบคู่ขนานทั้งในระดับอำเภอ ตำบล และระดับหมู่บ้านมาอย่างต่อเนื่อง โดยน้อมนำหลักคิดตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ทำให้การแก้ไขปัญหาและพัฒนาความสัมพันธ์ด้านความมั่นคงระหว่างจังหวัดหนองคายกับนครหลวงเวียงจันทน์ และจังหวัดหนองคายกับแขวงบอลิคำไซ สปป.ลาว สำเร็จลุล่วงเป็นไปด้วยดี ภายใต้การขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนของทั้งสองฝ่าย อย่างไรก็ตาม ทั้งในปัจจุบันและอนาคตความมั่นคงตามแนวชายแดนยังมีความสำคัญและจำเป็นที่ทุกภาคส่วนจะต้องบูรณาการความร่วมมือในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดไป โดยจังหวัดบรรจุแผนงาน/โครงการพัฒนาไว้ในยุทธศาสตร์การส่งเสริมความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข

สภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนทั้ง ๔ ด้านดังกล่าวเป็นประเด็นปัญหาและความต้องการหลักของประชาชนที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจในภาพรวมของจังหวัด หากได้รับการแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจะเป็นทั้งศักยภาพและโอกาสทางการพัฒนาที่สามารถส่งเสริม สนับสนุน เชื่อมโยงและเกื้อหนุนกันในการพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างเป็นระบบ อย่างไรก็ตาม นอกจากความต้องการของประชาชนตามที่กล่าวมาแล้ว จังหวัดหนองคายยังมีปัญหาและความต้องการของประชาชนอีกหลายด้านที่ยังรอรับการพัฒนาและแก้ไข ซึ่งจังหวัดได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ (รอบปี พ.ศ. ๒๕๖๔) ครอบคลุมทุกด้านและทุกมิติแล้ว

๒.๒ ข้อมูลการวิเคราะห์ศักยภาพ

๒.๒.๑ ด้านเศรษฐกิจ : จากการศึกษาข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดหนองคาย ๕ ปี ย้อนหลัง ณ ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐ ปรากฏผลตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ ๒.๑ แสดงการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์มวลรวม แบบ TOP Down ของจังหวัดหนองคาย ๕ ปี ย้อนหลัง

ผลิตภัณฑ์มวลรวม	ปี พ.ศ. ๒๕๕๖	ปี พ.ศ. ๒๕๕๗	ปี พ.ศ. ๒๕๕๘	ปี พ.ศ. ๒๕๕๙	ปี พ.ศ. ๒๕๖๐
๑. มูลค่า	๓๘,๔๖๗	๓๔,๖๒๑	๓๕,๓๑๗	๓๗,๘๑๒	๔๐,๐๕๓
๒. รายได้ต่อหัวประชากร	๘๔,๘๒๘	๗๖,๖๖๙	๗๔,๕๕๘	๘๔,๔๖๕	๘๔,๙๑๓
- ลำดับที่ของประเทศ	๔๗	๕๔	๕๐	๕๑	๔๙
- ลำดับที่ของภาค	๓	๕	๓	๔	๔
- ลำดับที่ของกลุ่ม	๑	๓	๑	๒	๒
๓. โครงสร้างทางเศรษฐกิจ					
- เกษตรกรรม	๓๐.๑๔	๒๕.๔	๒๓.๒	๒๔.๓๓	๒๔.๑
- อุตสาหกรรม(การผลิต)	๑๒.๖๙	๑๕.๐	๑๓.๘	๑๖.๐๖	๑๖.๔
- การศึกษา	๑๒.๖๖	๑๔.๓	๑๒.๓	๑๑.๙๐	๑๒.๐
- การขายส่ง/ขายปลีก	๑๑.๑๕	๑๑.๒	๑๑.๘	๑๒.๒๑	๑๒.๖
- กิจกรรมทางการเงิน	-	๖.๕	๘.๕	๗.๗๑	๗.๖
- สาขาอื่น ๆ	๒๖.๑๑	๒๗.๖	๓๑.๗	๒๗.๗๙	๒๗.๓

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากตารางที่ ๒.๑ สรุปได้ว่าข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมย้อนหลัง ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐) พบว่าจังหวัดหนองคายมีผลิตภัณฑ์มวลรวม ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีมูลค่า ๓๘,๔๖๗ ล้านบาท ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีมูลค่า ๓๔,๖๒๑ ล้านบาท มูลค่าลดลงจาก ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๓,๘๔๖ ล้านบาท ปี พ.ศ.๒๕๕๘ มูลค่า ๓๕,๓๑๗ ล้านบาท มูลค่าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ .๒๕๕๗ จำนวน ๖๙๖ ล้านบาท ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มูลค่า ๓๗,๘๑๒ ล้านบาท มูลค่าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๒,๔๙๕ ล้านบาท มีสาเหตุเนื่องมาจากอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ขยายตัวร้อยละ ๑.๑ (ราคาคงที่) ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มูลค่า ๔๐,๐๕๓ ล้านบาท มูลค่าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๒,๒๔๑ ล้านบาท

เพื่อเป็นการพัฒนาและผลักดันให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดให้ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น จังหวัดหนองคายจึงได้จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดปี พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕ (รอบปี พ.ศ. ๒๕๖๔) ให้มีความสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลข้อ ๖ การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ และข้อ ๗ การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสจากประชาคมอาเซียน โดยจังหวัดได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันใน ๒ ประเด็นยุทธศาสตร์เป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมเกษตรยั่งยืน เพื่อพัฒนาและยกระดับสินค้าและผลิตภัณฑ์ทางด้านการเกษตรให้มีคุณภาพและมูลค่าสูง และยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับมาตรฐาน การผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการบริการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งของจังหวัดด้านการค้า การลงทุน การอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยวให้สูงขึ้น โดยเน้นหนักการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนและส่งเสริมให้การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว และปลอดภัย การผลิตสินค้าของชุมชนให้มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด สนับสนุนการค้าและการลงทุนที่เป็นธรรมาภิบาล มีความรับผิดชอบต่อสังคมในการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับคนในพื้นที่ ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอยู่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่น มีการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึงโดยใช้ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ด้านการพัฒนาคน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม และด้านการยกระดับการพัฒนาบริการประชาชน เป็นปัจจัยเสริมและสนับสนุนการพัฒนาจังหวัดควบคู่กันไปด้วย ดังนั้น เพื่อให้มองเห็นภาพการพัฒนาจังหวัด มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น จังหวัดจึงได้กำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์และเน้นหนักการพัฒนา (Positioning) ใน ๓ เรื่องหลัก คือ (๑) การส่งเสริม

เกษตรยั่งยืน (๒) การส่งเสริมการท่องเที่ยว และ (๓) ส่งเสริมการค้า การลงทุนทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ โดยมีฐานข้อมูลสนับสนุนการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

(๑) การพัฒนาสินค้า/ผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร : จังหวัดหนองคายสามารถปลูกและผลิตพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจหลายชนิดที่สามารถนำมาแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรเพื่อการบริโภค และเพื่อการส่งออกไปประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงได้นับเป็นรายได้หลักของจังหวัด เช่น

- ด้านพืชมีข้าวนาปี ปริมาณผลผลิต ๑๖๖,๐๒๓ ตัน/ปี มีมูลค่า ๒,๒๐๑.๒๗ ล้านบาท ข้าวนาปรัง ปริมาณผลผลิต ๔๘,๙๕๙ ตัน/ปี มูลค่า ๓๖๗.๑๙ ล้านบาท ยางพาราปริมาณผลผลิต (ยางแห้ง) ๔๓,๘๓๘ ตัน/ปี มูลค่า ๒,๒๐๑.๔๑ ล้านบาท สับปะรด ผลผลิต ๓๐,๒๕๕ ตัน มูลค่า ๑๗๖.๐๘๔ ล้านบาท และมีพืชที่มีศักยภาพประกอบด้วย กล้วยหอมทอง กล้วยน้ำว้า และมะพร้าวน้ำหอม

- ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงไข่ไก่ มีมูลค่ารวมต่อปี ประมาณ ๓๗๑.๕๓ ล้านบาท และการผลิตโคเนื้อที่สามารถพัฒนาเพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น

- ด้านประมง ได้แก่ การเลี้ยงปลานิลในกระชังปริมาณผลผลิต ๑๒,๗๖๔.๖๓ ตัน/ปี มีมูลค่ารวม ต่อปี ประมาณ ๑,๐๐๑.๔๔ ล้านบาท

ซึ่งสามารถสร้างงาน สร้างรายได้ให้ประชาชนเป็นจำนวนมาก โดยโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดหนองคายขึ้นอยู่กับสาขาการเกษตรกรรมถึงร้อยละ ๒๔.๓๓ ดังนั้น การพัฒนาสินค้า/ผลิตภัณฑ์ทางด้านเกษตรเหล่านี้ให้มีคุณภาพและปริมาณที่สูงขึ้นจะเป็นช่องทางที่สำคัญในการผลักดันให้การขยายตัวหรือการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดให้สูงขึ้นโดยการเพิ่มและสนับสนุนทรัพยากรทั้งทางด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการพัฒนาทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพให้สอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ของรัฐบาล ในช่วงแผนพัฒนาจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ (รอบปี พ.ศ. ๒๕๖๔) สินค้าเกษตรหลักที่จังหวัดจะเน้นหนักการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด คือ ข้าว ยางพารา ไข่ไก่ และการเลี้ยงปลานิลในกระชังและการแปรรูปสินค้าที่มีโอกาสสูงหรือสินค้าดาวรุ่งกำลังเป็นที่ต้องการของตลาด คือ โคขุนพันธุ์วากิว กล้วยหอมทอง และมะพร้าวน้ำหอม และรักษาระดับการผลิตให้มีคุณภาพมากขึ้น คือ สับปะรด

(๒) การส่งเสริมการท่องเที่ยว : จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดชายแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวตามลำน้ำโขงและอยู่ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขงร่วมกับจังหวัดเลย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหารที่มีความหลากหลายทั้งทางนิเวศน์ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่สวยงาม ทำให้มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและเยี่ยมเยือนจังหวัดหนองคายในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งในเชิงปริมาณและรายได้ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ ๒.๒ แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวและเยี่ยมเยือนจังหวัดหนองคาย : (คน)

ประเภทนักท่องเที่ยว	ปี พ.ศ.๒๕๕๗	ปี พ.ศ.๒๕๕๘	ปี พ.ศ.๒๕๕๙	ปี พ.ศ.๒๕๖๐
๑. นักท่องเที่ยวชาวไทย	๑,๘๔๑,๕๘๒	๑,๙๗๑,๙๙๕	๒,๐๔๕,๓๐๗	๒,๑๑๕,๐๙๔
๒. นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	๕๒๖,๙๘๑	๕๔๕,๓๕๐	๕๖๓,๑๙๓	๕๘๗,๒๖๓
รวม	๒,๓๖๘,๕๖๓	๒,๕๑๗,๓๔๕	๒,๖๐๘,๕๐๐	๒,๗๐๒,๓๕๗

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยว

ตารางที่ ๒.๓ แสดงจำนวนรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดหนองคาย : (ล้านบาท)

รายได้จากการท่องเที่ยว	ปี พ.ศ. ๒๕๕๗	ปี พ.ศ. ๒๕๕๘	ปี พ.ศ. ๒๕๕๙	ปี พ.ศ. ๒๕๖๐
๑. นักท่องเที่ยวชาวไทย	๓,๕๕๐	๓,๘๔๗.๗๒	๔,๑๒๐.๙๐	๔,๔๔๘.๕๐
๒. นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	๖๒๗	๖๖๐.๐๗	๗๐๔.๗๐	๗๕๙.๘๐
รวม	๔,๑๗๗	๔,๕๐๗.๗๙	๔,๘๒๕.๖๐	๕,๒๐๘.๓๐

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยว

จากตารางที่ ๒.๓ สรุปได้ว่าจังหวัดหนองคายมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดหนองคาย ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๐ เพิ่มขึ้นทุกปี จากปีพ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๒,๓๖๘,๕๖๓ คน ปี พ.ศ.๒๕๕๘ จำนวน ๒,๕๑๗,๓๔๕ คน (เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๑๔๘,๗๘๒ คน) ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๒,๖๐๘,๕๐๐ คน (เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.๒๕๕๘ จำนวน ๙๑,๑๕๕ คน) และปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๒,๗๐๒,๓๕๗ คน (เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๙๓,๘๕๗ คน) ตามลำดับ โดยมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวและเยี่ยมเยือนจังหวัดหนองคาย ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๐ รวมทั้งสิ้น ๑๐,๑๙๖,๗๖๕ คน มีรายได้จากการท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้น ๑๘,๗๑๘.๗๓๒ ล้านบาท ซึ่งอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกำหนดทิศทางการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดมีความชัดเจน ต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรมทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กอปรกับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดหนองคาย สามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามตอนกลาง และสาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ทำให้เป็นสิ่งดึงดูดใจและเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและเยี่ยมเยือนจังหวัดหนองคายในช่วง ๔ ปีที่ผ่านมาเป็นจำนวนมาก สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ของจังหวัดหนองคายได้เป็นอย่างดี โดยจังหวัดหนองคายมีเป้าหมายในการพัฒนาและส่งเสริม การท่องเที่ยวให้เป็นสาขาการผลิตหลักที่สำคัญในการพัฒนาและผลักดันให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดมีมูลค่าสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงแผนพัฒนาจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ (รอบปี พ.ศ. ๒๕๖๔) จังหวัดจะเพิ่มและเน้นหนักการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนตามวิถีชีวิตและวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงเพิ่มให้มากขึ้นทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยการบูรณาการความร่วมมือทั้งหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชนและประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมการพัฒนาโดยใช้กลไกของประชารัฐขับเคลื่อนการดำเนินงานในการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชนในระดับท้องถิ่นโดยตรงซึ่งคาดว่าจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

(๓) การค้าและการลงทุน การค้า การลงทุน เป็นอีกสาขาการผลิตหนึ่งที่เป็นตัวหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดหนองคาย โดยสาขาการค้า การลงทุน ที่สำคัญของจังหวัดหนองคาย คือ

- การลงทุนด้านอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมเป็นสาขาการผลิตที่สำคัญของจังหวัดที่มีการลงทุนและสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยภาคอุตสาหกรรมมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ณ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ คิดเป็นร้อย ๑๖.๐๖ เป็นอันดับ ๒ รองจากสาขาเกษตรกรรม (ร้อยละ ๒๔.๓๓) จังหวัดหนองคายมีโรงงานอุตสาหกรรม (สะสม) ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ จำนวนทั้งสิ้น ๕๕๒ โรงงาน มีเงินลงทุนรวม ๕,๘๓๘.๓๔ ล้านบาท จำนวนคนงานภาคอุตสาหกรรมทั้งสิ้น ๕,๑๑๗ คน โดยการลงทุนด้านอุตสาหกรรม สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่เป็นจำวนวนมากรองจากสาขาเกษตรกรรม โดยโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร เช่น อุตสาหกรรมยางพารา อุตสาหกรรมการเกษตร และอุตสาหกรรมอาหาร เป็นสถานที่ในการรับซื้อและแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก ทำให้เกษตรกร มีตลาดรองรับสินค้าเกษตรในพื้นที่ในห้วงระยะเวลา ๓ – ๔ ปีข้างหน้า คาดว่าการลงทุนด้านอุตสาหกรรมภายในจังหวัดหนองคายจะมีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากจังหวัดหนองคายถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยการดำเนินงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคายจะเริ่มขับเคลื่อนและเห็นผลชัดเจนภายใน ๓ – ๔ ปีข้างหน้า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ศักยภาพการลงทุนจังหวัดหนองคายของ

ดร.เชียรช่วง กัลยาณมิตร และคณะ พบว่า มีกิจการขนาดใหญ่ที่เหมาะสมกับการลงทุนในพื้นที่จังหวัดหนองคาย มีจำนวน ๒ กิจการ (กิจการบริการและสาธารณูปโภค กิจการโลจิสติกส์ และกิจการสนับสนุนการท่องเที่ยว) กิจการขนาดกลาง จำนวน ๑๖ กิจการ และกิจการขนาดเล็ก จำนวน ๑๘ กิจการ ซึ่งการลงทุนในกิจการเหล่านี้จะมีการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชนและผลักดันให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดภาพรวมมีมูลค่าสูงขึ้นในอนาคต โดยปัจจุบันมีนักลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI แล้ว จำนวน ๒ ราย คือ (๑) นายเอกศิษฎ์ หิรัฐเชาวิวัฒน์ ที่ตั้งโครงการ ตำบลสระใคร อำเภอสระใคร ประเภทกิจการ : บรรจุภัณฑ์พลาสติก เงินลงทุนทั้งสิ้น ๓๐๒ ล้านบาท และ (๒) บริษัท อินฟินิท กรีน เอ็นเนอร์ยี่ จำกัด ที่ตั้งโครงการ ตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมืองหนองคาย ประเภทกิจการพลังงานไฟฟ้า เงินลงทุน ๑๔ ล้านบาท

- การค้าชายแดน จังหวัดหนองคายมีช่องทางการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย จุดผ่านแดน จำนวน ๒ แห่ง จุดผ่อนปรน จำนวน ๔ แห่ง โดยมีฐานข้อมูลการค้าชายแดน ๓ ปีย้อนหลัง ดังนี้

ตารางที่ ๒.๔ แสดงสถิติข้อมูลการค้าชายแดน ปี พ.ศ. ๒๕๕๘–๒๕๖๐ : ล้านบาท

ประเภทของการค้าชายแดน	ปี พ.ศ. ๒๕๕๘	ปี พ.ศ. ๒๕๕๙	ปี พ.ศ. ๒๕๖๐	ปี พ.ศ. ๒๕๖๑	อัตราการเปลี่ยนแปลง ปี ๖๑/๖๐ (%)
การค้ารวม	๖๑,๖๒๐.๖๘	๖๔,๐๓๑.๙๑	๖๐,๐๘๕.๗๘	๖๒,๐๘๙.๖๘	๓.๓๔
ส่งออก	๕๗,๒๕๘.๐๑	๕๖,๕๖๐.๕๖	๕๓,๓๓๘.๐๙	๕๓,๓๘๗.๗๘	๐.๑๐
นำเข้า	๔,๓๖๒.๖๗	๗,๔๗๑.๓๕	๖,๗๔๗.๖๙	๘,๗๐๑.๙๐	๒๘.๙๕
ดุลการค้า	๕๒,๘๙๕.๓๔	๔๙,๐๘๙.๒๑	๔๖,๕๙๐.๔๐	๔๔,๖๘๕.๘๘	-๔.๐๗

ที่มา : ด่านศุลกากรหนองคาย

จากตารางที่ ๒.๔ สรุปได้ว่า ข้อมูลมูลค่าการค้าชายแดนไทย – สปป.ลาว ปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๑ สรุปได้ว่า ในปี ๒๕๖๑ มีมูลค่าการค้ารวมทั้งสิ้น ๖๒,๐๘๙.๖๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๒,๐๐๘.๕๕ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๓๔ มูลค่าการส่งออก ๕๓,๓๘๗.๗๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๕๔.๗๖ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๑๐ มูลค่าการนำเข้า ๘,๗๐๑.๙๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๑,๙๕๓.๗๙ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๘.๙๕ ดุลการค้า ๔๔,๖๘๕.๘๘ ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ๑,๘๙๙.๐๓ ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ ๔.๐๗

๒.๒.๒ ด้านสังคม

(๑) การสาธารณสุข จังหวัดหนองคายมีข้อมูลด้านสาธารณสุขที่สำคัญ ดังนี้

๑. สถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ สังกัดกระทรวงสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย มีโรงพยาบาลของรัฐ จำนวน ๙ แห่ง เป็นโรงพยาบาลทั่วไปขนาด ๓๔๙ เตียง ๑ แห่ง โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๒๐๐ เตียง ๑ แห่ง, โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๖๐ เตียง ๑ แห่ง, โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๓๐ เตียง ๓ แห่ง ขนาด ๑๐ เตียง ๑ แห่ง โรงพยาบาลเปิดใหม่ (Extend OPD) เปิดบริการแผนกผู้ป่วยนอก จำนวน ๒ แห่ง (โรงพยาบาลรัตนวาปี, โรงพยาบาลโพธิ์ตาก) และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ครอบคลุมทุกตำบล จำนวน ๗๔ แห่ง และศูนย์สุขภาพชุมชนเมือง ๑ แห่ง

๒. สถานบริการสาธารณสุขภาคเอกชน ประกอบด้วย

- โรงพยาบาลเอกชน ๓ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลรวมแพทย์ ขนาด ๕๐ เตียง โรงพยาบาลหนองคาย–วัฒนา ขนาด ๑๐๐ เตียง และโรงพยาบาลพิสัยเวช ขนาด ๕๐ เตียง
- คลินิกแพทย์ ๖๑ แห่ง
- คลินิกทันตกรรม ๑๕ แห่ง
- คลินิกพยาบาลและการผดุงครรภ์ ๖๒ แห่ง

- ร้านขายยาแผนปัจจุบันชั้น ๑ ๖๗ แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จที่ไม่ใช่ยาอันตราย ๒๙ แห่ง
- ร้านขายยาแผนโบราณ ๑๖ แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบันเฉพาะยาบรรจุเสร็จสำหรับสัตว์ ๙ แห่ง
- สถานที่ผลิตยาแผนโบราณ ๑ แห่ง

๓. บุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุข จำนวนบุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุข โดยใช้ข้อมูลกำลังคน ๓ สายงานหลักตามกรอบอัตรากำลังปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ โดยคำนวณจากภาระงานของบุคลากรตามสายงานหลัก(FTE : Full Time Equivalent) พบว่า จังหวัดหนองคาย มีจำนวนแพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร ไม่เพียงพอในการให้บริการประชาชนในพื้นที่ โดยขาดแคลนแพทย์ จำนวน ๒๖ คน, ขาดแคลนทันตแพทย์ จำนวน ๑๓ คน, ขาดแคลนเภสัชกร ๓ คนอัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรจังหวัดหนองคาย ในปี ๒๕๖๑ มีอัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร เท่ากับ ๑ : ๓,๗๕๕ อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรตามเกณฑ์ข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดของสำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เท่ากับ ๑ : ๒,๙๘๐ (กระทรวงสาธารณสุข ๒๕๕๙ อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร เท่ากับ ๑ : ๒,๕๖๔) จากข้อมูลดังกล่าวจังหวัดหนองคายต้องได้รับจัดสรรแพทย์เพิ่มเติมเพื่อให้การดูแลประชาชนได้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

๔. ข้อมูลการป่วยและการตายของจังหวัดหนองคาย

๔.๑ ข้อมูลการป่วยของจังหวัดหนองคาย

- ประเภทผู้ป่วยนอก ประชาชนจังหวัดหนองคายมีสาเหตุการป่วยประเภทผู้ป่วยนอก อันดับ ๑ โรคระบบไหลเวียนเลือด (โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดหัวใจ หลอดเลือดสมอง) อันดับ ๒ ด้วยโรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการ และเมตาบอลิซึม (โรคเบาหวาน) อันดับ ๓ โรคระบบย่อยอาหาร รวมโรคในช่องปาก (แผลกระเพาะอาหารและลำไส้ โรคของตับ โรคนิ่วในถุงน้ำดี โรคในช่องปาก)

- ประเภทผู้ป่วยใน สาเหตุการป่วยประเภทผู้ป่วยใน พบว่าอันดับ ๑ ประชาชนส่วนใหญ่ป่วยด้วยโรคเลือดและอวัยวะสร้างเลือด และความผิดปกติบางชนิดที่เกี่ยวกับระบบภูมิคุ้มกัน (โรคโลหิตจาง), อันดับ ๒ คือ โรคเบาหวาน , อันดับ ๓ โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อโภชนาการและเมตะบอลิซึมอื่น ๆ (โรคเกี่ยวกับต่อมไทรอยด์ ต่อมหมวกไต ผิดปกติเกี่ยวกับฮอร์โมน ท่อรังไข่ อัณฑะ ขาดวิตามิน โรคอ้วน ภาวะโภชนาการผิดปกติ)

๔.๒ ข้อมูลการตาย สาเหตุการตายของประชาชนจังหวัดหนองคาย อันดับ ๑ เนื้องอกโรคมะเร็งทุกชนิด รองลงมา คือ โรคระบบไหลเวียนโลหิต (ติดเชื้อในกระแสเลือด) และโรคติดเชื้อและปรสิต

๕. สภาวะสุขภาพประชากรจังหวัดหนองคาย

ประชาชนของจังหวัดมีปัญหาการป่วยด้วยโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูงมากกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (โรคเบาหวานอัตราป่วย ๑,๕๑๕ ต่อ แสนประชากร, โรคความดันโลหิตสูง ๑,๘๖๙ ต่อแสนประชากร ประเทศไทยอัตราป่วยด้วยโรคเบาหวานเท่ากับ ๕๒๓.๒๔ ต่อแสนประชากร, โรคความดันโลหิตสูงเท่ากับ ๙๓๗.๕๘ ต่อแสนประชากร) และมีปัญหาการตายด้วยโรคหัวใจขาดเลือด ปัญหาการตายด้วยโรคมะเร็งและโรคระบบประสาทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (โรคมะเร็ง ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑ มีอัตราการตาย ๑๑๐.๘๘, ๑๑๙.๑๘ ต่อแสนประชากร โรคระบบประสาท ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑ มีอัตราการตาย ๑๖.๓๓, ๕๓.๖๕ ต่อแสนประชากร)

๖. ข้อมูลด้านการพัฒนางานสาธารณสุขชายแดน

การจัดระบบการเฝ้าระวัง ควบคุมป้องกันโรคในพื้นที่ชายแดน จังหวัดหนองคายได้ดำเนินการตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ (International Health Regulations หรือ IHR) เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization หรือ WHO) เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของโรคและการควบคุมโรคที่อาจเกิดจากภัยสุขภาพ และการเดินทางข้ามประเทศ (ตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ) โรคหรือภัยสุขภาพที่เกิดจาก ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสุขภาพของมนุษย์และชีวภาพ (พืชสัตว์,

แบคทีเรีย, สารเคมี, หรือรังสี) โดยไม่ให้มีผลกระทบต่อการขนส่งและการค้าระหว่างประเทศ (International traffic and trade) ซึ่งต้องไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชนและอำนาจอธิปไตยของแต่ละประเทศการดำเนินการของจังหวัดหนองคายได้มีการพัฒนาปรับปรุงระบบและการเฝ้าระวังควบคุมโรคให้สามารถตรวจจับประเมินรายงานและควบคุมโรคภัยสุขภาพ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้านจนถึงระดับประเทศพัฒนามาตรการการป้องกันและควบคุมโรค ณ ช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศและพัฒนามาตรฐานงานควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ ณ ช่องทางการเข้าออกระหว่างประเทศ

สถานการณ์ด้านสาธารณสุขของจังหวัดตามที่กล่าวมาข้างต้น ส่วนใหญ่เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่จังหวัดและทุกภาคส่วนจะต้องบูรณาการความร่วมมือในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาโดยการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ (รอบปี พ.ศ. ๒๕๖๓) เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้นทั้งในเชิงของการป้องกัน ฟื้นฟู และการดูแลรักษา

(๒) แรงงาน

๑. โครงสร้างประชากรวัยแรงงาน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จังหวัดหนองคายมีจำนวนประชากรวัยแรงงาน (อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป) จำนวน ๓๕๒,๙๙๔ คน ในจำนวนนี้เป็นผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานรวม จำนวน ๒๑๒,๕๒๘ คน ซึ่งประกอบด้วยผู้มีงานทำ จำนวน ๒๑๐,๒๐๘ คน มีผู้ว่างงาน จำนวน ๑,๐๑๑ คน ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานและผู้รอฤดูกาล จำนวน ๑,๓๐๙ คน สำหรับผู้ที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน ๑๔๐,๔๖๖ คน ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่ทำงานบ้าน จำนวน ๔๗,๓๙๐ เรียนหนังสือ ๓๑,๕๘๔ และอื่น ๆ (เด็ก ชรา ป่วย หรือพิการจนไม่สามารถทำงานได้) จำนวน ๖๑,๔๙๒ คน

๒. ภาวะการมีงานทำ อัตราการมีงานทำของจังหวัดหนองคาย สามารถจำแนกตามโครงสร้างทางเศรษฐกิจหลักของจังหวัด ได้แก่ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรมการผลิต และภาคการขายส่งและขายปลีก พบว่าอัตราการมีงานทำภาคเกษตรกรรมในปี ๒๕๖๐ มีจำนวน ๘๗,๓๘๙ คน และผู้มีงานทำนอกภาคเกษตรกรรม จำนวน ๑๑๙,๑๖๖ คน แรงงานภาคการเกษตรส่วนใหญ่ที่ผ่านการประเมินเกณฑ์ Smart Farmmer มีจำนวนน้อย และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

๓. สถานการณ์แรงงานนอกระบบจังหวัดหนองคาย ประจำปี ๒๕๖๑ จากผลการสำรวจในปี ๒๕๖๑ พบว่า ในจำนวนผู้มีงานทำของจังหวัดหนองคายทั้งหมด ๒๑๒,๓๒๐ คน เป็นแรงงานนอกระบบซึ่งหมายถึงผู้มีงานทำที่ไม่ได้รับความคุ้มครองหรือไม่มีหลักประกันทางสังคมจากการทำงาน จำนวน ๑๔๙,๔๑๗ คน หรือร้อยละ ๗๐.๔๒ และมีจำนวน ๖๒,๘๐๓ คน หรือร้อยละ ๒๙.๕๘ เป็นผู้มีงานทำที่ได้รับความคุ้มครองหรือมีหลักประกันทางสังคมจากการทำงาน เรียกว่าแรงงานในระบบ ซึ่งจากผลการสำรวจ สามารถสรุปได้ ดังนี้

(๑) แรงงานนอกระบบ จากผลการสำรวจในปี ๒๕๖๑ พบว่า ในจำนวนผู้มีงานทำของจังหวัดหนองคายทั้งหมด ๒๑๒,๓๒๐ คน เป็นแรงงานนอกระบบซึ่งหมายถึง ผู้มีงานทำที่ไม่ได้รับความคุ้มครองหรือไม่มีหลักประกันทางสังคมจากการทำงาน จำนวน ๑๔๙,๔๑๗ คน หรือร้อยละ ๗๐.๔๒ มากกว่าสองเท่าของผู้ทำงานในระบบที่มีจำนวน ๖๒,๘๐๓ คน หรือร้อยละ ๒๙.๕๘ โดยมีแรงงานนอกระบบเพศชายจำนวน ๘๐,๓๖๐ คน และเพศหญิง จำนวน ๖๙,๑๕๘ คน

(๒) ระดับการศึกษาของแรงงานนอกระบบ แรงงานนอกระบบ ร้อยละ ๓๘.๓๐ สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา คือ ระดับต่ำกว่าประถมศึกษาร้อยละ ๒๙.๔๐ มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ ๑๔.๓๗ ซึ่งจะเห็นได้ว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาในระดับค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับแรงงานในระบบที่ส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา ร้อยละ๔๒.๐ รองลงมา คือ ระดับประถมศึกษา ร้อยละ ๒๐.๐ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ ๑๖.๗ และมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ ๑๖.๓ เป็นต้น

(๓) ประเภทอุตสาหกรรมของแรงงานนอกระบบ เมื่อพิจารณาการทำงานของแรงงานนอกระบบตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่า แรงงานนอกระบบมากกว่าครึ่งทำงานในภาคเกษตรกรรม

หรือร้อยละ ๖๒.๘๘ รองลงมาคือ พนักงานบริการ ร้อยละ ๑๗.๙๕ และประกอบอาชีพด้านความสามารถทางฝีมือ ร้อยละ ๙.๑๓

(๔) ปัญหาของแรงงานนอกระบบ ในปี ๒๕๖๑ แรงงานนอกระบบยังคงประสบปัญหาจากการทำงาน จำนวน ๒๖,๓๕๒ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๗.๖๒ ของแรงงานนอกระบบจังหวัดหนองคาย โดยเป็นเรื่องค่าตอบแทนมากที่สุด จำนวน ๑๔,๙๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๗๕ ของแรงงานนอกระบบที่ประสบปัญหาจากการทำงาน รองลงมา ได้แก่ ปัญหางานหนัก จำนวน ๒,๙๕๘ คน (ร้อยละ ๑๑.๒๒) ปัญหาไม่มีวันหยุด จำนวน ๒,๕๑๑ คน (ร้อยละ ๙.๕๓) และปัญหาไม่มีสวัสดิการ จำนวน ๑,๗๕๐ คน (ร้อยละ ๖.๖๔) ตามลำดับ นอกจากนี้ยังประสบปัญหาความไม่ปลอดภัยในการทำงาน จำนวน ๑๖,๕๔๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐๖ ของจำนวนแรงงานนอกระบบ ซึ่งปัญหาการได้รับอันตรายต่อระบบหู/ระบบตา และการได้รับสารเคมีเป็นพิษยังมีจำนวนสูง และหากพิจารณาจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน พบว่า แรงงานนอกระบบจังหวัดหนองคาย ร้อยละ ๒๐.๕๘ หรือจำนวน ๓๐,๗๗๐ คน ประสบปัญหาจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอิริยาบถในการทำงานที่มีจำนวนถึง ๑๘,๒๔๑ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒๘

(๓) การศึกษา จังหวัดหนองคายมีส่วนราชการ/หน่วยงาน และสถาบันทางการศึกษาที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานและรับผิดชอบทางด้านการศึกษาที่สำคัญ ประกอบด้วย

๑. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองคาย จัดตั้งขึ้นตามประกาศคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่างๆ ที่มอบหมายและให้มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด รวมทั้งปฏิบัติงานราชการที่เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ของ กศจ. และตามที่ กศจ. มอบหมาย พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุน ดูแล เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มีสถานศึกษาขึ้นตรงในกำกับดูแล คือสถานศึกษาเอกชน (ในระบบ) ที่เปิดการสอนก่อนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลายในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย รวม ๙ อำเภอ จำนวนโรงเรียน ๒๕ โรงเรียน จำนวนนักเรียน ๙,๒๘๙ คน และสถานศึกษาเอกชน (นอกระบบ) จำนวน ๑๘ โรงเรียน จำนวนนักเรียน ๕๒๓ คน

๒. หน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๓ หน่วยงาน ดังนี้

๒.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๑ รับผิดชอบกำกับดูแลสถานศึกษาที่เปิดการสอนก่อนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอสระใคร อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอโพธิ์ตาก และอำเภอสังคม มีโรงเรียนในความรับผิดชอบ จำนวน ๑๕๙ โรงเรียน จำนวนนักเรียน ๒๒,๓๓๐ คน

๒.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ รับผิดชอบกำกับดูแลสถานศึกษาที่เปิดการสอนก่อนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่อำเภอโพนพิสัย อำเภอรัตนวาปี และอำเภอเฝ้าไร่ มีโรงเรียนในความรับผิดชอบ จำนวน ๑๐๗ โรงเรียน จำนวนนักเรียน ๑๖,๑๗๑ คน

๒.๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๑ รับผิดชอบส่งเสริมสนับสนุนกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย รวม ๙ อำเภอ จำนวนโรงเรียน ๓๑ โรงเรียน จำนวนนักเรียน ๒๑,๐๖๑ คน

๓. ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดหนองคาย เปิดสอนระดับเตรียมความพร้อมเด็กพิการตั้งแต่แรกเกิดจนถึงตลอดชีวิต แบ่งเป็น ๕ ประเภท บกพร่องทางการมองเห็น บกพร่องทางการได้ยิน

บกพร่องทางสติปัญญา บกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ บกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวนนักเรียนรวมทั้งสิ้น ๒๓๔ คน

๔. หน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ คณะกรรมการการอาชีวศึกษาหนองคาย มีสถานศึกษา ในกำกับจำนวน ๑๒ แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษาของรัฐบาล จำนวน ๓ แห่ง และสถานศึกษาของเอกชน จำนวน ๙ แห่ง ดังนี้

๔.๑ สถานศึกษาของรัฐบาล จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ (๑) วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย มีนักศึกษารวมจำนวนทั้งสิ้น ๓,๔๓๗ คน (๒) วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย มีนักศึกษารวมจำนวนทั้งสิ้น ๑,๔๙๖ คน และ (๓) วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือหนองคาย มีนักศึกษารวมจำนวนทั้งสิ้น ๖๗๗ คน

๔.๒ สถานศึกษาของเอกชน จำนวน ๙ แห่ง มีนักศึกษารวมจำนวนทั้งสิ้น ๓,๘๗๗ คน

๕. หน่วยงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดหนองคาย มีศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สถานศึกษา) ที่อยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน ๙ แห่ง หน่วยจัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล (กศน.ตำบล) จำนวน ๖๒ ตำบล จัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนนักเรียน ๑๒,๒๙๖ คน และเปิดสอนในระดับอาชีวศึกษา (ปวช)จำนวนนักเรียน ๘๔ คน รวมนักศึกษา จำนวนทั้งสิ้น ๑๒,๓๘๐ คน

๖. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง คือ

(๑) มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย โดยมีนักศึกษาทั้งสิ้น ๓,๑๘๔ คน และ (๒) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย โดยมีนักศึกษาทั้งสิ้น จำนวน ๙๒๓ คน

๗. หน่วยงานในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดหนองคาย โรงเรียนในสังกัดจำนวน ๑๒ แห่ง เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนนักเรียน รวมทั้งสิ้น ๑,๐๘๑ คน

๘. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ

(๑) องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย มีสถานศึกษาในกำกับ จำนวน ๑ แห่ง คือ โรงเรียนกีฬาจังหวัดหนองคาย จำนวนนักเรียนรวมทั้งสิ้น ๑๓๑ คน

(๒) เทศบาลเมืองหนองคาย มีสถานศึกษาในกำกับ จำนวน ๕ แห่ง คือ โรงเรียนเทศบาล ๑ – ๕ เปิดสอนในระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนนักเรียน รวมทั้งสิ้น ๒,๙๔๐ คน

(๓) เทศบาลอำเภอท่าบ่อ มีสถานศึกษาในกำกับ จำนวน ๑ แห่ง คือ โรงเรียนเทศบาลเมืองท่าบ่อเปิดสอนในระดับอนุบาลถึงประถมศึกษา จำนวนนักเรียน รวมทั้งสิ้น ๑,๔๖๔ คน

๒.๒.๓ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๑) ทรัพยากรดิน ดินในพื้นที่ของจังหวัดหนองคายแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

- ดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินเหนียวหรือดินร่วนปนดินเหนียว ที่เป็นกรวดหรือลูกรังเป็นจำนวนมาก เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกตะกอนลำน้ำทับอยู่บนชั้นหินผุ พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบจนถึงพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด ส่วนใหญ่มีความลาดชันร้อยละ ๒ – ๕ เป็นดินตื้นถึงดินลึกมีการระบายน้ำดีดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดถึงกรดจัด เป็นดินส่วนใหญ่ของจังหวัดกระจายตัวในพื้นที่ทุกอำเภอ ได้แก่ อำเภอโพนพิสัย อำเภอเมือง อำเภอรัตนวาปี อำเภอเฝ้าไร่ อำเภอท่าบ่อ อำเภอสังคม อำเภอสระใคร อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอโพธิ์ตาก

- ดินในพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ดินที่พบมีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไป มักมีเศษหิน ก้อนหินหรือหินโผล่กระจัด

กระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ ป่าประเภทนี้ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอสังคม อำเภอโพธิ์ตาก และอำเภอศรีเชียงใหม่

ปัญหาของทรัพยากรดินจังหวัดหนองคาย

ดินที่มีปัญหา “problem soil” โดยทั่ว ๆ ไป มักเกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรโดยปกติจะไม่สามารถกำหนดลักษณะของดินที่เป็นปัญหาได้แน่ชัด เนื่องจากปัญหาแต่ละชนิดของดินจะขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ประโยชน์

ลักษณะปัญหาของดินก็ยังแตกต่างกันการพิจารณาว่าดินบริเวณดังกล่าวมีปัญหาต่อการเกษตรหรือไม่ สามารถดูได้จากลักษณะและสมบัติของดินที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ถ้าดินมีลักษณะและสมบัติที่ไม่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของพืชที่ปลูก ทั้งสมบัติทางกายและเคมีก็จัดเป็นดินมีปัญหาทั้งสิ้น ทั้งนี้ อาจมีความรุนแรงของปัญหามากหรือน้อยแตกต่างกันทรัพยากรดินที่มีปัญหาต่อการเกษตรในจังหวัดหนองคายที่พบส่วนใหญ่มี ดังนี้

๑. ดินตื้นหรือดินลูกรัง มีเนื้อที่ ๙๐๖,๗๖๙.๗๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๙๓ ของพื้นที่จังหวัดพบในพื้นที่อำเภอโพนพิสัย อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอรัตนวาปี อำเภอเฝ้าไร่ อำเภอท่าบ่อ อำเภอสังคม อำเภอสระใคร อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอโพธิ์ตาก

๒. พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ ๑๔๒,๕๖๔.๕๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๕๓ ของพื้นที่จังหวัดพบในพื้นที่อำเภอสังคมและอำเภอศรีเชียงใหม่

๓. ดินเค็ม มีเนื้อที่ ๙๙๕.๗๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๕ ของพื้นที่จังหวัดพบในพื้นที่อำเภอโพนพิสัย อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอท่าบ่อ และอำเภอสระใคร

๔. ดินทราย มีเนื้อที่ ๖,๗๑๑.๓๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๕ ของพื้นที่จังหวัดพบในพื้นที่อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอโพนพิสัย อำเภอรัตนวาปี และอำเภอสังคม

จากปัญหาของดินตามที่กล่าวมา เป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มผลิตต่อไร่ของพืชเศรษฐกิจของจังหวัดให้สูงขึ้น ดังนั้นในช่วงแผนพัฒนาจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ (รอบปี พ.ศ. ๒๕๖๔) จังหวัดหนองคายจะบูรณาการความร่วมมือกับส่วนราชการ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขปัญหาของดินให้มีความเหมาะสมกับการปลูกพืชเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มอัตราผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น

(๒) ทรัพยากรป่าไม้

พื้นที่ป่าไม้จังหวัดหนองคายในปัจจุบันมีพื้นที่ป่าทั้งหมด จำนวน ๒๓๘,๒๐๒-๐-๐๘ ไร่ มีเนื้อที่ป่าไม้ร้อยละ ๑๒.๕๙ ของพื้นที่จังหวัดโดยได้หักพื้นที่ป่าชุมชนที่ทับซ้อนป่าสงวนแห่งชาติแล้ว ซึ่งจำแนกได้เป็น

- ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ ป่าพานพร้าว-แก้งไก่ ป่าทุ่งหลวง และป่าดงสีชมพูและป่าโพนพิสัย

- เขตป่าไม้ถาวรของชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ (๑) ป่าสักบ้านป่าสัก หรือป่าสักบ้านหม้อ ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ (๒) ป่าสักบ้านป่าสัก หรือป่าสักบ้านยอยไฮ ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ (๓) ป่าสักวัดช้างเผือก ตั้งอยู่ที่ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ และ (๔) ป่าสักบ้านศรีเชียงใหม่ หรือป่าสักวัดสะพานทอง ตั้งอยู่ที่ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ เขตป่าไม้ถาวรของชาติทั้ง ๔ แห่ง มีพื้นที่ป่าคงเหลือในความดูแลตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ จำนวน ๑๔๔-๓-๖๖ ไร่ และอยู่ในระหว่างการขอกำหนดเขตป่าสงวนแห่งชาติ

- ป่าชุมชน มีป่าชุมชนจำนวน ๑๕๖ แห่งในทุกอำเภอ มีจำนวนพื้นที่รวมกัน ๑๙,๔๗๐ -๐-๖๒ ไร่ โดยทับซ้อนป่าสงวนแห่งชาติ ๑๒,๘๖๗-๓-๖๗ ไร่ และอยู่นอกป่าสงวนแห่งชาติ ๖,๔๔๒ ไร่ ๙๕ ตารางวา โดยมีหนังสือสำคัญที่หลวง ๑๖๗ ไร่

สถานการณ์ของทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดตามที่กล่าวมาในภาพรวม พบว่า พื้นที่ป่าของจังหวัดมีแนวโน้มลดลงอันเนื่องมาจากหลายสาเหตุหลายประการ ทั้งที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์และภัย

ทางธรรมชาติ ดังนั้น เพื่อเป็นการอนุรักษ์พื้นที่ป่าและเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้มากขึ้น จังหวัดหนองคายจึงได้กำหนดแนวทางในการเพิ่มพื้นที่ป่าหรือพื้นที่สีเขียวในห้วงแผนพัฒนาจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ (รอบปี พ.ศ. ๒๕๖๔) ดังนี้

๑. ส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิ์การครอบครองที่ถูกต้องตามประมวลกฎหมายที่ดินปรือ ส.ป.ก. โดยส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น ไม้สัก ไม้ประดู่ ไม้ชิงชัน ไม้พะยูง ไม้มะค่าโมง ฯลฯ ซึ่งมี พ.ร.บ. สวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ รับรองสิทธิ์ของไม้ตามแนวพระราชดำริ การสร้างรายได้และการปลูกไม้ ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง

๒. ส่งเสริมการปลูกไม้ในเขตเมือง ที่สาธารณะต่าง ๆ ทุกรูปแบบ

๓. ให้ชุมชนต่างๆจัดทำป่าชุมชนประจำถิ่นของตนเองเพิ่มขึ้น อย่างน้อยชุมชนละ ๑ แห่ง

๔. ดำเนินการสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรตามแนวพระราชดำริ เช่น การจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น ตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชดุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะทำให้มีการอนุรักษ์ป่าไม้เพิ่มขึ้น

(๓) ทรัพยากรน้ำ จังหวัดหนองคายมีทรัพยากรน้ำสำหรับใช้ในการอุปโภค บริโภค และเพื่อการเกษตรกรรมที่สำคัญมาจาก ๓ แหล่ง ดังนี้

- แหล่งน้ำธรรมชาติ จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นจำนวนมาก ทั้งแม่น้ำ ห้วย ลำธารและคลอง ๑,๑๖๓ สาย และหนองบึง จำนวน ๗๖๖ แห่ง ซึ่งมีความสำคัญต่อการอุปโภค บริโภค และด้านการเกษตร จังหวัดหนองคายอยู่ในอาณาเขตพื้นที่ลุ่มน้ำโขง (ส่วนที่ ๒) แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำโขง ไหลผ่าน ๖ อำเภอ คือ อำเภอสังคม อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอท่าบ่อ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอโพนพิสัย และอำเภอรัตนวาปี โดยมีพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาจำนวน ๘ ลุ่มน้ำ แบ่งออกเป็น ๑ ลุ่มน้ำหลัก ๗ ลุ่มน้ำย่อย ได้แก่ แม่น้ำโขงส่วนที่ ๕ ห้วยน้ำโสม น้ำโมง แม่น้ำโขงส่วนที่ ๖ น้ำสวย ห้วยหลวง (ลุ่มน้ำหลัก) แม่น้ำโขงส่วนที่ ๗ และแม่น้ำสงครามตอนบน รวมพื้นที่ลุ่มน้ำในเขตจังหวัดหนองคาย ๓,๐๒๗ ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำท่ารวม ๗,๗๔๙.๐๓ ล้านลูกบาศก์เมตร (ข้อมูลปรากฏในส่วนที่ ๑)

- น้ำฝน จังหวัดหนองคายถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปีค่อนข้างสูง คือ ประมาณ ๑,๗๐๐ มม. ต่อปี ดังนั้น จึงเป็นจังหวัดที่เหมาะแก่การทำการเกษตร การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตามข้อมูลดังกล่าวจังหวัดจึงได้กำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์การด้านเศรษฐกิจ

- แหล่งน้ำใต้ดิน บริเวณจังหวัดหนองคายมีการสะสมตัวของชั้นเกลือหลายชั้น พบว่ามีการเจาะบ่อบาดาลในพื้นที่ที่อยู่ไกลจากแหล่งน้ำธรรมชาติ จะพบน้ำที่ระดับลึกโดยประมาณ ๕๐ – ๑๕๐ เมตร ผลการวิเคราะห์ทางเคมีพบว่าคุณภาพของน้ำอยู่ในเกณฑ์ไม่ดีนัก เพราะมีส่วนผสมของสารละลายจากหินเกลือใต้ดิน อย่างไรก็ตามส่วนใหญ่ยังคงสามารถนำมาใช้ในการอุปโภคบริโภคได้เมื่อพิจารณาเทียบกับมาตรฐานน้ำบาดาลเพื่อการบริโภค ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับระดับความลึกของชั้นน้ำที่พัฒนาขึ้นมาใช้ด้วย แสดงว่า มีโอกาสที่จะเจาะพบน้ำบาดาลคุณภาพน้ำกร่อยถึงเค็มในพื้นที่ดังกล่าว ภาพรวมของปริมาณการใช้น้ำบาดาลในจังหวัดหนองคาย พบว่ามีอัตราการใช้น้ำอยู่ในระดับ ๕,๐๐๐ – ๗,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี จะเห็นว่าอัตราการใช้น้ำบาดาลของจังหวัดหนองคายอยู่ในเกณฑ์ไม่สูงนัก ส่วนใหญ่นำไปใช้ในกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรม/การค้า/ธุรกิจการบริการและเกษตรกรรม คิดเป็นสัดส่วนระหว่างการใช้น้ำอุปโภค/บริโภค : อุตสาหกรรม/การค้า/ธุรกิจการบริการและเกษตรกรรมเท่ากับ ๑ : ๔.๕ ผลสืบเนื่องที่เกิดมาคือ การทรุดตัวของแผ่นดินในบางพื้นที่ โดยจังหวัดหนองคายมีปัญหาการชะล้างพังทลายของดินบริเวณริมฝั่งแมน้ำโขง ภูเขาและพื้นที่ลาดสูงชัน ปญหาดินตื้น ดินปนกรวดและหิน ดินมีความอุดมสมบูรณต่ำเนื่องจากพื้นที่เกษตรสวนใหญอยูนอกเขตชลประทาน

จังหวัดหนองคาย เป็นพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำต้นทุนทางธรรมชาติเป็นจำนวนมาก ครอบคลุมทุกพื้นที่ของจังหวัด แต่บางพื้นที่ยังมีปัญหาการขาดแคลนน้ำโดยเฉพาะพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทานที่มีอยู่ประมาณ ๘๙๗,๒๑๗ ไร่ (คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๒๕ ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด) ไม่สามารถนำน้ำเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ในการอุปโภค/บริโภค และการเกษตรกรรมได้อย่างเพียงพอและทั่วถึง ซึ่งมีสาเหตุหลักอันเนื่องจากการ

บริหารจัดการน้ำในพื้นที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่นอกเขตชลประทานดังกล่าว จังหวัดหนองคายจึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ในแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรตามแผนพัฒนาจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ (รอบปี พ.ศ. ๒๕๖๔) เพื่อให้ประชาชนและเกษตรกรในพื้นที่มีน้ำใช้เพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตรอย่างเพียงพอตลอดทั้งปี

(๔) ทรัพยากรแร่ธาตุ จังหวัดหนองคายมีทรัพยากรแร่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน คือ ทรายก่อสร้าง นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรแร่ที่ยังไม่มีการผลิต คือ แร่ทองแดง แร่เหล็ก หินทราย เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ทรายแก้ว เกลือหินและโพแทช ทรัพยากรแร่ของจังหวัดหนองคายสามารถจำแนกลักษณะการใช้ประโยชน์ได้เป็น ๓ กลุ่ม คือ

- กลุ่มแร่เพื่อการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานและโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ ได้แก่ ทรายก่อสร้าง แหล่งทรายก่อสร้างของจังหวัดหนองคายอยู่ในแม่น้ำโขง ซึ่งเริ่มตั้งแต่อำเภอสังคม จนถึงอำเภอรัตนวาปี มีความยาวตามแนวแม่น้ำโขงประมาณ ๒๑๐ กิโลเมตร และ หินทราย เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง แหล่งหินทรายสำคัญของจังหวัด อยู่ในพื้นที่บ้านห้วยไซงัว และบ้านโนนพัฒนา ตำบลผาตั้ง อำเภอสังคม แหล่งหินทรายครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๘๑ ตารางกิโลเมตร

- กลุ่มแร่เพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ประเภทแร่โลหะ ได้แก่ แร่ทองแดง แร่ทองคำ และแร่เหล็ก ประเภทแร่อุตสาหกรรม ได้แก่ ทรายแก้ว และเกลือหิน แร่เหล็ก ทองแดง ทองคำ พบเฉพาะในพื้นที่อำเภอสังคมเท่านั้น ประกอบด้วยแหล่งแร่ภูโล้น แหล่งแร่ภูห้วยฮ่อม แหล่งแร่บ้านซำเจียง

- กลุ่มแร่เพื่อการเกษตร ได้แก่ โพแทช ทรัพยากรแร่ชนิดเกลือหินและโพแทชของจังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย พื้นที่แอ่งเกลือหินและโพแทชเกิดแผ่กระจายต่อเนื่องกันเป็นบริเวณกว้าง ครอบคลุมพื้นที่เกือบทุกอำเภอของจังหวัด คือ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอสระใคร อำเภอโพนพิสัย อำเภอเฝ้าไร่ และอำเภอรัตนวาปี

ทรัพยากรแร่ธาตุของจังหวัดทั้ง ๓ กลุ่ม พบว่า ทรายก่อสร้าง เป็นทรัพยากรแร่ถูกนำขึ้นมาใช้มากที่สุดทั้งในรูปแบบที่ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ และการลักลอบดูดทรายของนายทุนหรือผู้ค้าทรายบางรายทั้งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดหนองคายและประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนตามแนวชายแดน และความมั่นคงของประเทศ เนื่องจากการดูดทรายเป็นสาเหตุหนึ่งที่สำคัญทำให้แผ่นดินเกิดการทรุดตัว และการปรับเปลี่ยนทิศทางการไหลของกระแสน้ำในแม่น้ำโขง ทำให้แผ่นดินตามแนวตลิ่งของจังหวัดพังทลายหายไปปีละ ๓-๕ เมตร ก่อให้เกิดการสูญเสียดินแดนของประเทศอย่างต่อเนื่อง การป้องกันและปราบปรามการดูดทรายตามแนวชายแดนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จังหวัดจะต้องดำเนินการบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหา โดยอาศัยความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

(๕) ขยะมูลฝอย

ปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดหนองคาย เมื่อพิจารณาจากปริมาณที่เกิดขึ้น ณ แหล่งกำเนิด มีประมาณ ๓๕๖ ตันต่อวันหรือประมาณ ๑๒๙,๙๔๐ ตันต่อปี ซึ่งเป็นปริมาณที่ได้จากการคาดการณ์และประมาณตามหลักวิชาการ โดยพิจารณาจากอัตราการก่อให้เกิดขยะมูลฝอยของประชากรในแต่ละพื้นที่จังหวัดหนองคายกำหนดให้อัตราการก่อให้เกิดขยะมูลฝอยของประชากรในเขตเทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล เท่ากับ ๑.๑๕ และ ๐.๕๐ กิโลกรัมต่อคนต่อวันตามลำดับ ปริมาณขยะมูลฝอยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของประชากร และการพัฒนาด้านต่างๆของประเทศรวมทั้งการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและจังหวัดหนองคายได้รับการกำหนดให้เป็นพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างสะสม คือ ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกทิ้งกองไว้หรืออยู่ในบ่อของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่มีการกำจัดไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่น การเทกอง (Open Dump) หรือพื้นที่ลักลอบทิ้งเป็นต้น สามารถคำนวณได้จากปริมาตรขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยคูณด้วยความหนาแน่นของขยะมูลฝอย เท่ากับ ๐.๓ ตันต่อลูกบาศก์เมตร (กรมควบคุมมลพิษ.๒๕๕๙)

จังหวัดหนองคาย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีปริมาณขยะมูลฝอยสะสมในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๘ แห่ง ประมาณ ๑๗,๒๓๗ ตัน และในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีปริมาณขยะมูลฝอยสะสม ประมาณ ๑๕,๘๓๘ ตัน (สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๙ อุดรธานี, ๒๕๕๘.) ซึ่งจะเห็นว่า มีปริมาณลดลงประมาณ ๑,๓๙๙ ตัน เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่ง ได้ดำเนินการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของตนเองตามศักยภาพของงบประมาณที่มี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดให้บริการรวบรวมเก็บขนขยะมูลฝอย จำนวน ๖๕ แห่ง มีปริมาณขยะมูลฝอยที่รวบรวมเก็บขนจากชุมชน จำนวนประมาณ ๒๔๒ ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๘๗ (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย, ๒๕๕๙.) และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่จัดให้บริการฯ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ (๑) องค์การบริหารส่วนตำบลสังคม อำเภอสังคม และ (๒) องค์การบริหารส่วนตำบลอุดมพร อำเภอเฝ้าไร่ มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมประมาณ ๑.๔ ตันต่อวัน โดยอยู่ระหว่างขับเคลื่อนการดำเนินงานให้จัดบริการและดำเนินงานควบคู่กับการส่งเสริมการลดขยะมูลฝอยที่ต้นทาง

แนวคิดการดำเนินงานของจังหวัดหนองคายในการจัดการขยะและของเสียอันตราย (Roadmap) ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดหนองคาย การจัดทำแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด และประสานหน่วยงานต่างๆ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยมีผลสำเร็จของการดำเนินงานที่สามารถขยายผลไปยังชุมชนอื่นๆ คือ การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเรื่องการส่งเสริมการลดขยะมูลฝอยที่ต้นทาง และยุทธศาสตร์การสร้างวินัยของคนในชาติ มุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืนในเรื่องการให้ความรู้ สร้างจิตสำนึก ด้วยการนำร่องดำเนินกิจกรรม “การจัดตั้งกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์จากขยะรีไซเคิล” ซึ่งเป็นกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม อีกรูปแบบหนึ่งที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนชาวอีสานที่อยู่ด้วยกันแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การดำเนินงานเป็นไปตามความต้องการและเงื่อนไขข้อตกลงของชุมชน วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนคือ ลดปริมาณขยะมูลฝอยในชุมชนและเป็นการสร้างกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์/เงินสวัสดิการช่วยเหลือกรณีสมาชิกในครัวเรือนเสียชีวิต

ผลการดำเนินงาน“การจัดตั้งกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์จากขยะรีไซเคิล” พบว่า ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดำรงชีวิตประจำวันในสภาพแวดล้อมที่สะอาด เรียบร้อย สวยงาม มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาพื้นที่ชุมชนตนเอง มีสวัสดิการชุมชนกรณีสมาชิกครัวเรือนเสียชีวิต และที่สำคัญเป็นกระบวนการหนึ่งที่สามารถสร้างวินัยของประชาชนและเยาวชนมุ่งสู่การจัดการขยะมูลฝอยที่ยั่งยืน ทำให้การขับเคลื่อนงานพัฒนาต่างๆเป็นไปด้วยความเรียบร้อยโดยจังหวัดมีแผนที่จะดำเนินการขยายผลการจัดตั้งกองทุน “การจัดตั้งกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์จากขยะรีไซเคิล” ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของจังหวัดต่อไป

๒.๓ การวิเคราะห์ทางการบริหารประเมินสถานการณ์ และสภาวะแวดล้อมของจังหวัด (SWOT Matrix)

๒.๓.๑ จุดแข็ง (Strengths : S)

(๑) จังหวัดหนองคายมีขีดความสามารถในการผลิต จากภาคเกษตร ได้แก่

- ด้านพืช ข้าวนาปี ปริมาณผลผลิต๑๙๐,๒๒๒ตัน/ปีมีมูลค่า ๑,๔๔๐.๕๐ ล้านบาทข้าวนาปรัง ปริมาณผลผลิต๔๕,๒๙๒ ตัน/ปี มูลค่า ๔๒๑.๔๖ ล้านบาท ยางพาราปริมาณผลผลิต (ยางแห้ง) ๔๓,๘๓๘ ตัน/ปี มูลค่า๒,๐๑๐.๔๑ ล้านบาท สับปะรด ผลผลิต ๓๐,๒๕๕ ตัน มูลค่า๒๔๐.๕๓ ล้านบาท และมีพืชที่มีศักยภาพ ประกอบด้วย กล้วยหอมทอง กล้วยน้ำว้า และมะพร้าวน้ำหอม

-ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงไก่ไข่ มีมูลค่ารวมต่อปี ประมาณ ๓๓๗ ล้านบาท และการผลิตโคเนื้อที่สามารถพัฒนาเพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น

- ด้านประมง ได้แก่ การเลี้ยงปลานิลในกระชังปริมาณผลผลิต ๑๓,๐๑๐ตัน/ปีมีมูลค่ารวมต่อปีประมาณ ๑,๑๐๕ล้านบาทและการเลี้ยงปลานิล/ปลากินพืชในบ่อดิน จำนวน ๕,๐๐๐ราย/ ๕,๐๐๐ บ่อ

(๒) มีโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน ๕๔๙ โรงงาน มีเงินลงทุนทั้งสิ้น ๕,๘๑๒.๖๔ ล้านบาท เป็นโรงงานอุตสาหกรรมเกษตร แปรรูปสินค้าเกษตรในพื้นที่จังหวัดหนองคาย จำนวน ๒๓๘ โรงงาน

(๓) มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ๓ ธรรม ได้แก่ ธรรมะ วัฒนธรรม และธรรมชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีรายได้จากนักท่องเที่ยว ๕,๖๓๑.๒๐ ล้านบาท มีนักท่องเที่ยวจำนวน ๒.๗๖ ล้านคน

๒.๓.๒ จุดอ่อน (Weaknesses : W)

(๑) การผลิตสินค้าเกษตรยังใช้เทคโนโลยีการผลิตแบบดั้งเดิมผลผลิตข้าวเฉลี่ย๓๕๘กิโลกรัม/ไร่ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ๓๗ กิโลกรัมต่อไร่ (๓๙๕ กิโลกรัม/ไร่)

(๒) การผลิตลูกพันธุ์ปลานิล ยังไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงภายในจังหวัด ๓๗ กิโลกรัมต่อไร่(๓๙๕ กิโลกรัม/ไร่) การผลิตลูกพันธุ์ปลานิล ยังไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงภายในจังหวัด สภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ดินตื้น หรือดินลูกรัง คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๙๓ ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด

(๓) เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรยังไม่มีระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรไปสู่เชิงพาณิชย์

(๔) เกษตรที่ให้ความสนใจผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มีน้อย

(๔.๑) เกษตรอินทรีย์จำนวน ๔๓๒ รายพื้นที่ ๒,๓๓๒.๓๗ ไร่

(๔.๒) สินค้าเกษตรปลอดภัย ๘๗๕รายพื้นที่ ๓,๒๐๗.๗๔ ไร่

(๕) พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๔๙ อาศัยน้ำฝน

(๖) โรงฆ่าสัตว์ในจังหวัดหนองคาย จำนวน ๑๕ แห่ง ได้มาตรฐาน GMP เพียง ๑ แห่ง

(๗) การใช้พลังงานทดแทนในจังหวัดหนองคายยังมีต่ำมาก ประมาณ ๐.๕% เมื่อเทียบกับการใช้พลังงานทดแทนเชิงพาณิชย์ ซึ่งในจังหวัดหนองคาย มีการใช้พลังงานทดแทนในภาคการท่องเที่ยวที่กลุ่มโฮมสเตย์ ๑ แห่ง คือ โฮมสเตย์บ้านจอมแจ้ง ตำบลสีกาย อำเภอเมืองหนองคาย และการใช้พลังงานทดแทนในการแปรรูปสินค้าเกษตร จำนวน ๔ แห่ง คือ โรงอบกล้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (โซล่าโดม) ๑ แห่ง (อ.สังคม จ.หนองคาย) และการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการแปรรูปปลา ๗ แห่ง (อำเภอท่าบ่อ จำนวน ๓ แห่ง,อำเภอเมืองหนองคาย จำนวน ๓ แห่ง และอำเภอรัตนวาปี จำนวน ๑ แห่ง)

(๘) ผลิตภัณฑ์สินค้าของจังหวัดหนองคาย ส่วนใหญ่ยังไม่ได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ (อาหาร/ยา/มผช./Q/GMP/GAP) (เพิ่มจำนวนสินค้าที่ได้มาตรฐาน/ไม่ได้มาตรฐาน/GAP)

(๙) อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรเท่ากับ ๑ ต่อ ๓,๕๒๘ คน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของสภาพัฒน์ฯ (๑ ต่อ ๒,๙๘๐ คน)

(๑๐) ประชาชนของจังหวัดมีปัญหาการป่วยด้วยโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูงมากกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (โรคเบาหวานอัตราป่วย ๑,๕๑๕ ต่อ แสนประชากร, โรคความดันโลหิตสูง ๑,๘๖๙ ต่อแสนประชากร ประเทศไทยอัตราป่วยด้วยโรคเบาหวานเท่ากับ ๕๒๓.๒๔ ต่อแสนประชากร, โรคความดันโลหิตสูงเท่ากับ ๙๓๗.๕๘ ต่อแสนประชากร) และมีปัญหาการตายด้วยโรคหัวใจขาดเลือด ปัญหาการตายด้วยโรคมะเร็ง และโรคระบบประสาทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (โรคมะเร็ง ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ มีอัตราการตาย ๑๑๐.๘๘, ๑๑๙.๑๘ ต่อแสนประชากร โรคระบบประสาท ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ มีอัตราการตาย ๑๖.๓๓, ๕๓.๖๕ ต่อแสนประชากร)) และสถานการณ์การตายด้วยอุบัติเหตุจราจรมีอัตราตาย ๒๒.๔๒ ต่อแสนประชากร (๑๑๗ ราย) สูงกว่าค่าเป้าหมายของประเทศ (อัตราตายไม่เกิน ๑๘.๕๕ ต่อแสนประชากร)

(๑๑) พื้นที่ป่าไม้จังหวัดหนองคาย ในปี ๒๕๖๑ มีร้อยละ ๑๑.๗๙ ของเนื้อที่ทั้งจังหวัด (ประมาณ ๒๒๓,๓๑๓ ไร่) มีอัตราการเพิ่มขึ้นของพื้นที่สีเขียวช้าห่างจากเป้าหมายของประเทศไทยในภาพรวมทั้งประเทศ

(๑๒) กำลังแรงงานให้ความสนใจในด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับกำลังแรงงานในวัยทำงานความต้องการพัฒนาขีดความสามารถ เมื่อเทียบกับกำลังแรงงานรวมของจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่ามีเพียงร้อยละ ๑๓.๖๙

(๑๓) แรงงานภาคการเกษตรส่วนใหญ่ที่ผ่านการประเมินเกณฑ์ Smart Farmmer มีจำนวนน้อย

(๑๔) แรงงานนอกระบบจังหวัดหนองคาย ยังอยู่ในระบบประกันสังคม มาตรา ๔๐ จำนวนน้อย คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๔๕ ของจำนวนแรงงานนอกระบบ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (มีแรงงานนอกระบบ จำนวน ๑๔๙,๕๑๗ คน)

(๑๕) กำลังแรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง

(๑๖) มีบ่อทิ้งขยะไม่ถูกหลักวิชาการ จำนวน ๑๕ แห่ง จาก ๒๐ แห่ง จังหวัดหนองคายมีบ่อขยะของ อปท ที่มีการจัดการขยะไม่ได้มาตรฐานส่งผลให้เกิดปัญหาขยะตกค้างสะสม ในปี ๒๕๖๐ จำนวน ๙,๖๘๔ ตัน

(๑๗) ครัวเรือนตกเกณฑ์ จปฐ. มีรายได้ต่ำกว่า ๓๘,๐๐๐ บาท /คน/ปี (ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๓๘๓ ครัวเรือน)

๒.๓.๓ โอกาส (Opportunities : O)

(๑) แม่น้ำโขงมีความยาว ๒๑๐.๖๐ กิโลเมตรเป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับการอุปโภค บริโภค และภาคการเกษตร

(๒) รัฐบาลจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย ส่งเสริมการค้า การลงทุนให้โอกาสกับผู้ประกอบการระดับ SMEs และวิสาหกิจชุมชน

(๓) รัฐบาลส่งเสริมการเกษตรที่มีคุณภาพมาตรฐานและกระแสความนิยมการรักสุขภาพของผู้บริโภคมีแนวโน้มสูงขึ้น

(๔) นโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม

(๕) การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

(๖) รัฐบาลอนุมัติโครงการพัฒนาลุ่มน้ำห้วยหลวงตอนล่าง พื้นที่ชลประทาน ๕๔๐,๐๐๐ ไร่ พื้นที่จังหวัดอุดรธานีและจังหวัดหนองคาย (โพนพิสัย) (ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๙)

(๗) มีระบบโลจิสติกส์เชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกประเทศ เป็นโอกาสในการกระจายสินค้าเกษตร ส่งเสริมการค้าการลงทุน และ การท่องเที่ยว

(๘) มีการพัฒนาและปรับปรุงทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๑ ,หมายเลข ๒๑๒ เป็นถนนเชื่อมโยงระหว่างประเทศ เชื่อมโยงพื้นที่ ภาคการเกษตร ภาคเศรษฐกิจตามแนวชายแดน และจังหวัดใกล้เคียง

(๙) หนองคายได้รับการโปรโมทให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเมืองรอง จากรัฐบาล มีหมู่บ้าน OTOP นวัตวิถี เพื่อการท่องเที่ยว และเป็นสี่เหลี่ยมวัฒนธรรมล้านช้าง เชื่อมโยงไทย – ลาว (หนองคาย เลย ไชยะบุรี หลวงพระบาง แขวงเวียงจันทน์) รัฐบาลส่งเสริมการท่องเที่ยว เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (Romantic Road)

(๑๐) การพัฒนาระบบ Logistic โดยรถไฟความเร็วสูง จากจีน – ลาว และเชื่อมโยงมาไทย ส่งเสริมการค้า การบริการ การลงทุน และการท่องเที่ยว

(๑๑) การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยและ สปป.ลาว สนับสนุนในด้านความมั่นคงและการรักษาความสงบเรียบร้อย

(๑๒) นโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) จะเป็นรากฐานในการพัฒนาระบบการจัดการภาครัฐ/ข้อมูลด้านความมั่นคง และเทคโนโลยีที่ทันสมัย สู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City)

(๑๓) มีจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนและจุดผ่านแดนเป็นช่องทางการตลาดเอื้อต่อการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว มีมูลค่าการค้าชายแดน กับ สปป.ลาว สูงกว่าจังหวัดอื่นๆที่มีการค้าชายแดนกับ สปป.ลาว

(๑๔) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

(๑๕) รัฐบาลมีนโยบายด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๑๖) รัฐบาลกำหนดนโยบายในการเรียนสายอาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ระดับกลางได้อย่างเพียงพอ

(๑๗) รัฐบาลให้การสนับสนุนงานด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อเพิ่มศักยภาพกำลังแรงงาน/ยกระดับฝีมือแรงงาน

(๑๘) ตลาดต่างประเทศยังมีความต้องการแรงงานไทยไปทำงานโดยเฉพาะแรงงานฝีมือ

(๑๙) รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาบริหารจัดการขยะ

(๒๐) นโยบายของรัฐลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

๒.๓.๔ อุปสรรค (Threats : T)

(๑) ต้นทุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมีราคาสูง

(๒) ราคาสินค้าเกษตรผันผวนและเกษตรกรไม่มีอำนาจต่อรอง

(๓) การแพร่ระบาดของโรคอันเนื่องมาจากการเคลื่อน คน สัตว์ พืช และพาหะนำโรคชนิดอื่น โดยจังหวัดหนองคายพบโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัข/แมว เพิ่มขึ้นทุกปี โดยพบผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า ในปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑ คน

(๔) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้า และการลงทุน ระหว่างประเทศมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบ เป็นอุปสรรคต่อการค้า และการลงทุน

(๕) พื้นที่ตามแนวชายแดนมีระยะทางยาวทำให้เกิดอุปสรรคต่อการรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงภายในประเทศ และด่านประเพณี (จุดผ่านแดนดั้งเดิม) เสี่ยงต่อการลักลอบกระทำผิดกฎหมาย

(๖) การปักปันเขตแดนระหว่างประเทศไทย และ สปป.ลาว ยังไม่ชัดเจน ก่อให้เกิดปัญหา เช่น เกาะ ดอน ในแม่น้ำโขง

(๗) การดูดทรายในแม่น้ำโขงทำให้กระแสน้ำ และร่องน้ำเปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อการพังทลายของตลิ่ง

(๘) การแพร่ระบาดของยาเสพติดส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การท่องเที่ยว และการศึกษา

(๙) แรงงานต่างด้าว และบุคคลไม่มีสัญชาติ เข้าเมือง ผิดกฎหมายก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสังคมและความไม่เข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ

(๑๐) สื่อเทคโนโลยีที่ไม่พึงประสงค์ทำให้เด็กมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์

(๑๑) การคมนาคมถนนสายหลัก และสายรองเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวบางช่วงยังไม่ได้มาตรฐาน (Universal Design)

๒.๔ การวิเคราะห์กลยุทธ์ (TOWS Matrix)

ในการดำเนินงานเพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย หลักการ และวิธีการที่นิยมใช้กันก็คือ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาวะแวดล้อมภายในและสภาวะแวดล้อมภายนอก หรือตารางความสัมพันธ์ของ SWOT (TOWS Matrix) ซึ่งในการวิเคราะห์ตารางความสัมพันธ์ดังกล่าว สามารถกำหนดวิธีการดำเนินงานหรือที่เรียกว่า กลยุทธ์ออกมาเป็นประเด็นในการดำเนินงาน ดังนี้

กลยุทธ์ SO เป็นกลยุทธ์ที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่าง จุดแข็งกับโอกาส หรือเราเรียกว่า กลยุทธ์เชิงรุก เป็นการใช้จุดแข็งที่มีอยู่ และโอกาสจากปัจจัยภายนอกมาเป็นตัวสนับสนุน

กลยุทธ์ ST เป็นกลยุทธ์ที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่าง จุดแข็งกับอุปสรรค หรือเราเรียกว่า กลยุทธ์เชิงป้องกัน เป็นการใช้จุดแข็งที่มีอยู่ และต้องมีการฟันฝ่า หรือเหลียกเลี่ยงอุปสรรคที่ต้องเผชิญ

กลยุทธ์ WO เป็นกลยุทธ์ที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่าง จุดอ่อนกับโอกาส หรือเราเรียกว่า กลยุทธ์เชิงแก้ไข เป็นการแก้ไขจุดอ่อน หรือทำให้จุดอ่อนมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น โดยใช้โอกาสเป็นปัจจัยภายนอกเข้ามาสนับสนุน

กลยุทธ์ WT เป็นกลยุทธ์ที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่าง จุดอ่อนกับอุปสรรคหรือเราเรียกว่า กลยุทธ์เชิงรับที่ต้องปรับปรุง และแก้ไขจุดอ่อนให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันอาจต้องเผชิญกับอุปสรรค หรืออาจจะต้องใช้วิธีหลีกเลี่ยงอุปสรรค ในขณะเดียวกัน

ดังนั้น การวิเคราะห์กลยุทธ์ และการที่จะนำกลยุทธ์ใดมาขับเคลื่อนในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ จะต้องคำนึงถึงความเร่งด่วน การสนับสนุนจากนโยบายรัฐบาล การสนับสนุนงบประมาณของทั้งภาครัฐ และเอกชน มิเช่นนั้นแล้ว อาจทำให้แผนการพัฒนาจังหวัด ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายสุดท้ายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ตาม TOWS Matrix ของจังหวัดหนองคายสรุปผลได้ดังนี้

กลยุทธ์ SO :

จุดแข็ง (Strengths : S)	**โอกาส (Opportunities : O)**
(๑) จังหวัดหนองคายมีขีดความสามารถในการผลิต จากภาคเกษตร ได้แก่ - ด้านพืช ข้าวนาปี ปริมาณผลผลิต๑๙๐,๒๒๒ตัน/ปีมีมูลค่า ๑,๔๔๐.๕๐ ล้านบาทข้าวนาปรัง ปริมาณผลผลิต๔๕,๒๙๒ ตัน/ปี มูลค่า ๔๒๑.๔๖ ล้านบาท ยางพาราปริมาณผลผลิต (ยางแห้ง) ๔๓,๘๓๘ตัน/ปี มูลค่า๒,๒๐๑.๔๑ ล้านบาท สับปะรด ผลผลิต ๓๐,๒๕๕ ตัน มูลค่า๒๔๐.๕๓ ล้านบาท และมีพืชที่มีศักยภาพ ประกอบด้วย กล้วยหอมทอง กล้วยน้ำว้า และมะพร้าวน้ำหอม -ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงไก่ไข่ มีมูลค่ารวมต่อปีประมาณ ๓๓๗ ล้านบาท และการผลิตโคเนื้อที่สามารถพัฒนาเพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น - ด้านประมง ได้แก่ การเลี้ยงปลานิลในกระชังปริมาณผลผลิต ๑๓,๐๑๐ตัน/ปีมีมูลค่ารวมต่อปีประมาณ ๑,๑๐๕ ล้านบาทและการเลี้ยงปลานิล/ปลากินพืชในบ่อดิน จำนวน ๕,๐๐๐ราย/ ๕,๐๐๐ บ่อ (๒) มีโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน ๕๔๙ โรงงาน มีเงินลงทุนทั้งสิ้น ๕,๘๑๒.๖๔ ล้านบาท เป็นโรงงานอุตสาหกรรมเกษตร แปรรูปสินค้าเกษตรในพื้นที่จังหวัดหนองคาย จำนวน ๒๓๘ โรงงาน (๓) มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ๓ ธรรม ได้แก่ ธรรมะ วัฒนธรรม และธรรมชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีรายได้จากนักท่องเที่ยว ๕,๖๓๑.๒๐ ล้านบาท มีนักท่องเที่ยวจำนวน ๒.๗๖ ล้านคน	(๑)แม่น้ำโขงมีความยาว ๒๑๐.๖๐ กิโลเมตรเป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับการอุปโภค บริโภค และภาคการเกษตร (๒)รัฐบาลจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย ส่งเสริมการค้า การลงทุนให้โอกาสกับผู้ประกอบการระดับ SMEs และวิสาหกิจชุมชน (๓)รัฐบาลส่งเสริมการเกษตรที่มีคุณภาพมาตรฐานและกระแสความนิยมการรักสุขภาพของผู้บริโภคมีแนวโน้มสูงขึ้น (๔)นโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม (๕)การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๖)รัฐบาลอนุมัติโครงการพัฒนาลุ่มน้ำห้วยหลวงตอนล่าง พื้นที่ชลประทาน ๕๔๐,๐๐๐ ไร่ พื้นที่จังหวัดอุดรธานีและจังหวัดหนองคาย (โพนพิสัย) (ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๙) (๗)มีระบบโลจิสติกส์เชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกประเทศ เป็นโอกาสในการกระจายสินค้าเกษตร ส่งเสริมการค้าการลงทุน และ การท่องเที่ยว (๘)มีการพัฒนาและปรับปรุงทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๑ ,หมายเลข ๒๑๒ เป็นถนนเชื่อมโยงระหว่างประเทศ เชื่อมโยงพื้นที่ ภาคการเกษตร ภาคเศรษฐกิจตามแนวชายแดน และจังหวัดใกล้เคียง (๙)หนองคายได้รับการโปรโมทให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเมืองรอง จากรัฐบาล มีหมู่บ้าน OTOP นวัตวิถี เพื่อการท่องเที่ยว และเป็นสี่เหลี่ยมวัฒนธรรมล้านช้าง เชื่อมโยงไทย – ลาว (หนองคาย เลย ไชยะบุรี หลวงพระบาง แขวงเวียงจันทน์) รัฐบาลส่งเสริมการ

กลยุทธ์ SO :

จุดแข็ง (Strengths : S)	โอกาส (Opportunities : O)
	ท่องเที่ยว เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (Romantic Road) (๑๐)การพัฒนาระบบ Logistic โดยรถไฟความเร็วสูง จากจีน – ลาว และเชื่อมโยงมาไทย ส่งเสริมการค้า การบริการ การลงทุน และการท่องเที่ยว (๑๑)การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยและ สปป.ลาว สนับสนุนในด้านความมั่นคงและการรักษาความสงบเรียบร้อย (๑๒)นโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) จะเป็นรากฐานในการพัฒนาระบบการจัดการภาครัฐ/ข้อมูลด้านความมั่นคง และเทคโนโลยีที่ทันสมัย สู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) (๑๓)มีจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนและจุดผ่านแดนเป็นช่องทางการตลาดเอื้อต่อการค้าการลงทุน และการท่องเที่ยว มีมูลค่าการค้าชายแดน กับ สปป.ลาว สูงกว่าจังหวัดอื่นๆที่มีการค้าชายแดนกับ สปป.ลาว (๑๔)โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (๑๕)รัฐบาลมีนโยบายด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (๑๖)รัฐบาลกำหนดนโยบายในการเรียนสายอาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานระดับกลางได้อย่างเพียงพอ (๑๗)รัฐบาลให้การสนับสนุนงานด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อเพิ่มศักยภาพกำลังแรงงาน/ยกระดับฝีมือแรงงาน (๑๘)ตลาดต่างประเทศยังมีความต้องการแรงงานไทยไปทำงานโดยเฉพาะแรงงานฝีมือ (๑๙)รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาบริหารจัดการขยะ (๒๐)นโยบายของรัฐลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

กลยุทธ์ SO :

๑. S๑ + O๑, O๒, O๓, O๗, O๘, O๙, O๑๐, O๑๓
: พัฒนาระบบโครงสร้าง สาธารณูปโภค และโลจิสติกส์เชื่อมโยงพื้นที่การค้า การลงทุนการท่องเที่ยวและการบริการ

๒. S๒ + O๒, O๔, O๕, O๗, O๘, O๑๐, O๑๑, O๑๓, O๑๖, O๑๗ :
พัฒนาและยกระดับมาตรฐานสินค้า และบริการ

๓. S๓ + O๗, O๘, O๙, O๑๐, O๑๑, O๑๓, O๑๙

กลยุทธ์ SO :

จุดแข็ง (Strengths : S)	โอกาส (Opportunities : O)
: ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	

กลยุทธ์ ST :

จุดแข็ง (Strengths : S)	อุปสรรค (Threats : T)
(๑) จังหวัดหนองคายมีขีดความสามารถในการผลิตจากภาคเกษตร ได้แก่ - ด้านพืช ข้าวนาปี ปริมาณผลผลิต๑๙๐,๒๒๒ตัน/ปีมีมูลค่า ๑,๔๔๐.๕๐ ล้านบาทข้าวนาปรัง ปริมาณผลผลิต ๔๕,๒๙๒ ตัน/ปี มูลค่า ๔๒๑.๔๖ ล้านบาท ยางพารา ปริมาณผลผลิต (ยางแห้ง) ๔๓,๘๓๘ตัน/ปี มูลค่า ๒,๒๐๑.๔๑ ล้านบาท สับปะรด ผลผลิต ๓๐,๒๕๕ ตัน มูลค่า๒๔๐.๕๓ ล้านบาท และมีพืชที่มีศักยภาพประกอบด้วย กล้วยหอมทอง กล้วยน้ำว้า และมะพร้าวน้ำหอม -ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงไก่ไข่ มีมูลค่ารวมต่อปีประมาณ ๓๓๗ ล้านบาท และการผลิตโคเนื้อที่สามารถพัฒนาเพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น - ด้านประมง ได้แก่ การเลี้ยงปลานิลในกระชังปริมาณผลผลิต ๑๓,๐๑๐ตัน/ปีมีมูลค่ารวมต่อปีประมาณ ๑,๑๐๕ล้านบาทและการเลี้ยงปลานิล/ปลากินพืชในบ่อดิน จำนวน ๕,๐๐๐ราย/ ๕,๐๐๐ บ่อ (๒) มีโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน ๕๔๙ โรงงาน มีเงินลงทุนทั้งสิ้น ๕,๘๑๒.๖๔ ล้านบาท เป็นโรงงานอุตสาหกรรมเกษตร แปรรูปสินค้าเกษตรในพื้นที่จังหวัดหนองคาย จำนวน ๒๓๘ โรงงาน (๓) มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ๓ ธรรม ได้แก่ ธรรมะ วัฒนธรรม และธรรมชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีรายได้จากนักท่องเที่ยว ๕,๖๓๑.๒๐ ล้านบาท มีนักท่องเที่ยวจำนวน ๒.๗๖ ล้านคน	(๑๒)ต้นทุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมีราคาสูง (๑๓)ราคาสินค้าเกษตรผันผวนและเกษตรกรไม่มีอำนาจต่อรอง (๑๔)การแพร่ระบาดของโรคอันเนื่องมาจากการเคลื่อน คน สัตว์ พืช และพาหะนำโรคชนิดอื่นโดยจังหวัดหนองคายพบโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัข/แมว เพิ่มขึ้นทุกปี โดยพบผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าในปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑ คน (๑๕)กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้า และการลงทุนระหว่างประเทศมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบเป็นอุปสรรคต่อการค้า และการลงทุน (๑๖)พื้นที่ตามแนวชายแดนมีระยะทางยาวทำให้เกิดอุปสรรคต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ และด่านประเพณี (จุดผ่านแดนดั้งเดิม) เสี่ยงต่อการลักลอบกระทำผิดกฎหมาย (๑๗)การปักปันเขตแดนระหว่างประเทศไทย และ สปป.ลาว ยังไม่ชัดเจน ก่อให้เกิดปัญหา เช่น เกาะดอน ในแม่น้ำโขง (๑๘)การดูดทรายในแม่น้ำโขงทำให้กระแสน้ำ และร่องน้ำเปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อการพังทลายของตลิ่ง (๑๙)การแพร่ระบาดของยาเสพติดส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การท่องเที่ยว และการศึกษา (๒๐)แรงงานต่างด้าว และบุคคลไม่มีสัญชาติ เข้าเมืองผิดกฎหมายก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสังคมและความไม่เข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ (๒๑)สื่อเทคโนโลยีที่ไม่พึงประสงค์ทำให้เด็กมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ (๒๒)การคมนาคมถนนสายหลัก และสายรองเชื่อมโยง

จุดแข็ง (Strengths : S)	อุปสรรค (Threats : T)
	แหล่งท่องเที่ยวบางช่วงยังไม่ได้มาตรฐาน (Universal Design)

กลยุทธ์ ST :

๑. S๑ + T๑, T๒, T๓, T๗,
: พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภาคการเกษตรนวัตกรรม เทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและบริหารจัดการด้านการตลาด

๒. S๒ + T๔, T๕, T๖, T๙, T๑๐, T๑๑
: สร้างความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวภายในและระหว่างประเทศ

๓. S๓ + T๔, T๕, T๖, T๗, T๘, T๙
: การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

กลยุทธ์ WO :

จุดอ่อน (Weaknesses : W)	โอกาส (Opportunities : O)
(๑) การผลิตสินค้าเกษตรยังใช้เทคโนโลยีการผลิตแบบดั้งเดิม ผลผลิตข้าวเฉลี่ย๓๕๘กิโลกรัม/ไร่ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ๓๗ กิโลกรัมต่อไร่(๓๙๕ กิโลกรัม/ไร่)	(๑) แม่น้ำโขงมีความยาว ๒๑๐.๖๐ กิโลเมตร เป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับการอุปโภค บริโภค และภาคการเกษตร
(๒) การผลิตลูกพันธุ์ปลานิล ยังไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงภายในจังหวัด ๓๗ กิโลกรัมต่อไร่(๓๙๕ กิโลกรัม/ไร่) การผลิตลูกพันธุ์ปลานิล ยังไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงภายในจังหวัด สภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ดินตื้น หรือดินลูกรัง คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๙๓ ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด	(๒) รัฐบาลจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย ส่งเสริมการค้า การลงทุน ให้โอกาสกับผู้ประกอบการระดับ SMEs และวิสาหกิจชุมชน
(๓) เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรยังไม่มีระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรไปสู่เชิงพาณิชย์	(๓) รัฐบาลส่งเสริมการเกษตรที่มีคุณภาพมาตรฐาน และกระแสความนิยมการรักสุขภาพของผู้บริโภคมีแนวโน้มสูงขึ้น
(๔) เกษตรที่ให้ความสนใจผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มีน้อย (๔.๑) เกษตรอินทรีย์จำนวน ๔๓๒ รายพื้นที่ ๒,๓๓๒.๓๗ ไร่ (๔.๒) สินค้าเกษตรปลอดภัย ๘๗๕รายพื้นที่ ๓,๒๐๗.๗๔ ไร่	(๔) นโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม
(๕) พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๔๙ อาศัยน้ำฝน	(๕) การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี
(๖) โรงฆ่าสัตว์ในจังหวัดหนองคาย จำนวน ๑๕ แห่ง ได้มาตรฐาน GMP เพียง ๑ แห่ง	(๖) รัฐบาลอนุมัติโครงการพัฒนาลุ่มน้ำห้วยหลวงตอนล่าง พื้นที่ชลประทาน ๕๔๐,๐๐๐ ไร่ พื้นที่จังหวัดอุดรธานีและจังหวัดหนองคาย (โพนพิสัย) (ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๙)
(๗) การใช้พลังงานทดแทนในจังหวัดหนองคายยังมีต่ำมาก ประมาณ ๐.๕% เมื่อเทียบกับการใช้พลังงานทดแทนเชิงพาณิชย์ ซึ่งในจังหวัดหนองคาย มีการใช้พลังงานทดแทน	(๗) มีระบบโลจิสติกส์เชื่อมโยงทั้งภายใน และภายนอกประเทศ เป็นโอกาสในการกระจายสินค้าเกษตร ส่งเสริมการค้าการลงทุน และการท่องเที่ยว
	(๘) มีการพัฒนาและปรับปรุงทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๑ ,หมายเลข ๒๑๒ เป็นถนนเชื่อมโยงระหว่างประเทศ เชื่อมโยงพื้นที่ภาคการเกษตร ภาคเศรษฐกิจตามแนวชายแดน และจังหวัดใกล้เคียง

กลยุทธ์ WO :

จุดอ่อน (Weaknesses : W)	โอกาส (Opportunities : O)
ในภาคการท่องเที่ยวที่กลุ่มโฮมสเตย์ ๑ แห่ง คือ โฮมสเตย์บ้านจอมแจ้ง ตำบลสีกาย อำเภอเมืองหนองคาย และการใช้พลังงานทดแทนในการแปรรูปสินค้าเกษตร จำนวน ๔ แห่ง คือ โรงอบกล้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (โซล่าโดม) ๑ แห่ง (อ.สังคม จ.หนองคาย) และการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการแปรรูปปลา ๗ แห่ง (อำเภอท่าบ่อ จำนวน ๓ แห่ง,อำเภอเมืองหนองคาย จำนวน ๓ แห่ง และอำเภอรัตนวาปี จำนวน ๑ แห่ง)	(๙) หนองคายได้รับการโปรโมทให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเมืองรองจากรัฐบาล มีหมู่บ้าน OTOP นวัตวิถี เพื่อการท่องเที่ยว และเป็นสี่เหลี่ยมวัฒนธรรมล้านช้าง เชื่อมโยงไทย – ลาว (หนองคาย เลย ไชยะบุรี หลวงพระบาง แขวงเวียงจันทน์) รัฐบาลส่งเสริมการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยว วิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (Romantic Road)
(๘) ผลิตภัณฑ์สินค้าของจังหวัดหนองคาย ส่วนใหญ่ยังไม่ได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ (อาหาร/ยา/มผช./Q/GMP/GAP) (เพิ่มจำนวนสินค้าที่ได้มาตรฐาน/ไม่ได้มาตรฐาน/GAP)	(๑๐) การพัฒนาระบบ Logistic โดยรถไฟความเร็วสูงจากจีน – ลาว และเชื่อมโยงมาไทย ส่งเสริมการค้าการบริการ การลงทุน และการท่องเที่ยว
(๙) อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรเท่ากับ ๑ ต่อ ๓,๕๒๘ คน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของสภาพัฒน์ฯ (๑ ต่อ ๒,๙๘๐ คน)	(๑๑) การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยและ สปป.ลาว สนับสนุนในด้าน ความมั่นคงและการรักษาความสงบเรียบร้อย
(๑๐) ประชาชนของจังหวัดมีปัญหาการป่วยด้วยโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูงมากกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (โรคเบาหวานอัตราป่วย ๑,๕๑๕ ต่อ แสนประชากร, โรคความดันโลหิตสูง ๑,๘๖๙ ต่อแสนประชากร ประเทศไทยอัตราป่วยด้วยโรคเบาหวานเท่ากับ ๕๒๓.๒๔ ต่อแสนประชากร, โรคความดันโลหิตสูงเท่ากับ ๙๓๗.๕๘ ต่อแสนประชากร) และมีปัญหาการตายด้วยโรคหัวใจขาดเลือด ปัญหาการตายด้วยโรคมะเร็ง และโรคระบบประสาทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (โรคมะเร็ง ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ มีอัตราการตาย ๑๑๐.๘๘, ๑๑๙.๑๘ ต่อแสนประชากร โรคระบบประสาท ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ มีอัตราการตาย ๑๖.๓๓, ๕๓.๖๕ ต่อแสนประชากร)) และสถานการณ์การตายด้วยอุบัติเหตุจราจรมีอัตราตาย ๒๒.๔๒ ต่อแสนประชากร (๑๑๗ ราย) สูงกว่าค่าเป้าหมายของประเทศ (อัตราตายไม่เกิน ๑๘.๕๕ ต่อแสนประชากร)	(๑๒) นโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) จะเป็นรากฐานในการพัฒนาระบบการจัดการภาครัฐ/ข้อมูลด้านความมั่นคง และเทคโนโลยีที่ทันสมัย สู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City)
(๑๑) พื้นที่ป่าไม้จังหวัดหนองคาย ในปี ๒๕๖๑ มีร้อยละ ๑๑.๗๙ ของเนื้อที่ทั้งจังหวัด (ประมาณ ๒๒๓,๓๑๓ ไร่) มีอัตราการเพิ่มขึ้นของพื้นที่สีเขียวช้าห่างจากเป้าหมายของประเทศไทยในภาพรวมทั้งประเทศ	(๑๓) มีจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน และจุดผ่านแดนเป็นช่องทางการตลาดเอื้อต่อการค้าการลงทุน และการท่องเที่ยว มีมูลค่าการค้าชายแดน กับ สปป.ลาว สูงกว่าจังหวัดอื่นๆ ที่มีการค้าชายแดนกับ สปป.ลาว
(๑๒) กำลังแรงงานให้ความสนใจในด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับกำลังแรงงานในวัยทำงานความต้องการพัฒนาขีดความสามารถ เมื่อเทียบกับกำลังแรงงานรวมของจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ.	(๑๔) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเอื้อต่อ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
	(๑๕) รัฐบาลมีนโยบายด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
	(๑๖) รัฐบาลกำหนดนโยบายในการเรียนสายอาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานระดับกลางได้อย่างเพียงพอ
	(๑๗) รัฐบาลให้การสนับสนุนงานด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อเพิ่มศักยภาพกำลังแรงงาน/ยกระดับฝีมือแรงงาน
	(๑๘) ตลาดต่างประเทศยังมีความต้องการแรงงานไทยไปทำงานโดยเฉพาะแรงงานฝีมือ
	(๑๙) รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาบริหารจัดการขยะ
	(๒๐) นโยบายของรัฐลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

กลยุทธ์ WO :

จุดอ่อน (Weaknesses : W)	โอกาส (Opportunities : O)
๒๕๖๑ พบว่ามีเพียงร้อยละ ๑๓.๖๙ (๑๓) แรงงานภาคการเกษตรส่วนใหญ่ที่ผ่านการประเมินเกณฑ์ Smart Farmmer มีจำนวนน้อย (๑๔) แรงงานนอกระบบจังหวัดหนองคาย ยังอยู่ในระบบประกันสังคม มาตรา ๔๐ จำนวนน้อย คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๔๕ ของจำนวนแรงงานนอกระบบ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (มีแรงงานนอกระบบ จำนวน ๑๔๙,๕๑๗ คน) (๑๕) กำลังแรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง (๑๖) มีบ่อทิ้งขยะไม่ถูกหลักวิชาการ จำนวน ๑๕ แห่ง จาก ๒๐ แห่ง จังหวัดหนองคายมีบ่อขยะของ อปท ที่มีการจัดการขยะไม่ได้มาตรฐานส่งผลให้เกิดปัญหาขยะตกค้างสะสม ในปี ๒๕๖๐ จำนวน ๙,๖๘๔ ตัน (๑๗) ครัวเรือนตกเกณฑ์ จปฐ. มีรายได้ต่ำกว่า ๓๘,๐๐๐ บาท /คน/ปี (ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๓๘๓ ครัวเรือน)	

กลยุทธ์ WO :

๑. W๑, W๒, W๔ + O๑, O๓, O๖, O๗, O๘, O๑๕
: การส่งเสริมเกษตรอินทรีย์

W๓, W๕, W๖, W๗, W๘, W๑๓, W๑๕ + O๑๔, O๑๖, O๑๗, O๒๐
: พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๒. W๑, W๒, W๔, W๗, W๑๗ + O๖, O๑๔, O๑๕, O๒๐
: การขับเคลื่อนและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๓. W๘, W๑๑ + O๑, O๗, O๙, O๑๐
: ส่งเสริม<u>การ</u>อนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔. W๙, W๑๐, W๑๑, W๑๒, W๑๔, W๑๗ + O๑๔, O๑๖, O๑๗, O๑๘, O๒๐
: พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตด้านการศึกษา แรงงาน สาธารณสุขสังคม และกลุ่มผู้สูงอายุ

๕. W๘, W๑๓, W๑๔, W๑๖ + O๑๙, O๒๐
: การเสริมสร้างการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

๖. W๘, W๑๗, W๑๔, W๑๗ + O๔, O๑๒, O๑๙
: ส่งเสริมและพัฒนาการบริการประชาชนด้วยระบบดิจิทัลและเทคโนโลยีที่ทันสมัย สู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City)

กลยุทธ์ WT :

จุดอ่อน (Weaknesses : W)	อุปสรรค (Threats : T)
(๑)การผลิตสินค้าเกษตรยังใช้เทคโนโลยีการผลิตแบบดั้งเดิมผลผลิตข้าวเฉลี่ย๓๕๘กิโลกรัม/ไร่ ต่ำกว่า	(๑) ต้นทุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมีราคาสูง (๒) ราคาสินค้าเกษตรผันผวนและเกษตรกรไม่มี

กลยุทธ์ WT :

จุดอ่อน (Weaknesses : W)	อุปสรรค (Threats : T)
ค่าเฉลี่ยของประเทศ ๓๗ กิโลกรัมต่อไร่(๓๙๕ กิโลกรัม/ไร่) (๒)การผลิตลูกพันธุ์ปลานิล ยังไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงภายในจังหวัด ๓๗ กิโลกรัมต่อไร่(๓๙๕ กิโลกรัม/ไร่) การผลิตลูกพันธุ์ปลานิล ยังไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงภายในจังหวัด สภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ดินตื้น หรือดินลูกรัง คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๙๓ ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด (๓) เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรยังไม่มีระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรไปสู่เชิงพาณิชย์ (๔) เกษตรที่ให้ความสนใจผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มีน้อย (๔.๑) เกษตรอินทรีย์จำนวน ๔๓๒ รายพื้นที่ ๒,๓๓๒.๓๗ ไร่ (๔.๒) สินค้าเกษตรปลอดภัย ๘๗๕รายพื้นที่ ๓,๒๐๗.๗๔ ไร่ (๕) พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๔๙ อาศัยน้ำฝน (๖) โรงฆ่าสัตว์ในจังหวัดหนองคาย จำนวน ๑๕ แห่ง ได้มาตรฐาน GMP เพียง ๑ แห่ง (๗) การใช้พลังงานทดแทนในจังหวัดหนองคายยังมีต่ำมาก ประมาณ ๐.๕% เมื่อเทียบกับการใช้พลังงานทดแทนเชิงพาณิชย์ ซึ่งในจังหวัดหนองคาย มีการใช้พลังงานทดแทนในภาคการท่องเที่ยวที่กลุ่มโฮมสเตย์ ๑ แห่ง คือ โฮมสเตย์บ้านจอมแจ้ง ตำบลสีกาย อำเภอเมืองหนองคาย และการใช้พลังงานทดแทนในการแปรรูปสินค้าเกษตร จำนวน ๔ แห่ง คือ โรงอบกล้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (โซล่าโดม) ๑ แห่ง (อ.สังคม จ.หนองคาย) และการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการแปรรูปปลา ๗ แห่ง (อำเภอท่าบ่อ จำนวน ๓ แห่ง, อำเภอเมืองหนองคาย จำนวน ๓ แห่ง และอำเภอรัตนวาปี จำนวน ๑ แห่ง) (๘) ผลิตภัณฑ์สินค้าของจังหวัดหนองคาย ส่วนใหญ่ยังไม่ได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ (อาหาร/ยา/มผช./Q/GMP/GAP) (เพิ่มจำนวนสินค้าที่ได้มาตรฐาน/ไม่ได้มาตรฐาน/GAP) (๙) อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรเท่ากับ ๑ ต่อ ๓,๕๒๘ คน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของสภาพัฒน์ฯ	อำนาจต่อรอง (๓) การแพร่ระบาดของโรคอันเนื่องมาจากการเคลื่อนคน สัตว์ พืช และพาหะนำโรคชนิดอื่น โดยจังหวัดหนองคายพบโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัข/แมว เพิ่มขึ้นทุกปี โดยพบผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า ในปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑ คน (๔) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบ เป็นอุปสรรคต่อการค้าและการลงทุน (๕) พื้นที่ตามแนวชายแดนมีระยะทางยาวทำให้เกิดอุปสรรคต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ และด่านประเพณี (จุดผ่านแดนดังเดิม) เสี่ยงต่อการลักลอบกระทำผิดกฎหมาย (๖) การปักปันเขตแดนระหว่างประเทศไทย และ สปป.ลาว ยังไม่ชัดเจน ก่อให้เกิดปัญหา เช่น เกาะ ดอนในแม่น้ำโขง (๗) การดูดทรายในแม่น้ำโขงทำให้กระแสน้ำและร่องน้ำเปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อการพังทลายของตลิ่ง (๘) การแพร่ระบาดของยาเสพติดส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การท่องเที่ยว และการศึกษา (๙) แรงงานต่างด้าวและบุคคลไม่มีสัญชาติ เข้าเมืองผิดกฎหมายก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสังคม และความไม่เข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ (๑๐) สื่อเทคโนโลยีที่ไม่พึงประสงค์ทำให้เด็กมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ (๑๑) การคมนาคมถนนสายหลักและสายรองเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวบางช่วงยังไม่ได้มาตรฐาน (Universal Design)

กลยุทธ์ WT :

จุดอ่อน (Weaknesses : W)	อุปสรรค (Threats : T)
(๑ ต่อ ๒,๙๘๐ คน) (๑๐) ประชาชนของจังหวัดมีปัญหาการป่วยด้วยโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูงมากกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (โรคเบาหวานอัตราป่วย ๑,๕๑๕ ต่อ แสนประชากร, โรคความดันโลหิตสูง ๑,๘๖๙ ต่อแสนประชากร ประเทศไทยอัตราป่วยด้วยโรคเบาหวานเท่ากับ ๕๒๓.๒๔ ต่อแสนประชากร, โรคความดันโลหิตสูงเท่ากับ ๙๓๗.๕๘ ต่อแสนประชากร) และมีปัญหาการตายด้วยโรคหัวใจขาดเลือด ปัญหาการตายด้วยโรคมะเร็ง และ โรคระบบประสาทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (โรคมะเร็ง ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ มีอัตราการตาย ๑๑๐.๘๘, ๑๑๙.๑๘ ต่อแสนประชากร โรคระบบประสาท ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ มีอัตราการตาย ๑๖.๓๓, ๕๓.๖๕ ต่อแสนประชากร)) และสถานการณ์การตายด้วยอุบัติเหตุจราจรมีอัตราตาย ๒๒.๔๒ ต่อแสนประชากร (๑๑๗ ราย) สูงกว่าค่าเป้าหมายของประเทศ (อัตราตายไม่เกิน ๑๘.๕๕ ต่อแสนประชากร) (๑๑) พื้นที่ป่าไม้จังหวัดหนองคาย ในปี ๒๕๖๑ มีร้อยละ ๑๑.๗๙ ของเนื้อที่ทั้งจังหวัด (ประมาณ ๒๒๓,๓๑๓ ไร่) มีอัตราการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ (๑๒) สีเขียวช้าห่างจากเป้าหมายของประเทศไทยในภาพรวมทั้งประเทศ (๑๓) กำลังแรงงานให้ความสนใจในด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับกำลังแรงงานในวัยทำงานความต้องการพัฒนาขีดความสามารถ เมื่อเทียบกับกำลังแรงงานรวมของจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่ามีเพียงร้อยละ ๑๓.๖๙ (๑๔) แรงงานภาคการเกษตรส่วนใหญ่ที่ผ่านการประเมินเกณฑ์ Smart Farmmer มีจำนวนน้อย (๑๕) แรงงานนอกระบบจังหวัดหนองคาย ยังอยู่ในระบบประกันสังคม มาตรา ๔๐ จำนวนน้อย คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๔๕ ของจำนวนแรงงานนอกระบบ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (มีแรงงานนอกระบบ จำนวน ๑๔๙,๕๑๗ คน) (๑๖) กำลังแรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง (๑๗) มีบ่อทิ้งขยะไม่ถูกหลักวิชาการ จำนวน ๑๕ แห่ง จาก ๒๐ แห่ง จังหวัดหนองคายมีบ่อขยะของ อปท ที่มีการจัดการขยะไม่ได้มาตรฐานส่งผลให้เกิดปัญหา	

กลยุทธ์ WT :

จุดอ่อน (Weaknesses : W)	อุปสรรค (Threats : T)
ขยะตกค้างสะสม ในปี ๒๕๖๐ จำนวน ๙,๖๘๔ ตัน (๑๘)ครัวเรือนตกเกณฑ์ จปฐ. มีรายได้ต่ำกว่า ๓๘,๐๐๐ บาท /คน/ปี (ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๓๘๓ ครัวเรือน)	
กลยุทธ์ WT : W๙, W๑๐ + T๓, T๕, T๖, T๗, T๘, T๙ : เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนในการป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามด้านความมั่นคง	

ส่วนที่ ๓

สรุปข้อมูลแผนพัฒนาจังหวัด ปี พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕ (รอบปี พ.ศ.๒๕๖๔)

จากการวิเคราะห์/ประเมินศักยภาพสภาวะแวดล้อมภายในและสภาวะแวดล้อมภายนอกของจังหวัดหนองคาย ข้อมูลระดับนโยบายต่างๆของรัฐบาล ข้อมูลตัวชี้วัดที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติกำหนด ตลอดจนข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่และภูมิภาค จังหวัดหนองคายจึงได้กำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาจังหวัด ตามแผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕ (รอบปี พ.ศ. ๒๕๖๔) ดังนี้

สรุปข้อมูลแผนพัฒนาจังหวัด

๓.๑ วิสัยทัศน์

"เกษตรอุตสาหกรรมวัฒนธรรมรุ่งเรือง เมืองท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง"

๓.๒ พันธกิจ

(๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตภาคการเกษตรให้มีความเชื่อมโยงกับความต้องการของตลาดการค้า และอุตสาหกรรมการแปรรูป

(๒) ส่งเสริมสนับสนุนการนำองค์ความรู้นวัตกรรม เทคโนโลยีการผลิตมาใช้ในภาคการเกษตร อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว

(๓) พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและเชื่อมโยงกับภาคการเกษตรและวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

๓.๓ เป้าประสงค์

เพิ่มรายได้จากภาคการเกษตรอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และการค้า

๓.๔ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายรวม

(๑) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ภาคเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐

(๒) รายได้จากการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕

(๓) มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕

๓.๕ ค่านิยม

หนองคายเมืองสะดวก สะอาด ปลอดภัย มั่นใจ น่าอยู่

๓.๖ ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/เป้าหมายการพัฒนา

(๑) ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

ที่	ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด	เป้าหมายการพัฒนา
๑	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการเกษตรยั่งยืน	เกษตรกร ๔.๐ : หลุดพ้นจากกับดักความยากจน ผันตัวเองจากเกษตรกรผู้ผลิตมาเป็นผู้ประกอบการทางสมัยใหม่ (Smart Farmers) การบริหารจัดการดี

ที่	ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด	เป้าหมายการพัฒนา
		มีต้นทุนการผลิตต่ำ
๒	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับมาตรฐาน การผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและการบริการ	ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ โดยใช้โอกาสจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและการพัฒนาเมืองเศรษฐกิจพิเศษชายแดน
๓	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข	คน ชุมชน พื้นที่ มีความมั่นคง ปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน
๔	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาคน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่	ต้องมีคุณภาพและยั่งยืน คน : ต้องพร้อมใน ๔ ด้าน Health + Heart + Head + Hand สังคม : ต้องมี Hope + Happiness + Harmony สิ่งแวดล้อม : ต้อง Low carbon
๕	ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล	ต้อง Open & Connected & Citizen-Centric & Smart - Innovative Government มุ่งสู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะ Smart city

(๒) จุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning)

(๒.๑) ส่งเสริมการเกษตรยั่งยืน

(๒.๒) ส่งเสริมการท่องเที่ยว

(๒.๓) ส่งเสริมการค้า การลงทุน

๓.๗ กลยุทธ์ตามประเด็นยุทธศาสตร์

(๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการเกษตรยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภาคการเกษตรนวัตกรรม เทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและบริหารจัดการด้านการตลาด

(๑) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร

(๒) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการตลาดสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมที่สำคัญ

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

โครงการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเกษตรอินทรีย์

(๑) โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์

(๒) โครงการส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน

(๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและการบริการ

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาระบบโครงสร้าง สาธารณูปโภค และโลจิสติกส์เชื่อมโยงพื้นที่การค้า การลงทุนการท่องเที่ยวและการบริการ

โครงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคม ขนส่ง และการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

(๑) โครงการหนองคายเมืองแห่งการท่องเที่ยว (**The city of tourism**)

(๒) โครงการเสริมสร้างพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ สินค้า และบริการ

(๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข

กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนและการป้องกันปราบปรามภัยคุกคามด้านความมั่นคง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนเพื่อป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามด้านความมั่นคง

กลยุทธ์ที่ ๒ การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

โครงการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

กลยุทธ์ที่ ๓ การขับเคลื่อนและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการขับเคลื่อนและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาคน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตด้านการศึกษา แรงงาน สาธารณสุขสังคม และกลุ่มผู้สูงอายุ

โครงการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัย ด้านการศึกษาตลอดชีวิต แรงงาน สาธารณสุข อาชีพ รายได้ และการพัฒนาชุมชน สังคมให้เข้มแข็ง ตามหลักปรัชญาของของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โครงการเสริมสร้างวินัย จิตสำนึก จิตอาสาในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูศิลปะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล

กลยุทธ์ที่ ๑ การเสริมสร้างการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐแบบบูรณาการ

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมและประยุกต์ใช้นวัตกรรมเพื่อการให้บริการประชาชนสู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City)

โครงการประยุกต์ใช้นวัตกรรมเพื่อการให้บริการประชาชนสู่ความเป็นเมืองอัจฉริย

ส่วนที่ ๔

สรุปแผนงาน/โครงการและงบประมาณภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕ (รอบปี พ.ศ.๒๕๖๓)

วิสัยทัศน์ : หนองคาย “เกษตรอุตสาหกรรมวัฒนธรรมรุ่งเรือง เมืองท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง”

ประเด็นยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ	งบประมาณ					รวมทั้งสิ้น
		พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕	
๑. ส่งเสริมการเกษตรยั่งยืน	๕	๒,๔๔๐,๐๐๐,๐๐๐	๒,๔๔๐,๐๐๐,๐๐๐	๒,๕๔๐,๐๐๐,๐๐๐	๒,๕๔๐,๐๐๐,๐๐๐	๒,๕๔๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๒,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐
๒. ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและการบริการ	๕	๔๖๔,๐๐๐,๐๐๐	๔๐๔,๐๐๐,๐๐๐	๔๐๔,๐๐๐,๐๐๐	๔๐๔,๐๐๐,๐๐๐	๔๐๔,๐๐๐,๐๐๐	๒,๑๔๐,๐๐๐,๐๐๐
๓. เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข	๔	๔๓,๐๐๐,๐๐๐	๖๓,๐๐๐,๐๐๐	๖๓,๐๐๐,๐๐๐	๖๓,๐๐๐,๐๐๐	๖๓,๐๐๐,๐๐๐	๒๙๕,๐๐๐,๐๐๐
๔. พัฒนาคน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้เป็นเมืองน่าอยู่	๒	๑๔๕,๕๐๐,๐๐๐	๑๔๕,๕๐๐,๐๐๐	๑๔๕,๕๐๐,๐๐๐	๑๔๕,๕๐๐,๐๐๐	๑๔๕,๕๐๐,๐๐๐	๗๒๗,๕๐๐,๐๐๐
๕. พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล	๓	๑๔,๐๐๐,๐๐๐	๑๔,๐๐๐,๐๐๐	๔๒,๐๐๐,๐๐๐	๔๒,๐๐๐,๐๐๐	๔๒,๐๐๐,๐๐๐	๑๕๔,๐๐๐,๐๐๐
รวม	๑๙	๓,๑๐๖,๕๐๐,๐๐๐	๓,๐๖๖,๕๐๐,๐๐๐	๓,๑๙๔,๕๐๐,๐๐๐	๓,๑๙๔,๕๐๐,๐๐๐	๓,๑๙๔,๕๐๐,๐๐๐	๑๕,๘๑๖,๕๐๐,๐๐๐

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕ (รอบปี พ.ศ.๒๕๖๓) จังหวัดหนองคาย

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด : เกษตรอุตสาหกรรมวัฒนธรรมรุ่งเรือง เมืองท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง

ประเด็นการพัฒนา	แผนงาน	ตัวชี้วัดของแผนงาน	ค่าเป้าหมาย					
			พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕	พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมการเกษตรยั่งยืน	แผนงานที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภาคการเกษตรนวัตกรรมเทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและบริหารจัดการด้านการตลาด	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๒	ร้อยละ ๔	ร้อยละ ๖	ร้อยละ ๘	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๐
	แผนงานที่ ๒ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๒	ร้อยละ ๔	ร้อยละ ๖	ร้อยละ ๘	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๐
	แผนงานที่ ๓ การส่งเสริมเกษตรอินทรีย์	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรเพิ่มขึ้น	-	-	ร้อยละ ๖	ร้อยละ ๘	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๐
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการบริการ	แผนงานที่ ๔ พัฒนาระบบโครงสร้างสาธารณูปโภค และโลจิสติกส์เชื่อมโยงพื้นที่การค้า การลงทุนการท่องเที่ยวและการบริการ	รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๕	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๕	ร้อยละ ๒๐	ร้อยละ ๒๕	ร้อยละ ๒๕
	แผนงานที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๕	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๕	ร้อยละ ๒๐	ร้อยละ ๒๕	ร้อยละ ๒๕
	แผนงานที่ ๖ พัฒนาและยกระดับมาตรฐานสินค้า และบริการ	รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๕	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๕	ร้อยละ ๒๐	ร้อยละ ๒๕	ร้อยละ ๒๕

	แผนงานที่ ๗ บูรณาการความร่วมมือการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว ภายในและระหว่างประเทศ	รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๕	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๕	ร้อยละ ๒๐	ร้อยละ ๒๕	ร้อยละ ๒๕

แบบ จ.๑ (ต่อ)

ประเด็นการพัฒนา	แผนงาน	ตัวชี้วัดของแผนงาน	ค่าเป้าหมาย					
			พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕	พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสังคมสงบสุข	แผนงานที่ ๘ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดน ในการป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามด้านความมั่นคง	ร้อยละการจับกุมผู้กระทำความผิดเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๒	ร้อยละ ๔	ร้อยละ ๖	ร้อยละ ๘	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๐
	แผนงานที่ ๙ การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน	จำนวนครั้งที่สร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในระดับอำเภอกับเมือง ระดับจังหวัดกับแขวงและระดับหน่วยกำลังในพื้นที่ในแต่ละหน่วยอย่างน้อย ๖ ครั้งต่อปี	๑๘ ครั้ง	๑๘ ครั้ง	๑๘ ครั้ง	๑๘ ครั้ง	๑๘ ครั้ง	๙๐ ครั้ง
	แผนงานที่ ๑๐ การขับเคลื่อนและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	รายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น	-	ร้อยละ ๒	ร้อยละ ๔	ร้อยละ ๖	ร้อยละ ๘	ร้อยละ ๘

แบบ จ.๑ (ต่อ)

ประเด็นการพัฒนา	แผนงาน	ตัวชี้วัดของแผนงาน	ค่าเป้าหมาย					
			พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕	พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาคน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่	แผนงานที่ ๑๒ พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตด้านการศึกษา แรงงาน สาธารณสุขสังคม และกลุ่มผู้สูงอายุ	ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	ร้อยละ ๕	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๕	ร้อยละ ๒๐	ร้อยละ ๒๕	ร้อยละ ๒๕
	แผนงานที่ ๑๓ ส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เพิ่มพื้นที่สีเขียว	๕๐๐ ไร่/ ๕๐,๐๐๐ ต้น	๕๐๐ ไร่/๕๐,๐๐๐ ต้น	๕๐๐ ไร่/ ๕๐,๐๐๐ ต้น	๕๐๐ ไร่/๕๐,๐๐๐ ต้น	๕๐๐ ไร่/๕๐,๐๐๐ ต้น	๒,๕๐๐ ไร่/ ๒๕๐,๐๐๐ ต้น
ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล	แผนงานที่ ๑๔ การเสริมสร้างการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	ความพึงพอใจของประชาชนไม่น้อยกว่า	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕
	แผนงานที่ ๑๕ ส่งเสริมและพัฒนาการบริการประชาชนด้วยระบบดิจิทัลและเทคโนโลยีที่ทันสมัย สู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City)	ความพึงพอใจของประชาชนไม่น้อยกว่า	-	-	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการ	**แหล่งงปม.**	**ผลผลิตสงป.**	**หน่วยผิดชอบหลัก**	**พ.ศ.๒๕๖๑**	**พ.ศ.๒๕๖๒**	**พ.ศ.๒๕๖๓**	**พ.ศ.๒๕๖๔**	**พ.ศ.๒๕๖๕**	**พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔**
แผนงานที่ ๑									
โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร - กิจกรรมพัฒนาระบบส่งและกระจายน้ำโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยบังพวน ตำบลหนองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย - กิจกรรมพัฒนาระบบส่งและกระจายน้ำพื้นที่สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเดื่อ ตำบลบ้านเดื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย - กิจกรรมส่งเสริมการใช้เครื่องสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อการเกษตร - กิจกรรมส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทน (โรงอบแห้งแสงอาทิตย์ ขนาด ๓*๔ เมตร) ในกลุ่มอาชีพ - กิจกรรมปรับปรุงระบบกระจายน้ำสถานีสูบน้ำที่ ๘ บ้านไร่ ตำบลโพนทอง อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย - กิจกรรมส่งเสริมการใช้เครื่องสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์แบบเคลื่อนที่เพื่อการเกษตร	๑,๒,๓	๑	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดหนองคาย	๒๙๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๙๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๙๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๙๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๙๐,๐๐๐,๐๐๐	๑,๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการ	**แหล่งงปม.**	**ผลผลิตสงป.**	**หน่วยผิดชอบหลัก**	**พ.ศ.๒๕๖๑**	**พ.ศ.๒๕๖๒**	**พ.ศ.๒๕๖๓**	**พ.ศ.๒๕๖๔**	**พ.ศ.๒๕๖๕**	**พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕**
โครงการที่ ๒ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมที่สำคัญ - กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าข้าว - กีจกรรมงานมหกรรมสินค้าเกษตรจังหวัดหนองคาย - กิจกรรมพัฒนากระบวนการผลิตโคเนื้อคุณภาพจังหวัดหนองคาย - กิจกรรมพัฒนาเครือข่ายการผลิตและการตลาดแพะ - กิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมระบบเกษตรแบบแปลงใหญ่ - กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโกโก้ - กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่จังหวัดหนองคาย	๑,๒,๓	๑	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดหนองคาย	๒,๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๒,๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๒,๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๒,๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๒,๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐
แผนงานที่ ๒									
โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง - กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง - กิจกรรมส่งเสริมยุวเกษตรกรในโรงเรียน - กิจกรรมเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในโรงเรียน - กิจกรรมเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำชุมชน	๑,๒,๓	๑	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดหนองคาย	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการ	**แหล่งปม.**	**ผลผลิตสงป.**	**หน่วยผิดชอบหลัก**	**พ.ศ.๒๕๖๑**	**พ.ศ.๒๕๖๒**	**พ.ศ.๒๕๖๓**	**พ.ศ.๒๕๖๔**	**พ.ศ.๒๕๖๕**	**พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕**
- กิจกรรมสาธิตระบบการเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชังลำน้ำโขง - กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผักปลอดภัยได้มาตรฐานจังหวัดหนองคาย - กิจกรรมเพิ่มผลผลิตปลายี่สก คืนความอุดมสมบุรณ์ให้กับแหล่งน้ำชุมชน - กิจกรรมผลิตปลาวัยอ่อนด้วยชุดเพาะพันธุ์ปลาเคลื่อนที่ คืนความอุดมสมบูรณ์ให้กับแหล่งน้ำในชุมชน - กิจกรรมส่งเสริมการผลิตพืชอาหารสัตว์คุณภาพ									
แผนงานที่ ๓									
โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ - กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐานอินทรีย์ - กิจกรรมเตรียมความพร้อมเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ โดยใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช	๑,๒,๓	๑	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดหนองคาย	-	-	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการ	**แหล่งปม.**	**ผลผลิตสงป.**	**หน่วยผิดชอบหลัก**	**พ.ศ.๒๕๖๑**	**พ.ศ.๒๕๖๒**	**พ.ศ.๒๕๖๓**	**พ.ศ.๒๕๖๔**	**พ.ศ.๒๕๖๕**	**พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕**
โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน - กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน จังหวัดหนองคาย	๑,๒,๓	๑	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดหนองคาย	-	-	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐,๐๐๐
แผนงานที่ ๔									
โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคม ขนส่ง และการท่องเที่ยว - กิจกรรมบำรุงรักษาทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ ตอนควบคุม ๐๑๐๑ ตอน หนองคาย-ปากสวย ระหว่าง กม.๙+๑๖๕ – กม.๑๒+๗๕๐ - กิจกรรมบำรุงรักษาทางหลวงหมายเลข ๒๐๒๐ ตอนควบคุม ๐๑๐๐ ตอน ท่าบ่อ-บ้านว่าน ระหว่าง กม.๑+๐๐๐ – กม.๓+๕๖๗ - กิจกรรมปรับปรุงถนนลาดยางผิวทางแอสฟิลท์ติกคอนกรีตสายบ้านเมืองคลัง-บ้านเซิม อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย	๑,๒,๓	๑	แขวงทางหลวงหนองคาย และแขวงทางหลวงชนบท	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการ	แหล่งปม.	ผลผลิตสงป.	หน่วยผิดชอบหลัก	พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕	พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕
- กิจกรรมปรับปรุงบริเวณจุดเสี่ยงอันตรายสี่แยกเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กถนนสาย ก ผังรวมเมืองหนองคาย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย - กิจกรรมปรับปรุงถนนลาดยางผิวทางแอสฟิลท์ติกคอนกรีต สายบ้านหมากก่อง ตำบล..... อำเภอเมืองหนองคาย - บ้านเหล่าต่างคำ ตำบล..... อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย - กิจกรรมปรับปรุงบูระณะถนนลาดยางผิวทางแอลฟัลท์ติกคอนกรีต สายบ้านโนนสวรรค์ อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย บ้านหนองยอง อำเภอปากคาด จังหวัดบึงกาฬ - กิจกรรมปรับปรุงบูรณะถนนลาดยางผิวทางแอสฟัลท์ติกคอนกรีต สายบ้านบอน - บ้านเหล่าโพธิ์ศรี อำเภอเมือง- โพนพิสัย จังหัดหนองคาย - กิจกรรมยกระดับมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพทางหลวงหมายเลข ๒๔๒ ตอนควบคุมที่ ๐๑๐๑ ตอน ๒ หนองคาย- อ.ท่าบ่อ ระหว่าง กม. ๒๒+๘๕๐- กม. ๒๓+๕๐๐ ปริมาณงาน ๑ แห่ง - กิจกรรมยกระดับมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ ตอนควบคุมที่ ๐๑๐๑ ตอน ศรีเชียงใหม่ – ห้วยเชียงคา ที่ กม. ๑๐๑+๐๐๐ ปริมาณงาน ๑ แห่ง									

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการ	**แหล่งปม.**	**ผลผลิตสงป.**	**หน่วยผิดชอบหลัก**	**พ.ศ.๒๕๖๑**	**พ.ศ.๒๕๖๒**	**พ.ศ.๒๕๖๓**	**พ.ศ.๒๕๖๔**	**พ.ศ.๒๕๖๕**	**พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕**
- ๑๒. ยกระดับมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพทางหลวงหมายเลข ๒๒๖๗ ตอนควบคุมที่ ๐๑๐๑ ตอนโพนพิสัย – โนนต้อง ที่ กม. ๑๐+๐๐๐ ปริมาณงาน ๑ แห่ง - กิจกรรมติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่าง ทางหลวงหมายเลข ๒ ตอนควบคุมที่ ๐๗๐๐ ตอนน้ำสวย – สะพานมิตรภาพที่หนองคาย (เขตแดนไทย/ลาว) ระหว่าง กม. ๔๘๙ +๒๗๕ – กม. ๔๙๒+๒๐๐ (เป็นช่วง ๆ)									
แผนงานที่ ๕									
โครงการที่ ๑ โครงการหนองคายเมืองแห่งการท่องเที่ยว (The city of tourism) - กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนประเพณีออกพรรษา และบั้งไฟพญานาคโลก - กิจกรรมก่อสร้างลานนาคาเบิกฟ้าริมฝั่งแม่น้ำโขง (ระยะที่ ๓) หมู่ที่ ๑๓ ตำบลจุมพล อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย - กิจกรรมก่อสร้างลานวัฒนธรรมบริเวณเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำโขง ตำบลสังคม อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย - กิจกรรมก่อสร้างลานวัฒนธรรมนาคาเบิกฟ้าริมแม่น้ำโขง บ้านเดื่อเจริญ หมู่ที่ ๑๕ ตำบลบ้านเดื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย	๑,๒,๓	๑	สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดหนองคาย	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการ	แหล่งงปม.	ผลผลิตสงป.	หน่วยผิดชอบหลัก	พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕	พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕
- กิจกรรมก่อสร้างลานวัฒนธรรมตำบลเมืองหมี หมู่ที่ ๑ บ้านเมืองหมีใหญ่ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย - กิจกรรม มหกรรม แสงสีเสียง บุญเบิกฟ้า แฮกนา บูชาพระธาตุรวงข้าวเจดีย์ศรีพระแม่โพสพ และของดีอำเภอสระใคร - กิจกรรมแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมและกีฬาตามกรอบความร่วมมือ ๓ ประเทศ ๙ จังหวัด ประจำปี ๒๕๖๔ - กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา “Nongkhai Trail Run - Fun – Fin ๒๐๒๑”									
แผนงานที่ ๖									
โครงการที่ ๑ โครงการเสริมสร้างพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ สินค้าและบริการของจังหวัดหนองคาย - กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการเฝ้าระวังความปลอดภัยด้านอาหาร - กิจกรรมสร้างฟาร์มเลี้ยงสัตว์สัตว์ที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ (สุกร ไก่ไข่) ที่เหมาะสม (GFM) - กิจกรรมเพิ่มศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการและสร้างมูล่าเพิ่มให้สินค้า OTOP - กิจกรรมมาหนองคาย กินปลาลุ่มน้ำโขง หนองคาย	๑,๒,๓	๑	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดหนองคาย	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการ	**แหล่งปม.**	**ผลผลิตสงป.**	**หน่วยผิดชอบหลัก**	**พ.ศ.๒๕๖๑**	**พ.ศ.๒๕๖๒**	**พ.ศ.๒๕๖๓**	**พ.ศ.๒๕๖๔**	**พ.ศ.๒๕๖๕**	**พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕**
- กิจกรรมพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป จังหวัดหนองคาย									
แผนงานที่ ๗									
โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการค้า การลงทุนและการบริการ - กิจกรรมยกระดับแฟชั่นผ้าทอหนองคายสู่สากล - กิจกรรมส่งเสริมการตลาดดิจิตัลสำหรับสินค้าและบริการจังหวัดหนองคาย	๑,๒,๓	๑	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการ	แหล่งงปม.	ผลผลิต สงป.	หน่วยผิดชอบหลัก	พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕	พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕
แผนงานที่ ๘									
โครงการที่ ๑ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนเพื่อป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามด้านความมั่นคง - กิจกรรมจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการจังหวัดหนองคาย - กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดหนองคาย - กิจกรรมพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและเขตเศรษฐกิจพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๔ - กิจกรรมพัฒนาเครือข่ายเยาวชนอาสารักษาดินแดนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและเขตเศรษฐกิจพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๔ - กิจกรรมปกป้องและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์และหน่วยบำบัดทุกข์ บำรุงสุข จังหวัดหนองคาย - กิจกรรมติดตั้งกล้องวงจรปิด cctv ตามจุดล่อแหลมการก่ออาชญากรรมทุกอำเภอ - กิจกรรมเยาวชนขับขี่ปลอดภัยใส่ใจวินัยจราจร - กิจกรรมอบรมส่งเสริมเครือข่ายอาสาสมัครตำรวจ - กิจกรรมอบรมอาสาสมัครตำรวจตระเวนชายแดน - กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการช่วยเหลือผู้ประสบภัยในลำแม่น้ำโขง - กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการจุดจอดเรือตามลำแม่น้ำโขง	๑,๒,๓	๑	ที่ทำการปกครองจังหวัดหนองคาย	๓๔,๐๐๐,๐๐๐	๓๔,๐๐๐,๐๐๐	๓๔,๐๐๐,๐๐๐	๓๔,๐๐๐,๐๐๐	๓๔,๐๐๐,๐๐๐	๑๗๐,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการ	แหล่งงปม.	ผลผลิต สงป.	หน่วยผิดชอบหลัก	พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕	พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕
- กิจกรรมหนองคายน่าอยู่ เยาวชนควรรู้และใส่ใจอาชญากรรม - กิจกรรมพัฒนางานคุมประพฤติสู่ชุมชนเพื่อการดำเนินกิจกรรมป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชน - กิจกรรมฝึกอบรมเพิ่มทักษะอาชีพให้กับผู้ต้องขัง - กิจกรรมการสร้างเขตปลอดโรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดหนองคาย - กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์จังหวัดหนองคาย - กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การแข่งขันฟุตบอลมวลชน ๙ อำเภอ - กิจกรรมจัดตั้งจุดตรวจ จุดสกัด									
แผนงานที่ ๙									
โครงการที่ ๑ โครงการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน - กิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน	๑,๒,๓	๔	สำนักงานจังหวัดหนองคาย	๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐
แผนงานที่ ๑๐									
โครงการที่ ๑ โครงการขับเคลื่อนและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากโครงการพระราชดำริ - กิจกรรมขับเคลื่อนและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๑,๒,๓	๔	สำนักงานจังหวัดหนองคาย	-	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการ	แหล่งงปม.	ผลผลิต สงป.	หน่วยผิดชอบหลัก	พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕	พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕
แผนงานที่ ๑๑									
โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัย ด้านการศึกษาตลอดชีวิต แรงงาน สาธารณสุข อาชีพ รายได้ และการพัฒนาชุมชน สังคมให้เข้มแข็ง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - กิจกรรม การพัฒนางานสาธารณสุขชายแดนตามมาตรฐานกฎอนามัยระหว่างประเทศจังหวัดหนองคาย - กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุและการดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน ผู้ป่วยติดเตียงในชุมชน - กิจกรรมพัฒนาทักษะภาษาเวียดนามและภาษาจีนให้แก่แรงงานในระดับพื้นที่ - กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบในระดับพื้นที่ - กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ (ผู้สูงอายุ) ในระดับพื้นที่ - กิจกรรมเสริมสร้างชุมขนเข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - กิจกรรมส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว - กิจกรรมปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ด้อยโอกาส และคนทุกคน - กิจกรรม สร้างการรับรู้ด้านกฎหมายด้านการบังคับคดีและกฎหมายเกี่ยวกับประชาชนในพื้นที่จังหวัดหนองคาย - กิจกรรม มหกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาและอาชีพจังหวัดหนองคาย	๑,๒,๓	๒	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองคาย	๔๙,๕๐๐,๐๐๐	๔๙,๕๐๐,๐๐๐	๔๙,๕๐๐,๐๐๐	๔๙,๕๐๐,๐๐๐	๔๙,๕๐๐,๐๐๐	๒๔๗,๕๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการ	แหล่งงปม.	ผลผลิต สงป.	หน่วยผิดชอบหลัก	พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕	พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕
- กิจกรรมโลกเปลี่ยน คนปรับ รับการเปลี่ยนแปลง - กิจกรรม สร้างแรงบันดาลใจ สู่เป้าหมายอาชีพ - กิจกรรม พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม - กิจกรรม พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - กิจกรรม ยุติธรรมพบประชาชน									
แผนงานที่ ๑๒									
โครงการที่ ๑ โครงการเสริมสร้างวินัย จิตสำนึก จิตอาสา ในการอนุรักษ์ฟื้นฟู ศิลปะวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กิจกรรม จัดเก็บข้อมูลมรดกภูมิปัญญาทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมด้านอัตลักษณ์ท้องถิ่นในพื้นที่ ๙ อำเภอ - กิจกรรม สืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทยพวนแห่งประเทศไทย ๒๓ จังหวัด - กิจกรรม การสร้างป่า สร้างรายได้ ตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	๑,๒,๓	๓	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย	๙๖,๐๐๐,๐๐๐	๙๖,๐๐๐,๐๐๐	๙๖,๐๐๐,๐๐๐	๙๖,๐๐๐,๐๐๐	๙๖,๐๐๐,๐๐๐	๔๘๐,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการ	**แหล่งปม.**	**ผลผลิตสงป.**	**หน่วยผิดชอบหลัก**	**พ.ศ.๒๕๖๑**	**พ.ศ.๒๕๖๒**	**พ.ศ.๒๕๖๓**	**พ.ศ.๒๕๖๔**	**พ.ศ.๒๕๖๕**	**พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕**
แผนงานที่ ๑๓									
โครงการที่ ๑ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐแบบบูรณาการ - กิจกรรมพัฒนาศักยภาพและพัฒนาระบบราชการสู่ประเทศไทย ๔.๐ และการเพิ่มประสิทธิภาพการบริการประชาชน - กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ดำรงธรรมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายศูนย์ดำรงธรรม - กิจกรรมสร้างเครือข่ายการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้นโยบายรัฐบาลและนโยบายจังหวัด - กิจกรรมเพิ่มเครือข่ายการสื่อสารรองรับการให้บริการในยุค ๔.๐	๑,๒,๓	๕	- สำนักงานจังหวัดหนองคาย (หลัก) - สำนักงานคลังจังหวัดหนองคาย (ร่วม)	๑๔,๐๐๐,๐๐๐	๑๔,๐๐๐,๐๐๐	๑๔,๐๐๐,๐๐๐	๑๔,๐๐๐,๐๐๐	๑๔,๐๐๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐,๐๐๐
แผนงานที่ ๑๔									
โครงการที่ ๑ **โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐแบบบูรณาการ** **- กิจกรรมสร้างเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้นโยบายรัฐบาลและนโยบายจังหวัด** **- กิจกรรมพัฒนาทุนมนุษย์จังหวัดหนองคาย และพัฒนาระบบราชการสู่ประเทศไทย ๔.๐**	๑,๒,๓	๕	- สำนักงานจังหวัดหนองคาย (หลัก) - สำนักงานสถิติจังหวัดหนองคาย (ร่วม)	-	-	๑๔,๐๐๐,๐๐๐	๑๔,๐๐๐,๐๐๐	๑๔,๐๐๐,๐๐๐	๔๒,๐๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการ	แหล่งปม.	ผลผลิตสงป.	หน่วยผิดชอบหลัก	พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕	พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕
โครงการที่ ๒ **โครงการประยุกต์ใช้นวัตกรรมเพื่อการให้บริการประชาชน สู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City)** **- กิจกรรมประกวดนวัตกรรมด้านการให้บริการและด้านสิ่งแวดล้อม**	๑,๒,๓	๕	- สำนักงานจังหวัดหนองคาย (หลัก) - สำนักงานสถิติจังหวัดหนองคาย (ร่วม)	-	-	๑๔,๐๐๐,๐๐๐	๑๔,๐๐๐,๐๐๐	๑๔,๐๐๐,๐๐๐	๔๒,๐๐๐,๐๐๐
รวม	**-**	**-**	**-**	**๓,๐๘๘,๕๐๐,๐๐๐**	**๓,๑๐๘,๕๐๐,๐๐๐**	**๓,๑๘๖,๕๐๐,๐๐๐**	**๓,๑๘๖,๕๐๐,๐๐๐**	**๓,๑๘๖,๕๐๐,๐๐๐**	**๑๕,๗๕๖,๕๐๐,๐๐๐**
ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ	๑	๕	สำนักงานจังหวัดหนองคาย	๙,๐๐๐,๐๐๐	๙,๐๐๐,๐๐๐	๙,๐๐๐,๐๐๐	๙,๐๐๐,๐๐๐	๙,๐๐๐,๐๐๐	๔๕,๐๐๐,๐๐๐
รวม	**-**	**-**	**-**	**๓,๐๙๗,๕๐๐,๐๐๐**	**๓,๑๑๗,๕๐๐,๐๐๐**	**๓,๑๙๕,๕๐๐,๐๐๐**	**๓,๑๙๕,๕๐๐,๐๐๐**	**๓,๑๙๕,๕๐๐,๐๐๐**	๑๕,๘๐๑,๕๐๐,๐๐๐